

Brian Aldiss

Helliconia

– vara –

SF

Brian Aldiss
Helliconia ~ vara

Consilier literar: Daniel Cristian Dumitru
Titlul original: Heliconia Summer

Copyright ©, 1982, by Brian Aldiss
Toate drepturile rezervate Edilurii DANTE
ISBN 973-97061-5-0

Brian Aldiss

Helliconia

– vara –

în românește de
Mihaela și Ștefan Dumitrașcu

Editura DANTE

Doar o simetrie este-n om
Proporții dintr-o parte-n alta, peste tot
Fiind la fel cu lumile ce-am fost;
Părțile să-și spună "frate" pot
Căci capul și piciorul au același ton
Și lumile și marea au același rost.

În urmă servitorii-i slau
Mai mulți decât ar crede el vreodată
La orice drum el spulberă câțiva
Când greul și boala durere-i dau.
Vai, iubire! Omul e o lume toată
Și încă una care-i va urma.

George Herbert: *Omul*

1. Litoralul borlienez

Valurile urcau coasta plajei, cădeau înapoi și reveneau. Nu departe de mal, procesiunea hulelor era spartă de o masă stâncoasă, încoronată de vegetație. Aceasta marca o graniță între adâncuri și apa mică. Odată, stâncă fusese o parte dintr-un munte, dar asta numai până când convulsiile vulcanice au aruncat-o în golf.

Stâncă era acum domesticită de un nume. Era cunoscută drept stâncă Linien. Golful și locul erau numite Gravabegalinien. După stâncă în spatele ei se întindea albastrul Mării Vulturilor. Valurile care se loveau de țărm erau încoronate cu nisip ridicat de pe povârniș, înainte de a se sparge în fuioare de spumă albă. Spuma urca pe coastă pentru a se scurge voluptos pe plajă.

După ce înconjurau bastionul stâncii, valurile se întâlneau din direcții diferite pe plajă, aruncându-se cu vigoare îndoită, pentru a se roti în jurul picioarelor unui tron de aur, coborât pe plajă de patru phagori. În vârtoare erau cufundate cele zece degete trandafirii ale picioarelor reginei Bortien-ului.

Ancipitalii decororați stăteau nemișcați. Nefăcând mai mult decât să asculte, lăsau șuvoiul să le mângâie picioarele, cu toate că se temeau de apă. Deși căraseră încărcătura lor regală o jumătate de milă de la palatul Gravabegalinien, nu arătau deloc obosiți. Deși căldura era înăbușitoare, nu păreau deranjați. Deși regina intrase goală în mare, nu arătau nici un interes.

În spatele phagorilor, pe nisip uscat, majordomul palatului superviza ridicarea unui cort de către doi sclavi oameni, cort pe care l-au umplut cu strălucitoare covoare madi.

Valurile foșneau pe lângă gleznelor reginei MyrdemIngala. Regina Reginelor, cum li spuneau țărani. Cu ea venise fiica ei și a regelui, prințesa Tatro, precum și compania sa obișnuită.

Prințesa striga și sărea entuziasmată. La vârsta de doi ani și trei decade, ea privea marea ca pe un prieten uriaș și negânditor.

— Oh, privește valul care vine, mamă! Cel mai mare până acum! Și următorul... vine... ooh! Un monstru înalt precum cerul! Oh! Devin din ce în ce mai mari! Tot mai mari, mamă, mamă! Uite! Uită-le numai la asta, uite, acum se sparge și — ooh, vine altul și mai mare! Uite, uite, mamă!

Regina aprobă serioasă deliciul fiicei sale în valurile mici și plate și-și ridică ochii în zare. Norii roșietici se agățau de orizontul sudic, semne ale apropiatului anotimp musonic. Apele adânci aveau o culoare care cu greu ar fi denumită albastru. Regina vedea azuriu, acqua marin, turquoise și verde în adâncuri. Purla pe degel un inel cu piatră mică, de origine necunoscută, vândul ei de un negustor în Oldorando; piatra avea culoarea mării. Își simțea viața ei și a copilei legate, precum piatra nestemată era legată de ocean.

Din acest rezervor de viață veneau valurile care o încântau pe Tatro. Pentru copilă, fiecare val era un eveniment unic, simțit independent de cele care au fost sau cele ce vor veni. Fiecare val era "valul". Singurul. Tatro trăia încă în prezentul etern al copilăriei.

Pentru regină, valurile reprezentau o mișcare continuă, nu atât a oceanului, cât a întregii lumi. Procesul acesta conținea și respingerea ei de către soțul său, armatele mărșăluind spre orizont, căldura crescândă și pânza pe care spera în fiecare zi s-o vadă apărând în zare. Nu putea scăpa de nici unul dintre aceste lucruri. Trecul sau viitor, ele erau conținute în prezentul ei pariculos.

Strigându-i la revedere copilei, alergă înainte și se scufundă în apă. Se separă de ființa mică, ezitantă, din ape puțin adâncă, pentru a întâlni oceanul. Inelul sclipi pe degelul ei, când mâna sa lăie apa și ieși la suprafață.

Apa era elegantă lângă corpul ei, răcorind-o din plin. Simțea energiile oceanului. O linie de butoiașe alba marca în față granița dintre apele golfului și marea propriu-zisă, acolo unde curgea marele curent vestic, împărțind continentele în Ioridul Campannat și răcorosul Hespegora. MyrdemInggala nu înotase niciodată fără familiari mai departe de această frontieră.

Familiarii săi se apropiau acum, atrași de feminitatea ei pregnantă. Înotau aproape. S-a scufundat cu ei în timp ce își foloseau limbajul orchestral, de care era încă străină. O avertizau că ceva — o neplăcere — se va întâmpla în curând. Va ieși din domeniul ei, din mare.

Exilul o adusese pe regină în acest loc blestemat din sudul extrem al Borlien-ului — Gravabagalinien, anticul

Gravabagalinien — bălău de strigoi ai unei armate care pierise aici cândva. Era domeniul ei restrâns. Totuși, ea descoperise alt domeniu în mare. Descoperirea a fost accidentală și data din ziua în care a intrat în apă în timpul ciclului. Mirosul ei în apă i-a atras pe familiari, care au devenit compania ei zilnică, consolare pentru tot ce pierduse și tot ce o amenința.

Înconjurată de creaturi, Myrdemlinggala plutea pe spate, expunând îmbietorul său corp calduri. Batalix-ului de deasupra. Apa îi clipcea în urechi. Sâni ei erau mici, cu sfârcuri cafenii, avea șolduri largi și mijloc subțire. Soarele strălucea pe pielea ei. Companiile săi nu mai erau în apropiere. Câțiva înotau aproape de stânca Linien, alții se avâneau de-a lungul plajei; în mod inconștient, toți o foloseau pe regină ca reper. Strigătele lor acopereau uneori zgomotul valurilor.

Undeva sus, pe plajă, în spatele vegetației, în spelele stâncilor, era palatul, alb-auriu al Gravabagalinien, căminul în care era exilată acum regina în așteptarea divorțului său — sau a sfârșitului său. Pentru înotători, arăta ca o jucărie colorată.

Phagorii stăteau imobili pe plajă. În larg, o pânză stătea nemișcată. Nici norii din sud nu păreau să se miște. Tolul era în așteptare.

Dar timpul se mișca, zilele cețoase erau aproape — nici o persoană rezonabilă nu s-ar fi aventurat în câmp deschis, la aceste latitudini, când ambii sori străluceau pe cer. Dar zilele treceau, norii deveneau mai amenințători, pânzele alunecau către est îndreptându-se către portul Ottassol.

În acest timp, valurile au adus un corp uman: aceasta era neplăcerea pe care familiarii o anunțaseră. Aceștia țipară de dezgust. Corpul venea legănându-se pe lângă marginea stâncii Linien, ca și cum încă ar mai avea viață și voință, sfârșind într-o oglindă de apă puțin adâncă. A rămas acolo, nepăsător, cu fața în jos. O pasăre i s-a așezat pe umeri.

Myrdemlinggala zări pata albă și înotă spre ea din curiozitate. Una dintre damele sale de companie era deja acolo, holbându-se oripilată la straniu pește. Părul lui negru era năclăit de sare. Un braț era înțors nefiresc pe după gât. Soarele deja îi uscase pielea puhavă când umbra reginei căzu asupra corpului.

Cadavrul era putrezit. Mici creveți se înghesuiau în jurul unui genunchi rupt. Dama de companie îi întoarse capul cu piciorul. Acesta căzu spre spate, duhnind.

O sumedenie de peștișori invadaseră fața, devorând frenetic gura și ochii. Nici măcar căldura Batalix-ului nu i-a putut

face să-și înceteze colcăiala.

Regina s-a întors încet, auzind clipocitul unor picioare mici apropiindu-se. A ridicat-o pe Tatro deasupra capului sărutând-o, zămbindu-i cald, liniștitor și plecând împreună în sus pe plajă. Mergând, și-a strigat majordomul.

— ScufBar! la obiectul acesta de pe plaja noastră. Îngroapă-l cât mai curând posibil în afara zidurilor vechi. Servitorul apără din umbra cortului, scuturându-se de nisip.

— Imediat, doamnă, spuse.

Mai târziu, mânată de neliniște, regina se gândi la un mod mai bun de a se dispensa de cadavru.

— Du-l la un anumit om pe care-l cunosc în Ottassol. Își instrui ea micul majordom, fixându-l cu privirea. Este un om care cumpără corpuri. Îți voi da și o scrisoare, care nu este însă pentru anatomist. Nu trebuie să-i spui anatomistului de unde vii, înțelegi?

— Cine este acest om, doamnă?

ScufBar era întruchiparea nedumeririi.

— Numele lui este CaraBansity. Nu trebuie să îmi menționezi numele. Are o reputație de meseriaș.

Se chinuia să-și ascundă gândurile de servitori, trecându-i prin minte că limbul îi va scăpa când onoarea ei va fi în mâinile lui CaraBansity.

Dedesublul palatului din lemn scârțâitor, era un labirint de cămăruțe răcoroase. Câteva dintre ele erau umplute cu straturi de blocuri de gheață, lăuate dintr-un ghețar din îndepărtatul Hespagora. Când amândoi soții au apus, majordomul ScufBar coborî între blocurile de gheață, luminându-și drumul cu un opaiț cu seu de balenă. Un mic sclav îl urma ținându-i poalele hainei, pentru siguranță. Printr-un proces de autoapărare, cultivat de-a lungul unei vieți de servitor, ScufBar devenise gârbovit, uscat, cu umerii căzuți, pentru a-și proclama neînsemnăitatea, scăpând astfel de alte îndaloriri. Dar, de data aceasta, autoapărarea nu funcționase. Regina avea o încercare pentru el.

Își puse mânuși și șorț de piele. Dând la o parte rogojinile de pa un rând de gheață, îi dădu opaițul sclavului și ridică un ciocan. Din două lovituri separă un bloc de vecinii săi.

Cărând blocul și icnind, pentru a convinge sclavul de greutatea acestuia, urcă încet scările și încuie ușa din spatele lor. Fu înlămpinat de dulăii enormi, care se plimbau prin coridoarele întunecate. Cunoscându-l pe ScufBar, aceștia nu lălrară.

Cărându-și blocul printr-o ușă dosnică, ieși afară. Ascultă apoi cum băiatul zăvora ușa din interior. Numai după aceea traversă curtea.

Stelele străluceau deasupra sa. Câte o scipire violetă de aură îi lumina drumul prin arcadele de lemn către grajduri. Simțea mirosul bălegarului de hoxney.

Un grăjdar aștepta în întuneric, tremurând. Toți erau nervoși noaptea în Gravabagalinien, pentru că se spunea că soldații pieritei armate mărșăluiau alinci în căutarea unor locuri prieleneoase. Un șir de hoxney maronii fornăiau în beznă.

— Hoxney-ul meu e gata, băieți?

— Este.

Grăjdarul echipase un hoxney solid pentru călătoria lui ScufBar. Pe spina animalului legase bine o ladă lungă din nuiele împletite, folosită de obicei pentru transportul bunurilor răcite cu gheață. Cu un icnet, ScufBar aruncă blocul de gheață în ladă pe un pal de rumeguș.

— Acum ajută-mă cu corpul și nu te smiorcăi.

Corpul care fusese aruncat pe țarm zăcea într-un colț al grajdului, într-o cuvă cu apă de mare. Cei doi oameni l-au târât și l-au aranjat deasupra blocului de gheață. Cu oarecare ușurare, au închis capacul lăzii.

— Ce oribil de rece este chestia asta, zise grăjdarul ștergându-și mâinile de haine.

— Puțini oameni apreciază un cadavru uman, spuse ScufBar scoțându-și mânușile și șorțul. Din fericire, anatomistul din Ottassol este dintre aceștia.

Își conduse hoxney-ul din grajd și trecu de gărzile palatului, cu fețe îngrijorate. Regele dăduse reginei sale renegale numai gărzile bătrâne, sau cele în care nu putea avea încredere. ScufBar însuși era nervos și nu înceta să-și pună întrebări. Chiar vuietul îndepărtat al mării îl făcea nervos. Odată trecut de zidurile palatului, s-a oprit să-și tragă răsufierea și s-a uitat în urmă.

Masivul palat se profila în palida lumină a stelelor, tremurând. O singură lumină strălucea la o fereastră. Acolo se putea vadea silueta unei femei privind în depărtare din balcon. ScufBar mormăi ca pentru sine, se înloarse către drumul de coastă și-și mână hoxney-ul către est, în direcția Ottassol.

Regina Myrdeminggala își chemase mai devreme majordomul la ea.

Cu toate că era o femeie religioasă, sperieturile o chinuiau și descoperirea cadavrului pe plajă o tulburase profund. Înclina

s-o considere ca un semn al apropiatei și amenințătoarei sale morți.

După ce o sărută de noapte bună pe TatromanAdala, se retrase la rugăciune. În această seară Akhanaba nu-i oferea nici o liniștire, cu toate că ea gândise un plan simplu prin care să obțină un efect pozitiv din descoperirea corpului.

Îi era teamă de ce putea să le facă regele — ei și fiicei sale. Nu se putea apăra de mânia lui și înțelegea că atâta timp cât ea trăiește, poate fi o amenințare pentru el datorită popularității sale. Există totuși cineva care ar proteja-o, un tânăr general; lui îi trimisese o scrisoare, dar el lupla în Războaiele Vestice, și nu-i răspunsese încă.

Acum trimitea altă scrisoare, prin grija lui ScufBar, la Ottassol, la o sută de mile distanță, unde un trimis al Sfântului Imperiu trebuia să ajungă în scurt timp — împreună cu soțul ei. Numele său era Alam Esomberr și el trebuia să aducă hârtia de divorț pentru semnal. Gândul acesta îi dădea fiori Reginei.

Scrisoarea ei pleca spre Alam Esomberr, cerând protecție față de soțul ei. Dacă un mesager singularic ar putea fi oprit de una din patrutele regelui, un umil omuleț cu un animal de povară va putea trece oricând neobservat. Nimeni care ar inspecta cadavrul nu s-ar gândi să caute și o scrisoare. Scrisoarea era adresată nu lui Esomberr, ci Sfântului C'Sarr. Sfântul C'Sarr avea motive serioase să nu-l placă pe regele ei și sigur ar acorda protecție unei pioase regine disperate.

Stătea în picioarele goale la balcon, privind în noapte. Râse de sine însăși, ea care-și pune încrederea într-o scrisoare, când întreaga lume în jur putea să ardă. Privirea îi fugi către orizontul nordic. YarpRombry — cometa — ardea: pentru unii simbol al distrugerii, pentru alții al salvării. O pasăre de noapte țipă. Regina ascultă țipătul chiar după ce sunetul său pieri, ca și cum ar privi un cuțit care cade liber în apa limpede.

Când s-a convins că majordomul pornise la drum, s-a întors la baldachin și a tras perdelele de mătase. S-a înclinat, cu ochii deschiși.

Prin păclă, praful drumului de coastă părea alb. ScufBar se încovoie sub bagajul său, uilându-se speriat împrejur. Abia plecase, când o siluetă ieși din umbră și-i ordonă să oprească. Omul era înarmat și în ținută militară. Era unul din oamenii Regelui JandolAnganol, plătit să observe tot ce mișcă spre, sau dinspre regină. Mormăi către ladă. ScufBar explică smerit că merge să vândă cadavrul.

— Este Regina chiar atât de săracă? întrebă gardianul și-i trimise pe ScufBar pe drumul său.

ScufBar continuă să înainteze, încel dar sigur, alent la orice alt sunet în afara scârțâitului lăzii. Erau contrabandști de-a lungul coastei și alții chiar mai răi decât ei. Borlien-ul era prins în Războaiele Veslice cu Randonan-ul și Kace-ul, iar coastele sale erau des coîropite de bande de soldați, aventurieri sau dezertori.

După ce merse vreo două ore, ScufBar își conduse hoxney-ul sub un copac cu ramurile înlinse peste drum. Drumul curgea în înaintea, pentru a se întâlni cu Marea Cale Sudică, venind din Ottassol către pământurile veslice, la frontiera cu Randonan-ul.

Ar fi fost necesare toate cele douăzeci și cinci de ore ale zilei pentru a ajunge la Ottassol, dar existau și maniere mai rapide de mers, decât târându-se în spatele unui hoxney încărcat.

După ce legă animalul de copac, ScufBar urcă pe o creangă mai groasă și așteptă. Moțăi.

Când huruitul unui car ajunsese la el, coborî, se lipi de pământ și așteptă cu ochii atinși la drum. Sclipirea aurorei de deasupra îl ajută să zărească călătorul. Fluieră și un fluier de răspuns îi ajunsese la urechi, carul oprindu-se liniștit pe margine.

Proprietarul carului era un vechi prieten din aceeași parte a Borlien-ului ca și ScufBar. Se numea FloerCrow. În fiecare săptămână din vara Anului Mic, el ducea produse de la ferme către piețe. FloerCrow nu avea drum acolo, dar era pregătit să-l transporte pe ScufBar la Ottassol, cu înțelegerea de a avea un animal în plus pentru drumurile sale prin ferme.

Carul opri la o distanță sigură și ScufBar se apropie pe furiș. FloerCrow pocni din bici și blândul hoxney roșcat porni.

În ciuda căldurii nopții, FloerCrow purta o pălărie cu boruri largi și o pelerină strâmtă. O sabie în leacă de fier îi atârna la brâu. Încărcătura sa consta în patru porcușori negri, prune, gwing și o legătură de legume. Porcușorii se legănau neajutorați în plase egălate de laturile carului.

ScufBar se rezemă de partea din spate și adormi cu gluga peste cap.

Tresărea când roțile făceau zgomot, trecând peste rădăcini uscate. Întunericul albea stelele și Freyr se pregătea să răsară. O briză aducea mirosul așezărilor umane. Cu toate că întunericul mai întârzia peste câmp, țărani se treziseră, îndreptându-se către muncă. Se mișcau încet și în lăcerea, și numai instrumentele muncii lor mai spărgeau întunericul cu căle

un clinchet. Liniștea lor, capetele lor înclinate, exprimau mulțumirea că au ajuns acasă și în seara precedentă.

Bărbați, femei, tineri, bătrâni, țărani veneau în multe șiruri, unii pe drum, alții pe lângă el. Erau țărani din marea câmpie de loess care forma partea central-sudică a Tropicalului continent Campannat, care se întindea înspre nord până aproape de granița cu Oldorando și în est până la râul Takissa, unde era Ottassol-ul. Peisajul ieșind încel din întuneric, se arăta făcut din văi, pante și pereți, loale de o culoare maronie-roșcată, ca hoxney-ii. Solul fusese săpat și resăpat de nenumărați oameni în nenumărați ani. Văi, dealuri și terase au fost construite pentru a fi distruse și apoi reconstruite de generații succesive. Chiar și în vremuri tulburi ca cele prezente, pământul trebuia lucrat de cei care aveau destinul să scoată recolte și din gunoi.

— Hop! spuse FloerCrow când carul intră într-un sătuc mânginaș

Pereți subțiri din loess apărau îngrămădirea de cocioabe contra lălbărilor. Digul se spărsese în ultimul sezon musonic și nu fusese reparat. Cu toate că păcla era încă deasă, nu se vedea nici o lumină la ferestre. Găini și găște lipau în spatele zidurilor de chirpici spoit, pe care erau pictate simboluri religioase apotropaice.

Un semn de viață venea de la o sobă arzând lângă poartă. Bătrânul care păzea cuptorul nu trebuia să se prezinte: războaiele dau un miros specific laturilor celor care l-au făcut. Era vânzător de lipi. Un șir întreg de țărani cumpăra lipi de la el pentru a avea ce mânca pe drumul către muncă.

FloerCrow arătă cu biciul către bătrân. ScufBar înțelese îndată. Coborând încel din car, se duse să cumpere micul dejun. Lipile veneau în mâinile cumpărătorului direct din ităcările cuptorului. FloerCrow o mănca pe a sa cu poftă și se cuibări în spatele carului, ca să doarmă. ScufBar schimbă hoxney-ii la car, luă hăturile și zori la drum.

Se făcuse zi. Și alle vehicule scârțâiau pe drum. Se schimba și peisajul. Pentru o vreme, drumul coborî atât de mult încât era mărginit de pereți maronii de pământ. Alteleori drumul curgea pe culmea unui deal, de unde se puteau vedea întinse câmpuri cultivabile.

Câmpia se întindea peste lot, netedă, punctată cu forme boanle.

Liniile drepte dominau. Loturile și terasele erau pătrate. Apăreau șiruri de copaci. Râurile erau ordonate în canale; chiar și pânzele vaselor de pe canale erau dreptunghiulare.

Oricât ar fi fost de cald — și astăzi era caniculă — țărani lucrau zi-lumină. Legumele, fructele și veronika — cel mai important produs — trebuiau îngrijite. Spinările țăranilor rămăneau încovoiate chiar dacă unul sau doi sori străluceau.

Freyr era necruțat în strălucire față de fața roșie a lui Batalix. Nimeni nu se îndoaia care este stăpânul înălțimilor. Călători venind din Oldorando, de lângă ecualor, povesteau de păduri izbucnind în flăcări la voia lui Freyr. Mulți credeau că Freyr va devora în scurt timp lumea; toluși drumurile trebuiau făcute și apa trebuia să ajungă la culturi.

Carul se apropia de Ottassol. Satele nu mai erau vizibile. Numai pământurile se vedeau, întinzându-se până la orizont, unde se pierdeau în miraje tremurătoare.

Drumul coborî într-o adâncitură mărginită pe fiecare parte de pereți de pământ înalți de zece metri. Satul se numea Mordec. Oamenii coborâră și dezlegară hoxney-ii, care căzură între oiși așteptând să li se aducă apa. Amândouă animalele erau obosite.

Tuneluri înguste se deschideau în fiecare mâl. Soarele răzbătea prin ele arătând celălalt capăt, aproape rectangular. Cei doi oameni trecură printr-un tunel și ieșiră într-o curte deschisă, mult sub nivelul solului de deasupra.

Pe o latură a curții, săpat în pământ, era un han — Ripe Flagon. Interiorul său plăcut, răcoros, era luminat numai de reflexele luminii din curte. Vizavi de han erau mici locuințe, de asemenea săpate în pământ. Fațadele lor erau înveselite cu glastre de flori.

Satul se înlindea într-un păienjeniș de tuneluri care se deschideau câteodată în curți, multe dintre ele cu scări pentru suprafață, unde lucrau majoritatea locuitorilor din Mordec. Acoperișurile caselor erau câmpurile.

Stând la masă, mâncând carne de șarpe și bănd vin, FloerCrow spuse:

— Cam pute tipul.

— E mort de ceva vreme. Regina l-a găsit pe plajă, aruncat de valuri. Aș spune că a fost ucis în Ottassol și aruncat în mare de pe chei. Curentul l-a adus până în Gravabagalinien.

Când se întoarseră la car, FloerCrow zise:

— E un semn rău pentru Regina Reginelor, fără îndoială.

Lada lungă stălea în spatele carului, lângă legume. Apa cursă din gheață picura pe pământ. Muște bâzâiau în jurul lăzii.

S-au urcat în car și au purces pe ultimele mile către Ottassol.

— Dacă regele JandolAnganol vrea să termine cu cineva, o s-o facă...

ScufBar rămase șocat.

— Regina e prea iubită. Are prieteni peste tot. Își simți scrisoarea în buzunarul ascuns și își spuse: prieteni influenți.

— Și el să se însoare cu o puștoaică de unsprezece ani...

— Unsprezece ani și zece decade.

— Oricum, e dezgustător.

— Oh, e dezgustător, chiar așa, fu de acord ScufBar. Unsprezece și jumătate — hâc! Își linse buzele și fluieră.

Se ulară unul la altul și zâmbiră.

Carul scârțâia către Ottassol, urmărit de roiuri de muște mari, albastre.

Ottassol era marele oraș invizibil. În vremuri mai reci, câmpia își susținuse clădirile; acum ele susțineau câmpia. Ottassol era un labirint subpământean, în care trăiau oameni și phagori. Tot ceea ce rămăsese la suprafață erau drumurile și câmpurile, punctate de găuri rectangulare în pământ. În josul acestor găuri erau curțile, înconjurate de fațadele caselor, care altfel nu aveau expresie exterioară.

Ottassol era pământ și inversul său, pământ găurit, negativul și pozitivul pământului, și fusese scurmat de către viermii geometrici.

Orașul adăpostea șase sute nouăzeci și cinci de mii de oameni. Întinderea sa nu putea fi văzută și era rareori percepută chiar și de către locuitorii săi. Solul favorabil, clima și situația geografică făcuseră portul să crească mai mare decât chiar capitala Borlien-ului, Matrassyl. Se extinsese, de multe ori pe nivelele diferite, până când fusese oprit de râul Takissa.

Drumuri pavate îl străbăteau pe dedesubt, câteva destul de largi pentru ca două care să treacă unul lângă altul. ScufBar mergea de-a lungul uneia dintre aceste străzi, conducându-și hoxney-ul și coșciugul. Se despărțise de FloerCrow la o piață din alara orașului. Cum mergea, trecătorii se întorceau să se uite, ridicându-și nasurile să miroase ceea ce pușea în jurul său. Blocul de gheață și fundul lăzii păreau că dispăruseră din cauza căldurii.

— Anatomistul și deuteroscopistul? Întrebă el un trecător Bardol CaraBansily?

— În Curtea Ward.

Cerșetorii de loale culorile chemau pentru mită de lângă multele biserici — soldați răniți, întorși din războaie, schilodiți,

femei și bărbați cu oribile cancere de piele. ScufBar îi ignoră. Cântăreții la pecubea cântau din cuștile lor la fiecare colț de curte. Sunetele diferitelor corzi ale pecubei erau suficiente pentru orbi ca să fie ghidați de ele.

ScufBar se strecură prin labirint, coborî câteva trepte în Curtea Ward și ajunse în fața unei uși cu un semn, purtând numele Bardol CaraBansity. Sună la clopot.

Se auzi o încuietorie și ușa se deschise. Un phagor apărură îmbrăcat într-o robă din cânepă. Își însoți privirea rozalie cu o întrebare:

— Ce doriți?

— Îl caut pe anatomist

Legându-și hoxney-ul de un par, ScufBar intră și se găsi într-o cameră mică, cu acoperiș rotund. Conținea o teighea, în spatele căreia stătea un al doilea phagor

Primul phagor coborî un coridor, ștergând pereții cu umerii săi lați. Dădu la o parte o cortină către o cameră de zi, în care o canapea ocupa un colț. Anatomistul făcea dragoste cu soția lui pe canapea. Se opri când auzi ceea ce servitorul neuman avea să spună și se îndepărtă de soție

— Fii blestemat, vin imediat. Se ridică în picioare și se sprijini de zid, trăgându-și pantalonii peste robă, pe care o ajustă cu mișcări încete.

Nevastă-sa îi strigă un blestem.

— Tâmpitute, de ce nu poți niciodată să te concentrezi? Termină ceea ce făceai. Lasă acești nebuni să dispară.

Își sculură capul și masivii săi obraji tremurară.

— Este ceasul lumii, frumoasa mea. Ține-o caldă până mă întorc. Nu pot să comand veniri și plecările oamenilor.

Se mișcă înspre coridor și făcu o pauză la depozitul magazinului său, pentru a-l inspecta pe noul venit Bardol CaraBansity era un om solid, mai mult înalt decât gras, cu un fel de a vorbi ponderat și cu o mare căpățână, nu foarte diferită de cea a phagorilor. Purta o centură subțire de piele pesle robă și un cuțit la centură. Cu toate că arăta ca un măcelar ordinar, CaraBansity avea o binemeritată reputație de meseriaș.

Cu pieplul său concav și stomacul proeminent, ScufBar nu făcea o impresie nemaipomenită și CaraBansity a lăsat lesne să se înțeleagă că nu este impresionat.

— Am un corp de vânzare, domnule. Un corp uman.

Fără să vorbească, CaraBansity se îndreptă către phagori. Aceștia au adus corpul, aruncându-l jos pe leighea. Bucăți de gheață și nisip erau încă lipite de el

Analomistul și deuleroscopistul se apropie cu un pas.

— E ceva. Unde l-ai găsit, omule?

— Într-un rău, domnule. Când pescuiam.

Corpul era așa de umplut de gaze, încât acestea erupeau prin haine. CaraBansity îl întoarse pe spale și scoase un pește mort din interiorul cămășii cadavrului. Îl aruncă la picioarele lui ScufBar.

— Acesta este un așa-zis ucigaș. Pentru acei dintre noi care au respect pentru adevăr, nu este un pește, ci larva marină a viermelui Wulra. Marină. Mare, nu apă curgătoare. De ce minți? Ai omorât acest om nenorocit? Arăți ca un criminal. Frenologia la o arată.

— Foarte bine, domnule, dacă preferați, l-am găsit în mare, într-adevăr. Dar din cauză că sunt un servitor al nefericitei regine, nu doream ca acest lucru să fie cunoscut.

CaraBansity se uită la el mai de aproape.

— O servești pe Myrdenluggala, Regina Reginelor? Tu, tu, nenorocitul? Ea merită lachei mai buni și noroc — asta merită.

Indică un portrel ieftin al reginei, tipărit, care alăma într-un colț al magazinului.

— O servesc destul de bine. Spune-mi, cât mă vei plăti pentru acest corp?

— Ai venit tot acest drum pentru zece rooni, nu pentru mai puțin. În aceste timpuri ticăloase, poți să găsești corpuri pentru disecție în fiecare zi a săptămânii. Și mai proaspele decât acesta, oricum.

— Am fost informat că îți veți plăti cincizeci, domnule. Cincizeci de rooni, domnule. ScufBar privea șiret și-și împreună mâinile.

— Cum se face că apari aici cu prietenul tău nenorocit, când însuși regele și un trimis al Sfântului C'Sarr trebuie să apară la Ottassol? Ești cumva un instrument al regelui?

ScufBar își deschise mâinile și se cutremură puțin.

— Am legături numai cu hoxney-ul de afară. Plătește-mi numai douăzeci și cinci, domnule, și voi pleca la regină imediat.

— Voi, viermii, sunteți loți hapsâni. Nu e de mirare că lumea se duce de răpă.

— Acesta fiind spus, domnule, atunci cred că voi accepta douăzeci. Douăzeci de rooni.

Întorcându-se către unul din phagorii care așteptau egltându-și sexul palid, CaraBansity spuse:

— Plătește-l pe om și scoate-l de aici.

— Cât de mult eu plătesc?

— Zece rooni.

ScufBar lăsă să-i scape un mârâit de nervozitate.

— Foarte bine. Cinsprezece. Și îu, omul meu, prezintă-i reginei Iale complimentele lui Bardoî CaraBansity.

Phagorul umblă prin interiorul robei sale de cânepă și scoase o punguliță subțire. Scoase din ea trei monezi de aur și le puse în palma sa cu trei degele, neledă. ScufBar înfășcă monedele și plecă grăbit către ușă, arătând nemulțumit.

Vioi, CaraBansity ordonă unuia din asistenții săi neumani să ridice pe umeri corpul, ordin care a fost ascultat fără vreo ezitare vizibilă; l-a urmat de-a lungul strămtului condor în care dădeau uși stranii. CaraBansity știa la fel de multe despre siele ca și despre intestine, și cesa lui — ea însăși croită după modelul unor intestine — se îlindea mult în loess, cu intrări în camere care-i serveau toate interesele.

Au intrat într-un laborator. Sub pasul plat al phagorului, mici puncte de lumină străluceau. Arătau ca diamantele. Erau mărgelile de sticlă pe care le produsese deuteroscopistul pe vremea când făcea lentile. Lumina cobora din două mici ferestre pătrate, așezate în zidurile groase din loess.

Camera era arhiplină. Cele zece câsuțe ale zodiacului erau pictate pe un perete. Pe un alt perete atârnavu trei carcace în diferite stadii de disecție — un pește enorm, un hoxney și un phagor. Hoxney-ul fusese deschis precum o carte, părțile sale moi fiind înlăturate pentru a-i arăta coastele și șira spinării. Pe o masă alăturată, erau foi de hârtie pe care CaraBansity desenase reprezentări detaliate ale animalului mort, cu diferite picturi în cerneală colorată.

Phagorul aruncă trupul gravabegalinienului de pe umeri și-l atârână cu capul în jos, de o șină. Două cârlige penetrară carnea între tendonul lui Achile și calcaneu. Brațele rupte se legănavu, iar mâinile umflate rămăseseră ca niște crabi umflați pe pardoseală. La un semn al lui CaraBansity, asistentul său plecă imediat. CaraBansity ura să-i aibă împrejur pe ancipitali, dar erau mult mai ieftini decât servitorii sau chiar sclavii umani.

După o privire alenă asupra corpului, CaraBansity își scoase cuțitul și tăie hainele omului. Ignoră duhoarea de morțăciune. Corpul era al unui om tânăr — doisprezece ani, cel mult doisprezece și jumătate, posibil doisprezece ani și nouă decede, nu mai mult. Hainele sale erau grosolane și străine, părul său era luns într-o manieră în general utilizată de marinari.

— Tu, dragul meu băiat, probabil nu ești din Borlien, spuse CaraBansity corpului. Hainele tale sunt din Hespagorat, probabil din Dimariam.

Abdomenul era atât de umflai, încât trecuse peste o largă centură de piele. CaraBansity îl eliberă. Când carnea se eliberă, apărură o rană. CaraBansity își înfrunse o mână și și introduse pumnul în rană. Degetele sale întâlniră o rezistență. După câteva încercări, extrase un corn de anicipal, curbat și gri, care pătrunsese splina și intrase mult în corp. Privi obiectul cu interes. Cele două margini ascuțite îl făceau o armă de temut. Avusese probabil și un mâner, care acum lipsise, pierdut în mare.

Privi corpul cu o curiozitate stărnită. Un mister întoldeauna îl plăcea.

Punând jos cornul, examină centura. Era făcută de un meseriaș, dar de tipul celor care se găsesc aproape peste tot — la Osoilina, de exemplu, unde pelerinii aveau o piață îmbelșugată pentru așa ceva. Pe partea interioară a centurii era un buzunăraș, pe care îl deschisese. Din buzunar extrase un obiect de neînțeles.

Mormăind, își puse obiectul în palma sa lată și traversă camera către lumină. Nu mai văzuse așa ceva niciodată. Nici măcar nu putea identifica metalul din care era atât de frumos lucrat. Un fior de frică superstițioasă trecu prin mințile sa pragmatică.

Când spălă obiectul la pompă, îndepărtând urmele de nisip și sânge, soția sa, Bindla, intră în laborator.

— Bardot, ce faci acum? Credeam că vii înapoi în pat. Poate n-ai uitat ce-ți păstram cald.

— Sunt nebun după ea, dar am altceva interesant de făcut. Îi aruncă unul din zâmbetele sale solemne.

Ea era de vârstă mijlocie — la douăzeci și opt de ani și o decadă, aproape cu doi ani mai tânără decât el — și părul ei roșu, bogat, își pierduse puțin din culoare; dar el admira întotdeauna felul în care era conștientă de famecele ei. Acum ea exagera neplăcerea pe care i-o provocau mirosurile din cameră.

— Nici măcar nu-ți scrii lătrațul despre religii, scuza ta uzuală.

— Îmi prefer duhurile, mormăi el.

— Ești pervers. Religia este eternă, mirosurile nu sunt.

— Dimpotrivă, frumusețea mea, religiile se schimbă permanent. Numai duhurile rămân neschimbate pentru întotdeauna.

— Ești sigur de asta?

El tocmai usca minunalul obiect cu o cârpă; nu răspunse.

— Uită-le la asta.

Ea se apropie și lăsă o mână pe umărul lui.

— În numele pielrei! exclamă el. Îl trecu Bindlei și ea Iresări.

O rețea de limbi de metal, jesule cam ca o brățară, susținea o piatră transparentă în care pluteau trei seturi de numere.

Citiră numerele cu voce tare, în limp ce el le arăta cu degetul său gros:

08 : 18 : 55 12 : 37 : 78 19 : 20 : 14

În limp ce le priveau, numerele păleau și se schimbau. Cei doi soți se uitau unul la altul, încremeniți.

— N-am văzut un talisman ca ăsta până acum, spuse Bindla, transpusă.

Trebuiră să se uite din nou, fascinați. Cifrele erau negre, pe un fundal galben. El le citi cu voce tare:

06 : 20 : 25 13 : 00 00 : 00 19 : 23 : 44

Când CaraBansity duse mecanismul la ureche pentru a vedea dacă face ceva zgomot, ceasul cu pendul de pe perete începu să bată de treisprezece ori.

Ceasul era meșteșugul construii de către CaraBansity însuși, în linerețe. Arăta într-o formă picturală răsăritul și apusul celor doi sori, Batalix și Freyr, precum și diviziunile anului, cele 100 de secunde dintr-un minut, cele patruzeci de minute dintr-o oră, cele douăzeci și cinci de ore dintr-o zi, cele opt zile dintr-o săptămână, cele șase săptămâni dintr-o decadă și cele zece decade dintr-un an de patru sute și optzeci de zile. Avea de asemenea și un indicator pentru a arăta cei 1825 Ani Mici într-un An Mare; acel indicator stătea acum la cifra 381, data actuală după calendarul Borlien-Oldorando.

Bindla ascultă mecanismul și nu auzi nimic.

— O fi un ceas mai de soi...

— Poate fi. Cifrele din mijloc indică ora doisprezece, după timpul borlienez.

Ea știa întotdeauna când el este în încurcătură. Își sugea degetul mic, ca un copil.

Există un șir de butoane pe fața brățării. Ea apăsă unul.

O serie diferită de numere apărură în cele trei deschideri.

6877 828 3289

(1177)

— Cel din mijloc este anul, probabil după un calendar vechi. Cum ar putea să funcționeze?

El apăsă butonul și seria anterioară reapăru. Lăsă brățara jos, pe bancă și rămase uitându-se la ea. Binda o ridică și și-o puse pe mână. Brățara se ajustă imediat, lipindu-se aproape de încheietura mâinii sale. Chicoti.

CaraBansity se îndreptă către un raft plin de cărți de referință. Dădu la o parte o veche copie folio a *Testamentului lui Raynii Layan* și scoase o carte numită *Tabelele de calendar ale profetului și deuteroscopistului*. După ce răsfoi mai multe pagini, rămase la una și își coborî degetul de-a lungul unei coloane.

Cu toate că anul după calendarul Borlien-Oldorando era 381, această numerotare nu era universal acceptată. Alte națiuni foloseau alte calendare, care erau trecute în tabele; 828 era pe listă îl găsi în vechiul și nemaifolositul *Celendar Denniss*, acum asocial cu vrăjitoria și ocultismul. Denniss era numele unui rege legendar, care se presupunea că ar fi guvernat odăla întregul Campannal.

— Ecranul central al brățării se referă la limpul local. Și a rezistat imersiunii în mare. Unde sunt oamenii care ar putea face o asemenea bijuterie? Datează poate din timpurile lui Denniss...

Prinse încheietura soției sale și privi amândoi numerele, preocupați de schimbarea lor. Găsiseră un instrument de măsurare a timpului, foarte sofisticat, probabil de o valoare incommensurabilă, sigur de un mister neegalat.

Oriunde ar fi meseriașii care făcuseră brățara, trebuie să fi fost în siguranță față de starea disperată în care regele JandolAnganol adusese Borlienul.

Lucrurile încă nu erau stăpânite în Ottassol, pentru că era un port care făcea comerț cu alte țări. Condițiile în aite părți erau mai rele, cu boli, foamete și fărâdelegi. Războaie și încăierări marcau viețile oamenilor. Un om de stal, mai bun decât regele, sfătuit de o liotă de consilieri mai puțini corupți, sau un parlament, ar fi făcut pace cu inamicii Borlien-ului și ar fi condus țara către o dezvoltare durabilă.

Totuși, nu era posibil să-l urăști pe JandolAnganol, se gândi CaraBansity, el care era pregătit să-și sacrifice frumoasa soție, Regina Reginelor, pentru a se însura cu o copilă prostută, o jumătate madi. De ce trebuia să facă Vulturul asta, dacă nu numai pentru a întări alianța dintre Borlien și vechiul său inamic, Oldorando, de dragul țării sale?

JandolAnganol era un om periculos, toată lumea era de acord, dar la fel de supus circumstanțelor ca și ultimul țaran.

Climatul înrăutățit putea fi învinuit mai mult. Nebunia călduri crescând generație după generație, până când chiar și copacii luau foc...

— Nu sta visând, strigă Bindla. Vino să-ți iei mașinăria asta ridicolă de pe brațul meu.

2. Niște sosiri la palat

Evenimentul de care regina se lemea era deja în curs. Regele JandolAnganol era pe drumul către Gravabagalinien, pentru a divorța.

Plecând din capitala borlieneză, Matrassyl, urma să navigheze în jos pe râul Takissa, către Ottassol, unde va lua o ambarcațiune de coastă, pentru a merge către vest până în strâmtul golf Gravabagalinien. JandolAnganol urma să se prezinte în fața reginei sale cu scrisoarea de divorț semnată de Sfântul C'Sarr în fața martorilor. Apoi se vor despărți, probabil pentru toldeauna.

Acesta era planul regelui și era foarte hotărât în privința lui.

Însoțit de sunete de trompelă, escortat de membrii Casei Regale, în cea mai perfectă ordine, regele JandolAnganol a fost dus în caleașca sa oficială de pe deal, de la palat până în port, pe străzile înlortochete ale Matrassyl-ului.

În caleașcă cu el avea un singur însoțitor: Yuli, phagorul său preferat. Yuli era un animal lănar, părul maroniu, al copilănei, încă ivindu-se prin blana lui albă. Fusese decornorat și adus lângă stăpânul său. Tremura de nervozitate, anticipând călătoria pe râu. Imedial ce JandolAnganol coborî din vehicul, căpitanul vaporului care aștepta îi ieși în întâmpinare și salută.

— Vom pleca la drum imedial ce sunteți gata, spuse JandolAnganol. Regina plecase în exil chiar de pe acest chei, acum vreo cinci decade. Grupuri de cetățeni stăteau de-a lungul cheiului, curioși să observe regele care avea o atât de controversată reputație. Primarul venise să-i spună drum bun monarhului său. Uralete nu erau totuși ca vuietul ce o însoțise pe regina MyrdemInggala pe drumul său de plecare.

Regele urcă la bord. Se auzi un cârlig de lemn trosnind lângă cala vasului. Frânghiile începură să se desfășoare. Pânzele erau desfăcute.

Cum ambarcațiunea se depărta de chei, JandolAnganol se întoarse și privi către primarul Matrassyl-ului, care stătea împreună cu asistenții săi, drept, într-un saut de despărțire. Prinzând privirea regelui, primarul își plecă smerit capul, dar JandolAnganol știa că de supărat este omul.

Primarul resimțea plecarea monarhului său din capitală în momentul în care orașul se afla sub amenințare externă. Profitând de războiul din vest, al Borlien-ului cu Randonan-ul, națiunile sălbatice din Mordrial, la nord-vest, erau în mișcare.

Cum acea față disperată dispăru la pupa, regele își întoarse capul către sud. Recuhoștea în sinea lui că exista ceva adevărat în atitudinea primarului. Din înaintele și neliniștitele câmpii ale Mordrialului, veneau vești că marele războinic Unndreit Ciocanul era din nou activ. Pentru a-și ridica moralul, Armata de Nord a Borlien-ului trebuia să-l fi primit ca general pe fiul regelui, RobaydayAnegol. Dar acesta dispăruse în ziua în care aflase despre planul tatălui său, de a divorța de mama sa.

"Un fiu în care să mă încred...", spuse JandolAnganol vântului, cu o expresie amară zugrăvită pe chip. Îl condamna pe fiul său pentru această călătorie în care pornise.

Regele își întoarse profilul către sud, așteptând demonstrații de loialitate. Pe marginea cheiului, umbrele desenau forme complicate. Umbrele se dublău când Freyr se ridică în splendoarea sa. Vulturul se retrase la culcare.

Pe dunărea exista un culcuș de mătase. Acolo rămase regele pentru cea mai mare parte a drumului de trei zile, împreună cu însoțitorii săi. Câteva picioare mai jos față de acest loc, sclavi umani aproape goi, randonanezi cei mai mulți, spuneau că Vulturul era încă în colivie și că Regina Reginelor încă avea cheia la această colivie. JandolAnganol avea blestemul khmirului, cel mai bine descris ca o nebună dorință trupească, foarte de înțeles în aceste anotimpuri fierbinți.

Mișcările repezi ale capului, în contrast flagrant cu nemișcarea concentrată a trupului, erau obiceiurile nervoase ale unui om care spera să vadă unde s-ar putea întoarce în următoarea secundă.

Ceremonia de sub stânca înaltă de la Osoilima se sfârși repede. Regele, cu sângele ieșindu-i prin lunică, pași înapoi la bordul vasului și a doua bucată a călătoriei începu. Urând tangajul vasului, regele dormi pe punte noaptea, culcat pe saltele din pene de lebădă. Phagorul său, Yuli, dormea cu el, păzindu-i picioarele. În urma ambarcațiunii regale, păstrând o distanță discretă, era un al doilea vas, un vas de transportat animale,

transformat. Cu el călătorea cea mai de încredere armată a regelui, Garda Întâi Phagoriană. Se apropie proiector de nava regală în momentul în care ajunseră în portul interior al Ottassol-ului, în după-amiaza celei de-a treia zi de călătorie.

Steaguri înveselau atmosfera lăză din Ottassol. O mulțime se zgâia de pe chei. Pe lângă slindarde și alte semne de patriolism, erau și inscripții cumplite, spunând:

VINE PĂRJOLUL: OCEANELE VOR ARDE.

TRĂIEȘTI CU AKIA SAU MORI PENTRU TOTDEAUNA CU FREYR.

Biserica profita de alarma generală, pentru a încerca să aducă păcătoșii înapoi în sânul ei.

Orchestra mărșăului cu importanță înainte, printre două depozite și începu să cânte un imn regal. Aplauzele pentru Maiestatea Sa se răriră când acesta coborî în port.

Celăteni, notabili și membrii ai consiliului orășenesc îl salutară de bun-venit. Cunoșcând reputația Vullurului, ei au avut intervenții scurte și răspunsul regelui a fost și el scurt.

— Suntem înalodeauna fericiți să vizilăm Ottassol-ul, principalul nostru port, și să-l găsim înfloritor. Nu pot rămâne multă vreme aici. Știți ce evenimente sunt pe cale de a se petrece. Intenția mea nestrămutată este de a divorța de regina Myrdeminggala printr-o scrisoare de divorț emisă de Marele C'Sarr Kilandar al IX-lea, Stăpânul Sfântului Imperiu Pannovalan și Părintele Suprem al Bisericii lui Akhanaba, ai cărui servitori noi suntem. După ce voi fi îndeplinit această datorie față de actuala regină, în prezența martorilor acreditați de Sfântul C'Sarr, mă voi supune legii și atunci voi fi liber să o iau, și o voi lua, în căsătorie pe Simoda Tal, Fiica Oldorando-ului. Astfel voi afirma prin puterea căsătoriei alianța dintre țara noastră și Oldorando, o veche legătură, și voi confirma parteneriatul nostru cu Sfântul Imperiu. Când vom fi uniți, inamicii noștri comuni vor fi înfrânți și noi vom crește în slavă, ca în zilele strămoșilor noștri.

Au fost câteva aplauze și strigăte de încurajare. Cea mai mare parte a publicului se grăbi să-i privească pe soldații phagorienii debarcând.

Regele își schimbase mantia sa obișnuită, keedran-ul. Era îmbrăcat într-o tunică cu galben și negru, fără mâneci, astfel încât brațele sale puternice erau perfect vizibile. Pantaloni săi erau din mătase galbenă, strânși pe pulpe. Cizmele, cu vârf îndoit, erau din piele dură. Purta o sabie scurtă la brâu. Părul său negru era întors ca după cercul lui Akhanaba, din grația căruia el conducea regalul.

Rămase uitându-se la comitetul de primire.

Poate că ei eşteplau ceva mult mai pragmatic din partea sa. Adevărul era că regina Myrdemluggala se bucura de aceeaşi afecţiune în Ottassol ca şi în Matrassyl.

Cu un gest scurt către asistenţă, JandolAnganol se întoarse şi plecă.

În faţă erau trepte scunde în loess. Un lung covor galben fusese pus de-a lungul cheiului, pentru plimbarea regelui. Îl evită, se îndreplă către trăsura care-l aştepta şi se urcă în ea. Servitorii închiseră uşa şi vehiculul plecă imediat. Intră pe sub nişte arcade şi pătrunse în labirintul Ottassol-ului. Garda phagoriană îl urma.

JandolAnganol, ura multe lucruri, şi ura şi palatul Ottassol. Proasta sa dispoziţie nu a fost uşurală nici de primirea pe care i-a făcut-o la poartă Vicarul Regal, veselul AbstrongAthenal.

— Marele Akhanaba să vă binecuvânteze, Sire, ne bucurăm să revedem faţa Majestăţii voastre şi să vă avem printre noi, tocmai când ştiri proaste vin de la a Doua Armală, din Randonan.

— Voi asculta comunicate militare de la militari, spuse regele, şi păşi înainte către sala de recepţie. Palatul era rece şi rămăsese răcoros chiar în aceste anotimpuri tot mai călduroase, dar natura sa sublerană îl deprima pe rege. Îi amintea de cei doi ani de călugărie pe care-i petrecuse în Pannoval, în copilărie.

Tatăl său, VarpalAnganol, exlinsese cu mult palatul. Căutând bunăvoinţa fiului său, îl întrebasese pe el cum i-ar place. "Rece, foarte rece, cred eu", spusese prinţul JandolAnganol.

Era lipic pentru VarpalAnganol, care nu fusese niciodată un războinic, să nu-şi dea seama că palatul subleran nu va putea fi apărat niciodată.

JandolAnganol îşi amintea ziua în care palatul fusese invadat. Era în vârstă de trei ani şi o decadă. Se juca cu o sabie de lemn, într-o curte sublerană. Unul din pereţii subţiri de loess se prăbuşise. Din spărtură apăruse o duzină de rebeli înarmaţi. Săpaseră tunele prin pământ, fără a fi observaţi. Încă îl uimea pe JandolAnganol să-şi amintească felul cum sligase înspăimântat, înainte de a se arunca asupra lor cu sabia sa de jucărie.

Se întâmplase ca tocmai atunci să aibă loc o schimbare a gărzii, aşa încât curtenii aveau cu armele pregătite. După o încăierare furioasă, invadatorii au fost ucişi. Tunelul ilegal a fost mai târziu incorporat în planul palatului. Această se întâmplase în timpul unei rebaliuni pe care VarpalAnganol nu reuşise să o înăbuşe cu destulă autoritate.

Bătrânul om era acum în captivitate, în fortăreața Matrassyl-ului, iar curțile și lunelurile din Ottassol erau păzite de gărzi umane și de phagori. JandolAnganol se uită cu atenție la oamenii lăcuți pe lângă care trecea pa corloare; numai să se fi mișcat unul dintre ei, și l-ar fi omorât pe loc.

Știrile privind neagra dispoziție a regelui se împrășliară în rândul personalului palatului. Pentru a-l distra, au fost organizate serbări. Dar mai întâi, el trebui să primească raportul privind câmpurile de luptă vestice.

O companie a Armatei a Doua, avansând de-a lungul înălțimilor Chwart și care intenționa să atace portul randonanez Poorich, fusese prinsă într-o ambuscadă de o forță superioară a inamicului. Luptaseră până în amurg, când supraviețuitorii scăpaseră pentru a preveni forțele principale de comunicare sudice către Ottassol.

— Ce știi despre generalul TolramKelinel?

— Lupă în continuare, Sire, spuse mesagerul.

JandolAnganol primi raportul aproape fără comentarii, apoi coborî către capela sa privată, pentru a se ruga și a fi flagelat. Să fie bățul de către neslăpânul AbstroglAlhenal, era o pedeapsă perfectă.

Curții puțin îi păsa ce se întâmplă cu armatele de la aproape trei mile depărtare: numai să nu fie atinsă iritabilitatea regelui. Pedeapsa Vuiturului se putea abate asupra tuturor.

O scară în spirală ducea jos, către capela privată. Acel loc opresiv, proiectat în maniera pennovală, fusese lăsat în lătul care se alătura loessului și fortificat în zona mijlocie cu piatră.

Umezeala stătea în picături, sau curgea în cascade în miniatură. În spatele umbrelor de pe vitraliile colorate, ardeau luminile. Razele provenite de la aceste felinare proiectau forme reangulare de culoare în aerul ălav.

În timp ce Vicarul Regal își luă biciul cu zece cozi de lângă altar, în încăpere se făcu auzită o muzică sobră. Pe altar stătea Roala lui Akhanaba — două spițe sinuoase, legând rama internă de cea externă. În spatele altarului alărna o tapițerie, în auriu și roșu, reprezentându-l pe Marele Akhanaba în toată gloria contradicțiilor sale: cei Doi-în-Unul, om și Dumnezeu, copil și fiară, vremelnice și etern, spirul și pialră.

Regele privea fix fața de animal a zeului său. Respectul său pornea din adâncul sufletului. De-a lungul vieții sale, încă din anii adolescenței, petrecuți în mănăstirea din Pannoal, fusese

condus de religie. De asemenea, el conducea prin religie. Religia ținea în robie cea mai mare parte a curții și a poporului său.

Faptul că Borlien-ul, Oldorando și Pannoval-ul erau unite într-o dificilă alianță, fusese doar o faptă obișnuită a lui Akhanaba. Fără Akhanaba ar fi fost numai haos, iar dușmanii civilizației ar fi învins.

AbstrogAthenat îl îndemnă pe penitentul său regal să îngenuncheze și citi o scurtă rugăciune asupra lui.

— Venim înaintea Ta, Mare Akhanaba, să cerem iertare pentru nereușită și pentru a-ți înfălișa sângele vinei. Prin răutatea tuturor oamenilor, Tu, Mare Vindecător, ești rănil, și tu, Aolputernicule, ești făcut slab. De aceea Tu ne-ai condus pașii prin Foc și Gheață, pentru ca noi să putem cunoaște, în ființele noastre materiale, aici pe Helliconia, ceea ce Tu cunoști altundeva pentru noi — perpetuuul ciclu al căldurii și înghețului. Primește aceasă suferință, o Mare Lord, așa cum noi ne străduim s-o primim pe a Ta.

Biciul se abătu peste umerii regelui. AbstrogAthenat era un lănar efeminat, însă cu brațul puternic și cu asiduitate în împlinirea voinței lui Akhanaba.

După penitență, ceremonialul băii; după baie, regele urcă la petrecere.

Aici, biciurile lăsau locul tresăririlor iuștelor în timpul dansului. Muzica era vioaie, muzicanții erau grași și zâmbitori. Regele își puse și el un zâmbel pe față, și-l purta ca pe o armură, amintindu-și că această cameră fusese înainte iluminată de prezența reginei Myrdeminggala.

Zidurile erau decorate cu flori de dinday, cu idront și cu vispard înmiresmat. Erau maldăre de fructe și strălucitoare ulcioare cu vin negru. Țăranii puleau muri de foame, dar nu și palatul.

JandolAnganol consimți să se răcorească cu vin negru, la care adăugă suc de fructe și gheață Lordyardry. Stătea uitându-se fără prea mare atenție la scena din fața sa. Curtenii săi păstrau o distanță discretă. Femeile care erau trimise să-l încânte, erau îndepărtate.

Înainte de a părăsi Matrassy-ul, îl concediase pe bătrânul său cancelar. Un nou cancelar, de probă, se agita inutil în jurul său. Devenit pe dată slugarnic și sperial de avansarea sa, acesta voia să discute pregătirile privind apropiata expediție către Gravabagalinien.

Și el fu îndepărtat.

Regele intenționa să rămână în Ottassol pentru cât mai scurt timp posibil. Se va întâlni cu trimisul C'Sarr-ului și apoi vor continua împreună drumul către Gravabagalinien. După ceremonia cu regina, va face un marș forțat către Oldorando; acolo se va căsători cu prințesa Simoda Tal și va încheia odată cu această înțelegere afaceri. Va învinge apoi dușmanii, cu ajutorul din partea Oldorando-ului și Pannoal-ului, și va impune pacea între granițele sale. Desigur, prințesa copilă, Simoda Tal, va trebui să locuiască în palatul Malrassyl, dar nu era un motiv pentru care el să trebuiască să o vadă. Această schemă, pe care o avea de îndeplinit, îi trecea constant prin minte.

Privi după trimisul C'Sarr-ului, elegantul Alam Esomberr îl cunoscuse pe Esomberr în timpul celor doi ani de ședere în mănăstirea din Pannoal, și rămăseseră prieteni de atunci. Era necesar pentru JandolAnganol să-l aibă pe acest puternic demnitar, trimis de Kilandar al IX-lea însuși, să-i fie martor lui și reginei la semnarea documentului de divorț și să-l înapoieze C'Sarr-ului însuși înainte de a anula legal căsătoria. Esomberr ar fi trebuit să fie în preajma sa până acum.

Dar trimisul Esomberr fusese reținut chiar când se pregătea să-și părăsească suita. Un omuleț îndesat, cu burta umflată, cu părul cleios și haine de călătorie murdare își încrucișă drumul cu cel al trimisului.

— Bănuiesc că nu vii din partea croitorului meu?

Omulețul negă și scoase o scrisoare din buzunar. O înmână trimisului Esomberr deschise scrisoarea cu un gest elegant.

— Este destinată a fi înmănată personal, domnule. Doar pentru ochii C'Sarr-ului, vă rog să mă scuzați.

— Eu sunt reprezentantul C'Sarr-ului în Borlien, mulțumesc, spuse Esomberr.

Citi scrisoarea, înclină din cap și scoase o monedă de argint pentru aducător.

Mormăind, acesta se retrase. Părăsi palatul subteran, merse în locul în care hoxney-ul său era prionit și începu să-și facă loc înapoi către Gravabagalinien, pentru a raporta reginei succesul său.

Trimisul rămase zămbind pentru sine și-și scărpină vârful nasului. Era un bărbat zvelt, de douăzeci și patru de ani și jumătate, îmbrăcat într-un keedran lung și bogat. Legănă scrisoarea Zămbi, studiat, imaginii îndepărtatei regine.

Din orice situație nouă putea dobândi avantaje, atât personale, cât și politice. S-ar fi bucurat de călătoria sa spre

Gravabagalinien, dacă aceasta ar fi fost posibil. Esomberr își promise să nu fie prea religios pentru propria sa distracție la Gravabagalinien.

Imediat ce corabia regală a acostat, femeii și bărbații s-au împulzit în curțile din față ale palatului, căutând să schimbe o vorbă cu regele. Prin lege, orice rugămintă trebuia să treacă prin Curte, dar vechea tradiție de a face o plângere direct regelui nu se pierduse. Regele prefera munca în locul trândăviei. Obosit de așteptare și de a privi curtenii învărtindu-se până la pierderea suflării, fu de acord să țină o audiență, într-o cameră din apropiere. Animalul său domestic se așează iule pe tronul cel mic, iar regele începu să-l mângâie pe spinare.

După ce primii doi petiționari veniră și plecară, Bardol CaraBansity apărură în fața regelui. Își aruncase o jiletcă brodată deasupra hainelor de lucru. JandolAnganol recunoscu mersul semeț al omului și se încruntă când o plecăciune pretențioasă fu făcută în direcția sa.

— Acest om este Bardol CaraBansity, Sire, spuse cancelarul de probă, stând în dreapta regelui. Aveți câteva dintre desenele sale anatomice în biblioteca regală.

— Îmi amintesc de tine, spuse regele. Ești un prieten al ex-cancelarului meu, Sartorilvrash.

CaraBansity clipi din ochii săi congestionați

— Nădăjduiesc că Sartorilvrash este bine, sire, în ciuda faptului că este ex-cancelar.

— S-a refugiat în Sibornal, dacă asta poate fi numit "a fi bine". Ce dorești de la mine?

— Mai întâi, un scaun, Sire, pentru că mă dor picioarele

Se studiară reciproc. Apoi regele îmboîdi un paj să mule un scaun lângă platforma pe care stătea el însuși

Profitând de intervalul de timp în care se așeză, CaraBansity spuse:

— Am să vă înfățișez un obiect, de neprețuit cred, căci am aflat că Maiestatea Voastră sunteți un om al învățăturii.

— Sunți un ignorant, și suficient de prost ca să-mi displacă ținuşele. Un rege al Borlien-ului se preocupă pur și simplu de politică, pentru a-și păstra țara nealinsă.

— Facem tot posibilul ca să fim cât mai bine informați. Poi rupe mâna unui om mai bine, dacă știu cum îi funcționează articulațiile.

Regele răsă. Era un sunet aspru, care nu se auzea des din gura sa. Se aplecă înainte.

— Ce este învățătura, față de creșterea furiei lui Freyr?

Chiar și Atotputernicul Akhanaba pare a nu avea nici o putere împotriva lui Freyr.

CaraBansity își lăsă privirea spre podea.

— Nu știu nimic despre Atotputernic, Majestate. El nu comunică cu mine. Un binefăcător mi-a scrijelit pe ușă zilele trecute cuvântul "Ateu", și asta îmi este elichela acum.

— Atunci ai grijă de sufletul său. Regele vorbea mai puțin amenințător acum, și își coborâse vocea.

— Ca deuteroscopist, ce poți face lu împotriva creșterii căldurii? Oare a greșit omenirea atât de mult, încât noi să trebuiască să pierim în focul lui Freyr? Este oare cumva cometa din cerul nordic un semn de apropiată distrugere, precum zic oamenii din popor?

— Majestate, acea cometă, cometa lui YaraRombry, este un semn de speranță. Aș putea explica mai pe larg, dar îmi este leamă să nu vexez cu date astronomice. Cometa este numită după înțeleptul astronom și cartograf YaraRombry, din Kevassien. El a făcut prima hartă a globului, punând Ottassoi-ul, cum era denumit orașul în acea vreme, în centrul hărții, și el a bolezat și cometa. Această se întâmplă acum 1825 de ani — într-un an mareț. Întoarcerea cometei este o dovadă că noi circulăm în jurul lui Freyr, ca și cometa, și îl vom depăși fără probleme mai mari decât o mică pârlire.

Regele gândea.

— Îmi dai un răspuns științific, la fel ca Sartorilvrash. Trebuie să existe totuși și un răspuns religios la întrebarea mea.

CaraBansity își sugea degetul.

— Ce spune Sfântul Imperiu Pannovalan despre subiectul Freyr? În numele lui Akha, se înfioară de orice manifestare de pe cer, și de aceea folosește cometa numai pentru a crește teama populației. Declară încă un război sfânt, pentru a elimina phagorii din mijlocul nostru. Argumentul bisericii este că dacă acele creaturi fără suflet vor fi eliminate, climalul se va răci imediat. Totuși, ni se dă de înțeles că în anii de gheață, biserica spunea că din cauza phagorilor lipsiți de Dumnezeu era atât de frig. Deci gândirea lor este lipsită de logică, asemeni tuturor gândurilor religioase.

— Nu mă supăra. Eu sunt Biserica în Borlien.

— Majestate, iertare. Vorbesc adevărul. Dacă acesta vă ofensează, goniiți-mă, cum l-ați gonit și pe Sartorilvrash.

— Omul pe care l-ai menționat era cu totul pentru izgonirea ancipitalilor.

— Sire, și eu sunt pentru această, cu toate că depind la

rândul meu de ei. Dacă-mi este permis să spun din nou adevărul, favorizarea lor de către înălțimea voastră mă alarmează. Dar nu îi voi omorî pentru vreo justificare religioasă prostească. I-aș omorî pentru că ei sunt dușmanii tradiționali ai omenirii.

— Vullurul îovi brațul scaunului cu mâna. Cancelarul de probă sări în sus.

— Nu voi auzi mai multe. Te cerți fără noimă, hrattock Impertinent!

CaraBansity se proslernă.

— Foarte bine, sire. Pulerea ti face pe oameni surzi și ei nu vor auzi. Înălțimea ia, nu eu, sire, v-ați denumit ignorant. Chiar dacă știți să înflorați cu o privire, nu puteți învăța. Acesta este ghinionul.

Regele era imobil. Cancelarul de probă fu scuturat de un frison. CaraBansity stălea nemișcal și palid. Știa că mersese prea departe.

Dar JandolAnganoi se uită fix la slugarnicul Cancelar.

— Eu spânzur oamenii care sunt lași în fața mea, ca acesta. Sfăluiește-mă cum n-a putut să mă sfătuiască celălalt și vei fi cancelar; fără îndoială la fel de enervant ca și predecesorul și prietenul tău. Când mă voi căsători și o voi lua de soție fata regelui Sayren Stund, ai Oldorando-ului, acest ragat va fi legat mult mai puternic de Sfântul Imperiu Pannovalan, și din aceasta voi dobândi putere. Dar voi fi supus și la presiuni mai mari din partea C'Sarr-ului să extermin rasa ancipitalilor, cum s-a făcut în Pannoval. Borlien-ul este în lipsă de soldați și are nevoie de phagori. Pot oare eluda edictul C'Sarr-ului prin știința ta?

— Hm.

CaraBansity își trăgea unul dintre obraji. Pannoval-ul și Oldorando i-au urât întotdeauna pe phagori, așa cum Borlien-ul n-a făcut-o niciodată. Nu suntem pe o rută principală de migrație a ancipitalilor ca Oldorando. Preoții au găsit un nou pretext pentru a resuscita un vechi război.

— Există o direcție științifică pe care ați putea merge, Sire. Știința care va distruge ignoranța bisericii, dacă-mi permiteți.

— Vorbește alunci, și eu împreună cu frumosul meu servitor te vom asculta.

— Sire, dumneavoastră veți înțelege. Servitorul însă nu. Trebuie să știți după reputație tratalul istoric intitulat *Testamentul lui Raynil Layan*. În acel volum, citim despre o scumpă doamnă, Vry Den, soția învățatului Raynil Layan. Vry Den a descoperit

căleva din secretele cercului în care trăiește binele și nu răul, precum cred și eu. Vry Den a pierit în marele incendiu care a distrus Oldorando în anul 26. Aceasta se întâmpla acum trei sute cincizeci și cinci de ani. Acum cinsprezece generații, deoarece noi acum trăim mai mult decât cei care trăiau în acea epocă. Sunt convins că Vry Den a fost o persoană reală și nu o fabulație dintr-o legendă a Erel Glaciare, cum Sfânta Biserică vrea să ne facă a crede.

— Unde vrei să ajungi? Întrebă regele. Începu să se plimbe cu pași apăsăți. Yuli se ținea după el. Își aminti că regina lui pune mare preț pe cartea lui Raynii Layan și deseori îi citea din ea lui Tatro.

— Am o concluzie foarte interesantă. Aceeași doamnă Vry Den era, alee și de aceea vedea lumea așa cum este. Neumbrită de zeități imaginare. Înainte de zilele ei, se credea că Freyr și Batalix sunt două santinele vii, care apără lumea noastră împotriva unui război în ceruri. Cu ajutorul geometriei, aceeași doamnă minunată a reușit să prezică o serie de eclipse, ce i-au adus faimă în acea vreme. Știința se poate înțelege numai pe știință. Calea aceasta te conduce undeva, pe când dogma Bisericii te plimbă în cerc. Însăși emblema Bisericii este un cerc.

— Pe care-l prefer pașilor tăi nesăbuiți în înluneric

— Am găsit o cale să văd prin negură. Cu ajutorul cunoștinței noastre comune, Sartorilvrash, am făcut căleva lentile din siclă, care funcționează ca și irisul ochiului. Prin acest instrument am studiat fazele lui Ipocrene și ale celorlalte planete din cer. Informațiile acestea le-am păstrat pentru noi, deoarece cerul nu era un subiect popular în acele zile, sub opresiunea religioasă a Pannovaț-ului. Unui câte unul, acești călători și-au relevat fazele lor către noi. Curând, puteam prezice schimbările lor cu exactitate. Asta este deuteroscopia! De aici Sartorilvrash și eu ne-am însoțit observațiile cu calcule. Astfel am descoperit legile geometriei cerești, care credem noi că trebuiau să fie știute și de YarapRombry — dar el a fost martirizat de mâinile bisericii. Aceste legi stabilesc că orbitele lumilor sunt lângă soarele Batalix și că orbita lui Batalix este în jurul lui Freyr. Și că vectorul rază al mișcărilor solare acoperă spații egale în timpi egali. Am descoperit, de asemenea, că planeta rapidă numită Vry Den Kaldaw, are orbita nu în jurul lui Batalix, ci în jurul Helliconiei, și de aceea este un corp satelit sau, altfel spus, o lună.

Regele se opri din mers pentru a întreba scurt:

— Ar putea trăi oameni ca noi pe acest Kaidaw?

Întrebarea era atât de diferită de felul său anterior de a privi lucrurile, încât CaraBansity fu surprins.

— Este mai degrabă un punct, sire, nu o lume adevărată, ca Helliconia sau Ipocrene.

Regele bălu din palme.

— Destul. Nu-mi mai explica. S-ar putea să termini ca YarapRombri. Nu înțeleg nimic.

— Dacă am putea explica aceste lucruri clar în Pannoval, am putea schimba gândirea lor desuetă. Dacă C'Sarr-ul ar putea fi convins să înțeleagă geometria celestă, atunci poate că ar aprecia și geometria umană destul de ca să lase umanitatea și ancipitalii să se întoarcă unul către altul, ca Batalix și Freyr, în loc de a promulga zumzăituri sfinte, care iulbură viața normală.

Era pe cale de a se lansa în alte explicații, când regele schiță unul dintre gesturile sale de nerăbdare.

— Altădată Nu poți să ascult prea multă erezie dintr-o dată, cu toate că apreciez iuțeala minții tale. Încerci să te împaci cu toți, cum încerc și eu. De-asta ai venit aici?

Pentru un timp, CaraBansity se uită la privirea fixă a regelui. Apoi spuse:

— Nu, Majestate, am venit, ca mulți dintre credincioșii tăi supuși, sperând să-ți vând ceva.

Scoase din centură brățara cu cele trei seturi cu numere pe care-o descoperise asupra cadavrului și i-o prezentă regelui.

— Ai văzut cumva vreodată o bijuterie ca asta, Majestate?

Majestatea sa o privi cu surpriză, întorcând-o în mână:

— Da, spuse. Da, am văzut chiar această brățară, în Malrassyl. Este într-adevăr slanie, și provenea de la un om ciudat, care prelindea că o are din altă lume. De pe Kaidaw al Iău. După acest discurs misterios, lăcu deodată, brusc, ca și cum i-ar fi părut rău de ceea ce spusese.

Privi numerele din bijuterie schimbându-se și tremurând pentru o vreme, și spuse:

— Poți să-mi spui altădată, când vom fi mai liniștiți, cum a ajuns acest obiect în posesia ta. Acum audiența s-a terminat. Am alte treburile de făcut.

Își închise mâna asupra brățării.

CaraBansity izbucni în proteste. Figura regelui se schimbă. Furia izbucnea din ochii săi, din fiecare linie a feței sale. Se aplecă în față, precum o pasăre de pradă.

— Voi, aleii, niciodată nu veți înțelege că Borlien trăiește sau moare după religia sa. Nu suntem oare amenințați din fiecare parte de barbari, de necredincioși? Imperiul nu poate

exista fără credință. Această brăjară amenință Imperiul, amenință credința însăși. Numerele ei schimbătoare vin dintr-un sistem care ne-ar distruge... Cu o voce mai puțin intensă, adăugă: Această este credința mea, și noi trebuie să trăim sau să murim după credințele noastre.

Deuleroscopistul își supse degetul și nu spuse nimic.

JandolAnganol îl contemplă și apoi vorbi din nou.

— Dacă decizi să devii cancelarul meu, întoarce-te aici mâine. Alunci vom vorbi mai mult. Între timp, eu voi păstra acest obiect al eu. Care crezi că va fi răspunsul tău? Vei deveni sfătuitorul meu principal?

Văzând că regele puse brăjara în interiorul hainelor sale, CaraBansity se consideră înfrânt.

— Îi mulțumesc Majestății Voastre. Cât despre această propunere, trebuie să-mi consult propriul meu sfătuitor, soția mea...

Se înclină când regele trecu pe lângă el și ieși din cameră.

Într-un coridor alăturat, trimisul C'Sarr-ului se pregătea să se întâlnească cu regele.

Portretul reginei MyrdemIngala era pictat pe o bucată de fildeș, lăială din trupul unui animal marin. Arăta acea față de o frumusețe nemuritoare, neconfundabilă, cu părul ei bogat. Ochii reginei, de un albastru adânc, erau deschiși larg, în timp ce obrazul palid dădea un aspect delicat unei imagini altfel destul de impunătoare. Alam Esomberr recunoaște aceste detalii și-și amină de portrete care le examinase în Pannoal — deoarece frumusețea era cunoscută peste tot.

Cu ochii fixați pe această imagine, trimisul special al Sfântului C'Sarr își lăsă mințile liberă, către gânduri lascive. Reflecta asupra faptului că într-un scurt interval de vreme se va afla față în față cu originalul.

Doi agenți ai Pannoal-ului care spionau pentru C'Sarr stăteau în fața lui Esomberr. În timp ce el se zgâia la portret, ei raportau despre bârfele din Ottassol. Dezbătuseră între ei, pe toate părțile, pericolul în care Regina Reginelor ar fi în momentul în care ar divorța de JandolAnganol. El dorea să o scoală complet de pe scenă. Pe de-a-ntregul.

Pe de altă parte, marea majoritate o prefera pe regină în locul regelui. Nu oare regele îl închisese în lemnită pe propriul său tată și îi falimentase țara. Majoritatea s-ar putea răscula, ucidă regele și s-o pună pe MyrdemIngala pe tron. Un mod justificat.

Essomber se uită încel deasupra.

— Viermilor, spuse Nenorociilor Trândavilor. Oare nu toți regi își falimentează țările? Oare nu oricine și-ar închide lalâl, dacă ar avea pulerea? Nu sunt raginele întoldeauna în pericol? Nu întoldeauna populația visează la răscoală, pentru a delrona pe cineva? Bâlbâiți mereu despre fapte care fac parte din viață, din teatrul existenței de zi cu zi. Nu îmi spuneți nimic substanțial. Agenții din Oldorando ar fi biciuiți dacă s-ar întoarce cu un asemenea raport.

Oamenii își pleacă capetele.

— Trebuie de asemenea să raportăm că agenții din Oldorando au foarte puțin de lucru pe aici.

— Să sperăm că ei nu-și petrec tot timpul hoinărind prin port, ca voi doi. Data viitoare, când vă voi convoca, vreau noutăți de la voi, nu bârfe.

Agenții se înclină și mai mult și părăsiseră camera, zâmbind exagerat. Alam Esomberr își compuse o imagine severă și aruncă din nou o privire miniaturii reprezentând-o pe regină.

— Absolut sigur că este proastă, sau are alt defect, pentru a contrabalansa o asemenea frumusețe, spuse el cu voce tare. Ascunse fiideșul într-un buzunar sigur.

Trimisul C'Sarr-ului Kilandar al IX-lea era un nobil dintr-o familie profund religioasă, Taker, cu legături în vărfurile Orașului Sfânt. Tatăl său auster, un membru al Marelui Judiciar, avusese grijă ca avansarea fiului său, pe care-l disprețuia, să fie timpurie. Esomberr privea această călătorie în care trebuia să fie martor la divorțul prietenului său, ca pe o vacanță. Când ești în vacanță, îți poți permite și puțină distracție. Începuse să creadă că distracția va fi regina MyrdemIngala.

Era pregătit să-l întâlnească pe JandolAngano. Chemă un servitor. Servitorul îl conduse la rege și cei doi oameni se-mbrățișară unul pe celălalt.

Esomberr văzu că regele era mai nervos decât înainte. Prompt, observă profilul acela bărbos, în timp ce regele îl însoți într-o cameră în care cheful era în toi.

Tânărul Yuli îi urma Esomberr îi aruncă o privire de aversiune, dar nu spuse nimic.

— Deci, Jan, am reușit amândoi să ajungem în Oltassol în siguranță. Nici un fel de invadator nu ne-a interceptat pe nici unul dintre noi pe drum.

Erau prieteni — cum poate fi o prietenie în acele cercuri. Regele își amintea bine despre acele cinice ale lui Esomberr și

obiceiul său de a-și ține capul puțin aplecat într-o parte, ca și cum ar interoga lumea.

— Și ioluși suntem neprolejați în fața lui Unndreid Ciocanul. Probabil ai auzit de întâlnirea mea cu Darvlis Căpălăună.

— Sunt sigur că veștile pe care le pomeniești sunt într-adevăr înfricoșătoare. Ar fi fost poate, cumva, mai plăcute, mă întreb, dacă nu ar fi avut nume atât de fioroase?

— Sper că apartamentul tău este confortabil.

— Pentru a fi sincer Jan, urăsc pelatul tău subleran. Ce s-ar întâmpla când râul Takissa s-ar umfla?

— Țăranii îl opresc cu corpurile lor. Dacă orașul îți convine, vom naviga către Gravabagalinien mâine. Au fost deja destule întârzieri și momentul se apropie. Cu cât terminăm mai repede divorțul, cu atât mai bine.

— Așlept cu nerăbdare o călătorie pe mare, dacă este scurtă și coasta rămâne în apropiere.

Li se servi vin, împreună cu gheață zdrobită.

— Ceva te îngrijorează vere.

— Multe lucruri mă îngrijorează, Alam. Nu contează. În aceste zile, chiar și credința mea mă îngrijorează. Ezită și se uită înapoi peste umăr. Când sunt nesigur, Borlien este nesigur. Stăpânul tău, C'Sarr-ul, Sfântul nostru Împărat, ar înțelege cu siguranță aceasta. Trebuie să trăim după credința noastră. După credința mea, eu renunț la MyrdemIngala.

— Vere, în particular pulem admite că credința are o oarecare lipsă de substanță, nu? Cât despre frumoasa la regină...

În buzunarul său, regele se juca cu brățara pe care o luase de la CaraBansity. Ea avea substanță. Era opera unui inamic necunoscut care, după cum îi spunea intuiția, pulea să aducă dezastrul în țară. Își încleștă pumnul în jurul metalului.

Esomberr gesticula. Gesturile sale, spre deosebire de cele ale regelui, erau lunguroase, fără sponlaneitate.

— Lumea se duce de răpă, vere, dacă nu cumva se duce la Freyr. Totuși, trebuie să-ți spun că religia nu mi-a cauzat niciodată pierderea unui minut de somn. Dimpotrivă, religia este de multe ori cauza somnului din mine. Toate națiunile au necazurile lor. Randonan și amenințătorul Ciocan sunt preocupările tale. Oldorando se alină acum în criza cu Kace. În Pannoval, suntem încă o dată atacați de sibornalezi. Vin prin sud, prin Chalce, nepulând iolera pământurile lor îngrozitoare, căutând altele. O axă puternică, Pannoval-Oldorando-Borlien, va

îmbunătăți stabilitatea în Campanniat. Celelalte națiuni sunt mai degrabă barbare.

— Alam, tu trebuia să mă înveselești, nu să mă deprimi, în ajunul divorțului meu de Myrdeminggaia.

Trimisul își goli paharul

— Toate femeile sunt la fel. Sunt sigur că vei fi foarte fericit cu micuța Simoda Tai

Văzu durerea de pe fața regelui. JandolAnganol spuse, uitându-se către dansatori:

— Fiul meu trebuia să se căsătorească cu Simoda Tai, dar eu pot să-l înțeleg. Myrdeminggala îi dă seama că fac acest pas în interesul Borlien-ului.

— În numele pielrei chiar înțelege? Esomberr caută în jacheta sa de mătase și scoase o scrisoare.

— Mai bine ai citi asta. Abia mi-a pical în mână.

Văzând scrisul mare al reginei, JandolAnganol luă scrisoarea tremurând și cili:

*Sfântului Împărat C'Sarr-ul
Kilandar al IX-lea Capul
Sfântului Imperiu Pannovalan, în
orașul Pannoval din țara cu
aceiași nume.*

Mărite Sire,

a cărui credință este urmată devotat de subsemnata

Apleacă-te favorabil asupra acestor cereri de la una dintre cele mai nefecite fiice.

Eu, regina Myrdeminggala, nu am comis nici o crimă. Am fost acuzată în mod nedrept de conspirație împotriva Sibornat-ului de către soțul meu, regele, și de către tatăl său și sunt în mare pericol.

Mărite sire, stăpânul meu, regele JandolAnganol m-a amenințat cu nedreptăți crude, exilându-mă de lângă el în acest palat de lângă mare, uitat de vreme. Aici trebuie să stau până când regele va dispune de mine așa cum vrea, o victimă a khimir-ului său.

I-am fost o soție credincioasă timp de treisprezece ani și i-am născut un fiu și o fiică. Fata este încă mică, și rămâne cu mine. Fiul meu s-a salvă de când ne-am separat, și nu știu unde este acum.

De când stăpânul meu, regele a uzurpat tronul tatălui său; lucruri nenorocite au lovit regatul nostru. Și-a făcut dușmani în

toate părțile. Pentru a tupe un cerc de obligații, plănuiește o căsătorie dinastică cu Simoda Tai, fiica regelui Sayren Stund, al Oldorando-ului. Precum înțeleg, acest aranjament a obținut aprobarea voastră. Către judecata voastră mă înclin și eu. Dar nu îi va fi de ajuns lui JandolAnganol să mă respingă printr-o manipulație a legii; va voi să mă înlăture definitiv de pe fața pământului.

De aceea cer de la Măritul Împărat să trimită cât de repede o scrisoare care să-i interzică regelui să mă rănească în vreun fel, pe mine sau pe copiii mei, sub pedeapsa excomunicării. Regele măcar profesează credința religioasă; o asemenea amenințare ar avea efect asupra lui.

*Nefericita voastră fiică în credință,
ConegUndunory Myrdenlinggala*

Această scrisoare va ajunge la Înălțimea ta prin trimisul tău special în Ottassol, și mă rog ca el să o predea în prețuitele tale mâini în cel mai scurt timp.

— Deci, atunci va trebui să ne ocupăm și de asta, spuse regele cu o expresie dureroasă, împăturind scrisoarea.

— Eu va trebui să am grijă de asta, spuse Esomberr, luându-și scrisoarea.

Ziua următoare, adunarea a luat calea mării către vest, de-a lungul coastei bortieneze. Cu regele mergea și noul său cancelar, Bardol CaraBansity.

Regele prinsese un obicei nervos să se uite peste umăr; poate se simțea privit în fiecare clipă de Akhanaba, marele zeu al Sfântului Imperiu Pannoval.

Totuși îl privea cineva — sau l-ar fi privit — dar erau mult prea îndepărtați în spațiu și timp, ca JandolAnganol să și-i poată imagina. Erau de numărul milioanei. În acest timp, planeta Helliconia avea o populație de nouăzeci și șase de milioane de ființe umane, și posibil o treime din acest număr de phagoni. Observatorii îndepărtați erau totuși mai numeroși.

Locuitorii planetei Pământ se uitaseră cândva către afacerile Helliconiei transmise pe Pământ de către stațiile de observare, la început numai ca sursă de distracție. După secole, ca cum Marea Primăvară a Helliconiei s-a transformat în Vară, lucrurile s-au schimbat. Observația devenise implicarea. Observatorii erau marcați de ceea ce priveau. În ciuda faptului

că prezent și trecut pe cele două planete n-ar fi coincis niciodată, o linie invizibilă era făurită acum.

Toate schemele erau la îndemână pentru a afce această linie posibilă.

O maturitate crescândă, o înțelegare crescândă a ceea ce trebuia să fie o entitate organică, era datorită pe care locuitorii Pământului o aveau față de locuitorii Hellconiei. Ei vedeau acum îmbarcarea regelui din Ottassol, nu în felul în care Tatro vedea valurile pe plajă, ca evenimente sepeate, ci mai mult, ca o verigă într-o curgere inevitabilă a cosmosului, culturii și a istoriei. Că regele proceda astfel nesilit de nimeni, era absolut clar pentru toți observatorii; dar încotro se va întoarce JandolAnganol pentru a-și exercita voința? Infinitele legături ale continentului se închideau în spatele lui din nou, pentru a lăsa mai puține urme decât siajul vasului său în drum pe Marea Vulturilor.

Cu toate că pământeni priveau divorțul cu compasiune, ei îl vedeau mai puțin ca pe un act individual decât ea, pe un exemplu crud de diviziune în natura umană, între înțelegerile grașit romantice ale dragostei și datoriei. Erau capabili să facă aceasta din cauză că ceva din lunga crucificare a pământului se terminase.

Momentul divorțului lui JandolAnganol de regina Myrdemlinggale a avut loc în anul 381 după calendarul Borlien-Oldorando. Pracum indicase misteriosul ceas, pe Pământ anul era 6877 după nașterea lui Cristos; dar aceasta era o falsă sincronicitate, căci evenimentul divorțului va deveni real pentru cei de pe Pământ numai după câteva mii de ani.

Deasupra acestor date locale, exista una cosmică, cu mai mult înțeles. Timpul astronomic în sistemul Helliconien era măsurat după fluxul maxim. Planeta și surorile sale planete se apropiau de periastron, punctul cel mai apropiat din orbită de strălucitoarea stea cunoscută sub numele de Frayr.

I-au trebuit Helliconiei 2592 de ani pământeni ca să-și completeze un An Mara în orbita sa în jurul lui Freyr, timp în care planeta a cunoscut extreme de căldură și frig. Primăvara se sfârșise. Vara, supărătoarea vară a Anului Mare, sosise.

Dureta veni se va extinde peste două secole și o treime în timp pământean. Pentru cei care trăiau pe Helliconia în această vreme, ierna și dizolvarea ei erau numai legende, cu toate că foarte puternice. Deci mai trebuiau să aștepte puțin, în mintea umană, ce să devină realitate.

Deasupra Helliconiei strălucea propriul său soare local, Batalix. Dominând Batalix-ul, Freyr strălucea în prezent cu o

intensitate aparent cu 30% mai mare decât Batalix, chiar dacă era la o distanță de 236 ori mai mare, față de planetă.

În ciuda implicărilor lor în propria istorie, observatorii de pe Pământ priveau evenimentele de pe Helliconia cu interes. Ei văzură cum ochiurile plasei — nu mai puțin cea religioasă — fuseseră întinse de mai multă vreme pentru ca acum să-l stranguleze pe regele Borlien-ului.

—

3. Un divorț prematur

Locuitorii Borlien-ului nu erau o națiune de navigatori, în ciuda Intinsului lor litoral. Prin urmare, nu erau nici foarte iscusiți constructori de nave precum erau sibornalezii, sau chiar cele câteva națiuni din Hespagorat. Vasul care l-a adus pe rege la Gravabagalinien pentru divorț, era un mic bric cu carenaj rotund. Se menținea permanent în apropierea coastei și naviga transversal, corectându-și cursul cu ajutorul lărușilor înfiți pe punte.

Un vas chiar mai tubular decât acesta îl urma, cărând ancipitalii din Prima Gardă Phagoriană.

Regele se îndepărtă de compania sa, imediat după ce nava plecă și se duse să stea lângă comenzi, uitându-se fix înainte, ca și cum ar fi dorit să o vadă primul pe regină. Yuli se simțea rău din cauza mișcării vasului și se ghemuise lângă cabestan. Pentru prima dată, regele nu acorda nici o atenție favoritului său.

Scârțâind din bordaj, nava aluneca pe marea liniștită.

Deodată, regele căzu pe punte. Curtenii săriră imediat și-l ridicară. JandolAnganol a fost dus imediat în cabina sa și așezat pe pal. Era de o paloare cadaverică și suferea, ascunzându-și fața.

Un medic îl examinează și ordonă lăturor să părăsească încăperea, în afara lui CaraBansity.

— Stai cu Majestatea Sa. Are un acces de rău de mare, dar nimic mai mult. În momentul în care vom ajunge la mal, va fi din nou foarte sănătos.

— Știam că o caracteristică a răului-de-mare sunt vărsăturile.

— Hm, da, în anumite cazuri. Cazurile comune. Fețele regale răspund într-un fel diferit.

Doctorul ieși, înclinându-se. După un timp, gemetele înfundate ale regelui deveniră articulate.

— Ce lucru îngrozitor trebuie să fac. Mă rog lui Akhanaba să se termine cât mai repede...

— Majestate, hai să discutăm o problemă delicată, importantă, pentru a-ți liniști mintea. Acea brătară a mea pe care o țineli.

Regele își ridică capul și spuse cu privirea sa inflexibilă:

— Ieși, crelinule. Voi pune să îți aruncat peste bord, la pești. Nimic nu este important, nimic — nimic pe acest pământ.

— Fie ca Maieslatea Voastră să se înșănătoșească grabnic, spuse CaraBansity, reîrăgându-și silueta sa masivă din cabină.

Vasul înainta rapid către vest și intra în micul golf de la Gravabagalinien în dimineața celei de-a doua zile petrecute pe mare. JandolAnganol, deodată devenit el însuși, coborî strapontina și călcă în apă — nu exista doc la Gravabagalinien — cu Alam Esomberr aproape de el, ridicându-și poalele togii

Cu acesta din urmă călătorea o escortă de înalți demnitari ecleziaști, atașați lui Esomberr ca sobor de vicari. Escorta regelui era formată din căpitani și soldați înarmați.

Palatul reginei aștepta în depărtare, fără a da vreun semn de viață. Îngustele sale feresire erau acoperite. Un steag negru flutura la mijlocul unui calarg dintr-un turn. Fața regelui, îndreptată către el, era ea însăși albă, ca o fereastră acoperită. Nimeni nu îndrăznea să se uite mai îndelung la acel steag și nici la ochii Vulturului,

A doua ambarcațiune se apropia. În ciuda neliniștii lui Esomberr, JandolAnganol insistase să aștepte până când și această navă acosta și pasarella era lăsată la mal, pentru ca trupele sale neomenești să poată să ajungă la țărm fără a pune piciorul în apă.

După aceea făcu ordine între ei, îi disciplină, adresându-se în limba lor. La sfârșit era pregătit să parcurgă pe jos jumătatea de milă până la palat. Yuli alerga în fața sa, jucându-se în nisip, aruncându-l în sus încântat să fie din nou pe pământ solid.

Au fost întâmplinați de o femeie bătrână, îmbrăcată într-un keedrant negru și un șorț alb. Fire albe de păr ieșeau dintr-o alunță de pe obrazul ei. Mergea cu ajutorul unui baston. Două gârzi neînormale slăneau puțin în spatele ei.

Din apropiere, clădirea alb-aurie își releva slăbiciunile. Găuri se căscau acolo unde țiglele de pe acoperiș căzuseră cândva și nu mai fuseseră înlocuite. Nimic nu se mișca, cu

excepția unei turme de căprioare păscând iarbă pe un deal din apropiere. Doar zgomotul nesfârșit al mării aruncându-se către mal, se auzea.

Costumul regelui avea, în general, o notă sumbră. Purta o lunică nedecorată și pantaloni de un albastru foarte închis, aproape negru. Esomberr, prin contrast, se prezenta într-un albastru strălucitor, alăturat rozului unei scurte togi. Se parfumase în dimineața aceasta, pentru a ascunde mirosurile navei.

Un căpitan de infanterie suflă în corn pentru a le anunța sosirea.

Poarta palatului rămase închisă. Bătrâna femeie își ridică mâinile și arată către briză.

Punându-se în mișcare, JandolAnganol urcă spre poartă și bătău în scândurile sale de lemn cu mânerul sabiei. Zgomotul avu un ecou puternic, stârnind lătratul câinilor.

Se auzi o cheie în încuietore. Ușa se deschise, mișcală de un ail bătrân servitor, care aruncă o privire către rege și rămase acolo clipind.

Era celos înăuntrul. Câinii care făcuseră atâta târăboi când regele bătuse în ușă, se retrăseseră acum în adăposturile lor umbroase.

— Poale Akhanaba, în nemărginita sa bunătate, a trimis o molimă aici, sugerează Esomberr. Prin aceasta salvând ocupații de durerile pământiești și făcând călătoria noastră ne-necesară

Regele lansă un strigăt de salu.

Apăru o lumină în capătul scării, unde altfel era întuneric. Se uitară în sus, pentru a vedea o femeie ducând o lumânare. O purta deasupra capului, astfel încât trăsăturile ei erau în umbră. În timp ce cobora, flecare treaptă scârțâia. Cum se apropie de cei care așteptau, lumina de afară începu să-i contureze chipul. Dar înainte de aceasta, ceva în silueta ei declarase cine este. Ceața se risipi și figura reginei MyrdemInggala li se arătă. Se opri fa câțiva pași în fața lui JandolAnganol și Esomberr și se înclină în fața primului, apoi către cel de-al doilea.

Frumusețea ei era trecută; buzele sale erau aproape fără culoare, ochii ei negri străluceau pe o față palidă. Părul plutea într-o abundență neagră deasupra capului său. Purta o togă de un gri deschis, lungă până la pământ, care era închisă cu nasturi de la gât până la piept.

Regina aruncă un cuvânt servitorilor, care închiseră ușile în spatele lor, lăsându-i pe Esomberr și JandolAnganol în

întuneric, cu micuțul phagor agitându-se în spatele lor. Întunericul părea pătruns de fire de lumină. Palatul era construit în mare parte din scânduri. Când soarele strălucea asupra lui, apăreau imagini scheletice. În timp ce regina îi conduse într-o cameră alăturată, felii de lumină îi dezvăluiau prezența.

Se opri așteptându-i în mijlocul unei camere definită de o geometrie fină de lumini, cameră în care lumina zilei pătrundea prin ferestrele acoperite.

— Nu este nimeni în palat în acest moment, spuse Myrdemिंगगा, în afară de mine și prințesa TatromanAdala. Poli să ne omoni acum și nu va fi nici un martor, în afara celui Atolputernic.

— Nu intenționăm să vă facem rău, doamnă, spuse Esomberr. Se duse lângă una din ferestre și dădu la o parte draperiile. Întorcându-se către camera prăfuită văzu solul și solia stând unul lângă altul în camera goală.

Myrdemिंगगा suflă în lumânare.

— Precum știți, spuse JandolAnganol acest divorț este o problemă de politică statală. Tonul său era fals liniștit.

— Poli să mă forțezi să-l accept. Nu voi putea niciodată să mă faci să înțeleg.

Esomberr deschise fereastra și strigă către escorta sa și către AbstroqAthenat.

— Ceremonia nu vă va reține mult, doamnă, spuse el. Merse afectat către mijlocul camerei și se înclină în fața ei.

— Numele meu este Esomberr din neamul Esomberr-ilor. Sunt trimisul și reprezentantul în Borlien al Marelui C'Sarr Kilander al IX-lea, Părintele Suprem al Bisericii lui Akhanaba și Împărat al Sfântului Pannoval. Misiunea mea este să fiu martor din partea Părintelui Suprem la o scurtă ceremonie. Aceasta este datona mea publică. Datoria mea particulară este să declar că sunteți mai frumoasă decât orice pictură care v-ar putea reprezenta.

Ea îi spuse lui JandolAnganol pe un ton scăzut:

— După ceea ce am fost unul pentru altul...

Continuând fără să-și schimbe tonul vocii, Esomberr spuse:

— Ceremonia îl va absolve pe regele JandolAnganol de orice alte datorii maritale. Sub această scrisoare de divorț eliberală de Părintele Suprem Insuși, voi doi veți înceta a mai fi soț și soție, legăturile dintre voi vor fi desfăcute, și tu vei renunța la titlul de regină.

— Din ce cauză sunt supusă divorțului, domnule? Care

esle pretextul? Ce i s-a spus măritului C'Sarr că am greșit, pentru a fi tratată astfel?

Regele stătea ca în transă, fixând aerul cu privirea, în timp ce Alam Esomberr scoase un document din buzunar, în despături și citi:

— Doamnă, noi avem martori care să dovedească că în timp ce dumneavoastră erați în vacanță aici, în Gravabagalinien — schiță un gest senzual — ați intrat în mare, în starea de meditație. Că ați intrat acolo în legături carnale cu delfinii. Că acest fapt nenatural, interzis de biserică, s-a repetat frecvent, de multe ori, sub privirea copilei dumneavoastră.

— Știi că aceasta este pe de-a-ntregul o înșcanare, spuse ea. Vorbea fără nervozitate în voce. Întorcându-se către JandolAnganol, spuse:

— Poate statul să supraviețuiască numai dacă îmi lăraște în noroi numele, dizgrațiindu-mă — și numai făcându-te pe tine mai josnic decât un sclav?

— Vine Vicarul Regal, doamnă, care va efectua ceremonia noastră, spuse Esomberr. Nu trebuie decât să stai lăculă. Nu ți se va mai cauza nici o neplăcere.

Abstrog Athenal intră, umplând spațiul camerei cu personalitatea sa. Ridică o mână și pronunță o binecuvântare. Doi copii mici, cântând din fluier, stăteau în spatele lui.

Regina spuse rece:

— Dacă această sfântă farsă trebuie să aibă loc, insist ca Yuli să fie scos din cameră.

JandolAnganol se trezi din reverie pentru a ordona animalului să iasă. După o mică ezitare, acesta ieși.

AbstrogAthenal înaintă, scoțând la iveală o hârtie pe care era scris textul ceremoniei de căsătorie. Luă mâinile regelui și reginei, făcându-i pe fiecare să țină câte o parte a hârtiei, ca și cum ar fi fost hipnotizați. Apoi citi scrisoarea cu o voce puternică și clară. Esomberr privea când la unul când la celălalt membru al perechii regale. Ei priveau în podea. Vicarul ridică o sabie de ceremonie. Cu o rugă înăbușită o coborî.

Bucata de hârtie pe care o țineau cei doi fu tăiată în două. Jumătatea pe care o ținea regina fu lăsată să cadă pe dușumeaua de lemn.

Vicarul scoase un document pe care JandolAnganol îl semnă, Esomberr semnând și el ca martor. Vicarul a semnat, apoi i l-a înmănat lui Esomberr, încredințându-i-l pentru a fi transmis. Vicarul se înclină în fața regelui. Părăsi încăperea, urmat de cei doi copii.

— S-a făcut ceea ce trebuia, spuse Esomberr.
Nimeni nu se mișcă.

O ploaie grea începu să cadă. Marinarii și soldații de pe vase se înghesuiseră la singura fereastră deschisă, pentru a prinde măcar o secundă din ceremonia care le va marca restul vieții. Acum ei fugeau să se adăpostească, cu ofițerii strigând la ei. Torentul de ploaie se înteli. Se văzu un fulger, și un tunet puternic sparse liniștea. Musonul se apropia.

— Ei, deci, trebuie să ne facem cât mai confortabili, spuse Esomberr, căutându-și ușurința tonului. Poale regina — ex-regina, scuzați-mă — va trimite câteva doamne să ne educă răcoitoare.

Strigă către unul din oamenii săi:

— Uită-te jos în pivniță. Probabil că fetele servitoare se ascund acolo, sau dacă nu sunt ele, măcar vinul îl vei găsi.

Ploaia curgea prin fereastra deschisă. Balamalele uzate scârțâiau.

— Aceste ploi încep din senin și se termină repede, spuse JandolAnganol.

— Așa trebuie s-o iei, Jan — ca o metaforă, spuse Esomberr genial. Îl bătu pe rege pe umăr.

Fără un cuvânt, regina își lăsă lumânarea slinsă pe o lavă, apoi se întoarse și părăsi încăperea.

Esomberr luă două scaune tapițate și le puse unul lângă altul, deschizând o draperie pentru a putea privi furia naturii. Șezură amândoi și regele își puse capul în palme.

— După căsătoria la cu Simoda Tal, îți promis că lucrurile vor lua o întorsătură mai bună, Jan. În Pannoval, suntem într-un fel marcați de existența frontul nostru nordic, cu sibornalezii. Luptele sunt grele, din cauza intereselor religioase, știi doar. Oldorando este diferit. După viitorul tău mariaj, vei vedea că Oldorando se va alinia de partea ta. Au dificultăți și ei și — mai mult ca sigur — Kace va cere pace după această căsătorie. Kace, la urma urmei, are legături de sânge cu Oldorando. Chiar prin Oldorando și Kace trece calea de migrație est-vest a phagurilor și a tuturor raselor subumane, ca madișii. Rrrhm, precum știi, chiar draga mamă a Simodei Tal, regina, este ea însăși o sub — ei, un protognostic, să spunem. Acest mic termen, "subuman", poate cauza prejudicii. Și Kace... ei, este un loc sălbatic. Deci, dacă ei fac pace cu Borlien-ul, noi vom putea, cine știe, să-i convingem să atace Randonnan-ul. Aceasta îți va da timp să le răfuiești cu Mordriat-ul și cu băieții cu nume amuzante.

— Lucru care-i va conveni și Pannoal-ului, spuse JandolAnganol.

Esomberr mârâi:

— Va prinde bine tuturor. Eu sunt pentru liniștea tuturor, nu ești de aceeași părere?

Omul său se întoarse, acompaniat de cinci tinere speriate, care cărau cupe de vin și erau împinse înainte de phagori.

Intrarea acestor doamne schimbă puțin atmosfera, chiar și pentru rege, care se ridică și începu să se plimbe prin cameră, ca și cum acum învăța să meargă. Fetele, observând că nu le amenință nici un pericol imediat, începură să zâmbescă, și își intrară repede în rolul lor, de a face plăcere bărbaților oaspeți și de a-i îmbăta cât mai repede posibil. Armurierul regal și călăiva căpitani apărură și intrară în jocul băului.

Cum furtuna continua, se aprinseră lămpi. Aite frumoase prizoniere au fost aduse și începu muzica. Soldați acoperiți cu foi de carton aduseră o benchelă de pe vas.

Regele bău vin de prune, mănăcă crap argintiu și orez cu ulei de șofran.

Acoperișul picura.

— Voi vorbi cu MyrdeInggala și-mi voi vedea fetița, Talro, spuse el, după o vreme.

— Nu. Aceasta n-ar fi de dorit. Femeile pot umili pe bărbați. Tu ești regele, ea e nimeni. Vom lua fetița cu noi când vom pleca. Când marea va fi liniștită. Eu sunt pentru a petrece noaptea în acest palat ospitalier al tău.

După un timp, pentru a acoperi tăcerea regelui, Esomberr spuse:

— Am un dar pentru tine. Este un prilej pentru a ți-l prezenta, înainte de a fi prea târziu, pentru a ne mai putea înțelege. Își șterse mâinile pe costumul său de mătase și căută într-un buzunar din care scoase o delicată cutiuță plată cu o acoperitoare brodată. Acesta este un dar de la Bathkaarnet-she, regina Oldorando-ului, a cărui fată o vei lua de soție. Regina însăși a făcut broderia.

JandolAnganol deschise cutia. Înăuntru era un portret în miniatură al Simodei Tal, pictat în cea de-a unsprezecea zi de naștere a ei. Purta o panglică în păr și fața ei, în semiprofil, trăda un acces de îngâmfare sau de posibilă cochetărie. Părul ei era bogal ondulat, dar artistul nu ascunsese chipul ei ca de papagal. Nasul proeminent și ochii unei madi se vedeau clar.

JandolAnganol ținut portretul la un braț distanță, încercând să citească ceea ce s-ar fi putut citi. Simoda Tal ținea o machelă

de castel într-o mână, castelul Valvoral, care era parte din zestrea ei.

— Este o fetiță drăguță, nici vorbă, spuse Esomberr entuziast. Unsprezece și jumătate este vârsta cea mai lascivă, orice ar pretinde oamenii. Cîntil, Jan, te invidiez. Cu toate că sora ei mai tânără, Milua Tal, este și mai drăguță.

— Este învățată?

— Este cineva învățat în Oldorando? Nu e nimeni, dacă urmează exemplul regelui.

Amândoi răseră și toastară în numele altor cupe de vin ce vor fi băute

La vremea apusului lui Batalix, furtuna încetase. Palatul din lemn vibrase și scârțâise, ca o corabie înainte de a ancora într-un loc liniștit. Soldații regali își găsiseră drumul către pivnițe, între blocuri de gheață și vin. Ei, și chiar phagorii, căzuseră într-un somn de beție.

Nu exista nici o santinelă. Palatul părea prea departe de orice fel de necaz, reputația macabră a Gravabagalinien-ului alungând nepoștii. Cum noaptea se lăsă, muriră și zgomotele. Fuseseră răsete, înjurături și icneli de vomă, iar apoi nimic. JandolAnganol adormise cu capul în poala unei servitoare. Curând ea se eliberă și-l lăsă zăcând într-un colț, ca un soldat obișnuit.

Regina Reginelor continuase să stea de pază sus, pe scări, în timpul orelor care trecuseră. Se temea pentru mica ei fetiță; dar locul exilului ei fusese ales cu grijă. Nu aveai unde să fugi. Pentru orice eventualitate, își trimise de lângă ea damele de companie. Cu toate că, nemaiauzind zgomot, se mai liniștise rămasese în alertă, stând într-o antecameră a dormitorului prințesei Talro.

Cineva bătu la ușă. Ea roși și se duse lângă ușă.

— Cine-i acolo?

— Vicarul Regal, doamnă, vă rog să-i permiteți să intre.

Ea ezită. Apoi descuie. Alam Esomberr intră în cameră, zâmbind.

— Ei, nu chiar vicarul, doamnă, dar un vecin apropiat care vă oferă mai mult confort decât v-ar fi oferit sârmanul vicar.

— Te rog, pleacă. Nu doresc să vorbesc cu tine. Nu mă simt bine. Voi chema garda. Era palidă. Mâna ei tremura sprijinindu-se de zid. Nu avea încredere în zâmbetul de pe fața lui.

— Toată lumea e beată chiar și eu — chiar și eu, model

de perfecțiune ce sunt, fiul al nobilului meu lată, sunt puțin amețit.

Închise ușa cu o lovitură cu spatele și o apucă de un braț, forțând-o să se așeze în fața lui, pe canapea.

— Nu fii așa de neprimitoare, doamnă. Primește-mă bine, pentru că sunt de partea ta. Am venit să te previn că fostul tău soț dorește să te omoare. Ești în situație grea, și tu și flica tă aveți nevoie de protecție. Eu îți pot oferi acaastă protecție, dacă te porți corespunzător cu mine.

— Nu am fost nepoliticoasă. Sunt numai speriată, domnule, dar nu atât de speriată ca să accept ceva ce voi regreta mai târziu.

Cu toată împotrivirea ei, o luă în brațe.

— Mai târziu! Este o diferență între sexele noastre, doamnă — pentru că toate femeile au un "mai târziu". Ideea gravidității vă face să vă gândiți la "mai târziu". Lasă-mă în noaptea asta în cuibul tău parfumat și jur că nu vei avea ce regreta mai târziu. În același timp, eu îți voi savura momentele.

Myrdemİnggala îl lovi pesle față. El își mușcă buza.

— Ascultă-mă. Ai scris o scrisoare C'Sarr-ului prin grija mea, nu-i așa, draga mea ex-regină? În ea spui că Regele Jan intenționează să te omoare. Omul tău de contact le-a trădat. A vândut scrisoarea fostului tău soț, care a citit fiecare cuvânt mărșav pe care l-ai scris.

— ScufBar m-a trădat? Nu, el a fost întotdeauna în slujba mea. Esomberr o prinse de brațe.

— În noua ta situație, nu ai pe nimeni pe care să le poți sprijini. Nimeni în afară de mine. Voi fi protectorul tău, dacă te porți bine.

Ea izbucni în plâns.

— Jan încă mă iubește, o știu. Îți înțeleg.

— Te urăște și tânjește după îmbrățișarea Simodei Tal.

Își descheie hainele. În acel moment ușa de deschise și Bardol CaraBansity intră, mergând către centrul camerei. Rămase cu mâinile în șolduri, degetele mâinii drepte fiind încheșate pe mânerul unui cuțit.

Esomberr sări în sus, încheindu-și pantalonii și îi ordonă deuteroscopistului să iasă. CaraBansity rămase pe loc. Fața lui era gravă și palidă. Arăta ca un om obișnuit să măcelărească.

— Trebuie să vă rog să încetați să o consolați pe această sârmană doamnă, domnule. Mi-am permis să vă deranjez deoarece nu există nici o sanlinelă în palat și o armată se apropie din nord.

— Găsește pe altcineva.

— Este o urgență. Suntem pe cale de a fi măcelăriți. Veniți.

Îl conduse de-a lungul coridorului. Esomberr privi înapoi către Myrdemlinggala, care rămăsese nemișcală, uitându-se cu o privire învingătoare către el. Blestemă și se grăbi să-l urmeze pe CaraBansity.

La capătul coridorului era un balcon. Îl urmă pe CaraBansity pe balcon și privi în noapte.

Aerul era fierbințe și greu, și părea să rețină pentru el zgomolul mării. Orizontul se închidea sub greutatea unui cer nemărginit.

În apropiere erau mici limbi de fiăcări mișcătoare, pălpând sporadic. Esomberr le privi fără a înțelege, încă pe jumătate beal.

— Oameni apropiindu-se printre copaci, spuse CaraBansity. Probabil numai doi, după părerea mea. În panică, probabil că îi supraestimasem numeric.

— Ce vor?

— O înțebare grea, sire. Voi coborî și voi descoperi răspunsul, dacă dumneavoastră veți fi în siguranță aici, Sire. rămâneți și mă voi întoarce cu informații. Aruncă o privire experimentată asupra escortei.

Esomberr, lăsându-se de marginea balconului, ameți uitându-se în jos și se înapoie către zid, pentru protecție. Auzi strigătul lui CaraBansity și o replică a celor ce se apropiau. Închise ochii, ascultându-le vocile. Erau mai multe alte voci, unele supărate, strigându-l într-o manieră acuzatoare, cu toate că nu punea înțelegere ce spuneau. Lumea se încheoșa.

Îl auzi pe CaraBansity strigându-l de jos.

— Ce spui?

— Vești proaste, sire. Nu pot să le strig în gura mare. Vă rog să veniți jos.

— Ce s-a întâmplat? Dar CaraBansity nu răspunse, vorbind cu voce joasă cu noli veniți.

Esomberr se puse în mișcare, intră în coridor și aproape căzu pe scări.

— Ești mai beal decât credeam, prostule, își spuse el cu voce tare.

leșind printr-o ușă deschisă, aproape dădu peste CaraBansity și pesle un om cu aspect sălbatic, acoperit cu praf, care ducea o făclie. În spatele lui, alt om, la fel de prăfuit, privea în întuneric, sperial parcă de vreo urmărire.

— Cine sunt acești oameni?

Sălbaticul, privindu-l pe Esomberr cu neîncredere, spuse:

— Suntem din Oldorando, Înălțimea Voastră, de la curtea Majestății Sale, regele Sayren Siund. Am avut un drum greu, cu tulburările din țară. Am un mesaj pentru regele JandolAnganol.

— Regele doarme. Ce treabă aveți cu el?

— Sunt vești proaste, domnule, pe care mi s-a spus să i le transmit numai lui, direct.

Esomberr, enervat, își declină identitatea. Mesagerul rămase nemișcat în fața sa.

— Dacă ești cine pretinzi a fi, sire, atunci ai autoritatea de a mă conduce la rege.

— L-aș putea escorta eu, sire, sugeră CaraBansity.

Toți își lăsară torțele pe pământ și intrară în palat. CaraBansity îi conduse în camera principală, unde siluete adormite zăceau dezordonate pe podea. Se duse către locul în care dormea regele, și îi scutură brațul, fără ceremonie.

JandolAnganol mârâi și sări imediat în picioare, cu mâna pe sabie.

Sălbaticul se înclină

— Îmi pare rău că v-am trezit, Sire, și regret că vin atât de târziu. Soldații dumneavoastră au omorât doi oameni din escorta mea, iar eu am scăpat cu greu. Scoase documentele care-i dovedeau identitatea. Începuse să tremure violent, știind că soarta mesagerilor cu vești proaste nu era prea bună.

Regele abia aruncă o privire asupra documentelor.

— Spune-mi veștile, omule.

— Sunt despre madiși, Majestatea Voastră.

— Ce e cu ei?

Mesagerul își scutură picioarele și-și puse o mână pe față, pentru a opri tremurul bărbiei.

— Prințesa Simoda Tal e moartă, Sire. Medicii au omorât-o.

Se lăsă liniștea. Apoi Alam Esomberr începu să rădă.

4. O invenție în Cosgatt

Răsul amar al lui Alam Esomberr ajunsese probabil până la urechile celor ce locuiau pe Pământ. În ciuda enormei prăpăstii dintre Helliconia și Pământ, acest răspuns la jocul soartei a fost întâmpinat cu o imediată înțelegere.

Între Pământ și Helliconia se interpunea un fel de rețeu, Stația de Observare Terestră numită Avernus. Avernus avea propria sa orbită în jurul Helliconiei, așa cum Helliconia avea orbita ei în jurul lui Batalix și tot așa cum Batalix avea orbita lui în jurul lui Freyr. Avernus era lentila prin care observatorii lereștri studiau evenimentele de pe Helliconia.

Ființele umane care lucrau pe Avernus își dedicaseră viețile spre a studia Helliconia sub toate aspectele. Această dedicare nu fusese alegerea lor. Nu avuseseră altă alternativă.

Sub nedreptatea dominantă războiului o justiție generată. Nu exista sărăcie pe Avernus, nimeni nu era înfometat, fizic vorbind. Dar era un domeniu îngust. Stația sferică avea un diametru de numai o mie de metri, majoritatea locuitorilor săi locuind în interiorul învelișului său extern, și din această cauză era dominantă o anumită stare de inanție, privând viața de bucuria ei. Să privești în jos nu este favorabil exaltării spiritelor.

Billy Xiao Pin era un reprezentant tipic al societății de pe Avernus. În aparență, el se conforma tuturor regulilor, muncea fără elan; era logodit cu o fată drăguță; își făcea regulat exercițiul prescris; avea un Sfătuitor care îi predica despre înaltele virtuți ale credinței. Totuși, în interior, Billy își dorea cu ardoare un singur lucru. Visea să fie jos, pe suprafața Helliconiei, la 1500 kilometri dedesubt, să o vadă pe regina Myrden Inggala, să o atingă, să-i vorbească și să facă dragoste. În visele lui, regina îl invita în brațele sale.

Observatorii de pe Pământ aveau alte preocupări. Ei urmăreau parametri pe care Billy și ai lui nu-i cunoșteau. Privind cu suferință divorțul de la Gravabegalinien, au fost în stare să

urmărească geneza acelei diviziuni, înapoi, până la o bătălie care avusese loc în estul Matrassyt-ului. Într-o regiune numită Cosgatt. Experiența lui JandolAnganol în Cosgatt l-a influențat acțiunile ulterioare și a dus — astfel păraa lipsit de previziune — inexorabil la divorț.

Ceea ce a devenit cunoscut ca Bătălia de la Cosgatt a avut loc cu 5 decade — 240 de zile, sau jumătate de an mic — înaintea zilei în care ragele și Myrdemlingala își aruncaseră toate obligațiile căsătoriei lor în apele mării.

Atât viața regelui cât și reputația lui au avut de suferit în această bătălie. Și, culmea ironiei, nu erau amenințați de nimeni altcineva decât de o gloată, de triburile cele fără de căpătâi ale driajilor.

Și, după cum spun mai mulți observatori pământeni citându-și memoria istorică, de o invenție. O invenție care a schimbat nu numai viața regelui și a reginei, dar și a întregului lor popor. O armă.

Ceea ce era cel mai umilitor pentru rege era faptul că el îi disprețuia pe driaji, așa cum făcea orice adept al lui Akhanaba din Borlien și Oldorando. Pentru că driaji, era un lucru unanim recunoscut erau oameni — dar numai atât.

Pragul între uman și neuman era incert. De o parte stă o lume plină de libertăți iluzorii de altă, o lume de captivitate iluzorie. Celalți, rămăseseră animale și locuiau în junglă. Madișii — legați de un mod de viață migrator — atinseseră pragul înțelepciunii, dar rămăseseră în stadiul prognostic. Driajii abia trecuseră pragul și zăboveau acolo la nesfârșit, ca o pasăre cu o aripă înghețată.

Condițiile vitrege ale planetei, ariditatea părții lor din această planetă a contribuit la permanenta înapoiere a driajilor. Driajii ocupau pășunile uscate ale Thribriat-ului, un ținut în sud-estul Borlien-ului, de-a lungul întinsei Takissa. Driajii locuiau printre cirezile de yelki și biyelki, care pășteau în acele regiuni înalte în timpul verii din Anul Mare.

Obiceiuri privite ca ofense de către lumea exteroară, au permis supraviețuirea Driajilor. Ei practicau o formă de ucidere rituală, prin care membrii inutili ai unei familii erau uciși după ce eșuaseră la anumite leste. În timpuri de foamete, măcelărirea bătrânilor era de multe ori salvarea copiilor. Acest obicei dăduse driajilor un renume nefavorabil printre aceia care-și duceau existența pe pășunile mai prietnice. Dar, în realitate, erau un popor anlic — sau prea proști pentru a fi efectiv războinici.

Aparția unor variate națiuni la sud de-a lungul teritoriilor din Nktryhk — în special a acelor națiuni războinice unele temporar sub Unndreid Ciocanul — a schimbat acea stare de lucruri. Sub presiune, driații și-au părăsit bionacurile și au început să prade văile mai joase ale Thribriat-ului, care erau situate pe versantul ploios al masivului Nktryhk-ul de Jos.

Un războinic viclean, cunoscut sub numele de Darvlis Căpălană, a pus ordine în fermele lor lăsate în paragină. Descoperind că minlea simplă a driaților răspundea favorabil la disciplină, i-a organizat în trei regimente și i-a condus în regiunea cunoscută ca Cosgatt. Intenția lui era de a ataca Matrassyl-ul, capitala lui JandolAnganol.

Borlien-ul deja controla nepopularele Războaie Veslice. Nici un conducător al Borlien-ului, nici chiar Vulturul, nu putea spera să învingă cu adevărat Randonnan-ul sau Kace-ul, atâtea vreme cât aceste ținuturi muntoase nu puteau fi ocupate sau guvernate nici măcar dacă erau cucerite.

Acum, Armata a Cincizecea era retrasă din Kace și trimisă în Cosgatt. Campania împotriva lui Darvlis nu a fost denumită război. Totuși, a înghițit tot atâtea forțe umane ca și un război, a costat la fel de mult, iar lupta a fost dusă cu tot atâtea asiduitate. Thribriat și sălbăciile ținuturilor din Cosgatt erau mai aproape de Matrassyl decât Războaiele Veslice.

Darvlis avea o animozitate personală față de JandolAnganol și ai săi. Tatăl său fusese baron în Borlien. El luptase alături de tatăl său când tatăl lui JandolAnganol, VarpalAnganol, își însușise pământurile sale. Darvlis își văzuse tatăl răpus de lănarul JandolAnganol.

Când un conducător murea în bătălie, aceasta era sfârșitul luptei. Nimeni nu ar fi continuat. Armata tatălui lui Darvlis s-a înlors și a fugit. Darvlis s-a retras către est cu o mână de oameni. VarpalAnganol și fiul său i-au urmărit, hăitundu-i ca pe șopârle, printre labirinturile stâncoase ale Cosgatt-ului, până când forțele borlieneze au refuzat să meargă mai departe, deoarece nici un fel de pradă nu îi aștepta la capătul drumului.

După aproape unsprezece ani de sălbăcie, Darvlis a avut o altă șansă și a profitat de ea: "Vulturii îmi vor slăvi numele" a devenit strigătul lui de război.

Jumătate dintr-un an mic înainte de divorțul regelui de regina sa — înainte chiar ca ideea să-i pună slăpănire pe gânduri — JandolAnganol a fost obligat să adune trupe noi și să se pună în fruntea lor. Oamenii aveau resurse și pretindeau plată, ori jefuirea Cosgatt-ului nu putea aduce acea plată. A

utilizal phagorii. Auxiliarelor de phagori li se promisese libertatea și pământ, în schimbul serviciului lor. Erau organizați în Primul și Al doilea Regiment al Gărzii Phagoriene Regale, a celei de-a Cincizeca Armate. Phagorii erau ideali dintr-un punct de vedere: atât femeile cât și bărbații puteau lupta, iar copiii lor mergeau cu ei în bălăie.

Tatăl lui Jandol Anganol răsplătise de asemenea lrupele de ancipitali cu terenuri. Era rezultatul acestei politici — impusă regilor de forța umană redusă numeric — faptul că phagorii trăiau mult mai confortabil în Borlien decât în Oldorando și erau mai puțin un subiect de persecuție.

A Cincizeca Armată mărșăluia spre est, prin jungla de stâncă. Invadatorii se lopeau în fața ei. Ambuscadele se peșteau la apus, sau după răsărit — nici una din forțe n-ar fi luptat nici pe întuneric, nici când ambii soni erau pe cer. Dar Armata a Cincizeca, sub KolobEktofer, era forțată să călătorească ziua întreagă.

Călătorise prin ținutul cutremurelor, cu râpe care treceau de-a curmezișul cărărilor. Locuitorii erau limitați numeric. Râpele erau o încălcire de vegetație, dar acolo, dacă nu în altă parte, putea fi găsită apa — dar tot atât de bine și șerpi, lei și alte viețuitoare. Resul ținutului era presărat cu ceciuși-umbrelă și lăslăriș. Înaintarea era foarte lentă prin această vegetație.

Să supraviețuiești în acest ținut, era un lucru greu de îndeplinit. Două feluri de creaturi dominau câmpiile nenumărate: frunicii și leneșii-de-pământ, care trăiau de pe urma frunicilor. Oamenii prindeau leneșii și-i prăjeau, dar carnea lor era amară.

Vicleanul Darvlish continua să-și retragă forțele, atrăgându-l pe rege la distanță de baza sa. Uneori lăsa în spate focuri înăbușite de labără, sau false forturi pe dealurile mai înalte. Armata pierdea o zi ca să le cerceteze.

Maiorul de culoare, KolobEktofer, fusese un mare explorator în tinerețe și cunoștea ținuturile sălbalice ale Thribriat-ului și munții de deasupra Thribriat-ului, unde aerul era rarefiat.

— Se vor opri, se vor opri în curând, îi spuse el într-o seară regelui, când Vulturul, frustrat, blestema toate dificultățile. Căpătănă trebuie să lupte în curând, sau triburile se vor întoarce să lupte în curând, împotriva lui. El înțelege asta foarte bine. Odată ce știe că suntem destul de departe de Matrassyl ca să fim fără rezerve, își va face labăra. Și trebuie să fim gata pentru șmecheriile lui.

— Ce fel de șmecherii?, întrebă regele.

KolobEktofer își scutură capul.

— Căpățână este viclean, dar nu inteligent. Va încerca unul din trucerile vechi ale tatălui său. Vom fi pregătiți.

Ziua următoare, Darvish lovi.

Pe când Armata a Cincizecea se apropia de o răpă adâncă, cercelații văzură căpetenia driaților organizând liniile de bălaie pe versantul îndepărtat. Răpa mergea dinspre nord-est către sud-vest și era traversată de junglă. De la un versant la altul era o distanță mai mare decât de patru ori o aruncătură de lance.

Utilizând semnalizarea cu brațele, regele își adună armata pentru a înfrunta inamicul de-a lungul răpei. Gărzile phagoriene staționau în față, deoarece șirurile de beslii nemșcate ar fi putut aduce anxietate în mințile întunecate ale triburilor.

Oamenii triburilor aveau un aspect spectral. Era chiar după răsărit: șase și douăzeci de minute Freyr răsărise în spatele norilor. Când soarele scăpă din nori, fu vizibil că inamicul și o parte din răpă va fi în umbră pentru următoarele două ore sau mai mult; Armata a Cincizecea va fi expusă căldurii lui Freyr.

Povârnișuri abrupte și sfărâmicioase stăteau în spatele liniilor driaților, având ținuturile înalte deasupra. În flancul stâng al regelui, era un pinten de pământ ridicat, cu unghiurile ieșind în afară către răpă. O terasă înaltă și rotundă se interpunea între pinten și povârnișuri, ca și când ar fi fost pusă acolo de forțe geologice pentru a păzi flancul Căpățânii. Deasupra terasei, puteau fi văzuți pereții unui fort grosolan; zidurile sale erau făcute din noroi și în spatele fortificațiilor era vizibil un sleag pentru această ocazie.

Vulturul Borlien-ului și maiorul de culoare studiară situația împreună. În spatele maiorului de culoare stătea aghiolanul său credincios, un om lăcurn cunoscut sub numele de Bull.

Trebuie să aflăm câți oameni sunt în acest fort, spuse JandolAnganol.

— E unul din trucerile pe care le-a învățat de la tatăl său. Speră că vom pierde timp atacând acea poziție. Pun pariu că nu sunt driați sus, acolo. Flamurile pe care le vedem sunt probabil mișcate de capre.

Rămaseră în lăcere. Din partea de răpă a inamicului, prin ceață, se ridica fum în aerul umbros și o aromă de mâncare gălăie penetra către ei pentru a le reaminti de foamea ce îi chinuia. Bull își luă oșierul de-o parte și murmură ceva în urechea lui.

— Să auzim ce ai de spus, sergent, spuse regele.

— Nu e nimic, sire.

Regele arăta nervos.

— Să auzim acel nimic, aiunci.

Sergentul se uită la el cu coada ochiului.

— Cum spuneam, Sire, oamenii noștri vor fi dezamăgiți.

Singura cale pentru un om obișnuit — ca mine — să poată avansa, Sire, este să intre în armată, cu speranța de a apuca ceea ce este de apucat. Dar acești driați nu merită osteneala. Ba chiar mai mult, nu par a avea femele — prin aceasta înțeleg femeii, sire — așa că inițiativa de a ataca este... ei bine, cam nepotrivită, sire.

Regele rămase înfruntându-l, până când Bull dădu înapoi pas cu pas.

— Ne vom îngriji despre femeii după ce vom fi avut de-a face cu Darvlis, Bull. Probabil că și-a ascuns femeile într-o vale din apropiere.

KolobEktofer își dresе vocea.

— Dacă nu aveți un plan, sire, aș spune că noi avem o misiune imposibilă aici. Ei sunт de două ori mai mulți decât noi și cu toate că mijloacele noastre sunт mai rapide decât ale lor, în lupia corp la corp, hoxney-ii noștrii vor fi egalați de yelkii și biyelkii lor.

— Nu se pune problema retragerii acum, când în sfârșit am ajuns în apropierea lor.

— Ne-am putea depărta, Sire, pentru a căuta o poziție mai avantajoasă din care să atacăm. Dacă am fi de exemplu pe stânci, deasupra lor.

— Jan, înțeleg prin asta că i-am putea captura printr-o ambuscadă.

JandolAnganol izbucni cu furie.

— Sunteți ofițeri, sau capre? Suntem aici, acolo este inamicul țării noastre. Ce vreți mai mult? De ce să renunțăm acum, când până la apusul lui Freyr putem fi loți eroi?

KolobEktofer se ridică.

— Este datoria mea să arăt slăbiciunile poziției noastre, sire. Mirosul unor femeii pe care le vom captura ar încuraja spiritul de luptă al oamenilor.

Cu pasiune, JandolAnganol spuse:

— Nu trebuie să te fie frică de o gloată de subumani — cu bravii noștrii oșteni îi spulberăm într-o oră.

— Foarte bine, Sire. Poate că dacă v-ați putea adresa lui Darvlis în acest fel, ar crește combativitatea trupelor noastre.

— Mă voi adresa lui.

O privire neagră a fost schimbată între KolobEklöfer și Bull, dar nimic nu s-a mai spus, și ultimul dădu ordinul pentru dispunerea luptei.

Corpul principal al oștirii a fost dispersat de-a lungul buzei fisurate a râpei. Flancul din stânga era înlărit de A Doua Gardă Phegoriană. Hoxney-ii, în număr de cincizeci în total, erau în formă proaslă după călătorie. Fuseseră folosiți mai mult ca animale de povară. Acum erau descărcați și trebuiau să servească drept animale de cavalerie, pentru a impresiona oamenii lui Darvlîsh. Încărcăturile pe care le duseseră fuseseră îngheșuite într-o mică peșteră din mal și aceasta era acum proleată cu santinele umane și phagori. Dacă ziua nu se termina cu bine, acele rezerve vor fi fost pradă de război pentru Driaji.

În timp ce acele dispozițiuni erau în curs de îndeplinire, pala de umbră suspendată de umerii celeilalte margini se retrăgea ca un enorm apus de soare parcă pentru a reaminti fiecărui om faptul că nu este nemuritor.

Forțele Căpățânii se arătară nu mai puțin impozante decât alunci când fuseseră scăldate în umbra albastră. Triburile sub-umane purtau o întreagă colecție de haine și păături aruncate pe corpurile lor, cu aceeași neglijență cu care ei înșiși se aruncau pe yelki. Unii purtau păături dungate cu alb în jurul umerilor, pentru a-și da importanță. Câțiva purtau cizme înalte până la genunchi, iar mulți erau în picioarele goale. Armele lor erau făcute din bucăți mari de cap de biyelk — unele făurite în așa fel încât să inspire groază. O caracteristică generală era penisul, pictat sau brodat pe veșmintele lor în erecții furioase, pentru a demonstra intențiile lor rapace.

Căpățâna era deja vizibil.

Pielea în care era îmbrăcat și casca sa erau portocaliu-închis. Coamele care-i porneau din cască îi ajungeau în fața chipului său mustăcios. O rană de sabie mai veche, pe care o căpătase în bătăliile anterioare cu JandolAnganol, îi deschisese obrazul stâng și carnea de pe maxilar, lăsându-i o imagine permanentă de cedavru în care oase și dinți jucau un rol sinistru. Reușea să arale la fel de feroce ca și aliații săi, ai căror ochi teșți și fălci proeminente le dădeau un aspect sălbatic. Călărea un puternic biyelk.

Își ridică lancea deasupra capului și strigă:

— Vulturii îmi vor pomeni numele!

O încurajare urlată ieși din gălăjuriile celor de lângă el, lovindu-se cu ecou de deaturile din spate.

JandolAnganol își urcă hoxney-ul și rămase în așteptare. Strigătul său ajunsese clar la inamicul său.

Strigă în Olonete:

— Darvlisch, ai curajul să mă înfrunți înaintea de a-ți pulzezi tot obrazul?

Un murmur se înalță din amândouă armatele. Căpățână își duse biyeikul la marginea prăpестiei și se aplecă înspre inamicul său.

— Mă ascuți, Jandol, gândac laș și scalofag? Ai fost făcut din greșeală, la beția lătalui lău, deci cum îndrăznești să vii aici pentru a înfrunța un bărbat adevărat? Toată lumea știe că genunchii-ți tremură de frică. Tărăște-te de aici, căzălură, țărăște-te și la și nenorocii! Aia de războinici cu tine

Vocea sa produse un ecou infinit prin răpă. Când lăcerea se așternu din nou, JandolAnganol replică în același fel.

— Da, îți aud cuvintele scârbavnice, Darvlisch al dealurilor de bategă. Mi se pare că pretinzi că acei blegi cu trei picioare care sunt în spatele lău sunt oameni adevărați. Noi știm că oamenii adevărați nu s-ar înlovăriși niciodată cu tine. Cine ar putea suporta degradarea ta, decât acele maimuțe barbare cu piei de beabă de phagor.

Capul oranj se agită în bălăia soarelui.

— Pielea de phagor, nu-i așa, bratlock de semiîntuneric ce ești! Tu știi despre ce vorbești, deoarece diela ta zilnică este un platou de piei de phagor, alături de mult adori acești blestemați supuși ai lui Batalix. Aruncă-i în răpă și îndrăznește să lupți drept, gândac încoronat ce ești!

Un vuiet de răs sălbatic se auzi dinspre hoarda drială.

— Dacă ai atât de puțin respect pentru cei care pot fi culmea creației, în comparație cu yelk-yole-șii tăi, atunci egiță-ți vlermii și păienjenii din coada ta puturoasă și vino să ne ataci, Idiot drial cu numai jumătate de față!

Acest dialog continuă pentru o vreme. JandolAnganol apăsă puțin în dezavantaj, neavând resursele lămpeniei lui Darvlisch pe care să mizeze. În timp ce lupta verbală era în toi, KolobEktofer îl trimise pe Bull cu o mică coloană de oameni pentru a crea o diversivne.

Căldura creștea. Miasme de morlăciune se împrășliau deasupra ambelor armate. Phagorii amețeau sub privirea lui Freyr și păreau că vor rupe rândurile în curând. Insultele creșteau în intensitate.

— Epitaf pentru o latrină de ancipitali!

— Mormânt de leneș!

Armata bortieneză începu să se miște de-a lungul marginii râpei, strigând și agitându-și armele, în timp ce driații făceau același lucru de partea opusă.

— Cum vom lua fortul fals, Sire? întrebă KolobEktofer.

— Sunt convins că ai dreptate. Fortul este o cursă. Uitați-lolul despre el. Tu conduci cavaleria, cu infanteria și Prima Gardă Phagoriană. Eu voi merge cu A Doua Gardă Phagoriană în spatele terasei, astfel încât driații să ne piardă din vedere. Când îi înfrunți, noi vom șarja din adăpost, atacându-te flancul drept, tăind în spatele lor. Ar putea fi atunci posibil să-l aruncăm pe Darvlis în râpă cu o mișcare rapidă.

— Voi îndeptini ordinele, Sire.

— Akhanaba fie cu tine, maiorule.

Ragele își cabră hoxney-ul și se îndreptă către garda phagoriană.

Ancipitații erau plângăcioși și îtrebuiră să fie aduși la ordine înainte de a se mișca. Neînțelegând moartea, prelindeau că ecoul văii nu le favoriza cauza: în eventualitatea înfrângerii, n-ar fi găsit unde să se adăpostească acolo jos.

Ragele li se adresă în Hurdhu. Același limbaj gălăit nu era dialectul Olonel, uzual între rase, ci chiar o adevărată punte între conceptele umane și neumane, considerat a se fi născut — ca multe alte invenții — în îndepărtatul Sibornal. Sărac în substantive, plin de gerunzii, teurdhu era adaptabil atât la mintea umană, cât și la stabul intelect al ancipitalilor.

Limba de bază a ancipitalilor era o limbă cu un singur timp, prezentul continuu. Nu era o limbă adaptată gândirii abstracte, chiar și numărătoarea, limitată la baza trei, era finită. Matematica ancipitalilor oricum se dedica enumerării anilor și născu o serie temporală specială. Eotemooral era un limbaj sacru care se ocupa cu noțiunile eternității și pretindea a fi limba de căpătâi.

Moartea naturală fiind necunoscută phagorilor; era prezentată ca o largă lume viitoare, în mare măsură inaccesibilă înțelagerii pentru ființele umane. Chiar și phagorii nu treceau ușor de la limba nativă la Eotemporal. Hurdhu, proiectată pentru a rezolva asemenea probleme, utiliza un mod intraspecific de comunicare. Totuși, fiecare frază în Hurdhu avea un grad de dificultate corespunzător vorbitorilor săi. Oamenii aveau nevoie de forma rigidă a propozițiilor sale, în corespondență cu Olonetete. Phagorii pretindeau un limbaj fix, în care neologismele erau la fel de imposibile ca și termenii abstracți. De aceea, echivalentul în Hurdhu pentru "umanitate" era "Fii ai tui

Freyr". "Civilizație" era "mulțime de acoperișuri", "formație militară" era "grup mișcat de ordine", și altele. De aceea îi luă destul de mult timp lui JandolAnganoi pentru a-și face ordinele înțelese de către A Doua Gardă Phagoriană.

Când înțeleseră pe deplin că inamicul din fața lor te naga ființa și te înjunghia copiii ca pe purceii de tapte, stăluții și gillolii începură să mărșăluiască. Erau aproape fără frică, cu loale că dogoarea îi făcuse vizibil mai puțin aterți. Aceste mișcări treziră replici în armata driață. Acele treple înfuriate se întoarseră în coloană și înaintară către confruntare. Cele două forțe se vor întâlni la poatele deaturilor, între capul râpei și terasă.

O relativă liniște se abătu asupra ambelor părți, ele încetînd în momentul în care întâlnirea devenise inevitabilă. Nu se punea problema unei șarje; câmpul de bătaie ales era acoperit cu bolovanii spărți, rămășițe ale înălțimilor chthonice care încă dominau terenul. Se punea problema alagerii unui drum către inamic. Urletele generale făcură toc insuitelor personale, în momentul în care cele două forțe opuse se apropiară una de alta. Cizmele băteau fără să avanseze, erau una în lața alteia, șovăitoare să închidă culoarul care le separa cu câțiva metri. Lorzii driați strigau și îndemnau fără efect. Darvlish galopa de-a lungul trupei sale strigându-le insuite ca lași și mîncători de balagă; dar triburile nu erau obișnuite cu acest fel de război, preferând loviturile rapide și retragerile imediate.

Fură aruncate lăncile. În sfârșit, sabie se izbi de sabie și lamă intră în corp. Insulte devin vâiet. Păsările încep să se rotească pe cerul de deasupra. Darvlish galopa cel mai puternic. Delașamentul lui JandolAnganot apărură în spatele terasei și șarjă pentru a aduce liniștea în fiancul drept al Driaților, cum era plănui.

Deasupra, pe dealuri, izbucneau strigătele triumfătoare. Acolo, protejați de umbra dealurilor de deasupra, câteva mii din rezervele triburilor — îngrijitori, servitori și femei sălbatice — picaseră în ambuscadă. Așteptară numai ca inamicul să facă prima mișcare și să ocolească terasa. Sărind la picioarele lor, ei rostogoliseră botovani în josul panlei înaintea lor, provocând o avatașă care se prăvăli peste Garda a Doua Phagoriană. Phagorii înghețară de groază și fură împrășliați ca popicete. Mulți dintre copiii lor au murit împreună cu ei.

Fidelut Butl fusese primul care suspectase că femeile tribului trebuiau să fie închise pe undeva pe aproape. Femeile erau interesul lui personal. Et se mutase împreună cu o mică

coloană de oameni în limpu cât fuseseră schimbate insușitele. Sub acoperirea cactușilor-umbrelă, coloana sa coborâse în râpă, printre colțurile sale ascuțite, apoi urcase versantul îndepărtat, unde reușiseră să ocotească hoardele driațe și să cucerească coasta fără a fi văzuți.

Escatadarea coastei fusese o artă. Bull nu se dădea niciodată bătut. Își conduse oamenii sus, deasupra celor, unde găsiră o potecă cu urme proaspete de pași umani. Zâmbiră cumplit la această descoperire, care părea să confirme suspiciunile lor. Urcară și mai mult. Când ajunseră la altă potecă, totul deveni mai ușor. S-au târât de-a lungul acestei urme, pe mâini și genunchi, pentru a evita să fie văzuți de oricare dintre armatele de dedesubt. Răsplata lor a fost vederea a patruzeci sau mai multe femei din trib, înfășurate în pături și fuste care duhneau, ghemuite pe versantul dealului, la o mică distanță de ei. Bolovanii plantați în fața vrăjitoarelor își spuneau propria poveste.

Cățărătorii fură obligați să-și tase speranțele în urmă. Singurele lor arme erau săbiile scurte. Deatul era prea abrupt ca să șarjeze în jos. Cea mai bună speranță era să lupte cu propriile lor arme și să le bombardeze cu pietre și bolovani.

Acestea trebuiau strânse în liniște, nepermițând ca pietre denunțătoare să se rostogolească în josul pantei și să le dezvăluie pozițiile. Coloana lui Bull încă aduna muniție când Garda a Doua Phagoriană șarjă de jur împrejurul terasei și femeile intrară în acțiune.

— Haideți să le arătăm noi, băieți, strigă sergentul. Trimiseră în zbor un rând de pietre. Femeile se risipiră, țipând, dar nu înainte ca avalanșa de muniție adunată de ele să intre în acțiune. Mai jos de ele, phagorii erau blocați.

Cu această încurajare, hoarda driaților începu lupta cu forța principală bortieneză într-un spirit aprig, săbiile lungi scânteind în rândurile din față, sulțele fiind aruncate din spate. Grămada confuză de oameni se sparse în grupuri care se luptau. Praful se ridica deasupra locului. Se auzeau bufnituri, strigăte, gemele.

Bull privea lupta din poziția sa avantajoasă. Ar fi vrut să fie jos, în mijlocul ei. Putea vedea din când în când figura gigantică a maiorului său, alergând de la un grup la altul, încurajând, mânuindu-și sabia sângeroasă fără încetare.

Putea, de asemenea, vedea în interiorul fortului, deasupra terasei. Regele se înșetase. Printre capre, se ascundeau războinici.

Lupta se întinse în jurul latei terase, cu excepția zonei unde răpa ascundea phagorii Gârzii a Doua. Butl strigă pentru a-l preveni pe KolobEktofer de primejdie, dar nimic nu se putea auzi deasupra vuietului bălăliei.

Bult te ordonă oamenilor săi să coboare versantul prin nord-vest și să se alăture luptătorilor. Et însuși coborî, rostogolindu-se și căzând până când ateriză cu mâinile și picioarele pe platforma unde așteptau femeile triburilor. O lăănără, lovită în genunchi de o piatră, zăcea pe aproape. Ea scoase un pumnal și se aruncă asupra lui Bult. Acesta îi răsuci brațul până când acesta trosni și o trânti cu fața la pământ, aruncându-i arma peste marginea răpei.

— Am eu grijă de tine mai târziu, tără, spuse et.

Femeile își părăsiseră sulite. Et alese una și o batansă, privind către terasa de stâncă. Din această poziție mai joasă, abia putea zări spinările oamenilor care se ghemuiau în spatele zidurilor fortutui. Însă unul din ei, privind printr-o fantă, îl zărise. Omul se ridică, sălăta ta piept o armă misterioasă, at cărei capăt era purtat pe umăr de către un aitul.

Întorcându-se, Bult aruncă sulita cu toată puterea. Aceasta zbură mai întâi corect, pentru ca apoi să cadă inofensivă în afara zidurilor fortutui.

Privind cu dezgust, Bult văzu un mic nonșor de fum ieșind din arma misterioasă pe care cei doi oameni o îndreptau către el. Ceva ca o viespe îi șuiera pe lângă ureche.

Băjbăind printre oalele și zdrențele murdare pe care femeile triburilor te lăsaseră în urmă, Bult găsi alte sulije. Alese una și ținti din nou.

Cei doi oameni de pe terasă erau și ei ocupați, îndesând ceva într-unul din capetele armei lor. Își reluară pozițiile ca și mai înainte, și din nou Butl, în momentul în care lănsă sulita, văzu norișorul de fum și auzi un zgomol. În secunda următoare, ceva îl lovi în umărul stâng, întorcându-l ca și cum ar fi fost împins cu brutalitate. Căzu pe spate, lungindu-se pe polecă.

Femeia rănită se ridică în picioare, înhălă una din sulite și o sâșinu pentru a o înfige în abdomenul neprotejat al lui Bult. El o lovi peste picioare, își trecu brațul drept pe după gâtul ei și se rostogotiră împreună pe versantul dealului.

Între timp, cei doi muschetari de pe terasă se ridicară pentru a avea vedere comptelă și începură să-și descarce armete în oamenii lui KolobEktofer. Darvlisb țipă cu încântare și-și îndreptă biyetkul către locul încăierării. Văzuse că succesul putea fi tesne de partea lui.

Îngrozit de ceea ce se întâmplase cu forțele regelui, KolobEktofer continua să lupte, dar tirul armelor de foc avea un efect devastator asupra oamenilor săi. Unii erau loviți. Nimănui nu-i plăcea natura lașă a acestei invenții, care putea ucide de la distanță. KolobEktofer știa imediat că driații obținuseră aceste arme de artilerie ușoară de la sibomalezi sau de la alte triburi care făceau comerț cu Sibomalezii. A Cincea Gardă șovăia. Singura modalitate de a câștiga bătălia era de a aduce la lăcere forțul imediat.

Convocă lângă el șase vechi camarazi încercați în lupte. Nu te îngădui timp de repaus; lupta era dusă împotriva rămășițelor forței ragate.

Cu sabia scoasă, maiorul de culoare conduse o călărare către o potecă accesibilă spre vârful terasei de stâncă, unde pietrișul forma un povârniș.

Când echipa lui KolobEktofer ajunse la fort, îi întâmpină o explozie. Una din armele de foc sibornateze explodase, omorând un om. În același timp, alte arme — erau unsprezece cu toate — se înțepeniră, sau rămaseră fără muniție. Driații nu erau experți în mânăluirea armelor. Demoralizați, se lăsară măcelăriți. Nu așteptau mită și nici nu au primit din partea lui KolobEktofer. Acest masacru a fost observat de driații, ce încercaseră terasa.

Forțele regelui, sau ce a mai rămas din ele, văzându-și cei mai buni conducători morți, hotărâră să se retragă, cât timp mai era posibil. Câțiva dintre locotenenții mai tineri ai lui KolobEktofer făcură câteva încercări să te tale calea către rage, însă cum resursele îi părăsiseră, au fost ei înșiși răpuși. Restul se înloarseră și începură să fugă, urmăriți de driații care scoteau strigăte sângeroase de amenințare.

Chiar dacă KolobEktofer și ai săi urmăriseră o luptă vitejească, au fost copleșiți. Trupurile lor au fost tăiate bucăți și aruncate în răpă. Înnebunit de bucuria victoriei, în ciuda numărului ridicat de victime din propriile rânduri, Darvtish și hoardele sale se răspândiră în grupuri, pentru a-i vâna pe supraviețuitori.

La căderea nopții, numai vulturii și alte viețuitoare care se furișau se mai mișcau pe câmpul de bătălie.

Acesta a fost momentul primei utilizări a armelor de foc împotriva Bortien-ului.

Într-o binecunoscută casă din afara zidurilor Matrassyl-ului, un anumit comerciant de gheață se trezea. Târfa cu care împărțise patul peste noapte deja umbra de colodiu,

văitându-se. Vanzătorul de gheață se ridică într-un cot, se scărpină pe piept și luși. Era chiar înainte de răsăritul lui Freyr.

— Metty, ai niște ceai de petlamountain? întrebă el.

— Este în ceainic, șopli ea. De când o cunoștea, Metty bea întotdeauna ceai de petlamountain dimineața devreme.

Stătu pe marginea patului, uitându-se la ea prin lumina stabă a zorilor. Se acoperi. Acum dorința aceea pierise, nu mai era mândru de trupul său stăbit.

O urmă în micuța bucătărie-baie, care se alătura camerei ei. Un lighean de manganat fusese aprins și înțesat cu foaie; un ceainic cânta deasupra lui. Cărbunete arzând dădea singura lumină din cameră, diferită de zorile zdrențuite ce se filtrau printr-un oblon spart. Prin această lumină stabă, el o observa pe Metty cum îi pragătea ceaiul, ca și cum i-ar fi fost soție. Da, îmbătrânirea, se gândi el, observându-i fața stabă, ridată — probabil douăzeci și nouă, poate chiar treizeci. Doar cu cinci ani mai tânără ca el. Nu mai era drăguță, dar era bună în pat. Nu mai era o curvă. Era o curvă în retragere. Oftă. Acum ea nu mai mergea decât cu prieteni vechi, ca pe o favoare.

Metty era îmbrăcată curat și conservator, voind să meargă la biserică.

— Ce spunea?

— Nu voiam să te trezesc, Kritio.

— Este în ordine. Nu doream să plec fără să-ți mulțumesc și să ne luăm rămas bun.

— Acum o să te înlocuiască soția și familia.

Călină din cap fără să-l privească, concentrată să aranjeze câteva frunze de ceai în două cești. Își strânse buzele. Mișcările ei erau profesioniste — ca toate gesturile ei, gândi el.

Vasul negustorului de gheață acostase târziu, în ziua dinainte. Venea din Lordyardry cu încărcătura sa obișnuită, tot drumul de-a lungul Mării Vulturilor, până la Ottassol, și apoi în susul îndărătniceii Takissa, până la Matrassyl. În această călătorie, pe lângă gheață, îi luase și pe fiul său, Div, pentru a se acomoda cu negustorii de-a lungul drumului. Și, de asemenea, pentru a-l introduce pe Div în casa lui Metty, la care venea tot de atâta timp de când făcea comerț cu palatul regal. Feciorul său era neșliut în toate.

Bătrâna Metty avea o fată care-l aștepta pe Div, o orfană din Războaiele Vestice, zveltă și frumoasă, cu un păr curat și o gură atrăgătoare. Aproape la fel de lipsită de experiență ca și Div, ai spune la prima vedere. El o privise pe toate părțile, încercând-o cu o monedă, să vadă dacă nu avea vreo boală.

Moneda de cupru nu se înverzi, așa că el fu salisfăcut. Ori aproape satisfăcut. Voia ce era mai bun pentru fiul său, cât ar fi fost el de neghiob.

— Metty, mă gândeam că aveai o fată cam de vârsta lui Div.

Ea nu era o femeie comunicativă.

— Ce, nu se potrivește fala?

Îi fulgeră cu o privire ca și când ar fi spus: "Vezi-ți tu de treaba ta, cum îmi vâd și eu de ale mele". Apoi, probabil înmuțată la gândul că el era întoldeauna generos cu banii și poate nu ar mai fi venit altădată, spuse:

— Fiica mea, Abathy, vrea să se emancipeze, vrea să se mute în Ottassol. Eu îi tot spun: nu-i nimic în Ottassol pe care să nu-ți poți găsi pe aici. Dar ea vrea să vadă marea. Eu i-am spus: tot ce vei vedea sunt marinarii.

— Și unde este Abathy acum?

— Oh, ea se descurcă bine. Are o cameră, perdele, îmbrăcăminte... Câștigă ceva bani. Și-a găsit de curând un patron bogat, fiind atât de lănușă și drăguță.

Nagustorul de gheață văzu gelozia înăbușită din ochii lui Metty și mormăi pentru sine. Tot mai curios, nu putu rezista să nu întrebe cine era patronul.

Ea aruncă una din privirile ei ascuțite către timidul și tânărul Div și către fată, amândoi stând pe un prici, așteptând cu nerăbdare ca bătrânii să ptece. Deși neîncrezătoare în ceea ce făcea, șopti un nume la urechea nagustorului.

Acesta suspină dramatic.

— Ei bine!

Dar atât el cât și Metty erau prea bătrâni și înrâți ca să mai fie șocați de ceva.

— Pteci, tală? îi întrebă Div pe tatăl său.

Așa că plecă, pentru a-l lăsa pe Div să se descurce cât de bine putea. Ce proști sunt bărbații la tinerețe și ce epave demne de aruncat sunt la bătrânețe!

Acum, când ziua se ivera, Div probabil dormea, cu capul lipit de cel al fetei, într-o cameră mai jos. Dar toată satisfacția pe care nagustorul o încercase noaptea ce trecuse, îndeplinindu-și o datorie paternă, dispăruse. Îi era foame, dar știa că nu trebuie să-i ceară lui Metty de mâncare. Picioarele îi erau înțepenite — paturile curvelor nu erau făcute pentru a dormi în ele.

Într-o dispoziție reflectivă, nagustorul de gheață realizează că în seara precedentă oficiase fără intenție o ceremonie. Dându-și fiul pe mâna curvei celei tinere, el de fapt renunțase la vechile

sale pasiuni. Și ce se întâmplă când dorința lăcomă? Femeile îl aduseseră odăla în stadiul de cerșetor; își dezvoltase un comerț prosper — și niciodată nu încetase dorința lui pentru femei. Dar dacă acest interes central se ofilise... ceva trebuia să intre în vid.

Se gândea la continentul său tipic de Dumnezeu, Hespagorat. Da, Hespagorat-ut avea navoie de un Dumnezeu, chiar dacă în nici un caz al religiei care infesta Campenniat. Oflă, înirebându-se de ce ceea ce se afla între coapsele înguste ale lui Metty părea mult mai puternic decât un Dumnezeu.

— Mergi la biserică, atunci? Pierdere de timp

Ea clătină din cap. Niciodată să nu te cerți cu un client.

Luând ceașca pe care i-o oferi, cu mâinile amândouă, se îndreptă către pragul camerei, care nu avea ușă. Acoto se opri, privind în urmă.

Metty nu zăbovise multă vreme asupra ceaiului, îl diluase cu apă rece și-l bău lacomă. Acum își trăgea mânușile negre care-i ajungeau până la cot, potrivind dantela pe pielea ei ridată.

Prinzând privirea lui, ea spuse:

— Poți să te întorci în pal. Încă o vreme nu se va mișca nimeni în casa asta.

— Noi ne-am înțeles întotdeauna bine, tu și cu mine, Metty. Și, hotărât să obțină un cuvânt de afecțiune din partea ei adăugă: Mă înțeleg mai bine cu tine decât cu propria-mi soție și fiică.

Ea auzea asemenea mărturisiri zilnic

— Ei bine, sper să-t văd pe Div în cătăloria următoare, Kritlio. La revedere.

Vorbea energic, înaintând, astfel încât ei trebui să se dea la o parte din calea ei. El intră înapoi în cameră, iar ea se îndepărta, încă ocupată cu capătul uneia dintre mânuși. Fusese categorică asupra faptului că orice afecțiune între ei era de ordinul fanteziei. Ea gândea excludându-l pe el din planurile ei.

Ducându-și ceașca înapoi către pal, sorbi din ceaiul fierbinte. Trase oblonul pentru plăcerea — sau era durerea — sau orice ar fi fost, de a o vedea coborând pe strada liniștită. Casele îngrămădite erau petide și închise; ceva din aspectul lor îl neliniștea. În lunericul încă persista pe aleile laterale. Nu se vedea decât o persoană, sprijinindu-se cu o mână de ziduri. În spatele lui mergea un mic phagor, tânăr, smiorcându-se.

Metty ieși pe o ușă în apropierea ferestrei de unde privea nagustorul de gheață și făcu un pas în stradă. Se opri când văzu bărbalul apropiindu-se. El gândi că ea știa totul despre bețivani. Femeile pierdute și bețivele făceau parte din aceeași categorie,

pe orice continent. Dar acest om nu era beal. Piciorul îi sângera pe pavaj.

— Vin, Metty, strigă el. Peste un minut fu alături de ea în strada pustie. Ea nu se mișcase.

— Lasă-l, este rănit. Nu-l vreau pe acest individ în casa mea. Nu va provoca decât necazuri.

Rănitul gemu, împleticindu-se către perete. Se opri, își ridică privirea și îl fixă pe nagustorul de gheață.

Acasta din urmă șuieră uluit:

— Metty, pe toți dumnezeii! Este nu mai puțin decât regele... Regele JandolAnganol!

Alergă către el și-l sprijiniră până la adăpostul oferit de bordet.

Pușini din oamenii regelui s-au întors în Matrassyl. Bălălia de la Cosgatt, cum va fi numită mai apoi, a fost o înfrângere teribilă. Vulturii i-au strigat numele lui Darvlis în ziua aceea.

Odată refăcut — când a fost îngrijit la petal de ragina sa devolată, MyrdemInggata — ragele a pretins în fața curții că o mare forță a inamicului fusese pusă pe fugă. Însă batadele și legendele vândute de micii comercianți declarau cu totul altfel. Moartea lui KolobEktofer era jeliată în mod special. Butt era amintit cu admirație în cartierele mai modeste din Matrassyl. Nici unul nu se înlorsese acasă.

În acele zile, când JandolAnganol zăcea în camera sa, înfrânt de rănitele sale, ajunsese la concluzia că pentru ca Borlien-ul să supraviețuiască, trebuia să formeze o alianță mai strânsă cu membrii învecinați ai Sfântului Imperiu Pannovalan, în special Oldorando și Pannovat. Și trebuia, cu orice preț, să obțină acea artilerie ușoară, pe care bandiții ținuturilor marginase le utilizaseră atât de devastator.

Toate aceste lucruri le discutase cu consilierii săi. În concurența lor fuseseră plantate semințele aceluia plan de divorț și al căsătoriei dinastice care avea să-l aducă pe JandolAnganol la Gravabagatinien o jumătate de an mai târziu. Planul, care avea să-l înstrăineze de frumoasa lui ragină, de fiul său și care, printr-o fatalitate încă și mai stranie, îl va confrunta cu încă o moarte, aceasta atribuită rasei protognostice cunoscută sub numele de madis.

5. Calea Madişilor

Madişii de pe continentul Campanniat erau o rasă aparte. Obiceiurile lor erau diferite de cele ale altor popoare umane, sau ale ancipitatilor. Şi chiar triburile lor erau diferite unele de altele. Unul dintre triburi înainta încel către vest, printr-o regiune a Hazziz-ului care devenise deşert, la multe zile depărtare spre nord faţă de Matrassy.

Tribut fusese pe drumuri pentru mai multă vreme decât oricine ar fi putut spune. Nici chiar protognosticii înşişi, nici oricare alta din naţiunile care îi văzuseră trecând nu ar fi putut spune când sau unde îşi începuseră madişii cătătoria. Erau nomazi. Naşteau pe drum creşteau şi se căsătoreau pe drum, şi în cele din urmă părăseau viaţa tot pe drum.

Cuvântul lor pentru Viaţă era Ahd, însemnând Cătătorie.

Căţiva oameni care erau interesaţi de madişi, şi aceştia — puţini la număr — credeau că acest Ahd îi făcea aparte. Alţii credeau că era limba lor. Acel limbaj era ca un cântec, un cântec unde melodia era desemnată de cuvinte dominante. Limba lor era complexă şi totuşi incompletă, părând menită să unească tribut pe drumul său şi care desigur că ar fi pus probleme oricărui om care încerca s-o înveţe.

Un tânăr încerca s-o înveţe acum.

Făcuse încercări de a vorbi hr'Madi'h de când era copil. Acum adolescent, situaţia devenise mai serioasă şi lecţiile sale erau mai hotărâte.

Aştepta lângă un stâlp de piatră pe care fusese înscris simbolul unei zeităţi. Marca hotarul unei octave de pământ sau linia sănătăţii, chiar dacă faţă de acea veche superstiţie era nepăsător.

Madişii veneau în grupuri neragulate sau în coloană. Melodia lor cu tonalitate joasă îi preceda. Trecură pe lângă el fără a-l privi, chiar dacă mulţi dintre adulţi loveau în trecere piatra lângă care stălea. Se lemeau, atât femeile cât şi bărbaţii, cu

veșmintele în formă de sac legate lejer în talie. Veșmintele aveau glugi tnalte și scrobite, care puteau fi ridicate împotriva vremii rele, dând purtătorilor lor o înfălișare grotească. Încălțările lor din lemn erau lucrate primitiv, ca și când picioarele care aveau să le îndure de-a lungul Ahd-ului (Călătoriei) nu ar fi meritat o mai mare considerație.

Tânărul putea vedea procesiunea unduind în spale ca un fir prin semideșert. Nu avea sfârșit. Praful plutea deasupra ei, învăluind-o ușor. Madișii se mișcau murmurând în limbajul protognostic. În orice moment, cineva cânta către alții, nolele trecând de-a lungul șirului ca și sângele prin artere. Tânărul interpretase acest discurs ca fiind un comentariu asupra drumului. Acum înclina către ideea că ar fi fost un fel de istorisire; dar despre ce ar fi vorbit aceasta, nu avea nici o idee, pentru că, pentru madiși nu există nici trecul, nici viitor.

El așteptase acest moment.

Căuta fețele celor ce veneau către el ca și cum s-ar fi uitat după cineva iubit și pierdut, așteptând un semn. Chiar dacă madișii erau umani în înfălișare, expresia lor deținea o calitate amăgitoare, inocența lor protognostică aninlind celor ce-i priveau de fețele animalelor, sau de fețele florilor.

Era o singură față, comună, fața madișilor, cu globii oculari proeminenți, cu irisul brun între genele stufoase. Nasul era acvilin, reminescență din ciocul unui papegal. Fruntea era retrasă, mandibula fiind cumva dedesubt. Întregul efect era, de la debut, frumos în ochii tânărului. Își amintea de un drăguț câine mondtrel pe care-l adorase în copilărie, și de asemenea de florile cu alb și brun din pernițele câinelui.

Printre-o singură trăsătură distinctă puteai deosebi fața bărbaților de cea a femeilor. Bărbații aveau două proeminențe sus pe tâmpile și două pe maxilare. Uneori aceste proeminențe erau acoperite cu păr. Odată, tânărul văzuse un bărbal cu două ciocuri scurte de corn ieșindu-i din aceste proeminențe.

Tânărul privea cu mândrie alaiul de fețe, pe măsură ce lreceau. El răspundea la simplitatea medi. Însă ura ardea în sufletul său. Voia să-l ucidă pe tatăl său, regele JandolAnganol, al Borlien-ului.

Mișcarea și murmurul curgeau pe lângă el. Deodată iată semnul pe care-l căuta.

— Oh, îți mulțumesc! exclamă el și înaintă.

Unul dintre madiși, o femeie, își întoarse privirea de la coloană, pentru a privi direct către el, dându-i Privirea Acceptării. Era o privire anonimă, dispărând la fel de repede cum apăruse,

fără a putea susține că era o scripă de inteligență. Se alătură femeiei, dar ea nu-i mai acordă atenție. Privirea trecuse.

El devenise o parte din Ahd.

Cu migratorii mergeau și animalele lor, animale de turmă, ca yelkii, prinse pe pășunile înverzite în timpul marii veri, și de asemeni animale semidomestice: mai multe feluri de arangi, oi, fhelebi — toate animale copitate — împreună cu câini, asokinii, părăd lot atât de dedicate vieții migratoare ca și stăpânii lor.

Tânărul, care-și spunea numai Roba, detestând titlul de prinț, își aminlea cu dispreț cum doamnele plictisite de la curtea tatălui său ar fi suspinat, dorind să fie "la fel de libere ca și rătăcitorii madi". Acești madi, nu mai conștienți decât un câine inteligent, erau înrobiți de modul lor de viață.

În fiecare zi, labăra era strânsă înaintea zorilor. La răsărit, tribul trebuia să fie plecat, mișcându-se într-un mod dezordonat. Pe parcursul zilei, de-a lungul coloanei se făceau pauze de odihnă, însă acestea erau scurte și nu lăneau seama dacă unul sau ambii sori erau pe cer. Roba devenise convins că asemenea lucruri nu intrau în preocupările lor; ei erau pentru vecie legați de călătorie.

În unele zile, întâlneau obstacole în calea lor. un râu de trecut, un versant de munte. Once ar fi fost, tribul îl depășea în felul lor nedemonstrativ. Adesea un copil se îneca, un bătrân era ucis, o oale pierdută. Dar Ahd-ul mergea înainte și armonia discursului lor nu înceta.

La apusul lui Batalix, tribul făcu un mic popas.

Apoi fură cântate iar și iar cele două cuvinte care semnificau "apă" și "lână". Dacă exista o zeităte madi, era compusă din apă și lână.

Oamenii vedeau în aceasta faptul că toate animalele din turma lor primeau apă înainte ca ei prepare masa principală a zilei. Femeile și fetele dădeau jos de pe animale războaie de țesut din fontă și pe ele împleteau păluri și veșminte din lână vopsită.

Apa era necesitatea lor, iar lână — comoditatea lor.

— Apa este Ahd, lână este Ahd.

Cântecul nu avea precizie, dar recunoștea adevărul. Bărbații lundeau lână de pe animalele lor și o vopseau, femeile de la patru ani mergeau de-a lungul șirului scărmanând lână și torcând pe furcile lor.

Toate lucrurile pe care le făceau erau din lână. Lână fhelebiilor cu picioare lungi era cea mai fină și era folosită pentru a face mantii satara, bune pentru regine.

Articolele țesute erau fie stivuite pe animalele domestice, fie purtate de femei și bărbați sub veșmintele lor exterioare posomorâte. Mai târziu, erau comercializate într-un oraș, de-a lungul rutei, Distack, Ylcch, Oldorando, Akace...

După cină, luată când amurgul se lăsa, Intregul trib se culca de-a valma, bărbați, femei, animale

Femeile intrau în călduri arareori. Când a venit momentul pentru femela cu care Roba călătorea, ea veni spre el pentru propria ei satisfacție, și el găsi deliciul acelei îmbrățișări ca un fâlfâit de aripi. Orgasmul ei a fost marcat de acorduri de cântec.

Calea pe care madișii o luaseră era pre-determinată, ca și modelul vieților lor. Călătoreau către est sau către vest în coloane diferite; acele coloane se intersectau uneori, alteleori rătăceau la sule de mile distanță. O călătorie într-o singură direcție necesita un întreg an mic, astfel încât știința petrecerii timpului, așa cum o făceau ei, era exprimată în termeni de distanță — această înțelegere a fost punctul de intrare al lui Roba în hr'Madi'h.

Faptul că trecerea lor dura de secole și poate de alte secole înaintea acestora, era dovedit de flora ce creștea de-a lungul rutei

Aceste creaturi cu fețe de flori, care nu aveau nimic decât animalele lor, lăsau totuși o serie de lucruri de-a lungul drumului: semințe și fecale. În timp ce mergeau, femeile obișnuiau să culeagă ierburi și plante, ca afram, henna, cutcurigi roșii. Din acestea extrăgeau vopseli pentru păturile lor. Semințele plantelor erau însămânțate, la fel ca și semințele plantelor destinate hranei, ca orzul. De învelitorile animalelor erau lipiți spori.

Călătoria se întinse temporar de-a lungul pășunii, pe toată lungimea ei. Ea încă permitea pământului să înflorească.

Chiar în semi-deșert madișii treceau printr-o alee de copaci, lufişuri, ierburi pe care ei înșiși le plantaseră accidental. Chiar pe versanții stérpi ai munților înfloreau plante ce altfel puteau fi văzute numai la câmpie. Drumurile spre est și spre vest — numite "ucts" de madiși — mergeau ca panglicile, uneori intersectându-se, chiar de-a latul continentului ecuatorial Helliconia, marcând o originală cale.

Mergând fără odihnă, Roba și-a uitat legăturile sale umane și ura față de tatăl său. Călătoria pe aceste "ucts" era viața lui, Ahd. În răstimpuri, se autoamăgea și credea că a înțeles povestirea murmurată care trecea prin acest zilnic curent de sânge.

Chiar dacă prefera viața migratoare celei de la curte, era o luptă continuă să se adapteze obiceiurilor culinare ale medișilor. Aveau frică de foc, astfel încât gătitul lor era primitiv. Cu toate acestea, făceau o pâine plată, necrescută, numită la'hrap, prin împrăștierea aluatului deasupra pietrelor fierbinți. Această la'hrap era păstrată pentru a fi mâncată proaspătă sau uscată. Cu ea mâncau sânge și lapte de la animalele lor. Ocazional, la sărbători, mâncau carne locală crudă.

Sângele era important pentru ei. Roba se lupta cu o mulțitudine de cuvinte și fraze care aveau ceva în comun cu călătoriile, sângele, mâncarea, și cu dumnezeul-din-sânge. Adesea, noaptea când totul era liniștit, voia să-și clarifice gândurile, să-și scrie cunoștințele; dar imediat ce își luau masa frugală, toți dormeau. La fel și Roba.

Nici o putere din lume nu-i putea împiedica pleoapele să se închidă. Dormea fără vise, cum își imagina că dorm și companiile săi de călătorie. Poate dacă ar fi fost vreodată învâțați să viseze, gândea el, ei ar fi depășit acea colitură misterioasă care separa existența lor de cea omenească.

Când femela, ce se împreunase cu el pentru scurtul ei extaz, adormi, el se întreabă în secunda dinainte de a adormi dacă ea era fericită. Nu era nici o modalitate prin care putea întreba sau prin care ea să răspundă. Dar ei? Fusese crescut cu dragoste de mama lui, Regina Reginelor, și toluși știa că în orice bucurie umană zăcea o părere de rău înăbușită. Poate că madișii reușiseră să scape de regrete prin faptul că eșuaseră în a deveni umani.

Ceața plutea peste Takissa și peste Matrassyi, însă deasupra orașului străluceau cei doi sori. Deoarece aerul era înăbușitor în palat, regina Myrdeninggala zăcea în hamacul ei.

Pelrecuse dimineața târându-se cu cei care o aprovizionau. Mulți dintre cetățenii ei erau cunoscuți de către ea pe nume. Acum visa în umbra unui mic pavilion din marmură. Reveriile ei erau în legătură cu regele, care se refăcuse după rana sa și apoi, fără nici o explicație, plecase într-o călătorie — unii spuneau că în susul râului, către Oldorando. Ea nu fusese invitată. În locul ei, regele luase cu el pe micul phagor orfan, un supraviețuitor, ca și regele, al Bătăliei de la Cosgatt.

Lângă pavilion, principala doamnă de companie a reginei, Mai TolramKetinel, se juca cu prințesa Tatro. O amuza cu o pasăre din lemn pictat, care bătea din aripi. Pe terasa pavilionului zăceau împrăștiate și alte jucării și cărți de povești.

Aproape deloc atentă la sporovăiala fiicei sale, regina permitea păsării să zboare liberă în mintea sa. O văzu zburând printre ramurile arborelui de gwing-gwing, unde fructele coapte stăteau în ciorchini. În fantezia gândului său, Freyr devenea un gwing-gwing inovensiv. Amenințătoarea lui înaintare către lume devenise nici mai mult nici mai puțin decât o maturitate fructiferă. Sub aceeași magie care se ascundea sub pleoapele reginei, ea era și nu era miezul moale al gwing-gwingului.

Fructele se lăsau în jos și atingeau pământul. Rotunjimile greutății lor erau pufoase. Se rostogoleau sub garduri, se întindeau în mușchiul califelat de dadesubi, culcându-și obraji pe verdeală. Veni un mistreț.

Era mistreț, dar era și soțul ei, stăpânul ei, regele ei.

Mistrețul năvăli asupra fructelor, le zdrobi, le devoră până când sucii lor îi curse pe bărbie. Chiar dacă umpluse grădina cu gândul ei siropos, se rugă lui Akhanaba să o elibereze de siluire — sau mai bine să o lase să se bucure și să nu o pedepsească pentru abuz. Cometele zburau pe cer, ceața fierbea deasupra orașului, dogoarea lui Freyr căzu peste ei, deoarece ea își permisesese să viseze despre marele mistreț.

Regele era deasupra ei acum, în visul său. Spatele său păros se arcuia deasupra ei. Fuseseră nopți, vara, când el o chema în dormitorul lui. Ea se ducea, cu picioarele goale, excitată. Mai o urmărea cu lampa cu seu de balenă, lumina ei în balonul de sticlă apărând ca un vin incandescent. Ea apărea în fața lui știind că era Regina Reginelor. Ochii ei erau adânci și întunecați, sfârcurile îi ardeau, coapsele ei erau pline de viață, ca o livadă de gwing-gwing coapte, pentru colți.

Perechea lor se arunca într-o îmbrățișare pesionată, nemaicunoscută. El o chema pe numele de alint, ca un copil chemând în somn. Carnea lor, sufletele lor, păreau să se ridice ca și aburul din două șuvoaie fierbinți contopindu-se.

Mai TolramKelinet avea datoria să stea lângă patul lor și să țină lumina. Nu nega vederea corpului gol al fiecăruia.

Uneori, fata, chiar dacă în viața ei de toate zilele era foarte cumpătată, se excita și încerca să-și satisfacă dorințele cu propria-i mână. Atunci JandolAnganol, în khmir-ul său, o însămânța pe fată alături de regină, ca și când nu ar fi avut nevoie să aleagă între cele două femei.

Despre asta, nici un cuvânt nu era pomenit de regină în cursul zilei. Dar intuiția ei îi spunea că Mai îi spusese fratelui său, acum general în Armata a Doua, ce se întâmpla; și-lia după felul cum lănaul general o privea. Uneori stând în hamac,

visând la lumina zilei, se întreba cum ar fi dacă Hanra TolramKetnet i-ar fi întovărășit la aceste întâlniri din dormitorul regelui.

Khmir-ul uneori eșua. Ocazional, când fluturii de seară zburau în jurul lămpii ei aprinse până la incandescență, JandolAnganol venea printr-un pasaj secret până la locul unde stătea ea. Nimeni altul nu avea călcătura lui. Era, credea ea, atât rapidă cât și indecisă, amprenta caracterului său.

Se arunca asupra ei. Gwing-gwing-ul era acolo, dar nu și inserarea. Furia îl caracteriza în această trădare a propriului său trup. Într-o curte în care puțini erau de încredere, aceasta era ultima trădare.

Apoi îl copleșea khmir-ul intelectual. Se flagela cu o ură la fel de intensă ca și pasiunea trăită anterior. Regina țipa și plângea. Dimineața, femeii sclave îngenuncheau, cu gura amară și ochii vicleni, pentru a șterge sângele lui de pe pardoseala de lângă patul ei.

Regina Reginelor nu făcuse niciodată aluzie la această caracteristică a stăpânului său. Nici către Mai TolramKetnet, nici către alte doamne de curte. Ca și pasul lui, era o parte din el. Era la fel de nerăbdător cu propriile lui dorințe cum era și cu cele ale curtenilor săi. Nu putea fi suficient de liniștit pentru a se autoînfrunta, și în timpul cât rănilor lui se vindecau, stătea singur cu gândurile sale.

Adunând mai multe ramuri de gwing-gwing pentru a îmblânzi ceea ce-și spunea sie însăși, își spuse că înclinația lui spre slăbiciune era parte din puterea lui. Ar fi fost mai slab fără această slăbiciune. Dar ea nu putuse niciodată să-i spună că-l înțelegea. În loc de aceasta, țipa. Și noaptea următoare, animalul gârbovit răma din nou printre gardurile vii.

Uneori în cursul zilei, când părea că gwing-gwing-ul roșea pentru lăcomia lor, ea plonja goală în bazin, scufundându-se în îmbrățișarea apei — și uitându-se în sus vedea explozia difuză de lumină a lui Freyr la suprafață. Într-o zi — oh, o șua în sufletul său — Freyr va coborî în edâncimile bazinului ei și o va arde cu intensitatea dorințelor ei. Bunule Akhanaba, mântuiește-mă. Sunt Regina Reginelor, am și eu khmir.

Și desigur îl privea în cursul zilei.

Vorbind cu oamenii săi de la curte, cu oameni înțelepți sau cu proști — sau poate chiar cu acel ambasador din Sibornal care o fixase cu o privire de care ea se temea — regele ar fi înțins mâna înainte și ar fi luat un măr dintr-un bol. L-ar fi înhățat fără să se uite. Ar fi putut fi unul din merele cinnabriene, aduse din

Ottassol urcând râul. Ar fi mușcat din el. L-ar fi mâncat — nu cum mâncau curtenii săi merele, care ciuguleau miezul de jur împrejur și lăsau un cotor gras pe care-l aruncau pe podele, deși fără o plăcere aparentă, devora întregul fruct, coaja, miezul sâmburii maronii. Totul s-ar fi dus, îngropat, în timp ce vorbea. Apoi și-ar fi șters barba, aparent fără a se gândi la fruct. Și, în secret, MyrdemInggala s-ar fi gândit la mistrețul din gardurile vii.

Akhanaba o pedepsea pentru gândurile ei nebunalice. O pedepsea cu înțelegerea faptului că nu l-a cunoscut pe Jan oricât de apropiat ar fi fost. De altfel — ceea ce era și mai dureros — nici el nu o cunoscuse așa cum ar fi dorit să fie cunoscută, cum o cunoștea misteriosul Hanra TolramKetinel fără a se fi schimbat între ei vreun cuvânt.

Vraja reveriei sale fu spartă de pași apropiindu-se. Deschizând un ochi, MyrdemInggala îl văzu pe canceiar apropiindu-se. Sartorilvrash era singurul de la curte căruia îi era permisă intrarea în grădinile ei particulare; era un drept pe care ea i-l garantase la moartea soției lui. Din perspectiva ei, de douăzeci și patru de ani și jumătate, Sartorilvrash era un bătrân, de treizeci și șapte de ani și câteva decade. El nu interfera cu feminitatea ei.

Toișuși închise din nou ochi. Era momentul din zi când e se întorcea de la o anumită vânătoare din vecinătate. JandolAnganol îi spusese, râzând, despre experimentele pe care Sartorilvrash le făcea asupra bielor captivă din curți. Soția lui fusese ucisă de acele experimente.

Chelia lui străluci în lumina soarelui când își scoase pălăria către Tatro și Mai. Copilul îl plăcea. Regina nu interveni.

Sartorilvrash se plecă siluetei lungile a reginei, și apoi către fiica ei. Vorbi copilei ca și cum ar fi fost adultă, ceea ce putea explica de ce Tatro îi plăcea. Erau puțini oameni în Matrassy care se puteau lăuda că-i sunt prieteni.

Acest om retras, de înălțime medie și cu îmbrăcămintea neîngrijită, fusese o putere în Borlien pentru o vreme îndelungată. Astfel, când regele zăcea, imobilizat de rănilor primite la Cosgatt, Sartorilvrash condusesse în locul lui, dirijând treburile țării de la pupilul, său aflat în neorânduială. Dacă nimeni nu-i era prieten toți îl respectau. Pentru că Sartorilvrash era dezinteresat. Nu făcea favoruri nimănui.

Era prea solitar pentru favoritisme. Chiar și moartea soției sale părea să nu fi produs vreo schimbare în modul său de viață. Nu vâna și nici nu bea. Râdea foarte rar. Era prea prevăzător pentru a fi prins cu vreo greșală.

Nu avea nici măcar obișnuitul roi de relații cărora să le ofere protecție. Frații săi muriseră, sora lui trăia undeva departe. Sartorilvrash trecea drept o creatură imposibilă, nu un om fără defecte, servind un rege care era plin de slăbiciuni.

Într-o curte religioasă, avea numai un punct vulnerabil. Era un intelectual și era ateu.

Nu încerca să convertească pe nimeni la felul său de a gândi. Când nu era ocupat cu treburi de stat, lucra la cartea sa, filtrând edevărul de minciună și legendă. Dar aceasta nu-l împiedica să arate ocazional o față mai umană a firii sale și să-i citească povești prințesei.

Dușmanii de la curte ai lui Sartorilvrash se întrebau adesea cum el — cu atâtă sânge rece — și JandolAnganol — cu sângele înfierbântat — nu săreau unul la gâtul celuilalt. Realitatea era că Sartorilvrash era un om care se retrăgea în umbră; știa cum să înghită insultele. Și era de asemenea prea îndepărtat de alții pentru a fi ofensat de ei — totul până când lucrurile nu ajungeau prea departe. Acel moment nu sosisese încă.

— Credeam că nu vei veni, Rushven, spuse Tatro.

— Atunci trebuie să înveți să ai mai multă încredere în mine. Întoldeauna apar când sunt la ananghie.

Tatro și Sartorilvrash stăteau împreună în pavilion și prințesa îi încredințase una din cărțile ei, cerând o poveste. El o citea pe aceea care întoldeauna o făcea pe regină să se simtă slânjenită, povestea ochiului de argint.

— "A fost odată un rege care domnea peste regatul Pouptpandum, din vest, unde apuneau toți sorii. Oamenii și phegorii din Pouptpandum se temeau de regele lor, deoarece credeau că deține puteri magice. Doreau să scape de el, să aibă un rege care nu i-ar fi opritat, dar nimeni nu știa cum să facă. De câte ori cetățenii gândeau un plan, regele afla. Era un atât de mare magician, încât invoca un gigant ochi de argint. Acest ochi plutea pe cer toată noaptea, spionând tot ce se petrecea în nefericitul regat. Ochiul se închidea și se deschidea. Se deschidea complet de zece ori în fiecare an, după cum toți știau. Atunci vedea totul. Când ochiul vedea o conspirație, regele afla despre aceasta. Atunci îi executa pe conspiratori, fie că erau oameni sau phagori. Regina era supărată de o asemenea cruzime, dar nu putea face nimic. Regele jurase că, orice ar fi făcut el în alte condiții, nu o va răni niciodată pe iubita lui regină. Când îl implora să fie îndurător, nu se opunea, cum ar fi făcut cu altcineva, chiar și cu sfătuitoarii săi. În cea mai de jos temniță din castel, era o celulă păzită de șapte gărzi-phagori orbi. Ei nu

aveau coarne, deoarece toții phagorii când creșteau își tăiau coamele la sărbătoarea anuală din Pouptpandum, încercând să arate mai omenește. Gărzile îl lăsau pe rege să intre în celulă. În această celulă trăia o femeie gillol, o bătrână din specia phagorilor. Era singurul phagor încornorat din tot regatul. Ea era sursa întregii puteri magice a regelui. Prin el însuși, regele nu ar fi fost nimic. În fiecare seară, regele o implora pe gillolă să trimită ochiul de argint în ceruri. În fiecare seară ea făcea cum i se cerea. Apoi regele vedea tot ce se petrecea în regatul său. O întreba de asemeni pe bătrână multe lucruri privind natura, la care ea răspundea fără greș. Într-o noapte, când era cam răcoare ea i-a spus:

"O rege, de ce cauți tu să afli atâtea lucruri?"

"Pentru că a cunoaște înseamnă a avea putere", replică regele. "Știința îi eliberează pe oameni".

La acest răspuns, gillola nu a mai spus nimic. Era o vrăjitoare și totuși era prizoniera lui. În sfârșit, ea continuă cu o voce teribilă

"Atunci a sosit momentul să mă eliberezi".

La aceste cuvinte regele căzu într-un leșin. Bătrâna ieși din temniță și începu să urce scările. Între timp, regina se întrebă de multe ori de ce soțul ei mergea în camera subterană în fiecare noapte.

În această noapte, curiozitatea ei ajunsese la culme. Coborî scările, pentru a-l urmări și, în întuneric, se întâlni cu bătrâna gillolă. Regina țipă înspăimântată. Ca să nu mai țipe, phagorul îi dădu o lovitură puternică și o ucise. Trezit de vocea mult iubitei lui regine, regele fugi în sus pe scări. Văzând ceea ce se întâmplase, își trase sabia din teacă și ucise phagorul. Încă din momentul când vrăjitoarea căzu la pământ, ochiul de argint începu să se îndepărteze. Se ducea din ce în ce mai departe, micșorându-se mereu, până când se pierdu din vedere. În sfârșit, oamenii știură că erau liberi, iar ochiul de argint nu mai fu văzut niciodată.

Tatru rămase tăcută pe moment.

— Nu este oare un pasaj groaznic acela în care este ucisă gillola? spuse ea. Vrei să-l citești din nou?

Ridicându-se într-un col, regina spuse tachinator:

— De ce îi citești lui Tatru acea poveste prostească, Rushven? Este pur și simplu o fantezie.

— Am citit-o pentru că lui Tatru îi place, doamnă, spuse el, nelezindu-și mustățile, cum făcea edesă în prezența ei, și zâmbi.

— Știindu-ți opinia asupra rasei ancipitale, nu-mi pot imagina că te delectezi cu ideea că omenirea aceea căuta înțelepciunea la phagori.

— Doamnă, ce îmi place în această poveste este că regii, odată, au căutat înțelepciunea la alte persoane.

Myrdemlinggala bătu din palme cu încântare la acest răspuns.

— Să sperăm că măcar acest lucru nu este o poveste...

În cursul Ahd-ului, madișii ajunseră din nou în Oldorando și în orașul purtând acest nume.

Un sector al orașului, numit Portul, dincolo de Poarta de Sud, era amenajat pentru migratori. Aici ei făceau una din rarele lor halte, pentru câteva zile. Se organizau câteva serbări modeste. Se mânca arong condimentat și se dansa zyganke.

Apă și lână. În Oldorando, veșmintele și păturile țesute în cursul Călătoriei erau negociate cu comercianți. Unul sau doi negustori umani câștigaseră încrederea madișilor. Triburile aveau întoldeauna nevoie de crăliți și de clopote pentru capre; ei nu erau lucrători ai metalului. Se mai întâmpla ca unii membri ai tribului să-și aranjeze să rămână în Oldorando, măcar până când tribul se reînforcea, sau permanent. Boala sau șchiopălărea erau motive pentru a părăsi Ahd-ul.

Cu câțiva ani în urmă, o fată madi șchioapă părăsise Ahd-ul și găsisese angajament, ca măturătoare în palatul regelui Sayren Stund. Numele ei era Bathkaarnel-she. Bathkaarnel-she avea o față madi lipică, parte floare, parte pasăre și mătura acolo unde era pusă să măture, fără să obosească, displăcându-i leneșii Oldorando-ului. În timp ce deretica, păsărelele roiau în jurul ei fără leamă și-i ascultau cântecul.

Regele văzu aceasta de la balconul său. În acele zile, Sayren Stund nu se înconjurase de protocol și de sfătuitori religioși. Puse să fie trimisă la el. Lucru neîntâlnit la cei mai mulți dintre madiși, fata avea o privire vjoaie care putea focaliza, ca și cea umană. Era foarte umilă, ceea ce se potrivea nervosului Sayren Stund.

El decise să o învețe Olonetele și angajă pentru asta un profesor bun. Dar nu se făcu nici un progres, până când regele nu a fost inspirat să-i cante fetei. Ea cântă ca răspuns. Multe cuvinte îi veneau pe buze, dar nu putea vorbi, ci numai cânta.

Acest neajuns i-ar fi înnebunit pe mulți. Regelui îi făcu plăcere. El afia că tatăl ei fusese om și se alăturase călătoriei când era lănar, fugind de sclavie.

Regele, în ciuda sfaturilor potrivnice, se căsătorii cu Bathkaarnel-she, convertind-o la credința sa. Curând, ea îi născu un fiu cu două capete, care muri. Apoi născu două fete normale, care trăiră. Mai întâi Simoda Tai, iar apoi mercuriala Milua Tai.

Printul RobaydayAnganol auzise povestea când era băiețel. Acum, ca Roba, și îmbrăcat ca madi, își făcu drum din Port către una din porțile palatului. Scrise un bilețel către Bathkaarnel-she, pe care un servitor îl expedie.

Slătu, așteptând cu răbdare în arșiță, lângă un zaldal de noaple înflorit, care se ridica și se ramifica. Pentru prinț, Oldorando era un oraș ciudat. Nu se vedea nici un phagor.

Intenționa să învețe cât putea de multe despre madiși de la regina madi, înainte de a se înloarce la Călătorie. Stabilise că avea să fie primul om care să cânte limba madi fluent. Înainte de a părăsi curtea tatălui său, adesea vorbise cu cancelarul Sartorilvrash, care-i inspirase dragoste de învățătură — ială alt motiv pentru ruptura cu tatăl său, regele.

Roba aștepta la poartă. Sărulase obrazul aspru al femelei sale, acoperit cu praful drumului, știind că nu o va mai regăsi, când se va alătura din nou Călătoriei. Atunci, Privirea Accepțării trebuia să fie aruncată către el de altcineva — sau, dacă din nou de către ea, cum ar fi putut el s-o recunoască în mod cert? Simțea tot mai puternic faptul că acea calitate a individualității era un lucru prețios, atribuit numai rasei umane și, într-o mai mică măsură, phegorilor.

După o oră, văzu servitorul întorcându-se. Îi privi umbletul uman, plin de sine, atât de neplăcut față de mersul tărșii al madișilor, care-i dusesese în siguranță de-a lungul unei vieți întregi. Omul merse în jurul a două laturi ale curții palatului, sub arcedele umbroase, preferând asta în loc să înfrunte suflarea lui Freyr la loc deschis.

— Foarte bine, regina îi acordă cinci minute de audiență. Să te pleci în fața ei, vagabondule.

Se strecură prin poartă și porni de-a lungul curții, folosind mersul specific madi, care ținea coloana spinării suplată. Un om se îndreptă către el cu o aroganță ezitantă care nu putea fi confundată. Era tatăl său, regele JandolAnganol.

Roba își desfăcu învelitoarea veche a sacului și se încovoie, măturând pământul cu ea, folosind lovituri apatice dar constante, în stilul madi. JandolAnganol trecu pe lângă el, vorbind animal cu celălalt om, și nu-i aruncă nici măcar o privire. Roba se îndreptă și-și continuă drumul către regină.

Regina șchioapă stălea într-un balansoar de argint. Degelele ei de la picioare erau brune și inelate. Era legănată de un lacheu îmbrăcat în verde. Camera în care-l întâmpină pe Roba era plină de vegetație, printre care zburau pecubee și cânlau. Când descoperi cine era el, ceea ce se întâmplă curând, ea refuză să cânte despre viața ei anterioară, în schimb cîrpi în lermenii elogioși despre JandolAnganol.

Aceasta nu fu pe placul lui Roba. Un fel de nebunie îl copleși, și-i spuse reginei:

— Vreau să cânt cântecul limbii tale de baștină. Dar cântecul tău este despre blestemul nașterii mele. Ca să-l cunoști pe omul pe care-l slăvești, trebuie să devii fiul lui. Nu este loc pentru carne și sânge în inima celui om, numai pentru lucruri abstracte. Religia și țara. Religia și țara, nu Tatro și Roba.

— Regele crede în asemenea lucruri. O știu. Știu că sunt puși deasupra noastră, pentru a visa la lucrurile mari, la care noi nu putem visa, cântă regina. Este gol locul unde regii trăiesc.

— Grandoarea pietrei, spuse el emfatic. Sub acea piatră îl întemnițează pe propriul său tată. Și pe mine, propriul său fiu — m-ar închide pentru doi ani într-o mănăstire. Doi ani, ca să mă învețe mărirea! Un legământ de tăcere, într-o mănăstire din Malrassyl, ca să mă prezinte acelei pietre Akhanaba... Cum aş putea îndura asta? Sunt eu o grămadă de paie, sau un melc, ca să mă târască în fața unei pietre? Oh, inima tatălui meu este din piatră, așa că am fugit, am fugit ca vântul, ca să mă alătur alor tăi în Ahd, bună regină

Apoi Bathkaarnet-she începu să cânte:

— Dar ai mei sunt gunoiul pământului. Nu avem inteligență, numai ucl, și prin urmare nici sentimente de vinovăție. Cum poți numi asta? Fără conștiință. Putem numai umbla, umbla toată viața — cu excepția mea care, din fericire, sunt șchioapă. Dragul meu soț, Sayren, m-a învățat valoarea religiei, care este necunoscută bietilor ignoranți madiși. Frumos să trăiești secole și să nu știi că exiști numai prin mila Atotputernicului! Așa că îl respect pe tatăl tău, pentru toate simțămintele lui religioase. Se autoflagelează în fiecare zi de când este aici.

Cum vocea cântată încetă, Roba întrebă amărât:

— Și ce face el aici? Mă caută pe mine, o parte răătăcioare a regelui său?

— Oh, nu, nu. Izbucni în râs. A fost aici pentru a discuta cu Sayren și cu demnitarii Bisericii din îndepărtatul Pannoval. Da, i-am văzut, mi-au vorbit.

El slălea în fața ei în așa fel încât lacheul trebuia să o legene mai cu blândețe.

— Care ți se conferințe, dar nu vorbește niciodată?

— Cine poate spune despre ce discută regii? cântă ea.

Una din păsările strălucitoare flutură prin dreptul chipului său. O îndepărtă.

— Tu trebuie să știi ce plănuiesc, Majestatea Ta

— Tatăl tău are o durere. Am văzut-o pe fața lui, cântă ea.

El are nevoie ca rațiunea lui să fie puternică, pentru a-i doborî pe dușmani în lărană. Pentru asta, își va sacrifica chiar și regina, mama la.

— Cum adică o va sacrifica?

— O va sacrifica istoriei. Nu este oare o viață de femeie mai puțin însemnată decât viața unui bărbat? Noi nu suntem nimic, decât lucruri nepulcinoase în mâinile bărbaților...

Căile i se întunecară. Avea presimțirea răului. Rațiunea îl părăsea. Încerca să se întoarcă la madiși și să uite perfidia umană. Dar Ahd-ul pretindea pacea, sau cel puțin absența minții. După câteva zile de umbrel, el părăsi uct-ul și începu să râlăcească prin sălbăcie, trăind în copacii pădurii, sau în vizuinele pe care leii le părăsiseră. Trăia din fructe și ciuperci și lucruri care se lărau pe lângă pietre.

Printre aceste lucruri care se lărau printre pietre, era și un mic crustaceu, un "spale țepos". Crustaceul avea o lață micuță ce se zărea de sub cochilia sa chitinoasă, și douăzeci de piciorușe albe, delicate. Aceste animale conviețuiau sub bușteni și pietre cu duzinile, toți strânși grămadă.

Slătea privindu-i, jucându-se cu ei, zăcând pe o parte, cu un braț îndoit pentru a-și sprijini capul, împingându-i blând cu un deget. Se minuna de lipsa lor de leamă, de lenea lor. Care era scopul lor? Cum puteau ei oare exista, făcând atât de puțin?

Dar aceste mici creaturi supraviețuiseră peste ani. Fie că Helliconia era insuportabil de fierbinte, sau insuportabil de înghețată — Satorilvrash îi spusese asta — ei rămăneau aproape de pământ, ascunzându-se, și probabil nefăcând nimic altceva de la începuturile timpurilor.

Îl se păreau minunați, așa cum slăleau, lovindu-și gingașele membre în încercări ridicole de a se îndrepta.

Visarea lui fu înlocuită de slânjeneală. Ce ar fi putul face, dacă Alotputernicul nu le-ar fi pus acolo?

Gândul era atât de puternic, încât se întreba dacă n-ar fi putul să greșească și că lalăl său se putea să aibă dreptate;

poate era un Aîotputernic, ce guverna îreburile omeneşti. În fiecare caz, multe din cele ce-i pâruseră rele, acum îi păreau bune, şi greşise profund.

Se ridică, îremurând, uitând, creaturile insignifiante de la picioarele lui.

Se uită în sus, la norii subţiri de pe cer. Vorbise cineva?

Dacă exista un Akhanaba, alunci îrebuia ca el să-şi abandoneze voinţa zeltăţii. Orice ar fi decretat Aîotputernicul, îrebuia îndeplinii. Chiar crima era justificată, dacă sfârşitul era al lui Akhanaba.

Cel puţin, el credea în Observatorul original. Acea figură maternă, care se îndrepta către pământ şi către nevoile sale. Acea figură ceţoasă, identificată cu lumea însăşi, care-l preceda pe Akhanaba.

Zilele îreceau şi sorii îreceau pe deasupra pământului, pârindu-l. Era pierdut în sălbăcie, cu greu aflând că se pierduse, nevorbind cu nimeni, nevăzând pe nimeni. Avea îdoilei, evăzive ca şi gândul, dar nu avea nici o treabă cu ele. El asculta vocea lui Akhanaba, sau a Observatorului.

Cum rălăcea, îl surprinse un foc în pădure. Plonja într-un pârâu cât era de lung, privind maşinăria zgomotoasă de război năpustindu-se în sus pe versantul unui deal, şi în jos pe altul, degajând energie. În fierbarea flăcărilor maşinii, el văzu chipul zeului; urma de fum dinapoia ei era părul şi barba zeului, încărungiţă de înţelepciunea cosmică. Ca şi tatăl său, viziunea, în trecerea ei, lasă distrugere în urmă. Zăcea cu jumătate din faţă în apă şi cu amândoi ochii zgâindu-se, unul sub apă, celălalt deasupra, văzând cele două universuri legate de vizitator. Când vizitatorul dispăru din vedere, el se ridică, urcând dealul ca şi cum s-ar fi scufundat în somnul monstrului, clătinându-se printre lufişurile arzând mocnit.

Zeul de foc lăsase o urmă neagră. El o vedea în faţă, urmărindu-i cursul ca un vârtej al răzbunării.

Prinţul RobaydayAnganol începu să alerge, răzând în timp ce mergea. Era convins că tatăl său era mult prea puternic pentru a fi ucis. Dar erau cei din apropierea lui, cei care puteau fi ucişi, ale căror morţi l-ar slăbi.

Gândul ardea ca focul în mintea lui. Şi îl recunoscuse ca fiind vocea Aîotputernicului. Nu mai simţea durerea; devenise anonim, ca un adevărat madi.

Prins în uct-ul propriei sale vieţi, RobaydayAnganol vedea stelele rostogolindu-se deasupra capului său în fiecare noapte.

Vedea când adormea cometa lui YrapRombry, strălucind în nord. Vedea steaua Kaidaw trecând deasupra.

Ochii ageri ai lui Robayday desprinseseră fazele lui Kaidaw, când acesta se afla la zenit. Dar acesta se mișca rapid, traversând cerul dinspre sud spre nord. Îl privi aruncându-se către orizont, până când nu mai putu distinge discul lui; se scufundă într-o tumină strălucitoare și apoi dispăru.

Pentru locuitorii săi, Kaidaw era cunoscut ca Avemus, Stația Terestră de Observare Avemus. În timpul acestei perioade, era casa a șase mii de locuitori, bărbați, femei, copii, androizi. Ființele umane erau împărțite în șase familii, sau clanuri. Fiecare clan studia un anumit aspect al planetei de dedesubt, sau a planetelor sale surori. Informațiile pe care ei le dobândeau erau transmise înapoi pe Pământ.

Cele patru planete care se roteau în jurul planetei de clasă G, numită Bataix, înglobau marea descoperire a epocii interstelare a Pământului. Explorarea interstelară — "cucerirea", cum oamenii din acea epocă arogantă o numeau, — a dus la cheltuieli enorme. Cheltuiala a devenit atât de ruinantă, încât zborul interstelar a fost temporar abandonat.

Însă edusese o transformare în spiritul uman. O înțelegere mai intergrativă a vieții însemnând că oamenii nu ar mai năzui să pretindă mai mult decât partea lor cinstită dintr-un sistem global de producție mult mai bine înțeles și controlat. Într-edevar, relațiile interpersonale au căpătat un caracter sacru, odată ce a fost realizat faptul că, dintr-un milion de planete la distanță rezonabilă de Pământ, nici una nu putea întreține viața umană, sau concura miraculoasa diversitate a Pământului însuși.

Cu goliciune, universul era darnic, mult dincolo de orice închipuire. Cu viața organică, era zgârcit. La fel de mare, era scala dezolării universului cea care determina omenirea să se întoarcă de la zborul interstelar cu silă. Până atunci fuseseră descoperite planetele din sistemul Freyr-Bataix.

"Dumnezeu a creat lumea în șapte zile. A petrecut tot restul vieții lui fără a face nimic. Numai la bătrânețe, s-a clintit și a creat Helliconia". Așa spunea un pământean glumeț.

Astfel că planetele sistemului Freyr-Bataix erau de primă importanță pentru existența spirituală a Pământului. Și dintre acele planete, Helliconia era cea mai importantă.

Helliconia nu era diferită de Pământ. Alte ființe umane trăiau acolo, respirau aer, sufareau, se bucurau și muraau. Sistemele antologice ale ambelor planete erau peratele.

Heliconia era la o mie de ani lumină de Pământ. O călătorie da la o lume la alta, în cea mai avansată navă stelară, ar fi durat peste o mie cinci sute de ani. Mortalitatea umană era prea gingașă pentru a rezista unei asemenea călătorii.

Totuși, o mare nevoie a spiritului uman, o dorință de a se identifica cu ceva dincolo de ea însăși, căuta să sustină o legătură între Pământ și Heliconia. În ciuda tuturor dificultăților impuse de enorma prăpastie în spațiu și timp un post de observare permanentă a fost construit și pus pe orbită. Datoria ei era de a studia Heliconia și de a trimite datele obținute către Pământ.

Astfel începu o lungă implicare unilaterală. Acea implicare experimenta unul dintre cele mai atrăgătoare daruri ale omenirii, puterea de pătrundere. Pământanii obișnuși se întorceau în fiecare zi — sau se vor fi întors multă vreme de aici încolo — pentru a învăța cum prietenii și eroii lor se împăcaseră cu suprafața planetei îndepărtate. Ei se temeau de phagori. Urmăreau evoluția de la curtea lui JandolAngano! Scriau în scneria Olonete; mulți oameni vorbeau unul sau altul dintre limbaje. Într-o anumită măsură, Heliconia colonizase în mod involuntar Pământul.

Această legătură continuă mult după marea epocă interstelară a Pământului.

Într-adevăr, Heliconia, premiul acelei epoci a fost o aită cauză a declinului său. Era acolo, o lume a splendorii și terorii, la fel de frumoasă ca un vis, însă, a păși pe ea însemna moarte pentru orice om. Nu imediat, însă moarte sigură.

Atmosfera Heliconiei era invadată de virusul care, printr-un lung proces de adaptare erau inofensive pentru băștinași. Cel puțin erau inofensive de-a lungul celei mai mari părți din Anul Mare. Dar pentru oricine de pe Pământ, aceste virusuri nefiltrabile formau o barieră ca și sabia ingerului care — în mitologia veche pământească — păzea intrarea în Grădina Edenului.

Și pentru mulți oameni de la bordul lui Avernus, o grădină a Edenului era ceva asemănător cu planeta de sub ei, cel puțin când secolele crude și încete ale iernii Marelui An treceau.

Avernus avea propriile ei parcuri, cu cursuri de apă și tacuri, și cu o mie de simulări electronice ingenioase cu care să înfrunte tinerii săi bărbați și femei. Dar rămânea o lume artificială. Mulți de la bord simțeau că viețile lor rămăneau viați artificiale, fără savoarea realității.

Această senzație de artificialitate era în mod particular opresivă în cazul clanului Pin. Deoarece clanul Pin era însărcinat cu ramnificațiile continuității. Responsabilitatea lor era în principel sociologică.

Sarcina de căpătăi a clanului Pin era să înregistreze desfășurarea vieților uneia sau a două familii, de-a lungul generațiilor, prin cei 2592 de ani pământeni ai unui An Mare și peste. Asemenea date, imposibil de a fi adunate pe Pământ, erau de o mare valoare științifică. Însamna de asemeni că familia Pin construise o identificare strânsă și specială cu subiecții lor de dedesubt.

Această apropiere era contrabalansată de cunoașterea faptului că le umbrea zilele — faptul că Pământul era imposibil de îndepărtat. A fi născut pe stație, însemna a fi născut într-un exil de neremis. Prima lege ce guverna viața pe Avermus era că de acolo nu exista întoarcere acasă.

Nave computerizate soseau uneori de pe Pământ. Aceste nave-verigă, cum erau denumite, ofereau întotdeauna acomodarea de urgență, în care oamenii puteau călători. Probabil, exista pe Pământ o speranță deșartă, cum că unul dintre avernieni ar putea fi capabil, ca rezultat al noilor metode, să se reîntoarcă pe Pământ. Navele, demodate ca proiectare, nu fuseseră niciodată modernizate. Prăpastia de spațiu și timp făcea ca gândul unei asemenea treceri să fie o batjocură; chiar și trupurile, scufundate adânc în somn criogenic, începeau să se degradeze după o mie de ani și jumătate.

Hellicornia se afla incomperabil mai aproape decât Pământul. Totuși, virușii făceau ca ea să fie sacrosanctă.

Existența pe Avermus era utopică — adică însemnând plăcută, echitabilă și plicticoasă. Nu erau nici primejdii de înfruntat, nici nedreptăți, nici vieți scurte și foarte puține șocuri surprinzătoare. Nu exista o religie revelatoare; credința religioasă cu greu putea comanda ea însuși unei societăți a cărei dalonie esențială ara să privească evoluția lumii de dedesubt. Agoniile și extazurile metafizice ale ego-ului individual erau dirijate incorect.

Totuși, pentru câțiva avernieni din fiecare generație, lumea lor rămânea o închisoare, orbita și drumul său mergând către nicăieri. Anumiți membri ai clanului Pin, privind în jos către bietul Roba înnebunit, rătăcit prin sălbăticie, erau roși de invidie față de libertatea lui.

Sosirea intermitentă a navelor de legătură abia că scotaa în evidență oprimarea lor. În zilele de demult, o navă de legătură

provocase o revoltă. Venise încărcată cu casele de știri despre carteluri, sporturi, națiuni, nume — toate necunoscute. Conducătorul revoitei fusese prins și, într-un mod fără precedent, fusese trimis jos, să moară pe suprafața Helliconiei.

Cei de pe Stația de Observare priviră cu aviditate aventurile lui extraordinare, înainte de a muri din cauza virusului. Trăiseră, prin el, pe planeta de la ușa lor.

Din acele timpuri, exista o valvă de siguranță, o tradiție de a ritualiza sacrificiul și evedarea. Astfel, lua ființă în mod ironic Loteria vacanței pe Helliconia. Loteria se ținea o dată la fiecare zece ani, în cursul secolelor veri Helliconiene. Câștigătorului îi era permis să coboare către moarte sigură și să-și aleagă orice loc pentru a ateriza. Unii preferau singurătatea, alții orașele, alții munții, alții câmpiile. Nici un câștigător nu refuzase vreodată să meargă, sau să întoarcă spatele libertății și faimei.

Loteria se ținu din nou la 1177 ani tereștrii după apestron, nadirul Marelui An.

Cei trei câștigători precedenți fuseseră femei. Acum, câștigătorul premiului fu Billy Xiao Pin. Se hotărî fără dificultate. Urma să meargă la Matrassy, orașul-capitală a Borlien-ului. Voia să vadă chipul Reginei Reginelor, înainte ca virusul să-l răpună.

Moartea urma să fie premiul lui Billy: o moarte în care se va contopi cu secolele lungii orchestrații a Marii Veri Helliconiene.

6. Diplomați aducând daruri

Regele JandolAnganol se întoarse în cele din urmă din Oldorando, la regina lui. Trecuseră patru săptămâni. Încelase să mai schiopăteze. Toluși, incidentul de la Cosgall nu era vital. Era ziua solstiului de iarnă și erau așteptați în Matrassyl diplomați din Pannoal.

Peste capitala borlieneză plutea o arșiță nemîscată, învăluind palatul de pe dealul care domina orașul. Zidurile exterioare ale palatului licăreau, ca și cum ar fi fost un miraj care putea fi îndepărtat. Cu secole în urmă, în iarna Anului Mare, ziua solstiului de iarnă fusese sărbătorită cu înfocare; acum era altfel. Oamenilor le era mult prea cald ca să le mai pese.

Curtenii trădăveau în camerele lor. Ambasedorul sibornalez adăugă gheață vinului său și visă la femeile reci din țara lui de origine. Sosirea diplomaților încărcăți cu bagaje și daruri, transpirați sub robele lor de ceremonie și leșinând pe canapele odată ce oficialul bun venit se sfârșise.

Cancelarul borlien-ului, Sartorilvrash, se îndreptă către camera sa mușcărită și fumă o veronikană, ascunzându-și supărarea față de rege. Această ocazie putea duce la lucruri nesănătoase. Nu el o organizase. Regele nu-l consultase.

Fiind un individ solitar, Sartorilvrash conducea un fel de diplomație solitară. Convingerea sa interioară era că Borlienul nu trebuia introdus mai departe pe orbita pulemicului Pannoal, printr-o alianță cu acesta sau cu Oldorando. Cele trei țări erau deja unite printr-o religie comună, pe care Sartorilvrash, ca om de știință, nu o împărțea.

Trecuseră secole de când Borlien-ul fusese dominat de Oldorando. Cancelarul nu voia să le vadă înlocându-se. El înțelegea mai bine decât mulți cât de înapoiat era Borlien-ul; dar căderea sub puterea Pannoal-ului nu ar fi vindecăt această înapoiere. Regele gândea altfel, și sfătuitoarii săi religioși îl încurajau să gândească așa.

Cancelarul introdusese legi stricte în Matrassyl, pentru a supraveghea sosirile și plecările străinilor. Poate că singurătatea lui includea și o urmă de xenofobie; pentru că expulzase madișii din oraș, în timp ce nici un diplomat străin nu avea voie să întrețină relații sexuale cu femeile din Matrassyl, sub pedeapsa cu moartea. Ar fi introdus și legi împotriva phagorilor, dacă regele nu s-ar fi împotrivit.

Sartorilvrash oftă. Dorea numai să-și aprofundeze studiile. Delesla modul în care puterea îl constrângea; în consecință, devenise un tiran în sensuri meschine, sperând să se amăgească pe sine însuși că este puternic, când mizele erau foarte ridicate. Dar oricât de incomodă de stăpânit era puterea pe care o avea, el visa către puterea absolută.

Atunci nu s-ar fi aflat în situația periculoasă de față, când cincizeci sau mai mulți străini puteau să-și dea aere prin palat, după bunul plac. Știa cu o siguranță rece că regele intenționa să introducă o schimbare și că o dramă avea să se petreacă, afectând cursul rezonabil al vieții sale. Soția sa îl numise nesimțitor; Sartorilvrash știa că era mai aproape de adevăr să spuie că emoțiile îi erau concentrate în jurul muncii sale.

Și gheboșase umerii într-un fel caracteristic; probabil obiceiul acesta îl făcuse să arate mai formidabil decât era în realitate.

Cei treizeci și șapte de ani ai săi — treizeci și șapte și cinci decade, în modul precis în care campannlatienii măsurau vârsta — se reflectau, făcându-l să se asemene unui inteligent șoarece de câmp.

"Îți iubești regele și camarazii", se autoinstruia, și părăsea refugiul camerei sale.

Ca alte fortărețe similare, palatul era o acumulare de vechi și nou. În peșterile de sub stânca Matrassyl-ului, existaseră forturi în timpul Iernii Mari care trecuse. Crescuse sau se micșorase, devenise fortăreață sau loc al plăcerii, după soarta Borlien-ului.

Distrusele personaje din Pannoal erau deranjate de Matrassyl, unde phagorii erau îngăduți să se plimbe pe străzi fără să fie molestați — și fără a cauza molestare — îl numiseră provincial.

JandolAnganol, în anii în care soarta îi fusese mai puțin potrivnică și mariajul sau cu MyrdeInggala era încă la început, adusese cei mai buni arhitecți din provincie, constructori și artiști, să acopere ravagiile timpului. O atenție deosebită a fost acordată apartamentelor reginei.

Chiar dacă atmosfera generală din palat înclina către cea militară, nu exista nimic din elicheta sufocantă care marca atmosfera de la curțile din Oldorando și Pannoal. Și pe alocuri, un soi de cultură superioară, îl catalogase drept un cuib al artelor și învățării.

Cancelarul mergea în silă să se consulte cu regele. Prin mintea sa umblau gânduri mult mai plăcute decât treburile statului. Chiar în ziua anterioară rezolvase o problemă care îl chinase de multă vreme, o problemă de anticar. Adevărul și minciunile erau mult mai ușor de descoperit în trecut, față de prezent.

Regina se apropie de el, purtând una din pelerinele ei roșii-purpuri, însoțită de fratele său și de prințesa Talro, care alergă și i se încolăci de picioare.

Cancelarul se plecă. În ciuda absenței sale, văzu în expresia reginei faptul că și ea era neliniștită de vizita diplomatică.

— Astăzi vei avea treabă cu Pannoal-ul, spuse ea.

— Trebuie să mă asociez cu o serie de măgari pompoși, și în tot acest timp istoria mea nu poate fi scrisă. Apoi luși și răsă ascuțit. Scuzele mele, doamnă, am vrut să spun pur și simplu că nu o recunosc pe prințesa Taynth Indredd a Pannoal-ului ca o mare prietenă a Borlien-ului.

Ea avea uneori un zâmbet ușor, ca și cum ar fi fost amuzată fără tregeri de inimă, zâmbet care începea în ochii ei, incluzând nasul, apoi se răsfrângea asupra curbilor buzelor ei.

— Suntem de acord în asta. Borlien-ului îi lipsesc în prezent mari prieteni.

— Recunoaște, Rushven, că istoria la nu va fi niciodată terminală, spuse YeferalOboral, fratele reginei, folosind o veche poreclă. Pur și simplu îți oferă o scuză ca să dormi toată după-amiaza.

Cancelarul oftă; fratele reginei nu avea creierul surorii sale. Spuse cu severitate:

— Dacă ai înclina să-ți mai lovești călcăiele pe la curte, ai putea pune la cale o expediție, să navighezi în jurul lumii. Ce ar mai îmbogăți cunoștințele noastre!

— Îmi doresc ca Robayday să fi făcut acest lucru, spuse MyrdenInggala. Cine știe unde este băiatul acum?

SartorinIrash nu avea de gând să-și risipească simpatia asupra fiului reginei

— Am făcut o nouă descoperire ieri, spuse. Vrei să ați despre ea acum? Te-ar plăcisi? Oare simplul sunet al unor

asemenea necazuri ale cunoașterii nu te-ar determina să sari de pe melereze?

Regina răsă cu râsul ei argintiu și îi luă mâna.

— Vino, Yef și cu mine nu suntem neloți. Care este descoperirea? Oare lumea se răcește?

Ignorând această ironie, Sartorilvrash întrebă, încruntându-se:

— Ce culoare are un hoxney?

— Eu știu asta, țipă tânăra prințesă. Sunt bruni. Toată lumea știe că hoxney-ii sunt bruni.

Mormăind, Sartorilvrash o ridică în brațele sale.

— Și ce culoarea aveau hoxney-ii ieri?

— Brună, desigur.

— Și alaltăieri?

— Brună, proslule Rushven.

— Corect, înțeleapta mea prințesă. Dar dacă așa slau lucrurile, atunci de ce sunt hoxney-ii zugrăviți ca și cum ar fi vârgați, în două culori strălucitoare, în miniaturile din vechile cronică?

Și trebui să răspundă la propria sa întrebare.

— Aceasta este problema pe care i-am pus-o prietenului meu Bardol CaraBansity, jos, în Ottassol. El a jupuit un hoxney și i-a examinat pielea. Și ce a descoperit? Că un hoxney nu este un animal brun, așa cum toți credem. Este un animal brun-vârgat, cu dungi brune pe spatetele brun.

Talro răsă.

— Ne necăjești. Dacă este brun și brun, atunci este brun.

— Da și nu. Examinarea pielii arată că hoxney-ul nu este un animal complet brun. El prezintă și dungi brune. Ce punct de plecare vezi în asta? Ei bine, am găsit răspunsul, și vei vedea ce deștept sunt. Hoxney-ii erau odată vârgați, cu dungi strălucitoare, așa cum arată cronicile. Când a fost asta? De ce în primăvara Marelui An, când pășunile potrivite erau din nou bune? Atunci hoxney-ii au avut nevoie să se înmulțească pe cât de rapid posibil. Așa că și-au pus îmbrăcămintea cea mai atrăgătoare sexual. În zilele noastre, secole mai târziu, hoxney-ii sunt bine instalați peste tot. Nu au nevoie să se înmulțească exponențial, așa că este afișat învelișul mal. Dungi sunt înlunecate, până la brun neutru — până când primăvara următorului An Mare le va chema din nou.

Regina făcu o remarcă:

— Dacă va exista o altă primăvară a Anului Mare, și dacă nu cumva noi toți vom cădea peste Freyr.

Sartorilvrash bălu din palme.

— Dar nu vezi, această geometrie adaptivă, a speciei hoxney-ilor este o garanție a faptului că nu noi ne apropiem de Freyr, ci el se apropie. În fiecare vară mare și apoi din nou se retrege?

— Noi nu suntem hoxney, spuse YeferalOboral, gesticulând categoric.

— Majestatea Ta, spuse cancelarul, adresându-se numai reginei descoperirea mea arată de asemenea că vechile manuscrise pot fi adesea mai de încredere decât vrem noi să gândim. Știi că regele, soțul tău și cu mine suntem în divergențe. Te rog să intervii pentru mine. Să lase un vas să lte Irimis. Să-mi îngăduie doi ani de lipsă de la îndaloririle mele, pentru a naviga în jurul lumii și a colecționa manuscrise. Să ne îngăduie să facem Borlien-ul un centru al învățaturii cum era odăla, în zilele lui YarapRombry al Keevasien-ului. Acum soția mea e moartă, puține lucruri mă leagă de acest loc, cu excepția prezentei tale magice.

O umbră trecu peste fața ei

— Simt că regele trece printr-o criză. Rana s-a vindecat în carne, dar nu și în mintea lui. Lasă-ți gândul în mâinile mele. Rushven și, așteaptă până când se va termina cu această întâlnire cu cei din Pannoval. Mă tem de ceea ce se pregătește.

Regina îi zâmbi bătrânului cu căldură și considerație. Ea îndura cu ușurință iritabilitatea lui, deoarece îi înțelegea originea.

Nu era bun în înțelegere — într-adevăr ea considera unele din experimentele sale ca fiind pură răutățe, în special experimentul în care soția sa fusese ucisă. Dar cine era bun pe de-a-ntregul? Sartorilvrash avea relații dificile cu regele, iar ea încercase adesea, ca și acum să-l protejeze de furia lui JandolAnganol.

Străduindu-se să-l smulgă din orbirea lui, adăugă cu blândețe.

— De când cu incidentul de la Cosgatt trebuie să fii foarte atentă cu Majestatea Sa.

Tatro trase de mustățile lui Sartorilvrash.

— N-ar trebui să navighezi la vârsta ta, Rushven.

El o puse jos pe pământ și o salută.

— Se poate ca loți să trebuiască să facem călătorii neașteptate, înainte de a fi terminați, micuța mea Tatro.

Ca în majoritatea dimineților, MyrdemInggala și fratele său se plimbau de-a lungul fortificațiilor din vest ale palatului și priveau afară, asupra orașului. În această dimineață, cerurile pe

care le aducea de obicei iarna mică lipseau. Orașul se așlema clar sub ei.

Vechea fortăreață era așezată pe o faleză ivindu-se deasupra orașului, într-o curbă adâncă a Takissei. Veg către nord, Valvoralul licărea în locul în care se alătura marelui râu. Tatro nu obosea niciodată să privească în jos, la oamenii de pe străzi, sau de pe cursul râului.

Prințesa copilă înlinse un degel în direcția cheiurilor și lipă:

— Privește, vine gheața, mamă!

O goeală cu vele era ancorată lângă chei. Trapele sale luseseră de curând deschise, pentru ca aburul să poată ieși. Căruțele fuseseră trase de-a lungul vasului, și blocuri din cea mai bună gheață Lordyardry străluciră o secundă în lumina soarelui, înainte de a fi coborâte din magazii în vehiculele care așteptau. Ca întotdeauna livrarea era făcută la timp și palatul cu oaspeții săi abia o așteptau.

Căruțele cu gheață urmau apoi să urce drumul către castel, șerpuiind după cum era drumul, cu palru boi înhămați, pentru a ajunge la fortăreață.

Tatro voia să stea și să privească la căruțele cu gheață, cum veneau tot drumul în sus pe deal, dar regina era nerăbdătoare în această dimineață. Rămăsese la o oarecare distanță de fiica ei, supraveghind-i cu un aer absent.

JandolAnganol venise în zori și o îmbrățișase. Ea simțise că era slănjnit. Ca lucrurile să fie și mai grele, veniseră știri proaste de la Armata a Doua din Randonan. Întotdeauna veneau vești rele din Randonan.

— Poți asculta discuțiile de astăzi din galeria privată, spuse el, dacă asta nu te va pliclisi. Roagă-te pentru mine, Cune.

— Întotdeauna mă rog pentru tine. Alotputernicul va fi cu tine.

Își scutură capul nerăbdător.

— De ce nu este viața mai simplă? De ce nu o face soarta să fie simplă? Își duse mâna la lungă cicatrice de pe picior.

— Suntem în siguranță cât timp suntem împreună, Jan.

O sărulse.

— Ar trebui să fiu cu armata mea. Alunci am putea obține câteva victorii. TolramKelinet este nefolositor ca general.

Nu este nimic între mine și general, gândi ea — numai dacă nu cumva știe că este...

O părăsise. Imediat ce dispăru, ea se simți tristă. O

răceală pusese slăpănire pe el în vremea din urmă. Propria ei poziție era amenințată. Fără a se gândi, își lipi brațul de cel al fratelui său, stând pe melereze.

Prințesa Talro striga, arătând către servitorii pe care-i recunoștea și care-și făceau drum, urcând dealul către palat.

Cu mai puțin de douăzeci de ani în urmă, fusese construită o cale acoperită, de la picioarele dealului până la zidurile palatului. Sub protecția ei, o armată pătrunsese către fortăreață. Folosind încărcături de praf de pușcă, aruncaseră în aer intrarea în curțile palatului. Se încinsese o bătălie sângeroasă.

Locuitorii fuseseră învinși. Toți fuseseră trecuți prin sabie, femei și bărbați, pheburi și țărani. Toți, cu excepția baronului care ținea palatul.

Baronul se deghizase și — luându-și soția, copiii și servitorii apropiați — îi condusese în siguranță afară, dincolo de zidurile sparte. Strigând către inamic să se dea la o parte din calea sa, reușise să-și facă drum către libertate cu falșii săi prizonieri. Astfel fiica sa scăpă din lața morții.

Acest baron, RantanOborol era lălal reginei. Fapta sa devenise renumită. Dar realitatea era că niciodată nu redobândise puterea sa de dinainte.

Omul care a câștigat fortăreața — care era descrisă, ca toate fortărețele înaintea căderii lor, ca fiind de nepătruns — era războinicul bunic al lui JandolAnganol. Acest redulabil războinic s-a ocupat apoi de unificarea Borlien-ului estic și de a-i asigura frontierele. RantanOborol era ultimul războinic din zonă care ținea la armatele sale.

Acele armale erau în mare măsură un fapt al trecutului, și MyrdemInggala, prin căsătoria cu JandolAnganol și asigurând un viitor pentru familia ei, venise să locuiască în vechea citadelă a lălăului său.

Unele părți din ea erau încă în ruină. Câteva secțiuni fuseseră reconstruite în timpul domniei tatălui lui JandolAnganol. Alte lucrări grandioase de reconstrucție, începule în pripă, se măcinaseră încet-încet, sub influența căldurii. Stâlpii de piatră formau o parte proeminentă a peisajului fortăreței. MyrdemInggala iubea aceași semi-ruină extravagantă, dar trecutul alărna greu asupra parapetelor sale.

Se îndreplă, prinzând mâna lui Talro, către o clădire dosnică, având mici colonade. Acestea erau apartamentele sale. Un zid roșu din piatră sfărâmată, lipsit de formă, fusese surmonlat de pavilioane fanleziste, construite din marmură albă.

În spatele zidului erau grădinile ei și un bazin privat, unde îi plăcea să înoale. În mijlocul bazinului era o insuliță artificială. Aici regele și regina făceau adesea dragoste, în zilele de la începutul căsniciei lor.

După ce-i spuse la revedere fratelui său, regina păși către scări, trecând apoi de-a lungul unui pasaj. Acest pasaj, deschis în fața brizei, domina grădina unde latăl lui JandolAnganol, VarpalAnganol, creștea cândva câini și păsări multicolore. Unele dintre păsări rămăseseră în coliviile lor — Roba le hrânise în fiecare dimineață înainte de a fugi. Acum, Mai TolramKetinel le hrănea.

Myrdemİnggala era conștientă de o teamă opresivă. Vederea păsărilor pur și simplu o vexa. Lăsă fala să se joace cu Tatro în pasaj și merse spre o ușă dintr-un capăt îndepărtat, pe care o descurie cu o cheie ascunsă în faldurile rochiei. Un paznic o salută când trecu pe lângă el. Pașii ei, așa ușori cum erau, răsunau pe pardoseală. Ajunse la un alcov, lângă o lereastră, peste care fuseseră trase draperiile și se așeză pe un divan. În fața ei era o împletitură frumos ornamentată. Prin aceasta ea putea privi fără a fi observată din partea cealaltă.

Din acest punct de observație avantajos, ea putu vedea întreaga cameră a consiliului. Soarele se strecura înăuntru prin ferestrele zăbrelete. Nici unul dintre demnitari nu sosise încă. Era acolo numai regele, cu lânărul său phagor, animalul care îi fusese un însoțitor statornic încă de la Bălălia de la Cosgatt.

Yuli ajungea nu mai sus de pieptul regelui. Blana lui era albă și încă presărată cu smocurile roșiatice ale tinereții. Sărea, se învârtea și-și deschidea gura urâtă când regele înlînea o mână. Regele râdea și-și pocnea degelele.

— Bravo, bravo, bun băial, spuse el.

— Daaa, eu băial bun, spuse Yuli.

Răzând regele îl îmbrățișă, ridicându-l.

Regina se lrase înapoi. Frica o copleșise. Cum stătea așa, scaunul de sub ea scârțâi. Își acopari ochii. Dacă el ar fi știut că ea era acolo, nu ar fi încercat să o cheme.

"Mistrelul meu sălbatic, dragul meu mistrel", șopti ea. "Ce se va alege de tine?" Mama ei o înzestrase cu puteri stranii; regina gândea că Ceva Îngrozitor urma să se abată asupra acestei curți și asupra vieților lor...

Când îndrăzni să privească din nou, demnitarii vizitatori intrau, bărfînd între ei și acomodându-se. Perne și păluri fuseseră împrăștiate peste tot. Sclavii, femei cu îmbrăcăminte sărăcăcioasă, împărțeau băuturi colorale.

JandolAnganol se plimbă printre ei în felul său princiar, apoi se aruncă pe un divan cu baldachin. Intră și Sartorilvrash, mormăind salulări și oprindu-se în spatele divanului regelui, imediat aprinzându-și o veronikană, după cum obișnuia. Tânărul Yuli se așează pe o pernă, alinându-se.

— Sunteți străini de curtea noastră, spuse regina în șoaptă, pândind prin împletitură. Sunteți străini în viețile noastre.

Lângă JandolAnganol stătea un grup de demnitari locali, inclusiv primarul Matrassyl-ului, care era de asemenea căpelenia sfalului, vicarul lui JandolAnganol, armurierul regal, și unul sau doi bărbați înarmați. Unul dintre militari era, după însemne, un căpitan al phagorilor dar, în afara animalului regelui, nici un phagor nu era de față.

Printre grupurile străine, cel mai remarcabil era grupul sibornalezilor. Ambasadorul în Borlien, lo Pasharalid era din Uskul. El și soția sa stăteau lanțoși și reci, distanți unul față de celălalt. Unii spuneau că s-ar fi certat, alții că sibornalezilor așa le place. Realitatea era că cei doi, care trăiseră la curte de peste nouă decade — erau pe cale să-și încheie primul an peste trei săptămâni — rareori zâmbeau sau schimbau câte o privire.

— De tine mă tem, Pasharalid, stăfie, spuse regina.

Pannoal-ul trimisese un prinț. Alegerea fusese făcută cu mare grijă. Pannoal-ul era cea mai puternică națiune printre cele șaptesprezece țări ale Campannal-ului, ambițiile sale restrângându-se numai la războiul pe care îl duceau constant împotriva Sibornal-ului, pe frontul din nord. Religia lui domina continentul. În prezent, Pannoal-ul făcea curte Borlien-ului, care deja plătitese tribut în grâne și taxe pentru biserică; însă curtea oscilase între a trimite o văduvă bătrână, sau un ităcău abia în creștere, așa că fusese trimis prințul minor.

Chiar minor fiind, prințul Taynth Indredd era un personaj impozant, câștigând în volum ceea ce pierdea în importanță. Era înrudit de departe cu familia regală din Oldorando. Nimănui nu-i plăcea prea mult Taynth Indredd, dar un diplomat din Pannoal fusese trimis împreună cu el ca sfătuitor și preot mai vârstnic, Gnaddl Ulbobeg, cunoscut ca prieten al lui JandolAnganol din zilele când regele își satisfăcea serviciul religios în mănăstirea Pannoal-ului.

— Voi, bărbați cu limbi inteligente, suspină regina, neliniștită.

JandolAnganol vorbea acum pe un ton modest. Rămăsese așezat. Vocea lui curgea rapid, ca și privirea. De fapt, dădea vizitatorilor un raport asupra slării regatului său.

— Întregul Borlien este acum liniștit între granițele sale. Mai există niște tâlhari, dar fără importanță. Armatele noastre sunt implicate în Războaiele Vestice. Ele ne secăluiesc resursele. De asemenea, la granițele din est, suntem amenințați de cuceritori periculoși, Unndreid Ciocanul și crudul Darvlîsh Căpălăna.

Se uită împrejur provocator. Era o rușine pentru el că fusese rănit de un adversar atât de insignifiant ca Darvlîsh.

— De cum se ridică Freyr, suferim de secelă. Foamele este peste tot. Să nu vă așteptați ca Borlien-ul să mai lupte și în altă parte. Suntem o țară, ce-i drept mare ca suprafață, însă săracă în produse.

— Haide, vere, ești prea modest, spuse Taynlî Indredd. Toți știm că loessul tău din sud lormează cel mai bogal ținut de pe continent.

— Bogăția nu ține de pământ, ci de felul cum el este exploatat, replică JandolAnganol. Alături de mare este presiunea asupra frontierelor noastre, încât suntem nevoiți să obligăm țărani să intre în armată și să lăsăm femeile și copiii să lucreze la ferme.

— Atunci cu siguranță că ai nevoie de ajutorul nostru, vere, spuse Taynlî Indredd, privind în jur după aplauzele pe care considera că le merita intervenția lui.

Io Pasharalid spuse:

— Dacă un fermier are un hoxney șchiop, oare ti va ajuta la muncă un animal sălbatic?

Această remarcă fu ignorată. Erau unii care spuneau că Sibornal-ul n-ar fi trebuit să fie prezent la această întâlnire.

În stilul unui om care vrea să clarifica totul, Taynlî Indredd spuse:

— Vere, ne prezezi pentru ajutor într-un moment când toate națiunile sunt la ananghie. Bogățiile de care s-au bucurat bunicii noștri s-au dus, în timp ce câmpiile noastre ard și fructele noastre se usucă. Trebuie să spun cinstit că între noi este un diferend nerezolvat. Pe care avem toată speranța că-l vom rezolva, și pe care trebuie să-l rezolvăm, dacă dorim să existe unanimitate între noi.

Se lăsă lăcerea.

Poate că Taynlî Indredd se temea să continue.

JandolAnganol sări în picioare, cu o privire mâniașă pe trăsăturile sale înlunecate.

Yuli se răsuca iute, ca și cum ar fi fost gata să facă orice stăpânul său ar fi poruncit.

— Am fost la Sayren Slund, în Oldorando, pentru a-ți cere ajutorul numai împotriva dușmanilor comuni. Iată-vă repezindu-vă ca niște vulturi! Mă înfrunți în propria-mi curte. Ce-i cu această ceartă dintre noi, pe care ai scornit-o? Spune-mi.

Taynth Indredd și sfătuitorul său, Gnaddl Ulbobeg, se confruntară. Cel care-i răspunse fu ultimul prieten al regelui. El se ridică, mormăi, și arătă către Yuli.

— Nu este nici o scorneală, Majestate. Grija noastră este reală, și la fel este și cea creatură pe care o aduci aici printre noi. Din cele mai vechi timpuri, oamenii și phagorii au fost dușmani. Nici un armistițiu nu este posibil între ființe atât de diferite. Sfântul Imperiu Pannoalan a declarat cruciade sfinle împotriva acestor odioase creaturi, dorind să scape lumea de ei. Și Ioluși, Majestatea Ta le oferă adăpost între granițele țării.

Vorbise aproape apologetic, cu privirea plecată, ca pentru a stoarce cuvintele sale de forța lor. Stăpânul său reinstaură forța, zicând:

— Aștepti ajutor de la noi, vere, când găzduiești până la un milion de asemenea paraziți? Au mai cucerit odală Campannlat-ul, și o vor face din nou dacă le dai această ocazie.

JandolAnganol își înfrunță vizitatorii cu mâinile în șolduri.

— Nu voi permite nimănui din afara granițelor mele să intervină în politica mea internă. Eu ascult de Sfat și Sfalul meu nu s-a plâns. Da, primesc ancipitali în Borlien. Este posibil un armistițiu cu ei. Ei cultivă pământul infert, pe care oamenii noștri nu-l cultivă. Ei se umilesc făcând munci de la care sustrag până și sclavii. Luptă fără a fi plătiți. Visteria mea este goală — voi, zgârciții din Pannoal, poate nu înțelegeți, dar asta înseamnă că nu-mi permit decît o armată de phagori. Recompensa și-o obțin în ținuturile mărginașe. Mai mult decît alăt, ei nu se întorc să fugă din fața primejdiei! Poți spune că aceasta este din cauză că sunt prea proști. Dar eu răspund că preter oricînd un phegor unui țaran. Cît timp sunt rege al Borlien-ului, phagorii au protecția mea.

— Vrei să spui, credem, Majestate, că phagorii au protecția ta cît timp Myrdeminggala este regina Borlien-ului. Aceste vorbe fură spuse de unul dintre vicarii lui Taynth Indredd, un om subțire, ale cărui oase erau îmbrăcate într-un veșmînt din lână neagră.

Din nou tensiunea străbătu curtea. Profitînd de avantaj, vicarul continuă:

— Regina, cu binecunoscuta ei dregoste pentru toate ființele vii, și cu tatăl său, războinicul RantanOborol — pe care

bunicul maiestății tale l-a depozitat de acest palat cu mai puțin de douăzeci de ani în urmă — au fost cei care au început această degradantă alianță cu ancipitalii, pe care ai menționat-o.

Guaddl Ulbobeg se ridică și mormăie către Taynlh Undredd:

— Sire, obiectez față de turnura pe care o ia această întâlnire. Nu suntem aici pentru a o calomnia pe regină, ci pentru a oferi ajutor regelui.

Însă JandolAnganol, ca și cum ar fi obosit, luă loc. Vicarul își dezvăluise punctele vulnerabile, și anume că ascensiunea sa la tron era recentă și că soția lui era fiica unui mic baron.

Privindu-și slăpănușul cu compasiune, Sartorilvrash se ridică pentru a-i înfrunța pe vizitatorii din Pannoval.

— Fiind cancelarul Majestății Sale, sunt uimit — deși este o uimire știrbă cumva prin obișnuință — să descopăr un asemenea prejudiciu, așa putea chiar spune o astfel de animozitate, între membrii aceluiași mare Sfânt Imperiu Pannovalan. După cum, probabil că înțelegeți, eu sunt aleu, putând astfel observa detașat mascaradele Bisericii voastre. Unde este caritatea pe care o predicați? Îi ajutați cumva pe Majestatea Sa încercând a submina poziția reginei?

Am ajuns la capătul vieții, dar îți spun, ilustre prinț Taynlh Indradd, că am o ură la fel de mare ca și dumneata pentru phagori. Dar ei sunt un factor al vieții cu care trebuie să ne împăcăm, așa cum voi în Pannoval vă împăcați cu ostilitățile constante împotriva Sibornal-ului. Ați izgoni toți sibornalezii așa cum ați face cu phagorii? Oare nu ar fi o greșeală? Akhanaba al vostru oare nu predică asta?

Din moment ce tot vorbim deschis, atunci voi spune că în Borlien există de multă vreme credința că dacă Pannoval-ul nu ar fi fost angajat în lupta împotriva coloniștilor Sibornalez de-a lungul unui înalțat front din nord, atunci ne-ar fi invadat pe noi spre sud, așa cum încercați acum să ne dominați cu ideologia voastră. Din acest motiv, le suntem recunoscători sibornalezilor.

Cum cancelarul se opri din discuția sa cu JandolAnganol, ambasadorul Sibornalez se ridică și spuse:

— Deoarece națiile în dezvoltare ale Sibornal-ului rar primesc altceva decât condamnări din partea Imperiului, doresc să menționez uimirea mea recunoștință pentru această cuvântare.

Taynlh Indredd, ignorând această interjecție sarcastică, spuse în direcția lui Sartorilvrash:

— Ești alături de aproape de capăt, încăl le înșeli asupra situației reale. Pannoval-ul servește ca bastion între voi și

incursiunile spre sud ale războinicilor sibornalezi. Ca un autoproclamat student în istorie, ar trebui să știi că aceiași sibornalezi nu încetează — generație după generație — să încerce a părăsi deleslatul continent nordic pentru a veni asupra noastră.

Oricare ar fi fost adevărul în această ultimă afirmație, era real că pannovalezii au fost la fel de ofensați, ca și phagorii, să-i întâlnească pe sibornalezi în camera consiliului. Dar chiar și Taynth Indredd știa că adevăratul bastion între Sibornal și Borlien era de ordin geografic: culmile ascuțite ale Munților Quzinl și marele coridor dintre Quzinți și Mordrial, numit Hazziz, care în această perioadă era un deșert fierbinte.

JandolAnganol și Sartorilvrash se sfătuiau. Acum cancelarul vorbea din nou.

— Bineveniții noștri oaspeți au ridicat problema războiului cu Sibornal-ul. Înainte de a avansa către alte ironii și insulte, ar trebui să ajungem la miezul problemei. Stăpânul meu, regele JandolAnganol, a fost grev rănit apărându-și regatul, atât de grav încât viața i-a atârnat de un fir de ață. El îl preaslăvește pe Akhanaba pentru însănătoșire, în timp ce eu preaslăvesc ierburile pe care chirurgii mei le-au aplicat pe rană. Am aici cauza egresiunii.

Îl chemă pe Armurierul Regal, un om mic și cu mustăți sălbate, îmbrăcat în piele, care păși către mijlocul camerei și apoi scoase o minge mică din plumb, pe care o ținu între degetul mare și arătătorul mâinii înmănușate.

Cu o voce formală, anunță:

— Acesta este un glonț. A fost scos din piciorul Majestății cu un bisluriu. A cauzat o rană urâtă. A fost tras dintr-o armă de artilerie ușoară, numită flință.

— Mulțumesc, spuse Sartorilvrash, concediindu-l. Recunoaștem că Sibornal-ul a progresat foarte mult. Flinta este dovada acestui progres. Înțelegem că flintele sunt acum fabricale în Sibornal în cantități mari și că mai există o invenție, numită carabină, care va împrăști un dezastru și mai mare. Aș sfătui Sfântul Imperiu Pannovalan să dovadească unitate în fața acestei noi invenții. Pot să vă asigur, această inovație este mult mai de temut decât Undreid Ciocanul Însuși. Trebuie să vă mai avertizez că agenții noștri raportează că triburile care au invadat Cosgatl-ul au fost aprovizionate cu aceste arme nu de la Sibornal, cum ne-am fi așteptat, ci de la o sursă sibornaleză din Matrassyl.

La această mărturisire, toți ochii se întoarseră către

ambasadorul sibornalez. Se întâmplă că lo Pasharatid tocmai se răcorea cu o băutură cu gheală. Se opri, cu paharul pe jumătate dus la gură, cu o expresie de dezgust pe față.

Soția lui, Dienu Pasharatid stătea pe aproape, pe niște perne. Acum se ridică, o femeie înaltă și grațioasă, zveltă, impozantă ca apariție severă în aparență.

— Dacă voi oamenii de stat vă întrebați de ce în țara mea sunteli numiți Continentul Sâlbatic, priviți nu mai departe decât această ultimă minciună de proporții. Cine trebuie învinovățit pentru asemenea comerț cu arme? De ce trebuie întotdeauna ca soțul meu să fie suspectat?

Sartorilvrash se lrase de mustăți, astfel încât pe chipul său apăru un zâmbet involuntar.

— De ce îl pomenești pe soțul dumitale în legătură cu acest incident, doamnă Dienu? Nimeni nu a spus nimic. Nici măcar eu.

JandolAnganol se ridică din nou

— Doi dintre agenții noștri, deghizați ca membri ai tribunilor orlaților, au mers în bazarul cel mai de jos și au cumpărat una dintre aceste noi invenții. Propun o demonstrație, pentru a vedea de ce este capabilă această armă astfel nu veți mai avea îndoieli că am intrat într-o nouă eră a războiului. Poate că atunci veți vedea nevoia mea de a menține phagorii în armatele mele și în regal.

Adresându-se direct printului pannovalez, el spuse:

— Dacă rafinamentul nostru va permite să tolerați prezența ancipitalilor în această camera.

Diplomații se ridicară și priviră curioși către rege.

Acesta bătu din palme. Îmbrăcat în piele un căpitan din alaiul regelui merse către un pasaj și strigă un ordin. Doi phegori decororați mășăluiră în cameră. Ei stătuseră nemișcați în umbră. Blănurile lor albe captau lumina când treceau pe lângă oglinzi. Unul dintre ei purta în spate o flintă lungă. De-a lungul mijlocului camerei fusese eliberat un culoar, în momentul în care phagorul puse jos arma și se ghemui alături de ea, pentru a o pregăti de tregeră.

Piesa de artilerie ușoară avea o țeavă de un metru optzeci lungime și un pal din lemn lustruit. Alături țeava cât și palul puștii erau prinse din loc în loc cu sârmă de argint. Lângă capătul țeavii era un treped pliant de o construcție solidă, două dintre picioare fiind prevăzute cu dinți. Phagorul puse pudră în mecanism dintr-un corn purtat la cantură și folosi o vergea pentru a îndesa un glonț de plumb în țeava puștii. Se așeză și aprinse un fitil.

Căpitanul phagorilor stătea alături de el, pentru a vedea dacă totul era corect executat.

Între timp, cel de-al doilea phagor mersese la celălalt capăt al camerei și se așeză lângă perete, privind înainte și trăgându-se de o ureche. Toți oamenii tolăniți pe peme eliberaseră rapid un spațiu larg în jurul lui.

Primul phagor ochi, folosind trepiadul pentru a sprijini capătul armei. Fitulul sfârâia. Urmă o explozie înspăimântătoare și un nor de fum.

Celălalt phagor se clătină. O pată galbenă apărui sus, pe pieptul său, unde erau situate intestinele. Spuse ceva, acoperind pata unde glonțul intrase în corpul lui. Apoi căzu mort pe podea.

Îndată ce fumul și mirosul umplu sala consiliului, diplomații începură să tușească. Îi cuprinse panica. Săriră în picioare, strângându-și robele, și începură să alerge către ieșire. JandolAnganol și cu cancelarul său fură lăsați singuri.

După demonstrația matinală despre ceea ce înseamnă puterea focului, la care regina fusese un spectator secret, ea merse să se ascundă în apartamentele sale.

Ura implicațiile pe care le avea acea putere. Știa că delegația Pannoal-ului, condusă de odiosul prinț Taynth Indredd, nu își aștepta remarcile împotriva Sibornal-ului, deoarece era un lucru cunoscut că Sibornal-ul era un inamic permanent; acea relație, așa amară cum era, era bine înțeleasă. JandolAnganol era ținta spuselor lor, deoarece voiau să-l lege mai strâns de ei. Și în consecință ea — care avea putere asupra lui — era, de asemenea, o țintă a lor.

Myrdeminggala prânzea cu doamnele ei. JandolAnganol, prin legile curtoaziei, trebuia să prânzească alături de oaspeții săi Guaddl Ulbobeg își atrăsese priviri înlunecale din partea stăpânului său, oprindu-se lângă locul regelui și spunându-i cu voce joasă:

— Demonstrația voastră a fost dramatică, dar aproape ineficăce. Pentru că armatele noastre nordice sunt din ce în ce mai mult implicate în lupta împotriva forțelor sibornaleze, înarmate cu acele flinte. Cu toate acestea, arta fabricării lor poate fi învățată, după cum vei vedea mâine. Atenție, prietene, pentru că prințul îți va impune un târg.

După prânz, pe care abia îl alinsese, regina merse singură către apartamentele sale și se așeză la fereastra ei preferată, pe scaunul cu pernă construit, de-a lungul ușii. Se gândea la odiosul prinț Taynth Indredd, care semăna cu o broască. Știa că

se înrudea cu, la fel de dezgustătorul rege al Oldorando-ului, Sayren Slund, a cărui soție era o madi. Cu siguranță că până și phagorii erau de preferat acestor fețe regale intrigante!

De la geam, privea peste grădină către bazinul unde obișnuia să înoate. Către partea îndepărtată a bazinului se înălța un zid înalt, ce ascundea frumusețea ei de priviri indiscrete, iar la baza zidului, chiar deasupra nivelului apei, era un mic grilaj din fier. Grilajul era o fereastră a unei subterane. Acolo, tatăl lui JandolAnganol, fostul rege VarpalAnganol era înmormântat, încă de la căsătoria reginei. În bazin erau crapi aurii, vizibili din locul unde șadea ea. Ca și ea, ca și VarpalAnganol, și aceștia erau închiși.

Se auzi o bătaie în ușă. Un servitor o deschise, pentru a o anunța că fratele ei îi aștepta compania.

YeferalOboral se sprijinea de balustrada de la balconul ei. Amândoi știau că JandolAnganol l-ar fi ucis de mult, dar n-o făcuse de dregul reginei.

Fratele ei nu era un bărbal frumos; toată frumusețea se revărsase în exces asupra reginei. Trăsăturile lui erau slabe, iar expresia lui acră. Era curajos, supus, răbdător; altfel calitățile sale erau puține. Niciodată nu se purtase cu demnitate, cum făcea regele, parcă vrând să sublinieze că nu intenționa să fie remarcat. Îl servea pe JandolAnganol fără proteste și era devotat sorei sale, a cărei viață îi era mult mai scumpă decât a sa. Ea îl iubea pentru simplitatea lui

— Nu ai fost la întrunire.

— Nu era pe placul meu.

— A fost oribil.

— Am auzit. Dintr-un anume motiv, lo Pasharatid este supărat. De obicei este rece, ca un bloc de gheață Lordrydry. Totuși gărzile spun că are o femeie în oraș — imaginează-ți. Dacă este așa, riscă enorm.

Myrdeminggala își arată dinții, într-un surâs.

— Delești felul în care mă privește. Dacă are o femeie, alunci cu atât mai bine!

Răseră. Pentru scurt timp, zăboviră vorbind despre lucruri frumoase. Tatăl lor, bătrânul baron, era acum în țară, plângându-se de căldură și prea bătrân ca să mai reprezinte un pericol pentru stat. De curând se apucase de pescuit, găsind în asta o ocupație răcoritoare.

Clopoțelul din curte sună. Priviră în jos și-l văzură pe JandolAnganol intrând în curte, urmat îndeaproape de un paznic ținând o umbrelă roșie de mătase deasupra capului lui. Animalul

său favorit era aproape de el, ca întotdeauna. O chemă pe regină.

— Vrei să vii jos, Cune? Oaspeții noștri trebuie să fie întreținuți în timpul sieslei. Tu ti vei încălta mult mai mult decât aş putea eu vreodată.

Își părăsi fratele și coborî pentru a-și întâlni soțul sub apărătoarea de soare. El îi luă brațul cu o curtoazie formală. Ea gândi că el arăta plictisit, chiar dacă textura umbreței reflecta o roșeață ca de febră pe obraji săi.

— Ai de gând să închei un tratat cu Pannoval-ul și Oldorando, care să ușureze presiunile războiului? Întrebă ea cu limiditate.

— Cel de Sus știe ce se va întâmpla, spuse el. Trebuie să păstrăm bunele relații cu diavolii și să-i oprim, altfel vor profita de slăbiciunea noastră temporară și ne vor invada. Sunt tot atât de plini de viclenie, ca și de falsă sfințenie. Oftă.

— Va veni timpul când tu și cu mine vom vâna și ne vom bucura de viață din nou, ca și de bătrânețea noastră, spuse ea, strângându-i brațul.

Ignorând speranța ei sfioasă, el izbucni supărat:

— Sartorilvrash a vorbit înțelept în această dimineață, recunoscându-și ateismul. Trebuie să mă debarsez de el. Taynth îmi impune faptul că propriul meu cancelar nu este membru al Bisericii.

— Prințul Taynth a vorbit și împotriva mea. Vrei să scapi și de mine, pentru că sunt pe placul lui? Ochii ei străluceau de mânie, chiar dacă încercase să-și păstreze limpezimea glasului. Dar el replică imediat:

— Tu știi, și Sfatul știe, că seifurile sunt goale. Am putea fi dirijați către mai mult decât am putea suporta

Ea își trase repede mâna dintr-a lui.

Vizitatorii, împreună cu concubinele și servitorii, erau adunați într-o curte înverzită, sub colonade. Fusese prezentat un grup de animale sălbatice; un grup de jongleri li întrețineau cu trucurile lor jalnice. JandolAnganol își conduse regina printre emisari. Ea observă cum chipurile bărbaților se luminau când le vorbea. "Trebuie să-i fim cumva de folos lui Jan", gândi ea.

Un bătrân din triburile Thribriatan, ce purta o pălărie sofisticată, tocmai prezenta doi goriloizi din specia Ceilați, aflați în lanțuri. Creaturile atraseră mai mulți spectatori. Fiind departe de habitatul lor arborifer, comportamentul lor era bizar. Se asemănau foarte mult — așa spusese unul dintre privitori — cu doi curteni beți.

Prințul Taynth Indradd, cu fața lui de broscui, se așezase sub o umbrelă galbenă. Fuma o veronikană, și-i privea pe Ceilalți executând câteva lucruri modeste. Alături de el, râzând zgomotos, stătea o fată având în jur de unsprezece ani și șase decade.

— Nu sunt amuzanți, Unk? spuse fata către prinț. Sunt chiar ca oamenii, cu excepția blănii.

Bătrânul Thribriatan, auzind asta, își atinse pălăria și spuse către prinț:

— Ai vrea să mă vadeji cum ti fac să se lupte între ei?

Prințul, amuzat, scoase o monedă de arginț.

— Ai asta, dacă îi faci să se împerecheze.

Toți începură să râdă. Fata lipă veselă.

— Unchiule, ce nepoliticos ești! Chiar o va face?

Cu politele, bătrânul spuse:

— Aceste sălbăticiuni nu au sufiet, ca oamenii. Numai o dată într-o decadă iac dragoste, adică se împerechează. Este mult mai ușor să-i fac să se lupte.

Scuturând din cap și râzând conștinuu, prințul își luă monada înapoi și se întoarse, moment în care Myrdeminggala i se adresă. Mica lui companie îl părăsi, brusc plictisită. Era îmbrăcată ca un adult, iar obraji săi erau înroșiți cu fard.

— Cauți pești?

— Nu. Avem pești mult mai mari decât aceștia în Oldorando. Le indică mărimea într-un mod copilăresc, folosind mâinile.

— Înțeleg. Tocmai am vorbit cu tatăl tău, prințul.

Fata ridică pentru prima oară privirea către cea care o interoga, cu o expresie disprețuitoare. Fața ei o uimi pe Myrdeminggala, într-atât de ciudată era, cu ochi mari și gene neobișnuit de lungi, și un nas ca un cioc de papagal mic. "În numele zeilor", gândi regina "este o jumătate-madi! Ce lucru drăguț! Trebuie să fiu drăguță cu ea!"

— Zygankes! spuse. Taynth, tatăl meu? Nu e tatăl meu. Ce te-a făcut să crezi asta? Este numai un văr îndepărtat, prin alianță. Nu mi l-aș dori ca tată — e prea gras.

Ca pentru a adăuga o notă mai plăcută, fata spuse:

— Într-adevăr, este prima oară când mi se permite să călătoresc în afara Oldorando-ului fără tatăl meu. Femeile mele sunt cu mine, desigur, dar este foarte politic lucrul acesta, nu-i așa? Tu locuiești aici?

Clipi uitându-se înspre la regină. O caracteristică a feței ei o făcu să arate brusc frumoasă și proastă.

— Știi ceva? Arăți foarte atrăgătoare, pentru o persoană în vârstă.

Păstrând o figură seriosă, regina spuse:

— Am un bazin răcoros, protejat de priviri indiscrete. Nu vrei să înoți puțin? E permis?

Fala se gândi.

— Pot să fac ce vreau, dar nu cred că ar fi potrivit pentru o doamnă să înot acum. Sunt o prințesă, totuși. Trebuie luat în considerare acest lucru.

— Adevărat? Te superi dacă te rog să-mi spui numele tău?

— Zygankes, ce primitiv e Borlien-ul! Credeam că oricine îmi știe numele. Sun prințesa Simoda Tal, iar tatăl meu este regele Oldorando-ului. Bănuiesc că ai auzit de Oldorando?

Regina râse. Părându-i rău de copilă, spuse:

— Ei, dacă ai venit tot acest drum din Oldorando, crad că ai merita o baie.

— O să înot când voi dori, mulțumesc, spuse tânăra.

Și dori chiar dimineața următoare, în zori. Găsi calea către apartamentele reginei și o trezi. Myrdeminggala era mai mult amuzată decât supărată. O chemă pe Tatro și coborără împreună cu Simoda Tal către rezervor, însoțite numai de doamnele lor, care purtau prosoape, și o gardă de phagori. Copila îi concedie pe phagori, spunând că o dezgustau.

O lumină răcoroasă se așlema peste oraș, dar apa era mai mult decât călduță. Odinioară, pe timpurile tatălui lui JandolAnganol, bucăți mari de zăpadă și gheață fuseseră aduse din munți pentru a răci bazinele, dar problema forței de muncă și cea a tributelor Mordriat pusese capăt acestui lux.

Chiar dacă nici o fereastră, în afară de cele ale ei, nu dădea spre bazin, regina înota întotdeauna într-un veșmânt care acoperea trupul ei alb. Simoda Tal nu avea asemenea reticențe. Își aruncă veșmintele, pentru a descoperi un trupușor îndesat, presărat cu fire de păr negru, leșind în evidență ca și pinii pe un vârf înzăpezit.

— Oh, te iubesc, ești frumoasă! exclamă ea către regină, și imediat ce fu goală, se grăbi să o îmbrățișeze pe femeia mai în vârstă.

Myrdeminggala nu putu răspunde la fel. Simțea ceva neadekvat în îmbrățișare. Tatro strigă.

Tânăra fată înotă și se scufundă în apropierea reginei, deschizându-și picioarele în mod repelat în înot, ca și cum ar fi

foșt dornică s-o asigure pe Myrdemlingala că era complet maturizată acolo unde era cel mai important să fie.

În acest timp, Sartorilvrash era trezit din patul său de către un ofițer de la curte. Gărzile raportaseră că ambasadorul sibornalez, lo Pasharatid, plecase pe un hoxney, singur, cu o oră înainte de răsăritul lui Freyr.

— Soția lui, Dienu?

— Este încă în apartamentele ei, sire. A comunicat că este indispusă.

— Indispusă? Ce înseamnă asta? Femeia este inteligentă. Nu pot spune că-mi place, dar este inteligentă. La naiba... Și sunl alâl de mulți tâmpiți... Hei, ajută-mă să ies din pat.

Își aruncă o logă pe umeri și strigă după femeia sclavă care-i servea drept menajeră, de când îi murise soția. El îi admira pe sibornalezi. Estimase că în acel moment al Anului Mare erau probabil cincizeci de milioane de oameni, trăind în șaptesprezece țări din Campannlat; acele țări nu se împăcau una cu alta. Războaiele erau eudemice. Imperiile se ridicau și cădeau. Niciodată nu era pace.

În Sibornal, rețele Sibornal, lucrurile păreau diferite. În cele șapte țări ale Sibornal-ului trăiau, după estimări, douăzeci și cinci de milioane de oameni.

Acele șapte națiuni formau o puternică alianță. Campannlat era incomparabil mai bogat decât continentul nordic, și toluși conflictele repelate între națiunile sale arătau că puțin fusese realizat — cu excepția religiilor, care mizau pe disperare.

De aceea Sartorilvrash ura munca de cancelar. Îi disprețuia pe majoritatea celor pentru care lucra.

Cancelarul mituise și știa prin urmare că prințul Taynlh Indredd adusese la palat o ladă cu arme — cele despre care se discutase ieri. În mod clar erau destinate târguieții, dar care urma să fie târgul rămăneea de văzut.

Nu era imposibil ca ambasadorul sibornalez să aibă și el știre despre lada cu flinte. Ar fi un motiv pentru plecarea sa grabnică. Probabil se îndrepta către nord, către Hazziz și cele mai apropiate așezări sibornaleze. Trebuia să fie adus înapoi.

Sartorilvrash sorbi cana de ceai pe care sclava i-o adusese și se întoarse către ofițerul care aștepta.

— Am făcut o descoperire fabuloasă ieri, în timp ce mă uitam la hoxnay, care influențează istoria lumii — o descoperire remarcabilă! Dar cine s-o ia în seamă? Își clătină capul.

A învăța nu înseamnă nimic. Intriga este totul. Deci, trebuie să mă agiți în zori, pentru a captura un tâmpit care călărește spre nord... Ce treabă blestemată! Ce călăreț bun avem la-ndemână? Unul de încredere, dacă există așa ceva... Știu. Fratele reginei, YeferaiOborol. Adu-l aici. Echipat.

Când YeferaiOborol apărură, Sartorilvrash îi explică situația.

— Adu-l înapoi pe nebunul ăsta de Pasharatid. Călărește repede și-l vei ajunge din urmă. Spune-i ceva. Să mă gândesc. Da, spune-i că regele a decis să nu încheie nici o alianță cu Oldorando și Pannoal. În schimb, vrea să semneze un tratat cu Sibornal-ul. Sibornal-ul are o flotă. Spune-i că-i oferim portul din Oltassol pentru a ancora.

— Ce să facă vasele sibornaleze atât de departe de casă? Întrebă YeferaiOborol.

— Lasă-l pe el să decidă asta. Numai convinge-l să se întoarcă aici.

— De ce-l vrei înapoi?

Sartorilvrash își împreună strâns mâinile.

— Inovăția. De-ai a plecat atât de repede. Vreau să aflu exact ce a făcut. Întotdeauna un sibornalez are gânduri ascunse. Acum pleacă te rog, și nu mai pune întrebări.

YeferaiOborol merse spre nord prin oraș, pe străzile care deja erau populate cu cei matinali, și prin câmpiile din jur. Călărea constant, când în trap, când în galop.

Ajunse la un pod peste Mar, unde râul se vărsa în Takissa. Un mic fort păzea podul. Se opri și-și schimbă hoxney-ul.

După încă o oră de călărie, când căldura deveni și mai puternică, se opri lângă un pârâu și bău. Erau urme proaspete de hoxney lângă apă, și spera că erau ale fugarului Pasharatid.

Continuă să înainteze spre nord. Ținutul devenea mai puțin fertil. Locuințele erau rare. Vântul bătea, uscându-i gâtul și pielea.

Bolovani gigantici erau împrăștiați în peisaj. Cu un secol și ceva în urmă, această regiune era populară datorită haștrilor, care construiseră mici biserici alături de bolovani sau chiar pe vârful lor. Mai puteau fi văzuți încă unul sau doi bătrâni, dar căldura puternică îi gonise pe cei mai mulți dintre ei. Phagorii făcuseră poteci pe sub bolovani: fluturi strălucitori zburau peste tot.

În spatele unui bolovan, Io Pasharatid își aștepta urmăritorul. Animalul său era extenuat. Pasharatid se aștepta să

fie capturat, astfel că fu foarte surprins când văzu un călăreț solitar apropiindu-se. Nu exista măsură pentru prostia celor din Campannia.

Își încărcă flinta, se puse în poziție de lăgare și așteptă momentul potrivit. Urmăritorul său se apropia cu pas constant, călărind printre bolovani și nefiind alent.

Pasharatid aprinse fitilul, își propti patul în urmă, își miji privirea și țintii. Ura să folosească aceste arme bestiale. Erau pentru barbari.

Nu orice lăgare era încununată de succes. Această însă a fost. Se auzi o explozie puternică și glonțul zbură spre țintă. YeferalOborol fu aruncat de pe animalul său cu o gaură în piept. Se târî la umbră și muri.

Ambasadorul sibornalez încălecă hoxney-ul și își continuă drumul către nord.

Trebuie spus că nu existau bogății la curtea regelui JandolAnganol care să rivalizeze cu cele de la curțile prietene, din Oldorando și Pannoal. În acele centre mai favorizate ale civilizației, fuseseră acumulate comori de toate felurile; școlile erau protejate și însăși biserica — chiar dacă era mai reală în Pannoal — încuraja dezvoltarea limitată a învățământului și artelor. Dar Pannoal-ul avea avantajul unei dinastii conducătoare care, încurajând o religie prozelitistă, oferea stabilitate.

Aproape în fiecare săptămână, vasele descărcau în portul Matrassyl mirodenii, droguri, piei și dinți de animale, lapis lazuli, lemn aromat și păsări rare. Dar dintre aceste comori, puține ajungeau la palat. Pentru că JandolAnganol era un rege parvenit, atât în ochii lumii cât și, posibil, în proprii săi ochi. Se mândrea cu legea luminală a bunicului său, dar în realitate acesta nu fusese decât puțin mai mult decât un războinic victorios — unul din mulții care disputaseră teritoriile bortieneze — care avusese ideea de a aduna phagorii în armate formidabile, sub conducere umană, pentru a-și învinge inamicii.

Dar nu toți acești inamici fuseseră uciși. Una din cele mai drastice "reforme" ale domniei tatălui lui JandolAnganol fusese să înlocuiască un Parlament, sau un Sfat; Sfatul reprezenta poporul și sfătuia regele. Se baza pe un model din Oldorando. VarpalAnganol formase componența Statului din două categorii de oameni: din conducătorii breslelor și regimentelor, precum Corpul Fierarilor, care aveau o putere tradițională în țară, și din războinici înfrânți sau familiile lor, astfel dându-le lor șansa de

a-și atenua jignirea, și lui o cale de a le opri mânia. Multe din mărfurile descărcate în Matrassyl erau destinate plății corpurilor dezafectate.

Când tânărul JandolAnganol își deltronă și își închise tatăl, se gândi să abolească Sfatul. Aceasta însă refuzase să fie abolit. Se întrunea neregulat și continua să sâcăie regele și să-și îmbogățească membrii. Conducătorul său, BudadRembitim, era de asemenea primarul Matrassyl-ului.

Sfatul chemase o întrunire extraordinară. În mod sigur va cere o nouă încercare de a cucerii Randonan-ul și o apărare mai puternică împotriva Iriburilor războinice din Mordrial, care erau la nu mai mult de două-trei zile de galop de casele lor. Regele va trebui să le răspundă și să se angajeze pe o linie clară de acțiune.

Regele se prezintă în fața Sfatului în acea după-amiază, când distinșii săi vizitatori erau la siestă. Își lăasă animalul favorit în urmă și se adânci în tronul său într-o liniște apăsătoare.

După greutatea de dimineață, alte greutăți. Privirea lui înconjură camera de lemn a consiliului ca și când i-ar fi căutat.

Mai mulți membri ai vechilor familii se ridicară să vorbească. Mulți dintre ei atacă o temă nouă și una obișnuită. Cea obișnuită era visteria goală. Cealaltă — rapoartele nemulțumitoare despre Războaiele Vestice și că orașul de frontieră Keevasien căzuse. Unilăji din Randonan trecuseră râul Racol și pustiiseră orașul.

Aceasta dusesse la plângeri, cum că generalul Hanra TolramKelinel era prea lănar, prea nepriceput pentru a comanda armata. Fiecare plângere era o critică la adresa regelui. JandolAnganol asculta nerăbdător, bălând darabana cu degelele pe brațul tronului. Își aminti din nou de nenorocitele zile ale copilăriei, după moartea mamei lui. Tatăl său îl bătuse și îl neglijase. Se ascunsese în pivnițe de servitorii lălălui său și își jurase că atunci când va crește mare, nu va lăsa pe nimeni să stea în calea fericirii sale.

După ce fusese rănit la Cosgatt, după ce reușise să-și găsească drumul înapoi către capitală, zăcea într-o sfârșeală care-l aducea aminte de trecutul pe care ar fi dorit să-l uite. Din nou era fără pulere. Atunci îl observase pe tânărul și frumosul căpitan TolramKelinel zâmbind la MyrdeMinggala și primind un zâmbel ca răspuns.

De cum reuși să se ridice din pat, îl avansă pe TolramKelinel la gradul de general și-l trimise în Războaiele Vestice. Erau oameni în Sfat care credeau — și pe bună

dreptate — că fiii lor erau mult mai potriviți pentru o avansare. Fiecare retragere în junglele încăpătănate din vest le întărea credința și mânia împotriva regelui. Știa că avea nevoie de o victorie de orice fel, cât de curând. De aceea se găsi nevoit să se înloarcă spre Pannoval.

Dimineața următoare, devreme, înainte de a se întâlni din nou cu diplomații, JandolAnganol se duse să-l vadă pe prințul Taynth Indredd în apartamentul său. Îl lăsă pe Yuli afară, unde acesta se instală confortabil, stând la ușă ca un câine. Această era concesiya regelui pentru un om care-i plăcea.

Prințul Taynih Indredd dejuna, mâncând sângerele cu făină și ovăz, asortată cu fructe tropicale. Îl ascultă pe JandolAnganol, apoi remarcă, aparent întâmplător:

— Aud că fiul tău a dispărut.

— Robay iubește deșertul. Climatul acesta i se potrivește. Adesea dispare, lipsind mai multe săptămâni.

— Nu este o educație potrivită pentru un rege. Regii trebuie educați. RobaydayAnganol ar trebui să înle la o mănăstire, cum ai făcut și tu, și cum am făcut și eu. În loc de asta, s-a alăturat prolognoșticilor, după cum am auzit.

— Poi să mă ocup de fiul meu. N-am cerut nici un sfat.

— Mănăstirea este bună. Te învață faptul că sunt lucruri pe care trebuie să le faci, chiar dacă nu îți place. Lucruri rele plutesc în viitor. Verile lungi sunt mult mai dificile... Deuteroscopiștii și astronomii mei mi-au raportat lucruri rele despre viitor. Desigur asta este treaba lor, ai putea spune.

Se opri și aprinse o veronikană, făcând din aceasta o demonstrație, suflând fumul voluptuos, împrăștiind norul cu gesturi languroase.

— Da, vechile religii din Pannoval spuneau adevărul când avertizau asupra unor lucruri neplăcute, venite din ceruri. La origine, Akhanaba era o piatră. Știi asta?

Se ridică și se înloarse către fereastră, unde urcă pe pervaz și privi afară. Dosul său mare era îndreptat în direcția lui JandolAnganol.

Acesta din urmă nu spuse nimic, așteptând ca Taynth Indredd să se angajeze în discuție.

— Deuteroscopiștii spun că Helliconia și soarele nostru însoțitor, Batalix, sunt alrasede tot mai aproape de Freyr cu fiecare An Mic. Pentru următoarele câteva generații — optzeci și trei de ani, mai precis — ne vom apropia și mai mult. După aceasta, dacă geometriile celeste sunt corecte, ne vom îndepărta din nou, încet. Astfel încât generațiile următoare vor fi cele încercate.

Avantajele vor înclina din ce în ce mai mult către continentele polare ale Hespagoral-ului și Sibornal-ului. Pentru noi, la tropice, condițiile se vor înrăutăți constant.

— Borlien-ul poate supraviețui. Este mai răcoare de-a lungul coastei sudice. Ottassol este un oraș răcoros — subleran, foarte asemănător cu Pannoval-ul.

Taynth Indredd își înloarse fața de broască, pentru a-l cercela pe JandolAnganol.

— Avem un plan, vezi lu, vere... Știu că ai prea puțină afecțiune pentru mine, dar aș prefera să-l auzi de la mine decât de la prietenul tău, bătrânul sfătuitor Guaddi Ulbobeg. Borlien-ul va fi în regulă în viitorul apropiat, spui tu. Așa și Pannoval-ul, va fi sigur în munții săi. Cel mai mult va suferi Oldorando și alături țara mea, cât și a ta, trebuie să urmărim ca Oldorando să rămână inactiv, altfel va cădea pradă barbarilor. Crezi că i-ai putea obișnui pe Sayren Stund și ai lui în Ottassol?

Întrebarea fu atât de directă, încât JandolAnganol rămase pe dată fără cuvinte.

— Aceasta o va putea spune succesorul meu...

Printul din Pannoval își schimbă tonul și subiectul

— Vere, ia puțin aer proaspăt la fereastră, cu mine. Vezi, acolo jos este protejată mea, Simoda Tal, de unsprezece ani și șase decade, fiica regelui Oldorando-ului, cu origini din vremea când korzii Den conduceau bătrânul Embruddock.

Fata, crezându-se neobservată, zburda în curtea de dedesubt, uscându-și părul într-o manieră dezinvoltă, răsucindu-și mereu prosopul în jurul capului.

— De ce face această călătorie cu tine, Taynth?

— Pentru că am dorit s-o vezi. O fată plăcută, nu?

— Destul de plăcută.

— Tânără ce-i drept, dar, din anumite semne sigure pe care le-am observat, cu o natură cam lascivă.

JandolAnganol simți capcana ce urma să-i fie întinsă. Își retrace capul și începu să bată camera cu pasul. Taynth Indredd se înloarse și se așeză confortabil pe marginea ferestrei, suflând afară fumul.

— Vere, dorim să vedem statele mentale ale Sfântului Imperiu Pannoval unite și mai strâns. Trebuie să ne protejăm împotriva timpurilor grele — nu numai acum dar și pentru viitor. De aceea dorim să le căsătorești cu această lăună prințesă, Simoda Tal.

Sângele fugi de pe fața lui JandolAnganol. Ridicându-se, spuse:

— Știi că sunt deja căsătorit — și cu cine sunt căsătorit.

— Înfruntă câteva lucruri neplăcute, vere. Regina actuală este fiica unui tâhar. Nu este o partidă pentru tine. Această căsătorie te degradează pe tine și țara ta, fapt care cere un statut mai bun. Căsătorit cu Simoda Tal, ai putea fi o forță recunoscută

— Asta nu se poate. În orice caz, mama acelei fele de acolo de jos este o madi. Nu-i așa?

Taynih Indredd ridică din umeri.

— Sunt madișii mai răi decât phagorii pe care-i protejezi? Ascultă, vere, dorim ca aceeași căsătorie să se îndeplinească cât mai liniștit posibil. Fără ostilități, numai cu ajutor mutual. Peste încă optzeci și trei de ani, Oldorando va fi aprins de la un capăt la celălalt, cu temperaturi aproape de o sulă cincizeci de grade, după toate calculele. Cei din Oldorando vor trebui să se mute spre sud. Încheie o căsătorie dinastică acum și ei vor fi alinți în puterea ta. Vor fi rudele sărace, cerșind la ușa ta. Întregul Borlien-Oldorando va fi al tău — sau al nepoților tăi cel puțin. Este o șansă ce nu trebuie ratată. Acum hai să mai servim niște fructe. Squaanej-ale sunt excelente.

— Nu poți face asta.

— Ba da. Sfântul C'Sarr este gata să anuleze căsătoria la actuală printr-o dispensă specială.

JandolAnganol ridică mâna, ca și cum ar fi vrut să-l lovească pe prinț. Își opri mâna la nivelul ochilor și spuse:

— Căsătoria mea actuală este și cea trecută și cea viitoare. Dacă avem nevoie de o căsătorie dinastică, atunci îl voi căsători pe Robayday cu Simoda Tal. Ar fi o partidă egală

Prințul se aplecă înainte și îndreptă un deget către JandolAnganol.

— Bineînțeles că nu. Uită ideea asta. Băialul este nebun. Bunica lui a fost sălbatica Shannana.

Ochii Vulturului se aprinseră.

— Nu este nebun. Doar puțin sălbatic.

— Trebuie Irimis la mânăslire, ca și noi. Religia ta trebuie să-ți spună că fiul tău este inadmisibil ca urmaș. Trebuie să faci un sacrificiu, dacă alegi să-l privești astfel. Prin ajutorul nostru considerabil, vei fi răsplătit pentru orice ai pierde. Când vom avea consimțământul tău, îți vom prezenta o ladă plină de arme noi, împreună cu toată muniția necesară. Vor urma alte lăzi. Vei putea antrena trăgători împotriva lui Darvlis Căpățână, precum și împotriva triburilor randoneze. Vei dobândi toate avantajele.

— Și Pannoal-ul cu ce se alege? Întrebă amar regele.

— Cu stabilitatea, vere. În ciuda perioadei instabile care urmează. Sibornal-ul nu va slăbi ca pulere pa măsură ce se apropie Freyr.

Muşcă dintr-una din fructele purpuri de squaanej.

JandolAnganol stălea nemişcat în acelaşi loc, fără a-l privi pe prinţ.

— Sunt deja căsătorit cu o femeie pe care o iubesc. Nu o voi da la o parte pe MyrdenInggala.

Prinţul începu să râdă.

— Iubire! Zygankes, cum ar spune Simoda Tall Regii nu-şi permit să gândească astfel. Trebuie să pui în faţă interesele ţării. Pentru Borlien, căsătoreşte-le cu Simoda Tal, unifică, stabilizează...

— Şi dacă nu?

Prinţul nu răspunse pe loc, ci alese alt fruct din coş.

— În acest caz, vei fi înlăturat de pe scenă, nu-i aşa?

JandolAnganol lovi fructul pe care prinţul îl ţinea în mână. Acesta se rostogoli pe podea, oprindu-se lângă perele.

— Am convingerile mele religioase. Înlăturarea reginei mele ar fi împotriva acestor convingeri. Şi cei din Biserica ta mă vor sprijini.

— Nu te referi la bielul bălran Ulbobeg?

Deşi mâna prinţului tremura, se stăpâni şi alese alt fruct.

— Mai înlăi, găseşte un pretext s-o trimiţi undeva. S-o scoţi de la Curte. Trimite-o pe coastă. Apoi gândeşte-le la loale avantaje, dacă vei face aşa cum dorim să faci. Trebuie să mă întorc în Pannoval la sfârşitul săptămânii — cu vestea că vei face un mariaj dinastic pe care însuşi Sfântul C'Sarr îl va binecuvânta.

Ziua continuă cu dificultate pentru JandolAnganol. În timpul întâlnirii de dimineaţă, în timp ce Taynth Indredd stătea tăcut pe tronul său de broască, Guaddl Ulbobeg expuse planul pentru noua căsătorie. De această dată, în termeni diplomatici. Când va fi îndeplinită, atunci vor izvorî o serie de beneficii. Marele C'Sarr Kilandar al IX-lea, Părintele Suprem al Bisericii lui Akhanaba, va aproba atât dispensa de divorţ, cât şi cea de-a doua căsătorie.

Cu înţelepciune, nu s-a spus nimic despre ce s-ar putea sau nu întâmpla în următorii optzeci şi trei de ani. Majoritatea diplomaţilor erau preocupaţi cum să răzbată următorii cinci ani.

Curtea regală oferi un dineu oaspeţilor, prezidal de regina MyrdenInggala, regele şezând lângă ea fără a mânca, cu micul

phagor așteptând în spatele lui. Membrii Sfalului cu ranguri superioare erau și ei prezenți.

Au fost consumate din abundență cocori fripiți, pește, porc și lebădă.

După banchet, prințul Taynth Indredd, pretextând că se revanșează pentru serbare, puse gărzile să ofere o demonstrație privind capacitatea noilor flinte. În una din curțile interioare, fură aduși trei lei de munte, în lanțuri.

În timp ce fumul încă se mai risipea, armele fură oferite lui JandolAnganol. Fură prezentate aproape disprețuitor, ca și cum consimțământul lui la solicitările Pannoal-ului ar fi fost ca și garantat.

Motivul demonstrației era cât se poate de limpede. Sfatul va cere regelui să obțină și mai multe flinte de la Pannoal pentru multele războaie. Și Pannoal-ul i-ar aproviziona... contra unui anume preț.

Nici nu se încheiase ceremonia, că doi negustori intrară în curtea palatului, ducând cu ei un trup învelit într-un sac, aruncat pe spinarea unui bătrân kaidaw. Sacul fu desfăcut și Yeferal Obora se rostogoli, cu o parte din piept și umăr lipsă.

În seara aceea, regele chinul patrulea în camera cancelarului său. Batalix apunea printre rotocoale de nori, asupra cărora Freyr își arunca intermitent strălucirea. Lumina caldă a apusului pătrundea în colțurile întunecoase ale camerei.

Sartdrilvrash se ridică de la masa dezordonată la care ședea și se închină către rege. Tocmai se lupla cu *Alfabetul istoriei și naturii*, pe care-l redacta. Totul se baza pe spuse vechi și rapoarte moderne, și regele privi iute asupra lor fără interes.

— Ce decizie să iau în ceea ce privește oferta lui Taynth Indredd? Întrebă el.

— Pot să vorbesc deschis, Majestate?

— Vorbește. Regele se aruncă în dezordine pe un scaun, iar micul animal trecu în spatele lui, ca pentru a evita privirea lui Sartorilvrash.

Sartorilvrash își plecă fața, astfel încât regele nu mai putea vedea decât chelia lui lipsită de expresie.

— Majestate, datoria la primordială este nu față de line însuși, ci față de jară. Astfel spun Vechile Legi ale Regilor. Planul Pannoal-ului, de a întări bunele noastre relații cu Oldorando este realizabil. Va face și mai sigur tronul tău, și mai puțin expus întrebărilor. Va garanta ajutorul Pannoal-ului în viitor. Mă gândesc în special la ajutor sub forma grânelor, căl și a armelor.

Ei au câmpii întinse în regiunile temperate din nord, către Marea Pannoval-ului. Acest an, recolta noastră este săracă, și va fi și mai rău pe măsură ce căldura e în creștere. Totuși, armurierul nostru este posibil să poală imita ființele sibornaleze. Asta este, până acum, tot ce poate fi spus pentru partida ta cu Simoda Tal din Oldorando, în ciuda anilor ei puțini — totul cu excepția unui singur lucru. Regina Myrdemlinggal. Actuala noastră regină este o femeie bună și credincioasă, și dragostea vă unește. Dacă alungi această dragoste, vei suferi.

— Poate voi reuși s-o iubesc pe Simoda Tal.

— Poate, Majestate. Sartorilvrash se înloarse și privi apusul prin mica fereastră. Dar cu acea dragoste va apare și firul amar al urii. Nu vei mai găsi altă femeie ca regină; ori, dacă da, aceea nu va purta numele de Simoda Tal.

— Dragostea nu este importantă, spuse regele, și începu să măsoare podeaua. Supraviețuirea este mult mai importantă. Cel puțin așa afirmă prințul. Poate că are dreptate. Oricum, ce mă sfătuiești? Să spun da, sau nu?

Cancelarul se trase de favoriți.

— Problema cu phagorii este o altă aiureală. A mai adus prințul vorba despre asta?

— Nu a mai spus nimic.

— O va face. O vor face cei în numele cărora vorbește, și asta imediat ce se va încheia târgul.

— Deci, sfatul tău, cancelare? Să spun da sau nu Pannoval-ului?

Cancelarul își fixase privirea pe hârtiile de pa masă și se așezase pe laviță. Mâna sa flutură un pergament, făcându-l să cadă ca o frunză vestejită.

— Mă consulti, Sire, în probleme cruciale, în care chemările inimii intră în competiție cu cerințele de stat. Nu eu trebuie să decid... Nu este o problemă religioasă, pe care ar analiza-o mai bine vicarul?

JandolAnganol lovi cu pumnul în masă.

— Toate problemele au un aspect religios, dar în această chestiune specială trebuie să-mi consult cancelarul. Că o respecti pe actuala regină, este o ocazie pentru care te apreciez, Rushven. Totuși, pune deoparte această considerațiune și împărtășește-mi raționamentul tău. Să o dau la o parte și să închei această căsătorie dinastică, menită să asigure viitorul țării? Răspunde.

În mintea cancelarului încolți gândul că nu trebuia considerat responsabil de decizia regelui. Altfel, mai târziu avea

să fie făcui lap ispășilor; ei cunoștea prea bine dispoziția schimbătoare a regelui și-l înspăimântau furiile acestuia. Vedea multe argumente în favoarea coaliției între Borlien și Oldorando: pacea între doi vecini dușmani prin tradiție i-ar fi făcut pe toți să beneficieze: acea unire dacă era înfăptuită cu înțelepciune — cum ar fi putut-o face el — ar fi un zăgaz împotriva Pannoval-ului, la fel de bine ca și împotriva presiunilor continentului nordic, Sibomal.

Pe de altă parte, era tot atât de loial reginei cât și regelui. În maniera sa egocentrică, o iubea pe MyrdemInggală ca pe propria-i fiică, în special de când soția îi fusese ucisă în circumstanțe îngrozitoare. Îi putea vedea zilnic frumusețea ce-i încălzea bătrâna și recea inimă. Nu trebuia decât să ridice un deget și să spună holărâi:

— Trebuie să rămâi cu femeia pe care o iubești — cea mai puternică alianță pe care o poți face...”, dar cercetând chipul răvășit al regelui, curajul îl părăsi. Trebuia să-și apere cartea proiectul său măreț de o viață-ntregă.

Chestiunea era mult prea importantă pentru ca altcineva decât regele să hotărască.

— Majestatea voastră va avea o sângerare nazală dacă se agită prea mult. Vă rog, beți puțin vin.

— Pe toți zeii, ești tot ce poate fi mai rău între oameni; grozav ajutor!

Bătrânul își îndreptă umerii și-și scutură capul.

— Ca sfătuitor, datoria mea într-o asemenea problemă personală dificilă este să o reformulez cât mai clar pentru tine. Tu trebuie să decizi care din rezolvări este cea mai bună. Majestate, pentru că tu, dintre toți oamenii, va trebui să trăiești cu această decizie. Sunt două căi de a privi problemele cu care le confrunți.

JandolAnganol se îndreptă către ușă și se opri. Îl înfruntă pe bătrânul de la celălalt capăt al camerei.

— De ce trebuie să sufăr? De ce regii trebuie să fie altfel decât oamenii de rând? Dacă voi face acest lucru care mi se cere, voi fi un sfânt sau un diavol?

— Aceasta nu o vei ști decât tu, Sire.

— Nu-ți pasă de nimic, așa-i — nici de mine nici de regal, numai de trecutul acela mort la care lucrezi în fiecare zi.

Cancelarul își strânse mâinile tremurătoare pe genunchi.

— Se poate să-ți pese, Majestate, și totuși să nu poți face nimic. Ți-am spus că această problemă cu care ne confruntăm este rezultatul deținerii climei. Din înlămpulare, studiez acum o

cronică veche, din vremea altui rege, pe nume AozroOnden, regele unui Oldorando foarte diferit, în urmă cu aproape patru secole. Cronica povestește despre masacrul lui AozroOnden asupra a doi frați care împărțeau între ei conducerea țării.

— Cunoșc legenda. Și ce-i cu asta? Ameninț eu să ucid pe cineva acum?

— Această poveste plăcută, povestită într-o manieră istorică, este tipică pentru gândirea acelor timpuri primitive. Poate că nu trebuie să luăm povestea ca atare. Este o alegere asupra responsabilității omului pentru moartea celor două anotimpuri bune, reprezentate ca doi oameni buni, și asupra determinării iernilor geroase și a verilor arzătoare, care acum ne afectează. Cu toții suferim din cauza acelei vinovății primordiale. Nu poți acționa fără să le simți vinoval. Asta este tot ce poi spune.

Regele scoase um mormăil.

— Bătrân vierme de bibliotecă, dragoslea este cea cere mă-ndurerează, nu vinovăția!

Și ieși, trântind ușa în urma lui. Nu voia să admită în fața cancelarului că se simțea vinoval. O iubea pe regină; totuși ceva pervers în el dorea să fie liber, și aceasia îl tortura.

Ea era Regina Reginelor. Tot Borlien-ul o iubea, așa cum nu-l iubeau pe el. Și în plus, el știa că regina le merita dragostea. Poate că ea crezuse prea mult în dragoslea lui... Poate că avea multă putere asupra lui...

Și acea fortăreață a trupului ei, copt ca și porumbul, acea mare mătăsoasă a părului ei, privirea ei, surâsul... Dar cum ar fi fost oare trupul în dezvoltare a acelei prelențioase prințese jumătate-madi? Cu totul altceva...

Gândurile lui întortocheate, oscilând într-o parte sau în cealaltă, fură zăvorâte în labirintul palatului. Acesta se ridicase aproape accidental. Curțile fuseseră mărginite de clădiri, iar apartamentele servitorilor fuseseră improvizate din ruine. Măreția și sordidul erau alăturate. Privilegiații care locuiau aici, deasupra orașului, sufereau aproape aceleași inconveniente ca și cei din oraș.

Unul din aspecte era aranjamentul grolesc profilat pe cer, acum scos în evidență pe fondul norilor întunecați. Aerul văii slăbea deasupra orașului ca o pisică totănită indiferent asupra unui șoarece aflat pe moarte. Pânze Canvas, copăi de lemn și mici mori de vânt din cupru fuseseră plasate pe gurile de aerisire, pentru a capta puțin aer curat pentru cei ce sufereau în camerele de dedesubt. Toate acestea scărbăiau deasupra

capului regelui în timp ce se plimba prin labirintul său. Privi în sus o dată, ca și cum ar fi fost atras de un cor al destinului.

Nu mai era nimeni, cu excepția santinelor. Stăteau în fiecare turn, majoritatea fiind phagori. Purtând arme, mășcăluind, sau stând de pază, ei puteau fi unicii posesori ai castelului și ai secretelor acestuia.

JandolAnganol îi salută absent. Există o singură persoană la care ar fi putut merge pentru un sfat. Putea fi un sfat răulăcios, dar era un sfat. Această persoană era ea însăși un secret al castelului. Tatăl său.

Îndreptându-se către o parte mai interioară a palatului, unde era închis tatăl său, tot mai multe santinele luau poziția de dreptți la apropierea lui, ca și cum printr-o calitate regală îi putea îngheța cu prezența lui. Lilecii zburau din cuiburile lor din stâncă, găinile îi fugeau de sub picioare; însă locul era ciudal de liniștit, potrivitându-se cu dilema regelui.

Se îndreptă către o scară, păzită de o ușă. Acolo stătea un phagor, a cărui castă militară superioară era dezvăluită de faptul că-și păstrase coarnele.

— Doresc să înfr, spuse regele.

Fără un cuvânt, phagor-ul scoase o cheie și descuie ușa, deschizând-o larg cu piciorul. Regele coborî, mergând încet, ținându-se cu o mână de o bară metalică. Lumina era slabă, și slăbea pe măsură ce scara cobora. Jos era o anticameră, unde o aită santinelă stătea în fața unei alte uși încuiate. Și aceasta îi fu descuială regelui.

Întră în grupul umed de camere rezervate tatălui său.

Chiar absorbit cum era, simți răcoarea și umezeala. O umbră de remușcare îi trecu prin suflet.

VarpalAnganol stătea la capătul celei de-a treia camere, învelit într-o pătură, privind fix la un foc slab, ce ardea într-un cămin. Un grilaj înalt într-unul din pereți lăsa înăuntru rămășițele luminii zilei. Bătrânul privi în sus, clipind, și plescăi ca și cum s-ar fi pregătit să vorbească, însă nu spuse nimic.

— Tată. Eu sunt. Nu ai nici o lampă?

— Tocmai încercam să calculez în ce an suntem.

— 381, iarna. Erau câteva săptămâni de când nu-și văzuse tatăl. Bătrânul îmbătrânise considerabil, și avea să fie curând cu străbunii.

Se ridică, sprijinindu-se pe brațul scaunului.

— Vrei să stai jos, băiete? Este singurul scaun. Locul ăsta nu este foarte bine mobilat. O să-mi facă bine dacă stau puțin în picioare.

— Stai jos, tată. Vreau să-ți vorbesc.

— Ți-ai găsit fiul — ce nume are? Roba? L-au găsit pe Roba?

— E nebun, până și străinii au aflat.

— Vezi tu, ți plăcea deșertul când era copil. L-am dus acolo, pe el și pe mama lui. Cerul larg...

— Tată, mă gândesc să divorțez de Cune. Sunt rațiuni de stat.

— Oh, bine, ai putea s-o închizi aici cu mine. Îmi place Cune, frumoasă femeie. Desigur, vom avea nevole de alt scaun...

— Tată, vreau un sfat. Vreau să vorbesc cu tine.

Bătrânul șezu. Jandolanganol trecu în fața lui și se ghemui, cu spatele către focul firav.

— Vreau să te întreb despre dragoste, ce este dragostea. Mă asculți? Fiecare presupune că iubește. Cel mai de sus ca și cel mai de jos. Îl iubesc pe Atolputernicul Akhanaba, și-mi fac rugăciunea în fiecare zi; sunt unul dintre reprezentanții lui, aici, pe pământ. O iubesc și pe Myrdemlingala, mai mult decât pe oricare altă femeie care a existat vreodată. Știu că am ucis bărbați care am crezut că se uitau după ea.

Urmă o pauză, timp în care tatăl său își adună gândurile.

— Ești un bun spadasin, nu am negat niciodată. Bătrânul chicotii

— Nu spunea un pact că dragostea este ca moartea? Îl iubesc pe Akhanaba și o iubesc și pe Cune, da. Toluși, sub această dragoste — mă întreb adeseori — sub această dragoste, nu este oare o urmă de ură? Ar trebui să fie? Oare orice bărbal simte ca și mine.

Bătrânul nu spuse nimic.

— Când eram copil, ce mă mai băteau M-ai pedepsit închizându-mă. Odată m-ai încuiat în această pivniță, îți amintești? Și toluși te iubeam, te iubeam fără discuție. Iubirea fatală și inocentă a unui băiat pentru tatăl său. Cum se face că nu pot iubi pe nimeni altcineva fără această otrăvă a urii?

Bătrânul se fătăi în scaun în timp ce vorbea fiul său, ca și cum ar fi avut o mâncărime incurabilă.

— Nu există sfârșit, spuse el. Nici un sfârșit... Nu putem spune unde se termină o emoție și unde începe alta. Necazul tău nu este ura, ci vinovăția. Asta este ceea ce simți — vina, Jan. O simți și eu, toți bărbații o simt. Este adânc înrădăcinată în oase și moștenită, și pentru asta Akha ne pedepsește cu frigul și arșița. Femeile nu par să simtă asta așa cum bărbații simt.

Bărbații controlează femeile, dar pe bărbați cine-i controlează? Ura nu este rea deloc. Îmi placa ura, mi-a plăcut înoldeana. Ți ține de cald nopțile.. Ascuită, când eram tânăr flăcău, uram aproape pe oricine. Te uram pentru că nu făceai cum îți spuneam. Dar vina — vina este o chestiune diferită, vina te face să te simți mizerabil. Ura te înveselește. Te face să uiți vina.

— Și dragostea?

Bătrânul oftă, suflând cu respirația lui rea atmosfera stătută. Era atât de întuneric, încât fiul său nu-i putea vedea chipul.

— Câinii își iubesc stăpânii, asta știu. Am avut odată un câine, un câine minunat, alb cu capul maroniu, și cu ochii ca ai madișilor. Obişnuia să stea lângă mine în pat. Îl iubeam pe câinele ăla. Oare cum îl chema?

JandolAnganol se ridică.

— Asta este singura dragoste pe care-ai simțit-o vreodată? Dragoste pentru un câine amărât?

— Nu-mi amintesc să fi iubit pe altcineva... Oricum, vei divorța de MyrdemInggala și vei o scuză ca să nu te simți atât de vinoval, nu?

— Asta am spus eu?

— Când? Nu-mi amintesc. Oare cam ce vreme este, ai putea să-ți dai seama? Trebuie să anunți că ea și Yeferal Oboral, acel frate al ei, au complotat să-l ucidă pe amasadorul sibornalez, și așa a fost ucis fratele ei. O conspirație. Este o scuză perfectă. Și apoi când o vei da-o la o pertă, vei satisface Sibornal-ul, ca și Pannoval-ul și Oldorando.

JandolAnganol își prinse fruntea cu mâinile.

— Tată, cum ai aflat de moartea lui Yeferal Oboral? Trupul său a fost adus înapoi numai cu o oră în urmă.

— Vezi tu, fiule, dacă stai foarte liniștit, așa cum stau eu cu încheieturile mele înțepenite, totul vine la tine. Am mai mult timp... Mai este o posibilitate...

— Care?

— Poți pur și simplu s-o faci să dispară în întuneric, într-o noapte. Să nu mai fie văzută vreodată. Acum, că fratele ei a murit, nu mai este nimeni atât de interesat de ea ca să facă un scandal real. Bătrânul ei lăă mai trăiește?

— Nu. N-aș putea face asta. Nici măcar n-aș visa s-o fac.

— Bineînțeles că ai face-o... Răse încet. Dar ideea mea despre conspirație e bună, nu?

Ragele merse să stea sub fereastră. Valuri de lumină curgeau pe lavanul din cărămidă al închisorii. Afară era bazinul

reginei. Regretele se acumulaseră ca și apa. Cât de trădător putea fi încă bălăranul...

— Bună? Plină de viclenie și profitând de circumstanțe, da? Acum văd limpede unde mi-am format caracterul.

Bălu în ușa pentru a i se da drumul

După pivnițe, lumea pe înserale apărea scăldată în lumină. Ieși pe o ușa laterală și merse către bazin, unde o serie de trepte coborau în apă. Odată, aici era o barcă; își amintea că se jucase în ea ca băiețel; acum putrezise și se scufundase.

Cerul era de culoarea brânzei învechite, presărat cu smocuri de nori cenușii. La capătul îndepărtat al bazinului, ca o faleză, se ridicau apartamentele reginei, cu lumnuri elegante profitându-se negre pe cer. La o fereastră ardea slab o lumină. Poate că frumoasa lui soție se afla acolo, pragătindu-se de culcare. Ar fi putut merge s-o roage să-l ierte. Se putea pierde în frumusețea ei.

În loc de asta, nepremadităl, sări în bazin.

Își ținu mâinile apropiate deasupra capului, ca și cum ar fi căzut de pe o clădire. Aerul ieșea din hainele lui. Apa se înluneca rapid pe măsură ce se scufunda.

— Doamne, fă să nu mă mai ridic la suprafață, spuse el.

Apa era adâncă, și rece, și înlunecată. Simțea teroarea încercând să prindă mărul de la fund. Din nasul său se strecurau bule de aer.

Procese vitale controlate de Atolputernic nu-i îngăduiră să evadeze în brațele morții. În ciuda eforturilor, se văzu ridicându-se din nou. Când ajunse la suprafață, găfăind, lumina de la fereastra reginei se stinse.

7. Regina vizitează vii și morții

Ziua următoare începu fierbinle și apăsătoare. Regina Raginelor își permise să fie îmbăială de femeile ei. Se jucă pentru o vreme cu Talro, apoi îl convocă pe Sartorilvrăsh în cavoul familiei.

Acolo îi acordă ultimele onoruri fratelui său. Curând, el urma să fie înmormântat în cripta sa. Trupul său, înveșmântat în galben, zăcea pe un bloc de gheață Lordrydry. Observă cu mâhnire cum nici măcar moartea nu-i transformase înșălăturile. Plângea pentru toate lucrurile prozaice sau exotice, pentru tot ceea ce se întâmplase sau nu se întâmplase fratelui ei în timpul vieții. Astfel o găsi cancelarul.

Purta o cămașă pătată cu cerneală. Avea cemeală pe dăgele. Mormăia și avea cemeală și pe gură.

— Rushven, trebuie să-mi iau rămas bun, dar doresc și să-mi salui fratele, acum că sufletul său a trecut în lumea de dadesubl. Te vreau alături de mine cât timp merg în criptă, pentru a fi sigură că nimeni nu mă deranjează.

El se arătă încurcal.

— Doamnă, permite-mi să-ți amintesc două lucruri. Primul, că aceasă reconciliere cu părinții este descurajată de biserica la. Al doilea, nu este posibilă comunicarea cu spiritele înainte ca trupurile lor nemuritoare să fie înmormântate în criptă.

— Și al treilea, tu oricum crezi că această împăcare cu strămoșii este o poveste pentru copii. Amintindu-și de o veche discuție între ei, îi oferi un zâmbet.

El își scutură capul.

— Știu bine că am spus mai demult. Cu toate acestea, timpurile se schimbă. Acum mărturisesc că eu însumi am învățat să intru în reconciliere cu strămoșii, să mă consolez prin comunicarea cu spiritul soției mele dispărute.

Își mușcă buzele. Văzându-i expresia, mai spuse:

— Da, ea m-a iertat.

Ea îl alinse.

— Mă bucur.

Apoi învățatul vorbi din nou:

— Dar vezi, Majestale, există o dificultate filozofică în credința că acest ritual este altminteri decât subiectiv. Nu pot fi spirite sub pământ, cu care cei vii să vorbească.

— Știm că sunt. Tu și eu și milioane de țărani vorbim cu predecesorii noștri oricând dorim. Unde este greutatea?

— Datele istorice, din care am din belșug, toate raportează că spiritele erau odală creaturile urii, jelindu-și viețile ratate, aruncând dispreț asupra viilor. Peste generații, aceasta s-a schimbat; astăzi tot ce primește cineva este consolare și dulcagărie. Asta sugerează că întreaga experiență este îndeplinirea dorinței, un fel de autohipnoză. Și mai mult, geometria stelară a scos în evidență ideea antică a lumii noastre, care stă deasupra creatorului original, către care coboară spiritele.

Ea bătu din picior.

— Trebuie neapărat să-l chem pe vicar? Nu sunt oare destul de îndurerată, fără a mai trebui să ascult la ora asta despre lecturile tale istorice?

— Îi păru imediat rău pentru această ieșire și-l luă de braț când urcă către camera ei.

— Este un confort, orice-ar fi, spuse ea. Fie lăudat, dincolo de orice știință, există o împărăție a spiritelor.

— Draga mea regină, chiar dacă urăsc religia, recunosc sfîntenia atunci când sunt în preajma ei. Când ea îi strânse brațul, fu îndemnat să continue. Dar Sfînta Biserică, de fapt, nu a acceptat niciodată împăcarea cu strămoșii ca parte din ritual, nu-i așa? Nu știe ce să facă cu spiritele. În consecință, ar dori s-o interzică, însă dacă o face, atunci un milion de țărani vor părăsi Biserica. Astfel că ignoră întreaga chestiune.

Ea își privi mâinile fine. Deja se pragătea pentru act.

— Ce sensibil din partea Bisericii, murmură ea.

Sartorilvrash, la rândul lui, era suficient de sensibil pentru a nu replica.

MyrdemInggala îl conduse către camera sa. Se afundă în pal, adunându-se, controlându-și respirația, relaxându-și mușchii. Sartorilvrash șezu în lăcere lângă patul ei, înconjurându-și fruntea cu semnul sfînt, pentru a-și începe vechea. Văzu că regina deja intrase în transă.

— Și țină ochii strâns închiși, fără a îndrăzni să-i privească frumusețea lipsită de apărare, și ascultându-i respirația rară.

Sufletul nu are ochi, toluși poate vedea în lumea de dadesubt.

Sufletul raginei își distribui salutul către acea lume imadiial ce-și începu lunga coborâre. Dadesubl era un spațiu mult mai vast decât cerul nopții, mai bogat, mai impunător. Nu era de fapt un spațiu: era opusul spațiului — chiar al conștiinței — o densitate particulară fără formă.

Întocmai cum țărnul privește o navă care pleacă pe ocean, ca un simbol al libertății, în timp ce marinarii de pe vas privesc țărnul în mod asemănător, tot așa și împărăția uitării era în același timp, spațiu și non-spațiu.

Pentru conștiință, aceeași împărăție părea infinită. În direcția ei descendență, ea înceta numai acolo unde începeau rasele omenirii, într-o verde și necunoscută, de necunoscut, malcă, matca creatorului originar. Creatorul originar — acest principiu matern pesiv — primea sufletele morților care se scufundau înapoi în ea. Chiar dacă se putea să nu fie nimic mai mult decât un parfum fosil înmormântat în rocă, nu i se putea rezista.

Deasupra crealorului originar pluteau spiritele, mii și mii și mii, ca și cum toate stelele nopții ar fi fost strânse în ordine, și aranjate în conformitate cu vechea idee a grupurilor de căle opl.

Sufletul explorator al raginei se scufunda, plutind peste spirite ca o pană. În zonele lor izolate, ele nu semănau așa mult cu stelele, ci mai degrabă cu pui mumificați, cu ochii și stomacele goale, cu picioarele bălângănindu-se. Vârsta le erodase. Erau transparente. Interiorul lor circula ca peștii luminescenți într-un acvariu. Gurile lor se deschideau ca ale peștilor, ca și cum ar fi încercat să arunce bule către suprafața pe care nu o vor mai vedea-o niciodată. În straturile superioare, unde spiritele erau mai puțin vechi, din laringele fantomatice încă mai ieșeau mici bule, ultimele rămase din caseta posesivă a vieții.

Pentru unele suflete care pătrundeau acolo, umbrele celor plecați erau terifiante. Pentru ragină, ele ofereau consolare. Se uita în jos către acele guri conservate în sticlă vulcanică, și din nou îi revenea credința că măcar câteva rămășițe rămăneau din existență, și vor rămâne întoldeauna până când planeta va pieri în fiăcări. Și cine știe dacă nu chiar și atunci...

Pentru sufletele aventuriere, nu păreau posibile limite ale comportamentului. Toluși exista o direcție. Crealorului era o pială călăuzitoare. Totul aici fusese adunat în conformitate cu planul, așa cum slăncile de pe malul mării sunt gredate după mărimi.

Rândurile de suflete se întindeau pe sub întreaga lume, ducând dincolo de Borlien și Oldorando, către îndepărtatul Sibornal și până în îndepărtatele locuri ale Hespagorat-ului, către semitegendarul Pegovin, dincolo de Marea Climent, chiar și la poli.

Corabia sufletului se mișca sub o briză care nu sufla, ajungând în final la spiritul care fusese odăla mama ei, sălbalica Shannana, soția lui RatanOborol, conducătorul Malrassyl-ului. Spiritul matern semăna cu o colivie sfărâmată, coastele ei și oasele bazinului formând modele aurii în înlăuneric, ca o frunză zdrobită cu multă vreme în urmă în cartea unui copil Vorbi.

Spiritele erau lucruri chinuitoare. Negative ca existență, rechemau numai lucrurile plăcute din viețile lor. Binele fusese îngropat împreună cu ele; răul, pierdut odată cu libertatea de acțiune

— Dragă mamă, vin din nou în fața ta, îndatoritoare, pentru a vedea cum o duci. Era salutul ei ritual.

— Fiica mea dragă, aici nu sunt probleme. Totul este senin, nimic nu ne tulbură. Și când apari, realizezi totul. Vesela și frumoasa mea, cum oare am reușit să produc un asemenea vlăstar din pânțelele mele nevrednice? Aici este și bunica ta, încântată să fie iar în prezența ta.

— Și pentru mine este o plăcere să fiu în prezența ta, mamă. Dar cuvintele erau o formulă împotriva entropiei.

— Oh, nu, nu trebuie să spui asta, pentru că delicios este pe de-a-niragul al nostru, și adesea mă gândesc că în grăbitele zile ale vieții mele nu te-am mulțumit de-ajuns, cel puțin nu atât cât ar fi meritat virtutea ta. Erau mereu alătea de făcut, și încă o bălălie de dus, și cineva s-ar putea întreba acum de ce era cheltuită energia pe lucruri atât de puțin importante, când adevărata bucurie a vieții era aproape de line, și te puteam vedea crescând în spiritul ei.

— Mamă, ai fost un părinte bun, iar eu un copil nu de-ajuns de îndatoritor. Am fost înoldeuna încăpățânată.

— Încăpățânată! exclamă bătrânul spirit. Nu, nu, n-ai făcut nimic ca să superi. Cineva poate vedea lucrurile diferit în acest stadiu al existenței, poți vedea care sunt lucrurile adevărate, ce este important. Câteva mici fleacuri sunt nimic, și-mi pare rău numai că am făcut alăta levalură la momentul respectiv. A fost numai prostia mea — am știut înoldeuna că lu ești cea mai mare comoară a mea. N-am trecut prin viață — aici este eșecul — cum cei de aici de jos fără urmași vor mărturisi cu durere fără de margini.

Ea continuă veselă în această manieră și ragina o lăasă să bală câmpli, oprită de cuvintele ei, pentru motivul că în viață o găsisese pe mama ei absorbită de propria persoană. O încânta să vedă că acaastă colivie sfărâmată își amintea înlămplări din copilăria ei. Carnea murise; memoria era îmbălsămală aici.

În cele din urmă o Întrerupse.

— Mamă, am venit aici, jos, pragălită pe jumătate să-l întălnesc pe YeferalOboral, așleptându-mă ca sufletul lui să se fi alăturat ție și bunicii.

— Ah... atunci fiul meu drag a ajuns la capătul anilor lui pământeni? Oh, lăudal fie, ială vești bune într-adevăr, ce bucuroși vom fi împreună cu el, pentru că el nu a slăpănit niciodată comunicarea cu spiritele ca tine, feliță deșleapă ce ești. Ce bucurie ne faci!

— Mamă dragă, a fost împușcat de o armă sibornaleză.

— Splendid! Splendid! Cu cât mai curând, cu atât mai bine, în ceea ce mă privește. Este o desfătare... Și când să-l așleptăm?

— Rămășițele sale vor fi înmormănlate peste câteva ore.

— Ne vom uita după el, și ce primire îi vom face. Vei fi și tu aici cu noi într-o zi, nu le teme...

— Prevăd asla, mamă. Și am o cerere, pe care să o treci spiritelor prielene. Este o întrebare dificilă. Este încă cineva la suprafață care mă iubește. Chiar dacă nu și-a mărturisit niciodată dragostea, am simțit-o rediind din el. Simt că pol avea încredere în el cum în puțină pol avea încredere. A fost alungat din Malrassyl pentru a lupla într-un ținut îndepărtat.

— Nu avem războaie aici, copilă dulce.

— Acest prielen de încredere este edesea în transă. Tatăl lui este acolo, în lumea de dedesubt. Numele prielenului meu este Hanra TolramKelinet. Vreau ca tu să-i transmiți un mesaj tatălui său, să-l întrebe pe Hanra unde se află, pentru că este esențial să-i comunic ceva.

O lăcere cu un slab zgomot de fond se lăasă înaintea ca umbra Shannana să vorbească din nou.

— Scumpa mea copilă, în lumea ta nimeni nu comunică pe deplin cu călăit. Astfel că multe sunt necunoscute. Aici avem deplinătate. Nu mai pol fi secrete, o dată ce ne-am lepădat de Irupuri.

— Știu, mamă, spuise sufletul.

Se temea de acel fel de deplinătate. Auzise acea declarație de multe ori. Explică încă o dată ce se cerea de la spiritul învocat. După multe diversuni, se ajunsese la o înțelagere,

și cererea sufletului a fost trecută de-a lungul șirurilor, ca o briză răscolind frunzele căzute dintr-o pădure.

Pentru suflet, era dificil să se susțină. Fanlasme din lumea de deasupra se strecurau, și un zgomot ca de prăji. O perdea suflată de vânt, ceva zornăind, ca o muzică funebră. Sufletul începu să se îndepărteze, în ciuda ademenirilor gossieului mamei sale.

În cele din urmă mesajul se întoarse la ea direct din obsidian. Prietenul ei era încă printre cei vii. Gossieurile familiei lui spuneau că vorbise cu ele recent, când partea lui trupească era în apropierea unui sat numit Ul Pho, în jungla înălțimilor Chwart, la marginea estică a ținutului numit Randonan.

— Mulțumirile mele pentru ceea ce doream să știu, plânse sufletul. Continuând cu gratitudine, gossieul mamei pufăi praful din gâl și vorbi din nou.

— Aici ne pare rău pentru tine și pentru viețile voastre zdrobite, când aparența fizică vă orbește. Putem comunica cu o voce și mai pulernică, dincolo de conștiința ta, unde multe voci sunt una singură. Vino curând și ai grijă de tine. Alătură-te nouă!

Dar sufletul fragil cunoștea acele pretenții ale bătrânei. Morți și vii erau în armale opuse — Iranza și comunicarea cu gossieurile era numai un armistițiu.

După multe plânsete de afecțiune, părăsi umbra care fusese odată Shannana, pentru a urca spre spectrul mișcării și aspirației.

Când MyrdeInggala fu suficient de întremată, îl concedie pe Sartorilvrash din suita sa cu o curtoazie adecvală și fără a pomeni ceea ce aflase când se afla în Iranza.

O chemă pe Mai TolramKetinel, sora prietenului de care se interesase în lumea de dedesubt. Mai o ajută de-a lungul ritualului băii post-Iranza. Regina își stropea corpul cu foarte multă grijă, ca și când ar fi fost întinal de călătoria printre morți.

— Doresc să merg în oraș, Mai — deghizată. Tu mă vei însoți. Prințesa va rămâne aici. Pregătește două rânduri de îmbrăcăminte țărănească.

Când rămase singură, MyrdeInggala scrisese o scrisoare generalului TolramKetinel, punându-l la curent cu amenințătoarele evenimente de la Curte. Semnă scrisoarea, o sigilă cu sigiliul personal, o închise într-o pungă de piele și o sigilă și pe aceasta cu un sigiliu și mai pulernic. Înlăturându-și simțămintele de slăbiciune, se îmbracă în hainele țărănești pe care Mai le eduse, și ascunse în ele punga cu mesajul.

— Vom pleca prin poarta laterală.

Poarta aceasta atrăgea mai puțin atenția. La poarta principală erau întoldeauna cerșetori și alți inoportuni. Erau de asemenea capete de criminali înfipți în țeapă, care duhneau.

Paza le lăsa să treacă indiferentă și femeile începură să coboare drumul șerpuit către oraș. La aceasă oră, JandolAnganot probabil edormise. Era un obicei al lui, învățat de la tatăl său, să se trezească în zori și să se arate, încoronat, la balcon, pentru ca toți să-l vedă. Nu numai că gestul lui inducea un sentiment de securitate națiunii, dar impresiona pe oricine cu lungile ore în care lucra regele — "ca un țaran cu un singur picior", cum se spune. Dar, în general, regele se înlorcea în pat după această apariție.

Nori grei treceau pe deasupra. Vântul arzător, thordotterul, sufla dinspre sud-est, adierea lui fierbinte lovindu-le direct în față. Simțiră o ușurare ajungând la aleile înguste de la poalele dealului, în ciuda prafului care le biciuia călcăiele.

— Vom căuta binecuvântarea în biserică, spuse MyrdenInggala.

La capătul străzii se afia o biserică, cu treptele șerpuiind în jurul zidului curb, în maniera tradițională a vechilor biserici borlieneze. O parte din biserică era deasupra pământului, mai puțin domul. Astfel, preoții bisericii imitau dorința de a trăi sub pământ pe care o posedau Cei Care Luau, acei sfinți din Pannoal care aduseseră credința în Bortien, cu secole în urmă.

Cele două femei nu erau singure în coborârea lor. Un țaran bătrân se ținea după ele, condus de un băiat. Întinse o mână către ele. Povestea lui era că-și abandonase așezarea, deoarece căldura pârjolise recolta și venise în oraș să cerșească. Regina îi dădu o monadă de arginț.

În interiorul bisericii era întuneric.

Congregația, îngenunchea într-un bazin de întunecime, intenționa să le reamintească de mortalitatea lor. Lumina se filtra de deasupra. Imaginea pictată a lui Akhanaba în spelele altarului circular era luminată cu lumânări. Fața lungă, bovină, pictată în albastru, cu ochii blânzi, însă inumani era acoperită de umbre incerte.

La acele elemente tradiționale se adăuga o podoabă mai modernă. Lângă ușa, luminată de o lumânare, era așezat un portret stilizat al unei mame, cu ochii plecați și mâhniti, cu mâinile desfăcute.

Multe dintre femei șovăiau în a săruta icoana Creatorului originar după ce trecuseră pe lângă portretul mamei.

Nu se ținea nici o slujbă acum, însă, deoarece biserica era plină nu mai puțin de jumătate, un preot se ruga cu voce tare intonând pe nas o cântare.

— Mulți vin să bată la ușa Ta, o, Akhanaba și mulți se întorc fără să fi bătut. Și pentru cei care se întorc și pentru cei ce slau și bat cu toată pietatea, Tu le spui: "Încelează cu plăsul" Când oare Te voi desluși, o, Atolputernicule? Pentru că spun că toate ușile către Tine slau deschise, și niciodată nu au fost zăvorâte. Aceste lucruri sunt de văzut, dar nu le poți vedea.

Myrdemlingala se gândea la ceea ce-i spusese gossieul mamei ei. Comunicaseră cu o voce superioară. Și totuși, Shannana nu-l pomenise pe Akhanaba. Privind în sus către chipul Atolputernicului, ea gândi: "este adevărat, suntem înconjurați de mister. Nici măcar Rushven nu poate înțelege"

— Tot ce există în jurul tău este ceea ce ai nevoie, dacă vei accepta și nu vei lua cu forța. Dacă n-ai face decât să te așezi jos atunci ai vedea ceea ce este mai presus de tine. Toate lucrurile sunt egale în această lume, dar există ceva mai presus de ele. Nu te întreba niciodată dacă sunt animal ori om, ori pială. Sunt toate acestea și mult mai mult decât poți tu învâța să percepi.

Incantația continuă, corul alăturându-se. Regina reflectă cât de frumos se armonizau vocile alto cu piatra botilă de deasupra capetelor; aici erau într-adevăr reunite spiritul și piala.

Își duse mâna sub haine, pe piept, încercând să-l liniștească bătăile inimii.

În ciuda frumuseții cântării, trăirile ei nu puteau fi alinate. Nu era momentul pentru a contempla eternitatea, sub presiunea cruntelor evenimente

Când preotul ti binecuvântă, ea fu gala să continue. Cele două lemei, cu broboadele pe cap, ieșiră din nou în vânt și la lumina zilei.

Regina se îndreptă cu însoțitoarea ei către docuri, unde râul Takissa se arăta înlunecat și agitat, ca o mică mare. O ambarcațiune abia sosită din Oldorando ancora cu dificultate. Mici vase fură încărcate, însă activitatea era mai redusă din cauza thordotterului.

Căruțe goale, buloai, cherestea, trolii și alte echipamente esențiale vieții pe râu stăteau părăsite în jur. O pânză flutura în vânt. Regina înaintă cu holărare, până când ajunseră la un depozit pe care era înscrisă sigla:

**COMPANIA DE COMERCIALIZARE A GHEȚII
LORDRYARDRY**

Aici era cartierul general din Matrassyl al faimosului căpitan al gheții, Krillio Muntras, din Lordryardry.

Depozitul era o îngrămădire de uși la toate nivelurile, mici și mari. Myrdeinggala o alegea pe cea mai mică de la parter și intra. Mai o urmă.

În interior era o curte pielruită, unde oameni solizi rostogoleau butoaie de dimensiunile lor înșiși către o căruță.

— Aș dori să vorbesc cu Krillio Muntras, spuse ea celui mai apropiat.

— Este ocupat. Nu va vorbi cu nimeni, spuse unul, privind-o cu suspiciune. Ea își trase un vâl pe față, pentru a nu fi recunoscută.

— Cu mine va vorbi. Își scoase de pe un deget de la mână stângă un inel ce purta culorile mării. Du-i asta.

Omul se îndepărta mormăind. După accent și statură, ea știa că omul era din Dimariam, una din țările continentului sudic, Hespagoral. Așteptă nerăbdătoare, bălând din picior pe pavaj, însă omul se înloarse într-o clipă, cu atitudine mult schimbată.

— Vă rog, îngăduiți-mi să vă conduc la căpitanul Muntras.

Myrdeinggala se întoarse către Mai.

— Mă vei aștepta aici.

— Dar, doamnă...

— Și nu-i incomoda pe oameni în munca lor.

Fu condusă într-un atelier mirosind a lemn proaspăt rindeluit și a lipici, unde oameni vârstnici și ucenici tăiau cberesteaua și făceau din ea lăzi și cutii pentru gheață. Mesele de lucru erau încărcate cu lungi rindele ascuțite. Oamenii priviră figura feminină voalată cu curiozitate când trecu pe lângă ei.

Călăuza ei deschise o ușă ascunsă în spatele hainelor de protecție. Urcară o scară prăfuită către un etaj, unde o cameră lungă și scundă supravaghea râul. La un capăt al camerei lucrau o serie de funcționari, cu umerii aduși deasupra registrelor de contabilitate.

La celălalt capăt era un birou cu un fotoliu la fel de solid ca un Iron, din care se ridică un om gras, înaintând cu o expresie radioasă. Se plecă adânc, îl concedie pe ghid și o conduse pe rugină într-o cameră privată, dincolo de birou.

Deși camera lui dădea către o curte de vite, era bine mobilată, cu gravuri pe pereți, de o eleganță diferită de aspectul funcțional al restului clădirii. Una din gravuri o reprezenta pe regina Myrdeinggala.

— Stimată Regină, sunt mândru să vă primesc. Căpitanul gheții zâmbi din nou și-și aplecă într-o parte capul căl putut de

mult, pentru a o privi mai bine cum își înlătură vălul și broboada. El însuși era simplu îmbrăcat, într-o logă plină de buzunare, purtală de mulți nativi din regiunile ecuatoriale.

Când o văzu așezată confortabil și după ce-i oferî un pahar cu vin răcorit cu gheață proaspătă de Lordyardry, întinse o mână către ea. Deschizându-și pumnul, dezvălui inelul pe care-l returnă ceremonios, insistând să-l polrivească pe degetul ei delicat.

— Este cel mai frumos inel pe care l-am vândut vreodată.

— Atunci erai numai un umil neguslor ambulant.

— Și mai rău, eram un cerșelor, dar un cerșetor cu voință. Își lovi pieplul.

— Acum ești foarte bogat.

— Ce este bogăția, doamnă? Poate ea cumpăra fericirea? Ei, cîstind vorbind, cel puțin ne îngăduie să fim nefericiți într-un mod confortabil. Situația mea, trebuie să recunosc în fața domniei voastre, este mai bună decît a majorității oamenilor de rînd.

Răsul său era plăcut. Își săltă fără ceremonie un picior rotofei pe marginea mesei și-și ridică paharul pentru a loasta pentru ea, cercetînd-o. Regina Reginelor își ridică ochii către el. Căpitanul Gheții își coborî privirea, apărîndu-se de un tremur al simțămîntelor, ca o sfilă respectuoasă. Avusese de-a face cu multe fete, de pe tot cuprinsul lumii, pe cît de înlins era comerțul cu gheață, dar în lața frumuseții reginei, se simțea nepulincios.

Myrdeminggala îl întrebă despre familie. Știa că are o fată inteligentă și un fiu prost, și că fiul, Div, urma să preia comerțul cu gheață la reîntregirea tatălui său. Acea retragere fusese amînată Muntras lăcuse ultima călătorie cu o decadă și jumătate în urmă, în perioada Bătăliei de la Cosgatt — numai că se dovedise a nu fi ultima, pentru că Div avea nevoie de îndrumare în continuare.

Ea știa că era blînd cu prostul său fiu. Totuși, tatăl lui Muntras fusese aspru cu el, trimițîndu-l de copil să câștige bani cerșind și făcînd comerț ambulant, pînă cînd demonstrase că este capabil să pornească afacerea cu gheață avînd o singură navă.

Auzise povestea lui și allădată, însă nu era plictisită de ea.

— Ai avut o viață palpitantă, spuse regina.

Crezînd că afirmația implica o critică, păru stînjent. Pentru a-și masca stînjeneala, își coborî piciorul și spuse:

— Nu-mi este rușine să spun că am prosperat în timp ce majoritatea cetățenilor fac exact invers.

Ea privi către ei, întrebându-se dacă înțelesese că și ea făcea parte din acea majoritate, însă spuse, în felul ei liniștit:

— Mi-ai mărturisit odată că ai început afacerile cu o singură ambarcațiune. Câte ai acum, căpitane?

— Da, doamnă. bătrânul meu tată a început numai cu o epavă, pe care am moștenit-o. Astăzi: 11 predau fiului meu o flotă de douăzeci și cinci de corăbii. Nave rapide, vase mici cu două catarge, corăbii de pescuit, vase de pescuit cu două catarge să bală râurile și coastele fiecare edaplată comerțului. Poți vedea avantajele comerțului cu gheață. Cu căl se face mai cald, cu alăt mai multe blocuri de gheață bună de Lordryardry vor fi aduse pe piață. Cu căl mai rău este pentru alții, cu atât situația se îmbunătățește pentru mine.

— Dar gheața dumitale se topește, căpitane.

— Este adevărat, și s-au făcut multe glume pe tema asta. Însă gheața Lordryardry, fiind pură, se topește mai încet decât gheața vândută de alții.

Se bucura de prezența ei, chiar dacă își dăduse seama de aerul ei ușor întunecat, atât de diferit de dispoziția ei obișnuită.

— Vă voi pune încă o problemă. Sunteți devotați religiei Țării voastre, doamnă, așa că nu trebuie să vă reamintesc despre mântuire. Ei bine, gheața mea este ca și mântuirea voastră. Cu căl este mai puțină, cu alăt este mai călulată, și cu căl este mai călulată, cu alăt este mai scumpă. Acum, vasele mele navighează locmai din Dimariam, peste Marea Vulturilor, în sus pe Takissa și râul Valvoral până la Matrassyl și Oldorando, ca și de-a lungul coastei până în Keevasien și porturile mortalilor assatassi.

Ea zâmbi, poate nu pe de-a-niregul încântată de a auzi amestecate religia cu comerțul.

— Ei, mă bucur că cineva se descurcă bine într-un timp nefavorabil. Nu uitase vremea când era doar o Țejiță. Ia prima ei vizită în Oldorando, și-l întâlnise în bazar pe acest dimariamian. Era furios, însă zâmbise și scosese dintr-un buzunar interior cel mai frumos inel pe care-l văzuse ea vreodată. Shannana, mama ei, îi dăduse banii. Se întorsese ziua următoare să-l cumpere, și-l purtase mereu de alunci.

— Mi-ai plătit în plus pentru inelul acela, spuse Krillio Muntras, și cu profitul m-am întors acasă și am cumpărat o ghetărie. Astfel că Ți-am fost mereu îndatorat de alunci. Începu să râdă și ea și se alătură. Acum, doamnă, cred că ai venit aici nu ca să pâlăvrăgim despre gheață. Ce poi să fac pentru dumneavoastră?

— Căpitane Muntras, sunt într-o situație dificilă și am nevoie de ajutor.

Deodată deveni prevăzător.

— N-aș dori să pierd favoarea regală care-mi permite mie, ca strălucitor, să fac comerț aici. Altfel...

— Apreciez asta. Tot ce-ți cer este încrederea pe care sunt convinsă că mi-o vei acorda. Vreau să-mi expediezi în secret o scrisoare. Ai menționat Keevasien-ul, la granița cu Randonnan-ul. Poți să trimiți o scrisoare unui anume domn ce luptă în Randonnan în Armata a Doua?

Fața expresivă a lui Muntras arăta alături de încruntală încălțări și se strânsese în jurul gurii.

— În război, totul este îndoielnic. Realitatea este că armata borlieneză o duce rău, și la fel și Keevasien-ul. Dar pentru dumneavoastră... Vasele mele merg pe râul Kacol, deasupra Keevasien-ului, până la Ordelay. Da, aș putea trimite un mesager de acolo. Dacă nu este prea periculos. Omului îi va trebui plată, bineînțeles.

— Cât?

Se gândi.

— Am un băial care-o va face. Când ești tânăr, nu-ți este leamă de moarte. Ți s-a spus prețul. Ea ți plătește îndeajuns de mult și-i iese punga cu scrisoarea către generalul TolramKetinel.

Muntras îi mai făcu o plecăciune.

— Sunt mândru să fac asta pentru dumneavoastră. Mai întâi trebuie să expediez un transport la Oldorando. Asta înseamnă patru zile în susul râului, două până acolo și două înapoi. În total o săptămână. Apoi mă voi întoarce aici și voi merge drept spre sud, către Ottassol.

— Alăla întârziere! Trebuie să mergi neapărat întâi la Oldorando?

— Trebuie, doamnă. Comerțul este comerț.

— Foarte bine, faci cum crezi, căpitane Muntras. Dar înțelegi că este de importanță vitală și absolut secret, între noi doi? Adu această misiune la îndeplinire cu bine, și vei avea răsplata ta.

— Sunt recunoscător ocaziei de a te ajuta, doamnă.

La despărțire, după ce regina mai luă un pahar de vin răcoritor, fu mult mai veselă întorcându-se către palat cu dama ei de companie, sora generalului către care fusese expediată scrisoarea.

Putea spera, orice ar fi holărit regele.

Prin palat, ușile se înrânleau și perdelele fluturau în vânt. Palid, JandolAnganol vorbea cu consilierii lui religioși. Unul dintre ei îi spuse în cele din urmă:

— Majestate, acest stat este sfânt, și credem că în edăncul sufletului tău deja ai ajuns la o decizie. Vei înălța această nouă alianță din națiuni sfinte, și noi te vom binecuvânta pentru aceasta.

Regele replică vehement:

— Dar această alianță este pentru că sunt slab, și mă complac în această slăbiciune.

— Nu este așa, Sire. Regina ta și fratele ei au conspirat împotriva Sibornal-ului, și trebuie pedepsiți. Erau deja pe jumătate convinși de minciuna pe care el o pusese în circulație: era minciuna tatălui său, însă acum o cunoșteau toți și și-o însușeau unul câte unul.

În camerele lor particulare, vizitatorii, așteptând cuvântul regelui, se plângeau de disconfortul acestui mic palat mizerabil și de sărăcia ospitalității. Consilierii se certau între ei, geloși unul pe privilegiile celuilalt. Acceptaseră că dacă, și când, regele va divorța de regină și se va căsători cu Simoda Tal, problema marii populații de phagori din Borlien va fi redeschisă.

Vechi povești spuneau că hoarde de ancipilali descinseseră odăla în Oldorando și-l arseseră până în lemeli. Acea ostilitate nu murise niciodată. An după an, populația de phagori se reducea. Era necesar ca Borlien-ul să urmeze aceeași politică. Cu Simoda Tal și miniștrii ei alături de JandolAnganol, rezolvarea problemei phagorilor putea fi mai presantă. Și cu plecarea Reginei, care avea o inimă blândă, ar fi fost convenabilă introducerea acestor idei.

Dar ce făcea regele, și care era decizia lui?

Era ora paisprezece și câteva minule, și regele stătea gol într-o cameră de sus. Un pendul mare din cōșitor alărna solemn pe un perele, bălând secunde. De celălalt perele alărna o enormă oglindă de argint. În umbră stăteau negrese servitoare așteptând cu veșmintele pentru a-l îmbrăca pe JandolAnganol în vederea apariției lui în fața diplomaților.

JandolAnganol pășea agilat între pendul și oglindă. În indecizia lui, își plimba degetul de-a lungul cicatricii de pe coapsă, sau privea acele afurisite dungi devoționale care se întindeau de la linia umerilor până la fese. Mărai la lucrul sfrijit și biciuit pe care-l văzu. *

Unii dintre cei care observau de departe — ca Jamilia Pin de pe *Avemus*, care studia arborele genealogic al familiei regelui

— prelindeau că decizia fusese luată în locul regelui într-un trecut îndepărtat. În dosarele lor slătea scrisă istoria familiei lui JandolAnganol de peste şaisprezece generaţii, încă din timpurile când mare parte din Campannal zăcea sub zăpezi, în vremea unui strămoş îndepărtat al regelui, Abz Roon, care condusese un oraş numit Oldorando. De-a lungul acelei ramuri genealogice, urmată de cei ce făceau parte din ea, se situa o poveste despre diviziunea între tată şi fiu, înăbuşită timp de câteva generaţii, însă niciodată absentă.

Acel model al diviziunii era adânc înrădăcinat în psihicul lui JandolAnganol, atât de adânc încât nici el însuşi nu o remarcase.

Alături de aroganţa lui slătea o şi mai veche automulţumire. Această automulţumire îl determinase să se înloarcă împotriva celor mai dragi prieteni şi să se apropie de phegori; era o alienare pe care anii trecuţi o întreţinuseră. Fusese îngropată, dar nu fără a i se auzi glasul, şi acest glas era pe cale de a vorbi.

Se înloarse brusc de la oglindă, de la acea figură întunecată ce pândea acolo, în arginţi, şi-şi chemă servitoarele. Îşi ridică mâinile şi ele îl îmbrăcară.

— Şi coroana, spuse el, în timp ce ele îi periau părul lung.

Îi va pedepsi pe demnitarii ce aşteptau, prin atitudinea sa distantă în raport cu ei.

Câteva minute mai târziu, demnitarii, treziţi din letargia plictiselii, se îngrămădiră la ferestre când de afară răzbălu zgomot de paşi. Priviră în jos, către creştelele mari cu coarne scânteietoare, către umerii musculoşi şi trupurile încorsetate, la copitele care răsunau şi harnaşamentul de război care scârţâia. Prima Gardă Regală Phagoriană făcea pardedă — o priveşle ce cauza slânjeneală celor mai mulţi dintre spectatorii umani, deoarece ancipitalii erau atât de articulaţi la genunchi şi la coate încât porţiunile inferioare ale picioarelor şi braţelor puleau să se întoarcă în toate direcţiile. Marşul era ciudat, cu o flexare imposibilă spre înainte a piciorului la fiecare pas.

Un sergent strigă un ordin. Pluioanele se opriră trecând de la mişcare la imediate imobilitate caracteristică phagorilor.

Vântul arzător împrăşlia blana ancipitalilor. Regele păşi printre ei şi intră în palat. Vizitatorii priviră jenaţi unul către altul, cu gânduri de asasinare.

JandolAnganol intră în cameră. Se opri şi-i studie. Unul câte unul, oaspeţii se ridicară. Ca şi cum s-ar fi luptat să vorbească, regele lăsă lăcarea să se prelungească. Apoi spuse:

— Mi-ai cerut o alegere dură. Toluși de ce să ezit? Întâia mea datorie este față de țară. Am reușit să nu las sentimentele personale să se amestece în această problemă. O voi izgoni pe regina Myrdemilnggala. Va pleca astăzi și se va retrage într-un palat de pe coastă. Dacă Sfânta Biserică Pannovalană, al cărei servitor sunt, îmi oferă o dispensă pentru divorț, voi divorța de regină. Și mă voi căsători cu Simoda Tal, de la Casa din Oldorando.

Izbucniră aplauze și murmure de felicitări. Chipul regelui era lipsit de expresie. Și pe măsură ce ei se apropiau, înainte de a putea ajunge la el, se întoarse pe călcăie și părăsi încăperea.

Vântul trânti ușa în urma lui.

8. Față-n față cu mitologia

Billy Xiao Pin avea fața rotundă, după cum îi erau și ochii și nasul. Chiar și gura era ca un boboc de lrandafir. Pielea lui era netedă și măslinie. Părăsise *Avernus* numai o dată, când membrii apropiați ai familiei Pin îl luaseră într-un zbor către Ipocrene.

Billy era un bărbat modest, însă holărat, manierat ca loți membrii familiei sale, și era de crezut că putea înfrunla moartea cu sânge rece. Avea douăzeci de ani tereștri, sau abia peste paisprezece după măsurătoarea helliconiană.

Deși Loleria Vacanței Helliconiene era dominată de șansă, convingerea consiliului general — cel puțin a celor o mie de membri ai puternicei familii Pin — era că Billy fusese o alegere excelentă în calitate de câștigător.

Când fu declarat câștigător, fu trimis de familie într-un lur al stației *Avernus*. Împreună cu el merse prietena lui, Rose Yi Pin. Coridoarele mișcătoare ale satelitului erau programate pentru peripeții, și acei care călătoreau prin ele se vedeau adesea prinși în taifunuri simulate, sau înconjurați de desene animate pe compuler. *Avernus* era pe orbită de 3296 ani; orice facilități disponibilă fusese trecută în revistă pentru a contracara maladia ucigătoare ce amenința ocupații: letargia.

Împreună cu un grup de prieteni, Billy își luă o vacanță într-un ținut muntos. Acolo ei dormiră într-o colibă din bușteni, deasupra partiilor de schi. Aceste sporturi simulate fuseseră odată bazate pe accesorii reale, pământene; acum ele erau reorientate pentru a imita ținuturile Helliconiei. Billy și prietenii lui păreau că schiază pe înălțimile Nktryhk-ului.

Mai târziu, navigară pe Marea Ardent, către estul Campannat-ului. Pornind din portul aflat la o mie de mii de coasli, lăsară în spate eternele terase ale Mordrial-ului, ridicându-se din ceață, drept, până la înălțimi de aproape șase mii de picioare, cu umerii acoperiți de nori. Cascada Scimitar

cădea, se oprea, și iar cădea în plonjonul ei de peste o milă către mare.

Chiar dacă aceste distracții erau plăcute, mintea era întoldeauna conștientă că orice primejdie, orice priveriște era închisă într-o cameră cu oglinzi nu mai mare de optsprezece picioare lungime pe douăsprezece lățime.

În încheierea vacanței, Billy Xiao Pin merse de unul singur la Sfătuitorul său, îngenunchind în fața lui în poziția de Umilință.

— Tăcerea recapitulează conversațiile lungi, spuse Sfătuitorul. În viața cântătoare vei găsi moartea. Amândouă sunt iluzorii.

Billy știa că Sfătuitorul nu dorea ca el să plece de pe *Avernus* din motivul profund că se temea de orice dinamism. În linierețe, scrisese un poem dintr-o sută de silabe, intitulat *Despre prelungirea unui anotimp helliconian asupra parcursului unei vieți omenești*. Acesta era un produs, și un factor susținător al iluzionismului care cuprinsese *Avernus*-ul. Billy nu deținea o modalitate intelectuală de a se lupta cu această filozofie, dar acum, fiind pe cale de a părăsi nava, simțea o ură față de ea, căreia îndrăzni să-i dea glas.

— Trebuie să trăiesc într-o lume reală și să încerc bucuria adevărată, durerea edevărată. Chiar și pentru un timp scurt, trebuie să simt munții adevărați și să merg de-a lungul cărărilor pietruite. Trebuie să înălțesc oameni cu desline reale.

— Tot mai exagerezi cu acel trădător cuvânt "real". Dovada simțurilor noastre este reală numai pentru simțurile noastre. Înțelepciunea privește altundeva.

— Da. Bine. Eu merg altundeva.

Dar morbiditatea nu știa unde să se oprească. Bătrânul continuă să cilească. Billy continuă să asculte cu umilință.

Bătrânul știa că sexul stătea la baza revoltei lui Billy. Văzuse că Billy avea o natură senzuală, care necesita să fie pololită. Billy o abandona pe Rose pentru a o căuta pe MyrdemIngala — da, știa dorințele lui Billy. Dorea s-o vadă pe regină cu ochii lui.

Aceasta era o idee sterilă. Rose nu era o idee sterilă. Realitatea — ca să folosim acest cuvânt — trebuia găsită nu în afara, ci în interiorul misterului personalității: în cazul lui Billy, personalitatea lui Rose, de exemplu. Și mai erau și alte considerațiuni.

— Avem o sarcină de îndeplinit, rolul nostru către Pământ. Cea mai edâncă satisfacție provine din îndeplinirea acesui rol. Pe Helliconia vei pierde alături rolul tău și societatea.

Billy Xiao Pin îndrăzni să-și ridice ochii pentru a-l privi pe bătrânul Sfătuitor. Figura zbârcită era fixată, fiecare expirație dirijându-i greutatea în jos, ancorându-l de podea, iar fiecare inspirație ridicându-i capul către tavan. Nu putea fi perturbat, nici măcar de pierderea unui elev favorit.

Această scenă fu înregistrată de camerele video care supravegheau permanent și transmisă către oricare dintre cei șase mii de oameni care ar fi avut interesul să privească. Nu exista discreție. Discreția încuraja dizidența.

Privind înțeleptii ochi simieni, Billy văzu că Sfătuitorul său nu mai credea în Pământ. Pământ! — subiectul despre care Billy și contemporanii săi discutaseră la nesfârșit, un subiect interesant la nesfârșit. Pământul, pentru Sfătuitor și sule ca el, devenise un fel de ideal — o protecție a vieților interioare a celor de la bord.

Pe măsură ce vocea își înșira nimicurile înlortlocheate Billy gândi că bătrânul nu mai credea nici în realitatea obiectivă a Helliconiei. Pentru el, cufundat în sofisticarea demonstrației care forma o parte atât de mare a vieții intelectuale de pe stație Helliconia era o simplă proiectie o ipoteză.

Marele premiu al loteriei era destinat să contracareze această învâlmășeală a simțurilor. Tânăra speranță de pe navă — care în maniere magice se centrase pe acel mareț obiect de studiu, deslușind anotimpurile de sub ei — murise, generație după generație, până când închisoarea involuntară devenise voluntară. Billy trebuia să meargă la moarte, ce ceilalți să poată trăi.

Trebuia să meargă acolo unde regina cu ochii de porumbăr își opunea trupul suflării vântului, pe măsură ce urca spre castel.

Cuvântarea încetă în sfârșit. Billy profită.

— Mii de mulțumiri pentru grija ta, Stăpâne. Se aplecă și ieși, răsuflând adânc.

Plecarea lui de pe *Avemus* era pregătită ca un mare eveniment. Cu toții aveau sentimente puternice referitor la această plecare. Era o dovadă palpabilă că Helliconia exista. Cei șase mii deveniseră mai puțini capabili să trăiască imaginativ pe stație, în ciuda tuturor instrumentelor care erau destinate să-l împiedice. Premiul era un gest de valoare supremă, chiar și pentru cei ce pierdeau.

Rose Yi Pin își înlăsa fața mică către Billy și-și încolăci brațele în jurul lui pentru ultima oară.

— Cred că vei trăi veșnic acolo jos, Billy. Te voi urmări pe

măsură ce voi îmbătrâni și mă voi urâți. Numai fii alent la religia aia prostească a tor. Viața aici este sănătoasă. Acolo jos sunt nebuni cu noțiuni religioase în cep — chiar și regina la cea frumoasă.

— Ți sărută buzele.

— Asla trebuie să descoperi lu însuși.

Vehiculul automat aștepta pentru a-l lua din purgatoriu. Bitty urcă prin pasaj în mica scoică și ușa se închise în spatele lui. Frica îl îngheță; căzu în scaun și se bucură de emoțiile sale.

Decizia dacă să meargă cu geamurile închise sau nu, era a lui. Apăsă un buton. Obloanele se ridicară și el fu răsplătit de priveliștea unei balene magice din a cărei tatură era el acum excomunicat. Un brâu de stele neregulate se împrăștiu pe drum ca bucla cozii unei comete. Șuierând, el realizează că stelele acestea erau gunoariile neprocesate ejectate de pe *Avernus*, căzând pe o orbită în jurul stației.

Un moment, *Avernus* fu o imensitate, cu cete 18 milioane de tonuri acoperind câmpul de vedere; apoi se îndepărtă și Bitty uită să mai privească.

Se uită după cei doi sori ai sistemului binar helliconian. Ferestrele se întunecară pentru a-l feri de strălucirea lor.

Batalix, soarele cel mai apropiat, era pierdut în spatele planetei, la numai 1,28 unități astronomice depărtare.

Freyr, vizibil ca o mare minge gri în spatele sticlei opace, era o strălucire imensă, la distanță de 240 unități astronomice. La distanța de 236 unități astronomice, Helliconia ar fi atins perihelionul, punctul ei cel mai apropiat de Freyr; acet timp era la numai 118 ani pământeni distanță. Alunci, încă o dată, Batalix și restul planetelor s-ar fi îndepărtat din nou pe orbitele lor, pentru a nu se mai apropia atât de mult de membrul dominant al sistemului timp de încă 2592 ani terestri.

Pentru Bitty Xiao Pin, acest set de date astronomice, pe care le învățase odată cu alfabetul la vârsta de trei ani, constituia o diegramă. Urma să alerizeze acolo unde diegrama devenea o chestiune dezordonată a istoriei, a crizelor și schimbărilor.

Fața lui rotundă se lungi la acest gând. Chiar dacă Helliconia era sub observație constantă de atât de mult timp, rămânea sub multe aspecte un mister.

Bitty știa că planeta va supraviețui perihelionului, că temperaturile la ecuator vor urce la 150 de grade, dar nu mai mult; că Helliconia avea un extraordinar sistem de homeostazie, cel puțin la fel de puternic ca și cel terestru, care putea menține,

pe cât posibil, constantă o stare de echilibru. Nu împărtășea temerile superstițioase ale țăranilor, cum că Freyr era pe cele de a-i devora — chiar dacă înțelegea cum de se puteau naște asemenea temeri.

Ceea ce nu știa, era dacă variatele nații vor supraviețui căderii. Regiunile tropicale, ca Bortien și Oldorando, erau cele mai amenințate.

Avernus data și observa încă din vremea Primăverii Marelui An anterior. Observase o dală împrăștierea tentă a Marii terni asupra planetei de dedesubt, fusese martora morții mulțimilor și a dispariției unor națiuni. Căl de precis acest model se va repeta în lama încă mult îndepărtată, rămânea de văzul. Stația Terestră de Observare avea să funcționeze încă 14 secote leresre înainte ca acest mister să fie dezvăluit.

Acestei lumi care inspira teamă, Billy își încredințase sufletul.

Începu să tremure. Urma să îmbrățișeze această lume, urma să se nască.

Vehicolul realizează două orbite în jurul planetei, cum fusese programat și ateriză pe un platou în eslut Matrassyt-ului.

Se ridică din locut său și rămase ascultând. În cete din urmă, își aminti să respire. Împreună cu el fusese trimis un android, un alter ego care să-l apere. Avernienii își simțeau vulnerabilitatea. Produsul a mai multe generații de bărbați din aluat moale, Billy era recunoscut ce având nevoie de protecție. Androidul fusese programat să fie agresiv. Purla arme defensive. Părea uman și fața lui fusese intenționat modelată să semene cu a lui Billy, ceea ce se înlămpla în loale cu excepția mobilității; expresiile ei se schimbeau cu încelimeală, dându-i un aer permanent de melancolie. Lui Billy îi plăcea. Îl privea cum stătea în expectativă într-un tăcaș mulat pe corpul lui.

— Rămâi acolo unde ești, spuse Billy. Du-te înapoi pe *Avernus*, cu nava.

— Ai nevoie de protecția mea, spuse androidul.

— Mă voi descurca cât de bine voi putea. Este în joc viața mea acum. Apăsă un comutator cu întârziere care asigura ridicarea automată într-o oră. Apoi activă ușile și coborî din navă.

Stătea pe planeta visată, respirându-i aromete, o mie de sunele ciudate ajungându-i la urechi. Aerul nefiltrat îi invadea plămânii. Îl cuprinsese amețea.

Privi în sus. Deasupra lui se întindea un cer de un albaslu rezonanț, fără seamăn. Billy era obișnuit să privească spațiu;

paradoxal, bolta cerească părea mai vastă. Ochiul se pierdea în ea pentru totdeauna. Acoperirea lumii vie și era cea mai frumoasă expresie a ei.

Către vest, Batalix se pregătea să apună în aureole aurii și întunecate. Freyr, cu discul său de numai 30% din mărimea lui Batalix, ardea cu o intensitate splendidă, aproape la zenit. În jur plutea marele înveliș albastru, care era prima caracteristică a Helticoniei văzută din spațiu, și semnul negreșil că era o planetă purtătoare a vieții. Forma de viață vizitatoare își coborî capul și-și trecu mâna peste ochi.

La mică distanță se afla un grup de cinci copaci, acoperiți cu liane carnoase. Billy se îndreptă către ei, mergând ca și când gravitația abia fusese descoperită. Căzu lângă trunchiul cel mai apropiat, îmbrățișându-i, pentru a-și simți mâinile înțepale de ghimpi. Orcum, se ținu strâns, închizându-și ochii, îndepărtându-se de lume. Nu se putea mișca. Când vehicolul se ridică pentru întoarcerea la stația umană, plânse.

Aici era realitatea — o provocare. Îi penetraseră toate simțurile.

Atârându-se de copac, întinzându-se pe pământ, ascunzându-se după un trunchi căzut, se obișnuiră cu experiența de a fi pe o planetă imensă. Obiecte depărtate, nori, și un șir de dealuri mai ales, îl terorizau cu dimensiunea lor și — da! — cu realitatea lor. La fet de alarmante erau toate lucrurile vii, mici, cu obiceiurile lor aleatoare, lucruri absente din existența de pe *Avernus*. Se uită intrigat cum o mică creatură înaripată se așeză pe mâna lui stângă și o folosea ca pe o autostradă spre umăr. Cel mai alarmant lucru era că realiza că toate aceste lucruri nu le putea controla; nici o apăsare de buton nu le putea opri.

Mai exista de asemenea și problema sonilor, pe care nu o luase în considerare. Pe *Avernus*, lumina și întunericul erau în mare parte probleme de temperament; aici nu aveai de ales. Când noaptea urmă zilei, Billy simți pentru prima dată precaritatea străveche a speciei sale. De mult, omenirea construise cocioabe împotriva întunericului. Orașele se dezvoltaseră, deveniseră metropole și plecaseră în spațiu; acum el se simțea la începutul istoriei.

Supraviețuiește nopții. Fără voie, adormi și se trezi nevătămat. Obișnuitele sale exerciții de dimineață îl readuseră în simțiri. Ieși din adăpostul arborilor și a se bucura de dimineață. După ce bău și mâncă din rații, se îndreptă către Matrassyl.

Mergând pe o cărare în junglă, anunțul de ciripit al păsărilor, simți niște pași în urmă. Se înloarse.

Un phagor înlemni la numai câțiva pași de el.

Phagorii făceau parte din mitologia de pe *Avemus*. Portrete și modele ale lor se găseau pretutindeni. Acesta însă avea prezența și individualitatea vieții. Mesteca în timp ce-ț privea pe Billy, saliva curgându-i de pe buza inferioară. Fizicul său masiv era acoperit cu o bucată de veșmânt pălat ici-colo cu șofran. Șuvițe din părut său tung și alb erau de asemenea pătate, dându-i un aspect nesănătos. Un șarpe mort era înnodat peste umăr — evident o captură recentă. Avea un cuțit curbat în mână. Nu era, oricum, nici o piesă de muzeu, nici o jucărie dragăteșă. Când păși înainte, împrăstie un miros ranced care-l agresă pe Billy.

Îl privi fix și spuse încet în Hurdhu:

— Îmi poți arăta direcția către Matrassyt?

Creatura continua să mestece. Părea că mestecă un soi de nuci roșcate, zeama curgându-i din gură. O picătură sări pe Billy Xiao Pin. Se șterse pe obraz.

— Matrassyt, spuse phagorul, pronunțând cuvântul mai degrabă Madrazzy).

— Da. Încolro este Matrassyt?

— Da.

Ochii roșii, inexpressivi, nu trădau dacă e agresiv, sau doar obosit. Își întoarse privirile și descoperi alți phagori împrejur, pârând lufșuri în umbră.

— Poți înțelege ce spun?

Propozițiile erau din ghidul de conversație, existent pe *Avemus*. Era înnebunit de realitatea situației.

— A duce la un loc este posibil.

Era greu de cerut bun simț de la o creatură cu forța naturală a unui bivol. Billy șovăi puțin.

Creatura se apropie, mișcându-se ușor și îl împinse pe Billy pe cărare. Celelalte creaturi dispărură liniștite în decor.

Ajunseră la un mal căzut. Aici jungla fusese curățată — copacii fuseseră lăiați și porcii rămăloni aveau grija ca alții noi să nu ajungă la maturitate. Printre culturi sporadice erau barăci sau mai degrabă acoperișuri ținute de stâlpi.

În umbra acestora, figuri tâmpе zăceau în turmă. Câteva se ridică spre noii veniți, când un corn mic sună pentru a te anunța apariția. Billy fu înconjurat de ancipitali masculi și femele, gillote și pui, uitându-se întrebător la el. Câțiva pui fugiră în patru labe.

Billy căzu în poziția Umilinței.

— Încerc să ajung la Matrassyt, spuse.

Absurditatea propoziției îi făcu să rădă, trebuia să se controleze, pentru a nu deveni isteric, dar zgomolul avu efectul de a-i îndepărta cu un pas pe phagori.

— Kzahn-ul de Jos are prima inspecție, spuse o gittotă, alingându-i brațul și dând din cap. O urmă printr-o săpătură în stâncă, cu ceilalți în spatele lor. Tot ce văzu — de la verdele naturii până la bolovanii rotunjiți — era mai grosolan decât și-ar fi putut imagina.

Sub un paravan din poala dealului zăcea un phagor bătrân, cu brațele răsucite în unghiuri imposibile. Se ridică cu mișcări lente și se arătă a fi o bătrână gittotă, cu păr negru, lepos. Un colier de pietre gwing-gwing lustruite îi alărna de gâl. Purta un lanț înfășurat pe vârful nasului, semn de distincție. Aceasta era evident "Kzahn-ul de Jos".

Rămânând așezată, își ridică privirea către Bilty.

Îi vorbi întrebător.

Billy fusese junior în marele clan sociologic Pin și nu unul dintre cei conștiincioși. Muncise în diviziunea care studia familia Anganot, generație cu generație. Acolo erau superiori ai lui, cere cunoșteau istoria predecesorilor actualului rege până în trecuta Primăvară, de acum vreo șaisprezece generații. Billy Xiao Pin vorbea Olonete, principală limbă a Campanniat-ului și Hespagorat-ului, precum și mai multe variante, inclusiv Vechea Olonete. Dar nu încercase niciodată vechea Limbă Ancipitală Nativă; nu era bine pregătit nici în limba pe care o vorbea Kzahn-ul de Jos, Hurdhu — puntea între oameni și phagori fotosită acum.

— Nu înțeleg, spuse în Hurdhu, și simți ceva straniu când ea înțelese, că și cum ar fi coborât într-o poveste din lumea reală.

— Înțelegere la mine că tu ești din loc departe, spuse ea, traducându-și spusete în Hurdhu. Ce situație este loc depărtat?

Probabil văzuse vehiculul aterizând.

El gesticulă vag și recită o frază pregătită:

— Vin dintr-un oraș îndepărtat în Morstruat, unde sunt Kzahn. Morstruat era chiar mai departe decât Martrial, și sigur de menționat. Ai tăi vor fi răsplătiți dacă mă duc la regele JandolAnganot, în Matrassyl.

— Regele JandolAnganot.

— Da.

Deveni imobilă, privind înainte. Un mascut tânăr, stând ghemuit undeva în apropiere, îi trecu o ploscă din piete din care ea bău, lichidul curgându-i pe la colțurile gurii. Mirosea înțepător

și spirtos. Ah, gândi el, este raffel: o bălură dăunătoare, disilată de ancipitali. Nimerise într-un amărât trib de phegori. Ială-l tralând cu aceste sălbăticiuni enigmatice, loată lumea de pe *Avenus* privindu-l prin sistemul optic. Chiar și bătrânul său Sfăluitor. Chiar și Rose.

Căldura și scurta plimbare pesle terenul accidentat îl marcaseră. Însă un motiv mai puternic al conștiinței de sine îl făcu să se așeze pe o piatră plată și să-și înlindă picioarele, cu coatele odihnindu-se pe genunchi, și privind către creatura din fața lui. Înlăptările cele mai incredibile se întâmplă întotdeauna atunci când nu există altă alternativă.

— Rasa ancipitalilor duce mult lăncii pentru cruciadă pentru regele JandolAnganol.

Ea se opri. În spatete ei se deschidea o peșteră. În umbra acesteia luceau ochi roșietici. Billy presupuse că strămoșii tribului erau adunați acolo, degradându-se până la pură keratină. Simultan strămoș și idot, fiecare phagor care nu murea îi ajuta direct pe succesorii săi prin secolele dureroase când Freyr domina.

— Fiii lui Freyr luptă alți Fii ai tui Freyr în fiecare anotimp, și noi dăm lăncii.

Ei recunoscuseră termenul tradițional al phagorilor pentru oameni. Ancipitalii, incapabili să inventeze termeni noi, pur și simplu îi adaptau pe cei vechi.

— Ordonă la doi din tribul tău să mă conducă la regele JandolAnganol.

Din nou nemișcarea ei — și toți ceilalți, observă Billy privind în jur, conspirau la aceeași imobilitate. Numai porcii și câinii se învârteau, căutând veșnic resturi în gunoaie.

Bătrâna gilotă începu apoi un lung discurs, care depășea înțelegerea lui Billy. Trebuia s-o oprească în mijlocul balmăjelilor ei, rugând-o s-o ia de la capăt din nou. Hurdhu era la țet de înțepătoare ce brânza de cepră pentru limba lui. Alți phagori sosiră, închizând un cerc în jurul lui, șocându-l cu mirosul lor pălunzător — dar nu atât de neplăcut pe cât se așteptase, gândi el — cu toții ajutându-și conducătoarea în explicațiile ei. Ca rezultat, nimic nu fu explicit.

Îi arătară răni vechi, picioare rupte, brațe zdrobite, loate expuse cu o insistență calmă. Era revoltat și fascinat. Scoaseră fiamuri și o sabie din peșteră.

Încet-încet el te prinse sensul. Majoritatea lor serviseră în Armata a Cincea a Regelui JandolAnganol. Cu câteva săptămâni în urmă, porniseră împotriva triburilor dritale. Suferiseră o

înfrângere, aici, în Cosgatt. Tribunalele utilizaseră o armă nouă, cere lătra întocmai ce un câine gigant.

Acești bieți indivizi supraviețuiseră. Dar îndrăzniseră să nu se mai întoarcă în serviciul regelui, în caz că acel câine gigant avea să lalre din nou. Trăiau cum puteau. Visau să se întoarcă în regiunile răcoroase ale Nklyhk-ului.

Era o poveste lungă. Billy deveni enervat de ea, precum și de muște. Luă puțin din raffet. Era într-adevăr tare, întocmai cum spuneau cărțile. Simțindu-se somnoros, încetă să mai asculte când încercau să-i descrie bătaia de la Cosgatt. Pentru ei, parcă s-ar fi petrecut ieri.

— Mă vor conduce doi dintre voi la rege sau nu?

Tăcură, apoi mormăiră unul către altul în Ancipitata Nativă. După mult timp, gitola îi vorbi în Hurdhu:

— Ce daruri esle din mâna la pentru așa escortă?

Pe braț purta un ceas plai gri, cu setul triptu de cifre pâtpâitoare arătând limpul pe Pământ, în Campanntat-ul Central și pe *Avernus*. Făcea parte din echipamentul standard. Phagorii n-ar fi fost interesați de ora exactă, pentru că ființele lor rămăneau aceleași într-o temporalitate care înregistra numai sporadice transformări; dar le-ar fi plăcut ceasul ca decorație.

Bătrâna Kzahn își aplecă fața pătată deasupra brațului lui, când el îl întinse sub privirea ei. Unul dintre coarneau ei fusese rupe pe jumătate, iar vârful lui întocuit cu o bucată de lemn.

Se adună în poziția ghemuită și chemă doi dintre tinerii masculi.

— Faceți ce vă cere lucrul acesta, spuse ea.

Escorta se opri când zări un grup de case. Nu vroiau să meargă mai departe. Billy Xieo Pin își scoase ceasul de la mână și îl oferă. După ce-l contemplară un timp, refuzară să-l accepte.

Nu înțelese explicațiile lor. Păreau să treacă de la Hurdhu la Nativă. Bănuia că erau de vină cifrele.

Poale se lemeau de numerele mereu schimbătoare. Ori poale de melatut necunoscut. Refuzul a fost făcut fără nici o emoție; pur și simplu nu-l voiau; nu voiau nimic. "JandotAnganol", spuneau. Evident, încă respectau numele regelui.

Mergând înainte, Billy privi în urmă către ei, parțial acoperiți de o puzderie de liane înflorite atârând dintr-un copac. Nu se mișcaseră. Se temea de ei; de asemenea simțea un fet de vrajă, că fusese în compania lor și încă era înreg.

Curând, mergând pe străzile înguste ai Matrassyl-ului, se văzu transpus din acel vis în altul, la fet de frumos. Calea sinuoasă îl conduse sub stâncă uriașă, pe care era așezat palatul. Începu să recunoască locurile. Acestea fuseseră văzute prin sistemele optice de pe *Avernus*.

Bisericele fuseseră construite în stâncă; ordinele strict religioase imitau preferințele stăpânitor din Pannovat. Mănăstirile se îngrămădeau lângă stâncă, pe trei niveluri, cele mai prospere construite din piatră, cele mai sărace din lemn. În ciuda propriei voințe, Billy zăbovi pentru a simți zăbretela de cherestea, pentru a-și plimba degetele pe crăpăturile ei. Venea dintr-o lume unde totul era reînnoit — sau distrus și reconstruit — imediat ce îmbătrânea. Acest lemn vechi, cu vopseaua dusă... ce frumos era desenul format de neregularitățile sale!

Lumea era plină de detalii pe care niciodată nu și te imaginase.

Mănăstirile fuseseră pictate vesel în roșu și galben, ori roșu și portocaliu. Ușile purtau reprezentări ale lui Akhanaba coborând în foc. Din creștet îi scăpau smocuri de păr negru. Genele i se răsuceau în sus. Zămbetul de pe fața lui pe jumătate umană dezvăluia dinții albi și ascuțiți. În fiecare mână purta lorțe. Un veșmânt îi învăluia, ca un șarpe, trupul albastru.

Erau, de asemenea, reprezentări ale sfinților și familiilor: Yuli Preotul, Dennis Regele, Withram și Wulra și mulți alții, mari și negri, mici și verzi, cu gheare. În loc de unghii și cu inele pe degetele de la picioare. Printre aceste ființe supranaturale — grase, cu chetie, sau păroase — mergeau oameni, în general în posturi de supliciu.

Oamenii erau reprezentați mici. De unde vin eu, își spuse Billy, oamenii ar fi trebuit reprezentați mari. Însă aici erau în poziții de umilință, numai pentru a fi secerăți de către zei. Într-un fet sau altul — prin foc, prin gheață, prin sabie.

Amintiri despre lecțiile de la școală îi reveniră lui Billy. Învățase că de importanță era religia în împărăția Helliconie. Aitădată, națiunile fuseseră convertite la o altă religie într-o singură zi — se întâmplase în Oldorando, își aminti. Aite națiuni, pierzându-și religia la fel de repede, căzuseră și dispăruseră fără urmă. Aici era bastionul credinței Bortien-ului. Ca ateu, Billy era și altras și respins de destinele sângeroase zugrăvite pe loți pereții.

Călugării nu păreau prea mult atinși de starea jalnică a lumii; devastarea era numai o parte dintr-un cerc mai mare, partea ascunsă a plăcidei lor existențe.

— Cutorile! spuse Bilty cu voce tare. Culoarele devastării erau ce un paradis. Nu e nici un râu aici, își spuse, orbit. Răul era negativ. Aici totul este robust. Răul era acolo de unde vin eu, în negativitate.

Robust. Da, era robust. Răse.

Stătea în mijlocul străzii, cu gura deschisă, cu mâinile întinse. Mirosurile din aer îl rețineau. Fiecare pas din drumul său fusese urmărit de mirosuri de vanate tipuri — o dimensiune a vieții lipsind de pe *Avernus*. În apropiere, în umbra stâncii, era un izvor, cu prăvălioare adunate în jurul lui. Călugării coborau din clădirile lor pentru a-și cumpăra hrana de aici.

Bilty îi amuzat la gândul că se dădeau în spectacol numai pentru el. Moartea pulea veni oricând. Ar fi meritat chiar și numai să stea aici și să prindă acele mirosuri savuroase, și să vada călugării ridicând chifle unsuroase către fețele trecătorilor. Deasupra lor, dintr-un balcon monastic flutura o fiamură în roșu și galben, pe cere putu citi:

ÎNTREAGA ÎNTELEPCIUNE A LUMII A EXISTAT
ÎNTOTDEAUNA.

Răse în sine la vederea acestei inscripții anti-științifice. Înțelepciunea era ceva ce trebuia prelucrat altfel el nu s-a aflat aici.

Acolo, în aglomerația străzii, se născu convingerea lui Bilty privind modul în care societatea heliconiană era condusă de preoți, și cum credința în Akhanaba influența acțiunile. Antipatia lui pentru religie era adânc înrădăcinată, acum se afla într-o civilizație fondată pe religie.

Când se apropie de dughene, un patron îi chemă. Era o femeie înaltă, îmbrăcată sărăcăcios cu o față mare roșie. Întreținea un foc mare într-un lighean. Făcea comerț cu napolitane. Bilty avea la el bani poltriviți, ca și alte echipamente pentru această vizită. Scoțând dintr-un buzunar câteva monede, îi plăti femeii și fu răsplătit cu o napolitană cu aromă îmbietoare. Presa de napolitane imprimase pe ea simbolul religios al lui Akhanaba — două cercuri unul într-altul, conectate prin linii oblice. Într-o manieră simplistă, gândi, simbolul putea reprezenta orbita soarelui mai mic, Batalix, în jurul cetui mare.

— Nu te mușcă, spuse femeia, râzând de el.

Plecă, triumfător că negociase o tranzacție. Mânca mai delicat decât preoții, conștient de ochii de pe *Avernus*. Își continuă drumul de-a lungul străzii, pășind fudut. Curând urca pantele ce conduceau la palatul Matrassyl. Era minunat. Mâncarea adevărată era minunată. Heliconia era minunată.

Traseul deveni și mai familiar. Studiind familia, acum numită regală, de-a lungul a trei generații, Billy cunoștea planul palatului și împrejurimile în detaliu. De multe ori privise benzile de arhivă, care arătau cum această fortăreață fusese cucerită de bunicul actualului rege.

La poarta principală, ceru să vorbească regelui JandolAnganol, scoțând documente falsificate, care-l arătau a fi un emisar din ținutul îndepărtat al Morstrual-ului. După un interogatoriu în casa gărzilor, fu escortat într-o altă clădire. Urmă o lungă așteptare, până când fu condus într-o secțiune a palatului pe care-o recunoscuse ca fiind domeniul cancelarului. Aici zăbovi o vreme, studiind totul — carpetele, mobila gravată, căminul, perdelele de la ferestre, culorile de pe tavan — cu febrilitate. Napolitana îl făcuse să sughită. Lumea era o aglomerare de detalii fascinante și fiecare model din carpeta pe care stătea — bănuia că era de origine madi — avea un sens care făcea aluzie la istoria planetei.

Regina MyrdemInggala, Regina Reginelor, stătuse chiar în această cameră, își pusese picioarele încălțate în sandale pe covoarele țesute, și sălbăticiunile și păsările reprezentate acolo fuseseră norocoase să-i primească greutatea când trecuse peste ele.

Cum stătea Billy, privind în jos către covoare, îl cuprinsese un val de amețală. Nu, nu putea fi încă moartea. Își mângâie stomacul. Oare acea napolitană?... Se trânti într-un scaun.

Afară se înlinda o lume unde totul avea două umbre. Îi simțea căldura și puterea. Era lumea reală a reginei, nu lumea artificială a lui Billy și Rose. Însă se putea să nu-i facă față...

Sughiță tare. Înțelesese acum ce voise Sfătuitorul să spună când afirmase că Billy își putea găsi împlinirea cu Rose. Dar asta nu s-ar fi petrecut niciodată, cât timp regina din imaginația sa fi stătea în cale. Regina reală era acum undeva foarte aproape.

Ușa se deschise — chiar și aceea era o minune: o ușă din lemn. Un secretar bătrân și slab apăru și-l conduse în apartamentele cancelarului. Se așeză pe un scaun în anticameră și așteptă. Spre ușurarea sa, sughițurile încetară și se simți mai puțin rău.

Cancelarul Sartorilvrash apăru călcând cu grijă. Umerii săi erau încovoiați și, în ciuda unei curtoazii aparente, figura îi era preocupată. Îl ascultă pe Billy fără interes și-l plasă într-o cameră unde majoritatea spațiului era ocupat de cărți și documente. Billy privi către cancelar cu o leamă respectuoasă.

Era o figură ce aparținea istoriei. Odată fusese un tânăr sfătuitor hrăpăreț, care-l asistase pe bunicul lui JandolAnganol și pe tatăl acestuia la înlemnirea statului Borlien.

Cei doi bărbați se așezară. Cancelarul se trăgea mereu de favoriți, agitat, și bolborosea ceva. Părea să nu asculte când Billy se înfățișă ca venind dintr-un oraș din Morstrual, din Golful Chalce. Își strânse trupul ca și cum s-ar fi relaxat.

Când Billy termină ceea ce avea de spus. Oare cancelarul nu înțelegea felul cum vorbea el Olonele?

În cele din urmă, Sartorilvrash vorbi:

— Vom face tot ce vom putea pentru asistență, Sire, chiar dacă timpurile nu sunt cele mai prielnice

— Doresc o convorbire cu dumneata, dacă este posibil, la fel și cu regele și cu regina. Pot oferi cunoștințe, după cum, la rândul meu, am o serie de întrebări de pus.

Lăsa să-i scape un sughit.

— Scuze.

— Da. Sunt ceea ce, odată, cineva a numit un mare amator de a cunoaște, dar întâmplător astăzi este o zi de mare supărare.

Stătea, fremătându-și veșmăntul pătâl, scuturându-și capul, privind ca și cum l-ar fi văzut pe Billy pentru prima oară.

— Dar ce este atât de rău în legătură cu ziua de azi? Întrebă Billy alarmat.

— Regina, domnule, regina Myrdeninggala... Cancelarul lovi cu pumnul în masă. Regina noastră a fost îndepărtată, expulzată, domnule. Acesta este ziua în care ea navighează către exil. Către bătrânul Gravabagalinien.

Își puse mâinile la ochi și începu să plângă

9. Câteva necazuri ale cancelarului

Printre țărani circula o veche zicală populară din ținutul încă știut în zonă ca Embruddock, zicală privind continentul pe care trăiau: "Nici un acru de pământ nu este potrivit pentru a fi locuit, și nici un acru nu este nelocuit."

Zicala reprezenta cel puțin o apropiere de adevăr. Chiar și acum, când milioane de oameni credeau că lumea era menită să moară în fiăcări, călători de toate felurile circulau prin Campanniat. De la triburi întregi, la migratorii madiși și națiunile nomade ale Mordriat-ului, până la pelerini, ce-și numărau pelerinajul nu în mile, ci în morminte, bande de hoți, ce calculau teritoriul parcurs în pungi și gâturi tăiate; precum și comercianți solitari, care călătoreau leghe¹ întregi pentru a vinde un cântec sau o piatră la un preț mai mare decât i-ar fi adus obiectul acasă — toți aceștia își găseau împlinirea în mișcare.

Chiar și focurile care se consumau în interiorul continentului, oprite repede numai în apropierea râurilor sau deșerturilor, nu-i puteau reține pe călători. Mai degrabă, numărului lor se adăugau refugiați în căutare de alte meleaguri.

Un asemenea grup sosi în Matrassyl, în jos, pe Valvoral la timp pentru a o vedea pe regina Myrdeminggala plecând în exil. Brigada Regală de Recrutare le dădu prea puțin timp să caște gura. Ofițerii coborâră către noii veniți, în bărcile lor găurite, și-i mănărară pe bărbați pentru a lupta în Războaiele Vestice.

În acea după-amiază, localnicii din Matrassyl uitaseră temporar de război, ori alungaseră acest gând în favoarea noii drame ce se petrecea. Era momentul cel mai dramatic din multe vieți anoste: sărăcia reducându-i la simpla supunere, îi forțase să trăiască prin substituie printre cei celebri. Din acest motiv, ei toleraseră viciile regilor și reginelor, astfel încât șocurile sau deliciile să pătrundă și în viața lor.

¹ o leghe terestră - 4,83 km

Fumul se împrăştie deasupra oraşului, învăluind tăcut mulţimile de-a lungul cheiurilor. Regina sosi în trăsură ei, printre şirurile de oameni. Drapelele fluturau. De asemenea, flamuri spunând:

CĂIEŞTE-TE!

şi

SEMNELE SUNT ÎN CER.

Regina nu privea nici în stânga, nici în dreapta.

Trăsura ei se opri lângă râu. Un servitor deschise portiera pentru Majestatea Sa. Ea întinse piciorul fin şi păşi pe pasaj. Îi urma Tatro şi doamna de companie.

Myrdemlingala ezită şi privi în jur. Purla un vâl, însă aureola frumuseţii ei plutea în jurul ei ca un parfum. Vasul ce avea să-o ducă împreună cu suita în josul râului, la Ottassol şi după aceea la Gravabagalinien, aştepta. Un ministru al Bisericii, în odăjdii, stătea pe punte pentru a o întâmpina.

Urcă pe apurământ. Un suspin scăpă mulţimii când ea părăsi pământul Matrassyl-ului.

Avea capul plecat. Odată ce ajunsese pe punte şi primi salutul ministrului, îşi trase vâlul şi ridică o mână în chip de rămas-bun, păstrând fruntea sus.

La vederea aceluia chip neasemuit, pe ponioane, alei şi acoperişurile din jur, se ridică un murmur care se transformă în urale. Acesta era nearticulatul rămas-bun al Matrassyl-ului pentru regina sa.

Ea nu făcu nici un semn. Lăsă vâlul să cadă şi se întoarse pe călcâie coborând sub punte.

În timp ce nava ancora, un tânăr curtean galant se repezi la marginea cheiului şi declamă un poem popular: *Ea este însăşi Vara.*

Nimeni dintre cei ce îşi luau rămas bun în tăcere nu ştia despre evenimentele de la Curte, din acea după amiază, deşi zvonurile despre acele fapte teribile aveau să se scurgă spre exterior cât de curând.

Pânzele fură ridicate. Corabia exilului se mişcă încet de lângă chei şi-şi începu călătoria de-a lungul curentului. Vicarul reginei stătea pe punte şi se ruga. Nimeni din mulţimea spectatoare — în stradă, pe acoperişuri, pe stânci — nu se mişca. Pe măsură ce distanţa creştea, carena de lemn a corabiei începu să se micşoreze, iar detaliile să se piardă.

Oamenii începură să plece tăcuţi către case, luându-şi cu ei flamurile.

Curtea din Matrassyl roia de facțiuni. Unele facțiuni erau numai la curte; altele aveau sprijin pe întreg curpinsul țării. Cel mai bine sprijinit dintre uitimele grupuri era fără-ndoială cel al myrdolatorilor. Această clică, botezată ironic, se opunea regelui în cele mai multe privințe și o sprijinea total pe Regina Reginelor.

În cadrul grupurilor mari erau și grupări minore. Cei personal interesați vedeau în asta faptul că fiecare bărbat era într-un fel împotriva propriului său frate. Multe motive puteau fi născocite pentru a susține sau a se opune unei uniuni apropiate cu Oldorando, în continua cursă pentru o poziție la curte.

Erau și dintre acei — probabil dintre cei ce urau femeile — care sperau s-o vadă pe regina Myrdemİnggala dizgrațiată. Erau și cei care — probabil dorind s-o aibă — voiau s-o vadă rămânând. Dintre cei ce doreau ca ea să rămână, unii dintre cei mai incisivi myrdolatori, considerau că ea ar trebui să stea și regele să plece. De fapt, argumentau ei, privind din punct de vedere legal întreaga afacere — și ignorând atracția fizică — pretenția reginei la tronul Borlienului era tot atât de legitimă ca și a Vulturului.

Invidia izvora din faptul că atât dușmanii regelui cât și cei ai reginei erau veșnic activi. În ziua plecării reginei, mulți erau gata să treacă la arme.

În acea dimineață, JandotAnganol luase măsuri împotriva nemulțumiților.

Printr-un șirellic, regele și Sartorİlvrash făcuseră ca șazeci și unu de myrdolatori, unii dintre ei cărunți, să se întâlnească într-o cameră din palat. Toți promisese ră loialitate părinților reginei, RantonOboral și Shannana cea sălbatică. Sosiseră indignați la întrunire. Garda palatului închisese ușile după ei și păzea camera. În timp ce myrdolatorii țipau și leșinau în căldură, Vulturul mersese la o ultimă întâlnire cu frumoasa lui regină.

Myrdemİnggala era copleșită de lumnura soartei sale. Obraji ei erau palizi. În ochii ei lucea o privire fierbinte. Nu putea mânca.

Când regele veni către ea, se plimba cu Mai TolramKetinel, discutând perspectivele copiilor ei. Dacă ea era amenințată, la fel erau și ei. Tatro era mică, și era fată. Asupra lui Robayday putea cădea focul răzbunării regelui. Robayday dispăruse într-una din sălbaticile sale excursii. Își dădea seama că nu va putea nici măcar să-i spună la revedere. Nici fratele ei nu va mai fi aici pentru a-și exercita influența asupra îndărătnicului nepot.

Cele două femei se plimbau în grădina de la miazăzi a reginei. Talro se juca cu prințesa Simoda Tal.

Această grădină fusese creată de regină însăși, ea singură îndrumându-și grădinarii. Copacii grei și terasele artificiale protejau aleile de ochii lui Freyr. Umbra era suficientă pentru a lăsa să înflorească forme melancolice de vegetație.

Plantele de amiază înfloreau alături de cele înflorite pe toată durată zilei. Jeodfray-ul, o plantă cățărătoare înflorită toată ziua, cu flori de un roz și galben aprins, devenea pipernicită albă, îmbrățișând pământul. Ocazional, alba își întindea înainte mugurii grotești, stacojii și portocalii, de-a lungul unei tije carnoase, pentru a atrage atenția flurilor de la florile de amiază. În apropiere erau plante de olvyi, yarrpel, idroni, parfumate, toate dând umbră. Vispard, planta iubitoare de pământ, producea boboci cu învelișuri. Speciile nocturne, ca lufișul de zadal, se transformaseră, preferând înlunericului condiții mai luminoase.

Asemenea plante fuseseră aduse de supușii ei din diferite părți ale regatului. Nu înțelegea prea mult din explicațiile astronomice ale lui Sartorilvrash, și nici manevrele încete executate de Freyr de-a lungul cerului, dar aprecia aceste plante care reprezentau un răspuns vegetal instictiv la eclipsele abstracte, confuze, despre care cancelarului îi plăcea atâtă să vorbească.

Acum nu avea să-și mai viziteze locul favorit. Eclipsele proprii vieți se îndreptau împotriva ei.

Regele și cancelarul său se înfățișară la poartă. Ea le simțise de la distanță dorința de formalism. Văzu tensiunea din înfățișarea regelui. Puse o mână pe încheietura doamnei sale de companie, pentru a o preveni.

Sartorilvrash se apropie și se înclină, conform etichetei. Apoi se îndepărtă împreună cu doamna de companie, pentru a lăsa singur cuplul regal.

Mai izbucni în proteste speciale.

— Regele o va uide pe Cune. O suspectează că-l iubește pe fratele meu Hanra, însă nu-i adevărat. Aș putea să jur. Regina n-a făcut nimic rău. Este nevinovată.

— Calculele lui spun altceva; și nu o va uide, spuse Sartorilvrash. Cu greu își controlează trăsăturile pentru a o liniști. Își tot frământa veșmântul, iar fața lui era cenușie. Se descolorase de regină din rațiuni politice. S-a mai întâmplat și înainte lucrul acesta.

Alungă nerăbdător un fluture de pe mânecă.

— Atunci de ce l-a ucis pe Yeferal?

— Aceasta este mai degrabă vina mea decât a regelui. Încelează cu lânguelele, femeie. Vei merge în exil alături de Cune și-i vei purta de grijă. Sper să fim în legătură o vreme, dacă propria mea situație se va menține. Gravabagalinien nu este atât de rău.

Întară pe sub arcadă și fură imediat îmbrățișări de complexitatea sufocantă a clădirii.

Mai TolramKetinet întrebă cu o voce mai calmă

— Ce l-a apucat pe rege?

— Nu cunosc nimic mai mult despre mintea lui, decât despre persoana lui. Este ascuțită ca un diamant. Va tăia orice altă personalitate. Nu poate tolera cu ușurință bunătatea reginei.

Când tânăra femeie îl părăsi, se așeză la baza scărilor încercând să se liniștească. Undeva deasupra se auzeau voci de diplomați aflați în vizită. Așteptau indiferenți să afle cum s-a rezolvat problema și aveau să plece în curând, orice s-ar fi întâmplat.

— Toate se duc în cele din urmă... își spuse în momentul acela se gândea la soția sa moartă.

Regina rămăsese în grădina, ascultând vocea joasă și repezită a lui JandolAnganol, care încerca să-și reverse emoțiile asupra ei. Ea se trase înapoi, ca din fața unui val uriaș.

— Cune, separarea noastră îmi este impusă pentru supraviețuirea regatului. Îmi cunoști sentimentele, însă știi tot atât de bine că am și datorii de îndeplinit...

— Nu, nu voi accepta. Te supui unui capriciu. Nu există altă îndatorire în afara celei dictate de conștiință.

El își scutură capul, ca și când ar fi încercat să alunge durerea ce era vizibilă pe fața lui.

— Ceea ce fac sunt obligat să fac, chiar dacă asta mă distruge. Nu doresc pe nimeni altcineva lângă mine, cu excepția ta. Spune numai un cuvânt, că înțelegi, macar alături înainte de a ne despărți.

Trăsăturile ei se înăspriă.

— Ai întinat memoria fratelui meu mort și reputația mea. Cine altul decât tine a dat ordinul de a se răspândi această minciună?

— Te rog, înțelege ce trebuie să fac pentru regatul meu. Nu doresc să ne despărțim.

— Cine altul a dat ordinul de a ne separa? Cine altul decât tine comandă aici? Dacă nu comanzi tu, atunci se va instala anarhia, și regatul nu merită a fi salvat.

El li aruncă o privire piezișă. Era sătul.

— Trebuie să-mi urmez politica. Nu te închid, ci te trimit la frumosul palat Gravabegalinien, unde Freyr nu domină cerul atât de mult. Fii mulțumită acolo și nu te răzvrăți împotriva mea, astfel lălai tău va răspunde pentru asta. Dacă situația războaielor se îmbunătățește, cine știe dacă nu vom fi din nou împreună.

Se întoarce către el, cu o vehemență ce-l făcu să-i privească chipul congestionat.

— Ai plănuit să te căsătorești cu copila aceea lascivă din Oldorando anul acesta și să divorțezi apoi, așa cum faci și cu mine? Ai în minte un șir nesfârșit de căsătorii și divorțuri prin care să salvezi Borlien-ul? Vorbești despre îndepărtarea mea. Te previn, atunci când voi pleca, voi rămâne departe de tine pentru totdeauna.

JandolAnganol ridică o mână, însă nu îndrăzni s-o atingă.

— Ți spun că în sufletul meu, dacă crezi că am unul, nu te îndepărtez de mine. Vei înțelege asta? Tu te conduci numai după religie și principiu. Ai puțină înțelegere pentru ceea ce înseamnă a fi rege.

Rupse o ramură de idront și apoi o aruncă.

— O, m-ai învățat ce înseamnă să fii rege. Să-ți încarcerezi lălai, să-ți alungi fiul, să-ți defăimezi cumnatul, să mă trimiți la capătul regalului — asta înseamnă să fii rege! Am învățat bine lecția de la tine. Așa că-ți voi răspunde, Jan, după propriul tău stil. Nu pot să mă opun exilării mele, nu. Dar făcând asta, Ți asumî loale consecințele. Va trebui să trăiești cu ele și să mori cu ele. Așa vorbește religia, nu eu. Să nu le aștepti să schimbe ceea ce nu poate fi schimbat.

— Mă așteptam la asta.

Înghiți în sec. Îi luă brațul și-l ținu strâns, fără să-i dea drumul, în ciuda zbaterii ei. O conduse de-a lungul aleii, și fluturii se ridicară.

— Mă așteptam. Totuși mă aștept să mă mai iubești și să nu încetezi a mă iubi din conveniență. Aștept de la tine să fii deasupra umanului, și să vezi deasupra suferințelor tale, către suferințele altora. Până acum, în această lume nemiloasă, Irmuseșea la te-a salvat de la suferințe. Te-am protejat. Recunoaște, Cune, te-am protejat de-a lungul acestor ani îngrozitori. M-am întors de la Cosgatt numai pentru că tu erai aici. Din dorință m-am întors .. Când eu nu voi mai fi în apropiere pentru a-ți fi scut, nu va deveni oare frumuseșea un blestem? Nu vei fi vînată ca o căprioară în pădure de bărbați despre ale căror

dorințe n-ai avut habar? Care-ți va fi sfârșitul fără mine? Îți jur că te voi iubi, în ciuda a o mie de Simode Tal, dacă îmi vei spune acum — numai spune-mi la despărțire — că încă îți sunt dreg, în ciuda a ceea ce avem de făcut.

Ea se smulse de lângă el și se lipi de stâncă, cu chipul în umbră. Amândoi erau palizi și transpirați.

— Vrei să mă nspăimănți, și chiar reușești. Adevărul este că mă alungi pentru că tu însuși nu te poți înțelege. Știi că te înțeleg pe tine și slăbiciunile tale ca nimeni altcineva — cu excepția poate a tatălui tău. Și nu poți îndura asta. Ești chinuit pentru că te compătimesc. Așa că, la dracu', de vreme ce ai reușit să-mi smulgi aceasă mărturisire, da, te iubesc și te voi iubi până ce mă voi contopi cu creatorul original. Dar nu poți accepta asta, nu? Nu asta dorești de fapt.

El se aprinse.

— Uite! Mă urăști cu-adevăr! Cuvintele tale mint!

— Oh, oh, oh! Ea scoase țipete sălbatic și începu să alerge. Pleacă! Pleacă! Ai înnebunit. Îți declar ce-mi ceri și te înfurii! Tu vrei ura mea. Ura este tot ceea ce ști! Pleacă — te urăsc, dacă asta-ți satisface sufletul

JandolAnganol nu o urmări.

— Atunci furtuna va veni, spuse el.

Astfel fumul începu să urce și să umple valea Malrassyl-ului. După despărțirea de MyrdemIngala, regele fu ca și posedat. Ordonă să se aducă pare de la grajduri și le îngrămădi lângă ușile camerei în care erau încă închiși myrdolatorii. Fură aduse vase cu ulei de balenă purificat. Înсуși JandolAnganol înhălă de la un sclav o torță aprinsă și o azvârli în rug.

Cu un trosnet, flăcările izbucniră.

În acea după-amiază, după ce regina plecă, focul făcu ravagii. Nimănui nu-i era îngădui să-l controleze. Furia sa era neabătută. Servitorii putură să stingă focul abia târziu, noaptea, când regele, singur cu animalul său favorit, bău până rămase fără simțiri.

Dimineața următoare, când palidul Batalix răsări, regele, după obicei, se ridică și se arătă poporului în lumina zorilor.

O mulțime mai mare decât de obicei îl aștepta. La apariția sa, un murmur nearticulat, semănând cu scâncetul unui câine lovit, se ridică. Temându-se de mulțimea sălbatică, se retrase în cameră și se aruncă în pat. Stătu acolo toată ziua, fără a mânca sau a vorbi.

În ziua următoare, păru să fie din nou el însuși. Convocă miniștrii, dădu ordine, își luă rămas bun de la Tainth Indredd și Simoda Tal. Apăru chiar pentru scurt timp în fața Sfatului.

Avea un motiv să acționeze. Agenții îi eduseseră vestea că Unndreid Ciocanul, biciul Mordriat-ului, se mișca din nou către sud-vest, și încheiase o alianță cu Darvlis, dușmanul său.

În Sfal, regele explică cum regina și fratele ei, YeferalOboral, plănuiseră să-l asasineze pe ambasadorul Sibornal-ului, care reușise să scape. Pentru acest motiv era regina trimisă în exil; amestecul ei în problemele sfatului nu putea fi tolerat. Fratele ei fusese ucis.

Această conspirație trebuia să fie o lecție pentru toți, în aceste vremuri de primejdie pentru națiune. El, regele, elabora un plan prin care Borlien-ul ar deveni mai legal de prietenii săi tradiționali, oldoranezii și pannovalezii. Aceste planuri vor fi făcute cunoscute pe de-a-niregul în scurt timp. Privirea lui provocatoare alunecă în jurul Sfatului.

Apoi se ridică Sartorilvrash și ceru ca Sfatul să-și arunce privirea asupra noilor descoperiri în lumina istoriei.

— Cu bătălia de la Cosgatt, încă proaspătă în mintile noastre, știm că există disponibile noi arme de artilerie pentru atac. Până și triburile barbare ale draților au aceste noi "puști", cum sunt numite. Cu o pușcă, un om poate ucide inamicul imediat ce-l poate vedea. Asemenea lucruri sunt menționate în vechile istorii, chiar dacă nu ne putem încrede toldeana în ceea ce citim în ele. Cu toate acestea, suntem preocupați de aceste puști. Le-ați putut urmări la demonstrație. Sunt făcute în marele continent nordic de națiuni ale Sibornal-ului, care au o predilecție pentru artele manufacturiere. Ei au depozite de lignit și minereuri metalice pe care noi nu le avem. Este necesar ca noi să rămânem în bune relații cu asemenea puternice națiuni, astfel că trebuie să aplanăm această încercare de asasinare a ambasadorului.

Unul dintre baronii Sfatului strigă supărat:

— Spune-ne adevărul. Nu era Pasharatid corupt? Nu avea o legătură cu o fată borlieneză din oraș, contravenind legilor noastre și legilor lui?

— Agenții noștri cercează, spuse Sartorilvrash, continuând în grabă. Vom trimite o delegație la Askitosh, capitala țării Uskutoshk, pentru a deschide o rută comercială, sperând că sibornalezii vor fi mai prietenoși decât până acum. Între timp, înțelegerea noastră cu distinșii diplomați din Oldorando și Pannoval a fost un succes. Am primit câteva arme de la ei, după

cum știți. Dacă putem trimite cantități suficiente de arme galantului nostru general Hanra TolramKelinel, atunci războiul cu Randonan-ul ar fi rapid terminal.

Alte vorbele regelui cât și cele ale lui Sartorilvrash au fost primite cu răceală. Suporteri ai baronului RantlanOboral, tatăl Myrdeminggalei, erau prezenți în Sfat. Unul din ei se ridică și întreabă:

— Trebuie să înțelegem că aceste noi arme sunt responsabile de moartea celor șaiszeci și unu de myrdolatori? Dacă este așa, sunt arme puternice într-adevăr.

Replica dată de cancelar îi nesigură.

— Un foc a izbucnit pe neașteptate la castel, aprins de suporterii ex-reginei, mulți dintre ei pierzându-și viețile în flăcările pe care le provocaseră ei înșiși.

Imediat ce Sartorilvrash și regele părăsiră camera, izbucni o furtună de zgomote

— Dă-le căsătoria, spuse Sartorilvrash. Vor uita mânia când vor privi dragălașenia miresei copile. Dă-le căsătoria cât mai curând posibil, Majestate. Fă-ți pe proști să uite o înșelăciune prin altă.

Privi în altă parte, pentru a-și ascunde repulsia față de propriul său rol.

Tensiunea plutea asupra luturilor celor ce locuiau în castelul Matrassyl, cu excepția phegorilor, ale căror sisteme nervoase erau imune la așteptare. Dar până și phagorii erau stânjențiți, pentru că duhoarea de ars era lipită încă de orice.

Încrunțat, regele se retrase în apartamentele sale. O secțiune din Prima Gardă Phagoriană stătea de pază la ușa lui. Yuli rămase cu ei în timp ce JandolAnganol se rugă în capela sa privată, cu Vicarul său regal. După rugăciune, se autoflagelă.

În timp ce era îmbăiat de servitoarele sale, îl convocă pe cancelar. Sartorilvrash apărură după o a treia chemare, învâluit într-o togă înflorită și pătată de cerneală și cu papuci pufoși. Bătrânul arăta mahnit și stătea înaintea regelui fără să vorbească, netezindu-și barba.

— Ești supărat? i se adresează regele din bazin. Animalul favorit stătea la mică distanță, cu gura deschisă.

— Sunt un om bătrân, Majestate, și am îndurat adânci suferințe astăzi. Mă odihneam.

— Mai degrabă scriai blestemata la istorie.

— Mă odihneam și deplângeam pe cei șaiszeci și unu de oameni uciși, dacă e să spunem adevărul.

Regele lovi apa cu palma.

— Ești aleu. Nu ai o conștiință de liniștit. Nu trebuie să te flagelezi. Lasă astea în seama mea.

Sartoriivrash zâmbi.

— Cu ce o pot ajuta pe Majestatea Ta acum?

JandolAnganol se ridică, iar femeile îl înveliră în prosoape, leși din baie.

— Ai făcut de-ajuns din punctul de vedere al serviciilor. Îl privi pe Sartoriivrash cu o privire strălucitoare și întunecată. Este momentul să te trimit la pășune, ca bălăntli hoxney de care ești atât de alașat. Voi găsi pe cineva mai apropiat de modul meu de a gândi pentru a mă sfătui.

Femeile se înghesuiau în jurul ulcelelor de ceramică ce aduseseră apa de baie a regelui și ascultau compelezente drama ce se petrecea.

— Sunt mulți aici care vor prelinde că gândesc așa cum dorești să gândească, Majestate. Dacă vrei să-ți pui încrederea în asemenea oameni, este decizia ta. Poate vei spune că am eşuat în a-ți face pe plac. Oare nu ți-am susținut loale loanele?

Regele își aruncă prosoapele, și păși gol și primejdios prin cemeră. Privirea îi era tot atât de iute ca și mersul. Yuli scânci cu simpetie.

— Uite ce necazuri am. Falimentat. Fără regină. Nepopular. Nimeni nu are încredere în mine. Înfruntat în Sfat. Să nu-mi spui că voi fi un favorit al mulțimii când mă voi căsători cu copila aceea din Oldorando. M-ai sfătuit să fac asta, și mi-a ajuns sfatul rău.

Sartoriivrash se dăduse înapoi lângă un perete, ferindu-se din fața marșului regelui. Își frângea mâinile, nefericit.

— Dacă pot vorbi... te-am slujit cu credință, pe tine și pe tatăl tău. Am mințit pentru tine. Am mințit astăzi. M-am implicat în această crimă îngrozitoare, uciderea myrdolatorilor, de dregul tău. În ciuda altor cancelari pe care i-ai putea alege, eu n-am ambiții politice. Tu ești suficient de bun ca să mă murdărești, Majestate!

— Crimă! Suveranul tău este un criminal, nu? Cum altfel puteam să înăbuș revolta?

— Te-am sfătuit, având în minte binele tău mai degrabă, decât avantajele mele, Sire. Și nu mai puțin în această poveste cu divorțul. Ți-am amintit că ți-am spus că nu vei mai găsi o altă femeie ca regina și...

Regele înlănse un prosop și-l înfășură în jurul taliei subțiri. D încurcătură se formă în jurul picioarelor sale.

— Mi-ai spus că întâia mea îndatorire este față de țară. Așa că am făcut sacrificiul, l-am făcut la sugestia ta.

— Nu, Majestate, nu, mă opun. Își egită mâinile distras.

— Mă oopunn, spuse Yuli, culegând cuvântul cel nou.

— Pur și simplu voiai un țap ispășitor pe care să-ți verși furia, Sire. Nu mă vei concadia așa. Este o crimă.

Cuvintele răsunară în camera de baie. Femeile făcuseră o mișcare, ca și cum ar fi vrut să scape de această scenă, apoi înghețaseră în gesturi prevenitoare, de teamă ca nu cumva regele să se întoarcă asupra lor.

Se întoarse către cancelar.

Cum fața-i era loală roșie de mânie, culoarea fugise în jos către maxilar și către gât.

— Din nou criminal! Sunt un criminal? Tu, bătrân șobolan, îndrăznești să-mi dai mie ordine și să mă insulti! Mă răfuiesc eu cu tine.

Temându-se că mersese prea departe, Sartorilvrash spuse cu o voce tremurătoare:

— Majestate, iartă-mă, pricep planul tău. Prin concadierea mea, vei fi liber să mă acuzi în fața Sfatului pentru ceea ce s-a întâmplat și astfel să le arăți nevinovat în ochii lor. Dacă adevărul poate fi modelat în felul acesta... Este o tactică bună, și transparentă, de asemenea, dar desigur că ne putem înțelege cum s-o facem, precis.

Se poticni și lăcu.

O lumină bolnăvicioasă de amurg pătrundea în cameră. Afară, printre nori, licărea o urmă de auroră, ca după furtună. Regele își trase sabia din teaca ce stătea pe masă. O curăță.

Sartorilvrash se dădu înapoi, lovind un vas de ceramică plin cu apă parfumată, care se revărsă pe podeaua pavată.

JandolAnganol începu un exercițiu complex de luptă cu sabia, cu un inamic invizibil, fandând și atacând în răstimpuri, parând puternic, aiteori atacând puternic el însuși.

Se mișca rapid în jurul camerei. Femeile se înghesuірă lângă ziduri, lipând nervoase.

— Hei! Jan! Ho! Hei!

Schimbă direcția, iar lama goală se îndreptă către cancelar, oprindu-se la un inch de claviculă.

— Deci, unde este fiul meu, spuse regele, unde-i Robayday, licălos bătrân? Știi că el îmi poate salva viața?

— Ei bine, cunosc istoria familiei tale, Sire, spuse Sartorilvrash, acoperindu-și fără rost pieptul cu mâinile.

— Trebuie să discuț cu fiul meu. Îl ascunzi în crescătoria

de iepuri din apartamentele tale.

— Nu, Sire, nu fac asta.

— Ba mi s-a spus că da, paznicul phagor mi-a spus. Și mi-a șoptit, domnule, că mai ai încă ceva sânge în mădulare.

— Sire, ești prea încordat de gretele încercări ce s-au abătut asupra ta. Lasă-mă să iau...

— Nu iei nimic, domnule, decât oțel în beregală. Atât de vradnic de încredere! Ai un vizitator în apartamentele tale.

— Din Morstrual, Sire, un băial, nimic mai mult.

— Așa, acum îți plac băieții.. Însă subiectul părea să piardă din interes. Cu o lovitură, regele își flutură sabia astfel încât se înflipse în grinzile de deasupra capului cancelarului. Când prinse mânerul, prosopul căzu de pe el.

Sartorilvrash se opri și-l ridică pentru Majestatea Sa, spunând, șovăitor:

— Înțeleg sursa din cere provine supărarea ta, și permite-mi...

În loc să ia prosopul, regele luă loga bătrânului și se înfășură în ea. Prosopul zbură. Cancelarul scoase un strigăt alarmant. Picioarele-i alunecară de sub el și căzură amândoi în balta de apă.

Regele fu înapoi în picioare, la fel de ușor ca o pisică, atrăgându-le femeilor atenția să-l ajute pe Sartorilvrash să se ridice. Cancelarul gemea și se lînea de spate în timp ce două femei îl ajuau.

— Acum pleacă, domnule, spuse regele. Fă-ți bagajele, înainte de a-ți demonstra cât de supărat sunt. Amintește-ți, te cunosc drept un aleu și un myrdolator!

În apartamentele sale, cancelarul Sartorilvrash pusese o sclavă să-i ungă spatele cu pomezi, complăcându-se în văicăreli. Garda sa personală, phagorul Lex, privea impasibil.

După un timp, ceru puțin suc de squaanej garnisit cu gheață Lordyardry și apoi elaboră o scrisoare către rege, lînându-se de spinare între propozții.

Onorate Sire,

Am servit cu credință Casa Anganol și merit numai bine din partea ei. Sunt pregătit să mai slujesc încă, în ciuda atacurilor asupra persoanei mele, pentru că știu cât suferă Majestatea Ta în adâncul sufletului, în prezent.

Despre ateismul meu și învățătura mea, față de care obiectezi atât de frecvent, permite-mi să punctez că sunt un

singur lucru luate împreună, și că ochii mei sunt deschiși către edevărata natură a lumii. Nu caut să te abat de la credința ta, ci să-ți explic că ea te pune în situația dificilă din prezent.

Văd lumea noastră ca o unitate. Știi despre descoperirea mea, că hoxney-ul este un animal pătat, deși aparențele susțin contrariul. Această descoperire este de importanță vitală, pentru că leagă anotimpurile Marelui An și ne dă o nouă înțelegere asupra lor. Multe plante și animale pot avea stratageme similare, prin care să-și perpetueze speciile de-a lungul climatului conflictual în decursul Anului.

Este posibil ca omenirea să aibă în religie un mod similar de perpetuare, diferind numai prin ceea ce umanitatea diferă de sălbăticiunile primitive? Religia este o forță de legătură socială care poate uni în timpuri de ger extrem sau, ca acum, de arșiță extremă. Această forță de legătură socială, această coeziune, este valoroasă, pentru că duce la supraviețuirea noastră în entități naționale sau tribale.

Ceea ce trebuie făcut este să conducăm viețile noastre individuale și să gândim. Dacă ne sacrificăm prea mult religiei, atunci suntem prizonierii ei, cum medicii sunt prizonierii drumului lor. Trebuie, Sire, să-mi ierți faptul că scot asta în evidență, și mă tem că nu o vei găsi acceptabilă, dar tu însuși ai demonstrat o asemenea supunere lui Akhanaba.

Se opri. Nu, ce de obicei mergea prea departe. Regele, în mânia lui, l-ar fi distrus dacă ar fi citit acea propoziție. Laborios, luă o foaie nouă de pergament și scrisese o versiune modificată a primei sale scrisori. Îl însărcină pe Lex cu expedierea ei.

Apoi se așeză și plânse.

Moțâia. Mai târziu, se trezi și-l găsi pe Lex stând deasupra lui, cu lapții lovindu-i deschiderile nărilor. Fusesse de multă vreme obișnuit cu lăcerea phagorilor; chiar dacă ura aceste creaturi, erau mai puțin supărători decât sclavii umani.

Ceasul său de pe masă îi spusese că era aproape a douăzeci și cincea oră a zilei. Căscă, se întinse și-și puse un veșmânt mai călduros. Afară, aurora licărea deasupra unei curți goale. Palatul era adormit — cu excepția regelui probabil...

— Lex, vom merge să vorbim cu prizonierul nostru. L-ai hrănit?

— Prizonierul și-a luat hrana, Sire, spuse phagorul imobil.

Vorbea cu o voce joasă, bâzâind, astfel că numele onorific ieși "zzorr". Exprimarea lui în Olonele era limitată, însă Sartorilvrash refuzase să învețe Hurdhu.

Printre etajerele ce acopereau cea mai mare parte a unui perete lung era așezat un bufet. Lex îl îndepărtă de perete, pentru a dezvălui o ușă de fier. Cu stângăcie, ancipitalul băgă o cheie în broască și o înloarse. Împinse ușa deschizând-o; omul și phagorul intrară în celula secretă.

Aceasta fusese odăoă o cameră independentă. În zilele lui VarpalAnganol, cancelarul avusese ușa externă a acestei camere acoperită cu lencuială. Acum, singurul mod de a intra era prin biroul lui. Bare solide fuseseră fixate peste fereastră. Din afară, fereastra era pierdută în dezordinea fatadei castelului.

Muștele băzăiau sau stăteau ca adormite în aerul rarefiat. Se târau peste masă și peste mâinile lui Billy Xiao Pin.

Billy stătea pe un scaun. Era legal cu un lanț puternic ancorat în podea. Hainele îi erau pălate de sudoare. Duhoarea din cameră era de nesuportat.

Scotând un săculeț cu scantiom, pellamountain și alte ierburi, Sartorilvrash și-i apăsă pe nas și arătă către o găleată din colțul camerei.

— Golește aia. Lex se mișcă să execute ordinul.

Cancelarul luă un scaun și-l așază dincolo de raza de acțiune a oricărei mișcări pe care o putea face prizonierul. Se așază cu grijă, menajându-și spatele și gemând. Aprinse o veronikană lungă înainte de a vorbi.

— Acum BillishOwpin ești aici de două zile. Vom avea o altă discuție. Sunt cancelarul Borlien-ului, și, dacă mă minți, este în puterile mele să te torturez. Te-ai prezentat ca primarul unui oraș din golful Chalce. Apoi, când te-am închis, ai pretins că ești o persoană mult mai importantă, care vine dintr-o lume de deasupra acesteia. Cine ești astăzi? Vreau adevărul!

Billy își șterse fata pe mânecă și spuse:

— Sire, cradeți-mă, știam de camera asta secretă dinainte de a ajunge aici. Totuși, sunt ignorant în multe aspecte ale manierelor tale. Greșeala mea inițială a fost să pozez în altcineva decât cel care sunt — și am făcut asta pentru că mă îndoiam că ai fi crezul adevărul.

— Pot spune fără vanitate, că întâmplător sunt unul dintre cei mai avizi căutători ai adevărului din generația mea.

— Sire, știu asta. De aceea, eliberează-mă. Lasă-mă s-o urmez pe regină. De ce să mă închizi, când nu vreau să fac rău?

— Te-am închis pentru că s-ar putea să obțin ceva util de la tine. Ridică-te.

Cancelarul îl supraveghea pe captiv. Desigur, era ceva ciudat cu omul. Fiziologia lui nu era ștearsă, ca a unui

campanntaſian, dar nici nu avea forma de butoi a acelor oameni bizari, uneori înfăliſaſi la bălciuri, ai căror strâmoſi — după gândirea medicală — scăpaseră de aproape universală Febră a Oaselor.

Prietenul său CaraBansity, din Ottasso!, ar fi spus că structura osoasă explica tipul special, rotund, al trăsăturilor captivului. Textura pielii individului era neladă, cu o paloare accentuată, chiar dacă vârful nasului era ars de soare. Părul lui era fin.

Şi mai erau şi alte subtile diferenţe, cum ar fi felul privirii captivului şi durata ei. Părea să privească în altă parte când ascuſta, şi-l privea pe Sartorilvrash numai când vorbea.

Ochii lui erau adesea aliniſti în sus, în loc de a privi în jos. În plus, vorbea Olonele într-un fel străin.

Toate acestea cancelarul le observase înaintea.

— Dă-mi o explicaſie despre această lume de deasupra, din care prelinzi că vii. Sunt un om raſional şi voi asculta fără prejudecăſi ceea ce ai de spus. Îſi trase mantia şi luſi.

Lex se întoarse cu o găleală goală şi rămase nemiſcal lângă un perete, fixându-ſi privirea cireſie pe un punct nadeſinit, la o diſtanſă medie.

Când Billy se aſează, lanſurile scârſăiră. Îſi puse braſele îngreunate pe masa din faſa lui şi spuse:

— Prea bunule domn, vin, după cum ſi-am spus, dintr-o lume mult mai mică decât a voastră. O lume poate de mărimea dealului mare pe care stă ceſtelul Matrassyl-ului. Acea lumea se numeſte *Avernus*, chiar dacă astronomii voſtri o cunosc demult drept Kaidaw. Se află la aproape o mie cinci sute de kilometri deasupra Helliconiei, cu o perioadă orbitală de 7770 secunde, şi cu...

— Stai. Pe ce stă acest deal al voſtru? În cer?

— Nu este aer în jurul lui *Avernus*. De fapt, *Avernus* este o lună de metal. Nu, nu aveſi acest cuvânt în Olonele, Sire, pentru că Helliconia nu are o lună naturală. *Avernus* înconjoară Helliconia continuu, după cum Helliconia se roteſte în jurul lui Batalix. Călătoreſte prin spaſiu, după cum face şi Helliconia, şi se miſcă tot timpul, ca şi Helliconia. Altfel, ar cădea sub apăsarea gravitaſiei. Crad că înſelegi acest principiu, Sire. Cunoſti relaſiile reale între Helliconia pe de o parte şi Batalix şi Freyr pe de altă parte.

— Înſeleg foarte bine ce spui. Lovi o muſcă ce mergea pe chelia lui. Te adresezi autorului *Alfabetului Istoriei şi Naturii*, în care caul să ſinſetizez toate cunoſtiinſele. Este înſeles de puſini

oameni — dar se întâmplă ca eu să fiu unul dintre ei — că Batalix și Freyr au o mișcare de rotație în jurul unui focar comun, în timp ce Copaise, Aganip și Ipocrene se rotesc cu Helliconia în jurul lui Batalix. Viteza lumilor noastre surori pe orbitele lor este măsurată în raport cu mărimea lor și cu distanța față de Batalix. Și mai mult, cosmologia ne informează că aceste lumi surori s-au născut din Batalix, așa cum oamenii se nasc din mamele lor, și Batalix s-a născut din Freyr, care este mama lui. Despre împărăția cerurilor, mă vei găsi informal corespunzător.

Privi în sus spre lavan și sufia fumul printre muște.

Billy își dresе vocea. —

— Ei bine, nu este chiar așa. Batalix și planetele sale formează un sistem solar relativ bătrân, care a fost capturat de un soare mult mai mare, pe care voi îl numiți Freyr, cu aproximativ opt milioane de ani în urmă, după cum măsurăm noi timpul.

Cancelarul se mișcă fără odihnă, încrucișându-și și descrușișându-și picioarele, cu o expresie șireală pe față.

— Printre impedimentele științei sunt și persecuțiile din partea celor ce caută puterea, dificultățile de cercetare și — în special — greutatea de a recunoaște ceea ce ar trebui cercetat. Am pus toate acestea în primul meu cepitot. Este evident că aveți ceva cunoștințe, totuși trădați știința prin amestecarea ei cu lucruri false, din motivele voastre. Amintește-ți că tortura este prietena adevărului, BillishOwpin. Sunt un om răbdător, dar această vorbărie sălbatică de milioane mă enervează. Nu mă vei impresiona doar prin numere. Oricine poate inventa numere.

— Sire, nu inventez. Câți oameni locuiesc în Întregul Campănnal?

Cancelarul păru tulburat:

— Ei, în jur de cincizeci de milioane, după cele mai bune estimări.

— Greșit, Sire. Șaizeci și petru de milioane de oameni, și treizeci și cinci de milioane de phagori. În vremea lui Vry Den, pe care-ți place să-l citezi, cifrele erau opt milioane de oameni și douăzeci și trei de milioane de phagori. Biomasa se leagă direct de totalul energiei ce ajunge la suprafața planetei. În Sibornal sunt...

Sartorilvrash își flutură mâinile:

— Destul! Încerci să mă enervezi. Să ne întoarcem la geometria sorilor. Îndrăznești să pretinzi că nu sunt relații de rudenie între Freyr și Batalix?

Ridicându-și privirea de la mâinile sale, Billy se uită

Întrebător la bătrânul ce încerce să judece ceva ce se afla dincolo de posibilitatea lui de a înțelege.

— Dacă îți spun ce s-a întâmplat cu adevărat, onorale cancelar, mă vei crede?

— Asta depinde dacă povestea ta este demnă de crezare. Pufăi un norișor de fum.

Billy Xiao Pin continuă:

— Am prins numai o privire fugară a frumoasei voastre regine. Care este motivul că mă afiu aici, murind aici, dacă nu reușesc să-ți spun acest singur mare adevăr? Se gândi la MyrdemInggala trecând glorioasă în muselinele ei curgătoare.

Phagorul stălea lângă zidul pătat, bătrânul era așezat în scaunul său scârțâitor. Muștele bâzâiau. Din lumea de afară nu pătrundea nici un sunet.

— Pe drumul meu încoace, am văzut o lozincă sunând în Otonete: "Întreaga înțelepciune a lumii a existat întotdeauna". Nu este așa. Poate că este un adevăr pentru religie, dar științific este o minciună. Adevărul rezidă în fapte, care trebuie descoperite cu trudență și în ipoteze ce trebuie continuu verificate — chiar dacă de unde vin, faptele au acoperit adevărul. După cum spui, sunt multe impedimente în fața cunoașterii și în fața metastructurii cunoașterii pe care o numim știință. *Avemus* este o lume artificială. Este o creație a științei și o aplicație a științei pe care o numim — voi nu aveți un asemenea cuvânt — tehnologie. Poți fi surprins să auzi că rasa din cere provin, cere a evolua pe o planetă îndepărtată numită Pământ, este mai tânără decât voi, helliconienii. Însă noi am suferit mai puține dezavantaje naturale decât voi.

Se opri, aproape șocat să audă acel cuvânt condamnat, Pământ, pronunțat în asemenea împrejurări.

— Așa că nu te voi minți — chiar dacă, te previn, poate vei realiza că ceea ce spun nu se potrivește cu imaginea ta despre lume, cancelar. Poate vei fi șocat, chiar dacă ești cel mai luminat din rasa ta.

Cancelarul își stinse veronikana pe masă și-și presă o mână pe frunte. Îl durea. Încăperea de detenție era sufocantă. Nu mai putea urmări cuvintele tânărului străin, mintea sa rătăcind asupra imaginii regelui, gol, cu sabia implantată periculos într-o grindă deasupra capului său. Prizonierul continua să vorbească.

De unde venea Billy, cosmosul era la fel de familiar ca grădina din spatele casei. Vorbea în termeni de cunosător despre o stea galbenă de tipul G4, care avea în jur de cinci mii

de milioane de ani. Era de luminozitate scăzută și de o temperatură de numai 5600 K. Acesta era soarele numit acum Batalix. Continuă să descrie singura lui planetă locuită, Helliconia, o planetă mult asemănătoare cu depărtatul Pământ, însă mai rece, mai gri, mai bătrână, cu procesele vitale încetinite. Pe suprafața ei, timp de mai multe ere, speciile se dezvoltaseră de la stadiul de animal la ființa dominantă.

Cu opt milioane de ani în urmă după timpul pământean, Batalix și sistemul său se mutase într-o regiune eglomerală din spațiu. Două stele, pe care el le numea A și C, se roleau în jurul celeilalte. Batalix fusese atras în masivul câmp gravitațional al planetei A. În seria de perturbații care a urmat, steaua C se pierduse, iar A primise un nou companion.

A era un soare foarte diferit de Batalix. Deși avea între zece și unsprezece milioane de ani ca vârstă, evoluase altfel decât principala secvență a stelelor și intrase între stelele bătrâne. Radiația lui era de peste șapte ori cât radiația lui Batalix, iar temperatura de două ori mai mare. Era o stea de tip A, supergigantă.

Deși se străduia pe cât putea, cancelarul nu putu să asculte cu atenție. Îi învâluia o senzație de dezastru. Vaderea i se tulbură, iar inima începu să-i bată neregulat, cu pulsații ce păreau să umple camera. Își presă săculețul cu scantion la nas, pentru a-și ajuta respirația.

— De-ajuns, spuse, întrerupând discursul lui Billy. Tipul tău de om este cunoscut în istorie ca vorbind în termeni ciudați, luând în derâdere înțelegerea oamenilor înțelepți. Poate că suferim de o amăgire... Deși e puțin probabil. Cu numai două zile în urmă — numai cincizeci de ore — Regina Reginelor a părăsit Malrassy-ul, acuzată de conspirație și șaiszeci și unu de myrdolatori au fost uciși cu cruzime... Și tu-mi vorbești de sori care se abat încoace și încolo după propria fantezie...

Billy bătea cu degetele în masă și alunga muștele cu ochii închiși.

— Eu însumi sunt un myrdolator. Sunt cel mai de condamnat pentru aceste crime. Prea obișnuil să-l slujesc pe rege, după cum este el obișnuit să slujească religia. Viața este de placidă. Cine știe ce alte necazuri se vor petrece mâine?

— Ești prea adâncit în propriile tale mici probleme, spuse Billy. Ești tot atât de rău ce și Sfătuitorul meu de pe *Avernus*. El nu crede pe de-a-ntregul în realitatea Helliconiei. Tu nu crezi cu totul în existența reală a universului. Simțirea ta nu este mai cuprinzătoare decât acest palat.

— Ce este această "simțire"?

— Regiunea desemnată de percepțiile tale.

— Pretinzi că știi atât de multe. Este corect, după cum cred eu, că hoxney-ul este un animal brun-vărgat care purta dungi colorate în primăvara Anului Mare?

— Este corect. Animalele și plantele adoptă strategii diferite pentru a supraviețui marilor schimbări pe parcursul Anului. Există biologi binari și botanici binari, unele urmând o stea, altele pe cealaltă.

— Acum le întorci din nou la sorii tăi ambulanți. După credința mea, stabilită de peste treizeci și șapte de ani, cei doi sori ai noștri sunt așezați pe cer ca o reamintire constantă a naturii noastre duale, spirit și trup, viață și moarte, și a celorlaltor dualități generale ce guvernează viața umană — căldura și frigul, lumina și întunericul, binele și răul.

— Spui că felul meu este cunoscut în istorie, cancelare. Poate aceia erau alți vizitatori de pe *Avernus*, încercând și ei să dezvăluie adevărul, și fiind ignorați.

— Revelații cu ajutorul unor geometrii nebunești? Alunci să piară! Sartorilvrash se ridică, odihnindu-și degetele pe masă și încruntându-se.

Billy se ridică și el, zdrăgănindu-și lanțurile.

— Adevărul le-ar elibera, cancelare. Orică ai gândi, acele geometrii nebunești conduc universul. Știi asta numai pe jumătate. De ce să nu-ți respecți inteligența? De ce să nu mergi mai departe, să renunți la prejudecăți? Viața de care Helliconia e plină, este produsul acelor nebunești geometrii de care-ți bați joc. Acel soare de tip A este cunoscut de voi ca Freyr și este un gigant reactor de fuziune a hidrogenului, emanând emisii de înaltă energie. Când Balalix și paneele sale și-au luat o orbită în jurul lui, cu opt milioane de ani în urmă, au fost supuse unui bombardament cu raze X și radiații ultraviolete. Efectul asupra biosferei Helliconiei, până atunci înceată, a fost profund. S-au petrecut rapide modificări genetice și mutații dramatice. Au supraviețuit câteva noi forme de viață. O specie animală s-a ridicat pentru a-și disputa supremația, înainte deținută de specii mult mai vechi.

— Ajunge, plânse Sartorilvrash, fluturând o mână ca pentru conciliere. Ce este cu speciile ce se transformă în alte specii? Poate un câine să devină un arang, un hoxney sau un kaidaw? Oricine știe că fiecare animal are locul lui, iar oamenii pe-al lor. Așa le-a orânduit Atolputernicul.

— Ești ateu! Nu crezi în Atolputernic!

Derulal, Sartorilvrash dădu din cap.

— Aș prefera mai degrabă să fiu condus de Atolputernic decât de geometriile tale... Am sperat să te prezint regelui JandolAnganol, dar îl vei mânia și mai mult decât este în acest moment.

Temător, Sartorilvrash realizează că regele nu putea fi calmat în prezent prin metode raționale. El însuși se simțea mult prea departe de rațional. Ascultându-l pe Billy, își aminti de un alt tânăr nebun — fiul regelui, Robayday. Odată un copil încântător, apoi cuprins de un fel de fanlezie nebună, iubind deșertul ca pe o mamă uscată, expert în jocuri ucigătoare, uneori aproape fără nici un sens... plega părinților săi regali.

Visa la propria-i lungă luplă pentru a înțelege sensul existenței. Cum se făcea că o asemenea importantă problemă îi preocupa pe atât de puțini?

Billy putea fi o născocire a oboselei sale imaginații, partea întunecată a raționalului, trimisă să-l necăjească.

Se întoarse către phagor:

— Lex, păzește-l. Mă voi gândi mâine cum să-l folosim pe el și ideile lui.

În dormitor, singurătatea-l copleși pe cancelar. Regele îl atacase și-l aruncase la podea. Simțea loviturile de pe spinarea lui învinețită, simțea căl de urât devenise trupul său pe măsură ce anii îl îmbătrâneau. Zilele cuprindeau atât de multă rușine.

Sclava veni la chemarea lui, arătând șovăitoare așa cum fusese și el când fusese convocat în fața regelui.

— Masează-mi spatele, îi ordonă.

Se așează lângă el, plimbându-și mâna aspră, dar blândă, de la ceafă până la bazin. Mirosea a veronikană, a phagori, a urină. Ea era randonaneză, cu semnele tribale imprimate în obraji, și mirosea a fructe. După un timp, se întoarse cu fața către ea, excitat. Există un singur confort dăruit în mod egal atât credincioșilor cât și aleilor, un singur refugiu din fața abstracțiilor. Cancelarul își introduse o mână între coapsele negresei exilate, iar cealaltă în veșmântul ei, strivindu-i sânii. Ea îl trase aproape.

Pe Avernus fură semnate petiții pentru a coborî pe suprafața Helliconiei și a-l salva pe Billy Xiao Pin. Acestea nu fură luate în serios. Contractul lui Billy stabilea clar că, în orice fel de dificultate s-ar afla, să nu aștepte nici un ajutor. Ceea ce nu a împiedicat câteva tinere domnișoare din familia Pin să declare că aveau să se sinucidă dacă guvernul nu acționa imediat.

Dar munca pe stație continua ca de obicei, cum se întâmplase de traizeci și două de secole. Puțin avemieni știau despre felul cum tehnocrații pământeni îi programaseră pentru supunere. Marile familii continuau să analizeze toate datele ce le parveneau, iar sistemele automate continuau să transmită semnale către îndepărtatul Pământ.

Antene gigantice, asemănătoare cochiliilor de scoică, străjuiau de jur împrejurul acelei planete îndepărtate.

Pentru pământeni, evenimentele de pe Helliconia constituiau știri. Semnalele erau mai întâi recepționate pe Charon, la limita extremă a sistemului solar. Acolo erau din nou analizate, clasificate, înmagazinate și transmise. Cea mai populară transmisie mergea pe Pământ prin canalul de transmisiuni, care purta variate drame ce se petreceau continuu în sistemul binar. Evenimentele de la Curtea regelui Jandol Anganol erau în prezent știrile cele mai senzaționale. Și aceste știri aveau o mie de ani vechime.

Cei care le ascultau, formau o parte dintr-o societate globală ce suferea o schimbare la fel de profundă ca și cei de pe Helliconia. Declinul Epocii Moderne fusese grăbit de glaciațiunea în continuă creștere la polii terestrii, conducând la Marea Epocă Glaciară. În secolul al nouălea al mileniului șase după nașterea lui Cristos, ghețarii se retrăseseră din nou, iar oamenii de pe Pământ se mutaseră către nord. Vechile antipetii rasiale și naționale erau în latență. Predomina o stare de spirit adaptată climatului prielnic al Pământului, în care sensibilitățile sofisticate erau dirijate să exploreze relațiile între biosferă, ființele ei și globul însuși.

Pentru o singură dată, conducătorii și oamenii de stat înălțaseră la conducere pe cei merituoși din popoarele lor. Ei împărtășeau o viziune reală și inspirau populația. Văzuseră că drama îndepărtatei planete Helliconia era studiată ca o lecție, atât în absurditatea ei, cât și ca o nesfârșită tapițerie a circumstanțelor.

Milioane de pământeni soseau la marile cochilii de scoică pentru a urmări plecarea reginei, incendierea myrdolatorilor, cearta dintre rege și cancelarul său.

Acestea erau evenimente contemporane ce influențau climatul emoțional al celor ce priveau imaginile gigantice. Însă aceste evenimente erau totodată întâmplări antice comprimate între straturile luminii, pe calea căreia sosiseră. Păreau să izbucnească cu reînnoită căldură și viață când ajungeau în conștiințele ființelor umane terestre, după cum de multă vreme

Îngropații arbori ai Epocii Carbonifere Terestre dagajau energiile solare, când cărbunele era ars în sobe.

Aceste focuri nu atingeau pe oricine. În unele zone, Helliconia era privită ca o relicvă a unei epoci de mult trecută, o perioadă cu o istorie zbuciumată și uitată, când problemele umane erau ceva mai bine rezolvate pe Pământ decât pe Helliconia. Oamenii își întorseseră fețele către un nou mod de viață, în care omul și mașinile sale nu erau ultimii arbitri. În timp ce munceau pentru a-și atinge scopurile, mai găseau încă timp să-l încurejeze pe posacul Sartorilvrash, sau să devină myrdolatori.

Adepții tereștri ai reginei erau numeroși, chiar și în țările noi. Zi și noapte, așteptau știrile lor fosile.

10. Billy își schimbă stăpânul

Fie că Akhanaba sau "geometriile nebunești" erau răspunzătoare de evenimentele din Matrassyl, fie că aceste evenimente erau predestinate sau erau rezultatul soartei oarbe, fie că libera voință sau determinismul duceau la asta, realitatea era că următoarele douăzeci și cinci de ore fură îngrozitoare pentru Billy Xiao Pin. Toate culorile luminoase pe care le încercase în primele sale ore pe Helliconia dispăruseră. Le luase locul coșmarul.

În acea zi rece din Marea Vară, când cancelarul Sartorilvrash îl interogase pe Billy și nu-l ascultase cu atenție, noaptea avea o perioadă de aproape cinci ore când nici Freyr nici Batalix nu erau pe cer.

Cometa lui YrapRombry putea fi observată jos, la orizontul nordic. Apoi fu înghițită de o ceață ciudată. Vântul nu sufla, cum era de așteptat, însă trimisese ceața în locul său.

Ceața sosi pe calea pe care plecase regina, pe râu. Se făcu simțită mai întâi ca o rece înfiorare peste spinările goale ale oamenilor de pe cheiuri, ale luntrașilor, și ale altora a căror existență se desfășura de-a lungul confluenței dintre Valvoral și Takissa.

Câțiva dintre acești oameni ai apei, mergând spre casă, luară elementul insidios cu ei în casele ce se aliniau străzilor amărâte din spatele docurilor — și le făcură și mai sărace din cauza asta. Soțiile, vâlcărindu-se în timp ce ei trăgeau obloanele la geamun, văzuseră zeități dizolvându-se într-un smârc universal de culoare sepie.

Ceața creștea, cuprinzând dealul, la fel de șireală ca boala față de sănătate, și penelra zidurile castelului.

Acolo, soldații în uniforme lor subțiri și phagorii acoperiți de păr, împrăștiau ceața după ei pe măsură ce paltrulau, tușeau în ea, erau devorați de ea. Palatul Insuși nu rezistă mult în fața invaziei, însă luă aspectul unei stafii de palat. Prin camerele

goale, unde locuise regina Myrdeninggală, ceața trecu tristă și lăculă.

Prădătorul găsi de asemenea intrarea în lumea de sub deal. Sforăi în mijlocul aceluia cuib de gonguri și exclamații, rugăciuni și prostrații, procesiuni și opresiuni unde era fabricată sfîntenia; acolo, răsufierea sa nepulincioasă se amestecă ușor cu expirația celor de pază și a enoriașilor și creă halouri purpurii în jurul lumînărilor de rugăciune, ca și cum aici și numai aici ar fi găsit un loc primitiv unde era binevenit. Aluneca de-a lungul podelelor printre picioarele goale și descoperea locurile secrete ale muntelui.

Către aceste locuri secrete fu escortat Billy Xiao Pin.

Își odihnea capul îngrijorat pe masa la care-l lăsase Sartorilvrash, gândurile obosite alergându-i libere prin mintea sa. Când încercă, conștient fiind, să le urmărească, gândurile fugiră ca niște criminali peste ziduri. Odată descrisese Helliconia ca o formă de argumentație. Ei bine, nu exista discuție în raport cu realitatea. Își reamintea toate dezbatările sale fluente despre realitate purtate cu Sfîluitoarea sa, acolo, pe *Avemus*. Acum luase o doză de realitate și aceasta avea să-l ucidă.

Gândurile criminale intrară din nou în acțiune, pentru a fi revizuite, când Lex cel cu înfățișare de câine puse un castron cu mâncare în fața lui.

— Tu mîncare, ordonă ancipitalul, când Billy privi încețoșal către el.

Mîncarea era un porridge în care pluteau fructe intens colorate. Luă o lingură de argint și începu să mînce. La gust era insipidă. După câteva linguri, îl cuprinse somnolența. Împinse la o parte castronul, căscând, și-și așeză din nou capul pe masă. Muștele veniră la mîncare și pe obrazul său lipsit de apărare.

Lex se îndreptă către zidul opus celui prin care el și cancelarul intrau de obicei și bătu într-una din plăcile de lemn. Îi răspunse o bălaie ritmată, la care el replică bătând de două ori la un interval mai mare. O ușă secretă se deschise, împrăștiind praf.

O femeie ancipital intră în celulă, mișcându-se în stilul lunecălor al celor de felul ei. Fără ezitare, ea și cu Lex îl ridicară pe paralizatul Billy și-l cărară printr-un pasaj strâmt, ce apăruse în spatele ușii secrete. Ea închise coridorul în urma lor.

Palatul conținea din belșug pasaje neîngrijite; acesta, în starea sa nefinisată, lăsa impresia că fusese neglijat de secole.

Sclavii phagori erau tot atât de obișnuiți la palatul

Matrassyl ca și soldații phagori. Când au fost angajați ca zidari, muncă pentru care aveau o aptitudine nativă, ei tăiară o cale în zidurile mari, o acoperiră și o utilizară drept una din căile lor obișnuite de acces în clădire.

Billy, în stare de paralizie, însă încă lucid, se văzu căral pe scări în jos, scări ce mergeau înainte sau înapoi, ca și când ar fi negal pentru toldeana o ieșire. Capul i se bălângănea peste umărul gillotei, lovindu-se de ea la fiecare pas.

La nivelul solului, se opriră. Umezeala plutea în aer. Undeva, în afara razei vizuale, ardea o torță. Balamalele scârțâiră. Era coborât în pământ printr-o trapă. Spaima lui nu se putu exterioriza decât printr-un suspin nepulincios.

Torța apără când capul îi căzu pe spale, și fu acoperită de un cap pârșos. Era undeva în subteran și era linul de mâini cu câte trei degele. În întuneric străluceau pupile mov și roșii. Mirosoși nepăcute și sunete înăbușite îi înconjurau. O trapă alunecă, ecourile ei reverberând la distanță.

Din unghiul său de privire, vedea un spale mai mult decât monstruos. Altă ușă, mai multă așteptare, alte trepte, alte șoapte nesănătoase. Leșină, rămânând totuși sensibil la zdruncinăturile coborârii ce continua de un timp nemăsurat.

Îi făcuseră să meargă ca un bețiv. Picioarele-i erau moarte. Desigur, îi drogaseră mâncarea. Capul îi alunecă într-o parte și văzu că erau într-o cameră mare din subteran, mișcându-se de-a lungul unei poteci din lemn așezate în apropierea lavanului. Din acest pasaj atămau flămuri. Dedesubt, oameni în veșminte lungi discutau, având picioarele goale. Își aminti numele lor într-o secundă: călugări. Stăteau la mese lungi, unde phagori în veșminte asemănătoare îi serveau. Memoria îi reveni lui Billy Xiao Pin; își aminti mănăstirile de sub deal, de unde cumpărase napolitana. Fusese dus prin labirintul cărărilor sfinte săpale în slâncă, sub palatul lui JandolAnganol.

Plimbarea îl revigoră. Doi phagori îl cercelau, ambii gillote. Lex probabil se înfiorase la datoria sa pe lângă cancelar. Strigă slab către călugării de dedesubt, însă, în acea aglomerare de voci, nu-l auzi nimeni. Părăsiră spațiul luminat.

Alte coridoare. Încercă să protesteze, însă femeile îi arălară să lăcă.

Din nou în jos.

Întuneric absolut, mirosul de rău și de lucruri nenumite.

— Dați-mi drumul.

Primele lui cuvinte. Se deschise o ușă.

Păși într-o lume diferită, un regal subteran al ancipitalilor.

Aerul era diferit, sunetele și mirosurile străine. Se infiltra apă. Proporțiile erau altele: arcade largi și joase, ca de caverne. Drumul era accidental și urcător. Era ca și cum le-ai călăra în gura unui mort.

Nimic de pe *Avemus* nu-l pregătise pe Billy pentru această aventură. Mulțimi de phegori se-ngrămădeau pentru a-l vedea, împingându-și iețele bovine sub nasul lui. Îl împinseră în fața unui consiliu de ancipitali, masculi și femele. În nișe, de jur împrejurul zidurilor, stăteau totemurile lor — phegori bătrâni ce se lol micșorau — cel mai vârstnic totem fiind asemeni unei mici păpuși negre, aproape în întregime compus din keratină. Conducătorul consiliului era un tânăr kzahhn, Ghhl-Yronz Tharl.

Ghhl-Yronz Tharl nu era decât un pui. Blana albă și deasă de pe umerii lui era încă pătală cu roșu. Coarnele lui lungi și curbate erau pictate cu un desen în spirală, și-și lina capul plecat cu un gest combativ, astfel încât să nu-și locească vârful acelor coarne de acoperișul încăperii.

Câl despre încăperi, chiar dacă acoperișul era intențional accidental și nefinisat, forma îi era aproximativ circulară. Într-adevăr, auditoriul — dacă un asemenea termen era aplicabil într-o asemenea audiență neumană — era construit în forma unei roți. Ghhl-Yronz Tharl stălea bățos, umflându-și pieptul, în centrul roții.

Stalurile pentru audiență erau așezate radial, ca spițele din centrul roții. Mare parte din podea era împărțită în staluri joase. Acolo, membrii consiliului stăteau nemișcați, sau abia tresărind dintr-un umăr sau dintr-o ureche. În fiecare stal era un jgheab și un lanț lung, implantat în piatră. Șanțuri pentru apă sau urină erau săpale în podea și se îndreptau către marginile roșii.

Ceața părea să fi penetrat aici, sau poate respirația rea a ancipitalilor dădea o aură albastră torțelor. Observând ce putea din această scenă, în timp ce era examinat de mâini aspre, Billy văzu rampe ce duceau în sus și altele, cu intrări neprimitoare, ce duceau încă și mai jos sub pământ.

Îi veni o idee: în aceste peșteri, în acele timpuri, phagorii se adunau pentru a scăpa de arșită; va veni timpul când și oamenii se vor înghesui aici, pentru a scăpa de geruri. Phagorii vor lua atunci în primire lumea exterioară.

Fu strigat un fel de ordin și interogatoriul începu. Era evident că Lex îl informase pe Ghhl-Yronz Tharl de conținutul conversației lui Billy cu Sartorilvrash.

Alături de kzahhn ședea o femelă de rasă umană, de vârstă mijlocie, o femeie fără forme, îmbrăcală într-o rochie din

slamel, care treducea o serie de întrebări ale kzahhn-ului în Olonete. Întrebările se concentrau asupra sosirii lui Billy de pe Freyr — phagorii nu știau nimic despre *Avemus*. Dacă acest Fiu al lui Freyr sosise de undeva, atunci era de la sine înțeles că venea de pe Freyr, de unde, în ochii ancipitalilor, venea tot răul.

Cu greu înțelegea întrebările lor. Nici ei nu înțelegeau răspunsurile lui. Avusese dificultăți cu cancelarul borlienez; aici, deosebirile culturale erau mult mai adânci — ar fi spus chiar incomparabile, cu excepția ocaziilor când reușea să se facă înțeles. De exemplu, aceste creaturi de coșmar prinseseră ideea că timpul de încălzire continuă a Helliconiei avea să treacă în decursul a trei sau patru vieți omenești și va fi înlocuit de o trecere lungă, continuă, spre iarnă.

La această răscruce, interogatoriul se întrerupea și kzahhn-ul se scufundă într-o tranșă pentru a intra în comunicare cu strămoșii. Un sclav uman îi eduse lui Billy apă aromată, pentru băut. Se ruga să fie dus înapoi în pelat, însă, peste puțin timp, interogatoriul reîncepu.

Era curios faptul că phagorii înțeleseseră ceea ce Sartorilvrash nu fusese capabil, și anume că Billy călătorise prin spațiu, chiar dacă în Nativa Ancipitală termenul pentru "spațiu" era un conglomerat aproape intraductibil, însemnând, "căi nemăsurate de vârtejori de aer și perindări de Ani Mari". Mai pe scurt, uneori vorbeau de spațiu cu termenul "Calea Aganip".

Îi examină ceasul fără a-l atinge. Fu împins de la unul la altul, de-a lungul spițelor roșii consiliului, astfel ca toți să-l poată vedea. Explicația lui, că cele trei numere arătau timpul pe Pământ, Helliconia și *Avemus*, nu reprezenta nimic pentru ei. Ca și phagorii pe care-i întâlnise în afara Malrassyl-ului, nu făcură nici o încercare de a lua instrumentul și în curând se întoarseră către alte subiecte.

Ochii îi lăcrimau, nasul îi curgea — avea alergie la blănille lor dese, de care fusese silit să se frece.

Între strănuturi, Billy le spuse tot ce știa despre situația de pe Helliconia. Teama sa îl conduse către a dezvălui totul. Când auzeau ceva pe care-l puteau absorbi sau care-i interesa în mod special, kzahhn-ul trecea informația către strămoșii lui keralinizați, pentru stocare sau pentru verificare. Billy nu era sigur pentru care dintre ele — phagorii nu fuseseră educați în spiritul disciplinei de pe *Avemus*.

Îi spusese oare la un moment dat, când muncea inutil pentru a explica felul cum veneau și plecau anotimpurile, că peșterile monastice din dealuri erau ocupate în unele anotimpuri

de phagori, în altele de Fiii lui Freyr? Odată, într-o altă existență, se lăudase că *Avernus* deținea prea puține deosebiri pentru el; acum, în ceața deosebirilor, linia curioasă a limbajului oscila între Hurdhu, Nativă și Eolemporală, între științific și figurativ.

Ca un copil ce descoperă că animalele pot vorbi, Billy asculta atent.

— Posibilitatea de răzbunare împotriva Fiilor lui Freyr în anolimpul neprielnic din Marele An nu are consecință. A supraviețui trebuie să fie singura noastră îndatorire. Atenția trebuie să ne umple sufletele. Există tot timpul până la moartea lui Freyr. Kzahn-ul JandolAnganol are un braț proiector pentru supraviețuirea ancipitalilor și ținuturile de sub stăpânirea lui. Până aici, ordinul pentru legiunile noastre este să facă formațiuni pentru întărirea kzahn-ului JandolAnganol. Apa este legea noastră în sezonul neprielnic. Tu, Billy, trebuie să te înarmezi cu atenție și nu să produci tulburări acestui kzahn al slăbiciunii, numit JandolAnganol. Ai înțelegere despre asta?

Cu propozițiile încărcate de substantive rotindu-i-se în cap, încercă să-și declare inocența. Însă probleme ca vinovăție sau lipsa de vinovăție erau în afara înțelegerii lor. Când vorbi, schimbarea reînțări ostilitatea din atmosferă.

Dincolo de ostilitatea lor era un fel de leamă, o teamă impersonală. Îl vedeau pe JandolAnganol slab și se temeau că atunci când se va încheia alianța cu Oldorando, prin mariajul dinastic, ai lor puteau deveni obiectul persecuțiilor atât în Borlien cât și în Oldorando. Ura lor față de Oldorando era evidentă și, în special, ură pentru capitala lui, pe care o denuceau prin numele Eolemporal de Hrrm-Bhhrd Ydohk.

În timp ce problemele ancipitalilor erau un mister pentru omenire, ancipitalii aveau o bună înțelegere asupra problemelor omenirii. Atât de plini de sine erau oamenii, că phagorii erau adesea prezenți, chiar dacă ignorați, la cele mai delicate discuții de stat. Astfel, cel mai umil animal tânăr putea acționa efectiv ca un spion.

Confruntat cu formele lor solide, Billy gândi că ei intenționează să-l păstreze pentru răscumpărare, pentru a-l influența pe rege împotriva acelei noi căsătorii; cu timiditate încercă să-i convingă că regele nici măcar nu știa despre existența lui.

Imedial ce scoase aceste cuvinte văzu că se pusese în altă primejdie. Ei puteau să-l țină aici, într-o închisoare încă și mai rea decât prima, dacă realizau că prezența lui în palat era un secret. Însă părosul consiliu urma o altă linie a gândirii,

revenind încă o dată la chesliunea capturării lui Batalix de către Freyr, un eveniment care părea de o obsesivă importanță pentru ei.

Dacă nu era de pe Freyr, atunci era cumva de pe T'Sehn-Hrr? Prin T'Sehn-Hrr înțelegeau *Avemus*, Kaidaw? Evident că nu. Încercară să-i explice, și ei încercă. T'Sehn-Hrr rămase un mister. Era una cu figurile keralinoase de lângă perele, obligat să spună același lucru de mai multe ori, pe o voce tot mai slabă. A vorbi cu phagorii era ca și cum ai încerca să te lupți cu eternitatea.

Consiliul îl pasă printre ei, împingându-l aici, întorcându-l dincolo. Din nou fură interesați să privească ceasul cu trei fețe de la mâna lui. Cifrele scrise îl fascinau. Însă nu făceau nici un efort pentru a-l lua sau chiar pentru a-l atinge, ca și cum ar fi simțit în el o forță distructivă.

Billy încă-și căuta cuvintele, când realizează că kzahhn-ul și consiliul său plecau. În mintea sa se adunară din nou norii. Se găsi din nou stând în obişnuitul scaun, cu fruntea lăsată pe masa familiară. Gillotele îl aduseseră înapoi în celula lui. Avea la mână un cerc palid, întunecal.

Lex era acolo, fără coarne, aproape credincios.

— Pașii sunt o necesitate pentru perioadă-somn.

Billy începu să plângă. Și plângând, adormi.

Ceața ajunsese departe și se înlinsese, întorcându-se apoi în sus, pe râul Valvoral, vizitând junglele ce îmbrățișau ambele maluri. Nepăsându-i de frontierele naționale, pătrunsese adânc în Oldorando. Acolo întâlni, în traficul de pe râu, vasul *Lordryardry Lady*, care mergea către sud-est, spre Malrassyi și apoi către marea îndepărtată.

După ca ultima încărcătură de gheață fu vândută profitabil în Oldorando, nava cu fundul plat purta acum încărcături pentru capitala borlieneză, sau Ottassol: sare, mălăsuri, covoare cu tot felul de desene, tapiterii, stropi albaștri de la Lacul Dorzin, închiși cu gheață sfărâmată, ceasuri, coarne, colți de elefant și o varietate de blănuri. Micile cabine de pe punte erau ocupate de comercianții ce călătoreau cu bunurile lor. Unul avea un papagal, altul o nouă amantă.

Cea mai bună cabină de pe punte era ocupată de proprietarul navei, Krillio Muntras, faimosul Căpitan al Gheții din Dimariam, și fiul său, Div. Div era slab de înger și, în ciuda laturilor încurajărilor tatălui său, nu ar fi rivalizat niciodată succasul în viață al acestuia. Stătea privind la vagul scenariu ce

se schița în fața ochilor săi. Ocazional, scuipe în apă. Tatăl său stătea pe un scaun de canafas și cânta la un double cloth — poate datorită unui sentimentalism deliberat, având în vedere că acesta era ultima lui călătorie înainte de a se retrage. Ultimul său voiaj. Muntras își acordă frumoasa voce de tenor cu melodia lui:

Râul curge și nu se va opri, nu,

Nu — nici măcar pentru dragoste sau pentru viața însăși...

Printre pasagerii ce hoinăreau pe punte era și un arang, care trebuia să le furnizeze marinarilor cina. Cu excepția arangului, pasagerii păstrau o distanță respectuoasă față de Căpitanul Gheții.

Ceala învăluia ca și aburul suprafața Valvoraș-ului. Apele deveniră și mai întunecate când se apropiară de dealurile Cahchazzerh, ale căror fețe abrupte supravagheau râul Dealurile, cutate ca și ridurile de bătrânețe, se înălțau la câteva sute de picioare și erau încoronate cu păduri dese care, în exuberanța lor, păreau să coboare pe slânci, spânzurate cu ajutoarele lianelor. Mare parte din deal fusese colonizată de păsări cocitoare și rândunele. Cele dintâi se lansară și veniră să o cerceteze pe *Lordyardry Lady* rotindu-se deasupra ei și strigând melancolice, pe când aceasta se pregătea să acosteze.

Cahchazzerh nu era remarcabil pentru nimic altceva decât pentru poziția lui între deal și râu, și pentru aparenta indiferență față de povârnișurile unuia sau față de ridicarea celuilalt. La malul apei, orașul era format dintr-un chei și puține depozite, unul dintre ele purtând un semn ruginit spunând:

LORDRYARDRY ICE TRADING CO.

Un drum ducea către casele și cele câteva culturi risipite pe vârful dealului. Orașul marca o ultimă oprire înaintea Matrassyș-ului, în călătoria de-a lungul curentului.

Imediat ce vasul ancoră, câțiva docheni se înviorară în limp ce câțiva băieți aproape goi — ajutoare indispensabile în asemenea locuri — veniră în goană. Muntras își lăsă instrumentul muzical și se așeză țăntoș la prova, acceptând salutarile oamenilor de pe mal, pe fiecare cunoscându-i pe nume.

Fu coborâtă schela de debarcare. Toți cei de la bord plecară să se plimbe și să cumpere fructe. Doi comercianți, ale căror călătorii se terminau aici, supravegheau ca marinarii să le descarce bunurile în siguranță. Băieții se scufundau după monede în râu.

Un subiect nepotrivit în această scenă adormită era o masă, acoperită cu o învelitoare solemnă, așezată afară, în fața

depozitului Lordryardry, cu un chelner îmbrăcat în alb așteptând. În spatele mesei erau patru muzicieni care, în momentul când vasul atinse cheiul, începură o interpretare vioaie a piesei *Ce Om este Stăpânul!* Această primire era organizată pentru ca personalul local al companiei de gheață să-și ia rămas bun de la șeful lor. Erau trei persoane. Înaintară zâmbind, chiar dacă mai trecuseră prin această reprezentatie și înainte, și-i conduseră pe căpitanul Krillio și pe Div la locurile lor.

Unul din cei trei angajați era un tânăr neîndemânatic, stânjenit de întreaga afacere; ceilalți doi erau cărunți și mai bătrâni decât omul pe care-l serviseră atât de mult timp. Vârșnicii reușiseră să verse o lacrimă cu această ocazie, în timp ce, pe furiș, îl cercetau pe tânărul stăpân Div, pentru a eschiva cât de amenințate erau slujbele lor prin schimbarea conducerii.

Muntras strânse mâinile fiecăruia și se așeză în scaunul ce-l aștepta. Acceptă un pahar cu vin, în care erau aruncate fragmente strălucitoare din propria-i gheață. Privi de-a lungul râului leneș. Malul îndepărtat abia putea fi zărit, din cauza ceații. În timp ce ospătarul îi servea cu prăjiturile, se purta o conversație ce cuprindea propoziții începând cu: "Îți amintești când..." și se terminau cu râsele.

Păsărilor încă se roteau deasupra capetelor lor, mascând strigătele și lătrăturile. Când aceste zgomote deveniră supărătoare, Căpitanul Gheții întreabă ce se petrece.

Tânărul începu să rădă, în timp ce bătrânii păreau stânjeniți.

— Un scandal în oraș, căpitane. Își smuci un deget către deal. Își omoară trântorii.

— Sunt multe asemenea scandaluri în Oldorando, spuse Muntras. Și adesea preoții se jolosesc de aceste scandaluri ca o scuză pentru a omorî pe așa-zisii eretici, la fel ca și pe phagori. Religia! Fgh!

Oamenii continuară cu amintirile din vremea când toți fuseseră antrenați în construirea comerțului intern cu gheață, și cu amintirile despre tatăl cu porniri dictatoriale al Căpitanului Gheții.

— Ești norocos că nu ai un tată cum a fost el, stăpâne Div, spuse unul dintre bătrâni.

Div mormăi ca și cum n-ar fi fost foarte sigur asupra acestui punct și-și părăsi scaunul. Mersă cu pași mărunți la marginea râului și privi în sus, spre deal, de unde veneau strigătele îndepărtate.

După un minut, îi strigă tatălui său:

— Este scandalul cu pricina.

Cealți nu-i răspunseră și continuară să vorbească, până când lănașul strigă din nou:

— Urmărirea, tată. Tocmai se pregălesc să-i arunce pe fugari din vârful muntelui.

Arătă în sus. Câțiva dintre ceilalți călători de pe vas arătau și ei, întinzându-și gâturile pentru a se uita în sus spre munte.

Un corn dădu un semnal rapid și lătrăturile câinilor se intensificară.

— Vânătorile din Oldorando sunt renumite, repetă căpitanul, ridicându-se cu greutate și îndreptându-se către locul unde stătea fiul său, pe plajă.

— Vedeți, sunt ordinele guvernului, domnule, spuse unul dintre bătrâni, urmărindu-i și privindu-l cercetător pe Căpitanul Gheții. Îi ucid pe phagori și le iau pământurile.

— Și apoi nu le mai lucrează cum trebuie, adăugă căpitanul. Ar trebui să-i lase în pace pe bieții năpăstuiți. Sunt totuși folositori.

Strigăle răgușite de phagori puteau fi auzite, însă puțin din ceea ce se petrecea putea fi văzut. Cu toate acestea, în scurt timp, răsunară strigăle omenești și abundența de vegetație de pe vârfuri fu tulburată. Zburau ramuri rupte, se rostogoleau stânci, în timp ce o figură se ridică din întuneric și plonjă înapoi, zburând și sărind, spre necazul nemăsurat al păsărilor plângătoare. Crealura căzu pe plaja îngustă de sub stânci, reuși să se ridice și plonjă în apă. O mână cu trei degele se scufundă încel, pe măsură ce posesorul ei era dus de curent.

Div izbucni într-un râs fără sens.

— Ai văzut? exclamă el.

Un alt phagor, căznindu-se să scape de urmăritorii săi umani, începu bine, sărind în josul povârnișului. Apoi alunecă și-și zdrobi capul, săltând pe o grămedă de stânci și prăbușindu-se apoi în apă.

Alte figuri îl urmară, unele mici, altele mari. Într-un cuvânt, creaturile curgeau de-a lungul versantului muntelui.

Pe creastă, unde povârnișul era mai abrupt, doi phagori săreau liberi, jinându-se de mână. Reușiseră să răzbată printre crengile mărginașe ale unui copac ce alărna, căzuseră cu bine de pe stâncă și se aruncaseră în râu. Un câine aventurier îi urmase în jos, pentru a se strivi pe plajă.

— Hai să plecăm de aici, spuse Muntras. Nu-mi place. Puneți estacada. Toată lumea la bord! Mai cu viață!

Strânse mâinile bătrânului personal într-un mod formal și

se întrepră către *Lordrydry Lady* pentru a vedea dacă-i fuseseră îndeplinite ordinele.

— Mă bucur să văd că până și aceste locuri obscure încaarcă să ne scape de acești viermi păroși, spuse unul dintre comercianții din Oldorando.

— Nu fac nici un rău, îl întrerupse Muntras cu bruschele, trupul lui solid neoprindu-se din înaintare.

— Dimpotrivă, sunt cei mai vechi dușmani ai omenirii; în timpul Epocii Glaciare ne-au redus numărul la aproape nimic.

— Acesta este trecutul de mult îngropat. Acum trăim în prezent. La bord, toată lumea. Să ne îndepărtăm de această imagine barbară cu toată viteza.

Echipajul, asemeni căpitanului lor, era format din bărbați din Hespagoral. Fără comentarii, ridicară estacada și puseră la drum vasul.

În timp ce *Lady* aluneca în mijlocul curentului, pasagerii putură vedea corpurile ancipitalilor plutind pe râu, înconjurate de nori de sânge galben. Un om din echipaj strigă. În față era un phagor viu, făcând încercări disperate de a înola.

O prăjină fu repede adusă și înclinată peste marginea vasului. Vasul nu avea pânzele ridicate, pentru că nu era vânt, însă curentul îl purta cu viteză mereu crescândă. Totuși, phagorul înțelese ce se petrecea. După ce se agită cu fune, prinse capătul prăjinii cu ambele mâini. Răul îl aduse de-a lungul parapetului, de unde fu pescuit în siguranță.

— Ar fi trebuit să-l lași să se tnece. Fugarii nu supraviețuiesc în apă, spuse un negustor.

— Aceasta este nava mea și cuvântul meu este lege aici, spuse Muntras, cu o privire întunecată. Dacă ai obiecțiuni asupra a ceea ce se întâmplă, te pun la mal chiar acum.

Phagorul zăcea vâilându-se pe punte, într-o băltoacă de apă. Un fluid curgea dintr-o rană de la cap.

— Dați-i puțin exaggerator. Va supraviețui, spuse căpitanul.

Când licoarea lare din Dimariam fu adusă, se retrase în cabina lui.

De-a lungul vieții sale, gândea el, prietenii săi umani deveniseră tot mai nesuferiți, mai disprețuitori, mai puțin iertători. Poate că vremea era de vină. Poate că lumea avea să se aprindă. Ei bine, măcar avea să se retragă în orașul său natal din Lordrydry, într-o clădire, la țărmul mării. Dimariam era întoldeauna mai răcoros decât blestematul Campannat. Oamenii erau cumsecade acolo.

Când va ajunge în Matrassyl, va cere audiență regelui JandolAnganol, urmând principiul că era întotdeauna înțelept să anunți suveranitatea despre informațiile pe care le-ai dobândit. Regina plecase, împreună cu inelul pe care i-l vânduse odată; el trebuia să se ocupe de expedierea scrisorii ei când avea să ajungă în Ottassol. Între timp, va afla veștile cele mai noi despre nefericita Regină a Reginelor. Poate o va anunța și pe Matty, altfel nu o va mai vedea niciodată. Se gândea afectuos la ea cum conducea bordelul acela, mai bine decât toate megazinele murdare de ciocăneală din Ottassol; chiar dacă Matty își luase aere și mergea la biserică zilnic, de când regele o răsplătise pentru ajutorul dat după Bătălia de la Cosgatt.

Dar oare ce va face în Dimariam după ce se va retrege? Asta necesita timp de gândire. Familia lui nu era o sursă de confort atât de mare. Poate va putea găsi vreo mică treabă profitabilă care să-l țină fencil.

Adormi.

Îndesatul Căpitan al Gheții sosi într-un oraș cuprins de tăcere, din cauza evenimentelor ce avuseseră loc recent.

Problemele regelui se aglomerau. Rapoartele din Randonan vorbeau despre soldați ce dezertau din companii. În ciuda constanțelor rugăciuni din biserici, recoltele încă se pierdeau. Armurierul regal avusese puțin succes în fabricarea de copii după ființele Sibornaleze. Și Robayday se întorsese.

JandolAnganol era în munți cu hoxney-ul său, Lapwing, mergând printr-o dumbravă de-a lungul muntelui. Yuli tropăia în spatele stăpânului său, încântat să fie în sălbăticie. Două escorte călăreau la distanță de ei. Robayday sărise dintr-un copac și stătea în fața talălui său.

Se aplecă adânc:

— Ei, este însuși regele, stăpânul meu, plimbându-se prin păduri cu noua lui mireasă. Din păr îi căzură câteva frunze.

— Roba, am nevoie de tine în Matrassyl. De ce stai ascuns? Regele nu știa dacă să fie supărat sau încântat de această bruscă apariție.

— A sta deoparte înseamnă a nu fi nevoit să evadezi niciodată. Totuși nu știu ce mă ține prizonier. Diferența trebuie să fie între aerul proaspăt și beciul bunicului... Dacă nu am părinți, atunci se poate să fiu liber.

Vorbea privind ochi rătăcitori, fără a focaliza. Părul său, ca și vorbirea, îi era în neorânduială. Era complet gol, cu excepția unui soi de fustă din blană ce-i acoperea organele genitale. I se

vedeau coastele, iar trupul îi era tot numai cicatrici și zgârieturi. Purla o suflă.

Această armă o înfipse cu vârful în pământ și alergă la Yuli, îmbrățișându-l, plângând cu afecțiune.

— Drega mea regină, ce frumos arăți, atât de bine îmbrăcată în această blană albă cu pete roșii! Să te ferească de soare, să-ți ascundă trupul delicios de loti, cu excepția acestui Celălalt, destrăbălat, care se leagănă asupra ta, fără îndoială, ca și cum ai fi o creangă. Sau o purcea. Ori un jurământ călcal.

— Mă doare, strigă micul phagor, luplându-se să se elibereze.

JandolAnganol reuși să-i prindă un braț flului său, însă Robayday se aruncă într-o perle. Prinse o liană înflorită ce alâma dintr-un caspiarn și cu o mișcare iute, o înfășură în jurul gâtului lui Yuli. Yuli încercă să fugă, strigând îngrozit, cu buzele încrețite înapoi, în semn de alarmă, în timp ce JandolAnganol îl apucă strâns pe fiul său.

— Nu vreau să-ți fac rău, însă încetează cu prostiile astea și vorbește-mi cu respectul pe care mi-l datorezi.

— Vai mie, vai mie! Vorbește-mi cu respect față de biala mea mamă. I-ai pus coarne, tu, grădinar al mocirlei! Tatăl său îl lovi peste gură. El scoase un lipăt și căzu pe spate.

— Încetează imediat cu aceste prostii fără sens. Taci. Dacă ți-ai fi păstrat mințile și ai fi fost acceptat de Pannoval, atunci ai fi putut să te căsătorești tu cu Simoda Tal, în locul meu. Atunci ne-ai fi cruțat de multă suferință. Te gândești numai la line, băiele?

— Da, și-mi aranjez propria viață! Scuipa cuvintele.

— Îmi ești dator cu ceva, ceva ce te-a făcut să fii un prinț, spuse regele cu amărăciune. Sau ai uitat că ești prinț? Te vom închide acasă, până când vei reveni la o gândire mai bună.

Cu mâna liberă ridicată la gura care-i sângera, Robayday mormăi:

— Este mult mai mult confort în mintea mea aiurită. Mai degrabă mi-aș uita drepturile.

În acest timp, cei doi locotenenți se apropiaseră, cu săbiile scoase. Regele se întoarse, ordonându-le să-și pună la loc armele, să descălece și să-l ia prizonier pe fiul său. Cum atenția îi era distrasă, Robayday se eliberă din strânsoarea tatălui său și reuși să scape, cu mari salturi și chiuind, printre copaci.

Unul dintre locotenenți puse o săgeată în arc, însă regele îl opri. Nu avea rost să facă nici o încercare să-și urmărească fiul.

— Nu îmi place de Robayday, se tângui Yuli.

Ignorându-l JandolAnganol încălecă pe Lapwing și călări iute înapoi către palet. Cu sprâncenele unite, semăna mai mult decât oricând cu vulturul de la care li venea porecla.

În izolarea apartamentelor sale, se supuse comuniunii cu spiritele, ceea ce rareori făcea. Sufietul său se scufundă către creatorul original și vorbi cu gossieul mamei sale. Ea îi oferea întreaga consolare. Îi reaminti că bunica lui Robayday era sălbatica Shannana și-i spuse să nu se îngrijoreze. Ea îi mai spuse să nu se simtă vinovat de moartea myrdolatorilor, atâta timp cât ei intenționau să trădeze statul.

Fragila caschelă de praf îi oferea lui JandolAnganol liniștire la fiecare cuvânt. Totuși, sufletul lui se întorsese în trup tulburat. Bătrânul său tată, încă în viață în pivnițele apăsătoare, fu mult mai practic. VarpelAnganol nu ducea lipsă niciodată de sfaturi.

— Încălzește scandalul din jurul lui Pasharatid. Pune-i pe agenții noștri să împrăștie zvonuri. Trebuia s-o implici pe soția lui Pasharatid, care în mod imprudent a rămas aici pentru a avea grijă de biroul soțului ei. Orice poveste împotriva sibornalezilor este ca și crezută.

— Și ce trebuie să fac în privința lui Robayday?

Bătrânul se întoarse puțin pe scaun și-și închise un ochi.

— De vreme ce nu poți face nimic în privința lui, nu fă nimic. Dar orice poți face ca să grăbești divorțul și să închei căsătoria, orice ar fi de folos.

JandolAnganol păși de-a lungul temniței.

— Cât despre asta, acum sunt în mâinile C'Sarr-ului.

Bătrânul tuși. Plămânii lui munciră înainte de a putea vorbi.

— Este cald tare afară? De ce tot spun oamenii că este arșiță? Ascuită, prietenii noștri din Pannoval vor ca tu să fi în mâinile C'Sarr-ului. Asta îi avantajează pe ei, însă nu te avantajează pe tine. Grăbește lucrurile, dacă poți. Ce noulăți mai ai despre Myrdeminggala?

Regele ascuită sfatul tatălui său. Agenți cu escortă înarmată fură trimiși către îndepărtatul oraș Pannoval, dincolo de Quziști, cu o lungă adresă către C'Sarr-ul Sfântului Imperiu Pannovalez, pentru a grăbi nota de divorț. Împreună cu adresa, trimise icoane și aite daruri, inclusiv relicve sfinte, fabricate pentru ocazie.

Însă "Masacrul myrdolatorilor", cum era acea treabă numită acum, continua să frământă mințile poporului și Sfatului.

Agenții raportau mișcări de rebeliune în oraș și în alte centre, cum ar fi Ottassol. Era nevoie de un țap ispășitor. Trebuia să fie cancelarul Sartoniwrash.

Sartoniwrash — odată atât de iubit de familia regelui — avea să fie o victimă populară. Lumea nu avea încredere în intelectuali, iar Bfatul avea motive speciale să urască atât metodele lui — care erau prea greu de atins — cât și lungile lui cuvântări.

O cercetare a apartamentelor cancelarului avea să dezvăluie, cu siguranță, ceva incriminator. Trebuiau să existe notițe despre experimentele sale privind gestația cu Ceilalți, madșii și cu oamenii pe care îi ținea prizonieri într-o curte îndepărtată. Și mai erau hârtiile legale de *Alfabetul istoriei și naturii*, pe care-l scrisese. Aceste hârtii erau probabil pline de erezii, distorsionări și minciuni împotriva Atotputemicului. Ce-și vor mai linge buzele, și Sfatul și Biserica la acest proiect! JandolAnganol trimisese pentru asta o gardă, condusă nici mai mult nici mai puțin decât de Arhiepiscopul BranzaBaginul, din catedrala Matrassy-ului.

Cercetarea a fost mult mai fructuoasă decât anticipaseră. Camera secretă a fost descoperită, dar nu si ieșirea ei secretă. În această cameră secretă fu descoperit un prizonier de un soi curios. Când fu scos de acolo prizonierul strigă într-o Olonete cu accent, că venea dintr-o altă lume.

Mormane de documente incriminatorie fură duse în curtea palatului. Prizonierul fu dus în fața regelui.

Deși erau acum orele treisprezece și douăzeci ale după-amiezii, ceața se risipise; mai degrabă se îndoise, căpătând o tentă gălbuie. Palatui plutea într-o lume a lui, cu orificiile de aensire din coșuri asemănătoare calargelor unei flote ce se scufundă. Poate claustrofobia juca un rol în nesiguranța stării de spirit a regelui, oscilând între blândețe și mânie, între calm și sălbatică agitație. Părul îi stătea dezordonat în vârful capului. Nasul îi sângera în accese, ca și cum ar fi jucat rolul unei valve de siguranță. Mergea pe coridoare umal de o turmă de curteni nefericiți care îl înfuriau cu zâmbete formale.

Când fu edus Sartoniwrash, și confruntat cu tremurătorul Billy, JandolAnganol îl lovi pe bătrân. După care îl apucă pe cancelar ca pe o veche păpușă din cărpe, plâns, cerând iertare, și suferi din nou o sângerare a nasului.

Când Căpitanul Gheții Muntras ajunsese la palat pentru a-și oferi respectele, JandolAnganol era într-o pasă proastă.

— Îl voi primi pe căpitan mai târziu, spuse regele. Fiind un

călător, mi-ar putea aduca vești despre regină. Spune-i să mă aștepte. Lasă lumea să aștepte.

Plânse și mârâi. După un minut, îl chemă înapoi pe meseger.

— Adu-l pe Căpitanul Gheji. Va fi martorul acestei curiozități a naturii umane. Spuse aceasta în limba ce-i dădea înțelepciune lui Billy Xiao Pin.

Billy se mișcă de pe un picior pe altul, pe jumătate înclinat să plângă, speriat de starea sângerândă a nărilor regelui. Pe *Avernus*, asemenea demonstrații de simțire, dacă se petreceau vreodată, ar fi avut loc în izolare. *Asupra prelungirii unui anotimp heliconian dincolo de durata unei vieți umane* fusese coerentă, deși trata pe scurt subiectul sentimentelor. Excitabilul bortenez avea cu totul alte păreri. Regele lor nu arăta ca un ascultător răbdător.

— Hm... bună ziua, reuși să apună Billy, cu un zâmbet înfricoșat. Strănută violent.

Muntras intră în cameră plecându-se. Se aflau în partea veche a palatului, care mirosea a mortar, chiar dacă era mortar de patru sute de ani. Căpitanul Gheji stătea pe cele două picioare plate ale sale și privea în jur curios, pe măsură ce saluta.

Regele abia observă curtoazia lui Muntras. Arătând spre o grămadă de pietre, spuse:

— Așează-te acolo și nu vorbi. Observă ce 'am găsit putrezind în ascunzătorile acestui palat. Fructul trădării!

Întorcându-se brusc spre Billy, întrebă:

— Câți ani ai petrecut în cuibul lui Sartorilvrash, creajură?

Derutat de limbajul regal, Billy se bâlbâi:

— O săptămână... chiar opt zile... Am uitat, Majestate.

— Opt zile înseamnă o săptămână. Ești, oare, bietul rezultat al unui experiment?

Regele răsă și le spuse să-l spele pe Billy și să-i schimbe hainele. După ce-i fu îndeplinită porunca, apărură mâncarea și vinul. Oamenii se apropiară în fugă, încovoiați în atitudinea unor plecaciuni, purtând carne albă de căprioară, garnisită cu orez portocaliu.

În timp ce Billy mânca, regele mergea în jurul camerei, desconsiderând mâncarea. Ocazional, JandolAnganol își presa o batistă de mătase pe nas, sau privea la mâna sa stângă, unde fiul său, vrând să scape de strânsoare, îi zgăriase carnea. Pășind cumva cu stângăcie, lângă el era arhiepiscopul

BranzaBaginul, un gigant a cărui circumferință, împopoțonată de jur-împrejur în odăjdii din șolran și țesături de un roșu aprins, îl făcea să semene cu o navă de război sibornaleză în plin avânt. Fața lui greoaie putea aparține unui luptător, iar în expresia chipului său nu puteai găsi nici o licărire de umor. Era foarte respectat și cunoscut ca un om aprig, ca unul care îl susținea pe rege ca binefăcător al Bisericii.

BranzaBaginul privi spre raze care, în contrast, purta numai pantaloni, era desculț și-și lăsase cămașa murdară să alunece, dezvăluind un piept osos.

Cămașa însăși era de o croială ambiguă, fiind ceva între ceea ce se purta într-o sală de recepție și o simplă cămașă. În încăpere se aflau din belșug pături și perne de toate felurile, în timp ce vechile lemnării erau stivuite într-un colț. Geamurile dădeau în afară, într-un coridor îngust. Oamenii treceau ocazional pe acel coridor, cărând grămezi din hărțile lui Sartorilvrash spre curte.

— Lasă-mă să-l chestionez pe acest om, în probleme religioase, Sire, spuse BranzaBaginul regelui.

Nerăspunzându-i-se nimic în sensul unui dezacord, demnitarul se îndreplă în direcția lui Billy și-l întrebă:

— Vii dintr-o lume care crede în Akhanaba Atolputernicul?

Billy se șterse la gură, fără trageri de inimă că trebuia să înceteze să mănânce.

— Știi că pot să-ți dau un răspuns care să le satisfacă. Pentru că nu doresc să-ți displac nici ție, nici Majestății Sale, îmi permiți să-ți ofer un astfel de răspuns, știind că este neadevărat?

— Stai în picioare când vorbești cu mine, creatură! Îmi vei răspunde la întrebare și-ți voi răspunde foarte repede dacă sunt mulțumit sau nu de răspuns.

Billy se ridică în fața masivului ecleziasl, ștergându-și încă nervos gura.

— Domnule, zeii sunt necesari oamenilor în anumite stadii de dezvoltare... Vreau să spun, copii fiind, avem nevoie fiecare dintr-unul de un tată iubitor, ferm, drept, care să ne ajute să ajungem la bărbăție. Bărbăția pare să reclame o imagine similară a unui tată, mărită și păstrată în condiții bune. Această imagine poartă numele de Dumnezeu. Numai când o parte a rasei umane ajunge la un anumit stadiu spiritual, își poate ragla propriul comportament, în ceea ce privește nevoia de zei — așa cum nu mai avem nevoie de tată care să ne supravegheze, atunci când am devenit adulți și capabili să avem grijă de noi înșine.

Arhiepiscopul își mângâie obrazul mare, aparent șocat de explicațiile lui.

— Și ești dintr-o lume unde vă purtați singuri de grijă, lăra să aveți nevoie de zei. Așa ai spus?

— Este corect, domnule. Billy îl privi temător. Căpitanul Ghelii se apropie, înfulecă încă o îmbucătură de mâncare regală, dar ascultă cu atenție.

— Această lume din care vii... *Avemus*, parcă așa am înțeles... este o lume fericită?

Inocența întrebării preotului îl puse pe Billy într-o mare încurcătură. Dacă aceeași întrebare i-ar fi fost pusă cu câteva săptămâni în urmă, pe *Avemus*, de către Sfătuitorul său, nu ar fi avut probleme să-i răspundă. Ar fi răspuns că Iericierea stă în cunoștințe, nu în superstiții, în certitudine, nu în nesiguranță, în control și nu în șansă. Considera că siguranța, cunoștințele, controlul, erau singurele beneficii derivate și guvernând viețile celor de pe Steția de Observare. Ar fi râs, desigur — și chiar și Sfătuitorul său ar fi irosit un chicotit rece — la ideea că Akhanaba ar fi purtătorul Iericirii.

Pe Heliconia, lucrurile stăteau altfel. Putea încă să rădă de superstiția idolatrizatoare a religiei lui Akhanaba, dar acum vedea sensul cuvintelor "fără zei". Evadase dintr-un stal fără de zei și nimerise într-unul barbar. Și putea vedea, în ciuda propriei nefericiri, în care dintre lumi era mai adânc înrădăcinată speranța de viață și de Iericire.

Fiindcă reflecta asupra răspunsului, regele vorbea. JandolAnganol meditase asupra răspunsului anterior al lui Billy.

— Și ce dacă avem imaginea unui tată, care să ne conducă spre maturitate? Întrebă provocator Ce se întâmplă atunci?

— Atunci, Sire, Akhanaba poate fi într-adevăr un suport pentru voi în necazurile voastre. Sau se poate să-l respingem în totalitate, așa cum îl respingem pe tatăl nostru natural.

Această replică îi provocă regelui o nouă sângerare. Billy profită de moment și răspunse la întrebarea lui BranzaBaginut, punând în glas mai multă încredere decât simțea.

— Domnule, sunt o persoană importantă, deși am fost tratat rău la această curte până acum. Dați-mi drumul. Pot lucra împreună cu voi. V-aș putea spune o serie de detalii despre lumea voastră, pe care aveți nevoie s-o cunoașteți. N-am nimic de câștigat...

Arhiepiscopul își împreună mâinile și spuse cu o voce blândă:

— Nu te amăgi. Nu mai ești important, de acum încolo, exceptând cazul în care îl condamni pe cancelarul Satorilorvrash pentru conspirație împotriva Majestății Sale regale.

— Nu ai făcut nici o încercare pentru a-mi evalua importanța. Să presupunem că ți-aș spune că mii de oameni ne privesc în acest moment. Așleapla să vadă cum te comporți față de mine, pentru a te încerca. Judecați-lor va influența felul cum veți fi înfățișați istoriei.

Obrajii demnitarului deveniră purpurii.

— Alotputernicul ne privește, și nimeni altcineva. Minciunile tale periculașe, despre lumi lără zei, ne-ar răsturna ordinea în stat. Ține-ți gura, altfel te vei trezi pe un rug!

Disperat, Billy se apropie de rașe, arătându-i ceasul său cu trei cadrane.

— Majestate, te implor să mă eliberezi. Privește acest obiect pe care îl poart. Orice persoană de pe *Avernus* poartă unul asemănător. Arată timpul de pe Helliconia, de pe *Avernus* și de pe o lume îndepărtată, care ne controlează, numită Pământ. Este un simbol al pașilor imenși pe care i-am făcut în cucerirea mediului nostru înconjurător. Pentru un auditoriu înțelegător, aș putea evoca minunății cu mult mai avansate față de orice ar reuși Borlien-ul.

Interesul se trezi în ochii regelui. Își coborî batista și întrebă:

— Poți să-mi faci o flintă care să funcționeze, la fel ca cele ale sibornalezilor?

— Ei, fiintele sunt un fleac. Eu...

— Carabine, atunci. Poți face o carabină?

— Ei bine, nu, eu... Este o chestiune privind rezistența la îndindere a metalului. Pot îndrăzni să spun că aș putea inventa — asemenea lucruri sunt demodate acolo de unde vin.

— Ce fel de arme poți să faci?

— Sire, mai întâi acordă atenție acestui ceas, pe care te implor să-l accepți ca dar, în semn al credinței mele. Agită ceasu în feța regelui, care nu arăta nici o îndinacție să-l accepte. Apoi eliberează-mă. Lasă-mă să lucrez cu câțiva dintre oamenii lăi învățați, cum este arhiepiscopul aici de față. Curând vom putea inventa un pistol bun, potrivit, un radio și un motor cu combustie internă...

Văzu expresia atât de pe fața regelui cât și de pe cea a arhiepiscopului. Majestatea Sa se apropie de obiectul de măsurare a timpului; el și BranzaBaginut îl inspectară sușolind. Profeții vorbeau despre un timp când vor apare mașinării

magice, iar statul va fi răsturnat și Imperiul distrus.

— Poate aceasă bijuterie să-mi spună cât de mult timp voi guverna? Poate să mă informeze despre vârsta ficei mele?

— Sire, este știință pură, nu magie. Învelișul, sau este lăcut din platină pescuită chiar din spațiu...

Ragele îl îndepărtă cu o lovitură de mână.

— Bijuteria este diavolească, știu asta. Ragii, ca și deuteroscopiștii sunt abili în citirea viitorului. De ce ai venit aici? Îi aruncă ceasul înapoi lui Billy.

— Majestate, am venit s-o văd pe regină.

JandolAnganol lu conslernal de replica lui. Păși înapoi, ca și când s-ar fi confruntat cu o stație.

— Deci nu ești numai un aleu, ci și un myrdolator? spuse BranzaBaginut. Și aștepti să fii binevenit aici? De ce ar mai iolera Majestatea Sa bălmăjelile tale? Nu ești nici lunatic, nici bufon. De unde ai apărul? Din subțioara lui Sartorilvrash?

Înaintă amenințător către Billy, care se lipi cu spatele de zid. Alți membri ai Curții începură să se apropie, nerăbdători să-i arate suveranului cum îi priveau pe myrdolatori. Krillio Muntras se ridică de pe perne și avansă către locul unde stătea ragele, privind aprig și cu o oarecare indecizie.

— Majestate, de ce nu-l întrebi pe prizonier cu ce vas a sosit din lumea lui?

Ragele arăta ca și cum n-ar fi fost hotărât dacă să-l întrebe, sau să se infurie. Spuse, în schimb, cu nasul încă acoperit:

— Ei bine, creatură, pentru a-i face plăcerea năguțătorului nostru de gheață... Cu ce vehicol ai venit aici?

Ocolindu-l pe BranzaBaginut, Billy spuse:

— Nava mea era din metal, o navă complet închisă, având propria rezervă de aer. Pot lăce totul mai clar cu ajutorul desenelor. Știința noastră este avansată și ar putea ajuta Borlien-ul... Nava m-a adus jos, pe Helliconia, în siguranță, apoi a plecat, întorcându-se singură în lumea mea.

— Alunci înseamnă că nava ta are inteligență?

— Este dificil de răspuns. Da, are inteligență. Poate calcula, poate naviga prin spețiu, poate face singură o mie de lucruri.

JandolAnganol se aplecă neglijent și ridică o ulcică de vin, până ce aceasta fu deasupra capului său.

— Care dintre noi este nebun, creatură, tu sau eu? Acest vas are o minte... Da, da, poate și el să navigheze singur. Privește! Îl aruncă. Vasul zbură prin aer, se zdrobi de un perete

și se sparse, împrăștiindu-și conținutul în jur. Această mică violență îi făcu pe toți să rămână nemișcați, ca și phagorii.

— Majestate, mă voi sili să-ți răspund, spuse și strănută violent.

— Vinovăția și supărarea sunt cele care mă fac să-ți înțeleg raționamentul. Dar de ce m-aș obosi? N-am nimic, acest loc este o câmară goală, cu șobolani în roluri de curteni. Totul mi-a fost luat, și încă mi se mai cere. Și tu ceri ceva de la mine... Mă confrunt cu demonii la tot pasul... Trebuie să fac din nou penitență, arhiepiscope, iar mâna ta nu trebuie să cadă asupra mea. Cred că acesta este demonul lui Sartorilvrash. Măine mă voi sili să mă adresez Sfatului și totul se va schimba. Astăzi sunt pur și simplu un tală care sângerează din belșug... Da, asta este, spuse cu o voce mai scăzută, pentru sine. Simplu. Trebuie să mă schimb...

Își coborî ochii și privi îngrijorat. O picătură de sânge căzu pe podea. Muntras, Căpitanul Gheții, tuși. Ca un om practic ce era, era slănjenit de ieșirea pe care o avusese regele.

— Sire, am venit la tine într-un moment prost ales, după cum văd. Sunt numai un negustor — asta am fost toată viața. Timp de mulți ani, ți-am adus cea mai bună gheață Lordyardry, direct din bucățile cele mai bune ale ghețarilor noștri, și la prețurile cele mai bune. Sire, îmi înfățișez recunoștințele mele mulțumiri pentru ospitalitate și-mi iau rămas bun pentru totdeauna. În ciuda ceții, este mai bine să pornesc către casă.

Acest discurs păru să-l învioreze într-o oarecare măsură pe rege, care își puse o mână pe umărul Căpitanului Gheții. Ochii acestuia din urmă se rotunziră nevinovați.

— Aș fi vrut să am asemenea oameni în jurul meu, care să vorbească cu bun simț tot timpul, căpitane. Serviciile tale au fost apreciate. Și nu uit nici ajutorul pe care mi l-ai dat când eram rănit, după acea îngrozitoare experiență din Cosgatt. Ești un edevărat patriot.

— Sire, sunt un bun patriot al țării mele, al Dimariamului, unde sunt pe cale să mă retrag. Aceasta este ultima mea călătorie. Fiul meu se va îngriji de comerțul cu gheață cu același devotament pe care ți l-am arătat eu ție și... hm!... reginei. Cum vremea continuă să se încălzească, Majestatea Ta va avea nevoie de încărcături suplimentare de gheață?

— Căpitane, bunule negustor în climaturi mai bune, pentru serviciile tale ar trebui să fii răsplătit. În ciuda jalnicei stări de penurie și a răutății Sfatului meu, te întreb: este oare ceva ce-ți pot oferi, ca dovadă a stimei noastre?

Muntras șovăi.

— Sire, nu sunt vrednic de răsplată, și nici nu caut vreuna, dar ce ați spune dacă aș vrea să facem un schimb? În drumul meu, din Oldorando încoace, fiind un milos, am salvat un phagor dintr-o vânătoare. Și-a revenit după încercarea apei, care de multe ori este fatală pentru cai de felul său, și trebuie să-și găsească un rost departe de Cahchazzerh, unde era persecutat. Vă voi prezenta acest animal tânăr ca sclav, dacă îmi vei oferi mie prizonierul tău, fie el demon sau nu. Facem schimbul?

— Poți avea creatura. Ia-l de aici, împreună cu bijutena lui mecanică. Nu trebuie să-mi dai nimic în schimb, căpitane. Îți voi rămâne îndatorat, dacă îl vei scoate din ragalul meu.

— Alunci îl voi lua. Și vei avea phagorul, astfel ca fiul meu să îi se poată adresa în aceiași termeni în care am fost noi doi înoldeana. Este un băiat bun, Sire, chiar dacă nu are mai multă educație decât tatăl său. Se numește Div.

Așa că Billy Xieo Pin trecu în păstrarea Căpitanului Gheții. Și, în ziua următoare, când ceața se risipi în fața unei brize slabe, posomorea regelui dispăru și ea. Își înu promisiunea de a se adresa Sfatului și prezentă membrilor acestuia înfățișarea unui om cu totul schimbat. Având dovada vicleniei cancelarului Sartorilvrash asupra rolului major în schimbările recente pe care le suferise statul, JandolAnganol se lansă într-o confesiune.

— Domnilor membri ai Sfatului, când am venit la tronul Borlien-ului mi-ați jurat cradință. Au avut loc schimbări în cadrul iubitului nostru regat, pe care nu le pot nega. Nici un rege, chier puternic, chiar binevoitor, nu poate schimba prea mult condiția poporului său — Îmi dau seama acum de asta. Nu pot comanda seceta, sau sorii care aduc alăta nenorocire poporului nostru. În disperarea mea, am comis crime. Împins de cancelar, sunt responsabil de moartea myrdolatorilor. Mărturisesc și cer iertarea voastră. Am făcut asta ca să liniștesc ragatul, să opresc alte disensiuni. Mi-am părăsit ragina și odată cu ea am pierdut totul, toată liniștea mea interioară. Căsătoria cu prințesa Simoda Tal, a Oldorando-ului, va fi dinastică, castă, vă jur. Nu o voi atinge. Mă voi gândi la anii ei. Mă voi dedica, de acum încolo, cu toată inima țării mele. Dați-mi ascultare, domnilor, și o veți avea pe a mea.

Vorbea controlat, cu lacrimi în ochi. Auditoriul său păstra tăcere, privindu-l cum stătea pe tronul său aurit. Puțini simțeau milă față de el; majoritatea vedeau numai oportunitatea de a exploata această nouă slăbiciune a sa.

În ciuda absenței lunii, pe Helliconia existau marea. Îndată ce Freyr se apropia, învelișul de apă al planetei înregistra o creștere a puterii mării cu aproape șaiszeci la sută peste condițiile de apastron, când Freyr era la mai mult de șapte sute de unități astronomice distanță.

MyrdenInggala, în noua ei casă, iubea să se plimbe singură pe țărmul mării. Gândurile ei zbuciumate o mai părăseau pentru puțin timp. Acesta era un loc marginal — linia între râgatul mării și cel al pământului. Îi amintea de grădina ei părăsită, așezată între noaple și zi. Era numai vag prevenită de lupla continuă ce se desfășura la picioarele sale, probabil pentru a nu fi niciodată câștigată sau pierdută. Privi spre orizont, întrebându-se — așa cum se întreba în fiecare zi — dacă Muntras expediase scrisoarea ei către general, în războaiele îndepărtate.

Roba reginei era de un galben pal. Se asorta cu solitudinea. Culoarea ei favorită era roșu, însă nu-l mai purta. Nu mergea cu vechiul Gravabagalinien și cu trecutul lui zbuciumat. În mintea ei, șuieratul mării cerea galbenul.

Cum nu înota, o lăsa pe Talro pe plajă, să se joace, și păși dincolo de linia fluxului. Dama de companie o urmă șovăitoare. Un pas sau două mai departe spre uscat, și alte plante îi ieșeau în cale. O mică margaretă albă, cu înveliș gros, era foarte aproape de ea. Era o mică plantă cu frunze succulente, aproape ca o algă. MyrdenInggala nu-i cunoștea numele, însă îi plăcu s-o culeagă. Altă plantă avea frunze întunecate. Se răzleșise printre frunze și ierburi în insignifiante mănunchiuri, însă când condițiile erau prielnice, creștea în lufșuri strălucitoare.

În spatele acestor primi invadatori ai țărmului, se întâlnea gunoiul de pe linia mării. Apoi venea o zonă sălbatică, punctată cu margarete vânjoase, cu flori mari. Apoi, plante mai puțin aventuroase le luau locul, și, mai departe, plaja se termina, chiar dacă peninsule de nisip mai pătrundeau din loc în loc în interiorul ținutului.

— Mai, nu fii nefericită. Îmi place locul ăsta.

Leneșa doamnă își luă o expresie posacă.

— Sunteți cea mai frumoasă și mai norocoasă doamnă din Borlien. Nu-l vorbise niciodată până atunci slăpânei sale pe un asemenea ton. De ce n-ați putut să vă păstreți soțul?

Regina nu-i răspunse.

Cele două femei continuă să meargă de-a lungul țărmului, la o oarecare distanță una de alta. MyrdenInggala

pășea printre tufișurile strălucitoare, mângâindu-le vârfurile. Ocazional, ceva de sub câte un lufiș șuiera și se retrăgea din calea pașilor ei.

Era atentă la Mai TolramKetlinel, care, urând exilul, se lăra indolentă în urma sa.

— Sus fruntea, Mai, spuse ea încurajator.
Mai nu răspunse.

11. Călătorie către continentul nordic

Bătrânul purta o mantie lungă până la glezne, care avusese și zile mai bune. Pe cap avea o pălărie în formă de căuș, care îi proteja de soare atât nasul cât și capul chel. Din când în când își ridica mâna tremurătoare la buze, pentru a pufăi fumul unei veronikane. Stătea singur, așteptând să părăsească palatul pentru toldeauna.

În spatele lui era o țarancă firavă, încărcată cu câteva efecte personale. Doi hoxney fuseseră înhâmați între oiști. Nu-i mai trebuia decât un viziliu, apoi Sartorilvrash putea pleca.

Așteptarea îi permise să privească de-a lungul aleii, până într-un coif, unde un bătrân sclav cocoșat ajuta cu un băț un munte de hârtii ca să ardă. Acel rug conținea toate hârtiile scoase din apartamentul ex-cancelarului, inclusiv manuscrisul *Alfabetul istoriei și naturii*.

Fumul se ridica într-un cer palid din care, ocazional, cădea cenușa aprinsă. Temperatura era la fel de ridicată ca întotdeauna, însă un înveliș cenușiu acoperea totul. Cenușa provenea dintr-un curent de aer estic, de la un nou vulcan în erupție, aflat la o oarecare distanță de Matrassyl. Acesta nu era interesant pentru Sartorilvrash; atenția lui era ocupată de cenușa neagră ce se ridica.

Mâna îi tremură mai violent. Făcu vârful veronikanei să ardă ca un vulcan. Din spatele lui se auzi o voce:

— Aici sunt aite haine de-ale tale, slăpâne, spuse sclava, oferindu-i o legătură de haine curate și lrumos împăturite. El îi zâmbi formal. Este o rușine că trebuie să pleci, slăpâne, continuă ea.

Își întoarse complet fața epuizată către sclavă și pași mai aproape de ea, ca s-o poată privi în ochi.

— Îți pare rău că mă vezi plecând, femeie?

Ea suspină și-și plecă privirea. "Ei bine", gândi el, "i-a plăcut când a avut parte de o mică hărjoneală. Și când te

gândești că nu m-am ostenit niciodată s-o întreb. Nu m-am gândit niciodată la plăcerea ei. Ce izolat am fost în propriile mele sentimente. Un om destul de bun, învățat, dar care nu merită nimic, pentru că nu are sentimente pentru alții. Cu excepția micuței Tatro."

Tuși.

— Este o zi rea, femeie. Du-te înăuntru. Mulțumesc.

Înainte de a se întoarce, ea îi mai aruncă o ultimă privire. Sartorilvrash se gândi: "Cine știe ce simt femeile sclave?". Irritat de purtarea ei și de a sa însuși, de a-și fi arătat sentimentele își îndreptă umerii și se încrunță.

Abia observă când apărură vizitii. Rețină doar că era o figură tânără. Pentru a se proteja împotriva căldurii avea capul acoperit cu un fel de scufie madi, încălțarea abia i se vedea.

— Ești gata? Întrebă figura, în timp ce se aruncă pe locul vizitului. Cei doi hoxney șovăiră când simțiră greutatea în hamurile lor.

Sartorilvrash încă zăbovea. Arătă cu ligara către rugul îndepărtat.

— Acolo este învățătura dintr-o viață întreagă. Se adresa, în principiu, sieși. Iată ce nu pot ierta. Iată ce nu voi ierta niciodată. Toată munca aceea...

Cu un suspin greu, urcă în trăsură. Această începu imediat să meargă către porțile palatului. Existau în palat și oameni care îl iubeau, dar temându-se de răzbunarea regelui nu îndrăzniseră să iasă și să-i lase semn cu mâna. Clipind repede din ochi, își îndreptă privirea înainte.

Perspectivile lui Sartorilvrash erau obscure. Avea treizeci și șapte de ani și opt decade și era, deci, trecut bine de vârsta mijlocie. Era posibil să poată găsi un post de sfătuitor la curtea regelui Sayren Stund, însă îl delecta alături de rege, cât și Oldorando-ul, care era mult prea fierbinte. S-a ținut înlocuitor la o parte de propriile sale relații din Matrassy, precum și de cele ale soției sale. Frații lui erau morți. Nu mai avea altceva de făcut, decât să meargă să trăiască alături de fiica lui; ea și soțul ei locuiau într-un plicticos oraș sudic, la granița cu Thribriat.

Acolo se va ascunde de privirile lumii și va încerca să rescrie lucrarea vieții lui. Dar cine o va tipări, acum, că nu mai avea nici o putere? Cine o va citi, dacă nu era tipărită? În disperare, îi scrisese fiicei lui și acum intenționa să ia un vapor care să-l ducă spre sud.

Trăsura avansa iute în josul dealului. La poalele dealului, în loc să se întoarcă spre docuri, viră către dreapta și se

strecură pe o alee îngustă. Oiştile din stânga scârţăiră când se şterseră de zidurile caselor.

— Ai grijă, prostule, ai greşit drumul! spuse Sartorilvrash, însă vorbi pentru el. Cui îi păsa de ceea ce se petrecea?

Trăsura hurui pe un drum dosnic, de sub geana unui deal şi intra într-o mică şi dezordonată curte. Vizitiul sări jos şi închise porţile, astfel încât să nu poată fi văzuţi din stradă. Se întoarse, apoi, la ex-cancelar.

— Vrei să te dai jos? Cineva aşteaptă să te vadă. Cu o plecăciune batjocoritoare, îşi scoase complicata pălărie.

— Cine eşti? Pentru ce m-ai adus aici?

Băiatul deschise uşa trăsorii, invitându-l să iasă.

— Nu mă recunoşti, Rushven?

— Cine?... De ce?... Roba, tu eşti! spuse cu o oarecare uşurare. Îi fusese teamă că JandolAnganol ar putea plănuşi să-l răpească şi să-l ucidă.

— Sunt eu, sau un hoxney, pentru că m-am mişcat în viteză zilele acestea. Aşa se face că totul este secret. Sunt un secret chiar pentru mine însumi. Am jurat să mă răzbun din nou pe blestematul meu tată, de când mi-a jignit mama. Şi pe mama, care a plecat fără să-şi ia rămas bun de la mine.

În timp ce-i îngăduia băiatului să-l ajute să coboare, Sartorilvrash îl măsura din priviri, temându-se că ar putea arăta la fel de sălbatic precum erau cuvintele lui. RobaydayAnganol avea acum numai doisprezece ani, arătând ca o mai mică şi mai subţire imagine a tatălui său. Se bronzase la soara; pe trunchi i se vedeau cicatrici roşii. Zămbelele veneau şi plecau în convulsii de pe faţa lui. Cu toate acestea, nu putea decide dacă glumea, sau nu.

— Unde ai fost, Roba? Ne-ai lipsit. Tatăl tău îţi duce dorul.

— Vrei să spui, Vulturul? Ei, aproape mă prinsese. Nu mi-a plăcut niciodată viaţa la curte. Acum îmi pasă şi mai puţin. Crima tatălui meu m-a eliberat. Aşa că sunt fratele unui hoxney. Un asistent madi. Niciodată nu voi deveni rage, iar el niciodată nu va mai fi fericit. Vieţi noi, vieţi noi, şi una pentru tine, Rushven! Tu m-ai dus prima oară în deşert, şi eu nu voi dezerta de la datoria mea faţă de tine. Vreau să te duc la ceva important, om, nu tată sau hoxney.

— Cine? Despre ce e vorba? Aşteaptă!

Însă Roba se îndepărtase. Sartorilvrash privi cu îndoială în jur, la trăsura încărcată cu toate bunurile sale lumesti, apoi decise că mai bine l-ar urma. Mergând repede, intra într-un hol întunecos, la numai un pas, sau doi, în urma fiului regelui.

Casa era construită după un model potrivit situației sale, umbrită de deasupra. Se întindea în sus, către lumină, ca o plantă crescând printre buruieni. Bătrânul găfăia urmându-l pe Roba pe scările tremurătoare, din lemn, spre o cameră de la nivelul al treilea, singura la acel etaj. Sartorilvrash izbucni într-o luse prelungită și căzu pe un scăunel pe care cineva i-l oferise.

În încăpere îi așteptau trei oameni. Observă că profitară de ocazie ca să tușească și ei. O anumită șubredă elanță, din constituția lor, li marca pe aceștia ca fiind sibornalezi. Unul dintre ei era o femeie, îmbrăcată elegant într-o rochie de mătase — chagirack — echivalentul nordic al veșmântului lor numit charfrul. Țesătura sa era delicat împodobită cu flori mari, stilizate, albe și negre. Doi bărbați slăbeau în spatele ei, în umbră. Sartorilvrash o recunoscuse imediat pe doamna Dienu Pasharatid, soția ambadorului care dispăruse în ziua când Taynth Indredd introdusese flinte în palat.

Se înclină în fața ei și se scuză pentru luse.

— Toți tușim, cancelare. Vulcanul ne face gâtlejurile sensibile.

— Cred că gâtul meu este sensibil de mâhnire. Nu trebuie să mi le edrezezi cu titlul cel vechi. Nu o întrebă despre ce vulcan era vorba, însă ea văzu nesiguranța de pe chipul lui.

— Erupția vulcanică din munții Rustyjonnik. Cenușa lui vine spre noi.

Îl privi cu simpatie, lăsându-l să-și revină după urcuș. Fața ei era mare și plată. Chiar dacă o știa drept o femeie inteligentă, exista o neplăcută asperitate în jurul gurii ei, și adesea el se făcuse vinovat de faptul de a-i fi evitat compenia.

Privi în jur. Pereții erau acoperiți cu hârtie subțire, care se cojise pe alocuri. O pictură atârna undeva, o acuarelă a ceea ce el recunoscuse ca fiind Khamabhar, sfântul munte din Sibornal. Singura fereastră, așezată într-o parte și luminând fața lui Dienu Pasharatid, oferea priveliștea unei înălțimi stâncoase de pe care alărnau liane; vegetația era acoperită de canușă gri. Roba se așeză cu picioarele încrucișate pe podea, sugând un pai și zâmbind către unul sau altul din încăpere.

— Doamnă, ce dorți de la mine? Trebuie să prind un vas, înainte ca aite nenorociri să mi se întâmple, spuse Sartorilvrash.

Dienu Pasharatid stătea în fața lui. Își încrucișase mâinile la spate și își muta greutatea de pe un picior pe celălalt.

— Te rugăm să ne ierți că te-am adus aici într-un mod atât de neobișnuit, însă dorim să ne asigurăm de ajutorul tău,

pentru care ajutor te vom răsplăti generos.

Își sublinie propunerea întorcându-se către bărbați, pentru confirmare. Toți sibornalezii erau profund religioși, crezând, după cum se știa, în Zeul Azoiaxic, care exista dincolo de viață și în jurul căruia se desfășura viața. Membrii contingentului ambasadei priveau religia lui Akhanaba cu dispreț, considerând-o puțin mai bună decât o superstiție. De aceea fuseseră șocați, dar nu surprinși, când JandolAnganol luase decizia să rupă mariajul său și să contracteze un altul.

Sibornalezii — și prin ei Zeul Azoiaxic — priveau lagătura dintre bărbat și femeie ca o decizie egală, ce trebuie să dureze de-a lungul întregii vieți. Dragostea era o chestiune de voință, și nu un capriciu.

Sartorilvrash dădea automat din cap în timp ce asculta această parte a discursului, recunoscând tonul sentențios ca o caracteristică a continentelor nordice și dorind să-și fi continuat drumul. Roba, care nici măcar nu asculta, îi făcu cu ochiul ex-cancelarului și spuse confidențial:

— Această este casa unde ambasadorul Pasharatid obișnuia să întâlnească o femeie din oraș. Este un vechi bordel. Dar această doamnă va vorbi numai cu tine.

Sartorilvrash îi făcu semn să tacă.

Ignorând întreruperea, doamna Dienu spuse că grupul lor simțea că numai el, cancelarul Sartorilvrash, putea pretinde că are lagături la Curtea Borlien-ului. Văzuseră că ragele îl tratase aproape tot atât de rău ca și pe ragină, posibil mai rău. O asemenea nedreptate îi tulburase, după cum se întâmplase cu toți membrii Bisericii Formidabilei Păci. Ea se întorcea acum acasă. Îi invita pe Sartorilvrash să-i însoțească, ca o asigurare că va fi bine primit în Askitosh și că va avea o poziție bună, de sfătuitor în guvern, precum și libertatea de a-și completa lucrarea sa de o viață.

El întrebă ce fel de post de sfătuitor.

Oh, sfat privind problemele borlieneze, asupra cărora era un expert. Ei erau pregătiți să părăsească Matrassyl-ul într-o oră.

Fiind atât de copleșit de această ofertă, Sartorilvrash nu mai întrebă de ce această grabă subită. Recunoscător, acceptă.

— Excelent! exclamă doamna Dienu Pasharatid.

Cei doi bărbați din spatele ei demonstrează acum o abilitate asemănătoare cu cea a ancipitalilor, de a trece de la nemișcare la o activitate intensă, fără trepte intermediare. Dispărură imediat din cameră, pentru a începe să strige la toate etajele și să alerge

pe scări, în timp ce bagajul și oamenii se grăbeau către curtea de dedesubt. Căruțele fură scoase din adăposturi, hoxney-ii din grajduri, grăjdarii cu hamurile din camerele lor. În timp mai scurt decât ar fi reușit un bortienez să-și încalțe o pereche de cizme, fu aranjată o întreagă procesiune.

Fură rapid spuse rugăciuni, toți stând în cerc, apoi porniră, lăsând în urma lor o casă goală.

Străbătură orașul vechi, ocoliră marele și semisubteranul Dom al Străduințelor și curând ajunseră pe drumul spre nord, cu Takissa strălucind în stânga lor. Roba chiuia și cânta pe drum.

Călătoria dură săptămâni întragi.

O particularitate a primei părți a drumului a fost predominanța griului dal de cenușa vulcanică. Muntele Rustyjonnik, toldeauna o sursă de bubuituri și căderi ocazionale de lavă, era în plină erupție. Ținutul din calea cenușei sale devenise o țară a morții. Copacii erau uciși, câmpiile erau acoperite cu cenușă, iar râurile erau negre. După ploale, cenușa se transforma într-o pastă. Destule păsări și animale muriseră în acea regiune. Familiile de oameni și de phagori plecaseră departe de casele lor năpăstuite.

Imediat ce sibornalezii trecură râul Mar, cenușa începu să fie mai rară. Apoi nu se mai zări. Intrară în Mordrial — un nume al terorii în Matrassyl. Realitatea era pașnică. Majoritatea triburilor zâmbeau dedesubtul stratului protector al turbanelor braffista, principalul lor articol de podoabă.

Au fost angajate călăuze, care să le garanteze siguranța — bărbați zvelți, cu înfățișări viclene, care se prosternau la fiecare răsărit și apus. Noaptea, în jurul focului de tabără, căpelenia — "Cel care arată calea", cum se autodenumea — le explică drumeliilor felul în care ornamentațiile braffistei indicau rangul celor care le purtau. Se laudă cu numeroasele ranguri de pe turbanul lui.

Nimeni nu ascuțea cu mai multă atenție decât Sartorilvrash.

— Ciudată această predispoziție a omenirii de a crea ranguri în societate, observă el feță de restul grupului.

— O înclinație cu atât mai notabilă cu cât cobori mai jos, către baza piramidei, spuse doamna Dienu. Noi evităm asemenea gradații înjositoare în țara mea îți va place Askitosh-ul. Este un model pentru toate comunitățile.

Sartorilvrash avea ceva rezerve în privința asta. Însă găsi o calitate odihnitoare în severitatea constantă a doamnei Dienu, după ani de târguială cu un rage schimbător. Pe măsură ce

sălbăticia devenea mai aridă, spiritul lui se trezi; în mod echivalent, nebunia lui Roba se domoli. Însă, când ceilalți dormeau, Sartorilvrash nu putea să doarmă. Oasele lui, obișnuite cu o saitea din puf de găscă, nu se puteau adapta unei păture și pământului tare. Stătea întins, privind la stele și la licărirea lor cu o plăcere pe care nu o mai cunoscuse de când el și frații săi fuseseră copii. Până și amărăciunea împotriva lui JandolAnganol era cumva abălută.

Vremea continua să fie uscală. Căruțele trecură peste o serie de dealuri joase și sosiră într-un mic orașel comercial numit Oysha.

— Probabil o modificare a cuvântului "osh", din Olonete, însemnând pur și simplu oraș, le explică Sartorilvrash însoțitorilor.

Explicațiile lagate de unele lucruri făceau călătoria mai plăcută. Cu toate acestea, cuvântul fu derivat la Oysha de pe Takissa, care cobora dinspre est, întâlnindu-se cu tributarii săi Madura. Ambele râuri își aveau izvoarele sus, în înălțimile munților Nktryhk. Dincolo de Oysha, către nord, se întindea deșertul Madura.

În Oysha, trăsurile fură schimbate cu kaidawși jugăniți. "Cel care arată" se tânguia gesticulând exagerat, în timpul iei, având loc multe lovituri peste frunți. Kaidawul era un animal de încredere când era vorba de traversarea deșertului. Animalele de culoare ruginie stăteau în piața prăfuită a Oyshei, nepăsătoare la târgul ce se negocia în spatele lor.

Văzând că târgul durează, ex-cancelarul se așeză pe o ladă. Își șterse mâinile și luși. Cascada de țavă a muntelui Rustyjonnik îi provocase o inflamație a gâtului și o febră pe care nu le putea îndepărta. Privea fețele lungi și semețe ale kaidawșilor, acei legendari armăsari ai phagorilor războinici din Marea Iamă. Era greu de văzut în aceste înțele creaturi viitorul care, cu phagorii călare pe ei, aduseseră distrugerea Oldorando-ului și a altor orașe din Campannia, în timpurile reci.

În timpul Verii Mari, animalele stocau apa în mica lor cocoasă. Aceasta le făcea potrivite pentru condițiile din deșert. Arătau destul de blânde acum, dar chiar și așa tot îi stimulau lui Sartorilvrash simțul istoric.

— Mi-aș cumpăra o sabie, îi spuse lui RobaydayAnganol. În zilele tinereții eram un bun spedasîn.

Roba se întoarse pe jumătate.

— Tu întorci omul cu fundul în sus, acum că ești eliberal din mâinile Vuitorului. Desigur, ai dreptate să te aperi. În

dealurile acelea trăiaște blestematul Unndreid — pestorii noștri de aici dorm în fiecare noapte cu muitele lui fiice. Aici, crima este tot atât de frecventă ca și scorpionii.

— Oamenii par prietenoși.

Roba se ghemui în fața lui Sartorilvrash și-și luă o alură șmecheră.

— De ce par atât de prietenoși? De ce este Unndreid acum înarmat până-n dinți, cu acele "bang-bang!" sibornaleze? Ai descoperit de ce marele și nagru! lo Pasharatid a părăsit Curtea atât de brusc?

Îl prinse pe Sartorilvrash de breț și îl conduse în spatele unei trăsuri, pentru a fi singuri, acolo unde nu erau priviți decât de ochii sinceri ai kaidawșilor.

— Nici măcar tatăl meu nu poate cumpăra prietenie, sau dragoste. Sibornalezii cumpără prietenia. Acesta este modul lor de a acționa. Și-ar negocia și mamele, pentru a avea pace. Și-au uns trecerea în siguranță către Borlien, de-a lungul drumului dându-le flinte în dar căpeleniilor. Aș spune că nu au egal. Până și regele favorit al lui Akhanaba, JandolAnganol, fiu al lui VarpalAnganol, tatăl unui iubitor de madi — însă nu atât de nebun ca el — până și monarhul Matrassyl-ului nu poate rivaliza cu flintele. I-au demonstrat în bălălia de la Cosgatt. Ai văzut vreodată rana din coapsa lui?

— L-a ținut pe tatăl tău la pat. Am văzut numai efectele, nu și rana.

— Merge fără a șchiopăta. E norocos că nu a căpătat una și mai gravă! Acea rană a fost un sărut din partea Sibornal-ului.

Coborându-și vocea, Sartorilvrash spuse:

— Știi bine că n-am avut niciodată încredere în sibornalezi. Când flintele au fost prezentate la Curte, sfatul meu a fost ca nici un sibornalez să nu fie de față. Mi-a fost neglijat cuvântul. La scurt timp după demonstrație, lo Pasharatid a dispărut.

Roba ridică, precaut, un dăget și-l mișcă încet.

— A dispărut din cauza faptului că atunci i-a fost dezvăluită înșelăciunea — dezvăluită față de soția sa, buna noastră însoțitoare, și propriul personal al ambasedei. Era implicată o tânără doamnă din partea locului, care juca rol de legătură... și la care mai mergeam și eu uneori... Așa am aflat totul despre lo Pasharatid.

Răse.

— Flintele care au fost prezentate atât de arogant Vuifurului, tatălui meu — ceea ce tatăl meu a primit cu alăta

lașitate, căci ar fi luat și crusta unei răni de la un cerșetor, dacă i s-ar fi oferit — acele flinte au fost vândute ieftin lui Taynth înddred de către lo Pasharatid. De ce ieftin? Pentru că nu erau ale lui, caz în care nu ar fi putut obține nici un profit dintr-o astfel de vânzare. Flintele erau proprietatea guvernului său, care intenționa să cumpere prietenia, asemeni escrocilor pe care-i vezi aici, ca și Darvlsh Căpățână, care și-a dovedit prietenia de mii de ori.

— Neobișnuită purtare pentru un sibornalez. În special din partea unuia din păturile înalte.

— Pături înalte, caracter josnic. Totul a fost din cauza linerei doamne. N-ai văzut niciodată cum o privea pe frumoasa mea mamă... vreau să spun cea care îmi era mamă, înainte de a pleca fără să-și ia rămas bun?

— Pasharatid ar fi fost condamnat la moarte, dacă tatăl tău ar fi descoperit crima sa. Presupun că acum s-a întors în Sibornal.

RobaydayAnganol ridică ușor din umeri, sugestiv.

— Îl urmărim. Doamna Dienu îi vrea sângele. Pentru a înțelage dorința lui pentru alte femei, privește numai lagătura dintre ei. Te-ai putea cupla oare cu o flintă?... El va fi ocupat să-și facă o poveste mincinoasă, pentru a-și acoperi păcatele. Apoi ea va încerca să-i distrugă poveștile. Ah, Rushven, nu există dramă cum este cea a unei familii! Îl vor închide pe bătrânul lo în Marea Roată a lui Kharnabhar, ține minte. Înainte acela era un loc religios, acum acolo închid criminalii. Ei, călugării, sunt și ei prizonieri... Ce dramă va urma! Știi ce spun bătrânii: "Un sibornalez are înțoldeauna un as în mânecă". Aproape că mi-aș dori să vin cu tine, să văd ce se va întâmpla.

— Dar ești cu mine, dragă băiete!

— Ah, unchiule, fără drăgălășenii! Nu pentru Anganol! Fără proteste! Te părăsesc aici: Tu mergi spre nord, cu doamna Dienu. Eu mă întorc spre sud, cu această trăsură. Trebuie să mă ocup de părinții mei... ex-părinții...

Chipul lui Sartorilvrash căpătă o expresie nefericită.

— Nu mă părăsi, băiete. Nu mă lăsa cu acești lâlhari. În scurt timp voi fi mort.

— Ei bine, asta înseamnă a scăpa de natura umană, nu? Eu în scurt timp voi deveni un madi. O altă evadare, o altă escapadă. În fața mea stă Ahd-ul — Calea, spuse prințul.

Îl sărută pe Sartorilvrash pe cheie.

— Noroc în noua carieră, unchiule. Soarta noastră va înflori.

Sări în trăsură, își biciui hoxney-ii și plecă în cea mai mare viteză. Oamenii tribului se dădură în lături alarmați, blestemându-l în numele râurilor sacre. Un nor de praf înghiți vehicolul ce se îndepărta cu repeziciune.

Pe măsură ce traversau deșertul Madura, Matrassyl-ul se îndepărta din ce în ce mai mult. Însă stelele veniseră mai aproape, părând chiar deasupra capetelor. În nopțile senine, coada cometei Yarap Rombry strălucea ca un jalon în calea lor.

Sartorilvrash stătea tremurând. Focul zilei se stinsese, iar ceilalți dormeau. Febra nu-i dispăruse în totalitate. Se gândea la Billishowpin. Povestea lui, cum că ar fi venit din altă lume, părea mai reală acum decât fusese la palat.

Păși pe lângă kaidawși cu capul plecat și îl întâlni pe "Cel care arată calea" stând în lăcere și fumând. Cei doi bărbați începură să vorbească pe un ton scăzut. Kaidawșii scoaseră niște mârâituri înfundate.

— Animalele sunt destul de liniștite, spuse Sartorilvrash. Istoria li zugrăvește ca pe niște sălbăticiuni cu care nu le poți înțelage și care pot fi călărite numai de phagori. Nu am văzut niciodată un phagor călărind un kaidaw, cum n-am văzut niciodată o mierlă cu un phagor. Poate că istoria se înșeală asupra acestui aspect. Am pelrecut o viață întreagă încercând să deosebesc istoria de legendă.

— Poate că nu sunt atât de diferite, spuse omul. Nu pot citi nici măcar o literă, astfel că nu sunt o autoritate în materje. Dar îi afumăm pe kaidawși când sunt greu de stăpânit — le aprindem o veronikană la nas. Asta pare să-i liniștească.

— De vreme ce nici tu nu poți dormi, îți voi spune o poveste. Suspină din greu, pragătindu-se să înceapă narațiunea. Cu mulți ani în urmă, am mers cu stăpânul meu spre est, trecând prin provinciile controlate de Unndreid, până în sălbăticia Nktryhk-ului. Acolo, sus, este o altă lume, foarte dură, cu puțin aer pentru respirație, dar unde oamenii rămân toluși în formă.

— La atitudini mai mari, contaminarea este mai mică, comentă Sartorilvrash.

— Nu astfel cred și oamenii de pe Nktryhk. Ei zic că moartea este leneșă și nu se ostenește să urce munții. Să-ți spun un lucru. Peștele este o mâncare populară. Adesea nu poate fi prins decât într-un râu îndepărtat, la o sută de mile, sau mai puțin. Și toluși este călul. Dacă prinzi un pește aici în zori, se strică până la apusul lui Freyr. Sus, în Nktryhk, rămâne bun de mâncat pe tot parcursul unui An Mic.

Mângâie spatele unuia dintre răbdătorii kaidawși și zâmbi.

— Era lare bine sus, acolo, când te obișnuiai. Frig noaptea, desigur. Ploaie, niciodată. În văile înalte, este un pământ guvernat numai de phagori. Ei nu sunt atât de supuși, ca aici. Îți spun eu, este o lume total diferită. Phagorii călăresc pe kaidawși, îi conduc ca vântul, daaa... Și au mierle pe umeri. Convingerea mea este că atunci când cade zăpada, oricând ar fi asta, ei coboară și invadează terenurile mai joase.

Dând din cap cu interes și cu o oarecare îndoială, Sartorilvrash spuse:

— Dar există puțini phagori la aceste altitudini, nu? Ce pot mânca, în afară de veșnicul pește proaspăt? Nu există hrană aici.

— Nu-i adevărat. Cultivă orz, în aceste văi... chiar sus, către marginea zăpezilor. Tot ce le trebuie, sunt irigațiile. Fiecare picătură de apă și urină este prețioasă. Aerul acela subțire are o mare proprietate: culturile lor de orz se coc în trei săptămâni.

— O jumătate de decadă de la însămânțare! Incredibil!

— Cu toate acestea, este adevărat, spuse călăuza. Phagorii împart grânele între ei și niciodată nu se ceartă, și nici nu folosesc bani. Iar mierlele alungă orice alte ființe înaripate, cu excepția vulturilor. Am văzut cu ochii mei, când eram nu mai mare decât umerii acestui patruped. Vreau să mă întorc acolo cândva... Acolo nu există răi, sau legi.

— Voi nota toate astea, dacă nu te superi, spuse Sartorilvrash. Și scriind, se gândi la JandolAnganol, printre clădirile lui abandonate.

După Madura, urmă lunga dezolare a Hazziz-ului. De două ori trebuiră să treacă printre rânduri de vegetație înlinsă de la un orizont la altul, ca o baricadă a zeilor. Copaci, tufișuri, o dezlănțuire a florilor, trăgeau o linie de-a lungul ținuturilor ierburilor.

— Acesta este (va fi) uctul, spuse Dienu Pasharatid, folosind o traducere a prezentului continuu sibornalez. Se întinde de-a lungul continentului, de la est la vest, urmând liniile migrațiilor madișilor.

Pe uct, ei îi văzură pe Ceitalți

Medișii nu erau singurele ființe ce utilizau acest drum înverzit. "Cel care arată calea" împușcă pe unul dintre Ceitalți, ce slălea într-un copac. Acesta căzu la picioarele lor, cu genele încă clipind, șocat. Îl fripsesă mai târziu, la focul de tabără.

Într-una din zile, veni ploaia, întinzându-se de-a lungul

ținutului verde ca fălcile unui șarpe. Freyr urcă și mai sus pe cer, mai sus decât obișnuia în Matrassyl Sartorilvrash încă își mai dorea să călătorească numai când ziua se îngemăna cu noaptea, după obiceiul borlienez al claselor de sus, însă ceilalți călători nu ar fi acceptat.

Noaptea dormite în aer liber se sfârșiseră. Ex-cancelarul se surprinse regretând trecerea lor. Așezările sibornaleze deveniră mai frecvente, și-n ele poposeau peste noapte. Fiecare așezare era construită după același plan. Proprietățile erau așezate în interiorul unui cerc, cu posturi de pază așezate la fiecare pas, de-a lungul circumferinței. Între proprietăți, drumuri ca spițele unei roți duceau către unul sau mai multe inele de sălașuri, ce formau centrul roții. Depozite, hambare, magazine și birouri înconjurau o biserică închinată Formidabilei Păci, ce se afla în centrul geometric al roții.

Preoți militanți, în veșminte gri, conduceau aceste așezăminte, supraveghind sosirea și plecarea grupurilor de călători, care întotdeauna primeau găzduire și mâncare gratuit. Acești oameni, care închinau rugăciuni Zeului Azoiaxic, purtau simbolul roții pe veșminte și erau înarmați cu carabine. Nu uitau că se aflau în teritoriul pe care îl revendica, în mod tradițional, Pannoval-ul.

Când fu prea târziu, Sartorilvrash observă că omul care îi călăuzea și ai săi nu fuseseră îngăduiți în interiorul așezării sibornaleze. Atingându-și turbanul, ghidul lor își luă plata de la unul dintre oamenii ambasadei și plecă, îndreptându-se spre sud.

— Trebuie să-mi iau la revedere, spuse Sartorilvrash. Dienu Pasharalid îl opri cu o mână.

— Nu este necesar. A fost plătit și va pleca. Drumul nostru, de aici încolo, este drept.

— Dar îmi plăcea omul acela.

— Dar nu ne mai este de folos. Drumul este sigur acum, mergând din așezare în așezare. Acești barbari cred în superstiții. Călăuza mi-a spus că nu ne pot însoți mai departe, doar pentru că până aici ține pământul binecuvântat al tribului lor.

Trăgându-se încordat de mustăți, Sartorilvrash spuse:

— Doamnă Dienu, uneori vechile obiceiuri ascund adevărul. Preferința cuiva pentru propriul ținut natal nu a murit cu desăvârșire. Femeile și bărbații prosperă cel mai mult când trăiesc în ținutul în care s-au născut. Un simț practic se ascunde în spatele acestor credințe. Aceste ținuturi urmează, în general,

straturile geologice și zăcămintele minerale, care influențează sănătatea

Ea afișă un zâmbet, care apoi dispăru imediat de pe fața ei osoasă.

— Natural, așteptăm ca oamenii primitivi să aibă credințe primitive. Asta îi ancorează în primitivism. Lucrurile se îmbunătățesc continuu, pe măsură ce înaintăm. Această ultimă frază era evident o reducere în Olonele a unuia din multiplele timpuri din limba sibornalezilor.

Fiind de un rang atât de înalt, Dienu Pasharatid i se edresa lui Sartorilvrash în Olonele pur. În Campannlat, Olonele pur, opus dialectului local, era vorbit numai de castele superioare și de conducătorii religioși, în special în interiorul Sfântului Imperiu Pannovalan; era tot mai mult o prerogativă a Bisericii. Principala limbă a continentului nordic era Sibish, o limbă densă, cu propriile sale caractere scrise. Olonele făcuse puține progrese față de Sibish, cu excepție în câteva zone de coastă sudice, la granița Campannlat-ului, datorită comerțului.

Sibish conține multiple timpuri și condiționale. Nu avea sunetul "y". Substituiul "i" era pronunțat cu duritate, în timp ce "ch"-urile și "sh"-urile erau aproape șuierale. Unul din rezultatele acestui fapt era că sunetele scoase de un nativ din Askitosh sunau sinistru în fața unui străin. Poate că întreaga istorie a permanentelor războaie nordice se baza pe ironia că vorbitorii de Sib născociseră un cuvânt ca "Malrassyl". Însă în spatele scurtei străneri a buzelor, se afla forța oarbă călăuzitoare a climatului Helliconiei, ce descuraja orice ne-necesară deschidere a gurii pentru jumătate din perioada Anului Mare.

Călătorii își părăsiră kaidawșii în cea mai sudică așezare, unde călăuza plecă pe drumul lui, și merseră spre nord, din așezare în așezare, călare pe hoșney-i.

După cea de-a douăsprezecea așezare, urcară o pantă ce creștea treptat, pe câteva mile distanță. Fură siliți să descalece și să meargă alături de animale. La orizont se afla un șir de tineri rajabarali, înalți și subțiri, cu coaja de transluciditatea țelinei. Când ajunseră la copaci, Sartorilvrash puse o mână pe cel mai apropiat. Era moale și cald, ca spatele hoșney-ului său. Privi în sus, la penele de deasupra lui, agitănd aerul.

— Nu te uita în sus! Privește înainte! spuse unul dintre însoțitori.

De cealaltă parte a crestei se afla o vale, întunecoasă și cu umbre albastre. Dincolo de ea se afla un albastru și mai închis: marea.

Febra îl părăsise și fusese uitală. Simți un miros nou în aer.

Când ajunseră în port, până și nordicii se arălară entuziasmați. Portul avea un nume Sibish sfidător: Rungobandryaskosh. Se conforma dispoziției generale a așezărilor prin care trecuseră, cu excepția faptului că era format numai dintr-un semicerc. O biserică mare era amplasată pe o înălțime și avea un far semnalizator în turn. Cealaltă jumătate a cercului, în mod simbolic, se afla de cealaltă parte a Mării Pannoval, în Sibornal.

Vasele erau înșirate la docuri. Totul era curat și în stare de navigație. Spre deosebire de majoritatea raselor din Campannal, sibornalezii erau navigatori înnașcuți.

După o noapte într-un han, se treziră la răsăritul lui Freyr și se imbarcară cu alți călători pe o navă ce îi aștepta. Sartorilvrash, care nu fusese niciodată pe ceva mai larg decât un șlep, merse în mica sa cabină și adormi. Când se trezi, locmai se pregăteau de plecare.

Aruncă o privire afară, prin hubloul pătrat.

Batalix era jos, deasupra apei, împrăștiind o cale argintie de-a lungul ei. Vasele din apropiere păreau niște siluete albastre, fără detalii, cu catargele ca o pădure fără frunze. În apropiere, un flăcău voinic se învârtea prin port într-o barcă cu vâsle. Lumina era atât de slabă încâi bălăul și barca deveniseră unul singur, o mică formă neagră, cu trupul mergând când înainte, când înapoi. Încet, vâslă după vâslă, barca fu adusă în lumină. Vâslele plonjau, spinarea muncea...

Sartorilvrash își aminti de vremurile când era flăcău și vâslea împreună cu cei doi frați mai mici de-a lungul unui lac. Le văzu zâmbetele, mâinile trecând prin apă. Atât de multe pierduse de alunci! Nimic nu era fără preț. Dăduse atât de mult pentru prețiosul său Alfabet.

Pe punte se auzea lipăitul picioarelor goale, ordine strigate, scârțâitul lanțurilor când pânzele fură ridicate. Chiar și din cabină fu simțită o tremurătură, când începură să înaințeze. Țipele de pe chei, o frânghie șerpuind rapid peste un bord. Erau de-acum pe drum, către continentul nordic.

A fost un voiaj de șapte zile. Pe măsură ce navigau spre nord-nord vest, zilele-Freyr deveneau mai lungi. În fiecare noapte, soarele strălucitor se scufunda undeva, înaintea provei vasului lor, petrecând din ce în ce mai puțin timp sub orizont, înainte de a răsări undeva, spre nord-nord est.

În timp ce Dienu Pasharatid și prietenii ei îl dăscăleau pe Sartorilvrash asupra luminoaselor perspective din fața lui, vizibilitatea scăzu. Curând fură învăluți în ceea ce un marinar, lângă urechea ex-cancelarului, numi o obișnuită uskuli, ce urcă și coboară — o obscuritate deasă, maronie, percă o combinație între ploaie și furtună de nisip. Amortiza zgomotele navei, acoperind totul, deasupra și sub punți, cu o umezeală unsuroasă.

Sartorilvrash era singura persoană de pe vas care se alarmase. Căpitanul îi arătă că nu avea nici un motiv să se leamă.

— Am suficiente instrumente pentru a naviga printr-o peșteră subterană nefernal, spuse el. Chiar dacă, desigur, navele noastre exploratoare moderne sunt și mai bine echipate.

Îi arătă lui Sartorilvrash cabina sa. Pe biroul său se aflau un tabel tipărit al altitudinilor solare zilnice, pentru determinarea latitudinii, un compas de navigație, o riglă mobilă și un instrument pe care căpitanul îl numi "o nocturnă", prin care putea fi măsurată înălțimea unor anume stele de primă mărime și care indica numărul de ore, înainte și după miezul nopții, al ambilor sori. Nave avea, de asemenea, mijloace pentru a naviga în condiții fără vizibilitate, cu distanța și direcția măsurate sistematic pe o hartă.

În timp ce Sartorilvrash lua notițe în legătură cu aceste probleme, garda strigă ceva, iar căpitanul se repezi pe punte, blestemând într-un mod pe care cu greu l-ar fi acceptat Zeul Azoiaxic.

Prin ceață se zăreau nori bruni și, undeva în nori, se aflau oameni care coborau. Norii deveniseră pânze și trînzătoare de catarge. În ultimul minut posibil, o navă la fel de mare ca și a lor alunecă pe lângă ei, la nu mai mult de un picior distanță între corpurile corăbiilor. Se văzură felinare, fețe — în principal sălbatic și însoțite de pumni care se agitău — apoi totul dispăru înapoi în supraplutitoare. Vasul sibornalez era din nou singur, în izolarea lui.

Pasagerii îi explicară străinului că tocmai depășiseră una dintre acele "copăi de heringi" din Uskul, pescuind cu plasele deschise la mare distanță de coastă. Copăile de heringi erau ca niște mici fabrici, deoarece cărau, alături de echipaj, sărători și dogari, care ambalau captura de pa mare, depozitând-o în buloai.

Profund supărat de abia evitata coliziune, Sartorilvrash nu era în dispoziția de a asculta un elogiu al comerțului cu

heringi ai sibornalezilor. Se retrase în adăpostul său umed, încă învelit în haina sa, dar tremurând. Când ajunseră în Askitosh, își aminti că trebuiau să se afle la o latitudine de treizeci de grade nord și la numai cinci grade spre sud față de Tropicul Carcampan.

În dimineața celei de-a șaptea zi a voiajului, ceața se retrase, deși vizibilitatea rămase redusă. Marea era plină de nave de pescuit.

După un timp, o umbră leneșă de la orizont se preschimbă în linia de coastă a continentului nordic. Nu era nimic mai mult decât o linie dreaptă de nisip, separând marea, aproape fără valuri, de pământul undulat.

Împinsă de ceva asemănător entuziasmului la vederea ținutului natal, doamna Dienu Pasharatid îi ținu lui Sartorilvrash o scurtă lecție de geografie. Uskutoshk fusese forțată să devină o națiune maritimă din cauza înaintării ghețurilor spre sud, față de Regiunile Circumpolare — aceste regiuni fiind menționate pe tonuri șoptite. Există puțin pământ pentru a cultiva ceva în spațiul dintre mare și ghețuri. Mările trebuiau să fie exploatare iar drumurile pe mare trebuiau să fie deschise către cele două mari preerii bogale în grâne de pe continent — pe care ea le indică, descriind o curbă cu mâna, ca fiind foarte îndepărtate.

— Cât de îndepărtate? întrebă el.

Arătând spre vest, ea numi națiunile Sibornal-ului, pronunțându-le numele cu variate inflexiuni de limbaj, ca și cum le-ar fi cunoscut personal, ca și cum ar fi fost personaje stând pe o îngustă limbă de pământ, strălucind spre sud, cu reci curenți de aer venind din Regiunile Circumpolare înghețându-le spatele.

"Și toți cu o puternică înclinație de a porni să mășăluiască în jos, către Campannat", mormăi pentru sine Sartorilvrash.

Uskutoshk, Loraj, Shivenink — unde se afla Marea Roată — Bribhar, Carcampan

Grânarele erau Bribhar și Carcampan.

Înșiruirea ei se termină cu un deget arătând către est

— Și astfel am ocolit globul. Mare parte din Sibornal, vezi tu, este izolată la extreme, prinsă între ocean și gheață. De aici și independența noastră. Avem munții Kuj-Juvec — după Carcampan — ce sunt abia populați cu ființe umane, apoi urmează problematica regiune a Hazziz-ului de Sus, conducând până la Peninsula Chalce; astfel că suntem în siguranță în Uskutoshk, cea mai civilizată națiune. Sosești într-un moment al anului când îi avem pe cer atât pe Freyr cât și pe Batalix. Dar

pentru mai mult de o jumătate de An Mare, Freyr este veșnic sub orizont, și alunci climatul se înrăutățește. Acea este lama Weyr, din legende... Gheața coboară spre sud, la fel și usculii, cum ne numim noi, dacă pol. Însă mulți mor. Mulți vor fi murind... (Folosise limbul viitor continuu.)

Chiar dacă era cald, ea tremura la gândul ăsta.

— Viețile altor oameni, murmură. Din fericire, aceste vremuri crude sunt încă departe, dar sunt greu de uitat. Este memoria neamului, presupuh. Cu toții știm că lama Weyr va reveni.

De la docuri, fură însoțiți până la un vehicol solid, pe patru roți, cu coviltir. După ce sclavii umani le eduseră bagajele, urcară în el. Patru yelki înhânați porniră apoi la trap de-a lungul uneia din străzile radiale, ce se îndepărtau de chei.

După ce trecură pe sub umbra unei biserici imense, Sartorilvrash încercă să-și sorteze impresiile pe care le acumulase. Fu șocat de faptul că mare parte din căruța cu care mergeau nu era făculă din lemn, ci din metal; axele, părțile laterale, până și scaunele pe care erau așezați, toate erau din metal.

Obiecte de metal se vedeau în toate părțile. Oamenii se îmbulzeau pe străzi — nu strigând și îmbrâncindu-se, ca o mulțime din Matrassyl — cărând către docuri găleți din metal, sau scări, sau diverse alte obiecte; unii bărbați erau încorsetați în strălucitoare armuri. Câteva din clădirile cele mai mari aveau uși de fier, adesea curios decorate, cu nume ieșind în relief deasupra lor, ca și cum ocupanții ar fi intenționat să locuiască acolo veșnic, orice s-ar fi întâmplat în Regiunile Circumpolare.

Un abur din atmosferă îndepărta căldura lui Freyr care, pentru ochiul vizitatorului, se afla neobișnuit de sus, pentru ora prânzului. Cerul de deasupra orașului era fumuriu. Chiar dacă pădurile sibornalezilor erau flave, în comparație cu junglele lumutoase de la tropice, continentul avea din belșug lignit și zăcămintele de turbă, la fel și minereuri metalice. Minereurile erau topite în mici fabrici, din diferite părți ale orașului. Fiecare metal era localizat într-o anumită zonă, cu rafnatorii, muncitorii și cu negustorii grupați în jurul ei, și pe lângă ei sclavii. De-a lungul ultimei generații, metalele deveniseră mult mai puțin costisitoare decât lemnul.

— Este un oraș frumos. Unul dintre oameni se înclină pentru a-i mulțumi vizitatorului pentru această observație.

Se simți mic. Strănută ușor și nu spuse nimic.

Din căruță, pulea vedea cum era împărțit în plan

Askitosh-ul. Marea biserică de lângă port era centrul roții. După un semicerc de clădiri, venea un semicerc de ferme, câmpuri, apoi alt semicerc de clădiri, și așa mai departe, chiar dacă nivelurile variate ale traiului rupseseră pe alocuri ceea ce pentru ochii borlienezi era o simetrie nenaturală.

Fură duși la o clădire mare și joasă, ca o cutie, în care fuseseră lăiate ferestre ca niște fante. Ușile duble ale intrării erau din metal; pe ele, în relief, scria: *Cea dintâi Convențiune, sectorul șase*. Această Convențiune se dovedi a fi o încrucișare între un hotel, o mănăstire, o școală și o închisoare, sau cel puțin astfel îi apărea lui Sartorilvrash, care exploră camera asemănătoare unei celule ce îi fusese dată și cili regulile.

Regulamentul spunea că sunt servile două mese pe zi, la ora patru și douăzeci și la orele unsprezece, că se țineau rugăciuni la fiecare oră (voluntar) în biserică de la etajul cel mai de sus, că grădina era deschisă în orele de înserare, pentru plimbare și meditație, că instrucțiunile (oricare ar fi fost ele) puteau fi dobândite în orice moment și că vizitatorii trebuiau să ceară permisiunea înainte de a părăsi stabilimentul.

Oftând, se spăla și se așeză pe pat, lăsând tristețea să-l copleșească. Însă ospitalitatea uskutoshkană, ca majoritatea lucrurilor din Uskutoshk, era vieaie, așa că în curând auzi o bălaie în ușă și fu condus de-a lungul unui coridor, către o petrecere.

Sala de petreceri era lungă și joasă, luminată de ferestre ca niște fante, de la care activitățile din stradă puteau fi zărite în secțiuni mici și verticale. Podeaua nu avea covor, și toluși un aer luxos, chiar de grandoare, fusese adăugat camerei printr-o enormă tapițerie pe peretele din spate, ce zugrăvea, pe un fundal argintiu, o mare roată, condusă în rai de vâslași în veșminte azurii, loți zâmbind fericiți, către o figură maternă din gura căreia, precum și din nările și sânii ei, se împrăștiau stele în cerul de un roșu aprins.

Atât de surprins fu Sartorilvrash de detaliile acestei tapițerii, că vru să facă o notiță, sau chiar o schiță, însă fu împins înainte și prezența celor douăsprezece persoane care așteptau să-l primească. Fiecare fu numit de doamna Dienu Pasharalid. Nici unul nu-i strânse mâna înlinsă; nu era obiceiul să atingi mâinile altcuiva din afara propriei familii, sau clan.

Încercă să rețină numele complexe, însă singurul care-i rămase în minte fu Odi Jeseralabhar, și asta din cauză că aparținea unui Preot-Militant Amiral, ce purta o uniformă vârgată, gri cu albastru, și era femeie. Și mai mult, era frumoasă

Într-un mod auster, cu două frumoase cozi împletite și răsucite în jurul capului, ce se terminau cu două cornițe blonde, îndreptate în față, care îi dădeau un aspect comic.

Cu loții îi zâmbiră amabil oaspetelui din Campanniet și se așezară la masă cu mare zgomot de metal scrâșnind pe podeaua goală. De îndată ca se așezară, se așternu lăcerea, iar cei mai vârstnici membri se ridicară să rostească mulțumiri zeului. Restul își puseră degețele pe frunzi, într-o alitudine de rugăciune. Sartorilvrash îi imită. Rugăciunea, intonată într-o densă Sibish, începu cu intonarea abilă a prezentului continuu, a condiționalului-eternal, trecut-în-prezent, transferențialului și altor timpuri, pentru a transmite mesajul de mulțumire până la Zeul Azoiaxic. Lungimea rugăciunii era intențional, probabil, proporțională cu distanța.

În cele din urmă se termină și începu masa, care dură multe minute, fiind în principal vegetariană, cu excepția peștelui, bazându-se pe alge crude și înăbușile, servite de tinere sclave. Fură aduse sucuri de fructe și o băutură alcoolică pe bază de alge, numită yoodhl.

Singurul fel excepțional, singurul despre care Sartorilvrash putu spune că-i plăcu cu adevărat, fu o creatură friptă, adusă ceremonios, care bănuî că era un porc. Fu prezentată încă fiind pe țepușă și acoperită cu un sos cremos. I se oferi o mică porție din piept. I se spuse că se numea Treebries. Abia câteva zile mai târziu descoperi el că Treebries era nondad fript. Era o delicată uskutoshki mult apreciată, rar servită, și numai oaspeților distinși.

În timp ce banchetul era în desfășurare, Dienu Pasharatid înconjură scaunul lui Sartorilvrash și-i vorbi:

— În curând îți se va adresa Preolul-Militant Amiral. Ce va spune s-ar putea să te alarmeze. Să nu fii alarmat. Știu că nu te temi ușor. De asemenea, știu că nu așli dăruit cu umor, așa că să nu gândești rău despre mine din cauza rolului meu în asta.

Ex-cancelarul se alarmă imediat.

— Ce este de spus?

— Un anunț important, care va afecta destinul țării tale și al țării mele. Odi Jeseralabhar îți va da detaliile. Amintește-ți, numai, cum am fost forțată să te aduc aici, pentru a-mi curăți numele de orice urmă de pală, din cauza acțiunilor soțului meu. Amintește-ți că-l urăști pe JandolAnganol, și totul va fi bine.

Îl părăsi și se întoarse la locul ei. El fu incapabil să mai înghită ceva. Odală ce masa fu terminată și fu servită băutura, începură discursurile.

Mai întâi fu rostit un cuvânt de burt-sosit din partea unui mare demnitar local, bazat pe o terminologie aproape comprehensibilă. Apoi se ridică doamna Dienu Pasharalid.

După o scurtă introducere, ajunse la subiect. Referindu-se doar în trecere la soțul ei, spuse că simțise că trebuia să ispășească părăsirea obligațiilor lui diplomatice. Prin urmare, îl salvase pe Sartorilvrash din poziția tristă în care se găsea și-l adusese aici.

Distinsul lor vizitator putea să le facă lor, celor din Uskuloshk, și înregului continent nordic, un serviciu care va rămâne în istorie și care îi va asigura numelui său un loc în analele lor. Care era acest serviciu, îl va anunța iubita și respectata lor doamnă Odi Jeseratabhar, Preot-Militant Amiral.

Presimțirea unor lucruri rele îl făcu pe Sartorilvrash să se simtă mai rău decât îl făcuse yoodhi-ul să se simtă. Ar fi dorit o veronikană însă, văzând că nimeni de la masă nu fuma, sau nu avea de gând să fumeze, renunță. Când Amiralul se ridică, își încheștă degetele pe lăblia mesei. Deoarece ținea un discurs, ea folosi un fel de Sibish Mandarină, a Preoților-Militanți.

— Preoți-Militanți, membri ai Comisiei de Război, prieteni și noule aliat, începu doamna, impozant, scuturându-și coxile blonde, timpul este înțoldeauna limitat, așa că îmi voi scurta discursul pe măsură. În numai optzeci și trei de ani, Freyr va fi/este la puterea maximă și, în consecință, Continentul Sălbatic și națiunile sale barbare sunt/vor fi într-o desfășurare teribilă, prevăzându-și soarta. Ei sunt/au fost incapabili să înfrunte viitorul, ca noi în Uskuloshk, corect după judecata mea, mândri de noi că asigurăm continuitatea. Dintre națiunile de frunte ale aceluia continent nefericit, Borlien-ul în special este/va fi la necaz. Din nefericire, bătrânul nostru dușman, Pannoval-ul, continuă/crește pulemic. Un factor care nu a fost luat în considerație a devenit de curând important, comerțul nostru cu arme crescând mai mult decât poate fi controlat, și deținând un ambasador răufăcător. Nu voi mai insista asupra aceluia incident. Curând, națiunile războinice ale Continentului Sălbatic vor face imitații ale armelor noastre. Trebuie/puțem să acționăm înainte de a permite oricărei mare extindere, căl timp avem supremația. După cum prietenii mei din Comitetul de Război știu deja, planul nostru este nici mai puțin, nici mai puțin, decât să cucerim Borlien-ul.

Cuvintele ei îi reduseră la lăcere. Apoi izbucni un murmur de aclamație. Mulți ochi se întoarseră spre locul unde, pelid, stătea Sartorilvrash.

— Nu avem/vom avea suficiente trupe pentru a menține înregul Borlien prin forță. Planurile noastre sunt să anexăm și să subordonăm prin mijloacele oferite fără voie de regele borlienez, JandolAnganol. Odată cucerit Borlien-ul, putem lovi Pannoval-ul, putem lovi Pannoval-ul din sud, la fel de bine ca și din nord.

Înainte ca frumoasa Amiral să fi terminat, adunarea începu să bată din palme. Își zâmbiră mai întâi unul altuia, apoi lui Sartorilvrash, care-și ținea privirile alintite asupra buzelor conturale ale Amiralului.

— Avem o flotă gata de a naviga, spuseră acele buze. Am anticipat că Sartorilvrash, cancelarul, va merge cu ea, pentru a-și juca rolul vital. Recompensa lui va fi enormă.

Din nou aplauze, care apoi deveniră slabe bătăi din palme.

— Flota va naviga spre vest. Voi comanda *Prietenii de Aur*. Intenționăm să navigăm/vom naviga în jurul coastei Campannat-ului, apropiindu-ne în cele din urmă de Golful Gravabagalinien, unde regina Myrdeminggala este/va fi exilată, dinspre vest. Cancelarul și cu mine ne vom opri s-o luăm pe regină din acel loc al exilului, în timp ce restul flotei va continua să navigheze pentru a bombarda Ottassol-ul, cel mai mare port al Borlien-ului, până când va capitula. Regina este/a fost/va fi iubită de poporul ei. Sartorilvrash va proclama un nou guvern în Ottassol, sub conducerea reginei și cu el ca prim-ministru. Nu este necesar să fie dată nici o bătălie. Voi veți aprecia fiabilitatea acestui plan. Distinsul nostru aliat și regina barbară, descinzând din Shannana a Ithrbiaților, sunt ambii uniți în ura lor împotriva regelui JandolAnganol. Regina va fi fericită să fie reinstaurată. Desigur că sub supravegherea noastră. Odată, ce Ottassol-ul este asigurat, vasele noastre și armata vor merge pe cursul râului, în sus, până în capitala Matrassyi. Siguranța mea, bazată pe rapoartele agenților, este că vom găsi/vom putea găsi aliați acolo, în special bătrânul tată al reginei și adepții lui. Conducerea nesigură a regelui va fi sfârșită cu ușurință. Ca și viața lui. Lumea poate supraviețui fără un asemenea iubitor de phagori. Cu Borlien-ul căzut în mâinile noastre, vom executa o lăietură de sabie către nord, chiar de-a curmezișul Continentului Sălbatic, din Ottassol în sud, până la Rungobandryaskosh. Ne grăbim să anticipăm lucrurile, acum că sunteți aici. Restul, prieteni, rămâne sub conducerea acțiunii, o acțiune glorioasă. Plănuim ca o bună parte din flotă să poată pleca la răsăritul lui Freyr, peste două zile, cu voia Domnului. Un nou viitor va răsări.

De data aceasta, aplauzele fură nemăsurate.

12. Schimbul de pasageri de pe cursul râului

— Bruta și neschimbătoarea ignoranță a poporului... Ei muncesc și nu-și îmbunătățesc soarta. Sau nu muncesc. Nu contează. Nu-i interesează nimic dincolo de salul lor... ba nu, dincolo de nasturii lor de pe burtă. Privește-i, o mulțime trândavă! Dacă eram tot atât de prost, aș fi fost încă un cerșetor în Parcul Orașului Oldorando...

Filosoful ce făcea aceste comentarii era trântit pe perne, cu una sub cap și alta sub picioarele goale. În mână dreaptă avea un pahar cu favoritul său exaggerator, la care fusese adăugată gheață și lămâie, în timp ce brațul stâng era pus în jurul unei tinere femei cu al cărei sân stâng se juca lenes.

Auditoriul în fața căruia făcea aceste comentarii — excluzând lânăra femeie, ai cărei ochi erau închiși — format din două persoane. Una era fiul său, aplecat asupra barei de protecție a navei cu care călătoreau, cu ochii pe jumătate închiși și gura pe jumătate deschisă. Acesta avea lângă el un snop de gwing-gwing, galbene-albăstrui, pentru mâncal, și ocazional, scuipa câte un sămbure în apele râului.

Rezemat de adăpostul care îl ferea de soare, zăcea un tânăr palid, care asuda abundant și mormăia continuu. Era acoperit cu o pătură vârgată, sub care își mișca neîncetat picioarele; avea febră, încă de când vasul părăsise Malrassyl-ul, în călătoria spre sud. Acesta fiind unul dintre rarele sale momente de luciditate, cu greu părea mai capabil de a asculta filosofia bătrânului decât mâncătorul de gwing-gwing.

Aceasta nu-l descuraja însă pe bătrân.

— La ultima oprire pe care am făcut-o, am întrebat un bătrân prost, ce se sprijinea de un copac, dacă gândea că s-a încălzit prea mult, an de an. Tot ce a spus a fost: "A fost întoldeauna caid, căptlane, din ziua în care a fost făcută lumea".

Și care a fost ziua aceea? l-am întrebat. "În Epoca Glaciară, din câte am auzit." Asta a fost replica lui. Uite religia. Trăiesc într-o țară religioasă, dar nu cred în Akhanaba. Nu cred în Akhanaba pentru că am reflectat asupra lucrurilor. Băștinașii din aceste sate, nici ei nu cred în Akhanaba — nu pentru că au gândit ca mine, ci pentru că nu gândesc..

Se întrerupse, să prindă mai puternic sânul stâng al femeii și să bea din exagerator.

— ...Ei nu cred în Akhanaba, pentru că sunt prea proști ca să creadă. Venerază tot soiul de demoni, Ceilalți, nondadși, dragoni... Ei cred încă în dragoni... O venerază pe MyrdemIngala. Mi-am întrebat managerul dacă poate să conducă în jurul satului. În aproape fiecare magherniță alărnă o pictură lipărită a reginei. Nu mai asemănătoare cu ea decât eu însumi, dar care vrea să fie portretul ei. Dar, după cum spuneam, nu-i interesează nimic, dincolo de burta lor:

— Mă doare, spuse tânăra femeie

Ei căscă și-și acoperi gura cu mâna dreaptă întrebându-se absent, de ce îi plăcea compania străinilor atât de mult, mai mult decât a propriei sale familii: nu numai față de a prostului său fiu, ci și față de neinteresanta lui soție și trufașa lui fiică. l-ar fi plăcut să navigheze veșnic în josul râului, cu fata și cu acel tânăr ce pretindea că vine din altă lume.

— Este calmant susurul râului. Îmi place. Îmi va lipsi când mă voi retrage. Iată dovada că Akhanaba nu există. Ca să faci o lume atât de complicată ca a noastră, cu un continuu du-te-vino de locuitori — mai degrabă ca o încurcătură de pietre prețioase scoase din pământ, lustruite și vândute la clienți — ar trebui să fii inteligent, fie că ești zeu, sau nu. Nu-i așa? Nu?

O ciupi între degetul mare și arătător, astfel încât fata țipă și spuse:

— Da, dacă spui tu.

— Așa spun eu. Ei bine, dacă ai fi atât de deștept, ce plăcere ți-ar face să stai deasupra lumii și să privești în jos, la stupiditatea acestor băștinași? Ți-ar ieși din minți cu acaastă monotonie; generație după generație, fără nici o îmbunătățire. "În Epoca Glaciară..." Pe toți zeii!...

Căscând, își lăsă ochii să se închidă. Ea îi împunse între coaste.

— Bine, atunci. Dacă ești atât de deștept, spune-mi cine a făcut lumea? Dacă nu a fost Akhanaba, atunci cine a fost?

— Pui prea multe întrebări, spuse el.

Căpitanul Gheții, Muntras, ațipi. Se trezi numai când *Lordyardry Lady* se pregătea să ancoreze pentru noapte, în Osoilima, unde avea să se bucure de ospitalitatea reprezentanței locale a Companiei Pentru Comercializarea Gheții Lordyardry. Se bucurase de ospitalitatea fiecăreia dintre punctele sale comerciale, astfel încât călătoria în josul râului, din Matrassyl, durase mai mult decât de obicei, aproape tot atât de mult ca și călătoria în susul râului, când vasele flotei lui erau împinse împotriva curentului de echipe de hoxney

Un anume motiv îl determinase pe șiretul Căpitan al Gheții, în zilele linereții, să stabilească un avanpost la Osoilima, și acel motiv strălucea deasupra lor, așa cum era ancorată *Lady*. Măsura trei sute de metri înălțime deasupra vârfurilor brassimipilor ce înfloreau ici-colo. Domina împrejurimile junglei, străjuia deasupra râului larg și arunca reflexii în apă. Și mai ales atrăgea pelerinii dornici de închinăciune și de gheață, din paisprezece colțuri ale Campaniilor-ului. Era Stânca Osoilimei.

Managerul local, un bărbat încărunțit, cu un pronunțat accent dimarian, pe nume Grengo Pallos, veni la bord și-i strânse angajatului său mâna cu căldură. Îl ajută pe Div Muntras să supravegheze debarcarea pasagerilor. În timp ce phagorii descărcau câteva baloturi de marfă, pe care era înscris OSOILIMA, Pallos se întoarse la Căpitanul Gheții.

— Numai trei pasageri?

— Pelerini. Cum merge comerțul?

— Nu prea bine. Nu mai ai nimic pentru mine?

— Nimic. Cei din Matrassyl au devenit leneși. Valuri la curte Râu pentru comerț.

— Am auzit. Sulițele și banii niciodată nu zăngănesc împreună. Păcat de regină. Toluși, dacă ne unim cu Oldorando, poate mai mulți pelerini vor fi încurajați să sosească aici. Timpuri grele, Krillio, când până și religioșii spun că este prea cald pentru a călători. Când se va sfârși, oare, mă întreb? Te retragi la momentul potrivit.

Căpitanul Gheții îl trase pe Pallos la o parte.

— Am un caz special și nu știu ce să fac cu el. Este bolnav. Numele lui este Billishowpin. Susține că vine din altă lume. Poate că este nebun, însă ceea ce spune este foarte interesant, dacă-l poți urmări. El crede că va muri. Însă eu spun că nu. Ar putea, oare, bătrâna ta să-i acorde puțină asistență specială?

— S-a făcut. Vom discuta despre costul serviciului dimineață.

Așa că Billy Xiao Pin fu ajutat să coboare la mal. Pe mal coborî și tânăra doamnă, pe nume AbathVasidol, care călătorea gratis până în Ottlassol. Mama ei, o veche prietenă a căpitanului, pe nume MettyVasidol, ținea un bordel la periferia Matrassyl-ului.

După ce cei doi negustori serviră o băutură, merseră să-l vedă pe Billy, instalat acum în modestul stabiliment condus de soția lui Pallos.

Se simțea mai bine. Fusese frecat pe șira spinării cu un bloc de gheață Lordrydry, remediul suveran al tuturor bolilor. Febra îl dispăruse, nu mai tușea și nu mai strănuta. De cum părăsiseră Matrassyl-ul, alergiile lui dispăruse. Căpitanul îi spusese că nu avea să moară.

— Voi muri curând, căpitane, însă îmi sunt recunoscător pentru bunătate, spuse Billy. După ororile Matrassyl-ului, să mă aflu în grija dumneavoastră a fost o adevărată binecuvântare.

— Nu vei muri. De vină era vulcanul acela, Muntele Rustyjonick, care își varsă afară otrava. Toți cei din Matrassyl se simt rău. Aceleași simptome ca și tine — ochi lăcrimând, gâtul inflammat, febră. Acum ești bine, apt să fii din nou pe picioarele tale. Nu te da bătut.

În scurt timp, se plimba prin cameră, râzând, înlănțându-și brațele, iar Muntras și soția managerului stăteau alături, zâmbindu-i.

— Ce ușurare, ce ușurare! spuse Billy. Începusem să urăsc lumea voastră, căpitane. Am crezut că Matrassyl-ul va însemna moartea pentru mine.

— Nu-i un loc rău, când ajungi să-l cunoști.

— Însă religios!

— Când aduni laolaltă oameni și phagori, spuse Muntras, obții automat religie. Adunarea acestor două necunoscute generează acest lucru.

Înțelepciunea acestei remarci îl impresionează pe Billy, însă soția lui Pallos o ignoră și îl prinse zdravăn de partea de sus a brațului.

— Ei, ești bine, spuse ea. Te voi spăla și te vei simți complet refăcut. Apoi vom băga în tine ceva hrană. Asta îți trebuie.

— Da, spuse Muntras, și mai avem un remediu pentru tine, Billish. Îți voi trimite pe această plăcută lână, Abath, fiica unei bătrâne prietene. O fată drăguță. O jumătate de oră în compania ei îți va face foarte bine.

Billy îl privi și obrajii săi se înroșiră.

— Ți-am spus că sunt dintr-un alt aluat decât voi, că nu

m-am născut pe Helliconia.. Oare ar merge? Ei, fizic suntem identici. Oare ar vrea lănăra doamnă?...

Muntras răsese din inimă.

— Probabil că te va prefera pe tine, în locul meu. Știu că ai pus ochii pe regină, Billish, dar nu lăsa asta să te răpună. Folosește-ți imaginația, și Abath va fi la fel cu regina în toate privințele.

Fața lui Billy era ca un studiu în roșu.

— Pământul, ca experiență... Ce pot spune? Da, trimiteți-mi-o, vă rog, și să vedem dacă merge.

Când ieșiră, Pallos răsese frământându-și mâinile, și spuse:

— Desigur că arată ca un spirit experimental. Îl vei taxa pentru fată?

Cunoscând natura mercenară a lui Pallos, Muntras ignoră întrebarea. Probabil simțind mustrea, Pallos continuă, grăbit:

— Toată vorbăria asta despre moarte... Chiar crezi că vine dintr-o altă lume? Este posibil?

— Hai să bem ceva și o să-ți arăt ceva ce mi s-a dat. O chemă pe Abath, o sărută pe obraz și o trimise să-l vadă pe Billy.

Umbrele înserării luau intensitatea catifelei. Batalix era la vest. Cei doi bărbați stăteau comod pe veranda lui Pallos, cu o sticlă și un fetinar între ei. Muntras își ridică pumnul, îl puse pe masă și îl deschise. În palma lui era ceasul lui Billy, cu cele trei cadrane, în care cifrele licăreau:

11:49:02 19:06:52 23:15:43

— Este o frumusețe. Cât valorează? Ți l-a vândut? Pallos îl împunse cu degetul.

— Este un unicat, spuse Muntras. După afirmațiile lui Billish, arată ora aici, în Borlien — pe acest cadran central — și timpul din lumea de unde vine, precum și de pe o altă lume, din care nu vine. Cu alte cuvinte, ai putea spune că aceașă bijuterie este o dovadă a poveștii lui. Ca să faci un ceas atât de complicat ca acesta, trebuie să fii foarte inteligent. Nu nebun. Mai inteligent decât un zeu... Totuși, nu-mi pot elibera mințile de gândul că ei este nebun. Billish spune că lumea care a fabricat acest obiect, lumea din care vine, este deasupra noastră, și privește în jos, la prostia nativilor. Și este o lume făcută pe de-a-ntregul de oameni ca noi. Fără a fi implicați și zeli.

Pallos luă o sorbitură de exaggerator și dădu din cap.

— Sper că nu-mi pot citi cifrele de afaceri.

Un abur se strecură dinspre rău.

O mamă își chema băiețelul în casă, sperându-l că un

cufundac ar ieși din apă și l-ar mânca dintr-o singură înghițitură.

— Regele JandolAnganol a avut în mâini acast elegant ceas. L-a luat drept un obiect al diavolului, pur și simplu. Pannoal, Oldorando și Borlien trebuie să se unească, și numai religia lor le unește. Regele este atăt de pornit pe această cale, încât nu poate permite ca să intervină un element de îndoială religioasă... Bălu în ceas cu degetul. Această uimitoare bijuterie este un element de îndoială, ce-i drept. Un mesaj al speranței și al fricii, depinde cine ești. Iși pipăi buzunarul de la piept. Ca și alte mesaje ce mi-au fost încredințate. Lumea se schimbă, Grengo, îți spun eu, și nu înainte de vreme.

Pallos oftă și mai luă o înghițitură din paharul său.

— Vrei să-mi vezi registrele, Krillio? Te previn că venturile sunt reduse anul acesta.

Căpitanul Gheții privi pe deasupra felinarului, către Pallos, a cărui față părea cadaverică, din cauza luminii.

— Vreau să-ți pun o întrebare personală, Grengo. Nu ești curios? Ți-am arătat ceasul, ți-am spus că a venit dintr-o altă lume. Acest subiect ciudat care face dragoste pentru prima oară pe acest pământ, Bilish — oare ce o fi în sufletul lui? Nu-ți trezește simțul misterului? Nu vrei să știi mai mult? Nu este oare ceva dincolo de registrele tale contabile?

Pallos își scărpină obrazul și apoi bărbia, înclinându-și capul într-o parte.

— Toate aceste povești pe care le analizăm ca niște copii... Ai auzit-o pe femeia aceea strigând la fiul ei că un cufundac îl va prinde? Nu a fost văzul nici un cufundac în Osoilima de când a venit ea aici, și asta se apropie de opt ani. Toți au fost uciși pentru pieile lor. Aș vrea să pot prinde unul. Pieile valorează mult. Nu, Bilish îți spune o poveste, șefule. Cum ar putea face oamenii o lume? Chiar dacă ar fi adevărat, ce-i cu asta? Nu mi-ar îmbunătăți cifrele din registru, nu?

Muntras oftă, împingându-și scaunul, ca să poată privi în ceață, poate sperând că un cufundac se va ridica din ape, pentru a-i dovedi lui Pallos că greșea.

— Când tânărul Bilish va termina, cred că-l voi lua să urcăm în vârful Pietrei, dacă este suficient de întremat. Roagă-ți bătrâna să ne aducă ceva de mâncare, vrei?

Când managerul local plecă, Muntras rămase pe loc. Aprinse o veronikană și stătu fumând mulțumit, privind absent fumul care urca spre grinzi. Nici măcar nu se întreba unde era fiul său, deoarece știa: Div trebuia să fie în bazarul local. Muntras gândea mult mai departe.

După un timp, Billy și Abath apărură ținându-se de mână. Fața lui Billy era destul de largă pentru a-i permite zâmbetul. Se așezară la masă fără să vorbească. Muntras le oferi sticla de exagerator. Billy dădu din cap.

Era ușor de văzut că depășise o experiență emoțională. Abath arăta tot atât de gravă ca și cum abia s-ar fi întors de la biserică cu mama ei. Trăsăturile ei semănau cu ale lui Metty, din tinerețe, însă avea o strălucire care-i lipsise lui Metty. Privirea ei era îndrăzneală, în timp ce a lui Metty era ușor furioasă, însă avea același fel de rezervă ca și mama ei, gândi Muntras, care se considera un judecător al naturii umane. Scăpase dintr-un necaz în Matrassyl, care putea fi răspunzător de comportamentul ei atent. Muntras era mulțumit numai s-o admire în rochia ei luminoasă, care scotea în evidență sânii generoși și reflecta castaniul părului ei.

Poate exista un Dumnezeu. Poate că el făcea lumea să meargă, în ciuda idioțeniei ei, pentru o frumusețe ca a lui Abath...

După o vreme îndelungată, Muntras expiră fumul și zise:

— Deci, în lumea ta, Billish, nu există împerechere între bărbați și femei?

— Suntem învățați să ne împerechem, cum spui tu, de la vârsta de opt ani. Este o disciplină. Dar aici, jos... vreau să spun cu Abath... este reversul disciplinei... este edevărat. Oh, Abathy... Spunându-i numele cum exhală Muntras fumul, se apropie de ea și începu s-o sărute pasional, întrerupându-se numai pentru a-și arăta afecțiunea. Ea îi răspunse într-o măsură mai mică.

Billy îi scutură mâna lui Muntras.

— Ai avut dreptate, prietene, este egala reginei în toate privințele. Ba chiar mai bună.

— Poate că toate femeile sunt egale, spuse Căpitanul Gheții, diferențele fiind numai în imaginația bărbaților. Amintește-ți zicala: "Fiecare se zbuguieste acasă în același ritm"... Ai o imaginație foarte vie, așa că îți închipui că ai găsit în ea o bună parteneră... Sunt oare păsăricile din lumea noastră la fel de adânci ca în lumea voastră?

— Mai adânci, mai fine, mai bogate... Începu din nou s-o sărute pe față. Căpitanul oftă.

— Ajunge cu asta. Pasiunea este tot atât de plicticoasă ca și beția la alți bărbați. Pleacă, Abath. Vreau puțină rațiune din partea acestui tânăr, dacă este posibil... Billish, dacă ai reușit să vezi dincolo de propriul organ genital, de când am acostat, poate

ai observat Stânca Osoilimei. Tu și cu mine vom urca pe ea. Dacă ești suficient de înțrebat ca să te urci pe Abath, poți la fel de bine să te urci și pe Stâncă.

— Foarte bine, dacă poate să vină și Abath.

Muntras îl privi cu o expresie simultan încruntată și zămbitoare.

— Spune-mi, Billish, băiete, ești din Pagovin, din Hespagoral, nu? Sunt mari glumeți cei de acolo.

— Fii atent. Se așează, înfruntându-l pe căpitan. Sunt ceea ce am spus, din altă lume. Născut și crescut acolo sus, ălerizat recent într-un vehicot pe care ți l-am descris, printre frisoanele febrei. Nu te-aș minți, Krillio, pentru că îți datorez prea multe. Simt că îți sunt dator mai mult decât viața.

Muntras îl întrerupse cu un gest de concediere.

— Nu-mi datorezi nimic. Oamenii nu trebuie să-și datoreze nimic unul altuia. Amintește-ți, am fost cerșetor. Nu te gândești la prea mult din partea mea.

— Ai muncit cu devotament și ai clădit o mare întreprindere. Acum ești unul din prietenii regelui...

Filtrând puțin fum printre buzele ȳguiate, Muntras spuse înmărmurit:

— Asta crezi, nu-i așa?

— Regele Jandol Anganol — ești un prieten al lui, nu?

— Am afaceri cu Maiestatea Sa, hai să spunem așa.

Billy îl privi, zămbind pe jumătate.

— Dar nu îl placi prea mult.

Căpitanul Gheții își scutură capul, fumă și spuse:

— Billish, nu-ți prea pasă de religie, nu mai mult decât mie însumi. Însă eu trebuie să te previn că religia este puternică în Campannlat. De exemplu, felul în care Majestatea Sa ți-a aruncat înapoi ceasul. Este foarte superstitios și este regele țării. Dacă ai fi arătat acel obiect țăranilor din Osoilima și dacă i-ai fi prins într-un moment neprielnic, s-ar fi dezlănțuit. Te-ar fi putut face un sfânt, sau te-ar fi ucis cu lovituri de furci.

— Dar, de ce?

— Este iraționalul. Oamenii urăsc lucrurile pe care nu le înțeleg. Un nebun, poate schimba lumea. Îți spun asta numai pentru binele tău. Acum, hai să mergem. Întrerupându-și discursul, se ridică, apoi puse o mână pe umărul lui Billy și adăugă: fata, masa, managerul meu, Stânca — astea sunt lucruri practice.

Ceea ce ceruse se împlinise și curând erau gata pentru ascensiune. Muntras descoperi că Pallos nu fusese niciodată în

vârful Stâncii, în ciuda faptului că locuia la baza ei de opt ani. Fu luat în derădere faptul că mergea și ei, ca escortă, pășind alături cu o flintă sibornateză pe un umăr.

— Cifrete tale nu pot fi prea rele, dacă îți permiți o asemenea artilerie, spuse Muntras suspicios. Nu avea încredere în managerii lui mai mult decât avea în rege.

— Am cumpărat-o ca să-ți apăr proprietatea, Krillio, și fiecare roșon a fost câștigat din greu. Nu este adevărat că plata este pe măsură, chiar dacă târgul este bun.

Drumul lor trecea de-a lungul unei poteci care ducea de la cheiuri până la micul oraș Osoilima. Ceața era mai puțin densă aici, și câteva lumini din jurul pieței centrale dădeau senzația de veselie. Mulți oameni se plimbau, atrași de o briză mai răcoroasă, ce se ridicase odată cu apusul. Prăvăliioarele vânzând suveniruri, dulciuri, sau napolitane savuroase făceau o afacere bună. Pallos indică una sau două case, unde erau cazați pelerinii, care comandau regulat gheață Lordrydry. Explică faptul că majoritatea oamenilor ce rălăceau pe acolo, aruncând cu banii, erau pelerinii Unii veneau aici, atrași de o tradiție locală, să elibereze sclavii, umani sau phagori, deoarece aveau convingerea că este rău să posezi viața cuiva.

— Drăguț mod de a arunca o asemenea valoroasă posesiune! exclamă el, dezgustat de prostia acestor oameni.

Baza Stâncii Osoilima era chiar lângă piață — sau, mai degrabă, orașul și piața fuseseră construite aproape de Stâncă. Cel mai aproape era un han purtând numele de *Sclavul eliberat*, unde Căpitanul Gheții cumpără pentru grup petru lumânări. Trecură prin grădina acestuia și începură urcușul. Pe Stânca Osoilima creșteau palmieri; pentru a putea urca, trebuiră să îndepărteze frunzele dese. Lumina verii licărea în jurul lor.

Alții deja urcaseră. Se auzeau șoaptele lor, de deasupra. Treptele fuseseră săpate în Stâncă, cu mult timp în urmă. Mergeau în spirală în jurul Stâncii, fără nici o balustradă de siguranță. Luminile călăuzitoare ale lumânărilor licăreau în fața chipurilor lor.

— Sunt prea bătrân pentru așa ceva, găfăi Muntras.

Însă înaintarea lor înceală îi duse, în cele din urmă, la o platformă de nivel și o arcadă, și apoi în vârful Stâncii, unde fusese săpat un dom. Își putură odihni coatele pe parapet, privind cum se împrăstia ceața care înconjurase pădurea.

Zgomotele orașului ajungeau până la ei, precum și zgomotul Takissei. Undeva cânta o muzică — un dublu clouth în apropiere, o binnaduria și lobe ceva mai departe. Prin toată

pădurea, pe unde pătrundeau vâlătucii de ceață, puteau zări lumini slabe.

— Așa este zicaia, ciripi Abath. Nici un acru locuibil nici un acru nelocuit.

— Adevăreții pelerini stau aici, sus, toată noaptea, pentru a privi zorile, li spuse Muntras lui Billy. La aceste tatitudini, nu există o zi a anului în care să nu fie pe cer, în același timp, ambii sori. Diferit de locul de unde vii.

— Pe *Avernus*, Krillio, oamenii sunt foarte științifici, spuse Billy, îmbrățișând-o pe Abath. Avem căi de a imita realitatea prin imagini video, îndimensionale tactile, și așa mai departe, întocmai cum un portret imită un chip real. Ca rezultat, generația noastră se îndolește de realitate, se îndolește că ea există. Ne îndoin până și că Helliconia este reală. Nu cred că înțelegi ce vreau să spun...

— Billish, ca negustor, am călătorit prin cea mai mare parte a Campennlat-ului, și înainte de asta, ca cerșetor. Am fost chiar și departe, în vest, într-o țară numită Ponipot, dincolo de Randonan și Rededo, unde se sfârșește continentul. Ponipot este absolut real, chiar dacă nimeni din Osoilima nu crede în existența lui.

— Unde este această lume, *Avernus*, a la, Billish? Întrebă Abath, nerăbdătoare. Este undeva deasupra noastră?

— Mmm...

Cerul de deasupra era încântător de senin.

— Acolo este Ipocrene, steaua aceea strălucitoare. Este un gaz gigant. Nu, *Avernus* nu a răsărit încă. Este undeva, dedesubtul nostru.

— Dedesubtul nostru! răsă fata pe înfundate. Ești nebun, Billish. Ar trebui să rămâi la povestea ta. Dedesubt! Este un fel de gossie?

— Unde este cealaltă lume, Pământul? Pe ea poți s-o vezi, Billish?

— Este prea departe pentru a fi văzută. Pe lângă asta, Pământul nu dă lumină, ca un soare.

— Dar *Avernus* dă?

— Îi vedem pe *Avernus* datorită luminii reflectate de la Batalix și Freyr.

Muntras se gândi.

— Dar de ce nu putem vedea Pământul datorită luminii reflectate de Batalix și Freyr?

— Este prea departe. Este greu de explicat. Dacă Helliconia ar fi avut o lună, ar fi fost mai ușor de explicat — dar

În acel caz astronomia helliconiană ar fi fost mult mai avansată decât este acum. Lunile atrag privirile oamenilor pe cer mai mult decât soarele. Pământul reflectă lumina propriului său soare. Sol.

— Presupun că Sol este prea departe pentru a putea fi văzut. Ochii mei nu mai sunt, oricum, ceea ce erau odată.

Billy scutură din cap și cercetă cerul nord-estic.

— Este undeva acolo... Sol și Pământul, și celelalte planete ale lui Sol. Cum numiți acea constelație jungă, risipită. Cu toate acele stele slabe la vârf?

— În Dimarian, spuse Muntras, o numim Viermele Noptii. Dar nu o văd prea clar. Prin părțile astea o numesc Viermele lui Wutra. Nu-i așa, Grengo?

— Degeaba mă întreb pe mine numele stelelor, spuse Parios și zambi pe sub mustață, ca și când ar fi spus: dar arată-mi o monedă de aur de zece rooni și le voi identifica pentru

6
— Sol este una din stelele slabe din Viermele lui Wutra. Cam de unde îi este pieptul.

Billy vorbea glumeț, fiind ușor stânjenit de rolul de învâțător, după ani întrași când el fusese cel învățat. Fata, cu nura întredeschisă, privea către locui pe cere îl indica ei. Managerul local privea plictisit în întuneric, cu degetul agățat confortabil de țeava ființei. Bătrânul și solidul Căpitan al Gheții își trecu mâna peste păr, zgâindu-se către infinit cu hotărârea zăgărită pe chip.

Erau suficient de reali. Billy se obișnuise acum, de când era cu Muntras și Abathy, cu ideea unei realități "reale", respingătoare, cum ar fi putul fi pentru Sfătuitoarea sa de pe *Avernus*, prins într-o realitate "ireală". Sistemul său nervos fusese zdruncinat în ultimul timp de noile experiențe materiale, de mirosuri, culori, sunete. Pentru prima dată, trăia din plin. Cei care priveau în jos, către el, poate considerau că se afla în ied, însă libertatea de a se mișca prin mediul său îi spunea că se află în peredis.

Lumina dispăruse, scufundată în nimic, lăsând un moment de întuneric beznă înainte ca blânda lume să revină la existență.

"Oare pot eu să-i conving despre *Avernus*, despre Pământ?" se întreabă Billy. "Oricum, ei nu mă vor convinge niciodată de zeii lor. Avem două gândiri diferite, cu prejudecăți diferite."

Apoi urmă o întrebare pe un ton întunecat. Și dacă Pământul era o născocire a imaginației averniene, zeul *Avernus*, de altfel, lipsind? Efectele devastatoare ale lui Akhanaba și

bălăliile lui împotriva păcatului erau evidente oriunde. Ce dovadă era privind existența Pământului — ceva mai mult decât acea pală de praf, unde Sol strălucea în cadrul Viermelui Noapții, către nord-est?

Alungă întrebarea neconfortabilă și ascultă ceea ce spunea Muntras.

— Dacă Pământul este atât de departe, Billish, cum pot oamenii de acolo să ne privească?

— Acesta este unul dintre miracolele științei: comunicarea la distanțe foarte mari.

— Mi-ai putea explica, în scris, cum se face asta, când ajungem la Lordyardry?

— Vrei să spui că oamenii de acolo — oameni adevărați, ca noi — spuse Abalh, s-ar putea să ne privească chiar acum? Să ne vadă în mărime naturală, nu în gușa unui vierme?

— Este mai mult decât posibil, draga mea Abalh. Fața la și numele său sunt probabil deja cunoscute de milioane de oameni de pe Pământ, sau, mai degrabă, vor fi cunoscute după o mie de ani, pentru că atât de mult le trebuie comunităților ca să ajungă pe Pământ.

Neimpresionată de cifre, nu se putea gândi decât la un singur lucru. Punându-și mâna la gură, se apropie de urechea lui Billy.

— Doar nu crezi că ne vor vedea când suntem în pal, nu? Auzind remarca, Pallos răsă și o ciupi de fund.

— Taxezi în plus pe oricine altul care privește, nu, falo?

— Vezi-ți de propriile treburi, îi spuse Billy.

Muntras își luguie buzele.

— Ce plăcere ar avea, privindu-ne în practice noastră nativă?

— Ceea ce deosebește Helliconia de mii de alte lumi, spuse Billy, întorcându-se la tonul neutru de învățător, este prezența aici a organismelor vii.

În timp ce digerau remarca lui, un zgomot ajunsese până la ei, din ceață și din junglă, un țipăt prelungit, îndepărtat, însă clar.

— A fost un animal? întrebă fata.

— Căd că a fost urletul phagorilor, spuse Muntras. Adesea este un semn de primejdie. Sunt mulți phagori liberi prin împrejurimi, Grengor?

— Ar putea fi. Phagorii sclavi eliberați, au învățat căile oamenilor și trăiesc confortabil în așezările lor din junglă. Am auzit și eu vorbindu-se, spuse Pallos. Nu sunt foarte inteligenți, totuși le poți lua un preț bun pentru gheața spartă.

— Phagorii cumpără gheață de la line? întrebă Abath, surprinsă. Cradeam că numai Garda Phagoriană a regelui Jandol Anganol este lralată cu gheață.

— Ei aduc la Osoilima diferite obiecte, pentru a le comercializa: coliere din sămburi de gwing-gwing, piei și atele de felul ăsta, așa că atunci au bani ce să-mi plătească pentru gheață. O ronțăie imediat, chiar în magazinul meu. Dezgustător! Ca un om ce baa lichior.

Tăcerea se lăsă asupra lor.

Rămaseră liniștiți, privind afară în noaple, sub vâlul nelimitat al stelelor. În imaginația lor, sălbăticia părea aproape la fel de fără limite, și de acolo se auzea din când în când sunetul acela, ca un țipăt, ca și când cei ce-și radobândeau libertatea ar fi suferit.

Dinspre stele veneau numai neinsistenle semnale luminoase și, dinspre marea Slăncă de sub ei, întunericul.

— Ei bine, phagorii nu ne îngrijorează, spuse Muntras, întrerupându-le speculațiile. Billish, acolo unde este Sol, în acea direcție, este Lanțul Estic, pe care oamenii îl numesc Marele Nktryhk. Puțini oameni îl vizitează. Este aproape inaccesibil. Numai phagorii trăiesc acolo, după cum spun legendele. Când erai pe *Avernus*, ai văzut vreodată Marele Nktryhk?

— Da, Krillio, adesea. Și avem simulări ale lui în centrele noastre de recreere. Vârfurile Nktryhk-ului sunt în general învăluite de nori, așa că noi privim prin infraroșu. Platoul său cel mai înalt — care acoperă vârful lanțului ca un acoperiș — are peste nouă mii înălțime, și pătrunde în stratosferă. Este o apariție foarte impresionantă, înfricoșătoare, ce să fiu sincer. Nimic nu trăiește pe povămișurile cele mai înalte, nici chiar phagorii. Aș fi vrut să vă fi adus o fotografie, să vă arăt, însă aceste lucruri sunt foarte descurajante.

— Îmi poți explica cum să fac... fotografii?

— Fotografii. Voi încerca, în Lordyardry.

— Bine, hai să coborâm, atunci, și să nu ne mai pese dacă apare Akhanaba. Hai să mâncăm ceva, să dormim și să ne trezim bine mâine dimineață, înainte de prânz.

— *Avernus* va fi sus într-o oră. Va trece peste tot cerul în aproximativ douăzeci de minute.

— Billish, ai fost bolnav. Trebuie să fii în pat într-o oră. Mâncare, apoi în pat. Singur Trebuie să fiu lalal tău pe Pământ... vreau să spun pe Heliconia. Atunci, dacă părinții tăi ne privesc, vor fi fericiți.

— De fapt, noi nu avem părinți, ci numai clanuri, explică

Billy, trecând pe sub arcadă și pregătindu-se să coboare. Este practicală nașterea extrauterină.

— Mi-ar place să-mi desenezi cum reușiți să faceți una ca asta, spuse Căpitanul Gheții.

Coborâră în spirală, înapoi pe pământ, Billy strângând mâna lui Abalhy.

În jos, pe rău, peisajul se schimbă. Mai întâi un mal, apoi celălalt, deveniră scena unor culturi intensive. Jungla fusese lăsală în urmă. Intraseră în ținutul loesului. *Lordrydry Lady* alunecă în Ottassol aproape înainte ca pasagerii ei să realizeze, neobișnuiți cu orașele care își duceau existența în subleran.

În timp ce Div supravaghea descărcarea mărfurilor pe chei, Căpitanul Gheții îl luă pe Billy sub punte, într-o cabină goală.

— Te simți bine?

— Excelent. Dar nu poate dura. Unde este Abalhy?

— Asculță-mă, Billish, vreau să stai liniștit aici, în timp ce eu o să fac o mică afacere în Ottassol. Trebuie să văd unul sau doi prieteni vechi. Și am de expediat o scrisoare importantă. Aici sunt oameni inteligenți, nu doar neciopliți de la țară. Nu vreau să aflu cineva de existența ta, înțelegi?

— Dar, de ce?

Muntras îl privi în ochi.

— Pentru că eu însumi sunt un bălân necioplit și cred în povestea ta.

Billy zâmbi încântat.

— Muițumesc. Ai mai multă rațiune decât Sartonihrash, sau regele.

Își strânseseră mâinile.

Trupul solid al Căpitanului Gheții părea aproape să umple micuța cabină. Continuă, confidențial:

— Amintește-ți cum te-au tratat cei doi și fă cum ți-am spus. Stai în cabină. Nimeni nu trebuie să știe de existența ta.

— În timp ce tu mergi la țarm și te îmbeli din nou. Unde este Abalhy?

O mână mare se ridică într-un gest precaut.

— Îmbălrânesc, și nu mai vreau necezuri. Nu mă voi îmbăta. Mă voi întoarce cât de curând posibil. Vreau să le duc înțrag în Lordrydry, unde vom avea grijă de tine și de ceasul tău magic. Acolo îmi vei putea povesti despre vasul care te-a adus aici și despre alte invenții. Dar mai întâi am niște afaceri de negociat, și scrisoarea aceea de înmănat.

Billy deveni mai curios.

— Krillio, unde este Abalhy?

— Nu le îmbolnăvi din nou. Abalhy a plecat. Știi că mergea numai până la Ottassol.

— A plecat fără să-și ia la revadeere? Fără un sărul?

— Div era gelos, așa că am alungat-o. Îmi are rău. Îți transmite dragostea ei. Trebuie să-și câștige existența, ca oricine altcineva.

— Să-și câștige existența... Nu mai putu continua.

Muntras profită de ocazie ca să se strecoare ușor afară din cabină și să încuie ușa. Băgă cheia în buzunar, zâmbind.

— Mă înlocuiesc curând, spuse reasigurându-l pe Billy, care începuse să bea în ușa.

Urcă treptele, traversă puntea și coborî pe pasarelă. De-a lungul cheiului era un tunel ce conducea în loess. Deasupra lui era o notiță:

LORDRYARDRY ICE TRADING CO

- numai pentru mărfuri -

Acesla era un chei modest. Cheiul principal Lordryardry era la o jumătate de milă în jos, și acolo erau ancorate vasele ce navigau pe mare, și unde afacerile erau mai mari. Înșă aici cercetau mai puțini ochi, iar securitatea era bună. Muntras coborî prin tunel și intră într-un birou de verificări.

Doi funcționari, alarmați să-l vadă sosind pe proprietar, se ridicară, ascunzând sub masă cărțile cu care jucau. Ceilalți ocupenți ai biroului erau Div și Abalh.

— Mulțumesc, Div. Vrei să-i iei de aici pe acești funcționari și să mă lași un moment singur cu Abalhy?

În felul său ursuz, Div urmă instrucțiunile. Când ușa fu închisă în urma celor trei bărbați, Muntras o încuie și se înclină spre fată.

— Slai jos, draga mea, dacă dorești.

— Ce vrei de la mine? Călătoria s-a lerminal, în cele din urmă, și trebuie să-mi urmez drumul. Arăta supărată și în același timp speriată. Vaderea ușii încuiate o îngrijora. În felul ei de a-și lăsa în jos colțurile gurii, a neplăcere, Muntras recunoscu gestul mamei ei.

— Nu fii obraznică, domnișoară. Te-ai purtat bine până acum și suni mulțumit de tine. În caz că nu-ți dai seama, căpitanul Krillio Muntras este un aliat valoros pentru o tânără ca tine, chiar dacă sunt bătrân. Sunt încântat de tine și intenționez să te răsplătesc pentru cât ai fost de bună cu mine și cu Billish.

Ea se relaxă ușor.

— Îmi pare rău. Numai că făceai un mister cam mare din asta. Vreu să spun, mi-ar fi plăcut să-i spun la revedere lui Billish. Ce esle rău cu mintea lui?

În timp ce vorbea, el scoase din chimir câteva monede de argint. I le întinse zâmbind. Abath veni mai aproape și, când ajunsese să ia banii, el îi prinse încheietura mâinii cu cealaltă mână. Ea strigă de durere.

— Acum, fetișo, poți avea banii ăștia, dar mai întâi trebuie să scot o mărturisire de la tine. Știi că Ottassol este un port mare? Ți strânse brațul până ce ea suspină.

— Da.

— Știi deci că sunt mulți străini în acest port mare?

O strânse. Ea suspină.

— Știi că printre străini sunt oameni de pe alte continente?

O strânse din nou. Urmă un alt suspin.

— Hespagoral, de exemplu?

O strânse încă o dată.

— Inclusiv oameni din rasa uskul?

Deși, după încruntarea sprâncenelor lui Muntras, părea că nu sfârșise caltheismul său, îi dădu drumul mâinii pe care o înroșise în cursul interogatoriului. Abath luă monedele de argint și le puse într-un buzunar al sulului de bagaje pe care le avea la ea, fără a face nici un comentariu, cu excepția unei priviri întunecoase.

— Ce față sensibilă. Ia tot ce poți de la viață. Și am dreptate să gândesc că ai avut ceva afaceri cu un anume bărbal din rasa uskul, în Malrassyl, în modul obișnuit, nu-i așa?

Privi din nou înfricoșată și se ridică repede, ca și când ar fi avut de gând să-l alace.

— Despre ce mod obișnuit vorbești?

— Cel pe care îl practici tu și mama ta, draga mea — cu banii și cu păsărica. Uite, ăsta nu este un secret pentru mine, pentru că am cuvântul mamei tale și l-am păstrat încă de atunci. Însă este atât de mult de atunci, că trebuie să-mi amintești numele celui om din rasa uskul, cu care ai făcut târgul.

Abath dădu din cap. Lacrimile îi curgeau pe obraji.

— Uite, am crezut că-mi ești prieten. Las-o ballă! Oricum, tipul a părăsit Matrassyl-ul și s-a întors în țara lui. A dal de un necaz... Din cauza asta am venit în sud, dacă vrei să știi. Mama ar fi trebuit să-și țină gura.

— Înțeleg. Rezerva la de bani s-a terminat... sau a fugit... Acum, vreau numai să aud că pronunți numele lui, și apoi ești liberă.

Ea își puse mâinile la gură și îi spuse printre degete:

— Io Pasharalid.

Urmă un moment de tăcere.

— Dar știi că ținleși sus, micuța mea. Cu greu poi să creș. Nici mai mult, nici mai puțin decât ambasadorul Sibornal-ului! Și nu numai păsărice implicată, ci și arme. Soția lui știa?

— Tu ce crezi? Bătea din nou în retragere. O văzu din nou în ea pe mama ei.

— Foarte bine. Mulțumesc, Abalhy. Acum, amândoi știm căle un secret al celuilalt. Știi despre Billish. Nimeni altcineva nu trebuie să știe de el. Trebuie să faci și să nu-i pomeni nimeni nimeni, nici măcar în somn. A fost numai un client. Acum a plecat, iar tu ți-ai primit plata. Dacă spui cuiva despre Billish, voi strecura o mică notă reprezentanței de aici a Sibornal-ului și vei da de necaz. Este o țară religioasă; împerecherea între doamnele borkeneze și ambasadorii străini este absolut ilagală. Asla întodeauna conduce la șantaj, sau crimă. Dacă va ieși la suprafață vreun cuvânt despre tine și Pasharalid, nu vei mai fi văzută niciodată. Ne-am înțeles?

— Oh, da, nemernicule! Da!

— Bine. Este bine. Sfatul meu este să-ți ții gura închisă și picioarele încrucișate. Te voi duce la un prieten al meu pe care trebuie să-l vezi. Este un savant. Are nevoie de o menajeră. Te va plăti regulat și bine. Eu nu sunt un bivol de felul meu, Abalhy, chiar dacă îmi place să mă port astfel. Așa că-ți fac o favoare — de dragul mamei tale, la fel ca și de dragul tău — în curând te vei culca singură seara în Ottassol.

Se opri să vadă ce spunea, însă ea pur și simplu îl privea cu ochi neîncrezători.

— Rămâi cu prietenul meu, savantul, în casa lui confortabilă, și nu vei avea nevoie să devii curvă. Probabil vei putea găsi un soț bun — ești drăguță și nu ești proastă. Este o ofertă dezinteresată.

— Și prietenul tău va sta cu ochii pe mine pentru tine, bănuiesc?

O privi și-și luguie buzele:

— Este căsătorit de curând și nu te va molesta. Vino. Mergem să-l vedem. Șterge-ți nasul.

Căpitanul Gheții, Muntras, chemă o lectică cu o singură roată. El și Abalhy Vasidol urcă și pleacă cu lectica, lăsând doi veterani din Războaiele Veslice, care aveau amândoi două

...ate și jumătate, trei picioare și cam același număr de ochi.

În acest fel străbătură străzile subterane ale Ottassol-ului și după o vreme intrară în Curtea Ward, unde lumina zilei strălucea puternic din pătratul de cer de deasupra. La capătul unei scări era o ușă solidă cu un semn deasupra. Coborâră din strămtul vehicul, veteranii primiră o monadă și Muntras sună din clopoțelul de la ușă.

Era greu de închipuit din partea unui om de profesia lui Bărdol CaraBansity, deuteroscopistul, să fie surprins, oricine l-ar fi căutat; însă ridică o sprânceană către fată în timp ce strângea mâna bătrânului său prieten.

La un pahar de vin, pe care-i servi iubita lui soție, CaraBansity se declară încântat s-o instaieze pe AbathVasidoi în gospodăria lui:

— Bănuiesc că nu vei dori să cari carcase de noxney. Însă există și treburi mai puțin alarmante de făcut. Bun. Bine-ai venit.

Soția lui păru mai puțin încântată de acest nou aranjament. Însă nu spuse nimic.

— Atunci, domnule, am să plec, cu complimente și recunoștință pentru amândoi, spuse Muntras, ridicându-se de pe scaun.

CaraBansity se ridică și el, și de data aceasta, sigur nu exista nici o greșeală, era într-adevăr surprins. În ultimii ani, Căpitanul Gheții își luase obiceiuri lăzite. Când distribuia gheata — din care gospodăria lui CaraBansity și anexele sale consumau o parte bună — naguslorul se instala în general pentru o lungă și plăcută convorbire. "Această grabă trebuie să însemne ceva", gândi CaraBansity.

— Ca recunoștință că ne-ai prezentat această tânără domnișoară, cel puțin te voi conduce înapoi pe vas, spuse el. Nu, nu, insist.

Și într-adevăr insistă, în așa măsură încât Muntras, încurcat, se găsi în scurt timp cu genunchii apropiati de cei ai deuteroscopistului și cu nasurile aproape alinându-se, și niciunde nu putea să-și îndrepte privirile cu excepția ochilor din fața lui, așa cum se zdruncinau în leclică spre depozit:

NUMAI PENTRU TRANZIT DE MĂRFURI.

— Prietenul Iău, Sartorilvrash... spuse Căpitanul Gheții.

— E bine, sper.

— Nu. Răgele l-a concediat și el a dispărut.

— Sartorilvrash a dispărut! Unde?

— Dacă oamenii ar fi știut unde, n-ar fi socotit-o dispariție,

spuse amuzat Muntras, schimbând poziția unui genunchi.

— Ce s-a întâmplat, pe toți zeii?

— Ai auzit despre Ragina Raginelor, desigur.

— A trecut pe aici în drum spre Gravabagalinien. Conform cu scrisoarea de știri, cinci mii de pălării au fost pierdute după ce au fost nagfijenl aruncate în aer la sosirea ei la docurile ragale.

— JandotAnganol și prietenul său s-au certat pe tema masacrului myrdolatorilor.

— Și apoi el a dispărut?

Muntras dădu din cap atât de încet, încât nasurile lor abia se alinșeră.

— În pivnițele palatului, unde-au mai dispărut și alții?

— Posibil. Sau a fost suficient de inteligent ca să zboare din oraș.

— Trebuie să descopăr ce s-a întâmplat cu manuscrisul său.

Când lectica ajunsese la depozit, Muntras spuse, cu mâna pe mâneca celuiilalt:

— Ești foarte amabil, dar nu e cazul să mai cobori.

Arătând cât se poate de confuz, CaraBansity coborî (oluși.

— Vino, îți cunosc eu șmecheriile. Asta a fost una bună.

Soția mea se va acomoda mai bine cu drăguța la AbathVasidol, în timp ce tu și cu mine vom lua o băutură de edio la bordul vasului tău, nu? Să nu crezi că n-am priceput stratagema ta.

— Nu, dar...

În timp ce Muntras plăti neliniștit pe oamenii cu lectica, deuteroscopistul se îndreptă în felul său greoi către docurile unde era ancorată *Lordrydry Lady*.

— Sper că ai o sticlă de exaggerator la bord? Întrebă CaraBansity vesel, când Muntras îl ajunse din urmă.

— Și cum te-ai câpăluit cu această domnișoară pe care atât de amabil ai depozitat-o la mine?

— Este prietena unui bătrân prieten. Ottassol este un loc periculos pentru fele inocente ca Abathy.

Lordrydry Lady stătea acolo, cu doi paznici phagori în apropiere, purtând banderole cu numele companiei.

— Îmi pare rău, dar nu te poți lăsa la bord, prietene, spuse Muntras, pășind în celea lui CaraBansity, astfel că încă o dată ochii lor aproape se atinșeră.

— Dar, ce se întâmplă? Credeam că este ultima la călătorie.

— Oh, mă voi întoarce... Trăiesc numai când sunt pe mare...

— Dar înoldeaua ești îngrozit de pirați.

Muntras respiră adânc.

— Îți voi spune adevărul, și păstrează-l numai pentru tine. Am un caz de boală la bord. Ar fi trebuit să-l declar autorităților portuare, dar n-am făcut-o, lemnându-mă să nu întârzi în drumul spre casă. Nu le pot lăsa la bord. Calagoric. Ți-ar pune viața în pericol.

— Mm... CaraBansity își înfășură un dagel cărnos în jurul bărbiei, privindu-l pe Muntras pe sub sprâncene

— În meseria mea, sunl obișnuit cu boala și probabil imun la ea. De dragul marelui exaggerator, îmi voi asuma riscul.

— Nu, îmi pare rău. Ești un prieten prea bun ca să te pierd. Te voi revedea curând, când voi fi mai puțin grăbit, și vom bea până vom cădea sub masă... Vorbind într-o manieră distrasă, îi strânse mâna lui CaraBansity și aproape că fugi de el Trăgând pasarela navei, îl sligă pe fiul său și pe toți ceilalți de la bord, spunându-le că aveau să plece imediat.

CaraBansity stătea pe chei, privind, până ce Căpitanul Gheții dispăru sub punte. Atunci se întoarse încet pe călcăie și se îndepărtă.

Într-un anume punct de pe alee se opri scurt, pocnindu-și degetele, și începu să rădă. Credea că rezolvase micul mister. Pentru a sărbători viitorul succes al deuteroscopiei, intră în următoarea curte și păși într-o lavernă unde nu era cunoscut.

— O pumălate de Exaggerator, comandă el. O tratație pentru sine, o recompensă. Oamenii îi dădeau înainte cu vorbăria fără s-o știe, pentru motivul subînțeles că urau sentimentul vinei și, în consecință, se trădau pe ei înșiși. Cu înțelegerea acestui lucru, își aminti ce-i spusese Muntras în lexică.

— În pivițele palatului... Probabil.

"Probabil" nu însemna nici da, nici nu. Bineînțeles. Căpitanul Gheții îl salvase pe Sartorilvrash de rage și îl ducea pe furie, în siguranță, în Dimariam. Chestiunea era mult prea periculoasă pentru Muntras, ca să-i fie spusă chiar și prietenului lui Sartorilvrash din Ottassol...

Sorbind din băutura spumoasă, își lăsă mintea să rătăcească asupra posibilităților pe care le deschidea aflarea acestui secret.

În lunga și plină de culoare carieră, Căpitanul Gheții, Muntras, fusese nevoit să le joace niște farse prietenilor, ca și dușmanilor, deopotrivă. Mulți nu avuseseră încredere în el,

lotuși, față de Billy simțea o puternică afecțiune paternă, întâlnită probabil de dificultățile prin care trecuse cu propriul său fiu, Div cel cu mintea slabă. Lui Muntras îi plăcea neajutorarea lui Billy și aprecia cumulusul de cunoștințe uimitoare ce păreau atât de mult a fi o parte din Billy. Billy era într-adevăr un mesager din altă lume; Muntras nu se îndoia de asta. Era hotărât să protejeze ciudata creatură împotriva oricui.

Însă, înainte de a se așterne pe drumul către ținutul său natal, Dimariam, mai avea o mică treabă de care să se ocupe. Călătoria lui de plăcere, în josul Takissei, nu-l determinase pe Muntras să-și uile promisiunea față de regină. La docurile sale principale din Oltassol, îl chemă în biroul său pe unul dintre căpitani, omul care conducea nava comercială de coastă *Lordryardry Lubber*, și-i dădu scrisoarea reginei Myrdeninggala.

— Ești pregătit pentru Randonan, da?

— Până la Ordelay.

— Alunci vei duce acest document la generalul borlienez Hanra TolramKelinet, din Armata a Doua. Ești responsabil personal de ajungerea lui în mâinile generalului. Ai înțeles?

La docul principal, Căpitanul Gheții II transferă pe Billy pe frumoasa navă oceanică *Lordryardry Queen*, mândria fiotei sale. Nava era capabilă să transporte 200 tone de blocuri de gheață. Acum, în călătoria spre casă, ducea încărcături de grâne și chereslea, împreună cu un Billy entuziasmat și un Div posac.

O briză prielnică umplu pânzele, până când cordajele se înlinseră și cântară. Prova se îndreptă spre sud ca acul unei busole, indicând îndepărtatul Hespagorat.

Țărmurile Hespagorat-ului, alături de jalnicele animale care le locuiau, erau apariții familiare tuturor celor de la bordul Stației Terestre de Observare. Priveau cu exagerată atenție cum nava din lemn ce-l ducea pe Billy Xiao Pin se apropia de ele.

Dramele nu erau o obișnuință a vieții de pe Avernus. Erau evitate. Emoția — superfluă, cum era zugrăvită în Asupra prelungirii unui anotimp helliconian dincolo de durata unei vieți umane. Totuși, tensiunea dramatică era evidentă, în special printre tineretul celor șase familii mari. Fiecare era pus în situația de a fi sau nu de acord cu acțiunile lui Billy.

Mulți spuneau că Billy era incapabil. Era mult mai dificil să admită că arătase curaj și o abilitate considerabilă de adaptare la diferite condiții. Sub argumentele care necăjeau, era însă o speranță melancolică: poate că Billy îi va convinge cumva pe oamenii de pe Helliconia că ei, avermienii, existau.

Adevărat, Billy părea că-l convinsese pe Muntras. Dar Muntras nu era considerat important. Și erau semne că Billy, după ce-l convinsese pe Muntras, n-ar mai insistat în această direcție ci, pur și simplu, în mod egoist, se bucura de zilele ce-i rămăseseră, înainte ca virusul hellico să-l atace.

Marea dezamăgire a fost că Billy a eșuat în ceea ce-i privea pe JandolAnganol și pe Sartorilvrash. Trebuia admis că aceștia aveau în minte probleme de interes mult mai mare.

Întrebarea pe care și-o pusese puțini oameni de pe Avernus era: efectiv, ce puteau face regele și consilierul său, dacă s-ar fi ostenit să-l asculte pe Billy și să ajungă să creadă în existența acestei alte lumi a lui? Pentru că întrebarea ducea la concluzia că Avernus era mult mai puțin important pentru Helliconia, decât era Helliconia pentru Avernus.

Succesele și eșecurile lui Billy fură comparate cu cele ale anteriorilor câștigători ai Vacanței pe Helliconia. Puțini făcuseră mai mult decât Billy, dacă era să se spună adevărul. Unii fuseseră uciși imediat ce sosiseră pe planetă. Femeile se descurcaseră mai rău decât bărbații: atmosfere necompetitivă de pe Avernus favoriza egalitatea între sexe; pe Helliconia, treburile se petreceau altfel, și multe femei câștigătoare ale Vacanței pe Helliconia își sfârșiseră viața în sclavie. Una sau două personalități puternice reușiseră să se facă crezute, și într-unul din cazuri se formase un cult religios în jurul acestui Salvator din Ceruri (pentru a cita doar unul din titlurile lui). Cultul murise când o forță de cuceritori distrusese satele în care locuiau credincioșii.

Cele mai puternice personalități care coborâseră, își ascunseseră total originile și trăiseră după propria lor judecată.

O caracteristică pe care o aveau toți câștigătorii, era aceea că în ciuda avertismentelor frecvente și severe din partea Sfătuitorilor lor, toți avuseseră, sau măcar încercaseră să aibă relații sexuale cu helliconienii. Cei care se joacă cu focul întotdeauna se îndreaptă către flacăra cea mai puternică.

Tratamentul lui Billy întări aversiunea generală în rândurile familiilor, față de religiile Helliconiei. Consensul a fost că acele religii înghițiseră modul de trai sensibil, rațional. Locuitorii — credincioși și necredincioși deopotrivă — erau văzuți ca zbatându-se în plasele falsității. Niciunde nu exista o încercare de a fi senin și de a vedea o viață ca o formă de artă.

Pe îndepărtatul Pământ, concluziile vor fi diferite. Capitotul din tunga cavalcadă a istoriei, care-i privea pe JandolAnganol și Billy Xiao Pin, ar fi fost privit cu o mâhnire superioară oricăruia de pe Avernus, o mâhnire în care detașarea și simpatia erau

bine echilibrele. Oamenii Pământului, în cea mai mare parte, trecuseră dincolo de stediul în care credința religioasă era suprimată, sau înlocuită prin ideologie, sau transpusă în culte la modă, sau redusă la o sursă de referință pentru artă și literatură. Pământenii puteau înțelege cum religia le permitea până și țăranilor truditori saltul în eternitate. Ei înțelegeau că cei cu puterile cele mai slabe aveau cea mai mare nevoie de zei. Înțelegeau că însuși Akhanaba pregătise drumul pentru un mod de viață religios, dar care nu avea nevoie de Dumnezeu.

Dar ce înțelegeau până la capăt era că motivul pentru care rasa ancipitalilor nu era deranjată de perturbațiile religiei, era că mințile lor atemporale nu se ridicau până la o asemenea grijă. Phagorii nu ar fi aspirat niciodată la o înălțime morală, unde s-ar fi plecat în fața unor falși zei.

Materialiștii de pe Avernus, la o mie de ani lumină depărtare de o asemenea gândire, îi admirau pe phagori. Văzură cum Billy fusese mei bine primit dedesubt, decât în palatul Matrassyl. Unii se întrebau cu voce tare dacă următorul câștigător al unei Vacanțe Helliconiene n-ar fi trebuit să se alăture ancipitalilor și să spere să-i conducă la răsturnarea idolilor umanității.

Această concluzie a fost trasă după multe ore de discuții bine conduse. De fapt, era disimulată gelozia privind libertatea omenirii de pe Helliconia, chiar și în acel stediu decăzut, o gelozie mult prea distructivă pentru a fi înfățișată între hotarele Stației Terestre de Observare.

13. O cale către un armament mai bun

Anul Mic avansa, chiar dacă efectele sezonului erau mascate virtual sub marea revărsare a verii lui Freyr. Biserica își celebra zilele sale speciale. Vulcanul era în erupție. Soarele atârna deasupra spinărilor aplecate ale țăranilor.

Regele JandolAnganol, în așteptarea notei sale de divorț, slăbise. Plânua o altă campanie în Cosgatt, pentru a-l învinge pe Darvlîsh și a redobândi popularitatea. Își camuflase angourile interioare printr-o activitate nervoasă constanță. Oriunde ar fi mers, tânărul phagor Yuli îl urma, împreună cu alte umbre, care dispăreau când regele își înforcea privirea vulturească spre ele.

JandolAnganol se rugă, îndură o flagelare din mâinile vicarului său, se îmbăie, se îmbracă și ieși în curtea palatului, unde se aflau grajdurile hoxney-ilor. Purta un bogal keedranl, cu forme de animale brodate pe el, pantaloni de mătase și cizme înalte din piele. Peste keedranl își pusese o armură din piele, împodobită cu înfloriri din argint.

Iapa sa favorită, Lapwing, era înșeuată. O încăleacă. Yuli ieși fugind, chiuind și strigându-l Tată; JandolAnganol puse animalul sus, în spatele său. Ieșiră la trap în parcul deluros din spetele palatului. Însoțindu-l pe rege la o distanță respectuoasă, era un detașament din Prima Gardă Phagoriană, în care, în aceste timpuri primejdioase, JandolAnganol își punea mai multă încredere ca înainte.

Vântul cald îl bătea în obraji. Respiră adânc. Totul în jur era prăfuit în griul îndepărtatului Rustyjonnik.

— Este vânătoare! azi! strigă Yuli

— Da, vânătoare.

Într-o groapă, din care palmierii își lîmbeau în sus ramurile țari, fusese instalată o țință. Mai mulți bărbați în haine întunecate erau ocupați cu aranjamentele. Imediat ce sosi

regele, devenită imobilă, mărturie a puterii Maieslății Sale de a îngheța sângele. Garda Phagoriană sosi în liniște și formă un șir, blocând gura gropii.

Yuli sări de pe Lapwing și alergă în jur, insensibil la aceași ceremonie. Regele rămase în șa, cu sprâncelele încruntate amenințătoare, ca și cum ar fi avut capacitatea să se înghețe pe el însuși.

Una din figurile înghețate înaintă și-l salută pe rege. Era un om mic și subțire, cu o fizionomie neobișnuită, care purta haine aspre. Numele lui era Slanjivallptrekira, iar acest nume era primit ca fiind grosolan și amuzant. Posibil ca acesta să fie handicapul vieții lui, care îl determinase pe Slanjivallptrekira să etaleze, la vârsta medie, favoriți de culoare roșcată, înălțați de o mușcătură în formă de ureche de phagor. Aceasta dădea un aspect de ferocitate înfățișării sale, blânde de altfel, creând o figură cu mai multe dungi piezișe decât verticale.

Își linse buzele nervos, îndurând privirea vulturească a suveranului.

Slânjeala lui nu era provocată de insinuarea numelui său, ci de faptul că era Armurierul Regal și Șeful Meșter Fierar al Corpului Fierarilor. Și de faptul că aveau să fie testate șase linte construite sub îndrumarea lui, imitații ale unei arme sibomaleze.

Aceasta era a doua testare. Alte șase prototipuri, testate cu jumătate de decadă în urmă, nu funcționaseră. Gata cu lingerea buzelor. Gata cu lăcomia genunchilor lui Slanjivallptrekira de a se înmulți.

Regele rămase în șa. Drept semnal, ridică o mână.

Figurile reveniră la viață.

Șase agenți phagori fuseseră delegați să încerce armele, una câte una. Înaintară, cu fețele bovine lipsite de expresie, cu umerii masivi aduși, înfățișarea lor mare și păroasă contrastând cu anatomiele uscate ale armurierilor.

Noua armă a lui Slanjivallptrekira avea înfățișarea exterioară a originalului. Teava de metal avea patru picioare lungime. Era implantată într-un pal de lemn, care se arcuia sub forma unei lămpi, de încă două picioare lungime.

Teava era legală de pel cu benzi de cupru. Mecanismul de tragere era făcut din fierul de cea mai bună calitate, pe care îl puluseră produce furnalele Corpului Fierarilor. Gravuri din argint, decorate cu simboluri religioase, fuseseră adăugate patului puștii. Ca și la original, arma se încărca pe la capătul țevii, cu ajutorul unei vergele.

Primul sergent phagor veni cu prima armă. O ținu, în timp

ce un armurier o încarcă. Sergentul Ingenunche, cu piciorul întorcându-se înainte, în loc de înapoi, într-o poziție pe care nici un om nu o putea realiza. La capătul țevii armei, un trepied suporta o pte din greutate. Sergentul ochi.

— Gata, Sire, spuse Stanjivallptrekira, privind leământor spre Majestatea Sa. Regele înclină imperceptibil din cap.

Trăgaciul coborî. Praful de pușcă se aprinse. Cu o explozie puternică, arma se desfăcu în bucăți.

Sergentul căzu înapoi, țipând gutural. Yuli fugi schelălăind în tușuri. Lapwing necheză. Păsările zburară din copaci.

JandolAnganol își domoli iapa.

— Încercați numărul doi.

Sergentul, cu fața și pieptul pline de ichor, fu ajutat. Scotea un zgomol slab, un fel de behăit. Un al doilea sergent îi luă locul.

A doua armă explodează și mai violent ca prima. Așchii de lemn loviră pieptul regelui, acoperit de armură. Sergentului îi zburase o parte din maxilar.

A treia armă nu se aprinse. După încercări repetate, glonțul se rostogoli din țeavă pe pământ. Armurierul Regal răsă nervos, cu fața pământie.

— Vom avea mai mult noroc data viitoare, spusé el.

Avură mai mult noroc cu a patra armă. Merse după cum se intenționase, și glonțul se îngropă lângă marginea ținței. Era o țință mare, făcută pentru arcași, fiind așezată la numai două duzini de pași distanță, însă tragerea a trecut drept un succes.

A cincea armă, crăpă descurajant de-a lungul țevii. A șasea își trase glonțul, chiar dacă țința n-a fost nimerită.

Armurierii stăteau la un loc, studiind pământul de la picioarele lor.

Stanjivallptrekira se apropie de hoxney-ul regelui. Salută din nou. Mustața îi tremura.

— Facem ceva progrese, Sire. Încercăturile noastre sunt poate prea puternice, Sire.

— Dimpotrivă, melalele voastre sunt prea sabe. Te întorci aici peșle o săptămână cu șase arme perfecte, sau voi jupui pe fiecare membru al Corpului pe care îl conduci, începând cu tine, și voi trimite pieile voastre în Cosgatt.

Luă una din armele stricate, fluieră după Yuli și galopă îndreptându-se spre palat, de-a curmezișul paștii gri.

Partea interioară a fortăreței-palat — inima lui, dacă fortărețele-palate au o inimă — era sufocantă. Cerul de

deasupra era întunecat și un ecou al lui putea fi găsit pe pământ, în orice colț, pe fiecare lerasă, cornișă, ornament, ungher și fisură, de unde emanațiile îndepărtatului Rustyjonnik refuzau să fie îndepărtate. Numai când regele trecu printr-o ușă groasă de lemn și apoi prin a doua, la fel de groasă ca și prima, scăpă de cenușă.

Pe măsură ce treptele duceau în jos, întunericul și răcoarea se îngroșau în jurul lui, pentru a-l înbrălișa ca o pătură udă. Medial ce intră în grupul subleran de încăperi, rezervat pentru oaspeții regali.

JandolAnganol trecu prin trei camere interconectate. Prima era cea mai îngrozitoare; servise ca încăpere a gărzilor, bucătărie mortuar și cameră de tortură, și încă avea echipamentul legat de aceste destinații anterioare. A doua era un dormitor, ce conținea numai un pat de cazarmă, chiar dacă și acesta servise ca mortuar și arăta mai bine pentru acest scop în ultima cameră stătea VarpalAnganol.

Bătrânul rege rămase învelit într-o pătură cu picioarele în fața unui grătar în care fumega un foc slab. Un grilaj înalt, în peretele din spatele lui, permitea luminii să se filtreze înăuntru, și să-l definească ca o grămadă întunecată, deasupra căreia era așezată o căpățână zburlită.

JandolAnganol văzuse aceste lucruri de multe ori. Forma, cea întunecată, pătura, scaunul, grătarul, podeaua, până și focul care, în atmosfera umedă, niciodată nu ardea cum trebuie, toate acestea nu se schimbaseră cu trecerea anilor. Părea că numai aici, în afara întregului său regal, putea privi la lucrurile înaince.

Făcând un zgomot ce sugera că s-ar putea să fie nevoie să-și curețe gâlul, bătrânul rege se întoarse în scaunul său. Expresia sa era pe jumătate absentă, pe jumătate nebună.

— Sunt eu, Jan.

— Credeam că este, din nou, aceeași cale... unde peștele sărise... Tu... Se lupă să se elibereze din gândurile lui. Tu ești, Jan? Unde este Tata? Cât este ceasul?

— Aproape peisprezece, dacă asta are vreo importanță pentru tine.

— Timpul este întoldeauna important. VarpalAnganol chicoti ca o slăfie. Nu este timpul când Borlien-ul se prăbușește peste Freyr?

— Acaasta este o poveste a bătrânelor neveste. Vreau să-ți arăt ceva.

— Ce soție bătrână? Mama ta este moartă, flăcăule. N-am văzut-o de... sau era aici? Uil. S-ar putea încălzi puțin

pelatul ăsla?... Am crezut că simt miros de ars.

— Este un vulcan.

— Înțeleg. Un vulcan. Am crezut că ar putea fi Freyr. Uneori, gândurile mele rătăcesc... Vrei să slai jos, băiețe? Începu să se lupte pentru a se ridica, dar Jandol Anganol îl împinse înapoi pe scaun. L-ai găsit pe Roba? S-a născut, nu?

— Nu știu unde se altă .. Și-a ieșit din minți, cu siguranță.

Bătrânul rege chicoli.

— Foarte șiret. Rațiunea te poate înnebuni, știi?... Îți amintești cum peștele obișnuia să sară în bazin? Întotdeauna a fost ceva sălbatic la Roba. E aproape bărbat acum, presupun. Dacă nu este aici, nu le poate înlătura, nu? Nicu lu nu-l poți însura. Cum o cheamă?... Cune. Și ea a plecat.

— Este în Gravabagalinien.

— Bine. Sper să n-o ucidă. Mama ei a fost o femeie extraordinară. Ce-i cu bătrânul meu prieten, Rushven? Este mort? Nu știu ce faci tu acolo sus, jumătate din timp. Dacă poți înjumătăți limpul.

— Rushven a plecat. Ți-am spus. Agenții mi-au raportat că a navigat către Sibornal, ceea ce i-ar prinde foarte bine.

Tăcerea se așternu între ei. Jandol Anganol stătea cu linia în mână, șovăind în a întrerupe gândurile rătăcitoare ale tatălui său. Era mai rău decât înaintea.

— Poate că va vedea Marea Roală din Kharnabhar. Este simbolul sacru, știi?

După o luptă, și numai lăsând pătura să alunece, reuși să-și elibereze gâtul bătrân și slab, pentru a se înloarce să-și privească fiul.

— Am spus că este simbolul lor sacru.

— Știu asta.

— Alunți înceară să răspunzi când îți vorbesc... Ce mai știi despre celălalt individ, uskuțul, da, Pasharatid? L-au prins?

— Nu. A plecat și soția lui, cu o decadă în urmă.

Bătrânul se lăsă înapoi în scaun, suspinând. Măinile sale străngeau nervos pătura.

— Îmi sună ca și cum Matrassyl-ul ar fi aproape gol.

Jandol Anganol își întoarse fața în altă parte, către pătratul gri de lumină.

— Numai eu și phagorii am rămas.

— Ți-am spus vreodată ce făcea lo Pasharatid, Jan, când i se îngăduia să vină să mă vedă? Curioasă comportare pentru un om din continentul nordic. Ei sunt foarte controlați, nu pasionali, ca borlienezii.

— Ai plănuț cu el să mă înlături?

— Doar am stat aici, în timp ce el trăgea prin cameră o masă, o masă grea. Obișnuia să o pună sub acea fereștrică. Ai mai auzit un asemenea lucru?

JandolAnganol începu să meargă prin celulă, cercelând cu privirea prin colțuri, ca și cum ar fi căutat o cale de evadare.

— Voia să admire priveliștea din apartamentul său luxos.

Figura de pe scaun răsă, ca un muget.

— Sigur asta era. Admira priveliștea. Bine spus. O frază bună. Și priveliștea era a... ei bine, dacă trezi lu însăși masa, băile, vei vedea. Vei vedea ferestrele apartamentelor reginei Myrdeminggala, și veranda ei...

Se întrerupse pentru o luse uscată, care îi chinuia gâtul. Regele pășea mai repede.

— Vei vedea rezervorul unde Cune înota goală, cu damele ei de companie. Asta, desigur, înainte de a o trimite departe...

— Ce s-a întâmplat, lală?

— Asta s-a întâmplat. Ți-am spus, dar nu m-ai ascultat. Ambasadorul se urca pe masă și privea la regina la, care nu avea nimic pe ea, sau purta numai o bucată de muselină... Foarte... foarte neobișnuită purtare pentru un sibornalez. Un uskut. Sau chiar pentru oricine altcineva.

— De ce nu mi-ai spus asta la timp? Stătea înfruntând bătrâna siluetă a lalălui său.

— Heh, l-ai fi ucis.

— Ar fi trebuit să-lucid. Da, nimeni nu m-ar fi învinuit.

— Sibornalezii te-ar fi învinuit. Borlien-ul ar fi fost într-un necaz și mai mare decât este acum. Nu vei învăța niciodată să ai simț diplomatic. De asta nu ți-am spus!

JandolAnganol reîncepu să meargă.

— Ce ticălos bătrân și calculat eşti! Sigur că trebuie să fi urât ceea ce făcea Pasharatid!

— Nu... Pentru ce sunt femeile? N-am avut nici o obiecție în fața urii. Te ține în viață, îți ține de cald nopțile. Ura este cea care le aduce aici, jos. Ai venit aici, odală, nu mai știu ce an era, ca să vorbești despre dragoste, dar eu nu știu despre asta decât...

— Desul! strigă JandolAnganol, bălând cu piciorul în lespezi. Nu voi mai discuta niciodată cu tine despre dragoste, nici cu tine, nici cu nimeni altcineva. De ce nu mă ajuți niciodată? De ce nu mi-ai spus ce are de gând Pasharatid? S-a întâlnit vreodată în secret cu Cune?

— De ce nu te maturizezi? Veninul se strecură în vocea lui. Bănuiesc că se furîşa în cuibul ei călduţ în fiecare noapte...

Chicoti din nou, aşteptând o lovitură din partea mâinii ridicale a fiului său. Însă JandolAnganol se ghemui pe scaun.

— Vreau să priveşti la ceva. Spune-mi ce ai face lu?

Ridică flinta care crăpase de-a lungul ţevii şi o puse pe genunchii tatălui său.

— Este grea. N-o vreau. Grădina ei este loată neglijată acum... Ex-regele o împinse pe podea. JandolAnganol o lăasă să zacă acolo.

— Arma aceea a fost făcută de Corpul Fierarilor lui Slanjivallprekira. Ţeava s-a crăpal la tragere. Din cele şase arme pe care l-am pus să le facă, numai una a funcţionat corect. La încercarea anterioară nu a mers nici una. Ce este greşit? Cum se face că fierarii noştri, care făuresc arme şi care pretind că-şi trag rădăcinile din secolele anterioare, nu pot face o simplă flintă?

Bălrâmul din scaun tăcu o vreme, trăgând fără rost de pălură. Apoi vorbi:

— Lucrurile nu merg mai bine când eşti mai bătrân. Priveşte-mă. Priveşte la figura din spatele tău... S-ar putea să fie din cauză că prea multe inslituii sunt prea bătrâne... Ce voiam să spun? Rushven mi-a pus că diversele Corpuri Meşteşugăreşti au fost fondate pentru a rezista de-a lungul Marii Ierni, pentru a-şi menţine cunoştinţele în secret, din generaţie în generaţie, astfel încât artele lor au supravieţuit de-a lungul secolelor, până primăvara. L-am mai auzit spunând, iarăşi... Ce urmează?

Vocea răguşită a lui VarpalAnganol se întări.

— De ce după primăvară urmează vara? De-a lungul anotimpurilor, Corpul Meşteşugarilor se auloperpeluează, poate pierzând puţine cunoştinţe de la o generaţie la alta, dar şi fără a câştiga lucruri noi. Ei devin mărginiţi... Încearcă să-ţi imaginezi cum au fost acele secole de înluneric şi îngheţ — foarte asemănătoare cu a fi închis jos, în aceasă groapă, pentru eternitate. Îmi imaginez că şi copacii au murit, nu exista lemn, nu cărbune. Nu focuri care să ardă cum trebuie... Probabil procesul de ardere este de vină, după cum arată ţeava aceea. Furnalele... s-ar putea să trebuiască reînnoite. Melode mai bune, cum au sibornalezii...

— Ţi voi biciui pe toţi pentru trândăvia lor. Alunci poate vom avea ceva rezultate.

— Nu trândăvie, tradiţie. Încearcă să tai capul lui Slanjival şi apoi oferă recompense. Aceasta va încuraja inovaţiile.

— Da. Da, posibil. Ridică pușca și se îndreplă către ușă. Bătrânul îl chemă slab la el.

— Pentru ce îți trebuie puștile?

— Pentru Cosgatt. Războaiele Veslica. Pentru ce altceva?

— Doboară-ți mai întâi dușmanii de lângă ușa ta. Dă-i o lecție lui UnndreidDarvlish. Apoi vei fi mai în siguranță să lupți mai departe.

— N-am nevoie de sfatul tău, cum să conduc un război.

— Te temi de Darvlish?

— Eu nu mă tem de nimeni. Doar de mine însumi, uneori.

— Jan. .

— Da?

— Roegă-i să-mi trimită lemne care ard, vrei? Începu să lușească lare.

JandolAnganol știa că numai se prefăcea.

Pentru a se arăta suficient de smerit, regele merse la marele dom din piața principelă a Matrassyl-ului. Arhiepiscopul BranzaBeginul îl întâmpină la ușa nordică.

JandolAnganol se rugă public printre oamenii săi. Fără voie, îl luă cu el pe animalul său favorit, care slălea răbdător lângă stăpânul său, în timp ce acela se prolesmase vreme de o oră. În loc de a-și satisface poporul, JandolAnganol le dispăcu prin aducerea unui phagor în fața lui Akhanaba.

Rugăciunea lui, totuși, fu auzită de Cel Alotputemic, care confirmă că ar trebui să urmeze sfatul lui VarpalAnganol în privința Corpului Fierarilor.

Totuși JandolAnganol șovăia. Aveau suficienți dușmani, fără a mai pune la socoteală și Corpul Meșteșugarilor, a cărui putere în țară era tradițională, și ai cărui șefi erau reprezentați în Sfat. După o rugăciune privată și flegelare, trecu încel în transă, pentru a se consulta cu gossieul bunicului său. Cușca cenușie și zdrobită plulind în obsidian îl reconfortă. Din nou, fu încurajat să acționeze.

— A fi sfânt înseamnă a fi dur, își spuse pentru sine. Promisese Sfatului că se va devota din toată inima țării sale. Așa va fi. Flintele erau necesare. Ele ar compensa pierderile de vieți umane. Flintele ar aduce înapoi epoca de glorie.

Însoțit de o trupă călare din Prima Gardă Regală Phagoriană, JandolAnganol merse în cvartalul vechiului Corp al Fierarilor și al Spadasinilor și ceru să fie primit. Marele loc cenușiu fu deschis pentru el. Intră în cvartal, care conducea în stâncă. Totul aici vorbea de generații de mult moarte. Fumul

venise ca și bătrânețea și înnegrise totul.

Fu întâmpinat de ofițeri cu halebarde antice, îmbrăcați într-un fel de uniforme, care încercară să-i bareze drumul. Șeful Fierarilor, Stanjivallptrekira, veni în fugă cu favoriții stacojii zbârliti — scuzându-se, da, plecându-se, da, însă declarând ferm că nici un membru al Corpului (cu excepția probabil a femeii cu coasa), nu intrase niciodată aici, și au documente vechi de secole care le dovedesc drepturile.

— Înapoi! Sunt rege! Voi inspecta! strigă JandolAnganol. Dând o comandă gărzii phagoriene, înaintă. Încă urcați pe hoxney-ii lor în armuri, pătrunseră într-o curte interioară, unde aerul mirosea a sulf și a morminte. Regele coborî de pe cal, mergând înainte înconjurat de o puternică gardă, în timp ce alți soldați așteptau cu hoxney-ii. Fierarii veniră în fugă, se opriră și apoi o zbughiră încoace și încolo, speriați de invazie.

Roșu la față, Stanjivallptrekira încă stătea în fața regelui, protestând. JandolAnganol, arătându-și dinții într-un rânel, își trase sabia.

— Taie-mă dacă îndrăznești, strigă armurierul. Ești pe veci blestemat că ai pătruns aici!

— Khhh! Trăiți sub pământ ca niște gossieuri mizerabile! Pleacă din cătea mea, licătosule!

Ît împinse. Grupul invadator intră sub stânca cenușie, îndreptându-se spre ușile stabilimentului

Ajunseră la Jurnale, șase dintre ele în formă de pocale, făcute din cărămidă și piatră, peticite și repeticite, înălțându-se spre un acoperiș mohorât, unde aerisirile din stâncă arătau ca niște caverne înnegrite. Unul dintre furnale lucra. Băieți încărcau și introduceau combustibil într-un ochi strălucitor de caldură, un foc care mugea și răgea. Oameni în șorțuri de piele traseră o tavă de vergete roșii fierbinți prin ușa furnatului, le puseră pe o masă mutilată și se dădură înapoi, dornici să vadă ce era cu agitația aceea.

Mai încolo, în încăpere, bărbați erau îngenuncheați lângă nicovate. Ciocăneau mereu la vergetele din fier. Se opriră în poziția în care erau pentru a vedea ce se întâmplă. La vederea lui JandolAnganol, o uimire albă le acoperi fețele

Pentru o secundă, regele se opri și el. Teribila peșteră îi uimise. Un curs de apă captiv șerpua printr-un fâgaș pentru a pune în mișcare foalele enorme așezate lângă furnal. În altă parte erau îngrămădile lemne și instrumente la fel de înspăimântătoare ca oricare altele folosite în torturi. Dintr-o peșteră alăturată veneau luburi din temn ce conțineau zăcăminte

de fier. Peste tot, fierari, topitori de fier, meșteșugari — pe jumătate goi — îl priveau cu ochii înroșiți.

Slanjivaltptrekira alergă înaintea regelui, cu brațele ridicate, agitându-se, cu pumnii încheiați.

— Majestate, zăcământul este aici redus cu ajutorul cărbunelui. Este un proces sacru. Cei din afară — chiar și personajele regale — nu pot privi aceste ritualuri.

— Nimic din regat nu este un secret pentru mine.

— Atacați-l, uciideți-l! țipă Armurierul Regal.

Bărbații purtând fierut aprins în formă de țevi, le ridicară cu mânuși groase din piele. Priveau unii la alții, apoi le puseră jos din nou. Persoana regelui era sacră. Nimeni nu se mai mișcă.

Cu un calm perfect, JandolAnganol spuse:

— Slanji, ai dat un ordin trădător împotriva suveranului tău, cum pot mărturisi toți cei de aici. Fiecare membru al Corpului va trebui executat fără excepție, dacă cineva îndrăznește să facă o mișcare împotriva persoanei mele regale.

Înlăturându-l pe armurier, întrebă doi bărbați de la una din mese:

— Voi, oameni, cât de vechi sunt aceste fumale? De câte generații continuă în acest fel meșteșugul metalelor?

Nu putură răspunde de teamă. Își șterseră fețele înnegrite cu mânușile la fel de murdare, ceea ce nu duse la o îmbunătățire a înfățișării lor.

Slanjivaltptrekira fu cel care răspunse, cu o voce joasă:

— Breasta aceasta a fost fondată pentru a perpetua aceste procese sacre, Majestate. Nu facem decât ce ne-au învățat predecesorii noștri.

— Tu trebuie să-mi răspunzi mie, nu strămoșilor tăi. Îți poruncesc să faci puști bune și tu nu reușești. Se întoarse către meșteșugarii care se adunaseră în tăcere în camera fumurie.

— Voi toți, și ucenicii, lucrați cu metode învechite. Aceste metode sunt depășite. Nu puteți înțelege? Există arme noi, mai bune decât putem noi face, în Borlien. Ne trebuie metode noi, metale mai bune.

Îl priviră cu fețe întunecate și ochi înroșiți, incapabili să înțeleagă că lumea lor se sfârșea.

— Aceste furnale nenorocite vor fi demolate. Vor fi construite aitele mai eficiente. Probabil că au asemenea furnale în Sibornat în ținutul uskuților. Ne trebuie furnale ca ale sibomalezilor. Atunci vom face arme ca ale lor.

Chemă o duzină de soldați și le ordonă să distrugă furnalele. Phagorii apucară drugii de fier și începură fără discuții

să îndeplinească ordinele. Din fumul aprins, când peretele său fu spart, izbucni metalul încins. Se împrăstie pe podea. Un tânăr ucenic căzu lipind în această scurgere. Metalul dădu foc aşchiilor de lemn şi cherestelei. Fierarii se împrăştiară îngroziţi.

Trece fumaletul fură sparte. Phagorii aşteptau noi ordine

— Le veţi reconstrui, după indicaţiile pe care vi le voi trimite. Fără arme inutile de acum! Cu aceste cuvinte, ieşi din clădire. Fierarii îşi venură în fire şi aruncară apă peste lucrurile care ardeau. Stanjivallptrekira fu arestat şi încarcerat.

În ziua următoare, Armurierul Regal şi Şeful Meşteşugarilor Fierari au fost judecaţi în faţa Sfatului şi condamnaţi pentru trădare. Nici măcar ceilalţi conducători ai meşteşugarilor nu-i putură salva pe Stanjivallptrekira. Le ordonase oamenilor săi să atace persoana regelui. Fu executat în faţa publicului, iar capul său expus mulţimii.

Duşmanii regelui din rândurile Sfatului, şi nu numai duşmanii şi nici numai cei din Sfat, nu au fost niciodată mai unioşi că încălcaseră nişte premise sacrosancte printr-o lungă tradiţie. Acesta fu un alt act nebunesc, care n-ar fi fost comis niciodată dacă regina Myrdemnggaia ar fi fost acolo pentru a-l lăsa nebunia în urmă.

Cu toate acestea, JandolAnganol trimise un mesager către Sayren Stund, regele Oldorando-ului, viitorul său socru. Spuse că distrugerea oraşului Oldorando, când fusese cucerit de invazia phagorilor, dusesse la reformarea Corpului Meşteşugarilor şi echipamentul lor fusese reînnoit. De aceea, topitoriile trebuiau să fie mult mai avansate decât ale borlienezilor. Îşi aminti, în ultimul moment, să trimită un dar pentru Simoda Tat.

Regele Sayren Stund îi trimise lui JandolAnganol un om negru şi cocoşat numit Fard Fantil. Fard Fantil veni cu scrisori de acreditare, care demonstrau că este un expert în fumaletul de fier, şi descoperise noi metode. JandolAnganol îi trimise imediat la lucru.

O delegaţie formată din membri ai Corpului Meşteşugarilor Fierari, pământii la faţă, veni în faţa regelui pentru a se plânge de cruzimea lui Fard Fantil şi de felul lui ursuz de a fi.

— Îmi plac oamenii ursuzi, mugi JandolAnganol.

Fard Fantil puse ca bazele brestei să fie mutate pe un versant al dealului, în afara Matrassyl-ului. Aici cheresteaua era bună pentru cărbune şi rezerva de apă curgătoare era constantă. Apa era necesară pentru a împinge morile pieselor rotative.

Nimeni din Borlien nu mai auzise niciodată de piesă rotativă. Fard Fantil explică într-un mod trufaș că aceasta era singura cale de a sfărâma efectiv zăcămintul metallic. Fierarii își smulseră părut și urlaseră. Fard Fantil îi blestemase. Furioși că fuseseră dați afară din cartierele lor din oraș, oamenii făcură tot ce putură să saboteze noul stabiliment și să-l ducă în dizgrație pe străin. Regele încă nu primise nici o armă.

Când Dienu Pasharatid dispăruse de la Curte atât de neașteptat, urmându-și soțul în Uskutoshk, lăsase în urmă puțin personat sibornalez. Pe aceștia, JandolAnganot li închisese. Ordonă acum ca un uskut să fie adus în fața lui și-i oferi acestuia libertatea dacă putea proiecta o topitorie de fier funcționată. Tânărul bărbat, rece, avea maniere perfecte, atât de perfecte că făcea câte o plecăciune ori de câte ori se adresa regelui.

— După cum Majestatea Voastră știe, cele mai bune topitorii vin din Sibornat, unde această artă este avansată. Acolo folosim lignit, în loc de cărbune de lemn, drept combustibil, și forjăm cel mai bun oțel.

— Atunci doresc ca tu să proiectezi o topitorie pentru a fi folosită aici și te vom recompensa.

— Majestatea Voastră știe că roata, marea invenție de bază, a venit din Sibornat și nu era cunoscută în Campannat până cu câteva secole în urmă. De asemenea, multe dintre noile tale recolte sunt din nord. Acele furnale pe care le-ai distrus, chiar și acel proiect venea din Sibornat, din timpul Maretui An anterior.

— Acum dorim ceva mai modern, își recâpătă cumpătul JandolAnganot.

— Chiar și când roata a fost edusă în Borlien, Majestate, nu a fost niciodată folosită la capacitatea maximă, nu numai pentru transport, dar și în presat, în olărit și în irigații. Voi nu aveți mori de vânt în Borlien, cum avem noi în Sibornat. Mi se pare, Majestate, că națiunile Campannat-ului sunt refractare la a adopta artele civilizației.

Fu vizibil că pe fața regelui urcă o roșeață, pe măsură ce soarele mâinii sale răsărea.

— Nu cer mori de vânt. Vreau un furnat capabil de a produce oțel pentru puștile mele.

— Majestatea Voastră probabil intenționează să spună puști imitate după modelul sibornalez.

— Nu contează ce vreau să spun; ce vreau este că îți cer să-mi construiești un furnat bun. S-a înțeles sau vorbești numai Sibish?

— Iartă-mă, Majestate, am crezut că ai înțeles poziția mea. Permite-mi să explic faptul că nu sunt un artizan, ci un funcționar al ambasedei, ce mănuieste cifrele și nu cărămizile și altele de felul acesta. Nu sunt mai priceput în a construi un furnaj decât Majestatea Ta.

Și regele tot nu primi nici o armă.

Regele petrecea tot mai mult timp cu soldații săi phagori. Cunoscând necesitatea de a le repeta totul de nenumărate ori, le imprima zilnic ideea că îl vor însoți în forță până în Oldorando, pentru a face o mare demonstrație în capitala străină cu ocazia căsătoriei lui.

În subsolurile patatului erau desemnate locuri unde regele și gărzile de phagori se întâlneau în termeni egali. Nici un om nu intra în adăposturile phagorilor. La această regută regele subscrisesse, după cum și VarpalAnganol înaintea sa. Nici nu se punea problema de a se aventura dincolo de un anume punct, în maniera în care dăduse buzna în cartierul tradițional al Corputui Meșteșugarilor Fierari.

Șeful său maior phagor era o gilotă pe nume Ghht-Mlark Chzarm, căreia JandotAnganol i se adresa Chzarm. Ei discutau în Hurdhu.

Cunoscând aversiunea ancipitalilor față de Oldorando, regele explică încă o dată de ce solicita prezența Primei Gărzi Phagoriene la apropiata sa căsătorie.

Chzarm răspunse:

— Vorbirea a fost făcută cu strămoșii noștri în legături din adâncuri. Multă vorbire s-a format în sufletul nostru. S-a stabilit că noi facem o ducere cu persoana la suverană la Hrl-Drra Nhto în țara Hrrm-Bhhrd Ydohk. Această ducere o facem la comandă.

— Bine. Este bine că facem un drum împreună. Mă bucur că cei din legături sunt de acord. Mai ai ceva de spus?

Ghht-Mlark Chzarm stătu impasibilă în fața lui, cu ochii ei adânci și roz aproape la același nivel cu ai lui. Regele era prevenit de mirosul ei și de abia audibilul sunet al respirației ei. Lunga sa obișnuință cu phagorii îi spunea că ea urma să mai vorbească. Membrii gărzii din spatele ei erau la fel de impasibili, înghesuindu-se, haină lângă haină. Din când în când, gazele răbufneau din rândurile lor.

Chiar dacă JandotAnganol era nerăbdător, ceva în intenția phagorilor — în acea puternică impresie că lucrurile spuse nu veneau de la ei, ci mai degrabă de la o mare distanță, legată de un depozit ancestral al înțelegerii, la care el n-ar fi avut niciodată

acces — îl potoli. Stătea în feța maiorului său, aproape la fel de nemișcat ca și ea în fața lui.

— Încă spunere. Ghht-Mark Chzarm continuă cu o formulă cu care regele era familiarizat. Înainte de a fi atacat un nou subiect, trebuiau susținute relațiile cu cei din legături. Acesta era gând greu de îndurat.

Se confruntară unul cu celălalt, după cum cerea tradiția, într-o încăpere militară numită Clarigate; oamenii intrară printr-un cepăt, phagorii prin cetălit. Zidurile erau pictate de către phegori în vântejuri de verde și gri. Tavanul era atât de jos încât zugerăveala lui era zgăriată de vărfurile coamelor ancipitalilor — posibil un defect deliberat pentru a înfățișa faptul că Garda Phagoriană nu fusese niciodată decorată.

Un zeu numai îl proteja pe rege, Akhanabe Cel Atotputernic; mulți demoni îl chinuiau. Phegorii nu erau printre acei demoni; era obișnuit cu constanta lentoare a vorbirii lor, niciodată nu-i privea — cum făceau tovarășii lui oameni — ca fiind înceți la minte sau întortocheți în gândire.

Și în aceste zile ale tulburării sale interioare găsisese un nou factor de admiral în legătură cu garda sa. Ei nu erau preocupați sexual. El considera că gândirea lubrică, ocupând mințile bărbaților și femeilor de la Curte — cât și propria-i minte — era absentă din sufletul ancipitalilor.

Există o periodicitate în sexualitatea phagorilor. Gilotele ajungeau la ciclu la fiecare patruzeci și opt de zile, în timp ce masculii realizau actul sexual la fiecare trei săptămâni. Împerecherea era făcută fără ceremonie, și nu întotdeauna în mod privat. Din cauza acestei lipse de pudoare față de ceea ce pentru oameni era un act mult mai secret decât rugăciunea, rasa ancipitalilor era un simbol al palimii. Picioarele de capră, coarnele ridicate, erau simbolurile împerecherii pentru umanitate. Povești despre masculii violând femei — și uneori bărbați — erau comune și puteau conduce la scandaluri și expediții de pedeapsă în care mulți phagori erau uciși.

Când maiorul phagor ajunsese la gândul ei, fu scurtă.

— În mergerea noastră către Hri-Drra Nhdo în țara Hrrm-Bhhrd Ydohk, este stabilit că mulțimea la ancipitală trebuie să facă o prezență mare. Așa puterea ta va străluci în fața poporului Hri-Drra Nhdo. Problema vine că această mulțime de paradă trebuie să aibă încărcătură de... O pauză lungă în timp ce conceptul se zbătea să iasă la suprafață în cadrul discursului.

— ... De noi arme.

Cu o jenă considerabilă, JandolAnganol spuse:

— Avem nevoie de o nouă artilerie ușoară din Sibomal. Până acum, nu le putem produce în Borlien.

Mărgele de condens curgeau pe peraii Clarigate-ului. Căldura era înăbușitoare. Chzarm făcu un gest pe cere regele îl cunoștea bine, însemnând "Stai!", apoi repetă acest gest.

După consultarea atât a celor vii cât și a celor din legături, maiorul phagor declară că armele necesare vor fi obținute. Chiar dacă regele înțelegea lupta dată de phegori pentru a exprima imposibilul, fu tentat să-i întrebe cum aveau să fie obținute armele.

— Mult vorbire s-a format în sufletul nostru, spuse Chzarm după altă peuză.

Exista un răspuns. Ea sohimbă în Eotemporală pentru a li mai explicită în exprimarea timpurilor. Un răspuns va fi dat, chiar acum era pe cale de a fi dat, dar trebuia așteptat până altă dată, în altă decadă. Puterea lui va fi făcută mare în Hrt-Drra Nhdo. Coarnele sus.

Trebuie să fie mulțumit cu asta.

În loc de rămas bun, JandolAnganol înaintă cu mâinile pe lângă el și cu gâtul întins. Gilita înaintă și ea cu capul depășindu-i sânii și trupul masiv. Capul decornorat întâlni caput încornorat, cu frunțile atingându-se și sufletele fură împreună. Apoi amândouă grupurile se întoarseră iute.

Regele ieși prin Ușa Numai pentru Oameni a Clarigate-ului.

Entuziasmul îl cuprinse. Phagorii săi își vor procura propriile arme. Cât de credincioși le erau ai lor! Ce devotament, mai adânc chiar decât al ființelor umane! Nu mai reflectă asupra altor posibile interpretări ale cuvântării lui Chzarm.

Pe scurt, se gândi la zilele fericite când carnea lui o pătrundea pe cea încântătoare a lui Cune; dar acele timpuri de trândăvie și atracție sexuală erau moarte. Grijă lui trebuia să fie acum cu aceste creaturi, care îl puteau ajuta să scape Borlien-ul de inamicii săi.

Chzarm și armata phagorilor pleacă din Clarigate într-o stare de spirit cu totul diferită de cea a regelui. Cu greu se putea spune despre ei că erau tulburați. Sângele curgea mai repede sau mai încet, ca răspuns la respirație; atât se putea spune.

Ce se vorbise în Clarigate a fost raportat de către Ghht-Mhlark Chzarm către Kzahn-ul Matrassy-ului, Ghht-Yrouz Tharl însuși. Kzahn-ul guverna sub muntele său, necunoscut chiar și de către rege. În aceste timpuri ale răului, când Freyr venea mai aproape în atmosferă cu suflarea lui arzătoare,

ancipitalii în general se împrăștiu. Ichor-ut devenea mai gros în venele lor. Membrii ținutului de joa se lăsau să cedă în întregime sub subjugare umană. Însă un semn le fusese dat și speranța răsări în sufletele lor.

În fața Kzahn-ului Ghht-Yronz Tharl fusese adus un remarcabil Fiu al lui Freyr, un ceptiv al cancelarului dizgrațiat, pe nume Bhrl-Hzzh Rowpin. Acesta venise din altă lume și știa aproape tot atât de mult despre catastrofă pe cât știau și ancipitalii. Lor, sub munte, Bhrl-Hzzh Rowpin le împărlășise adevăruri vechi pe care alți Fii ai lui Freyr le respingeau. Lucrurile despre care vorbise scăpaseră nobservate de cancelar și de către rege, dar adeptii lui Ghht-Yronz Tharl le descoperiră și hotărârea căpătă formă în sufletele lor.

Pentru că discursul ciudatului Fiu al lui Freyr revigorase voci din legături, care uneori păruseră să slăbească.

Fii lui Freyr fuseseră rău croiți, din puține elemente componente. Așa slăteau lucrurile și cu regele, după cum credinciosul spion Yuli raportase. Pentru că stabu rege le oferea acum șansa de a lovi împotriva dușmanului lor tradițional. Părând că ascultau, își puteau îndrepta ura împotriva Hrl-Drra Nhdo, vechiul Hrrm-Bhrrd Ydohk. Era un loc urât și blestemat cu mult timp în urmă de către unul dintre Cei Mari, acum numai o imagine cheratinoasă, Kzahn-ut Cruciata Hrr-Braht Yprt. Ichor roșu va curge din nou acolo.

Era necesar curaj. A fi temerar. Cu coarnele îndreptate în sus.

Pentru a dobândi artileria ușoară care le era cerută, trebuia numai să urmeze un curent de aer favorabil. Phagorii erau ocazional aliați cu nondadșii și îi ajutaseră pe aceștia împotriva Fiilor lui Freyr. nondadșii luptaseră împotriva Fiilor lui Freyr, numiți uskuți. Uskuții — rușine de a pomeni acest nume — devorau cadavrele nondedșilor, negându-le confortul celor Optzeci de Întinericuri... Nondadșii vor lua cu degetele lor luminate artileria ușoară de la rasa uskut-ilor. Și această artilerie va aduce disperare în rândurile Fiilor lui Freyr.

Așa se petrecură lucrurile. Înainte ca altă decadă să treacă, regele JandolAnganot fu înarmat cu flintele sibornaleze — arme furnizate nu de aliații săi din Pannoval, sau Oldorando, nu făurite de proprii săi armurieri, ci aduse pe căi ocolite, ca un dar din partea acelor care erau dușmanii săi.

În acest mod, o cale mai bună de a ucide se împrăștie în Helticonia.

Târziu, după multe dispute, Fard Fantil Cocoșatul își stabili fabrica de arme în afara Matrassyl-ului. Noile arme dobândite serviră ca model. După multe blesteme asupra forței sate de muncă, Fard Fantil produse flinte indigene, care nu mai explodau, și trăgeau cu o oarecare acuratețe.

Până atunci, manufacturierii sibornalezi își îmbunătățiseră proiectele și perfecțaseră o carabină care aprindea praful de pușcă printr-un tambur rotitor din cremene, mai repede decât cu ajutorul vechiului fitil, nevrednic de încredere.

Încrezător în noua lui armurerie, regele își îmbracă ptațoșă, încălecă pe Lapwing și merse la război. Încă o dată conduse o armată neomenească împotriva inamicilor săi, zdrențăroasele și vagaboandele Iriburi Driate, care terorizau Cosgatt-ut, sub Darvlis Căpățâna.

Cele două forțe se întâlniră la numai câteva mile depărtare de locul unde JandolAnganol își căpătase rana. De data aceasta, Vutturul Borlien-ului era mult mai experimentat. După o luptă de o zi, victoria a fost de partea lui. Prima Gardă Phagoriană îl urmă orbește. Driații fură uciși, puși pe fugă, aruncați în prăpăstii. Supraviețuitorii se împrășliară printre deaurite roșietice dintre care apăruseră.

Pentru ultima oară, vuturii pomeniră numele lui Darvtish.

Regele se întoarse în capitală în triumf, cu capul lui Darvlis înfipt într-o țeapă.

Capul a fost așezat deasupra porții palatului Matrassyl, să putrezească acolo, până ce din Darvlis nu va mai rămânea decât un craniu.

Billy Xiao Pin nu era singurul bărbat printre locuitorii de pe Avernus care visau la regina Myrdemİnggala. Asemenea lucruri personale erau rareori admise chiar și în fața prietenilor.

În acea evazivă societate, ieșeau la suprafață numai indirect, de exemplu în condamnarea unanimă a comportării regelui JandolAnganol.

Vederea căpățânii războinicului thribatan la porțile palatului lui JandolAnganol a fost suficientă ca să provoace un vuiet de protest din partea acestei facțiuni. Unii dintre purtătorii ei de cuvânt spusese:

— Acest monstru a gustat sânge prin moartea myrdolatorilor. Acum își adună arme, pentru care a trădat-o pe Regina Reginelor. Unde oare se va opri? Este clar că ar trebui să-l oprim acum, înainte de a azvârli Campanniat-ul în război.

În timpul în care JandolAnganol se bucura de

popularitatea pe care o sperase din partea Borlien-ului, el trezi o dezaprobare neobișnuită pe Avernus.

Plângerile aduse împotriva lui fuseseră auzite și înainte, referitor la alți tirani. Era mult mai convenabil să condamni conducătorul, decât pe cel condus; ilogica acelei poziții era rareori remarcată. Condițiile schimbătoare, scurtele perioade de abundență, garantau că istoria helliconiană era o serie constantă de încercări ale dictatorilor pentru a dobândi puterea, ce câștigau o largă susținere.

Sugestia că Avernus ar fi trebuit să se mobilizeze pentru a pune capăt unei anume opresiuni, sau alteia, era de asemenea departe de a fi nouă. După cum nici intervenția nu era o amenințare pe de-a-ntregul fără rost.

Când nava spațială colonizatoare a Pământului pătrunsese în sistemul Freyr-Batalix, în anul 3600 A.D., se stabilise o bază pe Aganip, planeta, componentă a sistemului, cea mai apropiată de Helliconia. Pe Aganip fuseseră lăsați 512 coloniști. Aceștia fuseseră concepuți la bordul navei spațiale, în timpul ultimilor ani ai călătoriei ei. Informația genetică codificată în ADN a celulelor-ou umane fertilizate, fusese stocată în computere în timpul călătoriei. Informația a fost transferată în 512 pânțe artificiale. Copiii rezultați, primele ființe umane care păseau pe navă, în timpul zborului său de un mileniu și jumătate, fură crescuți de înlocuitoare de mame, în mai multe mari familii.

Când aterizaseră pe Aganip, tinerii aveau o vârstă cuprinsă între cincisprezece până la douăzeci și unu de ani pământeni.

Construcția lui Avernus era deja în curs. Fuseseră folosite materiale locale.

Datorită mai multor dezastre din vecinătate, construcția ambițioasă durase opt ani. În timpul acelei perioade primejdioase, Aganip a fost utilizată ca bază. Când treaba a fost terminată, tinerii coloniști au fost transportați la bordul noului lor cămin.

Nava spațială a părăsit apoi acel sistem solar. Locuitorii de pe Avernus erau singuri. Mai singuri decât fusese până atunci orice om. Acum, cu 3269 de ani mai târziu, vechea bază era o ruină, ocazional vizitată de către cei curioși. Dăvenise o parte din mitologia averniană.

Pe Aganip existau minerale. N-ar fi fost imposibil să foreze în planetă și să construiască pe ea un număr de nave, cu care să invadeze Helliconia. Nu imposibil, dar dificil, pentru că nu existau tehnicieni instruiți pentru un asemenea proiect.

Capetele înfierbântate ce șopteau asemenea lucruri, trebuiau să lupte împotriva întregului spirit înrădăcinat pe Stația Terestră de Observare, care era strict non-intervenționist.

De asemenea, menționăm că cei mai înfierbântați erau bărbații. Ei trebuiau să aibă de-a face cu jumătatea feminină a populației, care îl admira pe tulburatul rege. Femeile îl priviseră pe JandolAnganol învingându-l pe Oarvlis. Fusesse o mare victorie. JandolAnganol era un erou care suferise mult pentru țara sa, oricât de puțin prevăzător ar fi fost. Era o figură tragică.

Felul intervenției la care visa facțiunea feminină, era de a coborî în Borlien și de a fi alături de JandolAnganol zi și noapte.

Și când aceste evenimente ajunseră, în cele din urmă, pe Pământ, se produse un murmur aprobator asupra alegerii lui JandolAnganol a piesei din anatomia lui Darvlis care să fie expusă. Nu picioarele Căpăfăanii, care purtasera oamenii din ambuscadă în ambuscadă, nu organele lui genitale, care produseseră atâți bastarzi, care să creeze necazuri în viitor, nu mâinile lui, care reduseseră pe mulți la tăcere, ci capul său, de unde toate celelalte buclucuri fuseseră coordonate.

14. Unde trăiesc flambregii

Umbre albe umpleau orașul Askitosh. Se împrășliasera printre clădirile cenușii. Când un om umbla de-a lungul străzilor palide, împrumuta paloarea lor. Aceasta era faimoasa *ceață măloasă* uskuli, o subțire dar opacă perdea de aer uscat și rece, care cobora de pe platourile din spatele orașului.

Deasupra capetelor, Freyr ardea ca o gigantică flacără în spațiu. Guverna sibornaleza îngemănare a nopții cu ziua. Batalix avea să răsară din nou într-o oră, sau două. În prezent, rămăsese numai soarele mai puternic. Batalix urma să răsară și să apună înaintea apusului lui Freyr și, în acest timpuriu anolimp de primăvară, nu va fi atins niciodată zenitul.

Învăluit într-o haină impermeabilă, Sartorilvrash privea orașul ireal, ca și cum i-ar fi scăpat vederii. Se scufunda în *ceața măloasă*, devenea pur și simplu un schelet și apoi dispărea cu totul. Însă *Golden Friendship* nu era cu desăvârșire singura în ceață. Din față, un observator bun putea zări yola înaintând, cu vâslașii ancipitali trudind să tragă nava de război afară din port. În momentul în care flota uskuli porni în misiunea ei de cucerire, în împrejurimi se vedeau licăriri ale altor vase spectrale, cu pânzele atârnând sau fluturând ca pieile moarte.

Ieșiră în canalul rezervat. O pată la orizontul eslic marcă răsăritul lui Batalix. Începu să bată vântul. Pânzele vârgale de deasupra lor începură să se zbată și să se întindă. Fiecare marinar de la bord simțea o bucurie în suflet; prevestirile erau bune pentru o lungă călătorie.

Prevestirile sibornaleze aveau însă prea puțină importanță pentru Sartorilvrash. Ridică din umerii săi slabi, sub keedranul vătuit, și coborî sub punte. În drum fu oprit de lo Pasharatid, ex-ambasadorul din Borlien.

— Va fi bine, spuse el dând din cap cu credință. Am pornit să navigăm exact la momentul oportun și semnele sunt favorabile.

— Excelent, spuse Sartorilvrash căscând.

Preoții-Militanți din Askitosh, care plecau pe mare consultaseră fiecare deuleroscopist, astronaut, uranometrist, hieromancier, meteorolog, melempricist și preot pe care se puteau baza, pantru a determina decada, săptămâna, ziua, ora și minutul în care *Golden Friendship* trebuia să plece, beneficiind de condițiile cele mai prielnice. Semnele de naștere ale echipajului și lemnul din care era făcută chila vasului fuseseră luate și ele în considerare. Însă cel mai convingător semn stătea în ceruri, unde cometa lui YarapRombry, zburând sus, în cerul nordic al nopții, trebuia să pătrundă în constelația zodiacală *Golden Ship*, la șase și unsprezece minute și nouăzeci de secunde în acea dimineață. Și acesta a fost timpul în care au fost ancorile ridicate și vâslașii au început să vâslească.

Era mult prea de dimineață pentru Sartorilvrash. Nu se bucura de lungul și primejdiosul voiaj. Stomacul său se simțea dezgustat. Îi dispăcea rolul care îi fusese încredințat și pentru a-i încununa disconfortul, iatăl pe lo Pasharatid plimbându-se pe navă și fiind suspect de prietenos, ca și cum nici o dizgrație nu ar fi căzut asupra lui. Cum, oare, se putea comporta un bărbat în felul acesta?

Se părea că Dienu Pasharatid putea aranja orice. Probabil datorită viclenei edaptări a ex-cancelarului lui JandoAnganol la propriile ei planuri, și proiectelor comisiei ei de război. Poate prin acestea îl salvase pe soțul ei din Inchisoare. Lui i se permisese să navigheze cu armata pe *Golden Friendship* în calitate de căpitan al artileriei ușoare, probabil în înțelegerea faptului că o lungă călătorie pe mare, cu cel de-al nouă sule zecelea vas comercial înarmat, era la fel de rea ca și o condamnare la închisoare, chiar și cu o ședință în Marea Roată a Kharnabhar-ului.

În ciuda acestei înguste căi de scăpare din fața justiției, Pasharatid era mai arogant decât oricând. Se lăudă în fața lui Sartorilvrash că în momentul în care vor ajunge în Ottassol, el va comanda armata; făcuse tot posibilul pentru a obține comanda cuceririi Ottassol-ului.

Sartorilvrash se închise în cușetă și își aprinse o veronikană. Fu imediat lovit de răul de mare. Acesta nu-l deranjase pe drumul spre Askitosh. Acum parcă recupera timpul pierdut.

Timp de trei zile ex-cancelarul își declină toate gândurile. Se trezi în cea de-a patra zi simțindu-se extraordinar de bine și urcă pe punte.

Vizibilitatea era bună. Freyr îi spraveghea traversând apele, jos, către nord-nord vest, undeva în direcția din care venise *Golden Friendship*. Umbra corabiei dansa, tăind suprafața mării, curale. Aerul era lare în lumină și avea un gust minunal. Sartorilvrash își înlinse brațele și respiră adânc.

Nu se vedea nici un petec de pământ. Batalix apusese. Dintre navele care îi escortaseră din port, ca gardă de onoare, rămăsese numai una, navigând la două leghe sub vânt, cu steagurile fluturând. Aproape pierdut în distanța albastră, se vedea un ciorchine de vase de pescuit.

Era atât de încântat, încât era capabil să stea în picioare fără a se simți jalnic, atât de puternic era cântecul pânzelor și lăgălurilor, încât abia auzi salutărilor ce-i fură adresale. Când acestea fură repetate, se întoarse și privi chipurile lui Dienu și lo Pasharatid.

— Ai fost bolnav, spuse Dienu. Toală simpatia mea. Din nefericire, borlienezii nu sunt buni marinari, nu-i așa?

lo spuse repede:

— Cel puțin, acum te simți mai bine. Nu este nimic mai bun pentru sănătate, decât o lungă călătorie. Călătoria aceasta este de aproape treisprezece mii de mile, astfel că, având vânt favorabil, ar trebui să ajungem în Ottassol în două decade și trei săptămâni.

În următoarele câteva zile, se strădui să-l ia pe Sartorilvrash într-un lur al vasului, explicându-i felul cum funcționa, până la ultimul detaliu. Sartorilvrash tua notițe asupra a ceea ce prea puțin îl interesa, dorind în inima sa borlieneză ca propria lui țară să aibă asemenea experiență în probleme nautice. Uskuții și alte națiuni ale Sibornal-ului aveau bresle și corpuri de meșleșugari care, în linii mari, erau similare cu cele ale națiunilor civilizate ale Campannat-ului, dar breslele lor maritime și militare excelau față de toate celelalte ca număr și ca eficiență, și supraviețuiseră/ar fi supraviețuit triumfător — pentru că timpul era condițional-eternal-subjonctiv — în condițiile lernii-Weyr.

— Iarna, explică Pasharatid, era foarte severă în nord. De-a lungul celor mai friguroase secole, Freyr rămânea întotdeauna sub orizont. Iarna era întotdeauna în inimile lor.

— Asta o cred, spuse Sartorilvrash solemn.

În Iarna-Weyr — chiar mai mult decât în Vara cea Mare — oamenii de la limita ghețurilor din nord depindeau de mări pentru a supraviețui. De aceea, Sibornal-ul avea numai câteva nave particulare. Toate navele aparțineau Ligii Preoților-Marinari.

Emblemele Ligii decorau pânzele navelor, făcând din funcționalismul lor un lucru de o oarecare fumusețe.

Pe pânza principală era zugrăvit simbolul Sibornal-ului, cele două inele concentrice, unite prin două spițe ondulate.

Golden Friendship avea un arbore trinchet, un arbore mare și un arbore artimon, care se proiecta deasupra bompresului și care era ridicat numai sub vânt favorabil, pentru a grăbi înaintarea. Io Pasharatid îi explică exact câți metri pătrați de pânze puteau fi desfășurați în orice moment.

Sartorilvrash nu era total potrivit în a fi plictisit cu un asemenea aflux de informații. Își sacrificase mare parte din viață încercând să discearnă ce anume era speculație și ce era real, iar să aibă acum o constanță sursă de noutăți nu era chiar în afara oricărei tentații. Totuși, se întreba asupra motivului pentru care Io Pasharatid trebuia să ajungă într-o asemenea măsură de a-i arăta prietenie; nu era o caracteristică predominantă a sibornalezilor și nici nu fusese evidentă în Matrassyl.

— Ești în pericol să-l obosești pe Sartorilvrash cu aceste lucruri, dragă, spuse Dienu în cea de-a șizecea zi a călătoriei.

Ea îi părăsi, lăsându-i în locul în care se aflau și se strecură în cel mai înalt punct al dunetei, în spatele unui țarc ce adăposlea femele arange. Nici un centimetru de pe punte nu era irosit fără a fi folosit într-un scop: rulouri de funii, depozite, muniție, vite. În cele două companii de soldați care erau la bord, aceste femele erau forțate să-și petreacă cea mai mare parte a zilei, fie ea umedă sau frumoasă, stând pe punte, împiedicând mișcărilor marinarilor.

— Probabil că-ți lipsește Matrassyl-ul, spuse Pasharatid, vorbind tare în vânt.

— Probabil că-mi lipsește liniștea studiilor mele, da.

— Precum și alte lucruri, îmi imaginez. În ciuda multora dintre tovarășii mei uskuți, mi-a plăcut limpul pelrêcul în Matrassyl. A fost foarte exotic. Prea cald, desigur, dar nu-mi păsa de asta. Cei cu care am venit în contact erau oameni.

Sartorilvrash privea cum arangii se luptau să se întoarcă în țarcurile lor. Ei furnizau laptele pentru ofițeri. Știa că Pasharatid va ajunge în cele din urmă la ceea ce avea de spus.

— Ragina Myrdeinggala era o doamnă extraordinară. Este o rușine că ragele a exilat-o, nu crezi?

Deci asta era. Înainte de a da replica, așteptă.

— Ragele a văzut că datoria lui era în a-și servi țara...

— Probabil că simți amărăciune față de felul în care ai fost tratat. Probabil că-l urăști.

Deoarece Sartorilvrash nu replică, Pasharatid spuse, sau mai degrabă strigă încel în urechea lui.

— Cum a putut, oare, îndura să abandoneze o doamnă alăl de frumoasă ca regina?

Nici un răspuns.

— Oamenii voștri din pöpor o numesc Ragina Raginelor, nu-i așa?

— Așa este.

— În viața mea n-am mai văzut o femeie alăl de frumoasă.

— Fratele ei, YeferalOboral, era un bun prieten al meu.

Această remarcă îl redusă la tăcere pe Pasharatid. Păru aproape pe cale să pună capăt conversației, când, cu o răbufnire a sentimentelor, spuse:

— Numai să fii în prezența raginei MyrdemInggala, numai s-o vezi... poate face un bărbat... poate afecta un bărbat ca...

Nu-și termină propoziția.

Condițiile vremii erau schimbătoare. Un sistem complex de arii de presiune înaltă și joasă aduse ceturi, ploi fiecînjii maronii, așa cum întâlniseră în călătoria către Sibornal — obîșnuitele *cefuri uskuti, urcătoare și coborătoare* — și perioade de senin, când liniile de coastă ale Loraj-ului puteau fi uneori zărite, la lumina stelelor. Totuși, realizaseră un timp bun, datorită vînturilor călduțe care sulfau dinspre sud-vest, sau răcoroase, dinspre vestul nord-vestului.

Plicliseala îl făcu pe Sartorilvrash să se familiarizeze cu fiecare parte a navei. Văzu cum oamenii erau alăl de înghesuiți, încât dormeau pe punte pe grămezi de frînghii, sau pe rezervoarele de sub punte, cu călcăiele proptite pe pereții despărțitori.

Nu era nici un inch de spațiu liber.

Zi de zi, mirosul de pe navă crescă. Pentru a-și putea face nevoile solide, bărbații își scoteau pantalonii și se lărau de-a lungul unei scânduri așezate peste bordul navei, pe care trebuiau să se balanseze, ținându-se de o frînghie ce cobora din vârful vergii. Urinalul se făcea în partea de sub vînt, peste bord — și într-o duzină de alte locuri, judecând după mărturiile olfactive. Ofițerii se descurcau aproape la fel de rău. Femeile se bucurau de mai multă discreție.

După aproape trei săptămăni pe mare, cursul fu schimbat de la vest la vest prin nord-vest, și *Golden Friendship*, împreună cu însoțitorii săi, navigară în Golful Persecuției.

Golful Persecuției era o mare și melancolică creștătură, de peste o mie de mile lungime și cinci sute de mile adâncime a coastei Loraj-ului. Chiar de la gura acesuia, marea se liniște, în timp ce zi de zi vântul băluse și temperatura scăzuse. Curând trecură printr-o ceață sîdefie, spartă numai de strigătele oamenilor de veghe, care comunicau adâncimile. Călătoreau acum prin recunoaștere oarbă.

Nerăbdarea îl cuprinse pe Sartorilvrash. Se retrase în cabină pentru a fuma și pentru a citi. Chiar și aceste ocupații erau nesatisfăcătoare, pentru că stomacul său urla ca un câine pierdut. Deja rațiile de pe vas îi provocau crampe la stomac, deși fusese un om solid în timpurile lui bune. Rațiile oamenilor erau compuse din pește sărat, ceapă, măsline, sau ulei de pește cu pâine, în fiecare dimineață, supă la prânz și repetarea micului dejun la cină, cu o brînză tare substituind peștele. O ulcică de vin de smochine, sau yoodhl, era servită fiecărui om de două ori pe săptămână.

Oamenii suplimentau această dietă cu pește proaspăt, pescuit de peste bord. Ofițerii stăteau puțin mai bine, primind câte un pic de lapte întepător de arang, la care era adăugat coniac, pentru cei de gardă. Sibornalezii nu se plîngeau de această dietă decât de formă, căci erau obișnuiți cu ea.

Înaintînd cu o viteză de cinci noduri, trecură paralela de treizeci și cinci de grade nord, părăsind astfel tropicele, pentru îngusta zonă nordică temperată. În aceeași zi, se auziră înspăimîntătoarele ciocniri prin ceață și o serie de valuri enorme făcură nava să se agite pulemic. Apoi din nou tăcere.

Sartorilvrash își scoase capul afară din cabină și-l întrebă pe primul marinar care trecu ce se întâmplase.

— Coasta, spuse omul și, într-o dispoziție de comunicativitate, adăugă încă un cuvânt: ghețanii.

Sartorilvrash dădu din cap satisfăcut. Se întoarse la carnelul său de noapte, care era pe cale de a deveni jumal, din dorința unei ocupații mai bune.

— Chiar dacă uskuții nu sunt civilizați, îmi largesc cunoștințele despre lume. După cum este bine cunoscut, globul nostru este mărginit de două mari benzi de gheață. În extremul nord și în extremul sud, se află ținuturile formale numai din gheață și zăpadă. Nenorocitul continent al Sibornal-ului este încărcat în mod special cu acest supărător material care poate că este vinovat de inimile moarte ale acestui popor. Cum se face că se îndreaptă către el, ca și alrași de un magneț, în loc să navigheze către mări mai calde? Oricare ar putea fi scopul

acestei daviații, nu voi întreba. Nu doresc să risc alte lecții din partea demonului meu personal, Pasharatid. Dar, cel puțin, mi-ar putea permite să zăresc acea expansiune înspăimântătoare, care constituie alfa și omaga ale lumii.

Noaptea sosi o furtună feroce, care se abătu asupra lor fără nici un avertisment. *Golden Friendship* nu putu decât să se arunce în ea și să se descurce. Valuri imense se năpusteau pe punte, trimțând stropi până sus, către vergi. Se auzeau, de asemenea, bufnituri amenințătoare, care răsunau de-a lungul navei, ca și cum un gigant al adâncurilor cerea să fie admis la bord — astfel gândi ex-cancelarul Borlien-ului, Sartorilvrash, agățându-se îngrozit de patul său. Stînsese singura lampă cu seu din cabină, după cum cereau ordinele. Zăcea în întunericul zgomotos, uneori blestemându-l pe JandolAnganol și rugându-se la cel Atotpulemic. Gigantul din adâncuri prinsese ferm, de acum, nava în ambele mâini și o zdruncina înlocmai cum un maniac ar fi zdruncinal un leagăn în încercarea de a scoate copilul afară din el, pentru a-l vedea. Spre uimirea lui ulterioară, Sartorilvrash adormi în timp ce acest proces de decantare era la puterea maximă.

Când se trezi, nava era din nou liniștită, mișcându-se abia simțit. Dincolo de hublou, se întindea și mai mullă ceață, luminată de un soare jalnic. Înaintând pe scara dinspre punți, trecând pe lângă soldații adormiți, privi în sus către cer. Încurcată în velatură, era o monedă palidă de argint. Privea chipul lui Freyr. Îi reveni în memorie o poveste pe care o citise cu plăcere în compania Raginei Raginelor, fiicei acesteia, TatromanAdața, despre ochiul de argint din cer, care în cele din urmă plecase.

Omul de vaghe striga sondajele. Pe mare pluteau bucăți de gheață, multe modelate în forme absurde. Unele semănau cu niște copaci pipemiciți, sau cu niște ciuperci monstruoase, ca și cum zeul gheții și-ar fi pus în minte să născocească grolești copii ale naturii vii. Acestea erau lucrurile care veniseră bufnind în punctul culminant al furtunii, și era un motiv de recunoștință faptul că doar puțini ghețari erau de mărimea unei jumătăți din navă. Aceste misterioase forme ieșeau din ceață numai pentru a se reîntoarce în abstract.

După un timp, ceva îl făcu pe Sartorilvrash să-și concentreze atenția și să privească în sus. Dincolo de o îngustă întindere de apă erau două capete de phagor. Ochii lor priveau nu către nava care trecea, ci unul către celălalt... Putea vedea fețele lor lungi, cu maxilarul mizantropic, cu ochii protejați de

proeminențe osoase și cu cele două coame îndreptându-se în sus.

Și totuși, imediat ce recunosc sălbăticiunile, Sartorilvrash știe că se înșela. Aceștia nu erau phagori. Privea la două animale sălbatice care se înfruntau.

Mișcarea navei împrăștie puțin ceața, înfățișând o mică insulă, nu mai mare decât un smoc, totuși cu un mic povârniș abrupt pe versantul apropiat. Cocoșate pe vârful golaș al insulei, stăteau două animale patrupede. Blănurile lor erau maronii. În afară de culoare și de înălțime, semănau puternic cu ancipitalii.

Apropierea diminua asemănarea. Aceste două animale, deși se înfruntau unul pe celălalt, nu aveau nici încăpățănarea și nici privirea independentă, care îi caracteriza pe phagori. În esență, cele două coame îl făcuseră pe Sartorilvrash să ajungă la concluzii greșite.

Unul dintre animale își înclinase capul, să privească spre navă. Prințând momentul, celălalt își coborî fruntea și se năpusti înainte, cu o mișcare puternică din umăr. Sunetul izbiturii ajunse până la navă. Chiar dacă animalul nu se mișcase mai mult de trei picioare, întreaga greutate a corpului său, sprijinită pe picioarele dinapoi, fu pusă în această lovitură.

Celălalt șovăi. Încercă să-și revină. Înainte de a-și coborî capul, veni a doua lovitură. Picioarele sale dinapoi alunecară. Căzu pe spate, zbatându-se. Lovi apa cu o puternică plesnitură. *Golden Friendship* își continuă drumul. Scena rămase ascunsă în ceață.

— Credeam că-i recunoști, spuse o voce, lângă umărul lui Sartorilvrash. Sunt fiambregi, din familia bovidae.

Preotul Militant-Amiral Odi Jeseratabhar abia îi vorbise lui Sartorilvrash, pe parcursul călătoriei. Cu toate acestea, el nu pierduse nici o ocazie de a o obseva în îndeplinirea îndatoririlor. Avea un creier inteligent și se comporta bine. În ciuda liniilor severe ale chipului ei, comportamentul său era însuflețit, iar bărbații răspundeau cu bunăvoință ordinelor ei. Inflexiunile din voce și uniforma o trădau ca fiind o persoană de rang mare; totuși, apropierea ei era neformală, conferind chiar o aluzie de atracție trupestă. O plăcea.

— Acesta este un țarm pustiu, doamnă.

— Există și mai rele în timpurile primitive, uskuoshk obișnuiau să-și lase comandanții aici, părăsindu-i pentru a se apăra singuri. Zâmbi și ridică ușor din umeri, ca și cum ar fi înălțural prostiile trecutului. Pielele ei blonde îi scăpaseră de sub pălăria plată, marinărească, pe care o purta.

— Și comandanții au supraviețuit?

— Într-adevăr, câțiva s-au căsătorit cu cei din populația locală, lorajii. Într-o oră, câțiva dintre noi vom merge la țarm. Pentru a compensa impolitețea mea, de a te fi ignorat alături de mult timp, te invit să vii și tu, ca oaspelele meu. Poți vedea cum arată Golful Persecuției.

— Aș fi fericit. Își dădu seama imediat cât de minunat ar fi să scape un timp de pe navă.

Golden Friendship, cu *Union* în urma ei, înainta încet prin apele liniștite. Când ceața se împrăștie, o linie solemnă a țărmului se înfățișă. Era accidentată, lipsită de culoare. În locul în care terasele erau erodate, pământul cobora pentru a întâlni oceanul. Către acest punct se îndreptă în cel nava, trăsându-și cursul printre un număr de mici insule, mai dăgrabă niște aglomerări de stânci. Drumul era baral, de asemenea, de bancuri de nisip. Din unul dintre bancuri ieșeau coastele unei epave. Dar imediat ancora fu aruncată și yola fu coborâtă. Strigătele marinarilor răsunau găunos în mijlocul pustietății.

Odi Jeseralabhar îi ajută cavaleresele pe Sartorilvrash să coboare parapetul navei. Urmare Pasharalizii, apoi șase bărbați înarmați cu carabinele grele. Vâslașii phagori își trecură peste bord vâslele, iar ambarcațiunea se mișcă printre bancurile de nisip, către un chei în ruină.

Flambragii, asemănători cu phagorii, dominau scena. Doi mari masculi se luptau cu coarnele, pe o plajă stâncoasă, călcând cu copitele pe scoici sfărâmate. Masculii aveau mici coame, altfel sexele abia puteau fi distinse. Ca și la alte specii helliconiene, exista un mic dimorfism sexual, datorat mai pronunțatului dimorfism sezonier. Dar și femelele și masculii flambragii aveau culoarea variind de la negru, la umbre de roșu cafeniu, cu părțile de pe burtă albe. Stăteau pe cele patru picioare, sau cu umerii înălțați. Toți aveau coame ștefuite, îndreptate în sus. Semnele de pe fețe variau.

— Acesta este anotimpul lor de împerechere, spuse Preotul Militant-Amiral. Numai furia rului le împinge pe sălbăticiuni să se aventureze în apele înghețate.

Ambarcațiunea alunecă lângă chei și grupul coboară. Sub picioare aveau stânci ascuțite. La distanță, se puteau auzi detunături, când gheața se prăbușea dintr-un ghețar în mare. Norii de deasupra capului erau cenușii ca fierul. Vâslașii phagori rămăseseră în ambarcațiune, încrucișându-și vâslele, nemișcați.

O armată de crabi se repezi afară, să încercuiască grupul care acostase, ridicându-și amenințători brețele asimetrice. Nu

atacară. Mușchetarii omorără câțiva cu lovituri de armă, după care lovarășii lor se năpustiră asupra lor și îi împrășliară. Imedal ce începu aceasă pelrecere, și crabii fură împrăștiați, un pește cu dinți sări din apă, apucă unul dintre crustacei și se scufundă, dispărând din vedere.

Înșiruindu-se în acest peisaj idilic, trăgătorii lucrau în perechi, unul întind, celălalt susținând țeava. Țintele lor fură câteva femele de flambreg, care se luptau la câțiva yarzi mai departe, indiferente la grupul de pe navă. Armele traseră. Două femele căzură, lovite. Trăgătorii își schimbă pozițiile și armele. Încă trei trageri. De această dată, trei vaci căzură. Restul cirezii se împrăștie.

Oamenii și phagorii lipăiau acum prin apa mică și printre bancurile de nisip. Strigăte încurajatoare se auziră de pe navă, pe bordul căreia erau șiruri de oameni urmărind acest sport.

Doi dintre flambregi nu erau morți. Un ochilor scoase un cuțit cu lamă scurtă. Cu acesta le tăie șira spinării, pe când încercau să se ridice în picioare și să fugă.

Păsări mari și albe veniră bălând din aripi deasupra scenei, pentru a se roti pe un curent de aer, cu capelele întorcându-se într-o parte și în alta, ca și când ar fi adulmecat moartea. Se năpustiră, făcând vânt oamenilor cu aripile și greblând cu picioarele lor lungi.

Marinarii se lupară alături cu crabii, cât și cu păsările, în timp ce omul cu cuțitul își vedea de treabă. Cu o lovitură lungă, deschise abdomenul animalelor ucise, ajungând până în interior, le scoase măruntaiele, punându-le alături, pe mal. Cu mișcări rapide și sigure, el separă picioarele de dinapoi de trunchiuri. Sângele auriu i se prelingea pe mână. Păsările țipau deasupra capului său.

Phagorii purtară picioarele și carcasele înapoi în yolă.

Avu loc o altă rundă de ucideri. Între timp, Pasharatizii aduseră din barcă o sanie. Patru phagori voinici prinseră sania și o traseră la mal. Sartorilivrash fu invitat să-i urmeze.

— Îți vom oleri o scurtă călătorie, pentru a vizita ținutul, îi spuse Odi Jeseratabhar, cu un zâmbel reținut. El gândi că aceasla era scuza lor pentru a profita de un scurt răgaz. I se alătură potrivit și pașii.

Îi întâmpină un puternic miros de fermă. Flambregii galopau în jur, ca și cum nimic nu s-ar fi petrecut, în timp ce păsările albe se lupau pentru măruntaie. Urmând sania, oamenii urcară panta. Văzură alte animale semănând cu flambregii, dar cu blănuri mai păroase și mai cenușii, și cu coarne inelate.

Aceștia erau yelkii. Dienu Pasharatid spuse disprețuitoare că yelkii ar fi trebuit să fie împușcați, în locul flambregilor. Carnea roșie era mai bună decât cea galbenă.

Nimeni nu răspunse acestui comentariu. Sartorilvrash privi către lo. Fața omului era închisă. Părea total distras. Era oare posibil să se gândească la regină?

Își urmară drumul în sus, printre bolovanii imenși, depuși de un ghețar care dispăruse. Pe unii bolovani, unde condamnații încercaseră să se immortalizeze, erau zgâriate nume vechi și date.

Grupul ajunse pe un teren mai nivelat. Respirând adânc, admirară priveliștea. Cele două nave pluteau pe suprafața întunecată a apei peste care se așterneau pânzele unui cer negru. Mici iceberguri erau ici și colo; unele, antrenate de un curent, se mișcau rapid spre depărtarea sumbră și puteau fi luate, din greșeală, drept pânze. Însă nu exista nici o viață omenească.

În partea cealaltă se întindea ținutul Loraj-ului, până în Regiunile Circumpolare. Ceturile încă se dispersau, pentru a dezvălui o câmpie aproape fără relief. În goliciunea ei absolută, exista o anumită măreție. La picioarele lor, pământul era lipsit de iarbă, imprimat cu amprente de mii și mii de copite.

— Aceste câmpii aparțin flambregilor, yelkilor și yelkilor giganti, spuse Dienu Pasharatid. Și nu numai câmpiile, ci întreg ținutul.

— Nu este un loc pentru bărbați și femei, spuse lo Pasharatid.

— Flambregii și yelkii arată asemănător, și lotuși diferă anatomic, spuse Odi Jeseratabhar. Yelkii sunt necrogeni. Tinerii lor se nasc din corpurile lor și se hrănesc cu hoiturile lor, în loc de lapte. Flambregii sunt vivipari.

Sartorilvrash nu spuse nimic. Era încă zguduit de masacrul de pe țarm. Armele încă trăgeau. Scopul pentru care vasele intraseră în Golful Persecuției era exact obținerea de carne proaspătă.

Cei patru phegori îi trăgeau acum cu sania pe cei patru oameni. Câmpia se dovedi a fi îmbibată cu apă, presărată cu iazuri și mlaștini. Înaintarea era lentă. Înspre nord se întindeau dealuri joase, colorate în muștar, cu flancurile presărate cu molizi pilici și alți copaci lemerari. Copacii aveau mai puțin succes la câmpie, unde ramurile lor erau îngreunate de cuiburile păsărilor, construite din bețe și plută. Frunzele lor erau pătate cu picături albe.

Navele și marea dispărură din vedere. Aerul era răcoros, mai puțin încălcat de influența mării. Un miros de animale în împerechere plutea deasupra pământului. Sunetul tragerilor muri în depărtare. Călătoreau de aproape o oră, fără să vorbească, savurând marele spațiu din jurul lor.

În vecinătatea unui bolovan striat cu ocră, Preotul Militant-Amiral anunță un popas. Coborără din sanie și se depărtară unul de altul, agitându-și brațele. Singurele sunele erau țipatele păsărilor și suflarea vântului. Apoi detectară un huruit îndepărtat.

Pentru Sartorilvrash, huruitul sugera numai un ghețar depărtat care se sfărâma. Îl neglija, în plăcerea lui de a avea din nou pământul sub picioare. Cu toate acestea, femeile priviră grave una către cealaltă și urcară fără să vorbească în vârful bolovanului. Cercelară în jur și dădură strigăte de alarmă.

— Voi, brulelor, trageți sania mai aproape sub stâncă, spuse în Hurdhu Odi Jeseralabhar către phagori.

Huruitul se transformă într-un lunel, care izbucni de peste tot. Ceva se înlămpla pe pantele joase din vest. Erau în mișcare. Cu leroarea cuiva pus față în față cu un element natural dincolo de orizontul imaginației sale, Sartorilvrash alergă spre stâncă și începu să urce. Io Pasharatid îl ajută să se cațere pe un povârniș, unde era suficienț loc pentru toți patru. Phagorii stăteau lângă bolovan, lapții lovindu-le deschiderea nasului.

— Vom fi în siguranță aici, până ce vor trece, spuse Odi Jeseralabhar. Vocea ei tremura.

— Ce esle? Întrebă Sartorilvrash.

Printr-o ceață groasă, depărtările se rostogoleau ca un covor și se năpusleau către ei. Puteau numai să privească în lăcere. Covorul se transformă într-o avalanșă de flambregi, avansând pe un front larg.

Sartorilvrash încercă să-i numere. Zece, douăzeci, cincizeci, o sută — era imposibil. Frontul ce avansa era de o milă lățime, două, cinci mile, și cuprindea cireadă după cireadă de animale. Șiruri fără sfârșit de yelku și flambregi convergeau în câmpia unde se afla bolovanul. Pământul, stâncă, aerul din jur vijbrau.

Cu gâturile întinse, cu ochii strălucind, saliva curgând din gurile lor deschise, cirezile continuau să vină. Se împărțiră în două curenți vii, de o parte și de alta a bolovanului, se reuniră la capătul celălalt și trecură mai departe. Mierle albe pluteau deasupra lor, ținând pasul cu nu mai mult decâț o rară bălaie din aripi.

În entuziasmul lor, cei patru oameni își întinseră brațele, țipară, se egltară, chiură cu voioșie. Dedesubtul lor era o mare de vieți copitate întinzându-se înapoi și dincolo de orizont. Nici măcar un animal nu se uita în sus, la oamenii care gesticulau; fiecare știa că a pierde pasul însemna moartea.

Voioșia oamenilor scăzu repede. Cei patru se așezară ghemuiți, unul lângă celălalt. Priviră în jur cu nepăsare crescândă. Cireada încă trecea. Batalix tresări, apoi apuse în aureole concentrice de lumină. Încă nu se vedea capătul cirezii. Animalele continuau să curgă spre ei, cu miile.

Cățiva Ilambregi se delatașară de restul turmei, pentru a lropoti prin golf. Alții plonjară direct în mare. Alții încă galopau în lransă, peste terase, către moarte. Turma principală de animale se năpustise în jos, spre adâncuri, și în sus, de cealaltă parte, îndreptându-se către nord-est. Orez treceau. Animalele continuau cu zgomotul lor monoton, ca de tobe.

Deasupra capetelor, magnifice perdele de lumină se desfășurau și străluceau, ridicându-se către zenit. Însă oamenii deveniră abăluți. Se ghemuiră pe terasa lor. Cei patru phagori stăteau lipiți de perelele stâncii, cu sania în lașa lor, pentru protecție.

Freyr alunecă, micșorându-se către orizont. Începu să cadă ploaia, la început nesigură. Lumina de deasupra se stinse, pe măsură ce ploaia deveni mai grea, înmuind pământul și schimbând sunetul provocal de animale.

Ploaia înghețată căzu ore întregi. Odată ce se instalase, domina asemenea cirezii, cu nici o variație în monotonia ei.

Înlunericul și zgomolul îi izolaseră pe Sartori Ivrash și Odi Jeseralabhar de ceilalți. Se înghesuiră unul în celălalt, pentru a se proleja reciproc.

Forța dezlănțuită a animalelor și elementelor naturii îi pălrunseră pe Sartori Ivrash. Se ghemuise, cu sprâncenele lipite de loracele Amiralului, revăzându-și viața și așleplându-și moartea.

"Am trăit în singurătate, toată viața", gândi el. "O singurătate deliberată. Mi-am îngădui să mă îndepărtez de frații mei. Mi-am neglijat soția. Învățătura mea a izvorât din acel îngrozitor simț al singurătății: prin învățătura mea m-am îndepărtat și mai mult de tovarășii mei. De ce? Ce m-a posedat?"

Și de ce l-am tolerat alăta vreme pe JandolAnganol? Oare am recunoscut la el o tulburare asemănătoare cu a mea? Îl admir pe JandolAnganol. El lasă durerea să vină la suprafață. Dar când m-a lovit, a fost ca un viol. Nu pot uita asta, sau

arderea deliberată a cărților mele. Mi-a ars apărarea. Ar arde lumea, dacă ar putea...

Sunt diferit acum. M-am separat de singurătatea mea. Voi fi diferit, dacă voi scăpa. Îmi place această femeie, Odi. Îi voi arăta asta.

Și undeva, în această sălbăcie a vieții, voi găsi mijloacele să-l dobor pe JandolAnganol. Timp de ani înregi am înghițit insulte și amărăciune. Acum, de dragul tuturor, voi avea grijă ca el să fie înălțurat. El m-a doborât pe mine. Îi voi doborî și eu. Nu este nobil, dar noblețea mea s-a dus. Noblețea este pentru mulțime."

Răse și îrigul îi îngheță dinții din față.

Descoperi că Odi Jeseratabhar plângea, și probabil plângea de destulă vreme. Cu îndrăzneală, o trase către el, apropiind-o până când obrații lui aspri se lipiră de ai ei. Fiecare centimetru al apropierii lor fu însoțit de duduitul nelimitat al copitelor ce fremătau în lunderea în lunecată.

El șopli aproape la în lundere cuvinte de consolare.

Ea se în lundere astfel încât gurile lor aproape că se alinaseră.

— Asupra mea cade vina pentru asta. Trebuia să prevăd că s-ar fi putut întâmpla...

Mai spuse ceva, dar care fu dus departe, de furtună. El o sărută. Era aproape ultimul gest volunlar care-i rămăsese. Căldura urcă în interiorul său.

Călătoria departe de JandolAnganol îl schimbase. O sărută din nou. Ea răspunse. Gustară o plăcere muluală pe buzele lor.

În ciuda disconfortului, oamenii căzuseră într-un fel de comă. Când se treziră, nu mai ploua, ci numai picura. Cireada încă mai trecea pe lângă slăncă. Încă se în lundea către orizontul îndepărtat, de ambele părți. Fură obligați să-și ușureze vezicile urinare agățați de o margine a bolovanului. Phagorii și sania fuseseră lărați în depărtare, în timp ce ei dormeau. Nimic nu rămăsese.

Ceea ce îi delermină să se ridice fu o invazie de muște ce sosiseră împreună cu cireada. După cum, în marea turmă, nu era numai un fel de animale, tot așa erau mai multe feluri de insecte zburătoare; toate erau capabile să sugă sângele. Se năpustiră cu miile asupra oamenilor, care lugiră să se adăpostească într-o mică grămedă și să se acopere cu keedranlele și cu mantiile. Orice bucată de piele expusă era instanlaneu acoperită și mușcală până când sângera.

Zăceau în sufocanta mizerie, în timp ce în jurul lor marele bolovan tremura, ca și cum încă ar mai fi călătorii pe ghețarul care îl depusese în câmpie. Mai trecu încă o zi. O altă înserare, o altă noapte.

Balalix răsări din nou, deasupra unei scene cu ploaie și ceață. În cele din urmă, forța cirezii slăbi. Corpul principal trecuse. Hoinari încă mai soseau, adesea mame flambregi, cu pui de un an. Mullimea de muște scăzuse. Către nord-est se auzea încă țuțuțu cirezii care dispărea. Mulți flambregi mai tropoteau încă de-a lungul liniei coastei.

Tremurând și înțepenii, oamenii coborâră pe pământ. Nu mai aveau altceva de făcut, decât să se întoarcă la țarm pe jos. Cu duhoarea animalelor în nări, pășiră înainte, asaltați de muște la fiecare metru. Nici un cuvânt nu fu schimbat între ei.

Nava pornise din nou. Părăsiră Golful Persecuției. Cei patru, care fuseseră împolmoliți în mijlocul cirezii, zăceau sub punte. Într-o febră dalorată mușcăturilor muștelor.

Prin creierul delirant al lui Sartorilvrash, cireada continua să călătorească, iar și iar, acoperind lumea. Realitatea aceslei prezențe masive nu se lăsa dusă, în ciuda faptului că lupta căl putea împotriva ei. Rămase chiar și atunci când se reslabili.

Imediat ce se refăcu suficient, merse lără ceremonie să-i vorbească lui Odi Jeseralabhar. Preotul Militant-Amiral fu încântat să-l vedă. Îl întâmpină într-o manieră prietenoasă și chiar înlînse o mână pe care el o prinse.

Ea se așeză în cușeta ei, acoperită doar de o pânză roșie, cu părul ei frumos lăsat liber pe umeri. Fără uniformă, părea și mai subțire decât oricând, dar mult mai abordabilă.

— Toate vasele care navighează pe distanțe mari poposesc în Golful Persecuției, spuse ea. De aici culeg animale vii și în special carne. Liga Preoților Marinari include puțini vegetarieni. Pește, vânal, crab. Am mai văzut și înainte turme de flambregi. Ar fi trebuit să flu mai atentă. M-au distras. Ce crezi despre ei?

El observase acel obicei al ei și înainte. În timp ce vorbea în timpurile sibish despre ea însăși, își întrerupea brusc vorbirea cu o întrebare, pentru a-și surprinde ascultătorul.

— N-am știut niciodată că sunt alătea animale în lume...

— Sunt mult mai multe decât îți poți imagina. Mai multe decât oricine poate și-ar putea imagina. Trăiesc peste tot în jurul pământurilor marelui cap de gheață, în asprele Regiuni Circumpolare. Milioane ca ei. Milioane și milioane.

În entuziasmul ei, ea zâmbi. Lui îi plăcu asta. Realiză căl de singuratic era, când ea zâmbi.

— Bănuiesc că migrau.

— Nu, nu e asta, după câte știu eu. Ei coboară după apă, însă nu rămân. Călătoresc în toate momentele anului, nu numai primăvara. Pot fi pur și simplu conduși de disperare. Nu au decât un singur dușman.

— Lupul?

— Nu lupii. Muștele. O anume muscă, în special. Acea muscă este tot atât de mare ca prima falangă a degetului meu. Are dungi galbene — nu poți greși. Își depune ouăle în pielea sârmalelor bovidae. Când ies larvele, sapă în adânc, intră în curentul de sânge și eventual rămân în buzunare, sub pielea spatelui. Acolo, larvele cresc, alingând mărimea unui fruct mare, până când în cele din urmă, ies din craterul lor și ced pe pământ, pentru a reîncepa ciclul vital. Aproape fiecare flambreg pe care l-am omorât are un asemenea parazit — edesea mai mulți.

— Am văzut indivizi care alergau înnebuniți, până când cădeau, sau se aruncau de pe povârnișurile înalte, pentru a scăpa de acea muscă dungată cu galben.

Ea îl privi binevoitoare, ca și cum această remarcă i-ar fi dat o satisfacție interioară.

— Doamnă, am fost șocal când oamenii voștri au împușcat câteva vaci pe țarm. Și totuși asta nu însemna nimic, acum îmi dau seama. Nimic.

Ea dădu din cap.

— Flambregii sunt o forță naturală. Nesfârșită. Nesfârșită. Ei fac umanitatea să pară că nu înseamnă nimic. Populația estimată a Sibornal-ului este în prezent de douăzeci și cinci de milioane. Există de mai multe ori acești număr de flambregi pe continent — probabil de o mie de ori mai mulți. La fel de mulți flambregi cum sunt și copacii. Este credința mea că, odată, întreaga Helliconie era populată numai de aceste vite și de aceste muște, venind și plecând fără încetare peste continente, bovidaele suferind continuu o tulburare de care perpetuu încercau să scape.

În fața acestei viziuni, amândouă părțile tăcură. Sartori Ivrash se înnoarse în cabina sa. Dar peste câteva ore, Odi Jeseratabhar îi trezi. El fu slănjenii s-o primească în spațiul acela strâmt ce duhnea.

— Oare povestea mea despre nelimitații flambregi te-a făcut melancolic? Era o oarecare cochetărie în întrebarea ei, cu siguranță.

— Dimpotrivă. Sunt încântat să întâlnesc pe cineva ca tine, atât de interesat în fenomenele acestei lumi. Aș fi dorit să fie mult mai clar înțelese.

— Sunt mult mai bine înțelese în Sibornal, decât oriunde în altă parte. Apoi se decise să îmblânzească lauda, adăugând:

— Poate din cauză că noi încercăm mai multe schimbări sezoniere decât voi, în Campannal. Voi, borlienezii, puteți uita de Marea Iarnă în timpul Verii. În timp ce noi ne temem numai de asta, căci dacă următoarea Iarnă-Weyr va fi mai reca cu numai câteva grade, atunci nu vor mai rămâne oameni. Numai phegori, și miliardele nepăsătoare de fiambregi. Poate că omenirea este un accident temporar.

Sartorilvrash o contempla. Își periașe părul liber pe umen.

— Și eu m-am gândit la fel. Urâsc phegorii, însă ei sunt mult mai rezistenți decât noi. Ei, cel puțin soarta omenirii este mai bună decât cea a fiambregilor mânași fără-nclare. Chiar dacă și noi avem echivalente pentru musca dungată cu galben... El ezită, dorind să audă mai multe din partea ei, pentru a-i testa inteligența și sensibilitatea.

— Când am văzut prima oară fiambregii, m-am gândit cât de mult semănau cu ancipitalii.

— Mult, sub multe aspecte. Ei bine, prietene, treci drept un învățat. Ce poți scoate din această asemănare? Ea îl testa, după cum indica plăcutul mod de a-i lachina. De comun acord, se așezară unul lângă altul pe pat.

— Madișii ne seamănă. La fel și nondadșii și Ceilaltii, deși mult mai puțin. Aici nu pare să fie nici o conexiune familială între oameni și Madiși, chiar dacă împerecherite madi-oameni sunt uneori fertile și dau naștere la urmași. Prințesa Simoda Tal este o asemenea dovadă. N-am auzit niciodată ca phagorii să se împerecheze cu fiambregii. Ei începu să râdă sec la aceeași nesiguranță.

— Presupunând că divinitățile genetice care ne-au format pe noi ar fi realizat o conexiune familială, cum ai numit-o, între omenire și madi, ai accepta atunci că există o conexiune între fiambregi și phagori?

— Aceasta ar trebui determinată prin experiment. Era pe cale de a explica experiențele lui din Matrassyl, dar decise să-și păstreze acest lucru pentru altă dată. O relație genetică implică asemănări exterioare. Phagorii și fiambregii au sângele auriu, ca proiecție împotriva frigului...

— Există dovadă și fără experiment. Eu nu cred, cum cred

majoritatea oamenilor, că fiecare specie este creată separat de Zeul Azoiaxic. Ea-și coborî vocea spunând acestea. Eu cred că granițele se estompază cu timpul, după cum granița dintre oameni și madi se va estompa din nou când regele tău JandolAnganol se va căsători cu Simoda Tal. Vezi încotro bat?

Era ea, oare, în secret o alee, cum era și el? Spre uimirea lui Sartori Ivrash, gândul acesta îi provocă o erecție.

— Spune-mi, zise el.

— N-am auzit despre phagori și flambregi care să se împerecheze, asta este adevărat. Cu toate acestea, am motive serioase să cred că, odăla, această lume nu era locuită de nimic altceva decât de flambregi și de muște — fără număr și fără inteligență, cu milioanele. Prin modificări genetice, din flambregi s-au dezvoltat ancipitalii. Ei sunt o versiune mai rafinată. Ce crezi despre asta? Este oare posibil?

El încercă să-i combată maniera de argumentație.

— Asemănările pot fi multe, dar sunt în principal numai de suprafață, lăsând la o parte culoarea sângelui. Ai putea spune la fel de bine, că oamenii și phagorii sunt asemeni, deoarece amândouă speciile vorbesc. Phagorii stau în picioare ca și noi, au propria lor inteligență. Flambregii n-au nimic de felul acesta, numai dacă acest galop nebunesc înainte și înapoi prin continent nu este cumva inteligență.

— Abilitatea phagorilor de a merge în picioare și de a folosi limbajul a venit după ce cele două linii de sânge s-au divizat. Închipuie-ți că phagorii s-ar fi dezvoltat dintr-un grup de flambregi care... care au găsit o alternativă la atergătura neîntreruptă, o cale de a rezolva problema muștelor.

Se priviră unul pe celălalt excitați. El ar fi dorit să-i spună lui Odi despre descoperirea lui privind hoxney-ii.

— Ce alternativă?

— Ascunzându-se în peșteri, de exemplu. Mergând în subteran. Eliberați de invazia de muște, și-au dezvoltat inteligența. S-au ridicat în picioare pentru a vedea mai departe și și-au folosit picioarele dinainte pentru a folosi unelte. În întuneric, limbajul s-a dezvoltat ca un substitut pentru vedere. O să-ți arăt într-o zi eseul meu asupra acestui subiect. Nu l-am mai arătat nimănui.

El râse la gândul că flambregii ar fi putut realiza asemenea lucruri.

— Nu de-a lungul unei singure generații, dragă prietene. De-a lungul multor generații. Fără sfârșit. Cei inteligenți au câștigat. Nu râde. Îl bătu peste mână. Dacă asta nu s-a petrecut

În timpurile trecute, alunci răspunde-mi la această întrebare. Cum se face că gestația la gillote este de un an al lui Batalix — în timp ce gestația la o vacă a flambregilor durează aceeași perioadă de timp? Oare asta nu dovedește o înrudire genetică?

Navigând în continuare, trecură pe lângă cele două porturi în extremul sud al coastei Loraj-ului, care se întindea între tropice. Din portul Ijivibir, o caravelă de 600 de tone, numită *Good Hope*, plecă pentru a însoți *Golden Friendship* și *Union*. Constituia o vedere îndrăznească, cu pânzele ei pictate în dungi verticale. Tunurile traseră de pe nava cu flămuri, în semn de saluț, și marinarii strigară urale. Pe oceanul gol, cele trei vase erau mult mai multe decât două.

O altă ocazie fu marcată în momentul în care ajunseră în punctul cel mai de vest al cursului lor, la longitudinea de 29 grade est. Era ora zece și douăzeci și cinci. Freyr se afla sub linia orizontului, aruncând deasupra o strălucire de culoarea caisei. Strălucirea, dizolvându-se la orizont, părea să radieze din apele întunecoase. Marca mormântul din care marele soare urma să răsară. Undeva, ascuns în acea strălucire, se întindea ținutul sacru al Shivenink-ului; undeva în Shivenink, sus în munți care porneau de la mare până la Polul Nord, era Marea Roată a Khamabhar-ului.

Un corn de vânătoare răsună, cântând "Toate Măinite". Cele trei nave se adunară. Fură spuse rugăciuni, se cântă, toți se așezară pentru rugăciuni cu degelele pe frunți.

Din ceața de culoarea caisei răsări o pânză. Printr-o glumă a luminii, apărea și dispărea ca o viziune. Păsările zburau deasupra calargelor, îndepărtate fiind de curând de pe pământ.

Era un vas în întregime alb, cu pânzele albe, cu bordul proaspăt vopsit în alb. Pe măsură ce se apropia, trăgând o salvă de tun în semn de saluț, cei de la bordul celorlalte nave văzură că era o caravelă, nu mai mare decât *Good Hope*, dar pe pânza ei principală fiind întipărită marea hierogramă ce reprezenta însăși roata, cu cercul interior și cel exterior unite prin două linii ondulate. Această era *Vajabhar Prayer*, numită astfel după portul principal al Shivenink-ului.

Cele patru vase se apropiau, ca patru porumbei cuibărindu-se împreună pe o ramură.

Fură date sumedenie de ordine din partea Preolului-Militant Amiral. Bompresele se înloarseră, cordajele scârțâiră, pânzele se înlinseră. Mica flotă începu să navigheze spre sud.

Culorile din apă se schimbă într-un albastru mai închis. Navele părăseau Marea Pannoval-ului la pupa și intrau în limitele nordice ale vastului Ocean Climent. Imediat întâlniră vreme rea. Avură parte de ea mult timp, luptând cu marea agitată și cu furtunile înlămplătoare, în care fură bombardati de o gigantică grindină. Zile întregi nu văzură soarele.

Când în cele din urmă ajunseră în ape mai liniștite, zenitul lui Freyr era mai jos decât înainte, și al lui Balalix undeva mai sus. În port se vedeau povârnișurile cele mai vestice ale redutei Campannat-ului, Capul Findowel. Odată ce ocoliră Findowel, navigară către locul cel mai apropiat de ancorare de-a lungul coastei continentului tropical, pentru a se odihni acolo timp de două zile. Tâmplarii reparară stricăciunile furtunii, membrii Ligii Preoților Marinari cusură pânzele, înolară în laguna caldă. Atât de binevenită fu vederea bărbaților și femeilor zbenguindu-se goi în apă — puritanii sibornalezi erau curios de impudici cu această ocazie — că până și Sartorilvrash se aventură în apă într-o pereche de chiloți de mătase.

Pe când stătea apoi pe plajă, încălzindu-se la pulerea ambilor sori, privi înotătorii urcând unul câte unul. Majoritatea echipajul lui *Good Hope* era format din femei, voinic construite. Suspina după tinerețea sa. Io Pasharatid urcă alături de el și-i spuse încetșor:

— Și dacă ar fi fost acea frumoasă Regină a Reginelor aici, ei?

— Și ce-i cu asta? Rămase privind apele, sperând că Odi va ieși goală.

Pasharatid îi Impunse între coaste într-o manieră foarte ne-sibornaleză.

— Ce-i cu asta, spui tu? Atunci acest aparent paradis ar fi cu adevărat paradis.

— Crezi că acea expediție poate cuceri Borlien-ul?

— Dale fiind condițiile războiului, sunt sigur de asta. Suntem organizați și înarmați într-un mod în care lorțele lui JandolAnganol nu vor fi niciodată.

— Ei, atunci regina va ajunge sub oblăduirea ta.

— Această reflecție nu mi-a scăpat. De ce crezi că m-a cuprins acest brusc entuziasm în privința războiului? Nu vreau Ottassol-ul, bătrân țap ce ești. O vreau pe regina MyrdemIngala. Și intenționez să o am.

15. Captivii din carieră

Un bărbat umbla cu o desagă pe un umăr. Purta zdrențele care rămăseseră dintr-o uniformă. Amândoi sorți băteau deasupra lui. Răuri de sudoare curgeau în tunica sa. Umbla orbește, rareori privind în sus.

Traversa o regiune distrusă a junglei din înălțimile Chwart în Randonan-ul estic. Pesle tot împrejur erau trunchiuri înnegrite și rupte de copaci, multe încă fumegând. De câteva ori când omul privi în jurul lui, nu putu vedea nimic altceva decât pământul negru de jur împrejur. Nori de fum cenușiu se ridicau în depărtare. Era posibil ca acea căldură tropicală să fi aprins flăcările. Sau poate o scânteie de la o flintă provocase moartea a milioane de copaci. Timp de mai multe decade se dăduseră bătălii în aceasă zonă. Acum, soldații și armele dispăruseră, ca și vegetația.

Totul în postura bărbatului exprima temerile și înfrângerea. Însă continua să meargă. Odată se poticni, când una din umbrele sale slăbi și dispăru. Nori negri, roslogolindu-se sus, îl mănjiseră pe Freyr. Câteva minute mai târziu, Batalix fu înghițit și el. Apoi ploaia începu să cadă. Omul își plecă fruntea și continuă să meargă. Nu avea unde să se adăpostească. Nimic altceva de făcut decât să se supună naturii.

Ploaia continua să cadă, crescând brusc în intensitate. Cenușa se umezi. Iarăși și iarăși rezervoarele cerurilor se revărsau, întocmai ca resursele aruncate într-o bălălie.

Bombardamentul cu grindină fu următoarea lactică. Grindina îl puse pe fugă pe bărbatul înspăimântat. Se refugie cum putu în scorbură unui arbore. Sprijinindu-se cu spatele de lemnul sfărâmiat, dezvălu o fortăreață a crustaceilor rickyback. Deposedati de mica lor citadelă, aceștia urcară veritabile Takisse de cenușă lichidă, căutând refugiu, egilându-și antenele plâpânde.

Nepăsător la aceasă catastrofă, omul privea înainte pe

sub borul pălăriei, gâfâind. Mai multe figuri încovoiate se împleticeau prin mâl. Erau rămășițele armatei sale, odată celebra Armată a Doua Borlieneză. Unui dintre oameni trecu absent la câțiva inchi de scorbura, purtând o teribilă rană ce sângera sub grindină. Cel care se adăpostea începu să plângă. El nu avea nici o rană, cu excepția unei zgârieturi la tâmplă. Nu avea nici un drept să fie în viață.

Ca un copil neliniștit, plânsul lui deveni hohot; în cele din urmă adormi, în ciuda grindinei.

Visele care-i întrerupseră somnul fură pline de grindină. Îi simți loviturile pe obraji, se trezi, văzu că era din nou senin. Se ridică, totuși, însă pietrele-i loveau fața și gâtul. Când, supărat, voi să strige, o piatră îi intră în gură. O scuipă afară, tulburat.

Plantele răsucite, asemeni unor mățuri, fuseseră arse de foc. Acesta le desfăcuse sămburii, răbindu-le semințele. În căldura noii zile, căsuțele se deschideau. Făceau un mic zgomot, asemeni îndepărtării unor buze umede. Semințele lor fură împrăștiate în toate direcțiile. Pământul cenușiu avea să furnizeze condiții fertile pentru creștere.

Răse, brusc încântat. Orice ar fi avut de gând omenirea cea nebună, natura își continua căile ei necunoscute. Iar el trebuia să-și continue drumul. Își pipăi sabia, își aranjă pălăria, își scutură desaga și se îndepărtă către sud-est.

Până la prânz, părăsi zona devastată. Drumul era trasat printre tufișuri de șoatapraxi. De-a lungul secolelor, drumul pe care călătorea soldatul fusese cel al cursurilor râurilor, a fâgașurilor secate, al urmelor de ghetari, de vite și potecilor de munte. Unele flori creșteau de-o parte și de alta, unele erau împrăștiate de plantele părinți, care rodiseră semințele la mare depărtare. De cealaltă parte, relieful deveni mai înalt. Se împleticea, atunecând pe pielrișul de sub picioare. Când, în cele din urmă, reuși să se adune, sub sprânceana unui deal, văzu, jos, în câmpie, câteva căsuțe.

Vederea lor fu suficientă ca să-l învioreze.

Câmpiile nu fuseseră de mult lucrate. Căsuțele erau părăsite. Multe acoperișuri căzuseră, lăsând terminațiile pereților ca niște bătrâni pumni, arătând spre cer. Gardurile vii din partea celalaltă a cărării, fuseseră doborâte de greutatea prafului de deasupra lor. Praful se împrăștiase peste câmpiile învecinate, peste căsuțele și clădirile din jur, peste bagajele abandonate, care formau privestea. Totul era zugrăvit în aceleași tonuri vii, ca și cum toate ar fi fost create din același material.

Numai trecerea unei mari armate putea stârni atâta praf,

gândi omul cu desaga. Armata fusese a lui. A Doua Armată mărșăluise atunci către bătălie. El se întorcea acum în lăcere, învins.

Pașii lui slăbiseră. Generalul Hanra TolramKetinel păși de-a lungul străzii întortocheate. Unul sau doi phagori fugari se zgâiau la el dintr-o ruină, cu lungile măști ale fețelor lor inexpresive. Nu-și amintea acest sal; era doar încă un sal prin care mărșăluise, într-o altă zi fierbinte. Când ajunsese la capătul străzii și la stălpul sacru care marca centrul localității, văzu o pădure în formă de pană, pe care crezu că și-o reamintește, o pădure pe care băieții lui o confundaseră cu inamicul. Dacă avea dreptate, lângă ea trebuia să se afle o fermă, în care dormise timp de câteva ore.

Ferma rămăsese intactă. Fusese înconjurată de construcții exterioare, care căzuseră pradă focului.

TolramKetinel rămase la poartă, privind... Alături în curte căt și în casă era liniștile, cu excepția bâzâitului muștelor. Cu sabia în mână, înaintă. Doi hoxney măcelăriți zăceau în grajdul deschis, cu trupurile înnegrite de muște. Duhoarea lor îi pătrunse în nări.

Freyr era sus. Batalix deja se îndrepta către vest. Umbrele încrucișate dădeau casei un aer posomorât. Se îndreptă către ea. Geamurile erau pe jumătate acoperite de praf. Aici locuise o femeie, soția fermierului, cu patru copii mici, își aminli. Nici un bărbat. Acum era numai lăcere.

Își puse desaga jos, în fața treptelor de la intrare, și ciocâni cu piciorul în ușa deschisă.

— Este cineva aici? Spera că unii dintre oamenii săi s-ar putea odihni în camere.

Nici un răspuns. Totuși, simțurile sale alerte, îl preveniseră că exista o ființă vie în interiorul clădirii. Se opri în holul de piatră. Un ceas cu pendul, înalt, cu cele douăzeci și cinci de ore luminate, stătea tăcut lângă un perete. Altfel, impresia generală era de sărăcie, comună regiunilor care multă vreme fuseseră câmp de bătălie. Dincolo de coridor, totul era în umbră.

Păși cu holărare înainte și intră într-o bucătărie cu tavanul jos.

Șase phagori stăteau în bucătărie, nemișcați, ca și când i-ar fi așteplat înlocuirea. Ochii lor străluceau, roz întunecat, în umbră. Dincolo de ei, printr-o fereastră, creștea un pelec de flori galbene, luminoase; prinzând soarele, făceau ca formele sălbăciunilor să fie nedeterminate. Reflexiile galbene se

odihneau pe umerii și pe oasele lungi ale obrazilor. Unul dintre animale își păstrase coarnele.

Veniră spre el, însă TolramKelinet era pregătit. Le simțise mirosul încă din hot. Aveau lănci, însă și el era un spadașin încercat. Erau iuți, însă stăteau unul în calea celuilalt. Își îndreptă lama în sus, către toracele lor, unde știa că au inimile. Numai unul dintre ei își lăsă lancea. Dintr-o singură lovitură, îi relează acestuia brațul. Curse sânge auriu. Întreaga cameră se umplu de respirația lor greu mirositoare. Toți muriră fără nici un zgomol.

Când căzură, văzu după blazoanele lor că fuseseră membrii ai găzii lui. Prinzând Fiii lui Freyr în dezordine, phagorii profitaseră de ocazie și se întorseseră în sălbăticie. Un soldat mai puțin antrenat ar fi căzut în ambuscada lor. Într-adevăr, cu unul așa se întâmplase, de curând. În fundul bucătăriei, aruncat pe o masă, era corpul unui borlienez, cu gâtul aproape mâncat.

TolramKelinet ieși în curte și se sprijini de un zid exterior, încălzit. După scurt timp, amețeaua îi trecu. Rămase acolo, respirând aerul călduț, până când duhoarea descompunerii din jur îl alungă din curte.

Nu mai putea rămâne aici. Cu puterile recăpătate, își ridică desaga și-și reluă marșul tăcut, de-a lungul drumului ce ducea către coastă, către mare și către vocile ei.

Pădurea se închise în jurul său. Drumul către sud ducea printre coloanele răsucite de copaci spirax, cu trunchiurile lor duble îngemănale. Pe cărările lor mergea TolramKelinet. Aceasta nu era o junglă deasă și încălci. Puține plante creșteau în partea de jos, pentru că foarte puțin din lumina soarelui penetra până la nivelul solului. Pășea ca printr-o enormă clădire, înconjurată de stâlpi cu forme uimitoare.

Deasupra se întindeau alte straturi ale pădurilor care separau Borlien-ul de Randonan. Prin stratul de tufe, treceau uneori creaturi mari. În stratul următor, se legăneau Ceilalți, strigând, uneori căzând pe pământ, pentru a înhăța o ciupercă, apoi cățărându-se înapoi, la adăpostul crengilor. Urma coronamentul, adevăratul înveliș al junglei, paval cu flori, pe care TolramKelinet nu le putea vedea, și păsări pe care doar le auzea. Stratul următor, format din copacii cei mai înalți, care se ridicau deasupra coronamentului, era locuința păsărilor răpitoare, care vegheau doar, fără să caule.

Solemnitatea pădurii era alăt de mare, încât părea celor care se aventurau în ea a fi mult mai veche decât ținutul savanelor, sau chiar deșertul. Dar nu era așa. Dintre cei 1825 de

Ani Mici ai Helliconiei, care formau un An Mare, organismul complicat al junglei era apt să se autosustină pentru mai puțin de jumătate din această perioadă. Cercelul de aproape, fiecare copac dezvăluia în rădăcini, în trunchiuri, în ramuri și semințe, strategiile pe care le foloseau pentru a supraviețui, când climatul era mai puțin îndurător, când trebuiau să îndure singurătatea într-o mare risipă, sau să așlepte într-o carcasă pietrificată, sub zăpezi.

Fauna diferitelor straturi ale căminului lor era neschimbătoare. Adevărul era că întregul edificiu implicat, mai mare decât orice creație a omului, se născuse cu numai câteva generații în urmă, ridicându-se ca și cum ar fi ieșit dintr-o cutie miraculoasă.

În această ierarhie a plantelor era o ordine perfectă, ce părea întâmplătoare numai pentru un ochi neformat. Totul, animale, insecte sau plante, avea locul lui, în general o zonă orizontală pe care o putea denumi proprie. Ceilalți erau rare excepții de la această regulă. Phagorii se refugiau în pădure, adesea trăind în colibe construite în unghiurile dintre rădăcinile înalte și Ceilalții coborau în compania lor pentru a juca un rol pe undeva între un companion și un sclav.

Adesea, așezări formate dintr-o duzină sau mai mulți phagori, împreună cu puii lor, se stabileau în jurul bazei unui copac mai mare. TolramKetinel ocoli aceste locuri de la mare distanță. Avea o adâncă neîncredere față de phagori, și se lemea de ieșirile făcute de Ceilalți lor, pe unde aceștia se năpusteau ca niște câini de pază, agilând bețe, când în apropiere se aflau străini.

Uneori oamenii se ascundeau în aceste locuri. O mică așezare umană putea fi văzută alături — și puțin deosebită de — o casuță de ancipitali. Acești oameni, aproape goi, erau evident acceptați de către phagori ca niște versiuni mai mari ale Celorlalți. De asemenea, Ceilalți care aveau blănunle maronii, în alianța lor cu phagorii, dăduseră oamenilor permisiunea de a trăi, într-o oarecare armonie cu ei.

Majoritatea oamenilor erau dezertori din unitățile Armatei a Doua. TolramKetinel le vorbea, încercând să-i convingă să-l însoțească. Unii o făcură. Ceilalți aruncară cu bețe. Mulți dintre ei admiseră că urau războiul și îl reînsoțiră pe vechiul lor comandant numai pentru că erau sătui de junglă, de zgomotele ei secrete și de diela subțire.

După o zi de marș de-a lungul culoarelor pădurii, intrară din nou în rolurile lor militare și acceptară cu ușurare vechea

disciplină a comenzii. TolramKetinet, de asemenea, se schimbă. Înfățișarea lui fusese a unui om înfrânt. Acum își trase umerii înapoi și luă ceva din vechea lui ținută.

Liniiile feței i se întinseră, putu fi din nou recunoscut ca un om tânăr. Cu cât erau mai mulți oameni care să preia ordinele, cu atât mai ușor le dădea, și cu atât mai corect părea. Cu mulabilitatea specifică rasei umane, el deveni din nou ce văzuseră în el cei din jurul său.

Astfel, mica forță sosi la Răul Kacol.

Împinși de noua stare de spirit, lansară un atac surpriză și luară orașul Ordelay. Cu această victorie, spiritul de luptă fu în întregime restaurat.

La docurile din Kacol era un vas ce transporta gheață, fiulurând steagul Companiei pentru Comercializarea Gheții Lordryardry. Când orașul fu invadat, acest vas, *Lordryardry Lubber*, încercase să scape în josul curentului, însă TolramKetinet îl interceptă cu un grup de oameni.

Căpitanul, îngrozit, protestă că era neutil și pretinse imunitate diplomatică. Afacerile lui în Ordelay nu erau numai de a face comerț cu gheață, dar și pentru a înmâna o scrisoare Generalului Hanra TolramKetinet.

— Știi unde este generalul? Întrebă TolramKetinet.

— Undeva în junglă, pierzând războiul regelui.

Cu sabia la gât, căpitanul spuse că trimisese un mesager plătit ca să expedieze scrisoarea; aici obligațiile lui se sfârșeau. Urmase întocmai instrucțiunile căpitanului Krillio Muntras.

— Ce spunea conținutul scrisorii? Întrebă TolramKetinet.

Omul jură că nu știa. Pungulița de piele care acoperea scrisoarea fusese sigilată cu sigiliul Reginei Reginelor. Cum ar fi îndrăznit să se atingă de un mesaj regal?

— Nu te vei odihni până când nu voi afla ce era în el. Spune, canalie!

Avea nevoie de încurajare. Când fu strivit sub o masă înloarsă, căpitanul recunoscă că sigiliul de pe punguță se desfăcuse singur. Întâmplător el observase, fără să vrea, că Regina Reginelor fusese trimisă în exil de către JandolAnganol într-un loc de pe coasta nordică a Mării Vulturilor, numit Gravabagalinien; că se lemea pentru viața ei, și că spera că într-o bună zi își va putea vedea bunul prieten general scăpat de primejdiile războiului. Se ruga ca Akhanaba să-l păzească de toate relele.

Când auzi acestea, TolramKetinet se albi la față. Ieși afară și privi peste bord la râul cu ape întunecate, pentru ca soldații să

nu-i vadă chipul. Așleplări, temeri, dorințe se lreziră în el. Înălță o rugăciune ca să fie mai norocos în dragoste decât în război.

Grupul lui TolramKetinel îl puse pe căpitanul bătut al lui *Lubber* la țarm și-i rechiziționară vasul. Hoinăriră prin oraș timp de o zi, umplură vasul cu provizii și porniră spre oceanul îndepărtat.

Sus, deasupra junglei, *Avernus* naviga pe orbită. Unii oameni de pe satelitul de observație, nefamiliarizați cu varietatea melodelor de război practice pe planeta de dedesubt, care se întrebară ce fel de forță putea învinge Armata a Doua Borlieneză. Se uitară în van după un grup de patrioți randonanezi lrufași care să respingă invazia ținuturilor natale.

Nu exista o asemenea forță. Randonanezii erau triburi pe jumătate sălbatice, ce trăiau în armonie cu împrejurimile. Câteva triburi cultivau petece de cereale. Toți trăiau înconjurați de câini și porci care, atunci când erau liniți, erau îngăduiți să sugă fără discriminare la sânii mamelor cu prunci, dacă doreau. Ei ucideau pentru hrană, și nu ca un sport. Multe triburi îi adulau pe Ceilați ca pe niște zei, chiar dacă asta nu-i oprea să ucidă asemenea zei, când li întâlneau printre crengile marii păduri. Atât de înceată era mintea lor, încât un număr dintre ei adorau paști, copaci, spirite sau razele de lumină.

În umilinta lor, triburile Randonan-ului toleraseră triburile phegorilor, care erau leneșe și erau formate în principal din lăietori de lemne și culegători de ciuperci. Phagori, la rândul lor, rareori alacau triburile umane, chiar dacă poveștile locului vorbeau despre masculi care furau femeile oamenilor.

Phegorii își preparau propria lor băutură, raffelul. În anumite ocazii făceau o poțiune diferită, pe care triburile randonaneze o numeau vulumunwun, crezând că este distilată din seva arborelui vulu și din anumite ciuperci. Incapabili s-o fabrice ei înșiși, o obțineau de la phagori făcând schimb în natură. Alunci se ținea o sărbătoare, până târziu în noapte:

Cu aceste ocazii, un mare spirit vorbea adesea triburilor. Le spusese să iasă și să facă sport în Deșert.

Triburile își ascultaseră zeii, Ceilați, de pe scaunele lor de bambus, și îi purtaseră prin junglă pe umerii lor. Întregul trib plecase, copii, porci, papagali, pisici, cu toții. Traversaseră Râul Kacol și intraseră în ceea ce oficial se numea ținutul Borlien-ului. Invadaseră pământurile bogate și cultivate ale câmpiei centrale borlieneze. Acesta era ținutul pe care randonanezii îl numeau Deșert. Era deschis sub cer; soarele îl ardea. Nu existau nici

copaci înalți, nici tufișuri dese, nici locuri secrete, nici animale sălbatice, nici Ceilați. În acest loc părăsit de zei — cu o ultimă libațiune de vulumunwun — îndrăzniseră să facă sport, punând focuri sau jefuind recoltele.

Oamenii din câmpie ai Borlien-ului erau voinici și înlunecați. Urau șopârlele patide ce se materializau de nicăieri, ca stafiile. Se repeziseră din micuțele lor sale și îi goniseră pe invadatori cu orice armă le căzu în mână. Adesea își pierduseră propriile vieți, pentru că triburile își făuseră niște tuburi cu care aruncau spini ascuțiți înmuiați în olravă. Înnebuniți, fermierii își părăsiseră căminele și dăduseră foc pădurii. Așa începuse războiul între Borlien și Randonan.

Agresiune, apărare, atac și contraatac. Aceste mișcări deveniseră confuze în acel du-te-vino, care în mințile oamenilor transforma constant toate lucrurile în opusul lor. În timpul în care Armata a Doua își împrăstia cetele prin munții învăluți în junglă ai Randonan-ului, micii oameni ai triburilor deveniseră în ochii dușmanilor lor o formidabilă forță militară.

Toluși ceea ce înfrânsese expediția lui TolramKetinet nu fusese o opoziție armată. Apărarea triburilor consta în a se ascunde în junglă, sligând noaptea insulele barbare către invadatori, așa cum auziseră că făceau Ceilați. Ca și aceștia, se urcaseră în copaci, aruncându-și excrementele asupra oamenilor generalului. Ei nu puteau duce un război așa cum trebuie; jungla făcea asta în locul lor.

Jungla era plină de boli la care armata borlieneză nu era imună. Fructele ei aduseră dizenterii lorențiale, lacurile aduseseră malaria, crizele nesfârșite de febră, iar insectele furnizaseră o sordidă recoltă de paraziți care îi mâncau pe oameni din afară înăuntru sau dinăuntru în afară. Nimic nu fusese o luptă dreaptă; totul era să supraviețuiești. Unul câte unul sau în grupuri, soldații borlienezi muriră în junglă. Cu ei se duse și ambiția regelui JandotAnganol de a avea o victorie în Războaiele Vestice.

Cât despre acel rege, atât de departe de dezintegrarea armatei lui din Randonan, acesta suferea din cauza unor probleme aproape tot atât de complicate ca și mecanismele junglei. Birocrații din Pannoval erau mai îndurători decât jungla și astfel le trebui mai mult timp ca să-și dezvolte țesătura de ile. Regina reginelor fusese alungată din capitală de multe săptămâni, și nola lui de divorț încă nu sosise din capitala Sfântului Imperiu.

Pe măsură ce căldura se intensifica, Pannoval-ul porni vânătoarea împotriva speciilor de ancipitali trăind pe pământurile lui. Triburile alungate de phagori căutară refugiu în Borlien, împotriva dorinței generale a maselor poporului, care se și temeau și îi și urau pe păroși.

Regele simțea cu totul altfel. Într-o cuvântare ținută în fața Sfatului, urase bun-venit cruciaților, promițându-le pământuri în Cosgall, unde aveau permisiunea să se stabilească, dacă se înrolau în armată și luptau pentru Borlien. În acel fel, Cosgall-ul, acum eliberat de umbra lui Darvlis, putea fi cultivat ieftin și noii veniți fură efectiv îndepărtați din fața borlienezilor.

Această mână umană ținută phagorilor nu făcu plăcere nimănui în Pannoval sau Oldorando și nota de divorț fu din nou amânată.

Însă JandolAnganol era încântat de sine însuși. Suferise destule pentru a-și alina conștiința.

Își îmbracă o haină deschisă la cutoare și merse să-și vadă tatăl. Din nou trecu prin coridoarele bătute de vânt ale palatului și în jos prin ușile păzite către celula unde era ținut bătrânul. Camerele închisorii păreau mai umede decât oricând Jandol Anganol se opri în prima cameră, care odată servise drept mortuar și cameră de torturi. Întunericul îl cuprinse. Sunetele tumii de afară erau estompate.

— Tatăl spuse ei. Propria lui voce îi sună nenatural în urechi.

Trecu prin a doua cameră și intră într-a treia, unde se filtra lumina palidă. Focul fumega ca de obicei. Bătrânul, învelit în obișnuita lui pălură, stătea în fața focului, cu bărbia odihnindu-se pe piept.

Nimic, acolo jos, nu se schimbase de mulți ani. Singurul lucru care se schimbase acum era că VarpalAnganol murise.

Regele stătu un timp cu o mână pe umărul tatălui său. Chiar dacă era slab, carnea lui era fermă.

JandolAnganol merse și se așeză sub fereastra înaltă zebrelită. Își chemă tatăl. Căpățâna cu părul zburlit nu se mișcă. Strigă din nou, mai tare. Nici o mișcare.

— Ești mort, nu? spuse JandolAnganol, pe un ton disprețuitor. Încă o trădare... Pe toți zeii, nu eram suficienți de nefericiți cu plecarea ei?

Nici un răspuns nu veni.

— Ai murit, nu? Ai plecat ca să mă-nciudezi, bătrân ticălos...

Lovi cu piciorul vatra focului și împrăștiă lemnele în celulă,

umplând-o de fum. În furia lui doborî scaunul și trupul firav al talălui său căzu pe pardoseală, rămânând ghemuit.

Regele se opri deasupra acestei slăbuțe efigii, ca și cum ar fi contemplat un șarpe, și apoi, cu o mișcare bruscă, se lăsă în genunchi — nu pentru a se ruga, ci pentru a apuca trupul de gâtul său uscat și a arunca asupra lui un torrent de vorbe, în care acuzația că acest trup mort cu multă vreme în urmă o înlorsese împotriva lui pe mama sa, stingându-i dragostea, fu repetată în multe forme, șuierală cu exemple disprețuitoare, până când cuvintele muriră și regele rămase acolo, aplecat deasupra cadavrului, învăluit în pânze grele de fum. Bătu cu pumnul în pardoseală, apoi se prăbuși nemișcat.

Lemnele împrăștiate pe podea fură stinse de umezeală, unul câte unul. În cele din urmă, cu ochii înroșiți, regele se îndepărtă de locul înjunecă, urcând grăbit, ca și cum ar fi fost urmărit, către locuri mai călduroase.

Printre mulți renegați de la palat era și o bătrână doică ce trăia în apartamentele servitorilor și era în majoritatea zilelor înțuită la pal. JandolAnganol nu intrase aici de când era copil. Își găsi drumul fără ezitare prin coridoarele principale și se confruntă cu bătrâna femeie, care sări din pal și se agălă de unul din stâlpii lui, înspăimântată. Îl privea îngrozită, cu părul tras pe ochi.

— A murit, stăpânul și iubitul tău, spuse JandolAnganol, fără expresie. Ai grijă să fie pregătit pentru înmormântare.

În ziua următoare fu declarată o săptămână de doliu și Prima Gardă Phegoriană demonstră prin orașul în negru.

Oamenii de rând, flămânzi în sărăcia lor după lucruri entuziasmante, se grăbiră să spioneze starea de spirit a regelui, la a doua sau la a treia mână dacă era necesar. Legăturile lor cu palatul erau strânse, chiar dacă prin subterane. Toți știa pe cineva, care știa pe cineva care era în serviciul regal; și astfel mirosiră starea de spirit instabilă a lui JandolAnganol, între entuziasm și disperare. Cu capetele descoperite sub sori, se îndreptară către pământul sfânt unde VarpalAnganol, cu pompa datorată unui rege, trebuia să fie îngropat.

Serviciul fu prezidat de către Arhiepiscopul Domului Străduințelor, BranzaBaginut. Membrii Sfatului erau și ei acolo, stând în picioare pentru această ocazie și înveșmântați cu simbolurile casei Anganol.

Acești nemernici aveau zugrăvită pe față mai mult puternica dezaprobare față de regele în viață, decât mahnirea față de cel mort; toluși îl însoțiră, temându-se de consecințe

dacă n-o făceau, și de asemeni și soțiile lor, pentru același motiv.

JandolAnganol marca o figură izolată, cum stătea lângă mormântul deschis și din când în când arunca o privire rătăcită în jur, ca și cum ar fi sperat să-l vadă pe Robayday. Privirile sale nervoase deveniră mai frecvente când trupul latăluui său, învelit într-un veșmânt auriu, fu așezat la rândul lui în locul săpal pentru el. Nimic nu cobora alături de el. Toți cei prezenți șliau ce-l aștepta dedesubi, în lumea gossieurilor, unde lucrurile materiale nu mai erau necesare. Singura concesie făcută rangului celui plecat a fost sosirea a douăsprezece femei de la Curte, care înaintară și aruncară flori asupra formeii nemișcate.

Arhiepiscopul BranzaBaginul își închise ochii și cânlă:

— Anotimpurile, în procesiunea lor, ne conduc spre locurile noastre cele din urmă. După cum sunt cei doi sori, cel mai mic și cel mai mare, așa și noi avem două faze ale existenței, viață și moarte, cea mai mică și cea mai mare. Acum, un mare rege a plecat dintre noi către faza măreață. El, care știa că lumina se află acolo jos, în întuneric...

Și când vocea lui înaltă liniși șoaptele mulțimii, prima mână de pământ fu aruncată.

În acel moment, vocea regelui răsună:

— Acest ticălos mi-a ruinat mama și pe mine însumi. De ce te rogi pentru el?

Cu un salt trecu peste marginile gropii, îl împinse la o parte pe Arhiepiscop și fugi, strigând încă, spre palat, cu umerii strălucind deasupra dealului. Dincolo de vederea mulțimii, încă aierga, și nu se opri până când nu ajunsese la grajduri și la hoxney-ul lui, și cărări nebunește prin păduri. lăsându-l pe Yuli să miaune în spatele său.

Acest rușinos episod, această insultă față de religia stabilită, făcută de un om religios, încântase populația de rând a Matrassyl-ului. Se vorbi despre asta, se răsese, se rugară, îl condamnară în căsuțele cele mai grosolane:

— Este un glumeț, acest JandolAnganol, fu verdictul cântărit cu grijă în taverne, după o lungă seară de bălură, unde moartea nu era privită cu prea mult interes. Și reputația poznașului crescua proporțional, spre necazul dușmanilor săi din Sfat.

Spre indignarea nu numai a dușmanilor, ci și spre aceea a unui tânăr subțire, cu pielea bronzată și îmbrăcat în zdrențe, care însoțise înmormântarea și fusese martor la plecarea regelui. Robayday nu fusese prea departe, trăind pe insula unui

pescar, printre stufărișul unui lac, atunci când știrea despre moartea bunicului său ajunsese până la ei. Se întorsese în capitală cu iușeala unei căprioare, care așteaptă o inspecție mai apropiată din partea leului.

Văzând retragerea poznașului, fu tentat să-l urmeze și încălecă pe un hoxney, luând o urmă cu care fusese familiarizat încă din tinerețe. Nu avea intenția de a se confrunța cu tatăl său, nici măcar nu știa ce era în propria lui minte.

Glumețul, care numai la umor nu se gândise, apucă pe o potecă pe care nu mai fusese, de când îl exilase pe Sartorilvrash. Această ducea la o carieră ascunsă de trunchiurile nelede și groase ale lîinerilor copaci rajabarali; acești puieți, după sute de ani de creștere, cu greu puteau fi luați drept redutabila fortăreață de lemn ce aveau să devină, când vara Anului Mare va trece încă o dată către iarnă. Febra dispărându-i, regele o legă pe Lapwing de un copac tânăr. Puse o mână pe lemnul neled și capul pe mână. Își aminti trupul reginei și ritmul care odăla le lumina dragostea. Asemenea lucruri muriseră și el nu știuse.

După un timp de lăcere, o duse pe Lapwing peste trunchiurile rajabaralilor părinți, la fel de negre ca și un vulcan stins. Înainte se afla pașăda de lemn ce bara intrarea în carieră. Nimeni nu-l întâmpină. Își făcu drum înăuntru.

Totul era neîngrijit în prima parte a curții. Buruienile înfloreau. Căsuța paznicului era dărăpănată; o scurtă perioadă de părăsire dusese la o mare degradare. Un bătrân cu o barbă albă, încălțat, veni înaintea lui și se plecă.

— Unde este garda? De ce nu sunt încuiate porțile? Însă era nepăsător la întrebarea sa, pe care o aruncase peste umăr în timp ce mergea înainte, apropiindu-se de cuști.

Bătrânul, obișnuit cu loanele regelui, era prea înțelept ca să adopte aceeași nepăsare și dădu o lungă explicație, cum că toți, în afară de ei însuși, fuseseră retrași de la carieră imediat ce principelui fusese dizgrațiat. Era singur și încă îi ținea pe captivi, sperând să satisfacă plăcerea regelui.

Departe de a trăi la plăcere, regele își duse mâinile la spate și își lua o față melancolică. Patru mări cuști fuseseră construite lângă povârnișurile carierei, fiecare împărțită în mai multe compartimente, pentru mai mare confort al prizonierilor. În aceste cuști își trimise privirile întunecate JandolAnganol.

În prima cușcă erau Ceilaiți. Se legăneau acolo, cu mâinile, picioarele sau cozile ca un mod de petrecere a timpului; când regele veni spre ei, coborăra și alergară spre zăbrele,

întinzându-și în afară etichete asemănătoare mâinilor, nepăsători la starea exaltată a vizitatorului lor.

Ocupanții celei de-a doua cuști se ascuseră la apropierea străinului. Marea parte din ei intrară în compartimentele lor, afară din vedere Închisoarea lor era construită din stâncă, astfel încât nu puteau săpa în pământ. Doi dintre ei veniră lângă bare, privindu-l în față pe JandolAnganol. Acești prognostici erau nondadșii, mici creaturi adesea confundate cu Ceitalți, cu care aveau oarecare asemănare. Stăteau în picioare ca și oamenii, și fețele cu botul proeminent semănau cu ale Cetorlatți. Mici fâșii de pânză le acopereau organele genitale; trupurile lor aveau un păr deschis la culoare, ca nisipul.

Cei doi nondadși care veniră în față se adresară regelui, agităndu-se nervoși, după obiceiul lor. Un ciudat amalgam de șuierături, clinchete și furnicături le servea drept limbaj. Regele îi privi cu o expresie undeva între dezgust și simpatie, înainte de a trece la a treia cușcă.

Aici era închisă cea mai avansată formă a prognosticilor, madișii. Spre deosebire de ocupanții primelor două cuști, madișii nu se mișcă când regele se apropie. Răpiți de la existența lor migratoare, nu aveau unde să plece; nici apusul soarelui, nici venirea și plecarea regilor nu aveau nici un înțeles pentru ei. Încercară să-și ascundă fețele la subțioară când JandolAnganol îi privi.

Cea de-a patra cușcă era construită din piatră cioplită din carieră, ca un tribul față de țaria ocupanților săi, care erau oameni — mai exact bărbați și femei din triburile Mordriate sau Thribriatane. Femeile se întoarseră înapoi în umbră. Majoritatea bărbaților se înghesuiră în față și începură să-l implore stăruitor pe rege să-i elibereze, sau cel puțin să nu mai îngăduie alte experimente asupra lor.

— Acum nu mai e nimic de făcut, spuse regele către ei. Insuși, plimbându-se fără odihnă, ca și cei închisi.

— Domnule, nedreptățile pe care le-am suferit...

Cenușa provenind din Rustyjonnick încă se împrăștia prin colțurile ferite, unde buruienile răsăreau, însă erupțiile încetaseră tot atât de brusc cum și începuseră.

Regele lovi cenușa, ridicând o mică furtună de praf cu cizmele sale.

Chiar dacă cel mai mult îl interesau madiși și îi studia sub toate aspectele, uneori ghemuindu-se ca s-o facă, era mult prea agitat ca să rămână într-un singur loc. Masculii madiși se luptară

și aduseră în față pe una dintre femelele lor, goală, și i-o oferiră ca o condiție a eliberării lor.

JandolAnganol se îndepărtă dezgustat. Repezindu-se să iasă din spatele cuștilor de piatră și ieșind la lumina soarelui, se trezi față-n față cu RobaydayAnganol. Ambii deveniră rigizi ca două pisici, până când Roba încapă să gesticuleze cu brațele și cu degelele întinse. În spatele său venea bătrânul paznic cu părul alb, lărându-și picioarele și plângându-se.

— Ți lăși închiși pentru sănătatea minții lor, bunule rege, spuse Roba.

Dar JandolAnganol se mișcă iute înainte, își trecu un braț după gâtul fiului său și-l sărută pe buze, ca și cum s-ar fi gândit la această apropiere de mai multă vreme.

— Unde ai fost, fiule? De ce ești atât de sălbatic?

— Oare un băiat nu poate plânge printre frunze, trebuie neapărat să vină la Curte ca să facă asta? Vorbele lui erau neclare pe măsură ce se îndepărta de tatăl său, mergând cu spatele, ștergându-se la gură cu dosul mânecii. Împiedicându-se de cea de-a treia cușcă, își duse cealaltă mână la spate pentru a se sprijini.

Imediat, un madi sări și-i prinse brațul. Femela goală ce-i fusese oferită regelui îl mușcă sălbatic de buricul degetului mare. Roba țipă de durere. Regele fu imediat lângă cușcă, cu sabia trasă. Madișii se dădură înapoi și Roba fu eliberat.

— Sunt atât de flămânzi după sângele regal ca și Simoda Tai, spuse Roba, ținându-l în jur cu ambele mâini strânse între picioare. Ai văzut cum m-a mușcat de degete! Ce comportare de mamă vitregă a fost asta!

Regele izbucni în râsete, vărându-și sabia în teacă.

— Ai văzut ce se întâmplă când ți bagi mâinile în treburile altor oameni!

— Sunt foarte viciați, sire, și cu siguranță că s-au înrăit, spuse bătrânul paznic de la o distanță sigură.

— Firea ta înclină către captivitate, după cum broasca trage către un bazin, spuse Robay tatălui său, încă ținându-l. Dar eliberează-i pe acești nenorociți. Erau nebunia lui Rushven, nu a ta — tu ai la picioare nebunii și mai mari.

— Fiule, am un tânăr phagor la care țin, și probabil că și el ține la mine. Mă urmează din afecțiune. Tu de ce mă urmărești pentru a mă ocări? Încetează, și hai să trăiești o viață sănătoasă alături de mine. Nu-ți voi face nici un rău. Dacă te-au rănit, regret, pentru că multă vreme mi-ai dat motive s-o regret. Acceptă ce am spus.

— Băieții, în special, sunt foarte dificil de crescut, sire, comentă paznicul.

Tatăl și fiul stăteau la distanță unul de celălalt, privind-se. JandolAnganol își alungase privirea vulturească și părea calm. Pe fața lui Roba se vedea mânia trăbușită.

— Ai nevoie de alt animal care să te urmeze? Nu ai suficienți captivi în această înlamă carieră? De ce ai venit aici, ca să le bucuri de vederea lor?

— Nu ca să mă bucur, ci ca să-i văd. Ar fi trebuit să învăț de la Rushven. Trebuie să știu ce fac madișii... Înțeleg, băiele, că le temi de dragostea mea. Te temi de responsabilitate. Întotdeauna te-ațemut. A fi rege este o mare responsabilitate...

— A fi fiuture este responsabilitatea unui fluture.

Iritat de această remarcă, regele își reluă mersul, patrulând prin fața cuștilor.

— Aici era toată responsabilitatea lui Sartorilvrash. Poate că era crud. Îi făcea pe ocupanții acestor cuști să se împerecheze între ei, în anumite combinații, pentru a vedea ce rezulță. Totul era scris, după cum era meloda lui. Le-am ars pe toate — după stilul meu, vei adăuga. Așa deci. Prin acest experiment, Rushven a găsit o regulă privind caracterele morfologice și fiziologice. El a dovedit că Ceitalți, din cușca nr. 1, puteau produce uneori progenituri când se împerecheau cu nondadșii. Aceste progenituri erau fertile. Nu. Progeniturile nondadșilor împerecheați cu madișii erau infertile. Am uitat detaliile. Madișii puteau produce urmași prin împerechere cu oamenii din cușca nr. 4. Unii dintre ei erau fertili. Și-a continuat experimentele timp de mai mulți ani. Dacă Ceitalții și madișii erau forțați să se împerecheze, nu rezulta nimic. Împerecherea oamenilor cu nondadșii nu producea nici ea nimic. Aceste lucruri te-a descoperit. Rushven era o persoană blândă. A făcut totul numai de dragul științei. Probabil că îl condamni, după cum condamni pe oricine în afara ta. Însă Rushven a plătit pentru știința lui. Într-o zi, cu doi ani în urmă — erai absent atunci, în sălbăcie, ca de obicei — soția sa a venit la carieră pentru a hrăni captivii, și Ceitalți au reușit să iasă din cuști. Au făcut-o bucățele. Acest bătrân pașnic îți poate spune...

— Mai întâi i-am găsit brațul. Sire, spuse bătrânul, încântat să fie și el menționat. Brațul stâng, ca să fiu exact, sire.

— Cu siguranță că Rushven a plătit pentru știința sa. Roba, am pălit și eu. Va veni timpul când și tu vei avea de plătit un preț. Nu va fi veșnic vară.

Roba scutură frunzele unui tufiș ca și cum avea de gând

să-l distrugă, și înveli frunzele în jurul mîinii rănite. Paznicul veni să-l ajute, însă Roba îi dădu un picior și-l îndepărtă.

— Acest loc mirositor... aceste cușii care duhnesc... acest palat care duhnește... Luând notițe despre mici împerecheri murdare .. Odată, uile, înainte ca regii să se fi născut, lumea era o mare minge albă într-o ceașcă neagră. Atunci a venit marele Kzahhn al ancipitalilor și s-a împerecheat cu regina tuturor oamenilor, a păluns-o cu organul său imens și a umplut-o de o spumă aurie. Acea împerechere a zguduît atât de tare lumea, încât a scos-o din frigiditatea iernii și a produs anotimpurile.

Nu-și putu termina propoziția, atât de copleșit fu de răs. Bătrânul paznic îl privi dezgustat, și se întoarse către rege.

— Vă pot asigura că ex-cancelarul nu a făcut niciodată asemenea experimente aici, sunt sigur.

Regele rămase rigid, cu ochii lucind de dispreț, nemișcat, până când răbufnirea fiului său luă sfârșit. Atunci îi întoarse spatele, înainte de a-i vorbi.

— Nu avem nevoie de asta, și nu avem nevoie nici de certuri. Nu într-un moment de durere. Hai să ne înloarcem împreună la palat. Poți să călărești în spatele meu pe Lapwing, dacă dorești.

Roba căzu în genunchi și-și acoperi fața cu mâinile. Făcea un zgomot care nu era plânsul.

— Poate că îi este foame, sugerează paznicul.

— Pleacă de aici, omule, sau îți ciopârțesc capul.

Paznicul se dădu înapoi.

— Îi hrănesc încă în fiecare zi cu credință. Aduc toată mâncarea locmai de la palat și nu mai sunt chiar atât de tânăr.

Anganol se întoarse către fiul său în genunchi.

— Știi că bunicul tău este acum cu gossieurile?

— Era obosit. I-am văzut mormântul.

— Fac tot posibilul, Majestate, însă chiar am nevoie de un sclav care să mă ajute...

— A murit în somn, o moarte ușoară pentru toate păcatele sale.

— Am spus că era obosit. Pe jumătate nebun, îndepărtat de mama, bunicul putrezit... iată trei lovituri pe care le-ai dat. Ce urmează?

Regele își îndoi brațele și-și vârfă mâinile la subțioară.

— Trei lovituri! Tu, copile — toate te-au rănit. De ce arunci asupra mea toate aceste aiureli? Stai aici și liniștește-mă. De vreme ce nu ești potrivit să te însori chiar și cu o madi, rămâi.

Roba își puse mâinile înaintea sa, în praf, și începu încel

să se ridice în picioare. Paznicul profită de împrejurare pentru a spune:

— Ei nu se mai împerechează, sire. Numai între ei înșiși, fiecare cușcă, ca un mod de a-și petrece timpul.

— Să stau cu tine, tată? Să stau cu tine cum a stat și bunicul, în pivnițele palatului? Nu, mă înțorc la...

În timp ce vorbea, paznicul își târî picioarele înainte, chinult și se puse între JandolAnganol și fiul său. Regele îl lovi și-l trimise într-un tufiș. Captivii începură un mare scandal, ciocnind în grilaje.

Regele zâmbi, sau cel puțin își arătă dinții, încercând să se apropie de fiul său. Roba se trase înapoi.

— Nu vei înțelege niciodată ce mi-a făcut bunicul tău. Niciodată nu vei înțelege influența lui asupra mea — alunci — acum — poate pentru totdeauna — pentru că nu am nici o putere asupra ta. N-am reușit decât prin îndepărtarea lui.

— Închisorile curg ca și ghetarii prin sângele tău. Am de gând să devin un madi, sau o broască. Refuz să fiu un om, atât timp cât tu pretinzi acest titlu.

— Rob, nu fi atât de crud. Fii rațional. Eu — sunt pe cale —trebuie să mă căsătoresc în curând cu o fată madi. De aceea am venit să-i inspectez pe cei de aici. Te rog, stai cu mine!

— Ia-ți femeia — sclavă madi! Numără-ți progeniturile! Măsoară, ia notițe, suferă, închide-i pe cei fertili, și niciodată să nu uiți că există cineva, hoinărind, pierduț pe Helliconia, care te va trimite într-o închisoare eternă...

Vorbind, tânărul se trăgea înapoi, cu degetele târându-se pe pământ. Apoi se întoarse și pătrunse în tufișuri. Un moment mai târziu, regele îl zări urcându-se pe povârnișul canerei. Apoi dispăru.

Regele se sprijini de trunchiul unui copac, închizând ochii.

Scâncetele paznicului îl treziră. Se îndreptă spre locul unde acesta zăcea întins și-l ajută să se ridice în picioare.

— Îmi pare rău pentru asta, sire, dar poate un mic sclav, acum că am trecut peste asta...

Frecându-și fruntea cu un gest preocupat, JandolAnganol spuse:

— Îmi poți răspunde la câteva întrebări, nemernicule? Spune-mi, în ce fel preferă femeile madi copulația? Pe la spate, ca animalele, sau față-n față, ca oamenii? Rushven mi-ar fi spus.

Paznicul își șterse mâinile de haină și răs.

— Oh, în amândouă felurile, sire, după câte am observat

eu, și am văzul asta de multe ori, lucrând aici fără nici un ajutor. Dar mai ales pe la spate, cum fac Ceilati. Unii spun că se împerechează pentru viață, alții că sunt promiscui, dar viața în captivitate este altfel.

— Mediiși își sărută buzele unul celuilalt, ca și oamenii?

— Așa n-am văzut, Sire, nu. Numai oamenii.

— Oare își ling organele genitale înainte de comuniune?

— Așa este predominant în toate cuștile, sire. Se ling o groază. Se ling și se sug, mai ales, așa spune, foarte urât.

— Îți mulțumesc. Acum îi poți elibera pe prizonieri. Am servit scopul lor. Lasă-i să plece.

Părăsi cariera cu un pas ușor, cu o mână pe sabie și cu cealaltă dusă la frunte.

Umbrele ușoare aruncate de rejabarali se mișcau în jurul lui, în timp ce se înlorcea la palat. Freyr era aproape de apus. Cerul era galben. Aureole concentrice de abur, în brun și oranji, produse de particulele de praf vulcanic, acoperiseră soarele. Stătea deasupra orizontului ca o perlă într-o stridie deschisă. Și regele spuse către Lapwing:

— Nu pot avea încredere în ei. Este sălbatic cum eram și eu. Îl iubesc, dar mai degrabă așa fi tențal să-lucid. Dacă ar avea inteligența să complozeze cu mama lui și să formeze o alianță în Sfat împotriva mea, așa fi terminal... O iubesc, însă și pe ea așa fi tențal să oucid...

Hoxney-ul nu răspunse. Mergea către apus fără altă ambiție decât să ajungă acasă.

Regele începu să se teamă de răutatea propriilor sale gânduri.

Privind în sus către cerul în fiacări, văzu acolo răul pe care religia îi învățase să-l vadă.

— Trebuie să mă pedepsesc, spuse el. Ajută-mă, o, Alotputernicule!

O îmboldi pe Lapwing, împungându-i fiancurile. Va merge să viziteze Prima Gardă Phagoriană. Ei nu ridicau nici o problemă morală. Cu ei se simțea liniștit.

Aureolele maronii triumfară asupra celor galbene. Când Freyr dispăru, stridia deveni cenușie, începând dinspre margini spre interior, schimbându-și culoarea minut cu minut, pe măsură ce Batalix o lumina. Frumusețea ei se pierdu, se transformă într-o simplă formațiune noroasă în mijlocul unei grămezi de nori. Când Batalix însuși alunecă spre vest, Akhanaba ar fi putut spune — și nu într-un stil enigmatic — că întreaga schemă complexă a lucrurilor era pe cale să se sfârșească.

JandolAnganol se înjoarse în palatul său tăcut, pentru a găsi acolo un trimis din partea Sfântului Imperiu Pannovalan. Alam Esombarr, tot numai zâmbel, îi rezerva o surpriză.

Nota sa de divorț sosise în cele din urmă. Nu mai avea decât să o prezinte Reginei Reginelor și atunci va fi liber să se căsătorească cu prințesa Madi.

16. Omul care săpa în ghețar

Vara Anului Mic lăsașe locul loamnei în emisfera sudică. Musoanele își dădeau întâlnire pe coastele Hespagorat-ului.

În timp ce, pe plăcula coastă nordică a Mării Vulturilor, regina MyrdemIngala înota în apele albastre împreună cu delfinii ei, pe posomorâta coastă sudică a aceleiași mări, acolo unde ea se unea cu apele Mării Scimilor, câștigătorul premiului avernian, Billy Xiao Pin, trăgea să moară.

Portul Lordryardry era ferit de marea deschisă de insulele Lordry, două duzini la număr, dintre care unele erau folosite ca baze pentru vânătoarea de balene. Pe aceste insule și de-a lungul coastelor joase ale Hespagorat-ului, trăiau în colonii dense iguanele marine. Împletile, umflate, cu carapace, aceste creaturi inofensive ajungeau la douăzeci de picioare lungime și puteau fi văzute uneori înotând în mare. Billy le observase imediat ce Căpitanul Gheții de pe *Lordryardry Lady* îl adusese în Dimariam.

Pe țărm, aceste creaturi se călărau pe stânci, se târau peste bălți și unele peste altele. Ceva în mișcările lor leneșe și alergarea bruscă le marca drept niște conspiratori cu vremea umedă ce se năpustea asupra țărmurilor Dimariam-ului, în acest moment al Anului Mic; unde aerul rece curgea spre nord, de la extremitatea bancurilor polare de gheață pentru a înălța aerul cald de deasupra oceanului, se formau insule de ceață, învăluind totul cu același umed acoperământ.

Lordryardry era un mic port cu o populație de unsprezece mii de oameni. Își ducea existența aproape în întregime datorită întreprinderii familiei Muntras. Una din trăsăturile sale demne de reținut era că se afla la o latitudine de 36,5 grade sud, un grad și jumătate în afara întinsei zone tropicale. La numai optsprezece grade și jumătate spre sud se întindea cercul polar. Dincolo de acel cerc, pe lărmul ghețurilor eterne, Freyr nu putea fi văzut niciodată în timpul lungilor secole de vară. În timpul Marii Ierni,

Freyr urma să reapară, pentru a rămâne timp de mai multe generații dominând lumea pustie a polilor.

Acestea îi fură spuse lui Billy, în timp ce era condus cu o sanie tradițională de la navă la casa Căpitanului Gheții. Krillio Muntras povestea asemenea lucruri cu mândrie, deși deveni tăcut când se apropie de casă.

Camera în care Billy a fost cazat era albă. Ferestrele ei erau drapate cu perdele albe. Zăcând de boală, Billy putu privi către copaci, peste acoperișurile orașului, la ceața albă. În acea ceetă, un chip se zărea din când în când.

Billy știa că în curând avea să se imbarce către altă călătorie misterioasă. Înainte ca barca lui să plece, fu îngrijit de rezervata soție a lui Muntras, Eivi, și de grozava lui fiică măritată, Immya. Immya, după cum i se spusese, avea în cadrul comunității renume de vindecător.

După o odihnă de o zi, țeacurile lui Eivi și Immyei își făcură efectul, și Billy se bucură de o remisiune. Încordarea îi părăsese parțial. Immya îl înveli în păături și-l ajută să se urce în sanie. Patru giganți câini cu coarne, asokini, erau înhămați la sanie, și familia îl conduse pe Billy în interiorul ținutului pentru a vedea faimosul ghețar Lordryardry.

Ghețarul își săpase făgașul între două dealuri. Suprafața sa aluneca spre un lac, care se vărsa în mare.

Billy observă că Muntras își schimbase subtil comportamentul în prezența fiicei sale. Erau așteptuși unul cu altul, însă respectul pe care el îl arăta Immyei nu era egalat în întregime de respectul pe care ea îl înforcea. Astfel iustacă Billy, luându-se mai puțin după modul cum își vorbeau. Încet după felul cum Muntras își ținea spatele și-și trăgea dintracul în prezența Immyei, ca și cum ar fi simțit că trebuia să se țină bine, când ochii ei ascuțiți se abăteau asupra lui.

Muntras începu să descrie lucrările pe suprafața ghețarului. Când Immya îi întrebă modest pe cei doi bărbați de oameni care lucrau acolo, ei o puse fără să se gândească singură. Ceea ce și făcu. Div stătea în fața ei, și alături de surorii sale, încruntați; chiar dacă ei erau bărbați, să moștenească înleprinderea de ghețari. Billy contribuie la conversație, și curând se făc

Immya nu era singura practică în Lordryardry; era căsătorită cu principelui Lordryardry, pe care clanul lui Muntras îl fondase. Sotul ei era înțelept, ore pomenii ca Avocalul în prezența lui Billy, de

foșt numele lui de botez, juca rolul de purtător de cuvânt și de judecător al orașului în raport cu capitala, Oiishat. Oiishat se afla spre vest, la granița dintre Dimariam și Iskahandi. Oiishat adăpostea ochi invidioși pe prosperul Lordyardry, și plănuia tot felul de mijloace pentru a-și procura câte ceva din bogățiile lui, prin propuneri de impozite pe care Avocatul în mod constant le respinse.

Avocatul respinsese de asemeni legile locale ale lui Muntras, care fuseseră făcute pentru a crește beneficiile familiei Muntras în defavoarea muncitorilor lor. Astfel Krillio avea două griji în legătură cu ginerele său.

Soția lui Krillio, în mod evident, simțea cu totul altceva. Ea nu ar fi ascultat nici o plângere despre fiica sa sau despre Avocat. Deși supusă, era lipsită de răbdare față de Div, al cărui comportament — influența negativă de dispreț al mamei lui — devenise grosolan, odată ajuns acasă.

— Ar trebui să te mai gândești, îi spuse într-o zi lui Muntras, când stăteau amândoi lângă patul lui Billy, după un alt exemplu al groaznicului comportament al lui Div. Încredintează compania Immyei și Avocatului, și atunci totul va prospera. Sub Div, totul va deveni ruină până în trei ani. Fata are un simț mai acut al proprietății.

Cu siguranță, Immya avea un simț al proprietății de tip hespagoratean. Niciodată nu se aventurase dincolo de marginile continentului pe care se născuse, în ciuda frecvențelor ocazii, deoarece prălera să aibă la ușă nenumărați câini de pază ce băteau țărmurile Dimariam-ului. Însă, închise în sufletul său, se aflau hărți metafizice, istorii și măsurători ale continentului sudic.

Immya Muntras avea un chip plăcut, pătrat, construit ca al talătui ei, o înfățișare capabilă de a se confrunța cu ghețarii. Stătea necăntită deasupra gheții, furnizând cifre privind comerțul familiei, cu care era atât de mândră.

În acest loc erau suficienți de departe în interiorul ținutului, pentru a fi eliberați de ceața de pe coastă. Un mare zid de ghețuri, căruiă Muntras îi datora bogăția sa, strălucea în lumina soarelui. Unde ghețarul se întindea în depărtare, Batalix crease în găurile acestuia caverne de safir. Chiar și reflexiile în lacul de la picioarele lui aveau licărirea diamantelor.

Aerul era greu, curat, și plin de viață. Păsările alingeau ușor suprafața lacului. În locurile unde apele curate cedau jocul bancurilor de flori albastre, insectele roiau cu miile.

Un fluture, având capul de forma degetului mare al unui om, se așeză pe ceasul cu trei cadrane de la mâna lui Billy. El

privi către acesta nesigur, neputând interpreta însemnătatea creaturii.

Cu greu putea privi în sus. Virusul era în hipotalamusul său, în celulele creierului. Se multiplica irezistibil; nici un tratament nu-l putea opri în curând va deveni imobil, ca strămoșii din legături ai phagorilor.

Nu simțea nici un regret. Regrele numai pentru fluturile, care-i părăsise mâna și plecase. Pentru a trăi o viață adevărată, de felul celei pe care Sfătuitorul său n-o putea înțelege, trebuiau făcute sacrificii. O zărise pe Regina Reginelor. Făcuse dragoste cu frumoasa Apathy. Chiar și acum, deși bolnav, putea vedea îndepărtatele fâgașe ale ghețarului, unde lumina, trecând prin lonuri de albastru deschis și albastru închis, făcea din gheață mai mult o culoare decât o substanță. Gustase din frumusețea naturii. Desigur că avea prețul ei.

Și Immya explica despre marile blocuri de gheață ce huruiau deasupra capetelor. Pe suprafața ghețarului, oamenii lucrau pe schele, despicând gheața cu topoare și fierăstraie. Erau mineri ghețarului Lordyardry. Când blocurile alunecau, cădeau într-o pâlnie și de acolo într-un jgheab de scurgere. Jgheabul, construit din cherestea, avea o pantă suficient de mare pentru a menține mișcarea blocurilor de gheață.

Mari grâmezile de gheață călătoreau încet în jos prin scurgerea ce huruia în fiecare porțiune, în timp ce treceau pe sub picioarele lui tensionate din lemn. Grâmezile curgeau cale de două mile, către docurile Lordyardry.

La docuri, grâmezile erau fierășluite în blocuri mai mici și încărcate în calele elanșate cu trestie ale navelor din flota companiei.

În felul acesta, zăpezile care căzuseră odinioară în regiunile circumpolare la sud de 55 de grade, pentru ca apoi să fie comprimate și zdrobite cu nepăsare mai jos, în strâmla zonă temperată, erau destinate să servească scopului folositor de a-i răcori pe cei ce trăiau la îndepărtatele tropice. Aici se oprea natura și căpitanul Krillio Muntras profila.

— Te rog, du-mă acasă, spuse Billy.

Curgerea de cifre, pe care Immya o avea pregătită, încetă. Povestea ei despre lonaje, lungimea diverselor călătorii, costurile în legătură cu cererea pe care era fondat micul lor imperiu, acestea luară sfârșit. Immya oftă și spuse ceva către tatăl ei. Însă un nou transport de gheață, care huruia deasupra capelelor, îi acoperi cuvintele. Apoi liniile feței sale se relaxară și zâmbi.

- Mai bine l-am duce pe Billy acasă, spuse ea.
— Am văzut, spuse el încelșor. Am văzut.

Când aproape jumătate din Anul Mare trecuse, când Helliconia și planetele ei surori călătoriseră departe de Freyr și din nou înfruntau funia lentă a unei noi lerni, forma ghemuită a lui Billy, în bătrâna sanie de lemn, fu văzută de milioane de oameni de pe îndepărtatul Pământ.

Prezența lui Billy pe Helliconia reprezenta o gravă încălcare a ordinelor terestre. Aceste ordine stabiliseră că nici o ființă umană nu avea să aterizeze pe Helliconia și să întrerupă țesătura culturilor sale.

Acele ordine fuseseră formulate cu peste trei mii de ani în urmă. În termenii istoriei culturale, trei mii de ani însemnau o foarte lungă perioadă. De atunci, înțelegerea se aprofundase — mulțumită în cea mai mare parte unui studiu intensiv asupra Helliconiei, la care subscrisesse marea majoritate a populației. Există o mult mai bună înțelegere a unității — și de aici a puterii — biosferelor planetare.

Billy pătrunsese în biosfera planetei și devenise o parte din ea. Pământeni nu putură vedea nici un conflict. Elementele lui Billy înglobaseră atomii materiei stelelor moarte, lără nici o diferență față de elementele din care se compuneau Muntras sau Myrdeminggala. Moartea lui avea să reprezinte unirea finală cu planeta, o fuziune fără dizolvare. Billy era muritor. Atomii din care era constituit erau indestructibili.

Urma să fie o oarecare părere de rău pentru disperția scânteii unei alte conștiințe umane, pentru pierderea unei alte identități unice, de neînlocuit; însă cu greu putea fi o cauză de lacrimi pe Pământ.

Lacrimile fuseseră vărsate cu mult înainte de aceasta, pe Avemus. Billy era drama lor, dovada lor că acea existență era reală, că ei înșiși aveau vechea putere a organismelor vii de a fi impresionați în reporturile lor cu mediul înconjurător. Lacrimi și urale erau la ordinea zilei.

Familia Pin, în special, își abandonase obișnuita pesivitate și trecea printr-o mică furtună. Rose Yi Pin, ba răsând, ba plângând, ere în centrul atenției pasionate. Ea petrecuse minună.

Sfătuitorul a fost mortificat.

Aerul proaspăt învălui trupul lui Billy și-i scăldă plămâni. Îi permise să zărească fiecare detaliu din lumea sclipitoare, însă

vioiciunea ei, sunetele ei însemnau prea mult. Închise ochii. Când reuși să-i deschidă din nou, asokinii se mișcau cu repeziciune, sania se zgâlțâia și contururile palide ale coastei începuseră să se dezvăluie privirii.

Pentru a se răzbuna pe umilințele anterioare, Div Muntras insistase să conducă ei sania. Își aruncase hamurile peste umărul drept, strângându-le sub brețul stâng și lol cu stânga apucase cârma saniei. În mână dreaptă avea un bici pe care îl abătu asupra asokinilor.

— Mai înalt, Div, băiete, mormăi Muntras.

Imediat ce vorbi, sania lovi un smoc de iarbă aspră și se răsturnă. Cățătoareau pe sub joheab, unde pământul era mlășlinos. Muntras alerză pe mâini și genunchi. Smuci hamurile, privind întunecal către fiul său, însă nu spuse nimic. Immya, cu gura luând forma unei fante înguste, îndreplă sania și-i ridică pe Billy, punându-l înapoi în ea. Tăcerea ei era mult mai expresivă decât cuvintele.

— N-a fost vina mea, spuse Div, prefăcându-se că s-a lovit la mână.

Tatăl lui luă hățurile și-i arătă în lăcere fiului său un loc în spate. Apoi porniră cu pas domol către casă.

Casa înlortocheală a lui Muntras era construită numai pe un etaj. Acel etaj avea mai multe niveluri interconectate prin scări sau rampe, datorită terenului stâncos. Dincolo de camera în care Muntras și Immya îl așezară pe Billy, era curtea în care Muntras țși plătea muncitorii la fiecare decadă.

Curtea era decorată cu niște bolovani șlefuiți, detașați din munții poțari pe care nici un om nu-i văzuse vreodată și aduși pe coastă prin aceleași mijloace prin care erau aduși și ghețarii. Cuprinsă în strialile fiecărei pietre se afla înscrisă istoria Ireculului tectonic pe care oricine din Lordryadry era mult prea ocupat s-o descifreze — chiar dacă ochii electronici de la bonful lui *Avernus* o făcuseră. Lângă fiecare bolovan crescuseră copaci înalți, ale căror trunchiuri se ramificau aproape pa pământ. Billy putea vedea acești copaci din palul său.

Soția lui Muntras, Eivi, îi întâmpinase la întoarcere și se foise în jurul soțului său, așa cum acum se foia în jurul lui Billy. Fu bucuros când îl lăsă singur în camera goală din lemn, pentru a privi la crengile copacilor. Privirile lui deveniră fixe. Îl cuprinsese o ușoară nebulie; își mișcă membrele, își răsuci mâinile, până când ele se înlinseră deasupra capului, la fel de rigide ca și ramurile lemnoase de afară.

Div intră în cameră. Băialul se apropie precaut, închise

ușa după el și veni repede spre Billy. Îl privi cum slătea în postura aceea contractată, făcând ochii mari. Mâna stângă a lui Billy se îndoise singură spre spale, astfel încât degelele aproape îi atingeau antebrațul, iar ceasul îi lăiasă pielea.

— O să-ți scot ceasul, spuse Div. Îl desfăcu, stângaci, și-l puse pe masă, în afara câmpului vizual al lui Billy.

— Copacii, spuse Billy printre dinții încleștați.

— Vreau să vorbesc ceva cu tine, spuse Div amenințător, încleștându-și pumnii. Îți amintești de fala aceea de pe *Lordryadry Lady*, Abalhvavidol? Fala din Matrassy? Acea fată într-adevăr frumoasă, cu un păr castaniu și sâni mari?

— Copacii...

— Da, copacii... Sunt caiși. Tata distilează fructele acestor pomi și își obține exaggeratorul. Billish, acea fată, Abalhy... Îți amintești, Abalhy?

— Mor...

— Billish, tu mori. De aceea vreau să-ți vorbesc. Îți amintești cum m-a umilit lata cu fala aceea? Ți-a dat-o ție, Billish, blestematul. Acesta a fost un mod de a mă umili, cum a făcut-o întotdeauna. Înțelegi? Unde a dus-o lata pe Abalhy, Billish? Dacă știi, spune-mi. Spune-mi, Billish. Nu ți-am făcut nici un rău.

Articulația umărului trosni.

— Abalhy... Maluritatea veni.

— Nu-ți port pică, pentru că ești un prosl de străin. Acum ascultă. Vreau să aflu unde este Abalhy. O iubesc. N-ar fi trebuit să mă întorc aici, nu? Să fiu umilit de tatăl meu și de propria-mi soră. Ea nu mă va lăsa niciodată să preiau compania. Billish, ascultă, o să plec. Pot să mă descurc singur, nu sunt un prosl. S-o găsesc pe Abalhy și să încep propriul meu comerț. Te întreb, Billish, unde a dus-o lata? Repede, omule, înainte să se întorcă.

— Da.

Copacii voinici ce gesticulau la fereastră, încercau să scoată la iveală un nume.

— Deuteroscopistul.

— CaraBansity? A dus-o pe Abalhy la CaraBansity?

Dinspre omul pe moarte se auzi un șuielat afirmativ.

Div îl lăsă să cadă pe spale, ca și cum ar fi fost o bucală de lemn. Rămase agităndu-și degetele și mormăind pentru sine. Auzind un zgomot pe coridor, alergă către geam. Își baiană, un moment, trupul peste pervaz, apoi sări afară și dispăru.

Eivi Muntras reveni. Îl hrăni pe Billy cu bucățele dintr-o

carne albă, fină, pe care le lua dintr-un bol. Îi forța și-l convingea; el mânca cu lăcomie. În lumea bolii, Elvi era perfectă. Îi spăla fața și sprâncenele cu un burete. Trase o perdea din voal peste fereastră, pentru a reduce din lumină. Prin perdea, copacii deveneau stafiile unor copaci.

— Mi-e foame, spuse el după ce termină toată mâncarea.

— O să-ți mai aduc în curând puțină iguană, dragă. Îți place, nu? Am pregătit-o cu lapte, special pentru tine.

— Mi-e foame! țipă el.

Ea plecă, părând lulburală. O auzi vorbind cu ceilalți. Avea gâtul contorsionat, tendoanele reliefate și auzul ațintit spre exterior, ca un harpon, pentru a prinde ce se spunea. Vorbele însă nu aveau nici un sens pentru el. Zăcea într-o poziție ciudată, astfel încât propozițiile îi pătrundeau în ureche în mod greșit. Când se înloarse, totul fu perfect audibil.

Vocea Immyei spuse pe tonuri imparțiale:

— Mamă, ai înnebunit de tot. Aceste elixire preparate acasă nu-l pot vindeca pe Billish. Are o boală rară, despre care abia știm, cu excepția cărților de istorie. Este mai degrabă o *febră a oaselor*, sau *moartea grasă*. Simptomele lui sunt neclare, posibil din cauză că vine de pe altă lume, așa cum prelinde. Și posibil ca structura lui celulară să difere pe alocuri de a noastră.

— Nu știm nimic în privința asta, Immya, dragă. Cred numai că puțină carne i-a face bine. Poate că i-a face plăcere un gwing-gwing...

— Ar putea trece într-o stare de bulimie, asociată cu o dispoziție reactivă. Acestea ar fi simptomatice pentru *moartea grasă*. În acest caz, va trebui să-l legăm de pat.

— Cu siguranță cu nu va fi necesar, draga mea. Este alături de blând.

— Nu este vorba de dispoziția lui, mamă, ci de dispoziția bolii lui.

Aceasta fusese vocea unui bărbat, încărcată cu un dispreț pe jumătate ascuns, ca și cum explica o idee simplă unui copil. Îi aparținea soțului Immyei, Avocatul.

— Sunt sigur că nu știm nimic despre asta. Sper numai să nu se ia.

— Noi nu credem că *moartea grasă*, sau *febra oaselor* sunt infecțioase în acest moment al Anului Mare, spuse vocea Immyei. Credem că Billish probabil a stat la un loc cu phagorii, cu care sunt în general asociate aceste boli.

Mai fu și altceva, apoi Immya și Avocatul intrară în cameră, privind către Billy.

— S-ar putea să te faci bine, spuse ea aplecându-se încelșor din talie în timp ce vorbea. Vom avea grijă de tine. S-ar putea să fi nevoie să te legăm, dacă vei deveni prea violent.

— Moarte. Inevitabil. Cu mare efort, el se prefăcu a fi un copac și spuse: *febra oaselor* și *moartea grasă*... pot explica. Doar un virus. Germen. Efecte diferite. În funcție de timp. Al Anului Mare. Adevărat.

Orice alt efort fu peste puterile lui. Contractiile se instalară din nou. Totuși, pentru un moment, avusese totul în minte. Chiar dacă nu fusese subiectul lui preferat, *virusul helico* era o legendă pe *Avernus*, deși una mortală, încredințată videolexelor încă de la ullaia ei izbucnire, într-o formă pandemică, patrecută cu mai multe generații înaintea celor de acum, de pe stație. Cei care acum priveau în jos, neputincioși, asupra lui, erau martorii unei vechi istorii adusă din nou în actualitate numai ca o concluzie la fiecare Vacanță Helliconiană.

Vizitele virusului cauzau suferințe imense, însă erau din fericire legate de două perioade ale Marelui An: șase secole locale, după timpul cel mai friguros al aceluia an, când condițiile planelei se îmblânzeau, și în toamna târzie, după lunga perioadă de arșiță, în care Helliconia intrase acum. În prima perioadă, virusul se manifesta ca *febra oaselor*, iar în cea de-a doua ca *moarte grasă*.

Aproape nimeni nu scăpa de acest flagel. Rala mortalității fiecărei boli se apropia de cincizeci la sută. Cei care supraviețuiau deveneau cu jumătate din greutatea lor mai ușori, sau mai grei și astfel erau mai bine înzestrați pentru a face față anotimpului călduros sau friguros.

Virusul era mecanismul prin care metabolismul uman se ajusta la normele schimbării cliimei. Billy era schimbat.

Tăcută Immya stătea pe marginea patului lui Billy. Își încrucișă bratele peste pieptul ei mare.

— Nu te înțeleg. Cum de știi asenienea lucruri? Nu ești un zeu, căci altfel nu ai fi bolnav...

Însuși sunetul vocilor îl conduse mai adânc în măruntaiele copacului.

— O boală. Două. Sisteme opuse. Tu, ca doctor, înțelegi.

Ea înțelese. Se așeză din nou.

— Dacă ar fi așa... Și totuși, de ce nu? Sunt două boramici. Copacii care înfloresc și dau semințe doar o dată la 1825 de Ani Mici, alții care înfloresc și dau semințe în fiecare an mic. Lucrurile divizate sunt totuși unite...

Ea își închise strâns gura, ca și cum s-ar fi temut că era pe cale să dezvăluie un secret; temându-se că slătea pe un prag, pe pragul a ceva mai presus de înțelegerea ei. Cazul *virusului hellico* nu era întrutotul similar cu cel al botanicii. Totuși, Immya fu corectă în observațiile ei asupra obiceiurilor divergente ale plantelor. În momentul capturării lui Balalix de către Freyr, cu aproape opt milioane de ani în urmă, planetele lui Balalix fuseseră scâldate în radiații, conducând la o mulțitudine de divergențe genetice. În timp ce mii de copeci rămăseseră să înflorească și să rodească întocmai ca și mai înainte — așa că ei produceau semințe de 1825 de ori în timpul unui An Mare, oricare ar fi fost condițiile climatice — alții își adaptaseră metabolismul la noul regim și se reproduceau numai o dată la 1825 de ani mici. Așa erau rajabaralii. Caișii de la geamul lui Billy nu se adaptaseră, și așa cum se întâmpla acum, mureau în căldura neobișnuită.

Ceva din liniile ce se formaseră în jurul gurii Immyei sugerau că încerca să meslece aceste materii grele, însă în loc de asta căzu în conștientizarea afirmației lui Billy. Inteligența ei îi spuse că dacă declarația se dovedea adevărată, aceasta ar fi de o mare importanță, dacă nu imediată, atunci peste câteva secole când, după cum sugerau registrele laconice, erau așteptate pandemii de *moarte grasă*.

O gândire mult prea îndepărtată în viitor nu era o caracteristică prin partea locului. Se aplecă spre el și spuse:

— Mă voi gândi la asta, Billish, și voi prezenta constatăările în fața societății noastre medicale, când ne vom întâlni din nou. Dacă am înțelege adevărată natură a acelei boli, poate că am putea găsi un leac.

— Nu. Boala esențială pentru supraviețuire... El văzu că ea n-ar fi acceptat niciodată acest lucru și totuși nu-i putu explica. Încercă să forțeze. I-am spus tatălui tău.

Această remarcă îi abătă felei interesul de la problemele medicale. Privea undeva în afara lui, cufundată în tăcere. Când vorbi din nou, vocea ei era mai profundă și mai aspră, ca și cum și ea trebuia să comunice din interiorul unei închisori:

— Ce altceva ai mai făcut cu tatăl meu în Borlien? S-a îmbălat?... Vreau să știu. A luat o femeie tânără pe vas, din Matrassy? Ai avut relații camale cu ea? Trebuie să-mi spui.

Se aplecă deasupra lui și-l prinse în felul în care procedase și fratele ei.

— Acum bea. A fost o femeie, nu? Te întreb asta de dregul mamei mele.

Intensitatea cu care aceste cuvinte fură rostite îl înspăimântă pe Billy; se sili să se adâncească și mai mult în copac, să simtă coaja zgârlindu-i pielea. Din gură îi ieșiră balonașe.

— Îi scutură.

— A avut relații camăle? Spune-mi. Mori, dacă vrei, dar spune-mi.

El încercă să dea din cap.

Ceva în expresia lui conlorsională îi confirmă bănuielele ei. O privire de satisfacție îi cuprinsese chipul.

— Bărbații! Acesta este felul în care profită de femei. Biala mea mamă a sulerit din cauza desrăbălării lui, ani de zile, săraca inocentă. Am aflat despre asta cu ani în urmă. A fost un șoc îngrozitor. Noi, dimariamienii, suntem oameni respectabili, nu ca locuitorii Continentului Sălbatic, pe care sper că nu-l voi vizita niciodată...

Când vocea ei se stinse, Billy încercă un protest nearticulat. Avu rolul să reaprindă flacăra animozității Immyei.

— Ce-mi poți spune despre biata fată inocentă și nevinovată ei mamă? Cu multă vreme în urmă, l-am făcut pe fratele meu, otrava vieții mele, să-mi mărturisească tot ce face tata... Bărbații sunt porci, conduși de dorință, incapabili să fie credincioși...

— Fala... Însă numele lui Abalhy se încurcă în laringele lui.

Amurgul învălui Lordyadry Freyr se scufunda către vest. Cântecul păsărilor se împușinară. Balalix își luă o poziție mai joasă, către orizont, unde putea străluci peste ape, către lucrurile învăluite ce se zăreau pe țărm. Cețurile se îngroșau, acoperind stelele și viermele nopții.

Eivi Muntras îi aduse lui Billy puțină supă, înainte de a se retrage la culcare. Pe măsură ce bea, o foame teribilă se ridică în el. Imobilitatea lui fusese învinsă. Se ridică spre Eivi, îi mușcă umărul și trase carnea de pe el. Alergă prin cameră lîpând. Această era bulimia asociată cu ultimele stadii ale *moartii grase*. Alți membrii ai familiei veniră alergând. Sclavii aduseră lumină. Billy fu blestemat și legat de palul său.

Pentru următoarea oră fu părăsit, în timp ce sunele veneau din celălalt capăt al casei. Îndură viziuni în care se făcea că o măncașă pe Eivi întreagă, că-i supsesse creierii. Plânse și imaginea că era din nou pe *Avernus*. Își imaginea că o mânca pe Rose Yi Pin. Plânse din nou. Lacrimile cădeau ca și frunzete.

Se auziră pași pe coridor. O lampă chioară apărură și în spatele ei chipul unui om care parcă plutea în înlăuneric. Căpitanul Gheții respira greoi. Valuri de exagerator pălrunseră odată cu el în încăpăre.

— Ești bine? Va trebui să te arunc afară, dacă nu vei muri, Billish. Se potoli, respirând din greu. Îmi pare rău că s-a ajuns la asta... Știu că ești un fel de înger, dintr-o lume mai bună, Billish, chiar și atunci când minți ca un diavol. Un om trebuie să aibă convingerea că undeva există o lume mai bună. Mai bună decât aceasta, unde nimănui nu-i pasă de tins. *Avemus...* Te-aș duce înapoi acolo, dacă aș putea. Mi-ar place s-o văd.

Billy era înapoi în interiorul copacului, cu membrele împrăștiate și cu părți din ele agonizând, ca și ramurile.

— Mai bună.

— Așa este, mai bună. O să stau în curte, Billish, chiar afară, sub geamul tău. O să beau ceva și să reflectez asupra lucrurilor. În curând va veni timpul să plătesc oamenii. Dacă dorești ceva, strigă.

Îi părea rău că Billy era pe moarte, iar exageratorul îl făcuse să-i pară rău pentru el însuși. Îl intriga felul în care întotdeauna se simțea mai confortabil cu străinii, chiar și cu Regina Reginelor, decât era cu propria lui familie. Cu ei era într-un constant dezavantaj.

Se așeză afară, la fereastră, punând un pahar și un ulcior pe bancă, alături de el. În lumina lăptoasă, pietrele semănau cu niște animale dormind. Nalba care se cățara pe pereții casei își deschisese bobocii, iar bobocii își deschiseseră ciocurile, ca papagali; un parfum liniștilor plutea în aer.

După ce planul său de a-l aduce aici pe Billy în secret reușise, se simțise incapabil să continue. Voise să spună tuturor că exista mai multă viață decât știa el, că Billish era un exemplu viu al acestui adevăr. Nu era numai faptul că Billish murise; Muntras suspecta, undeva într-un colț rece al ființei sale, că s-ar putea ca viața să însemne mai puțin decât știa el. Își dorea să fi rămas un rățacitor. Acum venise înapoi acasă pentru totdeauna.

După un timp, oftând, Căpitanul Gheții se ridică în picioare și privi prin fereastra deschisă.

— Billish, ești treaz? L-ai văzut, cumva, pe Div?

Primii gâlgâit în loc de răspuns.

— Bietul băiat, nu este chiar poltrivul pentru această slujbă, este adevărat... Se așeză din nou pe bancă, oftând. Își ridică

paharul și bău. Ce păcat că lui Billish nu-i place exageratorul.

Lumina lăptoasă se îngroșă. Fluturi albului roiau în jurul naabei. În casa adormită din spatele său podelele scârțâiau.

— Trebuie să existe o lume mai bună, undeva... spuse Muntras și ațipi cu o veronikană neapinsă între buze.

Sunele de voci. Muntras se ridică. Își văzu oamenii adunându-se în curte pentru a fi plătiți. Era ziua. Un calm abeolul plutea în jur.

Muntras se ridică și se întinse. Privi înăuntru, pe fereastră, la forma contorsionată a lui Billy, nemișcată pe canapea.

— Această este ziua assatassi, Billish... am uitat, cu tine aici. Fluxul musonic. Ar trebui să vezi asta. Este un eveniment local. Vor fi petreceri deseară, și nu cu jumălăți de măsură.

Dinspre canapea veni un singur cuvânt, ieșind forțat dintr-o gură încleștată:

— Petreceri.

Lucrătorii erau primitivi, îmbrăcați în veșminte grosolane. Își ațintiră privirile în jos, pe pietroalele de pavaj, pentru eventualitatea că stăpânul lor s-ar fi supărat că fusese surprins dormind. Dar nu era felul lui Muntras.

— Veniți, oameni. Nu vă voi mai plăti eu mult timp. Va fi rândul stăpânului Div. Hai să terminăm cu asta repede, apoi să ne pregătim pentru petrecere. Unde este funcționarul meu cu plățile?

Un om mărunțel, cu un guler înalt și cu părul periat în direcție opusă față de ceilalți oameni, păși cu îndrăzneală înainte. Sub braț avea un calasliș și era urmat de un mascui phagor care purta o caselă. Funcționarul făcea eforturi mari, împingându-se printre muncitori. Făcea asta cu ochi ațintiți în mod constant asupra celui ce-l angajase și cu buzele murmurând, ca și cum deja calculase cu cât ar fi trebuit plătit fiecare om. Sosirea lui îi determină pe oameni să se dispună într-un șir, pentru a-și primi modestul salariu. În lumina neobișnuită, înfățișarea lor era neanimală.

— Vă veți lua plățile și vă veți duce să le puneți în mâinile soțiilor, sau să vă îmbătați, ca de obicei, spuse Muntras.

Se adresase oamenilor de lângă el. Printre ei văzu numai muncitori obișnuiți și nici unul dintre oamenii apropiați. Însă imediat îl cuprinsese un amestec de indignare și mîla și vorbi mai tare, așa încât să audă cu toții.

— Viețile voastre curg pe lângă voi. V-ați împotmolit aici. N-ați fost niciunde. Cunoașteți legendele din Pegovin? Dar oare

ai fost vreodată acolo? Cine a fost acolo? Cine a fost la Pegovin?

Ei se sprijiniră de pietrele rotunde, mormăind.

— Eu am fost pesle lot în lume, am văzut-o pe toată. Am fost în Uskuloshk, am vizitat Marea Poartă a Kharnabhar-ului, am văzut orașe vechi, ruinale, și am vândut carne sărată în bazinele din Pannoal și Oldorando; am vorbit cu regi și regine la fel de frumoase ca și florile. Totul este acolo, așteptându-i pe cei care cutează. Prieleni, peste tot. Bărbați și femei. Este minunat. Mi-a plăcut fiecare minut. Lumea este mai mare decât își poate imagina cineva, alăta vreme cât stă împotmolit aici, în Lordryadry. În această ultimă călătorie am întâlnit un om care venea din altă lume. Nu există numai această lume, Helliconia. Mai există una, care se învârtă în jurul nostru, *Avenus*. Și afla dincolo de ea, lumi numai bune pentru a fi vizitate. Pământul, de exemplu.

Cât el vorbea, micul funcționar își înșirase lucrurile pe o masă, sub unul din caișii gotași și scosese cheia casetei dintr-un buzunar. Phagorul așeză caseta jos, chiar acolo unde era nevoie de ea și își flutură o ureche. Oamenii înaintară până la marginea mesei, făcând șirul mai definit, prin apropiere unul de celălalt. Și alți oameni sosiră, aruncând priviri bănuitoare către șeful lor și alăturându-se șirului.

— Vă spun că există alte lumi. Folosiți-vă imaginația. Muntras lovi masa. Nu simțiți niciodată dorul de a rătăci? Eu am făcut asta când am fost tânăr. În casa mea am chiar acum un tânăr dintr-o altă lume. Este bolnav, altfel ar fi venit afară și v-ar fi vorbit. El vă poate spune lucruri miraculoase, ce s-au petrecut în cursul altor vieți.

— Bea exaggerator?

Vocea veni dintre șirurile de oameni care așteptau. Îl opri pe Muntras în plin avânt. El coborî și păși de-a lungul șirului, roșu la față. Nici o privire nu o înfruntă pe a sa.

— Voi dovedi ceea ce am spus, singă Muntras. Alunci mă veți crede.

Se înloarse și păși în casă. Numai funcționarul arăta o oarecare nerăbdare, bălând cu degetele mici în lăblia mesei, trăgându-se de nasul ascuțit și privind în sus, către cerul apăsător.

Muntras alergă către locul în care zăcea Billy, teribil distorsionat, fără să se miște. Apucă brațul pietrificat numai pentru a descoperi că ceasul dispăruse.

— Billish, spuse el aplecându-se deasupra invalidului. Îl

privi, strigându-i numele mai încel. Îi simți pielea rece și carnea rigidă. Billish, spuse el din nou, însă acum era numai o afirmație.

Știa că Billy murise... Și știa cine furase ceasul, acel ceas cu trei cadrane, care fusese odăla în mâinile lui JandolAnganol. Numai o singură persoană ar fi putut face acest lucru.

— Nu-ți va mai lipsi ceasul acela acum, Billish, spuse cu voce tare.

Își acoperi fața cu mâinile și spuse ceva între o rugăciune și un blestem.

Mai rămase în cameră încă un moment, privind în sus către tavan, cu gura deschisă. Apoi, rechemat de datorie, păși către fereastră și-i făcu un semn funcționarului, să înceapă plata oamenilor. Soția sa intră în cameră împreună cu Immya, umărul fiindu-i bandajat.

— Billish al nostru este mort, spuse el plat.

— Oh, Doamne, și așa în ziua assalassi...

— Sper că nu te aștepți din partea mea să-mi pară rău, spuse Eivi.

— O să mă ocup ca trupul său să fie transportat în celula de gheață. Îl vom îngropa mâine, după sărbătoare, spuse Immya apropiindu-se pentru a privi cadavrul contorsionat. Mi-a spus ceva înainte de a muri care ar putea fi o contribuție la știința medicală.

— Ești o fată capabilă. Să ai grijă de el, zise Muntras. După cum spuneai, îl putem înmormânta mâine. O înmormântare așa cum trebuie. Între timp, voi merge să mă uit la plase. De fapt, mă simt mizerabil, ca și cum cuiva i-ar păsa.

Fără a lua în seamă femeile ce mormăiau, întinzând capetele șirurilor de plase, Căpitanul Gheții păși de-a lungul malului apei. Purta cizme înalte și groase și-și ținea mâinile în buzunare. Din când în când, o iguană neagră sărea la el, ca un câine inoportun. Muntras o îndepărta fără interes. Iguanele șerpuiau printre funiile groase și maronii ce se încolăceau în apele de la mal, uneori încercând să se elibereze din colacii de frânghie. Pe alocuri, erau adunate una peste cealaltă, indiferente la modul în care zăceau.

Ca adaos la nepăsarea melancolică a pozițiilor lor, iguanele conviețuiau cu un crab păros cu douăsprezece picioare, din cei care mișunau cu milioanele printre formele ce se fereau de valuri. Crabii devorau orice fragment de hrană — pește sau alge — aruncate de către reptile; nu aveau aversiune nici în a devora pui de iguană. Zgomolul caracteristic al țărnelor

dimariamian era un rontăit și o ciocnire de picioare de crustacei; ritualul vieților lor era desfășurat pe fondul acastei larme, la fel de nesfârșită ca și sunetul valurilor.

Căpitanul nu-i observă pe acești ocupanți războinici ai lărmului, privind departe în mare, dincolo de Lordry, la Insulele Balenelor. Fusesse în port și i se spusese că un șlep ușor fusese furat peste noapte.

Deci fiul său plecase, luând ceasul magic. Fie ca talisman, fie pentru a-l vinde. Plecase pe mare, fără măcar să-și ia la revadere.

— De ce ai făcut asta? Întrebă Muntras aproape cu voce lare, privind peste marea purpurie, peste care plutea calmul absolut. Presupun că pentru motivele obișnuite pentru care un bărbal părăsește Casa. Nici măcar tu nu ți-ai mai putut suporta familia, sau ai vrut numai aventura — locuri stranii, distracții, femei străine...? Ei, noroc, băiete! N-ai fi devenit niciodată cel mai faimos negustor de gheață din lume, asta-i sigur. Să sperăm că nu te vei mulțumi să vinzi inele furale pentru a trăi...

Câteva dintre femei, soțiile muncitorilor aduși de spate, strigau la el să vină în spatele plaselor, înaintea de flux. Le salută și se târî la distanță de trupurile mișunând ale iguanelor

Immya și Avocatul vor prelua compania. Nu erau oamenii lui favoriți, însă probabil că vor conduce concernul mai bine decât el însuși. Trebuie să înfrunți faptele. Nu e de nici un folos să te amărăști. Chiar dacă nu se simțise niciodată bine cu fiica lui, recunoștea că era o femeie de treabă.

Cel puțin, va sta alături de un prieten și se va ocupa ca BillishOwpin să aibă o înmormântare cumsecade. Nu pentru că el sau Billish ar fi crezul în vreun zeu. Ci așa, de dragul lor.

Se îndreplă spre plase, unde stăteau muncitorii.

— Ai avut dreplate, Billish, mormăi lare. Nu erai prostul nimănui.

Avernus avea companie pe orbita ei, în jurul Heliconiei. Se mișca printre escadroanele de sateliți auxiliari. Sarcina principală a acestor sateliți auxiliari era să observe sectoare ale globului, pe care nici chiar Avernus nu le putea observa. Dar se întâmplă ca Avernus, pe orbita sa circumpolară, să fie deasupra Lordryadry-ului, călătorind spre nord, în timp ce se desfășurau funerarile lui Billy.

Înmormântarea a fost un eveniment popular. Adevărul este că pentru ființele umane, atât de fragile, moartea celorlalți oameni nu era în întregime neplăcută. Melancolia însăși era

dintre cele mai plăcute emoții. Aproape toată lumea de la bordul lui *Avemus* privise acăa înmormântare; chiar Rose Yi Pin, deși văzuse evenimentul din pet, de lângă noul ei prieten.

Sfătuitoarul lui Billy, cu ochii uscați, ținu o predică în o sută de cuvinte, măsurate, asupra virtuților supunerii la voința cuiva. Epitaful servi de asemenea și ca epitaf la mișcările de protest. Cu o oarecare ușurare, uitară gândurile apăsătoare, de reformă, și se întoarseră la îndatoririle lor administrative. Unul dintre ei scrisese un cântec trist despre Billy, ce fusese îngropat departe de familia lui.

Ereu acum o grămadă de avemieni îngropați pe Helliconia, toți câștigători ai Vacanțelor Helliconiene. O întrebare ce se ridica adesea la bordul Steției de Observare a Pământului era: cum a afectat asta masa planetei?

Pe Pământ, unde funerariile lui Billy provocaseră un interes mai redus, evenimentul a fost văzut mult mai detașat. Fiecare ființă vie este creată din praf de stele moarte. Fiecare ființă vie trebuie să-și urmeze călătoria solitară, de la nivelul molecular până la autonomia nașterii, o călătorie care în cazul oamenilor durează trei pătrimi dintr-un an. Complexitatea gradului de organizare, implică faptul că a fi o formă de viață superioară nu poate fi susținut veșnic. În cele din urmă, există o reîntoarcere la anorganic. Dizolvare chimică.

Aceasta s-a întâmplat și în cazul lui Billy. Tot ce a fost nemuritor în el erau atomii din care fusese format. Ei supraviețuiseră; și nu ere nimic ciudat ca un om de sorginte terestră să fie înmormântat pe o planetă la o mie de ani lumină depărtare. Pământul și Helliconia erau aproape vecine, formate din aceleași resturi, de la aceleași stele, de multă vreme moarte.

Într-un cuvânt, acel om corect, Sfătuitoarul lui Billy, greșise. Vorbise despre Billy ca mergând către odihna veșnică. Însă întreaga dramă organică, din care omenirea forma o mică particică, era antrenată în continua mare explozie a universului. Din punct de vedere cosmic, nu exista odihnă nicăieri, nici stabilitate, numai neîncetata activitate a particulelor și energiilor

17. Zborul morții

Generalul Hanra TolremKelinet purta o pălărie cu borul larg și o veche pereche de pantaloni, cu poalele vârate într-o pereche de cizme înalte, militarești. De-a lungul pieplului său gol își azvârlise o flintă nouă, prinsă cu o curea. Deasupra capului flutura un sleeg borlienez. Pătrunsese în mare către navele ce se apropiau.

În spatele său, mica lui forță striga urale de încurajare. Erau doisprezece oameni conduși de un lănar capabil, GortorLanstalet. Stăteau pe un pelec de pământ; în spatele lor era jungla și gura întunecată a Râului Kacol. Călătoria lor pe râu de la Ordelay — de la înfrângere — se terminase, navigaseră pe *Lordryardry Lubber*, alături pe curenți rapizi cât și pe porțiuni de râu unde curentul era atât de slab, încât din adâncuri se ridicau excrescențe tuberoase, luplând ca și nodurile de țipari în reproducere pentru a cuceri suprafața și a elibera un miros de hoit și de ierburi aromate. Acest miros era blestemul junglei.

Pe celălalt mal al Kacol-ului, pădurea se contorsiona în noduri, șerpi și răsuciri, cu nimic mai îngăduitoare decât tentaculele ce se ridicau din adâncurile râului. Aici pădurea părea într-adevăr impenetrabilă, nu mai era vizibilă nici una din cărările largi prin care generalul — cu o jumătate de decadă în urmă, pășise în perfectă siguranță, pentru că râul atrăsese la marginea junglei o sumedenie de arbori tacomi de soare. Jungla, și ea, devenise mult mai pitică în înfățișare, trecând de la pădurea ploilor la pădurea musoanelor, cu capetele grale ale coronamentului apăsând deasupra capetelor trupeii borlieneze.

Când râul, în cele din urmă, își vărsă apele maronii în mare, ceturile felide ale dimineții se ridicară din pădure rostogolindu-se val după val în sus pe pantee neîmblânzite ale masivului Randonanez.

Ceața fusese ca o idee centrală a călătoriei lor, începând chiar din momentul când — după posesiunea nedisputată a lui

Lubber la Ordelay, recompensați — deschizându-i calele, au fost întâmpinați de vapori groși ca se ridicau de la încălzura de gheață a navei, ce se topea. Odată ce gheața fu aruncată peste bord, noii proprietari, cercelând, descoperiseră despărțituri secrete pline de flinte sibornaleze, care erau învelite în păluri împotriva umezelii. Acesta era comerțul personal și secret al căpitanului lui *Lubber*, pentru a se autorecompensa față de călătoriile periculoase pe care și le asumase în folosul Companiei de Comercializare a Gheții Lordyardry. Bine înarmați, borlienezii navigaseră pe apele uleioase pentru a dispărea în curând în perdelele de umezeală atât de caracteristice râului Kacol.

Acum, ei stăteau privind-și generalul care trecuse prin apă spre nave, de pe o limbă de nisip ieșind ca un pinten dintr-o insuliță stâncoasă și despădurită, Keevasien, care stătea așezată între râu și mare. Tunetul verde înlunecat, duhoarea, zumzetul însecelor înnebunitoare, cețurile, erau în urma lor. De aici începea marea. Priviră înainte după ajutor, umbrindu-și ochii pentru a putea străbate mările împotriva strălucirii accentuate de aburul dimineții.

Salvarea nici n-ar fi putut veni mai la timp. În ziua anterioară, când Freyr apusese și jungla era o aglomerare de contururi nedeslușite, pe măsură ce cobora și Batalix, ei căluseră un loc de ancorare între giganticele rădăcini roșietice ca intestinale; fără nici un avertisment, o împletitură de șase șerpi, nici unul având mai puțin de șapte picioare lungime, căzuseră din ramurile de deasupra. Erau "șerpi de haită", care cu o inteligență rudimentară, întotdeauna vânau împreună. Nimic nu putea înspăimânta mai mult echipajul. Omul care stătea la cârmă, văzând oribilele flinte care alerzaseră atât de aproape de el și se dezrăsuciseră rapid, șuierând, sărise peste bord fără să se gândească nici un moment, pentru a fi înhățat de un animal, care cu un moment înainte părea un bușlean în descompunere.

Șerpii de haită au fost imediat uciși. În acest timp vasul plutise în derivă de-a lungul curentului și se împolmolise în malul randonanez. Încercând să recapete controlul, cârma lovisе un obstacol subacvatic și se rupsese. Fuseseră aduse prăjini, însă râul devenea mai larg și mai adânc, astfel încât prăjinile nu putură fi fotosite. Când insula Keevasien se zări prin abur, ei nu mai aveau puterea de a alege nici portul, cel bortenez, nici curentul, nici orizontul, nici direcția. *Lubber* se îndreptă neajutorală către stâncile din punctul cel mai nordic al insulei; cu

bordurile sfărâmate, se împotmolise în apele mici. Curentul o smucea, ameninșând s-o smulgă de acolo. Înălțaseră repede ceva echipament și săriseră pe mal.

Întinericul se instala. Stătură ascultând bubuflul repetitiv al valurilor, ca un tun îndepărtat. Din cauza fricii oamenilor, TolramKelinel se decise să poposească acolo unde se aflau, pentru scurta noapte, mai degrabă decât să încerce să ajungă la Keevasien, despre care știa că se afla aproape.

A fost instalată o gardă. Noaptea din jurul lor era destinată violenței și morții subite. Mici insecte porneau în căutare de hrană, cu luminițe mari pe capete, aripi strălucitoare, ochi înspăimântători, cu pupilele specifice prădătorilor arzând ca niște pietre încinse; și totul în intervalul dintre cele două curenți ale râului, ce curgeau aproape, învolburând fosforescența, cu întinderile grele de apă murmurându-și calea către visele lor.

Freyr răsări de după nori. Oamenii se treziră și începură să-și scarpine mușcăturile de lăntări care le acopereau trupurile. TolramKelinel și GortorLanslatel îi puseră la treabă. Urcând vârful muntos al insulei putură privi peste brațul estic al râului până la marea liberă și la coasta borlieneză din față. Acolo, protejat de mare printr-o înălțime despădurită, se afla portul Keevasien, cel mai vestit oraș al țării lor, Borlienul, odată căminul legendarului savant YarapRombry.

Învelișul purpuriu al luminii le ascunse pentru o vreme adevărul; priviră asupra unor acoperișuri distruse și asupra unor ziduri înnegrite, limp de câteva momente, înainte de a spune — aproape într-o singură voce — "A fost distrus!".

Cirezi de phegori, alungați din pădurea musoanelor, își disputau volumunwun cu triburile randonaneze. Marele Spirit vorbise triburilor. Acestea li prinseseră pe Ceilați din copaci, îi legaseră de scaunele din bambus și trecuseră prin junglă pentru a ieși jos, în port. Nimic nu scăpase flăcărilor. Nu era nici un semn de viață, cu excepția câtorva păsări melancolice. Războiul încă era dus; oamenii nu puteau evita a fi în același timp agenții și victimele lui.

În tăcere, își urmară drumul către versantul sudic al insulei, coborând pe o limbă de nisip pentru a se elibera de lufșurile țepoase din interiorul insulei.

Marea deschisă era înaintea lor, vârgală cu maroniu, acolo unde Râul Kacol se vărsa în ea, iar mai încolo de un albastru intens. Valuri lungi se răsuceau, lovindu-se de panla abruptă a plajei, spumegând. Către vest putură vedea insula Poorich, o insulă mare, care delimita Marea Vuflurilor de Marea

Narmosset. În jurul capului Poorich navigau patru vase, dintre care două caravele și două vase comerciale înarmate.

Prinzând sleagul borlienez, ce fusese printre cele de pe *Lubber*, TolramKelinet păși înainte în apele înspumate pentru a le întâlni.

Dienu Pasharatid era de veghe pe *Golden Friendship* pentru a găsi un loc sigur de ancorare a flotei, la gurile Râului Kacol. Mîinile ei se țineau strâns de parapet; altfel, nu dădea nici un semn al elanului pe care-l simți când insula Poorich alunecă la pupa, și coasta Borlienului răsări din ceturite dimineții.

Șase mii de mile de mare fuseseră lăsafe la pupa de când reparaseră navele și părăsiseră Capul Findowel. În acest timp, Dienu comunicase mult cu Zeul Azoiaxic; expansiunea fără limite a oceanului o adusese mai aproape ca oricând de prezența lui. Își spuse ei însăși că legăturile cu soțul său, Io, se sfârșiseră îl transferase pe *Union*, astfel încât să nu mai trebuiască să-l privească. Toate acestea le făcuse într-o manieră rece, sibornaleză, fără a arăta nici un resentiment. Era liberă să se bucure din nou de viață și de zeul ei.

Se simțea o briză minunală, cerul, marea — de ce oare pe măsură ce se străduia să se bucure de viață, nefericirea puneă slăpănire pe ea? Nu putea fi din cauză că era geloasă pe relația ce se înfiripase — ca o buruiană, își spuse sie însăși — între Preotul ei Militant Amiral și ex-cancelarul borlienez. Nici din cauză că ar fi simțit cea mai mică scânteie de afecțiune pentru Io. "Gândește-te la iarnă", își spuse — folosind o expresie Uskuli care însemna "Îngheață-ți speranțele".

Chiar și comuniunea cu Azoiaxicul, pe care era incapabilă să o rupă, se dovedise descurajantă. Se părea că Azoiaxicul nu avea nici un loc pentru Dienu Pasharatid în sufletul său. În ciuda virtuții ei, era indiferent. Era indiferent, în ciuda comportamentului ei conformist, a circumspecției ei.

În acest sens, cel puțin, Cel Care Sătășuiește, Lordul Bisericii Formidabilei Păci, se dovedise groaznic de asemănător cu Io Pasharatid însuși; și această reflecție, mai degrabă decât consolarea, fu cea care o împinse peste leghe de mări pustii. Orice în sensul distracției era binevenit. Astfel încât, când coasta Borlien-ului apăru, se întoarse brusc de la cârmă și-l chemă pe gornist să cânte "Veșli Bune".

În curând, parapelele celor patru vase fură o îngrămădire de soldați, domici să vadă prima imagine a pământului pe care plănuiau să-l invadeze și să-l subjuge.

Unul dintre ultimii pasageri că sosiră pe punte fu Sartorilvrash. Stătu un timp în aerul curat, scuturându-și hainele și respirând adânc pentru a înlătura mirosul de phégor. Phégorul se dusese; numai mirosul amărui rămăsese — aceasta, și un fragment de noi cunoștințe.

După ce *Golden Friendship* părăsise Findowel-ul, ea navigase spre sud-est prin Golful Ponipot, trecuseră pe lângă pământuri vechi, și prin Strâmtoarea Cadmer, cea mai îngustă înlindere de apă între Campannal și Hespagoral. Acestea erau pământuri despre care vorbeau legendele; unele spuneau că aici oamenii fuseseră aduși la viață, altele că limbajul s-a născut aici. Aici era Ponipot, Ponpt-ul despre care micuța Tatlo citise în poveștile sale. Ponipot-ul aproape nelocuit, privit către apusul sorilor, cu orașele lui bătrâne și prăfuite, ale căror nume erau încă capabile să facă inimile oamenilor să bată — Powachel, Prowash, Gal-Dundar de pe înghețatul Râu Aza.

Trecuseră de Ponipot pentru a fi adăpostite apoi pe spinările stâncoase ale Radado-ului, pământul deșerturilor înalte, coada sudică a ținutului Barriers, unde se spunea că trăiesc aproape un milion de oameni — spre deosebire de cele trei milioane și un sfert din învecinatul Randonan — și cu siguranță mai puțini oameni decât phagori. Aceasta pentru că Radado forma capătul vestic al mării rute migratorii ancestrale ce se înlinda de-a latul înregului Campannal, cu extremul Thule, către care creaturile veneau în vara fiecărui An Mare să-și îndeplinească ritualurile fantomatice, sau pur și simplu să se ghemuiască nemișcați, privind peste Strâmtoarea Cadmer către Hespagoral, spre o destinație necunoscută altor forme de viață.

Fie calm, fie altfel, în acele lungi zile fierbinți, pe nava staționară, Sartorilvrash fusese mulțumit. Scăpase de la studiul său în lumea largă. În timpul înserărilor, avuseseră loc lungi conversații intelectuale cu doamna Preot-Militar Amiral, Odi Jeseralabhar. Cei doi deveniseră mai apropiați. Amestecul de limbaj de mai înainte al lui Odi Jeseralabhar se dizolva în ceva mai puțin formal. Apropierea involuntară la care erau forțați, din cauza apartamentelor lor strâmte, deveniseră dorite și menținute. Se transformaseră în niște iubii circumspecți și navigația în jurul continentului sălbatic devenise o călătorie prin sulete.

Stând împreună pe punte în timpul aceluia popas încântător, iubii mai vârstnici bortează și uscut supravegheau marea aproape nemișcată. Interiorul ținutului Radado plutea în ceață undeva în spate. Aproape, lângă ei, insula Gleeat se

întindea în port. Departe, la orizont, trei alte insule, din care se zăreau vârfuri munloase, păreau să plutească pe suprafața apei.

Odi Jeseratabhar arăta către orizont:

— Aproape poi să-mi imaginez că zăresc coasta Hespagoral-ului — ținutul numit Throssa, pentru a fi mai exactă. Totul în jurul nostru dovedește că Hespagoral și Campannal erau odăla unite printr-un pod de pământ, care s-a distrus mai târziu. Ce crezi, Sartori?

El studiase spinarea insulei Gleeat.

— Dacă ne putem încrede în legende, phagorii își au originea într-o parte îndepărtată a Hespagoralului, Pegovin, unde trăiesc phagorii negri. Poate că phagorii din Campannal migrează către Radado, pentru că ei încă mai speră să descopere acel vechi pod către ținutul lor natal.

— Ai văzut vreodată un phagor negru în Borlien?

— Odăla, în captivitate. Trăsese din veronikană. Continentele au tipuri separate de animale. Dacă a existat vreodată acel pod de pământ, atunci ar trebui să ne așteptăm să găsim iguane de Hespagoral pe coasta Radado-ului. Sunt ele aici, Odi?

Cu o bruscă inspirație, ea spuse:

— Cred că nu sunt, pentru că oamenii probabil le-au ucis. Radado este un loc pustiu; totul poate servi ca hrană. Dar ce este cu Gleeat? În timp ce stăm aici, pierdem vremea, timp în care am putea adăuga ceva la fondul cunoștințelor omenești. Tu și cu mine vom merge cu șalupa într-o expediție și o să vedem ce vom găsi.

— Putem să facem asta.

— Dacă așa spun eu.

— Amințește-ți de apropiatul dezastru petrecut în expediția din Golful Persecuției.

— Crezi că am fost nebună atunci?

— Cred că acum ești nebună.

Amândoi izbucniră în râs.

Amiralul îl chemase pe șeful de echipaj. Sclavii fuseseră puși la treabă. Șalupa fusese lansată. Odi Jeseratabhar și Sartorilvrash urcaseră la bord. Fuseseră duși de văslași la două mii mai încolo pe insulă, peste o mare de sticlă. Cu ei, mersese și o duzină de soldați înarmați, încântați de aceeași șansă de a părăsi adăposturile deestale de pe navă.

Insula Gleeat măsoara cinci mii în lățime. Șalupa acostase pe o plajă abruptă, în colțul dinspre sud-vest. Instalaseră un paznic, în timp ce restul expediției continuase drumul.

Iguanele se tolăneau pe stânci. Nu arătaseră nici o teamă față de oameni și mai multe fuseseră ucise pentru a fi duse la navă, un bun supliment la dietă. Erau plâpânde pe lângă giganticele iguane negre din Hespagorat. Acestea rareori alungeau mai mult de cinci picioare lungime. Culoarea lor era un brun pătat. Chiar și crabii, ce trăiau în simbioză cu ele, erau mici și nu aveau decât opt picioare.

În timp ce Sartorilvrash și Odi Jeseralabhar căutau printre stânci ouă de iguană, grupul fusese atacat. Patru phagori se năpustiseră dintr-un adăpost, cu lăncii în mâini și căzuseră asupra lor. Erau animale turbate, cu blănurile în zdrențe și costelive.

Având surpriza de partea lor, phagorii reușiseră să ucidă doi dintre soldați, împingând oamenii în jos către apă cu forța atacului lor. Însă ceilalți soldați ripostaseră atacului. Iguanele se împrăștiaseră, pescărușii se ridicaseră țipând, avusese loc o scurtă încăierare pe stânci și bătălia se sfârșise. Phagorii erau morți — cu excepția unei gillote, a cărei viață Odi Jeseralabhar o cruțase.

Gillota era mai mare decât lovarășii ei și acoperită cu o blană neagră și deasă. Cu brațele legate strâns la spate, fusese făcută prizonieră și dusă cu șalupa la *Golden Friendship*.

Odi și Sartori se îmbrățișaseră în taină, felicitându-se unul pe celălalt de a fi confirmat adevărul aceleor vechi legende privind podul de pământ și că supraviețuiseră.

O zi mai târziu, vânturile musonului încapuseră să sufle și flota pornise din nou pe drumul ei către est. Coasta Randonan-ului trecea acum în loală splendoarea ei sălbatică; însă Sartorilvrash își petrecea cea mai mare parte a timpului sub punte, studiind captiva pe care o numiseră Gleeat.

Gleeat vorbea numai Nativa Ancipitală, și aceasta într-un dialect. Neștiind Nativa și nici măcar Hurdhu, Sartorilvrash fusese nevoit să lucreze cu un interpret. Odi coborâse jos în înluneric să vadă ce făcea și începuse să râdă:

— Cum te poți descurca să vorbești cu această creatură mirositoare? Am dovedit punctul nostru de vedere că Radadô și Throssa au fost odată legate. Zeul Azoiaxic a fost de partea noastră. Mica colonie de iguane izolate pe insula Gleeat sunt o specie inferioară, separate de grupul principal de iguane de pe continentul sudic. Aceste creaturi, trăind printre phagorii albi, reprezintă probabil un fel de supraviețuitori ai rasei negre din Hespagorat-Pegovin. Fără îndoială că sunt sortite pieirii, pe o asemenea insulă mică.

El dădu din cap. În timp ce-i admira gândirea iule, realizase că avea tendința să tragă concluziile prea repede.

— Ea pretinde că grupul ei se afla pe o barcă, atunci când au fost aruncați pe Gleeat de musonul timpuriu.

— Aceasta este desigur o minciună. Phegorii nu navighează. Ei urâsc apa.

— Erau sclavi pe o galeră throssană, după cum spune ea. Odi îl bătuse peste umăr.

— Ascultă, Sartori. Credința mea este că puteam dovedi că cele două continente au fost odată legate, chiar și numai privind pe hărțile vechi. Acolo poți vedea localitatea Purporian pe țărmul Radado-ului și un port numit Popevin pe țărmul Throssan. "Poop" înseamnă pod în Pură Olonete, și "Pup" sau "Pu" înseamnă același lucru în Olonete Locală. Trecutul se pare că este inclus în limbaj, dacă cineva știe cum să-l privească.

Chiar dacă râdea, el fusese supărat de stilul ei superior sibornalez.

— Dacă mirosul este de nesuportat, dragă, mai bine te-ai întoarce pe punte.

— În curând ne vom apropia de Keevasien, un oraș de pe coastă. După cum știi, "ass" sau "as" este în Pură Olonete "mare" — echivalentul lui "ash" în Pontpian. Cu acea răbufnire de știință, zâmbind, se relăsese, urcând scara către puntea de comandă într-un stil foarte practic.

El fusese surprins în ziua următoare să descopere că Gleeat era rănilă. Era o băltoacă aune de sânge în locul unde slătea. O chestionase prin intermediul interpretului. Chiar dacă o cercetase îndeaproape, nu putuse detecta nimic similar unei emoții atunci când ea îi răspunsese.

— Nu, nu este rănilă. A spus că este la ciclu. Tocmai și-a început perioada menstruală. Interpretul își arătase disprețul, dar nu făcuse nici un comentariu personal, fiind de un rang inferior.

Atât de mare era ura lui împotriva phașorilor — dar acum se dusese, ca multe altele din viața lui trecută, după cum își dăduse seama — încăl Sartorilvrash întotdeauna neglijase istoria lor, așa cum refuzase să le învețe limbajul. Asemenea chestiuni i le lăsase lui JandolAnganol — JandolAnganol, cu perversa lui încredere în aceste creaturi. Cu toate acestea, obiceiurile lor sexuale fuseseră linta gesturilor obecene pentru fiecare băiat de pe străzile Malrassyl-ului; își aminli că femela ancipitală, nici om, nici animal, producea ceva ca o scurgere menstruală de o zi din uterul ei, ca un preludiu al ciclului estral, atunci când intra în călduri. Probabil amintirea acestor vechi

șoapte îl făcură să-și imagineze că prizoniera lui emana un miros mai înțepător cu această ocazie.

Sartorilvrash își scărpinase obrazul.

— Care a fost cuvântul folosit de ea pentru menstră? Cuvântul în Nativă?

— Ea numește ciclul "lennhrr" în limbajul ei. Să o stropesc cu furtunul?

— Întreab-o cât de frecvent ajunge la ciclul estral.

Gillota, care rămăsese legată, trebuise să fie înghiontită înainte de a răspunde. Lăptii ei lungi și rozalii îi fluturau peste nări. În cele din urmă, recunoscă că avea zece asemenea perioade într-un An Mic. Sartorilvrash dăduse din cap și mersese pe punte pentru puțin aer curat. "Biala creatură!" gândise, "Ce păcat că nu putem trăi toți în pace". Dilema om-ancipital va fi rezolvată într-o bună zi, într-un mod sau altul. Alunci el va fi mort deja.

Călătoriseră sub muson loată noaptea, ziua următoare și noaptea următoare. Ploile fuseseră alâd de dese, încăl cei de la bordul lui *Golden Friendship* nu-și puteau vedea vasele surori. Strămtorile Cadmer fuseseră lăsate în urmă. Peste tot în jur se întindea Marea Narmosset cea gri, cu valurile dungate cu o lungă spumă albă. Întreaga lume era lichidă.

În timpul celei de-a cincea nopți întâlniseră o furtună și vasul comercial înarmat fu foarte aproape de sfârșit. Pomii care erau crescuți pe punte fuseseră pierduți peste bord, și mulți se temuseră că nava avea să se scufunde. Marinarii, înlotdeauna superstițioși, se apropiaseră de căpitan și-l rugaseră ca phagorul capliv să fie aruncat peste bord, deoarece era bine cunoscut că ancipitalii la bordul navei aduceau ghinion. Căpitanul fusese de acord. Încercase aproape totul.

Sartorilvrash era treaz, în ciuda orei târzii. Era imposibil să dormi în timpul furtunii. Protestase împotriva deciziei căpitanului. Nimeni însă nu era dispus să-i asculte argumentele; era un străin, și în pericol să fie aruncat el însuși peste bord. Se ascunsese în timp ce Gleeat fusese lărată din adăpostul ei respingător și aruncată în apele agitate.

Într-o oră, vântul cel mai rău murise. Când apărură lumina falsă și Poorich era abia vizibil înainte, nu se mai simțea altceva decât o briză proaspătă. Până în zori, celelalte trei vase fură descoperite, în mod miraculos nevătămate și nu la prea mare distanță — Zeul Azoiacic fusese bun. Curând, gura Râului Kacol, unde era situat Keevasien, putu fi zărită prin cețurile purpurii ale coastel.

O licănire nenaturală apăru deasupra liniei orizontului. Marea, de jur împrejurul flotei borlieneze, era plină de delfini, îndrăznind chiar să vină la suprafață. "Vaci-de-mare" și păsări de uscat, cu sutele, se roleau deasupra. Nu scoteau nici un strigăt, însă bălaia aripilor suna ca o ploaie fără apă. "Vacile-de-mare" nu se îndepărtară când chemarea "Vești Bune" se împrăștie de pe navă către coastă.

Când vântul muri, cordajele se înmuiară și căzură pe lângă calarge. Cele patru vase se strânseră pe măsură ce se apropiau de țarm.

Dienu își puse un ochean la ochi și privi spre locul unde un pelec de insulă se afla printre valurile ce se spărgeau. Văzuse oameni stând pe acel pelec și numărase doisprezece. Unul venea înainte. În timpul zilelor musonului înconjuraseră coastele Randonan-ului; aici începea Borlienul — teritoriul inamic. Era important ca știrile despre flota ce se apropia să nu fie împrăștiate până la Olassol; surpriza conta foarte mult în aceașta, ca și în orice altă manevră de război.

Lumina se îmbunătăți, minut cu minut. *Golden Friendship* schimbă semnate cu *Union* și cu *Good Hope*, precum și cu caravela albă, *Vajabhar Prayer*, prevenindu-i de pericol.

Un bărbat cu pălărie cu bor larg se agita în spuma valurilor. În spatele lui, la gurile râului, se putea zări o barcă cu chila pe jumătate ascunsă. Există întotdeauna posibilitatea de a cădea într-o ambuscadă și, intrând prea mult în interior, puteau pierde vântul și să fie prinși. Dienu stătea încordată lângă parapetul punții de comandă. Își dori pentru un moment ca necredinciosul lo să fie alături de ea; întotdeauna se hotăra atât de repede.

Omul din apă flutura un steag. Dungile Borlienului se dezvăluiră.

Dienu îi chemă pe artileriști să pregătească parapetele pentru interiorul ținutului.

Distanța între navă și țarm scădea. Omul din apă se opri, cu apa până la coapse. Flutura steagul într-o manieră foarte îndrăzneală. Nebun borlienez...

Dienu îi instrui pe căpitanul artileriei. El salută și coborî scara pentru a-și coordona oamenii. Aceștia lucrau în perechi, unul încărcând cerabinele, celălalt susținând țeava.

— Foc! strigă căpitanul artileriei. O pauză, și apoi o salvă de împușcături.

Așa începu bătălia de pe bancul de nisip din Keevasien.

Golden Friendship era suficient de aproape de Hanra TolramKetinet pentru a zări chipurile soldaților de-a lungul parapetelor. Văzu artileristii ochind către el.

Până acum, însemnele de pe pânze arătasera că acestea erau vase sibornaleze, surprinzător de departe de casă. Se întrebaseră dacă oportunistul său rege ajunsese la o înțelegere să aducă Sibornal-ul în Războaiele Vestice de partea Borlien-ului. Nu avea nici un motiv să le considere ostile, până când armele fură ridicate.

Friendship plutea aproape direct către el, pentru a asigura artileristilor cea mai bună linie de ochire. Estima că greutatea ei nu-i va îngădui să vină mai aproape. *Union* o luase înainte, răsucindu-se către stânga lui TolramKetinet, apropiindu-se inconfortabil de mult de capătul esic al insulei Keevasien. Auzi ordinele strigate venind peste ape, în timp ce pânzele mari și mijlocii ale lui *Union* fură strânse.

Cele două nave mai mici, care navigaseră aproape de țărmul rondonanez, își reduceau pânzele în dreapta lui.

Good Hope venea încă spre țărm dinspre brațul vestic al Kacol-ului. Alba *Vajabhar Prayer* trecuse și putea fi văzută chiar în spatele lui, deși la oarecare distanță. Pe toate aceste vase, cu excepția lui *Good Hope*, putea vedea strălucirea țevelor de pușcă alintite asupra lui.

Auzi ordinul căpitanului artileriei de a trage. TolramKetinet aruncă steagul, se întoarse și plonjă în apă, înotând puternic înapoi către bancul de nisip.

GortorLanstatel îl apăra deja cu foc de acoperire. Își dusesese oamenii în spatele unei creste de argilă, și-și direcționase jumătate din capacitățile de foc către nava comandant și jumătate către caravela albă *Vajabhar Prayer*. Aceasta din urmă se apropia cu repeziciune direct către poziția lor. Locotenentul luase cu el un bun arbatelier, îl îndrumă pe acesta și pe un alt om să pregătească o încărcătură care să dea foc vaselor.

Gloanțele răpăiau în apă în jurul generalului. Înotă sub apă, ridicându-se să respire cât de rar putea. Se temea de delfinii ce mișunau în jurul lui, însă aceștia nu făcuseră nici o încercare să se amestece.

Deodată, tragerea se opri. Se ridică la suprafață și privi în urmă. Caravela albă, ce purta hierograma Marii Roși pe pânzele ei, lăsa neînțelept calea lui *Golden Friendship*. Soldații shivenink, îngrămădindu-se pe puntea cea mai de sus, se pregăteau să tragă asupra apărătorilor bancului de nisip.

Valurile se năpustiră asupra lui. Țărnul era neașteptat de abrupt. TolramKelinet se prinse bine de o rădăcină și se târî printre tufişuri, înaintând câteva picioare, la adăpost, și apoi căzu. Zăcu, respirând greu, cu fața pe nisipul maroniu. Era nealins.

În sufletul său răsări memoria chipului îndrăgii al reginei MyrdemInggala. Își aminti cum se mișcau buzele ei. Era un supraviețuitor. Va câștiga de dragul ei.

Da, nu era inteligent. N-ar fi trebuit să fie făcui general. Nu avea acea naturală abilitate de a comanda oamenilor, pe care o avea Lanstalel. Dar...

De când primise mesajul Reginei Reginelor în Ordelay — prima dată când i se adresase personal, deși la mâna a doua — se gândise la intenția regelui de a divorța de ea. TolramKelinet se teme de rege. Devotamentul lui față de coroană era divizal. Chiar dacă înțelegea necesitatea dinastică a acțiunii lui JandolAnganol, această decizie regală tulburase sentimentele lui TolramKelinet. Își tot spunea că atracția pe care o simțea față de regină însemna trădare. Dar regina în exil însemna o chesăune diferită; trădarea nu mai intra în discuție. Și nici loialitatea față de un rege care îl trimisese din gelozie să moară în jungla rondonaneză. Se ridică din nou în picioare și alergă către bancul încercuit al lui GortorLanstalel.

Trupele borlieneze strigară de bucurie când TolramKelinet se aruncă în jos printre ei. Îi îmbrățișă și privi către larg, peste coama de pământ.

Într-un minui, scena se schimbasesub anumite aspecte dramatice. *Golden Friendship* își strânsese pânzele și coborâse ancorele. Stătea la aproape două sute de iardi de mal. Focul aruncat de oamenii săi aprinsese o parte din catarge. În timp ce marinarii luplau cu flăcările, două șalupe pline cu soldați fură trase la distanță de navă; una din șalupe — chiar dacă informația era inutilă pentru TolramKelinet — era condusă de amiralul Odi Jeseratabhar, care stătea dreaptă la cârmă. Sartorilvrash insistase să o însoțească și stătea nedemn la picioarele ei.

Union aproape acostase, la distanță, spre stânga micii insule, și debarca trupe la țărm; străbătură, ca și câinii, distanța până la mal. Mai apropiată era *Vajabhar Prayer*, împolmoliță în apele mici, cu pânzele atârând, și cu o barcă plină de soldați ce-și făceau drum, neexperimentați, către țărm. Această barcă era ținta cea mai apropiată și focul flintelor îi provocă ceva pagube.

Numai *Good Hope* nu-și schimbase poziția. Prinsă în curentul de la revărsarea Râului Kacol, rămăsese cu toate pânzele întinse, cu bompresul alinlit către insula Keevasien, fără a contribui cu nimic la luptă.

— Probabil cred că au de-a face cu întreaga garnizoană keevasiană, spuse GortorLanstatel.

— Cu siguranță că am avea nevoie de acea garnizoană. Dacă mai rămânem aici vom fi măcelăriți.

Nu exista nici un mod în care cei treisprezece oameni, slab înarmați, să se poată apăra împotriva celor patru șalupe cu lrupe înarmate cu carabine.

Alunci marea se ridică, se deschise, și începu să plouă cu assalassi.

De la un capăt la celălalt al Mării Vulturilor, assalassi zburau ca sulitele dinspre mare către țărm.

Pescarii care înțelegeau marea păstrau această zi pentru serbări și petreceri. Era o zi care se repeta numai o dată, devreme, în fiecare vară din timpul Marii Veri, la vremea fluxului. În Lordryardry, plasele erau pregătite. În Ottassol fuseseră împrăștiate prelatele. În Gravabagalinien, familiarii reginei o preveniseră să stea departe de țărmul ce amenința cu moartea. Ceea ce era o sărbătoare pentru cei ce cunoșteau acest lucru, putea deveni o ploaie a morții pentru cei ignoranți.

Înotând dinspre mijlocul oceanului, bancuri de assalassi se îndreptau spre pământ. Migrația lor, în timpul Marii Veri, cuprindea întregul glob. Pământurile de origine erau pe malurile îndepărtate ale Mării Ardent, unde nici un om nu ajunsese. La malurile, bancurile își începeau lungul înot către est, împotriva direcției curenților oceanici. Treceau prin Marea Climent și prin îngustele porți ale Strâmtoării Cadmer.

Această strâmtoare făcea ca bancurile să-și îngroașe rândurile. Zăpușeala crescândă, împreună cu sosirea vremii musonice în Marea Narmossel, eduseseră o schimbare în modul comportamental. Ceea ce fusese un lung înot de plăcere, aparent fără nici un scop, devenise o cursă — o cursă care era destinată să sfârșească în zborul morții.

Însă, pentru zborul actual, care dorea moartea de-a lungul miilor de mile de coastă, era necesar și alt factor. Trebuia să fie fluxul.

De-a lungul secolelor de iarnă, mările Helliconiei nu avuseseră marea. După apastron și după anii cei mai întunecați, Freyr începuse din nou să-și facă simțită influența. Așa cum

masa sa gigantică rechemase planeta înghețată la viață, tot așa reușise să stămească și mărele. Atracția ei asupra masei oceanului era acum, la numai o sută optsprezece ani pământeni de periastron, considerabilă. Sosise timpul din Anul Mic, când masele combinate ale lui Batalix și Freyr lucrau împreună. Rezultatul era o creștere cu șaizeci de procente a puterii fluxului față de situația din cursul iernii.

Mărele înguste dintre Hespagoral și Campanliat, curentul puternic spre vest, conspirau să facă fluxul de primăvară să se ridice și să se spargă brusc, cu o forță dramatică. Pe acea fenomenală curgere a apei către Țarm, bancurile de assatassi se lansară.

Navele folei sibornaleze se văzură mai întâi fără apă sub chilă și apoi bălute de un val de flux, crescând precipitat și fără nici un avertisment dinspre mare. Înainte ca echipajul să-și dea seama ce-i lovise, assatassi sosiseră. Începea zborul morții.

Assatassi este un pește necrogenetic sau mai exact un pește-șopărlă. Atinge o lungime de optsprezece inch la maturitate. Are doi ochi mari, multifacetați, dar ceea ce-i este caracteristic, este ciocul lung, osos, așezat pe un craniu osos. În zborul morții, assatassi atingeau viteze suficient de mari pentru ca acest cioc să poată pătrunde până în inima unui om.

Asupra Keevasien-ului, assatassi izbucniră din apă la o sută de yarzi de *Golden Friendship*. Atât de plin era aerul de ei, încât aceia ce zburau jos, ștergând apele, și cei care câștigau o înălțime de cincizeci de picioare, toți formau o parte a unui corp solid de pești-șopărlă ce se mișcau cu repeziciune. Străluceau ca un miliard de lame de săbii.

Vasul comandant fu străbătut de assatassi de la prora la pupa. Toți cei care stăteau pe punte fură loviți. Flancul dinspre mare al navei fu acoperit de creaturi ce spânzurau înfiele în ciocurile lor. La fel se întâmplă și cu celelalte trei nave. Dar cel mai mult suferiră șalupele, deja umplute de apă din cauza fluxului. Toată compania lor a fost rănită și mulți au fost uciși. Bordurile au fost distruse. Toate cele patru bărci începură să se scufunde.

Strigăte de durere și spaimă răsunau — pierdute printre țipetele păsărilor care plonjau să-și înhațe hrana din aer.

Primul val de assatassi durase numai două minute.

Numai oamenii lui TolramKelinet supraviețuiseră fără nici o rană. Valul fluxului trecuse chiar pe deasupra lor, astfel încât erau doar pe jumătate conștienți de ce se petrece, când se năpustiseră assatassi.

Când bombardamentul încetă, priviră și văzură haos peste tot. Trupele sibornaleze se luptau în apă, unde roiau mari pești prădători. *Good Hope* părea să fie condusă nepulincios de curent către larg, cu catargul principal spulberat. Focul de la catargele lui *Golden Friendship* ardea necontrolat. Peste tot în jur, pe stânci și în copaci, erau împrăștiate trupuri zdrobite de pești. Mulți assatassi se împlântaseră cu ciocurile sus, printre ramuri, sau în trunchiurile arborilor, sau erau vârate în adâncituri inaccesibile ale stâncilor. Zborul morții dusese mulți pești mai în interiorul ținutului. Junglele sumbre care alânau deasupra gurilor Kacol-ului erau acum străpunse de pești-șopărlă, care aveau să fie putreziți înainte de apusul lui Batalix.

Departe de a fi o fanfanie morbidă, comportamentul assatassi era o dovadă privind versatilitatea perpetuării speciilor. Ca dealtfel, și diferiții biyelki, yelki și gunnadu, care acopereau câmpiile tnghețate ale Campannat-ului în timpul verii, assatassi erau necrogeni și dădeau naștere numai prin moarte.

Assatassi erau hermafrodiți. Prea rudimentari pentru a purta în ei aparatul normal de reproducere, înmulțirea assatassi presupunea distrugere. Germinația înmugurea în interiorul intestinelor lor, luând forma unor larve filamentoase. Învăluite în siguranță în intestinele părinților, larvele supraviețuiau impactului din timpul zborului morții și trăiau hrănindu-se cu cadavrele astfel furnizate.

Și mâncau calea către lumea exterioară. Acolo, larvele se metamorfozau în larve mobile, asemănătoare cu o iguană în miniatură. În toamna Anului Mic, iguanele în miniatură, până atunci legate de uscat, își făceau drum înapoi către marea părintească, scăldându-se în ea, scufundându-se fără urmă, ca și grânele în nisip, pentru a reîndeplini ciclul vital al assatassi.

Atât de surprinzătoare fu brusca întorsătură a lucrurilor, că TolramKetinel și Lanstatet rămaseră în picioare pe creasta de pământ, pentru a se uita în jur. Valul imens ce înecase întregul țărm era un preludiu pentru un torent asaltator, care-i puse în dificultate pe sibornalezii ce se luptau să ajungă la țărm.

Primul val se rostogolise în sus pe Kacol. Apele lui desperate se înforceau acum, aducând noroiul negru ce păta marea cu vâltoarea lui. Mai amenințător, la stânga lui TolramKelinet, un curent de trupuri înainta dinspre gurile râului, însoțit de păsări de mare care țipau. Bănuiala generalului fu că acestea aparțineau morților măcelăriți din Keevasien, pe cale de a-și găsi mormântul în mare.

Valul care sosise răsturnase șalupele lui *Golden Friendship*. Aceia care nu stătuseră scufundați suficient de mult, se ridicară să întâlnească norii de pești-șopărlă.

Sartorilvrash se trezi luplându-se în ape cu rănii, printre care o zări curând pe Odi Jeseralabhar. Unul dintre obraji ei era smuls, și un pește-șopărlă se implantase în carnea cefei. Mulți dintre răniți erau atacați de pescăruși prădători. Sartorilvrash nu fusese rănit. Luptând să-și facă drum către Odi, o ridică în brațe și-ncepu să înainteze către țărm. Apa continua să se adâncească.

Fața lui se apropie de assalassi implantat în gâtul ei.

— Oare cum poate omenirea să-și construiască fortărețe împotriva naturii, când aceasta continuă să năvălească întocmai ca un polop, indiferentă la ceea ce acesta poartă? își spuse el. Alât de mult pentru tine, Akhanaba, licălosule!

Făcea tot ce putea ca să păstreze capul inconștient al lui Odi deasupra apei. Era un banc de pământ la numai câțiva iarzi distanță, și totuși apele se ridicau în jurul lui. Strigă speriat — și apoi pe bancul de pământ văzu un om ce semăna cu generalul urât de JandolAnganol, TolramKetinel.

TolramKetinel și GortorLanstatel cercetau— nava sibornaleză *Vajabhar Prayer*, care stătea la mică distanță spre dreapta lor. Valul fluxului o purtase spre țărm, însă reînțoarcerea apelor dinspre râul Kacol o făcuse să plutească din nou. În afară de assalassi presărați pe bordul dinspre orizont, era în stare bună.

Echipajul, cu totul demoralizat, se aruncase spre țărm și reușise să ajungă în lufişuri, la loc sigur.

— Nava ne așteaptă să o cucerim, Gortor. Ce spui?

— Nu sunt marinar, însă se ridică o briză dinspre țărm.

Generalul se înloarse către cei doisprezece oameni.

— Voi sunteți bravii mei camarazi. Nici unul dintre voi nu a fost părăsit de curaj. Dacă unul din voi ar fi ezitat un moment, cu toții am fi murit. Acum mai avem o ultimă încercare înainte de a fi în siguranță. Trebuie să împrumutăm aceașă caravelă albă. Este un dar — chiar dacă un dar pentru care trebuie să ne luptăm. Pregătiți săbiile! Urmați-mă!

În timp ce alerga în jos spre mal cu oamenii după el, aproape se împiedică de un om mânjit de noroi, luptând să ajungă la țărm, cu o femeie în brațe. Omul îi strigă numele:

— Hanra! Ajutor!

Văzu cu uimire că era cancelarul borlienez și gândi: "Acesta trebuie să fie altul înșelat de JandolAnganol..."

Își opri grupul. Lanstatel îl pescui pe Sartorilvrash din noroi, iar doi dintre oameni o susținură între ei pe femeie. Gemea și se reînlorcea la viață. Se repezără către *Vajabhar Prayer*.

Echipajul și armata de pe vasul Shiveninki suferiseră victime. Unii fuseseră uciși; cei răniți de assatassi erau în majoritate pe lărm. Păsările se năpusleau asupra vasului, mâncând peștii-șopărlă prinși în velatură. Acolo rămăsese o mână de soldați, cu ofițerii lor, pentru a da o luptă. Grupul lui TolramKetinel se furișă pe bordul dinspre mare al navei și-i luă prin surprindere. Opoziția fusese deja descurajată. După o luptă apatică, se predară și fură obligați să sară pe lărm. GortorLanstatel luă un grup de oameni dedesubt, pentru a cerceta dacă se ascundea cineva și pentru a-i scoate de pe navă. În șapte minute de la abordare fură gata să navigheze.

Opt dintre oameni împinseră caravela. Încel, nava începu să se clatine, și pânzele prinseră vânt, chiar dacă erau înțepale de peștii-șopărlă.

— Hai! Hai! strigă TolramKetinel de pe punte.

— Urâsc navele, spuse GortorLanstatel. Căzu în genunchi și se rugă, cu mâinile deasupra capului. Se auzi o explozie și apa îi împrôscă.

Pirateria lor fusese văzută de pe *Golden Friendship*. Un tunar trăsese cu unul dintre tunuri, de la o distanță de două sute de iarzi. Pe măsură ce *Prayer*, cu nu mai mult decât un pas de voie, aluneca ușor afară de sub jungla acoperitoare, prinse o briză mai puternică. Fără a fi nevoie să li se spună, doi dintre pușcașii borlienezi încărcaseră unul dintre tunurile de pe puntea artileriei. Traseră odală în *Golden Friendship*, apoi unghiul dintre nave deveni atât de ascuțit încât leava lunului nu putu fi întoarsă suficient în suportul pătrat pentru a lînti nava comandant.

Tunarii de pe nava comandant trebuiră să facă față aceleiași probleme. Încă o ghiulea fu trimisă, aterizând în partea de jos a insulei, apoi liniște. Cei opt oameni din apă se cățărară pe plasele ce atârnau și urcară la bord, strigând urale în timp ce *Prayer* prinse să se miște.

Verdeața de pe insulă aluneca spre port. Copacii fuseseră alacați de păsări răpitoare devorând assatassi, în timp ce albinele și viespile pe care le deranjaseră bâzâiau sălbatic în jurul lor. *Prayer* era pe cale de a depăși nava *Uskuli Union*, aceasta având chila implantată încă în pământ.

— Poți să tragi în timp ce trecem? strigă GortorLanstatel către tunar.

Tunarii alergică, deschiseră tunul și-l încărcară, însă acum nu se mai mișcau așa repede și tunul nu putea fi gata la timp

Dizgrațiatul lo Pasharatid era în echipajul de pe *Union* ce părăsise nava pentru a fugi de zborul morții și se refugiase în jungla de pe insulă. El plecase primul. Dezertarea lui se datora mai mult spiritului său calculat decât panicii.

Era singurul din flota sibornaleză ce vizitase o dată Keevasienul. Aceasta fusese în timpul unui tur de recunoaștere ca ambasador la Curtea Borlieneză. Deși nu iubea locul acela, își pusese în minte că ar fi putut găsi provizii care să se adauge rațiilor plicisitoare de pe navă. Calculul lui era că putea să-și ia două ore libere în timpul panicii generale, fără să i se facă simțită lipsa

Văzând ruinele arse ale orașului, își schimbase gândurile. Se întorsese la scena acțiunii la timp pentru a asista la lunecarea lui *Vajabhar Prayer* pe lângă propria lui navă, cu Hanra TolramKetinel, favoritul Reginei Reginelor, stând pe puntea de comandă.

Io Pasharatid nu era în întregime cufundat în interesul propriu, chiar dacă gelozia îi dirija o parte importantă din acțiuni. Alergă, adunând oamenii ce se târau prin lufșur și conducându-i înapoi la bordul lui *Union*. Valul fluxului o așezase pe plajă, nevălămală.

După câteva manevre cu vâslele, ajutați și de torenul fluxului, reușiră să elibereze nava și s-o facă să plutească. Pânzele fură orientate și încet chila alunecă rotindu-se către largul mării

Steaguri semnalizatoare începură să se egite, raportând că *Union* era în urmărire a piraților. Semnalele erau destinate ochilor lui Dienu Pasharatid de pe *Golden Friendship*, însă ea nicidecum nu avea să mai descifreze vreun semnal. A ei fu una dintre primele morți umane cu ocazia zborului morții al assatassi.

Numai când ieșiră din golf și vântul proaspăt din vest îi purtă încet împotriva curențului oceanului, TolramKetinel și SartonIvrash își îngăduiră să se îmbrălișeze. Când își dădură raportul asupra aventurilor lor, TolramKetinel spuse:

— Sunt puține lucruri de care să fiu mândru. Deoarece sunt soldat, nu mă pot plânge de locul unde sunt Irimis. Generălia mea a fost astfel încât forțele mele s-au dizolvat fără să fiu capabil să duc o singură bătălie. Este o rușine cu care voi trăi mereu. Randonan înghite oamenii cu totul.

Ex-cancelarul spuse după un moment:

— Sunl recunoscător pentru călătoriile mele, care n-au fost mai plănuite decât ale tale. Sibornalezii ne-au folosit, însă din această experiență a ieșit ceva mai mult decât valoros.

Făcu un gest, indicând spre Odi Jeseratabhar, a cărei rană fusese curățită și care stătea pe punte, ascultându-i pe bărbați vorbind, cu ochii închiși.

— Îmbălrănesc, și dragostea bătrânilor este întoldeauna amuzantă pentru tineri ca tine, Hanra. Nu, nu nega. Răse. Și încă ceva. Mi-am dat seama din primul moment cât de norocoase sunt generațiile noastre că trăiesc în această perioadă a Anului Mare, când căldura predomină. Oare cum au supraviețuit strămoșii noștri în timpul iernii? Și roala se va întoarce, și din nou va fi iarnă. Ce soartă rea, să crești pe măsură ce Freyr moare și să nu cunoști nimic altceva. În părțile Sibornal-ului, oamenii nu-l văd pe Freyr tot timpul acelor secole de iarnă.

TolramKetinet ridică ușor din umeri.

— Acesta este norocul.

— Însă enorma scară de dezvoltare și distrugere. Poate că greșeala noastră este că ne credem deosebiți de natură. Ei, știu de multă vreme că tu ești mai puțin înrobii de asemenea speculații. Un singur lucru trebuie să-ți spun. Cred că am rezolvat o problemă de natură revoluționară...

Ezită, sculurându-și mustățile ude. Zâmbind, TolramKetinel îl grăbi să continue.

— Cred că am aflat ce n-a aflat nimeni niciodată. Această doamnă m-a inspirat. Trebuie să ajung în Oldorando sau Pannoval ca să-mi aștern raționamentul în fața puterii Sfântului Imperiu Pannovalan. Deducția, i-aș putea spune. Acolo cu siguranță că voi fi răsplătit și Odi și cu mine vom putea trăi confortabil.

Scrutându-i chipul mustăcios, TolramKetinet spuse:

— Deducții pentru care se plătește! Trebuie să fie valoroase.

"Omul este un prost și am știut-o întoldeauna", gândi ex-cancelarul. Însă nu putu rezista ocaziei de a explica.

— Vezi tu, spuse Sartorilvrash astfel încât cu greu se putea auzi din cauza agitației pânzelor de deasupra, n-am iubit niciodată rasa ancipitală, în ciuda stăpânului meu. Aici erau majoritatea diferențelor dintre noi. Gândurile și deducțiile mele împotriva ancipitalilor cântăresc foarte mult. De aceea vor fi recompensate în conformitate cu "Decizia Pannovalană"

Ridicându-se din scaunul ei, Odi Jeseralabhar îi luă brațul lui Sartorilvrash și spuse către TolramKetinet și Lanstalet:

— S-ar putea să nu știți că regele JandolAnganol a distrus toată munca de o viață a cancelarului, "Alfabatul despre istorie și natură". Este o crimă ce nu poate fi uitată. Deducția cancelarului, așa cum în mod foarte modest o numește, îl va răzbuna pe JandolAnganol și probabil ne va îngădui să lucrăm împreună pentru a reface Alfabetul.

Lanstalet spuse tăios:

— Doamnă, sunteți dușmanul nostru. Porniți să distrugeți ținuturile noastre. Ar trebui să fiți ținută în fiare.

— Asta aparține trecutului, spuse Sartorilvrash cu demnitate. Acum suntem pur și simplu niște cercetători care hoinărim. Și încă unii fără casă.

— Cercetători hoinari... Era prea mult pentru general, astfel încât puse o întrebare practică:

— Și cum aveți de gând să ajungeți în Pannoval?

— Este foarte bine și în Oldorando. Este mai aproape și sper să ajung acolo înaintea regelui, dacă el nu cumva este deja acolo, ca să-i provoc un maximum de bătaie de cap înainte de a se căsători cu Prințesa madi. Nici tu nu-l iubești, Hanra. Tu ai fi persoana ideală să mă duci acolo.

— Mă duc la Gravabagalinien, spuse TolramKetinet amenințător, numai dacă acaastă albie va ajunge până acolo și dacă nu suntem luați prizonieri de inamicii noștri.

Toți pririră în urmă. *Vajabhar Prayer* era acum în largul mării, încercând să înainteze spre est de-a lungul coastei. *Union* ieșise din Golful Keevasien, însă mult la distanță spre pupa. Nu exista nici o primejdie imediată de a fi prinși.

— O vei vedea pe sora ta, Mai, în Gravabagalinien, spuse Sartorilvrash către general. Acesta zâmbi fără replică. Mai târziu în cursul zilei, la distanță, văzură pe *Good Hope* pornită de asemenea în urmărire, cu catargul principal improvizat. Cele două nave urmăritoare fură pierdute în ceață, pe măsură ce norii cumulus se adunau dinspre Marea Vestică, cu marginile lor colorate în arămiu. Lumina se furișă în linișle în interiorul norilor.

Un al doilea val de assalassi se ridică dinspre mare ca o aripă fluturând, pentru a se îndrepta spre pământ. *Prayer* era mult prea departe de coastă pentru a suferi distrugerii majore. Numai câțiva dintre peștii-șopărlă zburători reușiră să treacă peste bord. Oamenii pririră salisfăcuți la ceea ce în dimineața aceea îi lovea fără nici un cuvânt. Pe măsură ce se târau spre Gravabagalinien, înlunericul amenințător căzu și mici frânturi de

lumină se zăriră la Järm, unde băştinaşii sărbădoreau deasupra invadatorilor morţi.

Şi ceva fără identitate îşi făcu drum către locul unde slălea, în palatul ei de lemn, Regina Reginelor. un trup uman.

RobaydayAnganol făcuse o călătorie pe ascuns în josul râului, din Matrassyl până în Ottassol, fugind de tatăl său. Oriunde ar fi mers acum, avea o grabă teribilă în suflet, pe jumătate privind înapoi; deşi nu ştia, acest aspect de om urmărit îl făcea să semene cu tatăl lui. Se gândea la sine însuşi ca la un om urmărit. Răzbunarea împotriva tatălui său îi umplea minţile.

În Ottassol, în loc de a se duce la palatul subleran pe care obişnuia să-l viziteze tatăl său, merse la un vechi prieten al lui Sartorilvrash, deuteroscopistul şi anatomistul Bardol CaraBansity. CaraBansity nu privea cu bunăvoinţă prea mare pe rege, nici pe fiul său ciudat.

El şi soţia sa găzduiau o societate de deuteroscopişti din Vallgos. Îi oferiră lui Robayday un pal în casa pe care o lăneau lângă port, unde, spusese ei, o fată va avea grijă de nevoile lui.

Interesul lui Robayday pentru femei era sporadic. Cu toate acestea, pe femeia din casa lui CaraBansity o găsi imediat foarte atractivă, cu părul ei lung şi castaniu şi cu un misterios aer autoritar, ca şi când ar fi ştiut un secret pe care nu-l împărţea cu nimeni.

Se dădu drept Metty, şi el îşi aminti de ea. Era o fată de care se bucurase odată în Matrassyl. Mama ei îl ajutase pe tatăl lui când fusese rănit în bătălia de la Cosgatt. Numele ei real era Abalhy.

Ea nu-l recunoscuse. Fără-ndoială că era o doamnă cu mulţi amanţi. Mai întâi Robayday nu o inspiră. Rămăsese inert şi o lăsă pe ea să vină spre el. Pentru a-l impresiona, ea vorbi de legături scandaloase cu oficialii sibornalezi din Matrassyl; el îi privea chipul în timp ce vorbea şi se gândea cât de diferită era opinia ei despre lume, cu clandestinele ei venituri şi plecări.

— Nu mă recunoşti, pentru că sunt greu de recunoscut, şi totuşi a existat o zi când aveai mai puţin fard pe ochi şi când eram la fel de apropiaţi ca şi limba cu dinţii...

Apoi ea li pronunţă numele şi-l îmbrăţişă, arătându-se încântată.

Mai târziu, Metty spuse că avea motive să-i fie recunoscătoare mamei ei, căreia îi trimitea bani în mod regulat, că o învăţase cum să se poarte cu bărbaţii. Îşi cultivase gustul

pentru cei puternici și de rang înalt; fusese rușinos sedusă, spuse ea, de către CaraBansity, însă acum spera în lucruri mai bune. Îl sărută.

Își lăsa veșmântul să alunece și își dezvălui picioarele albe. Văzând cruzimea peste tot, Robayday văzu numai capcana păianjenului. Dornic, pătrunse în ea. Mai târziu, stăteau împreună și se sărutau, și ea râdea încântător. O iubea și o ura.

Toate simțurile îi strigau să se grăbească spre Oldorando. Și totuși mai rămase cu ea încă o zi. O ura și o iubea.

Cea de-a doua seară în casa ei. El gândi că toată treaba avea să înceteze dacă rămânea pentru totdeauna. Ea își desfăcuse din nou frumosul păr și își scosese fusta, urcând pe canapea împreună cu el.

Se îmbrățișară. Făcură dragoste. Ea era un deliciu. Abalhy începuse să-l dezbrace pentru o bucurie mai prelungită, când se auzi o bătaie în ușă. Amândoi se ridicară, speriați.

O bătaie și mai violentă. Ușa se deschise dintr-odată și înăuntru băjbăi un lănar voinic, îmbrăcat după stilul dimariamian. Era Div Muntras, în biveleasca lui căutare de dragoste.

— Abalhy! țipă el. Ea urlă ca răspuns.

După ce călătorise singur către Ottassol, Div o căutase printr-o anchetă sânguincioasă. Își vânduse tot, cu excepția aceluia ceas talismanic furat de la Billish, pe care-l pusese în siguranță în centură. Și aici, la sfârșitul călătoriei, o găsisse pe fata care-i dominase gândurile, de când ea trândăvise volupțuos, împreună cu tatăl lui, pe puntea lui *Lordrydry Lady*, și făcând dragoste cu alt bărbat.

Chipul lui se schimbă, trecând în furie. Își ridică pumnii. Se aplecă și se năpusti înainte.

Robayday sări în picioare și se ridică pe canapea, cu spatele la perete. Chipul lui era întunecat de mânie în fața intrusului. Să strige cineva la fiul regelui — și într-un asemenea moment! Nu avea nici un alt gând decât de a-l ucide pe intrus. În curea avea un pumnal făcut din comul unui phagor, un instrument ascuțit cu două muchii. Îl trase.

Div fu și mai înfuriat la vederea armei. Îi va arăta el acestui flăcău slab, acestui intrigant.

Abalhy țipă la el, însă nu-i dădu atenție. Ea stătea cu ambele mâini puse peste gura frumoasă, cu ochii larg deschiși și înspăimântați. Asta îi plăcu lui Div. Ea trebuia să fie următoarea.

Se năpusti la atac, aterizând dintr-un salt pe canapea. Primi împunsătura comului exact sub ultima coastă. Vârful acestuia alunecă și-i pătrunse în carne, în abdomen, penetră

spina și stomacul, momenți în care mânerul se rupse în mâna adversarului său.

Un muget lung îi scăpă lui Div. Sângele se împrăștie pe perete când el căzu sprijinit de el și alunecă la podea.

Turbat, Robayday o lăasă pe fată să plângă. Aduse doi oameni care se debarasară de cadavru, aruncându-l în Takissa.

Robayday fugi din oreș, ca și când era urmărit de câini înnebuniți. Nu se mai înloarse niciodată la fată sau la camera aceea. Avea o întâlnire de care fusese în pericol să uite. O întâlnire în Oldorando. Iarăși și iarăși, plânse și blestemă de-a lungul drumului.

Purtat de curent, întorcându-se de unde venise, trupul lui Div Muntras pluti până la gurile Takissei. Nimeni nu-l văzu, pentru că majoritatea oamenilor, chiar și sclavii, se bucurau de o mare frigare de assatassi. Peștii se îngâmădiră să acorde atenția lor trupului, imedial ce masa lui îmbibală cu apă îl duse în adâncul mării.

În seara aceea, când sorii se scufundară, oamenii simpli veniră jos spre plajă și pe promontorii. În toate țările ale căror granițe erau scăldate de Marea Vulturilor, în Randonan, Borlien, Thribriat, Iskahandi și Dimariam, mulțimile se împrăștiau la marginea apei.

Marea sărbătoare assalassi se sfârșea. Era timpul să se oprească și să închine mulțumiri, pentru asemenea binecuvântare, spiritului care sălășuia în ape.

În timp ce femeile cântau și dansau pe nisip, bărbații lor pălrunseră în apă, purtând mici bărcuțe. Bărcuțele erau frunze pe care ardeau lumânări scurte ce emanau un parfum dulce.

Pe fiecare plajă, pe măsură ce se lăsa amurgul, întregi flote de frunze fură lansate. Unele mai plutiră încă, arzând slab, mult după ce întunericul căzuse, formând o panoramă reminiscentă pentru superstiția gossieurilor care erau suspendate în întunecimea lor și mai permanentă. Unele fură purtate departe în mare, înainte ca flăcările lor plăpânde să fie stinse.

18. Vizitatori din adâncuri

Oricine se îndrepta spre Gravabagalinien putea vedea de la distanță palatul din lemn care reprezenta refugiul reginei. Stătea acolo neclintit, ca și o jucărie părăsită pe plajă.

Legende spunea că Gravabagalinien era băntuit. Cu multă vreme în urmă, în locul palatului existase o fortăreață. Aceasta fusese în întregime distrusă într-o mare bătălie.

Însă nimeni nu știa cine luptase acolo, sau în ce anolimp. Numai că mulți oameni muriseră, și mulți fuseseră îngropați în mormintele puțin adânci în care căzuseră.

Umbrele lor, departe de ținuturile de origine, aveau reputația că încă băntuie regiunea.

Desigur, o altă tragedie se juca acum pe bătrânul pământ profanat. Și așa în momentul când regele JandolAnganol sosise cu două nave, împreună cu oamenii lui și cu phagorii și împreună cu Esomberr și CaraBansity, pentru a divorța de regină.

Și regina MyrdeMnggala coborâse scările și se supusese divorțului. Și vin fusese adus, și multe nelegiuiri fuseseră îngăduite. Și Alam Esomberr, trimisul C'Sarr-ului, pătrunsese în camera ex-reginei la numai câțeva ore după ce condusese ceremonia divorțului. Și apoi sosise vestea că Simoda Tal fusese asasinată în îndepărtatul Oldorando. Aceste știri dureroase îi fuseseră aduse regelui exact când primele raze ale răsăritului lui Batalix pictau în galben pereții descojiți ai palatului.

Și acum o anumită inevitabilitate se putea discerne în treburile bărbaților și phagorilor, evenimentele îndreptându-se către un final în care chiar și participanții cei mai de seamă aveau să fie măturați, absolut neajutorați, ca și cometele ce plonjează în înlăuneric.

Vocea lui JandolAnganol era doborâtă de amărăciune în limp ce-și smulgea părul din barbă și din cap, plângând către Akhanaba.

— Eu, servitorul Tău, cad în fața Ta, O, Tu, Cel Bun! Tu ai abătut amărăciunea asupra mea. Tu mi-ai dus armatele la înfrângere. Tu l-ai determinat pe fiul meu să mă părăsească. Tu m-ai împins să divorțez de iubita mea regină, MyrdeMingala. Tu ai îngăduit ca viitoarea mea soție să fie asasinată... Ce altceva trebuie să mai îndur de dragul tău? Nu lăsa poporul meu să sufere. Acceplă-mi suferința, O, Mare Lord, ca un sacrificiu suficient pentru poporul meu.

Când se ridică și-și îmbracă Iunica, palidul AbstrogAthenal spuse precaul:

— Este adevăral că armata a pierdut Randonan-ul. Înșă toate țările civilizate sunt înconjurată de barbari și sunt înfrântă când armatele lor îi invadează. Ar trebui să mergem nu cu sabia, ci cu cuvântul Domnului.

— Cruciadele sunt pentru o provincie ca Pannoval-ul, nu pentru o țară săracă asemeni nouă, vicarule. Potrivindu-și Iunica peste râni, simți în buzunar ceasul cu trei cadrane pe care-l luase de la CaraBansity în Ottassol. Acum, ca și atunci, îl simți pe acesta ca un obiect aducător de rău.

AbstrogAthenal se înclină, ținând biciul la spate.

— Cel puțin am putea să-l încântăm pe Atolputernic fiind mai umani, și să-i luminăm pe cei inumani.

Într-o bruscă răbufnire de mânie, JandolAnganol lovi cu mâna stângă și-l alinse pe vicar peste obraz cu dosul mâinii.

— Vezi-ți de problemele Domnului și lasă problemele lumii pentru mine.

Știa ce vrusese să spună omul. Se referise la alungarea phagorilor din Borlien.

Lăsându-și Iunica deschisă, simțindu-i țesătura absorbind sângele din timpul flagelării, JandolAnganol urcă din capela subterană la primul nivel al palatului din lemn. Yuli sări să-l întâmpine.

Capul i se întorcea în jur ca și cum ar fi fost orb. Îl bătu pe micul phagor pe spate și-și scufundă degetele în blana lui groasă. Umbrele încă se întindeau în afara palatului. Nu știa cum să facă față dimineții: abia ieri sosise în Gravabagalinien și — în prezența Irimisului Sfântului C'Sarr, Alam Esomberr — divorțase de frumoasa lui regină.

Palatul avea obloanele lrase, așa cum fusese și în ziua dinainte. Acum, bărbați zăceau prelutindenți prin camere, cufundați încă în somnul beției. Lumina soarelui își făcea drum prin întuneric într-o încrucișare de linii ce părea a fi un coș de nuiete prin care el trecu, mergând către ușă.

Când deschise ușa, Garda Ragală Phagoriană stătea de veghe afară, cu maxilarele și coarnele nemișcale. Era ceva ce merita să fie văzut oricum, își spuse sie însuși, încercând să-și risipească proasta dispoziție.

Se plimba în aerul curat înainte de a se ridica arșița. Văzu marea și simți briza, și nu le dădu nici o atenție. Înainte de răsărit, când el încă dormea adânc din cauza băuturii, Esomberr venise la el. Lângă Esomberr stătea noul său cancelar, Bardol CaraBansity. Îl informaseră că prințesa mađi, cu care el intenționa să se căsătorească, era moartă, ucisă de un asasin.

Nimic nu-i mai rămăsese.

De ce oare se ostenise să divorțeze de soția lui adevărată? Ce îi posedase simțurile? Erau împrejurări în care nici cei mai duri nu puteau supraviețui.

Dori să vorbească cu ea. O anumită delicatețe ce se ridică în el îl reținu să trimită un mesager sus în camerele ei. Știa că era acolo împreună cu prințesa Tatro, așleptând ca el să plece și să își ia și soldații cu el. Probabil că ea afiase veștile pe care oamenii le aduseseră peste noaple. Probabil se temea că va fi asasinată. Probabil că-l ura.

Se înloarse în maniera sa bruscă, ca și când ar fi vrut să se surprindă. Noul său cancelar se apropia, cu înfălișarea sa greoaie și holărâla, cu maxilarele tresărind.

JandolAnganol îl privi pe CaraBansity și apoi îi întoarse spatele. CaraBansity fu nevoit să-l ocolească pe el și pe Yuli înainte de a face o plecăciune stângace.

Ragele se zgâia la el.

Nici unul dintre ei nu vorbi. CaraBansity își întoarse privirea de la rege.

— Mă găsești într-o dispoziție proastă.

— Nici eu n-am dormit, Sire. Regret profund această nouă neșansă ce s-a abătut asupra ta.

— Proasta mea dispoziție nu-l privește numai pe Atotputernic, ci și pe tine, care nu ești alăt de puternic.

— Ce-am făcut ca să-ți displacă, Sire?

Vulturul își împreună sprâncenele, făcându-și privirea să pară și mai vulturească.

— Știu că în secret ești împotriva mea. Ai reputația unui viclean. Am văzut bucuria răulăcioasă de pe chipul tău, pe care n-ai putut-o ascunde când ai venit să-mi anunți moartea — știi lu cui.

— Prințesa mađi? Dacă nu ai încredere în mine, sire, atunci n-ar trebui să-ți fiu cancelar.

JandolAnganol îi înloarse spatele din nou, cu tunica lui galbenă brăzdată de dungi roșii de sânge, ca o flamură veche.

CaraBansity începu să tremure. Privi distras către palat și văzu cum se cojea vopseaua albă de pe pereți. Simțea care era diferența între a fi un om de rând și a fi un rege.

Se bucurase de viață. Cunoscutese mulți oameni și fusese folositor comunității. Își iubitese soția. Prosperase. Totuși regele venise și-l înhățase împotriva voinței lui ca și cum ar fi fost un sclav.

Acceplase rolul și fiind un om de caracter, se străduise să-l îndeplinească. Acum, acela suveran avea răulata de a-i spune lui CaraBansity că în secret era împotriva regelui. Nu exista limită a impertinenței ragale — și totuși nu vedea nici o cale de a scăpa să-l însoțească pe JandolAnganol tot drumul până în Oldorando.

Simpatia lui pentru situația grea a regelui îl părăsi.

— Am vrut să-ți spun, Majestate, începu el cu o voce hotărâtă și apoi se alarmă de propriul lui curaj, privind la spatele acela însângeral. Esta numai o chestiune mărunță, desigur, însă înainte de a pleca din Ottassol mi-ai luat acel ceas interesant cu trei cadrane. Îl mai ai cumva?

Ragele nici nu se înloarse, nici nu se mișcă. Spuse:

— Îl am aici, în tunică.

CaraBansity respiră adânc și apoi spuse, mult mai slab decât ar fi vrut:

— Mi l-ai putea returna, te rog, Majestate?

— Nu aste momentul să mă rogi pentru favoruri, acum când este în joc Borlien-ul și Sfântul Imperiu este amenințat. Acesta fu Vulturul care vorbi.

Ambii stăteau, privindu-l pe Yuli cum se aruncase în lufșurile din jurul palatului. Creatura făcea pipi în maniera caracteristică speciei lui.

Ragele începu să pășească în direcția mării, cu un mers măsurat.

"Nu sunt mai bun decât un blestemat de sclav", își spuse CaraBansity. Îl urmă.

Cu lânăul phagor ȝopăind în jurul lui, regele își grăbi pasul, vorbind la fel de repede cum mergea, astfel încât corpulentul deuteroscopist fu forțat să-l ajungă din urmă. Nu mai menționa subiectul ceasului.

— Akhanaba m-a favorizat și mi-a trimis multe roade în cursul vieții. Și întoldeauna acestor fructe le-a fost dată o aromă suplimentară când am văzut că și mai multe erau promise —

măine, și poimăine, și în zilele care urmau. Tot ce am dorit, puteam să am mai mult. Este adevărat că am suferit înfrângeri, dar toate acestea într-o atmosferă generală de promisiuni. Nu le-am îngăduit înfrângerilor să mă domine prea mult timp. Înfrângerea mea personală în Cosgatt — ei bine, am învățat de la ea și am lăsat-o în urmă, și de curând am câștiga o mare victorie acolo.

Trecură pe lângă un șir de copaci gwing-gwing. Regele înhăță un fruct, mușcând din el până la sămbure, în timp ce vorbea, lăsând sucul să-i curgă pe bărbie. Geslicula, strângând fructul mușcal.

— Astăzi, îmi văd viața într-o nouă lumină. Poate că tot ce mi-a fost promis am primit deja... Am, la urma urmei, peste douăzeci și cinci de ani. Vorbea cu dificultate. Poate că aceasta este vara mea, și în viitor când voi scutura copacul, nu va mai cădea nici un fruct... Mă mai pot oare baza în continuare pe belșug? Oare nu religia ne învață să ne așteptăm și la timpuri de foamete? Făh! — Akhanaba este ca un sibornalez, întotdeauna obsedat de iarna care va veni.

Se plimbară de-a lungul povârnișurilor joase ce separau ținutul de plajă, unde regina obișnuia să înoale.

— Spune-mi, zise JandolAnganol nepăsător, dacă tu ca ateu nu ai o construcție religioasă pe care să te bazezi, atunci cum poți să-mi înțelegi dificultățile?

CaraBansity era tăcut, cu fața lui bovină plecată spre pământ, ca și cum s-ar fi păzit de privirea pătrunzătoare a regelui. "Adună-ți curajul", își spuse.

— Ei? Vino, spune ce ai de spus. Nu sunt mânios! Am fost biciuit de vicarul nou cu ochii alburii...

Când CaraBansity se opri din mers, regele stătu și el.

— Sire, de curând am fost obligat de un prieten să introduc în casa mea pe o anumită lănără. Soția mea și cu mine am găzduit mulți oameni, unii în viață, alții morți; de asemenea, animale pentru disecție și phagori — fie pentru disecție, fie pentru pază. Nici unul nu a provocat alătea necazuri ca această lănără fală.

— Îmi iubesc soția și voi continua s-o iubesc pentru totdeauna. Însă tânjesc după această fală. O disprețuiesc și totuși o doresc. Mă disprețuiesc pe mine însumi, și încă o doresc.

— Dar ai avut-o?

CaraBansity râse, și pentru prima dată în fața regelui, chipul lui se luminează.

— Sire, am avut-o așa cum ai avut și lu acel gwing-gwing, fructul prin excelență al înserării. Sucul, Sire, a curs.. Dar a fost dorință și nu dragoste. Și, odată ce dorința s-a dus — chiar dacă a fost, desigur, un proces — odată ce s-a dus, mi s-a făcut silă, sire, și n-am mai vrut nimic de la ea. Am stabilit-o în atât perte și i-am spus să nu mai vină la mine niciodată. De atunci, am aflat că a îmbrălișat profesiunea mamei ei și a provocat moartea a cel puțin un om.

— Și ce au loate astea cu mine? întrebă regele cu o privire semeață.

— Sire, cred că principiul călăuzilor al vieții tale a fost dorința, mai dăgrabă decât dragostea. Îmi spui în termeni religioși că Akhanaba le-a favorizat și a pus multe fructe în palma la. În termenii mei, ai luat ce ai vrut, ai făcut ce ai vrut, și dorești să continui așa. Îi iubești pe ancipitali ca instrumente ale dorinței, și nu-ți pasă că phagorii sunt în realitate nesupuși. Nimic nu-ți poale sta în cale, cu excepția Reginei Reginelor. Ea îi se poate opune, deoarece este singura în lume care îi-a atras dragostea și probabil un anumit respect. Acesta este motivul pentru care o urăști, pentru că o iubești. Ea stă între tine și dorințele tale. Numai ea singură poale ține în frâu dualitatea ta. În tine, ca și în mine, și probabil în toți bărbații, cele două principii sunt divergente. Însă această divergență din tine este lot atât de mare ca și rangul tău. Dacă preferi să crezi în Akhanaba, să crezi acum că el îi-a dat un avertisment prin acele înfrângeri, că viața ta apucă pe o cale greșită. Îndreapt-o, cât timp îi se mai oferă o șansă.

Se opriă pe povârniș, ignorând lunetele slabe ale mării și stătură față în față, amândoi tensionați. Regele își ascuita cancelarul fără să facă nici o mișcare, în timp ce Yuli se rostogolea prin iarbă.

— Și cum sugerezi că mi-aș putea îndrepta viața?

Un om mai puțin stăpân pe sine decât CaraBansity ar fi fost înfricoșat de acest ton.

— Iată sfatul meu, Majestate. Nu te duce la Oldorando. Simoda Tal este moartă. Nu mai ai nici un motiv să vizitezi o capitală neprietenoasă. Ca deuteroscopist, te previn de acest lucru.

Pe sub sprâncenele stufoase, CaraBansity observa efectul acestor cuvinte asupra lui JandolAnganoi.

— Locul tău este în propriul tău ragat, niciodată mai mult ca acum, în timp ce dușmanii tăi nu au uitat masacrul myrdolatorior. Întoarce-te la Matrassyl. Regina ta de drept este

aici. Mergi la ea și cere-i iertare. Rupe nota de divorț a lui Esomberr în fața ochilor ei. Ia înapoi ce iubești mai mult. Nu ești întrag fără ea. Respinge înșelătoria Pannoal-ului.

Vulturul privi departe în mare, cu ochii clipind rapid.

— Du o viață mai sănătoasă, Majestate! Recăștigă-ți fiul. Îndepărtează Pannoal-ul, gonește gărziile de phagori. Trăiește o viață sănătoasă cu regina ta. Respinge pe acel fals Akhanaba care te conduce.

Însă mersese prea departe.

Valuri de furie îl cuprinseseră pe rage. Și crescură în el până când deveni furia personificală. Se repezi asupra lui CaraBansity. În fața acestei mâinii fără motiv, CaraBansity se înmuie de teamă și căzu cu o secundă înainte ce ragele să ajungă la el. Îngenunchind asupra acestui trup plecat, ragele-și trase sabia. CaraBansity țipă.

— Cruță-mă, Majestate! Noaptea Ireculă ți-am salvat regina de la viol.

JandolAnganol se opri, apoi se ridică, cu sabia îndreptată direct către trupul Iremurător, ghemuit la picioarele lui.

— Cine ar îndrăzni să o atingă pe regină când sunl eu în apropiere? Răspunde!

— Majestate... Vocea îi tremura, buzele care murmurau erau aproape lipite de pământ; lotuși, ceea ce spuse se auzi foarte clar. Erai beal... Și trimisul Esomberr a pătruns în camera ei pentru a o silui.

Regele respiră adânc. Își vârî sabia în teacă. Slălea acolo fără să se miște.

— Tu, cel mai josnic dintre oamenii de rând! Cum să poți tu înțelege viața unui rage? Nu mă voi întoarce înapoi pe drumul pe care l-am părăsit odată. Poți să-ți păstrezi viața, care acum îmi aparține. Însă am un destin, și voi urma drumul pe care mă conduce Atolputernicul. Tărăște-te înapoi de unde ai venit. Nu mă poți sfălui. Nu-mi mai sta în cale!

Și lotuși rămase încă aplecat asupra anatomistului. Când Yulj porni fornând în sus, ragele se înloarse brusc și merse înapoi la palatul de lemn.

Garda se ridicase la strigătul lui. Urmau să plece la Gravabagaliniem într-o oră. Vor mărșălui spre Oldorando așa cum era stabilit.

Vocea lui, furia lui rece, agită palatul ca și cum ar fi fost un cuib de rickiback-i tulburați de aprinderea unui foc. Vicarii lui Esomberr puteau fi auziți prin preajmă, strigând unul la altul pe tonuri ridicate.

Această agitație ajunse până la ragină, în apartamentele ei. Stătea în mijlocul camerei Ivori, ascultând. Paznicul ei era la ușă. Mai TolramKelinet stătea cu două din servioare în antecameră, ținând-o pe Talro. Perdele groase erau trase peste feresire.

MyrdemInggala purta o rochie lungă și subțire. Fața ei era la fel de palidă ca și umbrele aripilor unei mierle pe zăpadă. Stătea respirând aerul cald, ascultând zgomotul făcut de oameni și hoxney, bleslemele și comenzile de dedesubt. Se îndreptă către perdele, apoi, ca și cum și-ar fi disprețuit propria slăbiciune, își retrase mâna pe care o ridicase și se înclină în locul unde stătuse înainte. Căldura îi provoca valuri de transpirație, care-i alunecau pe frunte ca și perlele. La un moment dat, auzi vocea regelui distinct, și apoi n-o mai auzi.

Cât despre CaraBansity, se ridică în picioare când regele plecă. Merse în jos către golf, unde nu putea fi văzut, pentru a-și recăpăta culoarea. După un timp începu să cânte. Își redobândise libertatea, dacă nu și ceasul.

În durerea lui, regele merse într-o mică încăpere dintr-unul din turnurile șubrede, și trânti ușa în spatele lui. Praful ce plutea dădea un aspect fantomatic făclilor de lumină aurie ce pătrundeau prin grilaj. Locul mirosea a ciuperci, a păsări și a piele vechi. Pe podelele goale erau urme de porumbel, însă regele, ignorându-le, se înclină și se scufundă în transă printr-un efort al voinței.

Sufletul său, detașat de trup, deveni liniștit. Căzând ca aripa unui fluture, se scufundă în întunecimea califelată. Întunericul rămăsese, pe când toate celelalte pleaseră.

Acesta era paradoxul uitării, în care sufletul plutea acum în derivă: că se înclină peste tot și că era un domeniu nesfârșit, în timp ce, simultan, îi era la fel de familiar cum îi este unui copil spațiat întunecat de sub pat.

Sufletul nu avea ochi de muritor. Privea cu o viziune total diferită. Vedea prin el, prin obsidian, o sumedenie de lumini slabe, staționare, însă părând să se miște una față de cealaltă din cauza coborârii sufletului. Fiecare lumină fusese odăla gossieul viu. Fiecare era acum atrasă către acel mare principiu matern, care va exista întotdeauna, chiar și când lumea va muri — bolovanul originar, principiu mai mare, chiar deosebit, decât orice zeu, asemenea lui Akhanaba.

Și sufletul se mișcă în special către una din luminile ce-l atraseră, gossieul tatălui său.

Scânteia care fusese odală nu mai puțin decât persoana lui VarpalAnganol, regele Borlienul-ui, semăna numai cu o schiță a soarelui pe un perete vechi, cu coastele și bazinul abia trasale. Tot ce rămăsese din capul ce odată purtase coroana, era sugestia unei pietre, cu un chihlimbar ce abia sugera găvanele ochilor. Alături de aceeași mică cochilie — prin care puteai vedea — erau gossieurile, ca urmele de praf.

— Tată, vin înaintea ta, fiul tău nevrednic, pentru a te ruga să-mi ierți crimele înfăptuite față de tine.

Așa vorbi sufletul lui JandolAnganol, spânzurând acolo unde nu există aer.

— Dragul meu fiu, ești binevenit aici. Ești binevenit oricând îți găsești timp să vii să-ți vizitezi tatăl, acum în rândul gossieurilor. Nu am nici un reproș față de tine. Ai fost întoldeauna dragul meu fiu.

— Tată, n-o să mă supăr de reproșurile tale. Mai degrabă aș spune că sunt binevenite cele mai amare dintre ele, deoarece știu cât de mare este păcatul meu față de tine.

Tăcerile dintre vorbele lor erau de nemăsurat, deoarece nimeni nu respira.

— Taci, fiule. Nimeni nu are voie să vorbească despre păcat în această companie. Ai fost fiul meu iubit, și asta ajunge. Nu trebuie spus mai mult. Nu fi mâhnit.

Când păru timpul să vorbească, un foc de praf, simpla moarte a flăcării unei lumânări, ieși de acolo de unde fusese gura. Fumul ei se văzu urcând prin cușca de coaste și în sus, până la nivelul gâtului.

Sufletul vorbi din nou:

— Tată, te rog să-ți reverse mânia asupra mea pentru tot ceea ce am făcut împotriva ta în viață și pentru a-ți fi determinat moartea. Ușurează-mi vina. Este prea mult pentru a putea fi suportat.

— Ești nevinovat, fiule, la fel de nevinovat ca și valurile care se sparg de țarm. Nu te simți vinovat pentru bucuria pe care mi-ai adus-o în viață. Acum, în continuarea acelei vieți, n-am nici un reproș față de tine.

— Tată, te-am ținut închis zece ani într-o pivniță a castelului. În ce fel aș putea dobândi iertarea pentru acest lucru?

Flacăra se mișcă în sus, împrăștiind scânteii.

— Acel timp a fost uitat. Abia îmi amintesc un moment din perioada încarcerării. Pentru că întoldeauna erai acolo să vorbești cu mine. Acele ocazii erau fericite, pentru că îmi cereai sfatul — pe care îl dădeam liber, alături de mine stătea în pulbere.

Era un loc melancolic. Mi-a dat ocazia să mă gândesc asupra greșelilor din propria-mi viață. Să mă gândesc pentru ceea ce urma.

— Câl mă rănește iertarea la!

— Vino mai aproape, băiete, și lasă-mă să te liniștesc. Însă era interzis ca cei vii să-i atingă pe cei morți, pe lărâmul bolovanului originar. Dacă această ultimă dualitate era încălcată, alunci amândoi aveau să dispară. Sufletul pluti ușor, la distanță de lucrul care spânzura înaintea lui în abis.

— Liniștește-mă cu încă niște sfaturi, tată.

— Vorbește.

— Mai întâi de toate, dă-mi de știre dacă acel nebun fiu al meu a ajuns printre voi. Mă tem de instabilitatea vieții lui.

— Îl voi primi bine pe băiat când va ajunge, nu te teme — însă până acum călătorește încă în lumea luminii.

După un moment, sufletul vorbi din nou.

— Tată, mi-ai înțeles poziția printre cei vii. Sfătuiește-mă încotro să apuc. Să mă întorc în Matrassyl? Să rămân în Gravabagalinien? Sau să continui spre Oldorando? Încotro stă viitorul meu fructuos?

— În fiecare loc sunt oameni care te așteaptă. Dar există unul care te așteaptă în Oldorando, despre care tu nu știi. Acela îți este destinul. Mergi în Oldorando.

— Sfatul tău îmi va călăuzi acțiunile.

Dintre batalioanele scânteietoare ale gossieurilor, sufletul se ridică, la început mai încet și apoi mai repede. Undeva se auzea o tobă. Scânteile se dizolvă dedesubt, scufundându-se înapoi în bolovanul originar.

Anatomia nemișcală de pe podeaua turnului începu încet-încet să se miște. Membrele i se răsuciră, se ridică. Ochii se deschiseră pe chipul alb.

Singura ființă vie pe care o întâlni fu Yuli, care se lărăsese în apropiere și cere spuse:

— Bielul meu rege din legături.

Fără a răspunde, JandolAnganol îi ciufuli blana și îl strânse la piept.

— Oh, Yuli, ce lucru este și viața asta.

După un minut îl bătu pe ancipital peste umeri.

— Ești un băiat bun. Nu ai nimic rău în tine.

Cum stătea creatura ghemuită lângă el, regele simți un obiect ce-l împungea într-o parte, și scoase din buzunar ceasul cu trei cadrane pe care el îl luase de la CaraBansity. De câte ori

îl privea, gândurile i se tulburau și totuși nu se putea hotărî să-l arunce.

Odată, ceasut îi aparținuse lui Bilty, creatura ce pretindea a veni din altă lume, ce nu era condusă de Akhanaba. Trebuia să-l alunge pe Bilty din conștiința lui, așa cum alungase gândul la acei condamnați myrdolatori, pentru că Billy era o provocare față de întreaga structură a credinței pe care stătea Sfântul Imperiu Pannovalan. Uneori îl cuprindeau temerile, cum că ar putea fi părăsit de multe altele. Numai credința și animalul său mic îi rămăseseră.

Oftă. Cu un mare efort se ridică în picioare.

Într-o oră, Jandot Anganot era în fruntea armatei sale, călărind pe Lapwing și având alături pe Trimisul C'Sarr-ului, Alam Esomberr. În spate, veneau căpitani regelui, apoi cortegiul lui Esomberr, și apoi trupele regate de phagori, cu urechile ciulite, ochii roșietici fixați înainte, mărșăluind cum făcuseră ai lor cu multe secole înainte, către orașul Oldorando,

Plecarea regelui din palatul de lemn, cu toate sensurile subînțelese de teamă, făcu o puternică impresie asupra privitorilor de pe Avernus. Erau bucuroși să-și abată atenția de la căderea regelui în transă. Chiar și admiratoarele lui cele mai devotate se simțiră stânjenite la vederea lui zăcând acolo, cu spiritul părăsindu-i trupul.

Printre populația umană de pe Helliconia, transa devenise la fel de obișnuită ca și scuipatul. Nu avea o anume semnificație religioasă, chiar dacă adesea exista alături de religie. Așa cum femeile rămăneau însărcinate cu vieți viitoare, așa și oamenii erau însărcinați cu viețile celor care plecaseră înaintea lor.

Pe Avernus, misterioasa practică helliconiană a transei era privită ca o funcție religioasă, ce cu greu putea fi echivalată cu rugăciunea. Astfel, le stânjeniseră pe cele șase familii. Familiile nu sufereau inhibiții privind sexul: monitorizarea constantă asigurase acest lucru cu multă vreme înainte. Pentru ei, dragostea și emoțiile cele mai puternice nu erau decât efecte secundare ale funcțiilor zilnice, ignorate când era posibil. Însă religia era un lucru cu care ere dificil să te descurci.

Familiile priveau religia ca pe o obsesie primitivă, o boală, un surogat pentru acela care nu puteau gândi drept. Spereu la nesfârșit că Sartorilvrash și cei ca el vor deveni mai militanți în ateismul lor, și vor duce la moartea lui Akhanaba, astfel contribuind la o turnură mai fericită a lucrurilor.

Pe Pământ erau alte opinii. Viața și moartea erau

percepute ca un tot inseparabil; moartea nu era un lucru de care să te temi când viața era trăită în mod corect. Spectatorii pământeni priveau cu cel mai viu interes activitatea de transă de pe Helliconia. În timpul primilor ani de contact cu Helliconia, prăviseră transa ca un fel de proiecție astrală a sufletului helliconian, mai degreabă similar cu starea de meditație. Mai târziu, un punct de vedere mai sofisticat se dezvoltase; înțelegerea crescuse și realizaseră că oamenii de pe Helliconia posedau o abilitate particulară lor, de a aluneca înspre și dinspre tărâmul dintre viață și moarte. Această continuitate le fusese dată în compensație pentru remarcabilele discontinuități ale Anului Mare. Trensa avea o valoare evolutivă, și era ca o trăsătură de unire între oameni și planeta lor schimbătoare.

Pentru acest motiv, pământenii erau în mod special interesați de transă. La această perioadă, ei descoperiseră propria lor unitate cu planeta lor, și reportaseră această unitate la crescătoarea empatie cu Helliconia.

În zilele ce urmară, tristețea puse stăpânire pe Regina Reginelor și o doborî.

Pierduse lucrurile de valoare ce dăduseră savoare existenței ei. După furtună, florile nu-și mai ridicau niciodată capul atât de sus ca înainte. Cu adâncul ei simț de vinovăție, că, într-un fel, îi trădase pe rege, se împletea și mânia amară împotriva lui. Dacă ea eșuase, nu fusese din dorința de a încerca, și anii de iubire revărsală asupra lui, la fel de liberă ca și respirația, erau mai mult decât pierduți. Totuși, dragostea rămânea undeva deasupra mâinii ei. Acesta era lucrul cel mai crud. Ea înțelegea îndoiala de sine a lui JandolAnganoț, așa cum nimeni n-o mai făcuse. Era incapabilă să se rupă din legătura pe care o făuriseră odată.

În fiecare zi, după rugăciune, intra în transă pentru a comunica cu spiritul mamei ei. După prostrația ei, amintindu-și cum Sartorilvrash condamnase toate aceste practici ca superstiție, MyrdenInggata, în furia îndoielii, se întreba dacă într-adevăr își vizitase mama, dacă nu cumva fantoma era doar în capul ei, dacă putea exista supraviețuire după moarte, exceptând amintirile celor care mai aveau să treacă dincolo de acet țarm interzis.

Totuși transa era consolarea ei la fel de mult ca și marea, pentru că fratele ei mort, YeferatOborol, era acum printre spirite, revărsându-și iubirea asupra ei pe măsură ce se scufunda către bolovanul originar. Temerile nerostite ale reginei, cum că ar fi

fost ucis de JandolAnganol, s-au dovedit nefondate. Ştia acum unde era adevărata vină. Pentru toate acestea era recunoscătoare.

Şi totuşi regreta că nu avea şi alte motive pentru a-l urî pe rege. Când înota în mare, pacea sufletului o părăsea de câte ori se înlorcea la mat. Phagorii o purtau înapoi pe tronul ei; Resentimentele îi creşteau pe măsură ce se apropia de uşi. Zilele se târau şi ea nu înţinerea. Abia dacă vorbea cu Mai. Alerga către camerele ei scârţâitoare şi-şi ascundea chipul.

— Dacă te simţi atât de rău, urmează-l pe rege în Otdorando, şi tratează cu reprezentanţii C'Sarr-ului să anuleze divorţul tău, spuse Mai pe un ton nerăbdător.

— Ți-ar place să-l urmezi pe rege, spuse MyrdeMingala. Mie nu.

Arzând în memoria ei era fetul în care, în acea risipire a timpului, această femeie, doamna ei de companie, fusese îngăduită în patul regetui, şi ele două, ca ultimele tărfe, fuseseră satisfăcute de rege în acelaşi timp. Nici una dintre ele nu vorbea de acele ocazii, însă acele pluteau între ele la fel de intangibile ca şi o sabie.

Dintr-o nevoie de a vorbi cuiva, regina îl convinsese pe CaraBansity să rămână la palat pentru câteva zile. Şi apoi încă pentru o zi. El argumentase că soţia îl aştepta să se întorcă acasă, în Matrassyt şi o rugase să-l scuze, însă fiind un om rafinat, nu-i putea spune "nu" reginei. Se plimbau în fiecare zi de-a lungul Țărmutui. Câteodată zăreau cirezi de căprioare, şi Mai se târa neconsolată în urma lor.

Când JandolAnganol, Esomberr şi grupul lor plecaseră din Gravabagalinien acum o săptămână şi două zile, regina stătea melancolică în camera ei, privind către pământurile îngustului domeniu; deodată uşa se deschise şi intră în fugă TatromanAdala, ţipând un salut. Copilul veni la jumătatea drumului dintre uşă şi locul unde mama sa stătea întinsă, apoi aceasta îşi ridică capul şi privi pe sub părul în dezordine cu asemenea venin, încâl Talro se opri.

— Mamă! Poţi să te joci?

Mama văzu cât de mult chipul copităresc al ficei ei purta trăsăturile tatălui. Divinităţile genetice puteau ţine în rezervă şi alte tregedii. Țipă la Tatro.

— Pteacă de lângă mine, vrăjitoare mică ce eşti!

Uimirea, intrigarea, mânia şi dispreţul trecură pe chipul copilului. Se făcu roşie, păru să se dizolve şi izbucni în lacrimi şi suspine.

Regina Reginelor se ridică în picioarele goate și se grăbi către mica ființă. Întorcând-o, o împinse înainte și afară din cameră, Inchizând ușa între ele. Apoi ea însăși, sprijinindu-se de un perete, cu mâinile deasupra capului, începu să plângă.

Mai târziu în cursul zilei, starea ei de spirit se luminează. O căută pe copilă și începu să se agite. Melancolia lăsase locul unei stări de entuziasm. Își puse pe ea o manlie satara și coborî scările. Tronul ei aurit fu adus, chiar dacă arșița zilei era greu de suportat în Gravabagalinien. Supușii phagori decornorați îl duseră înainte. Veniră și majordomul ScufBar, și prințesa Tatro împreună cu doica ei, și servitoarea doicăi, ducând cărți de povești și jucării.

Mica procesiune fiind formată, Myrdeinggala se urcă pe tronul ei și porni către plajă. La această oră, nici un curtean nu-i însoțea. Freyr îl privea, jos, deasupra umărului unui povârniș, iar Batalix strălucirea aproape la zenit.

Valuri ușoare, strălucind ca și cum lumea abia începea în ziua aceea, se rostogoleau spre ei răsucindu-se. Cam pe unde era situată stânca Linien, apa gâtgăla îmbietor. Din assalassi care trecuseră de curând pe aici nu mai rămăsese nici un semn. Și nu se vor mai întoarce până în anul următor.

Myrdeinggala rămase un timp pe plajă. Phegorii stăteau tăcuți lângă tronul ei. Prințesa se egita ordonând femeilor să construiască cel mai solid castel de nisip de până atunci, o mică repetiție a rolului ei în viață. Însă ispitei mării nu i se putea rezista. Cu o mișcare a brațului, regina se eliberă din rochie și o lăsă să alunece de sub sân. Trupul ei parfumat era acum oferit luminii soarelui.

— Nu mă părăsi, mamă! strigă Tatro.

— Nu voi sta mult, strigă mama ei și alergă către plajă pentru a plonja în marea care o chema.

Odată sub oglinda mării, ea însăși deveni un pește, la fel de ușoară și aproape la fel de iule. Înotând cu pulere, depăși forma întunecată a stâncii Linien, pentru a ieși la suprafață numai când ajunse departe în golf. Aici promontoriul dinspre est făcea un cot, creând un îngust pasaj între el și stânca solitară. Ea strigă. Regina Reginelor fu imediat înconjurată de delfini — familarii ei, cum vorbea ea de ei.

Veniră, cum știa deja, în șiruri ordonate. Fu de ajuns să tase un șuvoi de urină în apă, și formele străluciră, încercuind-o, mai aproape și mai aproape, până când își putu odihni brațele deasupra a doi dintre ei, la fel de sigur ca și pe brațete tronului.

Numai cei privilegiați o puteau atinge.

Ei erau douăzeci și unu la număr. În spatele lor era o curte exterioară, cu nu mai puțin de șaiszeci și patru de membri. Uneori, un membru din această curte externă era îngăduil să se alăture celei interne. Dincolo de curtea externă era un alai ai cărui membri, regina Myrdeninggala nu-i putea decât estima. Posibil o mie trei sute patruzeci și patru. Alaiul cuprindea marea majoritate a mamelor, copiilor și a celor mai bătrâni, ce aparțineau acestei școli — sau națiunii, după cum se gândea regina.

Dincolo de acest alai, permanent alent la pericot, era regimentul. Rareori li văzuse pe membrii regimentului și a fost descurajată să se apropie de ei, însă înțelegea că acest regiment număra aproape tot atât de mulți indivizi ca și alaiul. De asemenea, înțelegea că în adâncuri erau monștri de care delfinii se temeau. Era datoria regimentului să păzească alaiul și curțile și să-i prevină, dacă exista vreun pericot.

Myrdeninggala avea încredere în familiarii ei, mai mult decât în companiile umane; totuși, ca în orice relație între vii, ceva era interzis. Așa cum ea nu putea împărți cu ei viața de pe pământ, ei aveau ceva în adâncuri, niște cunoștințe întunecate pe care nu le puteau împărtăși. Deoarece acest lucru era necunoscut, stând undeva dincolo de mintea ei, avea o muzică sinistă.

Curtea interioară îi vorbea cu marea ei orchestră de voci. Piuiturile celor din apropiere erau blânde și dulci — cu siguranță că era acceptată ca regină, sub ape ca și pe pământ. Mai departe, în largul mării, se auzeau sunete lungi de bariton, cu murmure profunde de bas, în mod intermitent.

— Ce este, dragilor, dragii mei, familiarii mei?

Își ridicară fețele zâmbitoare și îi sărutară umerii. Ea știa fiecare membru al curții interioare după înfățișare și avea nume pentru ei.

Ei se temeau de ceva. Ea se relaxă, tășând înțelegerea să se răspândească, ca și urina ei, prin ape. Înotă în adânc cu ei, către apele mai reci. Ei se răsuceau în spirată în jurul ei, din când în când alinându-i pielea cu trupurile lor.

Undeva, în secret, ea spera să zărească câțiva din monștrii mării. Nu fusese de prea mult timp exilată în Gravabagalinien, ca să aibă această ocazie. Cu toate acestea, ei păreau să-i spună că, de data aceasta, necazul venea dinspre vest.

O preveniseră de zborul mortal al assatassi. Chiar dacă te lipsea simțul timpului, așa cum îl avea ea, regina începu să-și

dea seama că ceea ce venea, venea încet, dar neîndurător, și avea să ajungă în curând. Stranii fiori o cuprinseseră. Creaturile răspunseră fiorilor ei. Fiecare tresărire a trupului ei era parte din muzica lor.

Înțelegându-i curiozitatea, delfinii o călăuziră și mai departe.

Ea privi prin fereastra zefirie a mării. O aduseseră la marginea unui mic banc de scoici, pe care creșteau alge, așezat înaintea de a începe curentul cel mare. O împinseră înainte. Dincolo de asta era un bazin nisipos. Aici se aflau mulți delfini, linie după linie, cu fața spre vest.

Dincolo de ei, mișcându-se în acțiune de patrulă, era întreaga forță a regimentului, strânși unul lângă altul, cu trupurile aproape atingându-se, făcând marea să se înnegrească și extinzându-se mult mai departe decât vederea putea pătrunde. Niciodată înainte, reginei nu i se îngăduise o atât de apropiată vadere a întregii școli, sau să realizeze cât de vastă era, cât de mulți indivizi cuprindea. Unirea acestor complexe șiruri făcea un zgomot înfricoșător și toluși armonios, extinzându-se mult dincolo de auzul ei, uman.

Se ridică la suprafață și curtea o urmă. Myrdemnggala putea rămâne scufundată trei sau patru minute și delfinii trebuiau să respire ca și ea.

Își aruncă privirea către țarm. Era îndepărtat. "Într-o zi, gândea ea, aceste frumoase creaturi pe care le iubesc și în care am încredere, mă vor duce departe de privirile omenirii. Mă voi schimba." Nu putea spune dacă era moartea, sau viața, cea după care tânjea.

Figurile dansau pe țărmul îndepărtat. Una din ele agila o haină. Primul impuls al reginei a fost indignarea, pentru că foloseau rochia ei în acest scop. Apoi își dădu seama că îi semnalau ceva. Nu putea fi decât o anume problemă care apăruse. Cu vinovăție, gândurile ei se îndreptară către mica prințesă.

Își prinse brusc sâni. Către curtea interioară dădu explicații scurte, înainte de a se năpusti înapoi, către țarm. Familiarii o urmăriră sau plonșară înaintea ei, în formație ce aducea cu o săgeală, creând astfel un val favorabil pentru a-i grăbi înaintarea. Rochia ei zăcea nealinsă, pe tron, phagorii păzind-o cu umerii aplecați, fără a simți vreun entuziasm. Una dintre femei, în disperare, își scosese veșmântul pentru a-l agita. Făcu asta din nou, în timp ce Myrdemnggala ieșea din apă, dorind ca cineva să-i compare trupul cu cel al reginei.

— Este o navă, strigă Tatro, sperând a fi prima ce aducea știrile. Vine o navă!

De pe promontoriu, folosind tuneta pe care o adusese ScufBar, regina văzu vasut. Trimise după CaraBansity. În momentul în care acesta ajunsese acolo, încă două pânze fură văzute, abia fluturând la orizontul vestic. CaraBansity își șterse ochii cu o mână grea, când îi înapoie tuneta lui ScufBar.

— Doamnă, după mintea mea, cea mai apropiată navă nu este din Borlien.

— De unde, atunci?

— Într-o jumătate de oră, însemnele vor fi mai clare.

Regina spuse:

— Ești un om încăpățânat. De unde vin vasele? Poți să identifici însemnele de pe pânze?

— Dacă aș putea, doamnă, atunci aș crede că însemnul este Marea Roată a Kharnabhar-ului, iar aceasta este o prostie. Ar însemna că avem de-a face cu o navă sibornaleză, foarte departe de casă.

Ea înhăță tuneta.

— Este o navă sibornateză — de, o oarecare mărime. Oare ce o face în apele acestea?

Deuteroscopistul își îndoi brațele și se încruntă.

— Nu ai fost înzestrată cu apărare aici. Să sperăm că vrea să ajungă la Ottassot și că intențiile ti sunt bune.

— Familiarii m-au prevenit de asta, spuse grav regina.

Ziua trecu. Navele făceau un mic progres. La palat era o mare agitație. Butoaie cu calran fură rostogolite către o înălțime, deasupra micutui golf, unde se anticipase că bărcile navei vor acesta, dacă destinația ei era Gravabagalinen. Cet puțin, echipajul va avea de înfruntat catranul aprins, dacă se dovedeau ostili.

Spre seară, aerul se îngroșă. Nu mai era nici o îndoială acum, în privința hierogramelor de pe pânze. Batalix se cufundă în aureole concentrice de lumină. Oamenii se strânseseră și plecară în palat. Freyr dispăru în același mod ca și tovarășul său. Înserarea pătrundea, pânza licărea pe ape; se redusese acum, pentru a păstra vântul.

Odată cu înserarea, stelele începură să apară deasupra. Viermele Noptii ardea strălucitor, cu semnul reginei licărind lângă el. Nimeni nu dormea. Mica comunitate se temea și spera, cunoscându-și vulnerabilitatea.

Regina stătea în hotut ei, cu obloanele trase. Lumânări înalte din seu de batenă luminau masa dintr-o parte și din alta.

Vinul, pe care un sclav îl turnase într-un pahar de cristal și îl decorase cu gheață Lordyardry, era neatins și arunca umbre pătate pe masă. Ea aștepta și privea de-a lungul camerei la peretele got, opus, ca și cum și-ar fi citit acolo soarta.

Aghiotantul ei intră, plecându-se.

— Doamnă, auzim părăltut lanțurilor. Coboară ancora.

Regina îl chemă pe CaraBansity și pleacă către țarm. Mai mulți oameni și phagori erau adunați pentru a aprinde butoaiele cu catran, dacă era necesar. Numai o singură torță ardea. Ea o luă și intră în apele întunecate. Nu dădu nici o atenție veșmântului ud. Ridicând torța deasupra capului, avansa către celelalte lumini ce veneau către ea. Simți imediat blândut sărut al familiarelor ei în jurul picioarelor.

Amestecat cu mugetul mării, se auzea un scârțâit de vâste.

Peretele de lemn al navei cu pânzete coborâte, era abia vizibil, ca un fundal. O barcă fusese lăsată la apă. Regina văzu oameni cu spinările goale, trăgând la vâsle. Doi oameni stăteau în mijlocul vasului, unul cu un felinar, cu fețele învăluite în nori de lumină.

— Cine îndrăznește să vină la țarm, aici? strigă ea.

Și o voce bărbătească, străbătută de un fior, îi răspunse.

— Regină Myrdennggala Regina Reginetor, tu ești?

— Cine întreabă? zise ea. Însă recunoscuse vocea, încă de când răspunsul lui venise peste distanța în continuă micșorare dintre ei.

— Este generalul tău, doamnă, Hanra TolramKetnet.

El sări din barcă și înaintă către țarm. Regina își ridicase mâna către cei de pe promontoriu să nu aprindă butoaiele. Generalul căzu înaintea ei în genunchi, prinzându-i mâna pe care strălucea inelul cu piatră albăstrie. Cealaltă mână, regina o puse pe capul lui, pentru a se liniști. Într-un semicerc în jurul tor stălea garda de phagori a reginei, cu fețele lor ce se zăreau vag în noapte.

CaraBansity păși înainte cu uimire pentru a întâmpina pe însoțitorii generalului din barcă. Imbrățișându-l pe Sartorilvrash, spuse:

— Aveam motive să cred că te-ai ascuns în Dimariam. Însă se pare că am greșit și eu o dată.

— Tu greșești rareori, dar de data asta te-ai înșelat cu un întreg continent, spuse Sartorilvrash. Am devenit un cătător prin lume — tu ce faci aici?

— Am rămas aici de când a plecat regele. Pentru un timp,

JandolAnganol m-a consemnat pe mine în vechiut tău post, și aproape să mă ucidă pentru asta. Am rămas de dragul ex-reginei. Este într-o jalnică stare, biata doamnă.

Amândoi priveră spre Myrdemİnggala și TotramKinet, dar nu putură vedea tristețe la nici unul din ei.

— Ce știi despre fiul ei, Roba? întrebă Sartorilvrash. Mai ai noutăți despre el?

— Noutăți și totuși nu sunt noutăți. Fruntea lui CaraBansity se încruntă. Cu câteva săptămâni în urmă, a sosit la casa mea în Ottassot, chiar după zborul mortal al assatasi. Băiatul este înnebunit și va provoca necazuri. I-am dat o cameră peste noapte. Voi să spună mai mult, însă se opri. Nu-l menționez pe Robay reginei.

În timp ce cele două cupluri stăteau conversând pe nisip, barca se întoarse pe *Prayer* pentru a transporta la țărm pe Odi Jeseratabhar și Lanstatet. Când vâslașii aduseseră barca în siguranță mai sus de linia fluxului, întregut grup părăsi plaja și se îndreptă spre patal, în urma reginei și a lui TotramKinet. La câteva din ferestrele palatului fuseseră aprinse lumini.

Sartorilvrash o prezintă pe Odi Jeseratabhar lui CaraBansity în termeni strălucitori. Acesta deveni evident rezervat; spusese clar că un amiral sibomatez nu avea să fie binevenit pe solul borlienez.

— Îți înțeleg sentimentele, spuse Odi către CaraBansity. Era patidă, cu buzele albe și părul în dezordine.

O masă fu pregătită pentru oaspeții neașteptați, timp în care generalul se întâlnește cu sora sa, Mai, și o îmbrățișă. Mai plângea.

— O, Hanra, ce o să se întâmple cu noi toți? întrebă ea. Du-mă înapoi la Matrassyt.

— Totul va fi bine acum, spuse cu siguranță fratele ei.

Mai își arată lipsa de încredere. Dorea să fie eliberată de regină — nu s-o aibă drept cumnată.

Mâncară pește, apoi câprioară, servită cu sos de gwing-gwing. Băura vinul pe care îl lăsase forța invadatoare a regelui, răcil cu cea mai bună gheață de Lordrydry. În timpul mesei, TotramKinet povesti câte ceva din suferințele îndurate de Armata a Doua în jungtă; se înlorcea din când în când către Lanstatet, ce stătea lângă sora lui, pentru a-i fi confirmate spusele.

Regina părea că nu ascultă, chiar dacă toate acestea îi erau adresate ei. Măncă puțin și privirea ei umbrilă sub genele lungi se ridica rareori deasupra mesei.

După masă, tuă o lumânare din suportul ei de cositor și le spuse oaspeților:

— Noaptea este scurtă. Vă voi arăta apartamentele. Sunteți mult mai bine veniți decât vizitatorii mei anteriori.

Militarii, împreună cu Lanstatet, fură cazași în camerele cele mai de sus; Sartoritvrash și Odi Jeseratabhar într-o încăpere lângă cea a reginei, cu o sclavă care să-i ajute și să panseze rănilor lui Odi.

Când aceste dispoziții au fost date, Myrdemnggala și TolramKetinet rămaseră singuri în hotul răsunător.

— Mă tem că ești obosită, spuse el cu o voce joasă, în timp ce urcau scările. Ea nu răspunse. Chipul ei, în timp ce urca înaintea lui, nu sugera oboseală, ci o energie înăbușită. În coridorul de la etaj, obloanele tamelate zornăiau peste ferestrele deschise, cu agitația unor false mori. O pasăre matinală striga din turn. Privind pieziș către el, îi spuse:

— Nu am soț, după cum nici tu nu ai soție. Eu nu mai sunt regină, în ciuda numelui cu care sunt chemată. Nici măcar nu am mai fost femeie de când am venit aici, în acest patat. Ceea ce am, vei vedea înainte ca această noapte să se sfârșească.

Deschise larg ușile propriului ei apartament și-l invită să intre.

El se opri, spunând.

— Pe toți zeii...

— Zeii vor vedea ce vei vedea și tu. Credința m-a părăsit, după cum mă va părăsi și acest veșmânt.

Și intrând, prinse gulerul rochiei și trase de el, desfăcându-l, astfel încât sânii ei frumoși, cu sfărcurile înconjurate de aureole mari și întunecate, îi apărură în fața ochilor. El închise ușa în urma sa, strigând-o încetisor.

Cu un ultim efort al voinței, ea i se abandona.

În timpul ce mai rămăsese din noapte, ei nu dormiră nici o clipă. Brațele lui TolramKetinet fură în jurul trupului ei, și carnea lui îi pătrunse trupul.

Astfel i se răspunse în cele din urmă la scrisoarea expedită de Căpitanul Gheji.

Dimineața următoare aduse în actualitate înfruntări uitate. *Union* și *Good Hope* se apropiau de portul lipsit de apărare. Pasharatid era aproape.

În ciuda crizei, Mai insistase să-l aibă pe fratele ei atături pentru o jumătate de oră; în timp ce îi înșira necazurile vieții din Gravabagatinien, TolramKetinet adormi. Ea îi aruncă pe față apa

dintr-un pahar, ca să-l trezească. Năpustindu-se mâniaș afară din palat, se alătură reginei care stătea pe țarm, împreună cu CaraBansity și una din bătrânele ei servitoare, privind departe, în mare.

Amândoi sorii erau pe cer, în sectoare diferite, amândoi strălucind cu atât mai tare, cu cât erau pe cale de a fi acoperiți de nori negri de ploaie, ce urcau povârnișurile cerului. Două pânze licăreau în lumina actinică.

Union era aproape, cu *Good Hope* în urmă, nu mai departe de o oră; hierogramele de pe pânzele întinse erau ușor de zărit. *Union* își coborâse arborele artemon, pentru a-i permite navei ce o însoțea s-o ajungă.

Lanstatel deja își pusese oamenii la treabă, descărcând echipamentul de pe *Prayer*.

— Vin, Akhanaba să ne-ajute! strigă spre TolramKetinel.

— Ce face femeia aceea? întrebă Tolram.

O bătrână servitoare a reginei, de multă vreme menajeră în palatul de lemn, îi ajuta pe oamenii lui Lanstatel să descarce nava *Prayer*. Era modut ei de a-și arăta devotamentul față de regină. Un om deasupra ei rostogolea butoiase de praf de pușcă, de pe punte, în jos, pe o scândură. Bătrâna dirija butoiasele de-a lungul scândurii, eliberând astfel un soldat pentru altele îndatoriri.

— Vă ajut — ce crezi? strigă ea către general.

Însă atenția îi fusese distrasă. Următorul butoiș se rostogolise de pe scândură și o lovi în umăr, doborând-o cu fața pe pietris.

Fu luată de acolo, fără putere, însă protestând, și fu sprijinită de o ladă. Sângele îi curgea pe față. MyrdemInggala se grăbi să coboare de pe promontoriu pentru a o liniști.

În timp ce regina îngenunche lângă bătrâna ei servitoare, TolramKetinel veni lângă ea și-i puse mâna pe umăr.

— Sosirea mea ți-a adus numai necazuri, doamnă. Aceasta nu a fost în intențiile mele. Încerc să regret că nu am navigat direct către Ottassol.

Regina nu răspunse, însă tuă caput bătrânei între palme. Ochii acesteia din urmă se închiseră, însă respirația era regulată.

— Am spus, doamnă, că sper să nu regret că nu m-am îndreptat direct către Ottassol.

Tulburarea îi se citea pe față când se întoarse către el.

— Hanra, nu regret noaptea trecută, când am fost împreună. A fost voia mea. Am crezut că o să fiu eliberată de

Jan. Dar nu s-a realizat ceea ce am sperat. Pentru asta, eu sunt de condamnat, nu tu.

— Ești liberă. A divorțat de tine, nu? Despre ce tot vorbești? Era supărat. Știu că nu sunt un general foarte bun, dar...

— Oh, termină! spuse ea nerăbdătoare. N-are nimic de-a face cu tine. Ce-mi pasă mie dacă-ți pierzi armata? Vorbeam despre o legătură, o legătură solemnă care a existat mult timp între doi oameni... Asemenea lucruri nu se sfârșesc atunci când noi sperăm că se vor sfârși. Jandot și cu mine — este ca și cum n-aș fi capabilă să mă trezesc — oh, nu pot exprima asta!

Cu oarecare plictiseală, TotramKinet spuse:

— Ești obosită. Știu eu cum se supără femeile. Hai să vorbim de lucrurile acestea mai târziu. Hai întâi să rezolvăm urgențele. Arată către mare și adoptă o voce serioasă. Judecând după faptul că *Golden Friendship* n-a apărut, înseamnă că a fost prea avariata ca să plutească. Amiralul Jeseratabha, spune că Dienu Pasharatid era pe ea. Poate că a fost ucisă, caz în care to Pasharatid de pe *Union* va fi dornic de răzbunare.

— Mă tem de omul acela, spuse MyrdemIngala. Și pentru motive foarte serioase. Își pleacă fruntea asupra bătrânei.

Generatul îi aruncă o privire furioasă.

— Sunt aici ca să te apăr de el, nu?

— Cred că da, spuse ea fără viață. Cel puțin locotenentul tău se egită în privința asta.

JandotAnganol avusese grija ca palatul de lemn să nu aibă arme prin care putea să se apere singur. Însă stâncile ce se întindeau până departe în mare, de la stânca Linien, făceau ca orice navă mare, ca *Union*, să trebuiască să treacă prin stâncă și promontoriu, și aici stătea șansa apărătorilor. GortorLanstatet își întâlnise grupul de pe plajă cu phagori.

Două luni de pe puntea de comandă a lui *Vajabhar Prayer* fuseseră aduse la lărm cu scripeți și acum erau împinse de oameni către promontoriu, unde aveau să supravegheze golful.

ScufBar și un alt servitor veniră sus cu o targă pentru a aduce femeia rănită înapoi în siguranța palatului și li aplicară bandaje cu gheață pe răni.

Părăsind-o pe regină, TotramKinet alergă să ajute la poziționarea tunurilor. El văzuse pericolul situației.

În afară de phagori și de câteva ajutoare nesemnificative, forțele de apărare de la Gravabagalinien se reduceau la grupul său de treisprezece, cu care venise de la Ordelay. Cele două

nave sibornaleze ce se apropiau în golf, aveau fiecare, probabil, cincizeci de oameni bine înarmați.

Nava lui Pasharatid se întoarse acum, pentru a-și prezenta bordul către coastă. Trăgând de funii, oamenii încercau să aducă la locut lui cel de-al doilea tun.

Confruntându-se cu regina, cu brațele încrucișate, CaraBansity spuse:

— Doamnă, i-am dat regelui un sfat bun, care a fost greșit interpretat. Lasă-mă acum să-ți dau un sfat similar și să sper într-o primire mai bună. Tu și cu doamnele tale ar trebui să înșeuai hoxney-ii și să mergi în interiorul ținutului, fără nici o întârziere.

Fața ei fu luminată de un zâmbet trist.

— Mă bucur de preocuparea ta, Bardol. Dar tu vei pleca. Te vei întoarce la soția ta. Acest loc a devenit casa mea. Știu că se spune că Gravabagalinien este locuința bătrânelor stafii ale celor uciși aici într-o bătălie, cu foarte mult timp în urmă. Prefer să mă alătur acestor umbre decât să plec.

El dădu din cap și spuse:

— Atunci așa să fie. Voi rămâne și eu, doamnă, în acest caz.

Ceva în expresia ei îi spuse că era încântată de cele auzite. Într-un impuls neașteptat, ea îl întrebă:

— Ce crezi despre această mezialianță între prietenul tău, Rushven și doamna uskuti — un amiral, nici mai mult, nici mai puțin?

— Deocamdată este tăcută, însă asta nu este de natură să mă convingă. S-ar putea să fie mai sigur să fi expediem pe eceștia doi. Întotdeauna există mai mult decât un braț într-o mânăcă sibornaleză. Trebuie să ne folosim viclenia, doamnă — puține aile arme ne sunt la îndemână.

— Ea pare foarte devotată ex-cancelarului meu.

— Dacă este așa, atunci înseamnă că a dezertat de la cauza sibornaleză, doamnă, și asta poate să-i dea acestui Pasharatid un alt motiv să vină asupra noastră. Trimite-o de aici, pentru siguranța noastră.

Pe mare, fumul se ridica învâluind totul, cu excepția pânzelor. Un moment mai târziu putu fi auzită o explozie. Ghiutelele căzură în apă la poalele promontoriului. Cu a doua salvă, tunarii vor nimeri mai precis. În mod evident, gârziile zăriseră tunul manevrat de la țărm.

Însă focurile se dovediră doar de avertisment. *Union* veni în dreptul portului și porni direct către micul golf.

Regina stătea singură, cu părul ei lung încă despletit din cursul nopții, în bătaia vântului. Într-o anumită măsură, era pregătită să moară. Părea cea mai bună cale de a-și rezolva toate necazurile. Nu era, spre disperarea ei, pregătită să-l accepte pe TotramKetinel, un om onest, dar insensibil. Era supărată pe ea însăși că-și asumase obligații emoționale față de el. Adevărul era că trupul lui, mângâierile lui în noapte, ridicaseră în ea o puternică dorință după JandolAngano! Se simțea mai singură decât oricând.

Mai mult, presimțea, cu o detașare melancolică, singurătatea lui Jan. Pe aceasta, numai ea ar fi putut-o alina, dacă ea însăși ar fi fost mai matură.

Departe, pe mare, ploaia musonică formase vârtejuri de întuneric și lumină piezișă. Norii pluteau jos. *Good Hope* era acum aproape pierdută în ceață, iar MyrdemInggala văzu cum familiarii ei înfruntau valurile. Ceea ce ea luase drept mare agitată, era frământarea determinată de trupurile lor. Ploaia cădea repede și-i spăla chipul.

În secunda următoare, toată lumea răzbătea prin plosia grea și deasă.

Tunul se înțepeni cu roțile în noroi. Un om căzu în genunchi, blestemând Toți blestemau și se rugau. Corpul tunului, perforat, era amenințat să fie inundat dacă ploaia continua.

Speranța de a plasa tunul la locul lui era acum deșartă. Vântul își schimbase direcția odată cu furtuna. *Union* era împinsă către golf.

Când vasul trecu de nivelul stâncii Linien, delfinii intrară în acțiune. Se mișcau în formație, alai și regiment. Intrarea în golf fu barată de trupurile lor.

Marinarii de pe *Union*, pe jumătate orbiți de ploaie, începură să strige, indicând spinările din jurul chilei. Se părea că nava trece peste niște pietre negre și strălucitoare. Delfinii își opuneau cu putere trupurile împotriva corpului de lemn al navei *Union*, încetini, gemând.

• Strigând entuziasmată, MyrdemInggala își uită regretele și alergă în apă. Bătea din palme, striga încurajări familiarelor. Nisipul și sarea îi biciuiau picioarele, încurcându-se în rochie. Ea plonjă în curentul subacvatic. Până și TotramKetinel ezită s-o urmeze. Vasul se zărea deasupra ei și ploaia continua să cadă ca un bici. Unul dintre familiarii ieși din apă ca și cum ar fi așteptat sosirea ei, apucând-o de rochie. Ea îl recunoscuse ca fiind un senior al curții inferioare și-i pronunță numele. În amestecul

de strigăte, ea putu recunoaște un mesaj alarmant: stai deoparte sau lucruri gigantice — ea nu putu determina ce — o vor prinde. Ceva departe, în adâncuri, îi simțise parfumul.

Până și Regina Reginetor fu înfricoșată de această știre. Se retrase, călăuzită tot drumul de familiar. Când ajunsese pe nisip, storcându-și rochia muiată, el dispăru sub spuma mării.

Union stătea la numai câteva lungimi de navă distanță de locul unde era regina și ai ei. Între plajă și vas erau delfinii, amândouă curțile și regimentul, strâns uniți. Prin torentul ce se abătea asupra lor, regina recunoscă privirea autoritară a lui To Pasharatid — și el o recunoscă pe ea.

Stătea înalt și sinistru pe puntea bătută de ape, cu barba lui neagră și haina de pânză deschisă în fața ploii, și cu șapca trasă peste ochi. Privi spre ea și apoi acționă. Avea o lance în mână. Trecând peste parapet, prinse cu o mână funiile, se balansă și străpunse apa. Cu fiecare lovitură, lama armei se înroșea. Apele deveniră biciuite de spumă. Pasharatid lovea iar și iar.

Pentru marinarii superstițioși, delfinul era o ființă sacră, aliat al spiritului adâncurilor. El nu putea greși în ochii marinarii. A-i vătăma însemna a-și primejdi propriu viață.

Pasharatid fu înconjurat de marinarii furioși. Lancea îi fu smulsă și aruncată. Privitorii de pe țărm îl putură vedea luptând pe punte, până când soldații lui se repeziră și-l eliberară. Lupta continuă încă un timp. Familiarii reginei reușiseră să le bareze drumul spre Gravabagalinien.

Furtuna era în toi. Vaturile se ridicau tot mai sus, lovind plaja cu o superbă furie. Regina își strigă victoria, semănând mult, așa ciufulită, cu mama ei moartă, cu sălbatica Shannana, până când TolramKinet o trase înapoi, de teamă că s-ar fi putut arunca din nou în ape.

O lumină străluci în adâncul furtunii și apoi tunetul lovi. Norii alunecau ca pânzele suflate de vânt, înconjurând *Good Hope* cu ape argintii. Stătea acolo, la o treime de milă sau mai puțin, depărtare de nava tovarășă, în timp ce echipajul se lupta s-o țină departe de țărm.

Un șir de delfini se strecură din golf și putu fi văzut dincolo de *Good Hope*, ca și cum ar fi fost chemat de ceva acolo.

Marea era în convulsii. Fierbea în jurul vasului Lorajan. Oamenii de pe țărm puteau după aceea jura că înîr-adevăr apa fierbea. Convulsiile crescuseră, apoi o masă se ridică din apă, scuturând valurile de deasupra. Se ridică și iar se ridică, până ce ajunsese deasupra catargelor lui *Good Hope*. Avea ochi. Avea un

maxilar enorm și mustăți ce se răsuceau ca niște țiperi. Continuă să iasă mai mult din mare, în spirale groase, mai groase decât torsul unui bărbat. Furtuna era elementul ei.

Un al doilea monstru apăru, acesta furios, judecând după mișcările violente ale capului său. Se ridică asemeni unui șarpe gigantic, apoi lovi valurile, scufundându-se, lăsând încă părți din trupul lui strălucind în aerul dens.

Capul lui se ridică din nou, fixând nava *Good Hope*. Cele două creaturi își uniră forțele. Nepăsătoare de înfățișarea lor obscenă, se răsuciră în apă. O coadă biciuitoare izbi fiancul caravelei, distrugând scândurile.

Apoi amândouă bestiile dispărură. Apele stăteau acum calme acolo unde fuseseră ei mai înainte. Ascultaseră chemările delfinilor și acum se înforceau către adâncurile oceanului. Chiar dacă apăreau rar în fața oamenilor, marile creaturi formau încă o parte din ciclul ființelor vii, care se adaptaseră la Marele An al Helticoniei.

În acest stadiu al existenței lor, marii șerpi erau asexuați. Activitatea lor maximă de împerechere trecuse de mult. Atunci fuseseră creaturi înaripate, și petrecuseră secole într-o anorexie amoroasă, hrănindu-se din procreere. Ca niște gigantice libelule, ei și ai lor se roteau în jurul celor doi poli singuralici ai lumii, liberi de orice dușmani și de orice fel de martori.

Cu sosirea Marii Veri, creaturile din aer migraseră către mările sudului și în special către Marea Vulturilor, unde apariția lor făcuse pe câțiva oameni de atunci, fără cultură ornitologică, să numească un ocean după ei. Aceste creaturi își lăsaseră aripile pe insule îndepărtate, ca Poorich și Lordry. Se târăseră pe burtă în mare, și acolo născuseră.

În mări urma să fie petrecută vara. Din când în când marile trupuri aveau să se dizolve, hrănind assatassi și alți locuitori marini. Tinerii voraci erau cunoscuți ca "peștii ucigași". Ei nu erau deloc pești. Când răceala iernii ajungea la ei, peștii ucigași se ridicau pe pământ și luau o altă formă — viermele lui Wulra.

În condiția lor prezentă, asexuată, cei doi șerpi fuseseră stimulați de o amintire a trecutului îndepărtat. Memoria le fusese adusă de către delfini sub forma unei urne parfumate, infuzată de regină în apă în timpul perioadei ei menstruale. Într-o confuză lipsă de odihnă, se răsuciseră unul în jurul celuilalt, dar nici o putere nu putea aduce înapoi ceea ce se dusese.

Apariția lor înfricoșătoare îndepărtase orice dorință de a lupta din sufletele celor de pe *Union* și *Good Hope*.

Gravabegalinien era un toc bântuit. Acum invadatorii știau asta. Ambete nave ridicară toate pânzete și plutiră spre est înaintea furtunii. Norii le acoperiră și dispărură.

Delfinii dispăruseră și ei.

Numai apele rămăseseră mănioase, spărgându-se sus, pe stânca Linien, cu vuitele slabe purtate de-a lungul plajei.

Apărătorii Gravabegalinien-ului se întoarseră prin ploaie la palatul de lemn.

Încăperile palatului răsunau ca tobele sub greutatea ploii musonice. Tunetele continuară să cadă când ploaia muri, apoi începu din nou să plouă cu o vigoare reînnoită.

Un consiliu de război fu ținut în camera mare, regina prezidându-l.

— Mai întâi să clarificăm cu ce fel de oameni avem de-a face, spuse TolramKetinet. Căcelare Sartoritvrash, spune-ne ce știi despre Io Pasharatid, și te rog vorbește la obiect.

Aici Sartoritvrash se ridică, netezindu-și chelia și plecându-se către Majestatea Sa.

— Ceea ce am de spus va fi într-adevăr scurt, dar foarte neplăcut.

Se scuză că aduce în discuție lucruri vechi și nefericite, însă viitorul era întotdeauna în legătură cu trecutul, în maniere pe care chiar și cei mai înțelepți dintre ei cu greu le puteau anticipa. Putea da ca exemplu...

Prinzând privirea lui Odi Jeseratabhar, se replie la subiect, îndreptându-și umerii. În anii Matrassyl-ului, datorită sa de cancelar a fost să descopere secretele de la Curte. Când fratele reginei, YeferalOborat, era încă în viață, descoperise că Pasharatid — atunci ambasador al țării sale — se bucura de favorurile unei tinere fete din popor, a cărei mamă ținea o casă de reputație proastă. El, ex-cancelarul, de asemenea descoperise, prin intermediul lui VarpalAnganol, că Pasharatid îndrăznise să privească asupra trupului gol al reginei. Individul era un nemernic, plin de dorință și nechibzuit, ținut în frâu numai de soția sa — în privința căreia aveau motive să creadă că acum era moartă.

Și mai mult, el dorea să le supună atenției un zvon — poate mai mult decât un zvon — prins de la un ghid numit "cel care arată calea", cu care se împrietenise în călătoria prin deșert către Sibornat, cum că Io Pasharatid îl ucisese pe fratele reginei.

— Știam că așa este, spuse Myrdemtinggala. Avem toate motivele să-l privim pe Io Pasharatid ca pe un om periculos.

TolramKelinet se ridică.

Adoptă ținută militară și vorbește cu înfloriți relorice, aruncând priviri reginei pentru a vedea cum era primită expunerea lui. Spuse că acum se lămuriseră în privința lui to Pasharatid. Era just să presupună că ticătosul era la comanda lui *Union* și că prin puterea legăturilor sale îl putea sili pe căpitanul lui *Good Hope* să-i urmeze ordinele. El, TolramKelinet, evaluase situația militară din punctul de vedere al inamicului și estimase că Pasharatid se va mișca după cum urmează. Un...

— Te rog, scurtează, sau vor năvăli aici peste noi, spuse CaraBansky. Te credem că ești un tot atât de bun orator ca și general.

Încruntat, TolramKelinet spuse că Pasharatid va decide că cele două nave n-ar fi putut niciodată să ia Ottassol-ul. Cel mai bun plan era să captureze regina și astfel să forțeze Ottassol-ul să se predea. Anticipa că Pasharatid va acosta undeva la est de Gravabagalinien, unde exista o plajă mai favorabilă.

Apoi avea să mășăluiască spre Gravabagalinien, împreună cu oamenii lui. El, TolramKelinet (și-și lovi pieptul când vorbește), declara că trebuiau imediat să organizeze apărarea împotriva acestui atac terestru. La adăpostul său, Regina Reginelor trebuia să fie în siguranță.

După o discuție generală, regina începu să dea ordine în timp ce vorbea, ploaia începu să cadă pe masă.

— Pentru că apa este elementul meu, nu mă pot plânge dacă acoperișul curge, spuse ea.

MyrdemInggala îi sfătui ca apărarea să fie construită de-a lungul perimetrului petatului și că generalul trebuia să inventarizeze toate armele disponibile, fără a le uita pe cele de pe *Vajabhar Prayer*.

Întorcându-se spre Sartorilvrash, îi ordonă lui și lui Odi Jeseratabhar să părăsească patatul imediat. Puteau lua trei hoxney din grajduri.

— Sunteți bună, doamnă, grați Sartorilvrash, chiar dacă expresia chipului său sugera că gândea altceva. Dar vă puteți dispensa de noi?

— Pot, dacă lovarășa ta este în stare să călătorească.

— Nu cred că este.

— Rushven, mă pot dispensa de tine, cum s-a dispensat și Jan. L-ai sfătuit asupra divorțului, nu? Cât despre noua ta consoartă, înțeleg că este sau a fost prietena apropiată a ticătosului to Pasharatid.

Se trase înapoi.

— Doamnă, au fost multe probleme... Multe chestiuni politice au fost implicate. Eram plătit ca să-l susțin pe rege.

— Obişnuiai să susții că recunoști doar adevărul.

Căută absent prin veşmânt după o veronikană, apoi se răzgândi şi-şi netezi mustăţile.

— Câteodată cele două roturi coincid. Ştiu că inima ta bună şi regele îi apără pe phagori în regatul nostru. Totuşi, ei sunt principala cauză a tuturor necazurilor oamenilor. Vara avem ocazia să ne dispensăm de ei, când numărul lor este scăzut. Totuşi vara este momentul când ne ciocnîm între noi şi suntem mai puţin capabili de a-i vadea pe ei ca pe ultimul nostru duşman. Crade-mă, doamnă, am studiat asemenea poveşti, cum este "Brakst Thribriatad" şi am învăţat multe.

Ea îl privi nu nefavorabil, însă îşi ridică mâinile:

— Rushen, ajunge! Suntem prieteni, însă vieţile noastre s-au schimbat. Mergi în pace.

În mod neaşteptat, el ocoli masa şi-i prinse mîna.

— Vom pleca, vom pleca! La urma urmei, sunt obişnuit cu un tratament crud. Însă am o mare rugăminte înainte de a pleca. Cu ajutorul lui Odi, am descoperit ceva de importanţă vitală pentru noi toţi. Vom merge în Oldorando şi vom prezenta descoperirea în faţa Sfîntului C'Sarr, în speranţa că ne-ar putea recompensa. L-ar descuraja de asemenea pe ex-soţul tău. Ai putea fi încântată să auzi asta.

— Care este cererea ta? izbucni ea furioasă. Termină odată, vrei? Avem lucruri mult mai importante.

— Cerinţa mea este în legătură cu această descoperire, doamnă. Când eram cu toţi în siguranţă la palatul din Matrassyl, obişnuiam să-i citesc fiicei tale. Nu-ţi mai pasă acum de asta. Îmi amintesc de încântătoarea carte de poveşti pe care-o avea Tatro. Îmi permiţi să iau acea carte de poveşti în Oldorando?

MyrdemInggala izbucni în ceva între un răsut şi un strigăt.

— Aici ne pregătim de un atac, şi tu vrei cartea de poveşti a unui copil! Pe toţi sfinţii, ia cartea şi du-ţi limba aia neobosită de aici!

Îi sărută mîna. Mergând cu spatele spre uşă, cu Odi alături de el, zâmbi şi spuse:

— Ploaia se opreşte. Nu te teme, în curând vom fi departe de acest refugiu neospitalier.

Retrăgându-se, regina aruncă o lumânare peste umăr.

Într-o parte a palatului exista o grădină întinsă unde creşteau ierburi şi tufişuri roditoare. Tot aici se afla o îngrăditură

pentru porci, capre, pui și găște. Dincolo de ea era un șir de copaci răsuciți. Și mai încolo — o mică ridicătură de pământ acoperită cu iarbă, ce înconjura pământul mlăștinos către est — direcția din care forța lui Pasharatid avea să vină.

După o privire profesionistă aruncată asupra pământului, TolramKetinel și Lanstatei deciseră că trebuiau să folosească această veche linie de apărare.

Se gândiseră să evacueze Gravabagalinien pe mare, dar *Prayer* fusese ancorată de către neexperți și în timpul furtunii suferise pagube, cu greu putând fi considerată navigabilă.

Toate lucrurile valoroase au fost descărcate. Câteva scânduri mai lungi au fost folosite pentru a construi un turn de veghe în copacul cel mai înalt.

Pe măsură ce pământul se usca după furtună, câțiva phagori fură angajați în construcția unei baricade de-a lungul vârfului valului de pământ, iar alții să sape tranșee alături.

Aceasta a fost scena ce-i întâmpină pe Sartorilvrash și pe Odi Jeseratabhar în timp ce părăseau așezarea. Călătoreau unul în spatele celuilalt, pe hoxney-i, cu un al treilea animal în urmă, cărându-le bagajele. Ei îl văzură pe CaraBansity supraveghind săpăturile fortificațiilor și Sartorilvrash se opri.

— Trebuie să-mi iau rămas bun de la bunul meu prieten, spuse el și descălecă.

— Nu zăbovi, îl preveni Odi. Nu ai prieteni aici, din cauza mea.

Et dădu din cap și pași spre deuteroscopist, îndreptându-și umerii.

CaraBansity lucra pe un petec de teren mlăștinos, cu câțiva ancipitali. Când privi în sus și-l văzu pe Sartorilvrash, fața lui greoaie se întunecă, apoi ca și cum ar fi fost forțat sub presiunea entuziasmului, se lumină într-un surâs. Îi făcu semn să se apropie.

— Aici este trecutul... Aceste lucrări de pământ formează o parte dintr-un vechi sistem de fortificații. Phagorii au descoperit geometriile legendei construite din trupuri...

Pași lângă o groapă nou săpată. Sartori îl urmă. CaraBansity îngenunche la marginea gropii, nepăsător la noroiul lipicios. La un braț sub pământ, ieșind dintr-un sol de turbă, zăcea ceea ce Sartorilvrash crezu mai întâi că este un vechi rucsac negru, presat. Era, sau mai degrabă fusese, un om. Trupul lui stătea răsucit spre stânga. O lunică scurtă din piele și cizmele sugerau că omul fusese soldat. Alături de el, pe jumătate acoperit, se afla mânerul unei săbii. Profilul omului, cu

gura distorsionată de dinții sparți, fusese modificat de presiunea pământului într-un zâmbet macabru. Carnea era de culoare brună, strălucitoare.

Alte trupuri fură dezgropate.

Phagorii lucrau fără interes, împrăștiind noroiul în toate părțile cu degetele lor. Din noroi apărură un alt soldat mumificat, cu o rană îngrozitoare în piept. Trăsăturile lui erau clare, ca o schiță în creion. Orbitete erau goale, dând feței lui o expresie melancolică

Mirosul de pînă al pământului le izbi nările.

— Pământul de turbă i-a conservat, spuse Sartoritrash. Ar putea fi soldați uciși într-o bătălie, sau ceva similar. Ar putea avea sute de ani.

— Mult mai mult decât atât, spuse CaraBansity, sărind în tranșee. Săpă cu mâinile după ceea ce Sartoritrash interpretase drept o piatră, și o ridică, examinând-o.

— Această l-a ucis, probabil, pe cel cu dinții zdrobiți. Este o sămânță de rajabaral, la fel de tare ca și fierul. Probabil a fost coaptă, de aceea nu a germinat. Sunt peste șase secole de când a fost primăvară, când fac semințe rajabaralii. Atacatorii au folosit semințele drept ghiulele de tun. Aici s-a dat legendara bătălie de la Gravabagatinien. Am găsit aceasta pentru că din nou suntem pe cale de a da o bătălie.

— Săracii oameni!

— Ei? Sau noi? Merse în colțul cel mai îndepărtat al săpăturilor. Sub trupul omului cu rana din piept era un phegor, în parte vizibil. Fața lui era neagră, cu blana înroșită de apele murdare, și părea o excrescență vegetală presată.

— Vezi cum oamenii și phagorii luptă și mor împreună...

Sartoritrash lăsă să-i scape un mormăit de dezgust.

— Tot așa de bine puteau să fie și dușmani. Nu ai nici o dovadă în nici o pricină.

— Cu siguranță că este o povestire urâtă. Nu vreau ca regina să vadă asta, sau TolramKinet. Și el este un superstițios. Mai bine aș acoperi aceste trupuri.

Ex-cancelarul se întoarse.

— Nu toți acoperim secretele pe care le descoperim, prietene. Am cunoștințe care; puse în fața autorităților din Pannoval, vor determina un război sfânt împotriva ancipitalilor, pe toată întinderea Campannat-ului.

CaraBansity îl privi gânditor, cu ochii gri și roșii.

— Și vei fi plătit că ai început acest război, nu? Trăiește și lasă oamenii să trăiască, aș spune eu.

— Da, așa spui tu, Bardot, însă aceste creaturi încornorate nu. Cradința lor este diferită. Ei ne vor coltropa și ne vor ucide fără să ne putem mișca. Dacă ai văzut cu ochii tăi cirezile de fiambregi...

— Nu face din asta o pasiune. Pasiunea întotdeauna provoacă necazuri. Acum să ne continuăm treburile. Probabil sunt sute de trupuri sub pământul acesta.

Încrucșându-și brațele peste piept, Sartoritvrash spuse:

— Mi-ai oferit o primire rece, ca și regina.

CaraBansity urcă încet din tranșee.

— Majestatea Sa ți-a dat ce ai cerut, o carte și trei hoxney. Își vârî degetul între dinți și privi către ex-cancelar.

— De ce ești atât de pornit împotriva mea, Bardot? Ai uitat timpurile când în tinerețe priveam prin telescopul tău și observam fazele lui Kaidaw în trecarea lui deasupra noastră? Și că de aici am datus geometriile cosmice la care ne supunem?

— Nu uit. Totuși vii aici cu un ofițer sibornalez, un inamic consacrat al Bortien-ului. Regina este sub amenințarea morții și regatul este pe cale de destrămare. Nu-l iubesc pe JandotAnganol sau pe phagorii lui și totuși doresc ca acesta să continue, pentru ca oamenii să mai poată privi prin telescoape.

— La dracu' cu regatul, și cu tine, și cu ea, și la dracu' cu telescoapele.

Privi printre copaci, către mare, cu o expresie amară, strângându-și umerii

— Ai fost martor cum Keevasien, odată un loc cu o vastă cultură, căminut marelui YarapRombry, a fost șters de pe fața pământului cu nepăsare. Cultura poate înflori mai bine sub vechile nedreptăți decât sub una nouă. Asta este tot ce-ți spun.

— Este o pledoarie pentru propriul tău mod de viață.

— Întotdeauna mă voi lupta pentru propriul meu mod de viață. Cred în el. Chiar și atunci când înseamnă să mă lupt cu mine însumi. Pleacă, ia-ți lemeia cu tine — și ține minte că întotdeauna este mai mult decât un braț într-o mânăcă sibornaleză.

— De ce-mi vorbești așa? Sunt o victimă. Un rătăcitor. Un exilat. Toată munca mea de-o viață este distrusă. Aș fi putut fi YarapRombry al epocii mele... Sunt nevinovat.

CaraBansity își scutură capul mare.

— Ești la o vârstă când nevinovăția este o crimă. Pleacă împreună cu doamna ta. Du-te și imprăștie-ți otrava.

Se priviră provocator unul pe celălalt. Sartoritvrash suspină, CaraBansity coborî înapoi în tranșee.

Sartozl se întoarse în locul unde-l aşteptau Odi Jeseratabhar şi animalele. Se urcă pe hoxney-ut său fără un cuvânt, cu ochii în lacrimi.

Apoi apucară drumul către nord, spre Oldorando. JandolAnganol şi grupul său trecuseră pe aici cu numai câteva zile înainte, în drum către casa miresei sale ucise.

19. Oldorando

Cei doi sori străluceau pe cerul senin, copleşind stepa cu lumina lor combinată.

Regele JandotAnganol, Vulturul Borlienului, se bucura să fie în sălbăticiile din nou. Modul lui de a se bucura nu era unul obişnuit. Se compunea mai ales din marşuri grele, printre care scurte perioade de odihnă. Aceasta nu era pe placul trimisului iubăreţ al C'Sarr-ului, Alam Esomberr.

Regele şi forţa lui, împreună cu ecleziaştii ce-i însoţeau, se apropiară de Oldorando dinspre sud, de-a lungul unuia din vechile drumuri ale pelerinilor, care-i conduceau pe aceştia prin Oldorando către Sfântul Pannoval.

Oldorando se afla la răscrucea de drumuri a Campannat-ului. Ruta migratoare a phagorilor şi variatele căi ale madişilor mergeau către est şi vest, aproape de oraş. Vechiul drum al sării şerpuia în nord către Quzint, şi către lacul Dorzin. Către vest se întindea Kace — murdarul Kace, casa ucigaşilor, vegabonzilor, ticăloşilor şi meşteşugarilor; către sud se întindea Borlien-ul — prietenosul Borlien, casa a şi mai multor ticăloşi.

JandotAnganol se apropia de o ţară aflată în război cu barbarii, ca şi a lui. Războiul între Oldorando şi Kace izbucnise atât din cauza incapacităţii regelui Sayren Stund, cât şi din cauza vanităţii kaci-lor.

Confruntat cu căderea Armatei a Doua, JandotAnganol încheiase cu clanurile de pe deaturi ale Kace-ului ceea ce fusese privit în întreaga lume ca pacea unui laş, trimiţându-i tributuri valoroase de grâne şi de veronikane, pentru a încheia armistiţiul.

Pentru kaci, pacea era relativă; fuseseră obişnuiţi de multă vreme să-şi întrerupă luptele. Pur şi simplu îşi atârnavu arbaletete în dosul uşilor colibelor şi se întorceau la ocupaţiile tradiţionale. Acestea includeau vânătoarea, olăritul — făceau o ceramică excelentă, pe care o schimbau cu madi pentru pături — ura, furatul, mineritul pietrelor preţioase şi îmboldirea

propriilor femei uscăţive la a munci mai bine. Însă războiul cu Bortien-ul, chiar dacă fusese sporadic, inocutase în rândurile clanurilor un nou simţ al unităţii.

Uitând, printr-un noroc, să se certe în timpul sărbătorinii victoriei — când tributul de grâne al lui JandolAnganol fusese convertibil în ceva lichid — clanurile conducătoare ale Kace-ului acceptaseră ca suveran universal o brută voinică numită Skrumppabowr. Ca un fel de gest de bunăvoinţă privind alegerea lui, Skrumppabowr pusese ca toţi locuitorii din Oldorando trăind pe pământuri Kaci să fie măcelăriţi sau traşi în țeapă, după obiceiul local.

Mișcarea următoare a lui Skrumppabowr a fost să repare stricăciunile făcute de război teraselor ingate și satelor din sud-est. Pentru aceasta, îi încuraja pe ancipitali să vină în Kace din Randonan, Quain și Oldorando. În schimbul muncii, le garanta libertatea față de prigoana din Oldorando. Fiind păgâni, clanurile din Kace nu vedeau nici un motiv să-i persecute pe phagori, atâta timp cât aceștia se comportau bine și nu ridicau ochii la o femeie Kaci.

JandolAnganol auzise despre aceste întâmplări și-i făcuseră plăcere. Ele îi confirmau abilitățile sale de diplomat. Primitorii erau mai puțin încântați. Ei erau militarii Sfântului Imperiu Pannovalan, cu relații sus-puse chiar la nivelul Sfântului Scaun al Pannoval-ului însuși. Kilandar al IX-lea fusese el însuși un Primitor în linerețe.

O armată călare a Primitorilor, lovind dinspre orașul Oldorando, făcu un raid îndrăzneț asupra localității Akace, așezarea montană mizeră ce servea drept capitală, și măcelăriseră peste o mie de phagori nou sosiți peste noapte, împreună cu câțiva Kaci.

Acest succes nu a însemnat o victorie. Pe drumul de întoarcere, Primitorii, împrăștiați neglijent de succesul raidului lor, au fost surprinși într-o ambuscadă de Lordul Skrumppabowr și clanurile lui, și măcelăriți la rândul lor, mulți într-un mod sadic. Numai unul singur se întoarse în Oldorando, mai mult mort decât viu, pentru a-și spune povestea. O țeapă subțire din bambus îi trecea prin trup, începând de la anus, cu vârful ascuțit ieșind în spatele claviculei umărului drept. Fusese tras în țeapă.

Rapoartele despre această nelegiuire ajunseră la regele Sayren Stund. Acesta declară un război sfânt asupra barbarilor și puse o răscumpărare pe capul lui Skrumppabowr. De atunci, mult sânge fusese vărsat de ambele părți, dar mai ales de partea celor din Oldorando. În momentul de față, jumătate din

armata din Oldorando — în care erau îngăduiți phagorii — era departe, făcând marșuri forțate prin shoatapraxi sălbatici, răspândiți din belșug pe dealurile Kace-ului.

Regele își pierdu curând interesul față de această luptă. După uciderea fiicei sale mai mari, Simoda Tat, se retrăsese în adăpostul palatului său și era rareori văzut. Se învioră când auzi de apropierea lui JandolAnganol, dar aceasta numai la insistențele coroborate ale sfătuitorilor, ale reginei sale madi și ale fiicei sale Mitua Tat.

— Cum o să-l distrăm pe acest mare rege, Sayren, dragule? Întrebă regina Bathkaarnet-she, cu vocea ei cântată. Sunt atât de fragilă, ca o floare, și sunt șchioapă. O floare șchioapă. Vrei să cânt cântecele mele despre Călătore?

— Personal, nu-mi pasă prea mult despre acest om. Este un om fără cultură. Jandol își va aduce garda de phagori, pentru că nu-și poate permite să plătească soldați adevărați. Dacă trebuie să îndurăm acele pestilențiale lucruri în capitala noastră, poate că ei ne vor amuza pe noi cu obiceiurile lor animale.

Climatul Oldorando-ului era fierbinte și enervant. Erupția muntelui Rustyjonnik deschisese un lanț întreg de activități vulcanice. O adiere sulfuroasă mătura adesea ținutul. Steegurile pe care regele le pusese pentru a-și întâmpina vărul din Bortien atârnavă fără vlegă în atmosfera înăbușitoare.

Cât despre regele Bortienului, o energie neconsumată îl poseda. Marșul de la Gravabagalinien durase aproape o decadă, mai întâi peste pământurile de loess, apoi peste țara sălbatică. Nici un mers nu era suficient de rapid pentru JandolAnganol. Numai Prima Gardă Phagoriană nu făcea nici o plângere.

Știri rele continuau să ajungă până la ei. Distrugerea recoștelor și foametea erau peste tot în regatul său; dovezile se întindeau de jur împrejur.

A Doua Armată nu fusese numai înfrântă: avea să nu mai iasă niciodată din junglele Randonan-ului. Cei câțiva oameni ce se întorseseră pe furiș la propriile case jurau că nu vor mai fi soldați niciodată. Batalioanele de phagori care supraviețuiseră dispărură în sălbăcie.

Dinspre capitală, veștile nu erau mai încurajatoare. Aliații lui JandolAnganol, arhiepiscopul BranzaBaginul, scrisese că Matrassyl-ul era într-o stare de agitație, cu baronii amenințând să preia conducerea în numele Sfătuitorului. Îl sfătuia pe rege să acționeze în acest sens și asta cât de repede era posibil.

Îi plăcea să fie în mișcare, încântat să joace orice joc ar fi

fost, se bucura iarăși în tabarele de seară și chiar tolera zilele de arșiță, departe de musoanele coastei. Era ca și când s-ar fi bucurat de fermentația emoțiilor ce-i umpleau sufletul. Chipul lui deveni mai slab, mai tensionat, încăpățănarea lui și mai marcantă.

Alam Esomberr era mai puțin entuziasmat. Crescut în casa tatălui său din adăposturile subterane ale Pannovat-ului, era nefericit în spațiu deschis și revoltat de mersul forțat. Cochetul trimis al Sfântului C'Sarr ceru o oprire, șlind că avea sprijinit suitei sale obosite.

Se înserase, și flori cărnoase și strălucitoare se deschideau printre ierburile mate, invitând atenția fiuturilor înserării. O pasăre striga, insistând pe două note.

Lăsaseră în urmă pământurile de loess și acum traversau un ținut cultivat, mai puțin mlăștinos, pe care se aflau câteva sate. Pentru a se răcori, grupul trimisului se retrase la umbră, sub un enorm copac denniss, ale cărui frunze susurau sub briză. Copacul dăduse naștere multor trunchiuri, unele tinere, altele bătrâne, care se sprijineau unele de altele atene, și se răsuceau deasupra pământului în toate direcțiile.

— Ce te poate mâna în halul acesta, Jandol? Întrebă Esomberr. Pentru ce te grăbești, cu excepția faptului că-ți grăbești soarta? Ca să ne exprimăm altfel, ce soartă mai bună te așteaptă în Oldorando față de cea pe care ai revocat-o aici, în Gravabagalinien?

Își descălță picioarele și privi în sus amuzat, către chipul regelui.

JandolAnganol se ghemuise alături, balansându-se pe călcăie. Un slab miros de fum îi ajunsese la nas și cercetă distanțele pentru a-i găsi originea. Arunca mici pietricete pe pământ.

Un grup de căpitani ai regelui, Armurierul Regal și alții din suitea lor, stăteau la o mică distanță. Unii fumau veronikane, unul îl necăjea pe Yuli, îmboldindu-l.

— Trebuie să ajungem în Oldorando cât de curând. Vorbi ca unul care nu accepta nici un argument, însă Esomberr insistă.

— Sunt nerăbdător să văd ceva din acet oraș eu însumi, fie și numai ca să mă înmoi pentru câteva secunde într-una din faimoasele lor ape termale. Acaasta nu înseamnă că vreau să alerg tot drumul până acolo. Te-ai schimbat, față de zilele din Pannovat, Jandol — nu chiar atât de amuzant, dacă pot spune astfel...

Regele aruncă pietricelele mai violent.

— Borlienut are nevoie de o alianță cu Sayren Stund. Acet deuteroscopist care s-a prezentat la mine cu ceasul cu trei cadrane, Bardol CaraBansity, mi-a spus că nu am nici o treabă în Oldorando. Atunci mi-a insuflat convingerea că trebuie să ajung acolo. Tatăl meu m-a susținut. Ultimele lui cuvinte către mine au fost — murind în brațele mele — : "Mergi în Oldorando". De vreme ce acet prostânac, TotramKetin, a permis ca armata lui să fie împrăștiată, nu-mi rămâne decât să caut unirea cu Oldorando. Soarta Borlien-ului și cea a Oldorando-ului au fost întotdeauna legate. Aruncă o ultimă piatră cu violență, ca și când ar fi avut de gând să distrugă toate argumentele.

Esomberr nu spusese nimic. Smulse un fir de iarbă și-l mestecă, brusc tăcut sub privirile regelui.

După un moment, JandolAnganot sări în sus, și se plantă în fața lui cu picioarele depărtate.

— Aici stau eu. În timp ce apăs asupra pământului, energiile sale îmi străbat trupul. Sunt din solut bortienez, sunt o forță a naturii

Își ridică brațele, cu degetele încordate

Phagorii, înarmați cu flintele lor, stăteau împrăștiați la o mică distanță, ca niște vite informe, privind peste câmpie. Unii scormoneau pe sub stânci pentru a găsi tarve sau rickyback, pe care le mâncau. Alții stăteau nemișcați, în afară de rarele smuciri ale capetelor sau fluturări ale urechilor, pentru a goni muștele. Lucruri înaripate bâzâiau în umbră. Stânjenit, Esomberr se ridică.

— Nu înțeleg ce vrei să spui, însă ți-a ce-ți face plăcere. Vocea lui era uscată.

Regele scruta orizontul în momentul când vorbea.

— Să te luăm drept exemplu pe tine, ca să înțelegi bine ce fel de om sunt eu. Chiar dacă mi-am respins regina, pe MyrdemInggala, pentru motive oarecare, este tot atât de adevărat că ea rămâne a mea. Dacă eu descopăr că tu, de exemplu, ai fi îndrăznit să intri în dormitorul ei pentru a trăi cu ea, în timp ce eu eram în Gravabagalinien, atunci, fără să ținem seama de prietenia noastră, te-aș ucide fără nici o remușcare și te-aș spânzura de copacul acesta.

Nici unul din ei nu se mișcă. Apoi Esomberr își sprijini spatetele de unul din trunchiurile de denniss. Chipul său frumos devenise tot atât de petic ca și o frunză moartă.

— Ți s-a întâmplat vreodată să-ți treacă prin cap că acești blestemați phagori ai tăi, bine înarmați cu arme sibornaleze, pot

băga frica într-un individ ordinar ca mine? Cel mai probabil că asta vor întâlni în capitala lui Sayren Stund, unde un sfânt război este în curs de desfășurare. Nu le-ai temut niciodată că ai putea... ei bine, ai putea deveni un pic phagor, tu însuși?

Regele se întoarse încet, cu o expresie de total dezinteres pentru această chestiune.

— Privește.

Își strâmbă fața într-o amestecătură de grimasă și râs și fornăi. Începu să alege, se întinse și făcu un salt peste unul din trunchiurile de copaci, la patru picioare deasupra pământului. Fu un salt perfect. Se adună, se întoarse și sări trunchiut în direcție opusă, cu o forță care aproape îl aduse peste Esomberr.

Regele era cu o jumătate de cap mai înalt decât trimisul. Acesta din urmă, alarmat, își căută sabia, apoi rămase nemișcat, tensionat, în fața regelui.

— Am douăzeci și cinci de ani și o condiție fizică bună, și nu mă tem nici de oameni, nici de phagori. Secretul meu este că sunt capabil să mă adaptez circumstanțelor. Oldorando va fi circumstanța mea. Eu câștig energia din geometria circumstanței... Nu mă enerva, Alam Esomberr, sau îmi voi uita cuvintele despre sanctitatea care a fost, odată, a mea. Sunt una din circumstanțele tale, și nu viceversa.

Trimisul se mișcă într-o parte lușind, ca un motiv de a elibera mânerul sabiei — și reuși să zâmbescă palid.

— Văd că ești într-o teribilă formă. Este înspăimântător. Pe toți zeii, te invidiez! Este un necaz că eu și cu mulțimea mea de vicari nu suntem într-o așa de bună stare. M-am gândit adesea că rugăciunile slăbesc mușchii. De aceea, trebuie să te rog să pornești înainte cu grupul tău și cu specia ta favorită — la pasul tău, cu care ți-ai putea rupe gâtul — în timp ce noi te urmăm, cu pasul nostru mai lin.

JandolAnganot îl privi fără să-și schimbe expresia. Apoi făcu o grimasă veninoasă.

— Foarte bine. Ținutul din împrejurimi este pașnic. Să aveți grijă. Hoții au prea puțin respect pentru vicarii tăi. Amintește-ți că duci nota mea de divorț.

— Năzuiește chiar și mai departe, dacă vrei. Voi înmăna nota la timp C'Sarr-ului. Făcu o mișcare cu mâna și o lăsă să cadă în fața lui. Regele nu i-o luase.

În loc de asta, JandolAnganot se întoarse fără alte cuvinte și îl fuieră pe Yuli. O chemă pe gillota conducătoare a gârzii. Ghht-Mlark Chzarm. Coloanele neumane se formează și începură să mărșăluiască; oamenii urmau, mai neformat. În scurt timp,

Atam Esomberr, împreună cu suita sa, fură lăsați liniștiți, tăcuți, sub copacul denniss. Apoi, JandolAnganol pierdu figurile, în umbră. Curând, marele copac însuși fu pierdut în căldura strălucitoare a câmpiei.

Două zile mai târziu, regele își opri forțele la numai câteva mile distanță de Oldorando. Rotocoate de fum îi urmăreau de-a lungul drumului.

Stătu pe unut din vechii stâlpi de piatră care decorau peisajul. Nerăbdător să prindă coada coloanei de phagori, JandolAnganol urmări cu un deget desenul de pe piatră, un simbol familiar de două cercuri concentrice, cu linii curbate, care făceau legătura între cele două cercuri. Numai pentru un moment, se întrebă ce putea semnifica stâlpul și simbolul lui. Însă asemenea enigme — probabil niciodată rezolvabile și neașteptându-se nici să i se spună ce rege, de mult mort, ridicase stâlpii — îi ocupară mintea numai un moment. Gândurile lui se îndreptau către viitorul imediat.

Ajunseseră într-o regiune care era, de fapt, o suburbie a orașului legendar de care se apropiau.

Dinspre acel oraș nu era încă nici un semn. Peisajul cuprindea dealurile cele mai joase ale picioarelor munților Quzint, întinzându-se, ca o coloană în armuri, peste continent. Înainte, pe aici era una din căile madișilor. Calea forma aici, mai degrabă, o linie roșietică decât una verde, cuprinzând puțini copaci mari, însă mai ales tufișuri și arbuști, mărginite de flori răsărite din semințele pe care le lăsaseră triburile migratoare, pe măsură ce înaintau.

Nici un drum nu era atât de larg, precum această cale. Cu toate acestea, spre deosebire de un drum, nu trebuia să fie bătută de oameni. În ciuda ravagiilor făcute de arangi și fhebt, devenise impenetrabilă. Triburile Madi, împreună cu animalele lor, călătoreau pe marginile ei. Aici, împrăștiind semințe, protognosticii lărgeau drumul fără să se gândească. An de an se lărgea, devenind un petic de pădure.

Asta nu însemna că peticul era normal format. Creșteri ciudate, ca shoatapraxi, inserate ca și spinii în blănurile animalelor, prosperau în locuri în care ar fi putut să tragă foloase, în condițiile de sol favorabile, și se împrăștiu în pâlcuri. madi ocoleau noile pâlcuri sau treceau prin ele lăsând o urmă, mai târziu obliterată de alte valuri de copaci ciudați.

Ceea ce fusesse accidental, devenise un lucru stabilit. Calea servea ca o barieră. Fluturi și mici animale, care se

găseau de-o parte a barierei, nu aveau să fie văzute de partea cealaltă. Erau păsări și tozătoare și un șarpe auriu, ucigaș, care se menținea la adăpostul căii și niciodată nu se aventura dincolo de marginile ei. Mai multe feluri de Ceilalți își trăiau viețile năzdrăvane acolo, pe calea aceea.

Oamenii, și ei, recunoșteau existența căii, folosind-o ca frontieră. Această cale delimita Borlienul de Nord de ținutul Oldorando-ului.

Și acea frontieră era cuprinsă de flăcări.

Lava care curgea de la noul vulcan în erupție aprinsese calea. Începuse să ardă pe toată lungimea, ca un fitil.

Instrumentele de pe Avernus înregistrau detalii privind activitatea vulcanică în creștere de pe lumea de dedesubt, care se apropia de periastron. Datele expediate către Pământ, în privința muntelui Rustyjonnik, arătau că materialul erupției se ridica până la o înălțime de cincizeci de kilometri. Straturile cele mai joase ale acestui nor erau duse rapid către est, înconjurând planeta în cincisprezece zile. Materialul, ridicându-se la douăzeci și unu de kilometri, se mișca către vest, cu o scurgere predominantă către stratosfera joasă, pentru a înconjura planeta în șaiszeci de zile.

Date similare au fost obținute de la alte erupții. Norii de praf ce se împrăștau în stratosferă erau pe cale să dubleze gradul de reflexie al suprafeței helliconiene, astfel reflectând căldură în creștere, a lui Freyr, de la suprafață. În felul acesta, elementele biosferei lucrau ca un trup interconectat, ori ca o mașină, ca să păstreze procesele ei vitale.

În timpul decadelor când Freyr era cel mai aproape de Helliconia, planeta avea să fie protejată de sfecțele cele mai rele prin straturile acide de praf.

Niciunde nu fu această dramatică homeostazia observată cu mai multă dorință și teamă, decât pe Pământ.

Pe Helliconia, pădurea în flăcări reprezenta sfârșitul lumii, pentru multe din creaturile înspăimântate. Pentru un privitor mai detașat, era un semn privind hotărârea lumii de a se salva pe ea și încălcătura sa de viață organică.

Forțele lui JandolAnganol așteptau, îngrămădite într-o vale nu prea adâncă. Un vâl de fum dinspre est anunța apropierea focului. Mulțimi de porci păroși și câprioare alergau de-a lungul căii spre vest, către siguranță. Cirezi de fhelebihiți, mai înceți, le urmau, emițând o serie de mugele pe măsură ce treceau.

Treceau și familii de Ceilalți, încurajându-și linerii într-o manieră umană. Aveau blănuri întunecate și fețele albe. Câteva specii erau fără coadă. Alărnau din ramură în ramură și dispăreau.

JandolAnganol se ridică și slătu ghemuil, privind jocul care se desfășura. Micul phagor Yuli sări sportiv în picioare, pentru a-l urma. Phagorii continuau să se odihnească, impasibili ca și vilele, mestecându-și rația de porridge a zilei, împreună cu carnea conservată în untură.

Către est, madișii și acoliții lor fugeau din fața flăcărilor. În timp ce câteva din animalele lor fugeau către libertate sau alergau înspăimântate în pălcurile de copaci, prolognosticii rămăneau fideli obiceiului și urmau linia căii

— Bieții proști orbi! exclamă JandolAnganol.

Mintea lui rapidă făcu un plan. Mobilizând o secțiune din garda phagoriană, puse o capcană. Când madișii conducători ajunseră sus, o frânghie, mascată cu liane răsucite din desișuri, se întinse brusc prin aer, în fața lor. Se opriră în confuzie, cu oi, asokini și câini mișunând în jurul picioarelor lor.

Chipurile lor madi erau la fel de inofensive ca și chipurile papagalilor, sau florile. Cu frunțile și cu maxilarele retrase, leșite, cu ochii proeminenți, dădeau aspectul unei permanente priviri de îndoială în fața lumii. Masculii aveau bosse pe frunți și maxilare. Părul lor era brun închis. Se strigau unii pe alții cu voci disperate, de porumbel.

Phagorii săriră din adăposturile lor. Fiecare închise calea unuia dintre madișii înspăimântați. Fiecare phagor prinse trei sau patru madiși de brațele care le erau înroșite de sori și prăfuite de colbul drumului.

S-au predat fără luptă. O gilotă prinse sacul, cu un asokin cu o cutie alărnându-i pe piept. Oile stătură blânde.

Cățiva madiși încearcă să fugă. JandolAnganol lovi doi dintre ei cu pumnul, doborându-i. Zăceau plângând, în mizerie. Însă alții veneau din depărtare, permanent, așa că îi lăsă să plece.

Grupul său își făcu drum de-a lungul căii, cu încărcătură cu tot. Blănurile dese ale phagorilor îi făceau imuni la spini. Conducându-și captivii înaintea lor, trecură din Borlien în Oldorando. Erau în siguranță pe drumul lor, când focul începu prin pădure, întinzându-se rapid și lăsând cenușă în urma lui.

În această manieră, grupul regal sosi în orașul Oldorando, mai asemănător cu ciobanii decât cu regalitatea. Prizonierii lor prolognostici erau înțepați, sângerând, de desișurile de pe

marginea căii, după cum erau și mulți dintre oameni. Regele însuși era acoperit de praf.

Era ceva în Oldorando aproape leatral, probabil din cauză că în inima sa se întâlnea scena solemnă pe care adorația lui Akhanaba, atotputernicul "față de bou", era la maximă strălucire. Adevărata adorație este solitară; când religioșii se adună împreună, ei pun la cale spectacole pentru zeii lor.

Stând în centrul fumegând al Campannat-ului, traversal de râul Valvoral care îl lega cu Malrassyl-ul și — în cele din urmă — cu marea, Oldorando era un oraș de călători. Majoritatea veneau pentru adorație sau, dacă nu, pentru comerț.

În forma fizică a orașului era comemorată lunga existență a acestor intenții opuse. Sectorul Holyval al orașului se întâlnea în diagonală dinspre sud-vest către nord-est, ridicându-se deasupra pieței comerciale ca o faleză dălluită. Holyval includea Orașul Vechi, cu turnurile lui ciudate cu șapte etaje, în care trăiau comunitățile religioase permanente. Aici erau Academicienii, un ordin feminin. De asemenea, erau pelerinii și cerșetorii, la fel ca pleava, cei care se băteau peste pieptul gol. Erau cuștile cu umbră și locurile de rugăciune, ascunse adânc în pământ. Tot aici era Domul, cu mănăstirile aferente, și palatul regelui Sayren Stund.

Era un acord general — cal puțin din partea celor ce aveau viețile strâns legate de Holyval — că același sector al sfințeniei, această diagonală a decenței, trecea printre țesătura de vicii lumești.

Însă, în zidurile pompoase ale Holyval-ului și în fortificațiile uitate, era o varietate de uși. Unele erau deschise numai cu ocazia ceremoniilor, altele îngăduiau accesul către Orașul Vechi, numai pentru privilegiați. Altele admiteau numai femei sau numai bărbați (nici un phagor nu era permis în mohorâtul Holyval). Însă unele, fiind cele mai folosite, lăsau până și cele mai bătrâne persoane să vină și să plece, așa cum doreau. Între sfânt și profan, ca și între vii și morți, era așezată o barieră care nu reținea pe nimeni de la a o trece.

Cei profani trăiau în condiții mai puțin grandioase, chiar dacă și aici bogații își construiseră palatele lor, de-a lungul bulevardelor. Ticăloșii prosperau. Cei buni se strecurau prin viață cum puteau. Din populația prezentă a orașului, de opt sute nouăzeci de mii de umanoizi, aproape o sută de mii erau cuprinși în ordinele religioase și slujeau pe Akhanaba. Aproape tot atât de mulți erau sclavi și serveau credincioși și necredincioși deopotrivă.

Erau în focul pregătirii spectacolelor pe care le iubea Oldorando, când doi mesageri în albastru și auriu așteptau sosirea lui JandolAnganol la poarta sudică, cu o trăsură care să-i ducă la regele Sayren Stund.

JandolAnganol refuză trăsura și, în loc să ia calea triumfală de-a lungul bulevardului Wozen, își conduse compania prăfuită către pauk. Pauk era o confortabilă zonă în partea de jos a orașului, cu taverne și piețe unde se aflau negustorii ce puteau cumpăra alături animalele, câl și protognosticii.

— Madișii nu aduc prea mult în Embruddock, spuse un neguslor bine clădit, folosind vechiul nume popular pentru Oldorando. Avem suficienți, și aceștia, ca și nondadșii, nu muncesc bine. Phagorii își ar fi o problemă diferită, dar în acest oraș nu am permisiunea să negociez phagori.

— Vând numai madișii și animalele, omule. Spune-mi prețul, sau o să merg în altă parte.

Când căzură de acord asupra sumei, madișii fură vânduți pentru captivitate, iar animalele pentru a fi ucise. Regele se retrase satisfăcut. Era acum mai bine pregătit să-l întâlnească pe Sayren Stund. Înainte de tranzacție, nu avea nici măcar un roon asupra sa. Phagorii trimiși în Malrassyl pentru aur nu se întorseseră.

Mișcându-se în ordine, Prima Gardă Phagoriană urcă pe calea Wozen, unde mulțimile se adunaseră să-i privească. Mulțimea striga urale la adresa lui JandolAnganol, pe măsură ce acesta înainta împreună cu Yuli. Era popular mulțimii din Oldorando, în ciuda prieteniei sale cu ancipitalii, dizgrațiați în mod oficial. Oamenii de rând puneau în lumină favorabilă pe omul vioi și nerăbdător, față de monarhul lor gras, leneș și nedomesticit. Aceștia nu o cunoșteau pe Regina Reginelor. Ei aveau simpatie pentru un rage a cărui viitoare soție fusese, în mod brutal, ucisă — chiar dacă soția era numai o Madi, ori pe jumătate madi.

Printre oamenii de rând, erau religioșii. Clerici ieșiseră cu flamuri.

**RENUNȚĂ LA PĂCATELE TALE.
SFÂRȘITUL LUMII ESTE APROAPE.
CĂIEȘTE-TE, CÂT MAI AI TIMP.**

Aici, ca și în Borlien, Biserica Pannovalană se baza pe temerile mulțimii, pentru a înlocui către căință pe gânditorii liberi.

Înaintarea prin praf continua. Pe lângă piramida veche a regelui Denniss. Prin sectorul Wozen. În marea piață

Loylbryden. În partea îndepărtată a pieței, pesle un părau, care era parcul Whistler. Față în față cu piața și cu parcul, marele Dom al Străduințelor, și pitorescul palat din oraș al regelui. În centrul pieței, era un pavilion auriu în care fusese așezat regele Sayren Stund însuși, așteptând să-și întâmpine vizitatorul.

Alături de rege, stătea regina Bathkaarnet-she, purtând un keedran gri, decorat cu trandafiri negri și o coroană incomodă. Între majestățile lor, pe un tron mai mic, stătea singura fiică ce le mai rămăsese, Milua Tal. Cei trei erau nemișcați, într-o absurdă feminitate sub un acoperământ, în timp ce restul Curții asuda în soare. În arșiță, bâzâiau muștele. O orchestră cânta. Absența soldaților era notabilă, însă câțiva ofițeri mai vârstnici, în uniforme strălucitoare, se plimbau prin jur. Garda civilă menținea mulțimea de-a lungul perimetrului pieței.

Curtea Oldorando-ului era cunoscută pentru formalitatea ei sufocantă. Sayren Stund făcuse tot posibilul să îmblânzească elichela de la curte, cu această ocazie, însă rămăsese un șir de sfătultori și demnitari bisericești, mulți dintre ei în mantii canonice lungi, smucite în mod sever pe măsură ce așteptau să-i strângă mâna lui JandolAnganol și să-i sărute obraji.

Vulturul stătea, împreună cu grupul său de căpitani și cu armurierul său cocoșat, studiindu-i provocator, încă prăful din pricina călătoriei.

— Parada ta ar fi mai de valoare la un muzeu, vere Sayren, spuse el.

Sayren Stund era îmbrăcat, ca și ofițerii săi, într-o mantie de un negru sever, exprimând doliului. Se ridică din tron și veni către JandolAnganol, cu brațele înlinse. JandolAnganol făcu o plecăciune, rămânând rigid. Yuli stătea la un pas în spatele lui, fluturându-și lapții alternativ peste nări, altfel nemișcat.

— Salutări în numele Alotputernicului. Curtea Oldorando-ului îți urează bun venit, în pașnica și frățeasca ta vizită în capitala noastră. Fie ca Akhanaba să facă această întâlnire fructuoasă.

— Salutări în numele Alotputemicului. Îți mulțumesc pentru primirea frățească. Vin să-ți prezint condoleanțele și măhnirea în privința fiicei tale, Simoda Tal, pe care o alesesem de mireasă.

În timp ce JandolAnganol vorbea, privirea lui pe sub linia sprâncenelor era și mai activă. Nu avea încredere în Sayren Stund. Stund îl conduse de-a lungul șirurilor de demnitari și JandolAnganol permise ca mâna sa să fie strânsă și obraji aspri să-i fie sărutați.

Văzuse, din comportamentul lui Sayren Stund, că regele Oldorando-ului îi purta pică. Motivul era o tulburare. Peste tot era ură, în inimile oamenilor. Uciderea Simodei Tal își lăsase amprenta, acum vizibilă.

După defilare, regina se apropie șchiopătând, sprijinindu-se de brațul fiicei sale, Milua Tal. Chipul ei arăta îmbătrânit și totuși era ceva în expresia ei, în felul cum își ținea capul, care-l afectă pe JandolAnganol. Își aminti o remarcă a lui Sayren Stund — de ce oare trebuia să fie înlipărită în memoria lui? — "Odață ce ai trăit lângă o femeie Madi, nu îți mai dorești alta."

Alăl Bathkaarnet-she, cât și fiica ei, aveau captivantele chipuri de pasăre, precum cei din specia lor. Chiar dacă sângele lui Milua Tal fusese diluat cu sânge uman, avea o umbră exolică, un chip strălucitor, cu ochii enormi licărind de-o parte și de alta a nasului ei acvilin. Când fu prezentată, îl privi direct pe JandolAnganol și îi dădu Privirea Acceptării. Se gândi, pentru scurtă vreme, la experimentele de împerechere ale lui Sartorilvrash; aici fusese o încrucișare fertilă.

Era încântat să privească acel chip strălucit, printre altele anoste, și spuse către ea:

— Semenii foarte mult cu portretul sorei tale, care mi-a fost trimis. Într-adevăr, ești chiar și mai frumoasă.

— Simoda și cu mine semănam foarte mult și totuși eram foarte diferite, ca toate surorile, replică Milua Tal.

Muzica vocii ei îi sugera multe lucruri: focuri în noaptele, copilul Tatro gângurind într-o cameră rece, porumbei într-un turn de lemn.

— Biata noastră Milua este copleșită de asasinarea surorii ei, ca și noi toți, spuse regele cu o voce care încorpora cele mai caracteristice trăsături ale unui suspin și ale unei râgâieli. Avem agenți în lung și în lat, căutând ucigașul, licălosul care s-a deghizat într-un Medici ca să poată intra în palat. A fost o cruntă lovitură împotriva noastră.

Un alt suspin.

— Ei bine, Sfântul Consiliu se va ține săplămâna următoare, cu un serviciu memorial special pentru fiica noastră dispărută, pe care sfântul C'Sarr însuși îl va binecuvânta cu prezența lui. Aceasta ne va bucura. Trebuie să rămâi la noi pentru acea ocazie, vere, și fii binevenit. C'Sarr-ul va fi încântat să înălnească un asemenea membru valoros al comunității sale — și ar fi în avantajul tău să-ți petreci timpul cu el, după cum îți dai seama. L-ai întâlnit pe Sfântul Sa?

— Îl cunosc pe trimisul său, Alam Esomberr. Va sosi și el, curând.

— Ah, da. Hmm. Esomberr. Un lip spiritual.

— Și aventuros, spuse JandolAnganol.

Orchestra izbucni. Purceseră prin piață, către palat și JandolAnganol o zări pe Milua Tal alături de el. Privea către el, cu chipul limpede, zâmbind. O întreabă conspirator:

— Sunteți pregătită să-mi spuneți ce vârstă aveți, doamnă, dacă păstrez secretul?

— Oh, asta este una din întrebările pe care le aud adesea, spuse ea rece. Continuă: La un loc cu "Îți place să fii o prințesă?" Oamenii mă judecă în funcție de vârsta mea și probabil, au dreptate. Căldura crescândă a perioadei de față educa mereu persoane tinere, le dezvoltă în toate sensurile. Visez ca un adult, de peste un an. Ai visat vreodată că erai în îmbrățișarea puternică a unui zeu de foc?

Se aplecă la urechea ei și spuse cu o șoaptă feroce, amuzându-se:

— Înainte să-ți dezvălui dacă sunt acel zeu de foc, va trebui să răspund la propria mea întrebare. Nu-ți dau mai mult de nouă ani.

— Nouă ani și cinci decade, replică ea. Dar emoțiile, nu anii, contează.

Fațada palatului era lungă și înaltă de trei etaje, cu coloane masive și lustruite de rajabarali, ridicându-se prin orizontalele marcate ale etajelor superioare. Acoperișul era din țiglă albastră, făcută de olarii kaci. Palatul fusese construit cu peste trei sute cincizeci de ani mici în urmă, după ce Oldorando fusese parțial distrus de invazia phagorilor. Chiar dacă lemnăria fusese înnoită de alunci, proiectul original fusese respectat. Scene elaborate, sculptate în lemn, protejau ferestrele fără geamuri. Ușile erau din același lip de sculpturi, însă înveșmântate în argint și căplușite cu scânduri groase din lemn. Un gong tubular fu lovit. Ușile se deschiseră și Sayren Stund își lăsă oaspeții să pătrundă.

Urmără două zile de banchete și cuvântări goale. Izvoarele de apă termală, pentru care Oldorando era atât de faimos, își jucară rolul lor. Un serviciu de mulțumire fu ținut în Dom, acompaniat de mulți demnitari ai bisericii, cu ranguri înalte. Cântările fură magnifice, costumele impresionanle în întunericul din marea galerie sublerană — Iol ce și-ar fi putut dori Akhanaba. JandolAnganol se rugă, cântă, vorbește, se supuse ceremonialului și nu avea încredere în nimeni.

Toți erau nesiguri pe acest om ciudat. Toți aveau ochii ațintiți pe el. Și ochii lui erau asupra tuturor. Era evident de ce îi spusese rău.

Avu grijă să vadă că Prima Gardă Phagoriană a fost încartiruită confortabil. Pentru un oraș care ura phagorii, au fost bine lăsați. Peste piața Loylbryden, opus Domului, era parcul Whistler, o zonă verde înconjurată în întregime de Valvoral ori de afluenții săi. Aici erau ocrotiți brassimipii. Era, de asemenea, Fluierătorul Orelor, de faimă continentală. Acest gheizer izbucnea, cu un trîl, la fiecare oră, cu cea mai mare acuratețe. Zile, săptămâni, decade, ani, secole treceau. Toluși Fluierătorul Orelor izbucnea. Unii spuneau că lungimea unei ore și cele patruzeci de minute care formau ora, fuseseră decise de acest zgomot, ieșit din pământ.

Un turn vechi, cu șapte etaje și câteva pavilioane noi stăteau la marginile parcului. Phagorii fuseseră găzduiți în aceste pavilioane. Cele patru poduri din parc erau păzite de phagori, către interior și de asemeni către exterior, așa încât nimeni nu putea să intre în parc, să-i molesteze pe ancipitali.

Mulțimile se adunară repede, să privească armata ancipitală trecând apa. Aceste bine instruite creaturi, cu înfățișare placidă, erau mult diferite de phagorii din imaginația populară, unde încălecau ca niște zei, pe mari armăsari neîmblânziți, călătorind cu viteze extraordinare. Acei călăreți ai furtunii de gheață aveau puține în comun cu aceste animale sălbatice, deplasându-se prin parc.

Când JandolAnganol își părăsi cohorte pentru a se întoarce la Sayren Stund, observă cât de obosiți erau. Vorbi cu phagorul-maior Chzarm, dar nu putu obține de la ea decât că ar avea nevoie de puțin timp să se instaleze în noile apartamente.

Bănuî că zgomotul Fluierătorului Orelor le provoca o oarecare iritație. Rostindu-le cuvinte de asigurare, plecă, cu micul phagor ținându-l alături de el. Un miros sulfuros de vulcan umplea aerul.

Milua Tai îl întâlni, imediat ce intră pe porțile de argint ale palatului. În ultimele două zile, se așesese în mod crescând de compania ei volatilă, de vocea ei ca un găngurit de porumbel.

— Câțiva dintre prietenii tăi au sosit. Ei spun că sunt sfinți, însă toată lumea pare că e sfântă aici. Șeful lor nu arată deloc sfânt. Este prea chipeș ca să fie sfânt. Mie mi se pare cam nădrăvaș. Îți plac oamenii nădrăvani, rege Jandol? — pentru că, mai degrabă, și eu sunt nădrăvană.

Regele răs.

— Cred că ești năzdrăvană. Așa sunt majoritatea oamenilor, incluzând și pe câțiva dintre cei sfinți.

— Deci este necesar să fii foarte năzdrăvan, ca să ieși din rândurile mulțimii?

— Este o deducție rezonabilă.

— De asta le diferențiezi tu de mulțime?

— Și strecură mâna în mâna lui, și el i-o strânse.

— Sunt alte motive. A fi un zeu de foc, este unul.

— Găsesc că majoritatea oamenilor sunt teribil de înșelători. Știi, când sora mea a fost ucisă, am găsit-o stând într-un scaun, complet îmbrăcată. Nici o urmă de sânge. Asta ne-a dezamăgit. Îmi imaginam lacuri de sânge... Îmi imaginam oamenii alergând peste lol, prin palat, când sunt pe cale de a fi omorâți, ca și când ar urî ce se întâmplă.

JandolAnganol întrebă, pe un ton dur:

— Cum a fost ucisă?

— Zygankes, a fost înțepată chiar în inimă cu un corn murdar. Direct prin haine și prin inima ei. Îl privi suspicioasă pe Yuli, care își urma slăpănul, însă Yuli fusese decornorat.

— Ai fost înspăimântată?

— Îl privi ironică.

— Nu m-am gândit la asta. Deloc. Ei bine, mă gândesc la ea stând acolo, dreaptă. Ochii erau încă deschiși.

Intrară în sala de recepție, tapițată. Avertismentul lui Milua Tal îl alertase pe JandolAnganol privind sosirea lui Alam Esomberr și a "micii mulțimi de vicari", după cum li numise Esomberr. Erau înconjurați de o mulțime de înalți demnitari din Oldorando, din partea cărora se făcu auzit un zumzet de saluturi politicoase.

Ochiul de vultur al regelui, pătrunzând până în profunzimea camerei, observă o altă figură familiară, care, la sosirea regelui, era îndemnată să iasă printr-o ușă dosnică. Chipul se înclină să privească înapoi, în timp ce părăsea camera, și privirea, în ciuda laturilor capelelor din jur, o întâlni pe cea a lui JandolAnganol. Apoi dispăru, și ușa se închise în urmă.

La intrarea regelui, Esomberr ieși curtenitor dintr-un companionii săi și îl întâmpină pe JandolAnganol cu o plecăciune. Arătă unul din zâmbetele lui batjocoritoare.

— Iată-ne, după cum vezi, Jandol. Grupul meu ecleziastic și cu mine. Cu o gleznă scrânlită, un caz de indigestie, un trimis dornic de un ceain de carne, altfel toți în bună stare. Murdari după călătorie, desigur, după un lung drum de-a lungul domeniilor lăle... Se îmbrățișară, formal.

— Sunt bucuros că ești bine, Alam. Vei găsi ceaunele mai dragabă strălucitoare aici, după impresia mea.

Esomberr ochise animalul ce stătea lângă rege. Vru să se joace cu Yuli, apoi își retrase mâna.

— Nu mușli, nu?

— Sunt "civilizat", spuse Yuli.

Esomberr își ridică o sprânceană.

— Nu vreau să vorbesc rău, Jandol, dar, oare, această mulțime sufocantă de aici, Sayren Stund și compania, vor tolera chiar și un "civilizat", un "știi tu ce", în mijlocul lor? Știi că are loc o urmărire, în prezent — pentru a celebra moartea logodnicei tale, presupun...

— Nu am întâlnit încă nici un necaz, însă C'Sarr-ul va sosi în curând. Mai bine ai avea grijă de ceaunele tale până atunci. Apropo, tocmai mi-am văzut ex-cancelarul, Sartorilvrash. Știi ceva despre el?

— Hmm, da, da. Știu, Sire. Esomberr își șterse nasul elegant cu un dagel. El și cu o doamnă sibornaleză au sosit; ne-au ajuns pe mine și alaiul meu de vicari, la scurt timp după ce tu și infanteria ta phagoriană ai luat-o înainte într-o manieră forțată. Atât el, cât și doamna sibornaleză, erau călare pe hoxney-i. Au călătorit restul drumului cu noi.

— Ce treburile are el în Oldorando?

— Un ceaun...?

— Mai încearcă. Ce ți-a spus?

Alam Esomberr își aținti privirea în podea, ca și când ar fi căutat să-și aducă aminte ceva anume.

— Zygankes, călătoriile care încetinesc mințile... Cauza nu o cunosc, Sire. Poale ar fi mai bine să-l întrebi tu însuși.

— A venit din Gravabagalinien? De ce a fost acolo?

— Sire, poale că dorea să vedă marea, așa am auzit că fac unii oameni, înainte de a muri.

— În cazul acesta, dorința sa se poate să fi fost o premoniție, spuse JandolAnganol, spiritual. Nu îmi ești de ajutor în seara asta, Alam.

— Iartă-mă. Picioarele mele sunt într-un asemenea hal, că și capul îmi este afectat. Se poate să fiu mai eficient după ce voi face o baie și voi cina. Între timp, te asigur că nu sunt prietenul acestui ex-cancelar al tău.

— Decât că voi, amândoi, ai vrea să scăpați lumea de phagori.

— Asla ar face majoritatea oamenilor, dacă ar avea curajul să acționeze. Phagori și tați.

Se priviră.

— Mai bine să nu ajungem la subiectul curajului, spuse Jandol Anganol, și plecă.

Pălrunse într-un grup unde oameni în mantii mari, ornamentale, cu peruci exotice, conversau cu regele Sayren Stund, întrerupându-i fără să-și ceară scuze. Sayren Stund arăta iritat, însă în silă își rugă audiența să-l părăsească. Se formă un spațiu în jurul celor doi regi. Imediat, un lacheu înaintă cu o tavă de arginț, pentru a servi pahare cu vin răcit. Jandol Anganol se întoarse numai pe jumătate, în mod deliberat. El lovi tava din mână omului.

— Țiii, spuse regele Sayren Stund. Nu contează, a fost un accident. Mai aduceți vin. Și mai mullă gheață, care, ca fapt divers, acum este expediată de o *doamnă* căpitan, Immya Murtras. Trebuie să ne obișnuim cu asemenea inovații.

— Frate rege, să nu ținem seama de elicheta conversației. Găzduiești aici, în palat, un om care mi-a fost cancelar, de care ne-am debarasat. Un om pe care îl consider dușmanul meu de când a îmbrățișat cauza sibornaleză, pe nume Sartorilvrash. Ce face aici? Ți-a adus vreun mesaj secret de la ex-regina mea, după cum mă tem?

Regele Oldorando-ului privi în jur temălor.

— Omul pe care îl menționezi a sosit aici doar cu douăzeci de minute în urmă, împreună cu acel om de caracter, Alam Esomberr. Am fost de acord să-i ofer adăpost. Are o doamnă cu el. Te asigur că nu vor fi oaspeți, sub acest acoperiș.

— Ea este sibornaleză. L-am concediat pe omul acela. Am tras concluzia că nu este aici pentru a-mi face mie vreo favoare. Unde vor fi cazați?

— Dregă frate, cred că nu este nici treaba mea, nici a ta. Fluturii de seară trebuie să rămână ai înserării, după cum spun eu.

— Unde vor sta? Îi protejezi? Fii sincer cu mine.

Sayren Stund slătea pe un scaun înalt. Se ridică cu demnitate și spuse:

— Se face cam cald aici. Hai să facem o plimbare în grădină, înainte de a ne încălzi prea tare. Îi făcu semn soției să rămână în urmă.

Înaintară prin cameră, printr-un coridor de pleacăiuni. Numai micul Yuli îi urma. Grădinile erau luminate de făclii, așezate în niște nișe. Deoarece aerul circula foarte puțin, ca și în palat, torțele ardeau cu o flacără liniștită. Un miros sulfuros plutea pe aleile îngrijite.

— Nu vreau să te supăr, frate Sayren, spuse JandolAnganol. Dar înțelege că am dușmani necunoscuți aici. Am văzut numai din privirea lui Sartorilvrash, din expresia lui, că acum este dușmanul meu, sosit pentru a-mi face necazuri. Negi lucrul ăsta?

Sayren Stund se slăpănea acum mai bine. Era corpolent și șuiera când mergea. Spuse rece:

— Apreciezi că lumea de rând din Oldorando, sau Embruddock, cum le place unora să spună, adoptând maniera veche, că acești oameni, îi privesc pe cei din țara la — acesta nu este o părere pe care o împărtășesc — ca pe barbari. Eu nu le pot schimba impresia, nici măcar invocând religia comună.

— Și cum răspunde asta întrebării mele?

— Dragă, am rămas fără suflare. Cred că am o alergie. Pot să te întreb dacă nu cumva îl țapi pe acest mic phagor să le urmeze, pur și simplu pentru a mă ofensa pe mine și pe regină? Îi indică pe Yuli cu un gest disprețuitor.

Fu rândul lui JandolAnganol să bată în retragere.

— Nu este mai mult decât... un cățeluș. Mă urmează peste tot.

— Este o insultă să aduci această creatură în curtea mea. Ar trebui să fie încartiruit pe insula Whistler, împreună cu restul animalelor tale.

— Îți spun, este numai un câine favorit. Doarme la ușa dormitorului meu noaptea și latră dacă există vreun pericol.

Sayren Stund se opri din mers, se bătu cu palmele peste spate și privi intens într-un tuflă.

— Ar trebui să nu ne certăm. Amândoi avem problemele noastre, eu în Kace, în acasă, în Matrassy, dacă rapoartele ce au ajuns până la mine pot fi de încredere. Însă nu îți poți aduce creatura în curtea mea — forța opiniei de la curte este împotriva ei, orice aș spune eu personal.

— De ce nu ai spus asta atunci când am sosit, cu două zile în urmă?

Un suspin greu se lăsă auzit dinspre regele Oldorando-ului.

— Ai baneficiat de îngăduință, două zile. Gândește-te așa. Sfântul C'Sarr va sosi curând, după cum știi. Onoarea de a-l primi înseamnă mult, însă este o mare responsabilitate. Nu va tolera vederea unui phagor. Ești prea dificil pentru noi, Jandol. De vreme ce ți-ai atins scopul aici, de ce nu te întorci în capitala la mâine, cu trupele tale de animale?

— Sunt chiar atât de nedoriți aici? M-ai invitat să stau

pentru vizita C'Sarr-ului. Ce otravă ți-a lurnat în urechi Sartorilvrash?

— Ocazia sosirii C'Sarr-ului trebuie să treacă în pace. Poate că alianța cu puternicul Pannoval este mai importantă pentru mine, decât pentru tine, de vreme ce regatul meu este mai apropiat. Sincer, phagorii și iubitorii acestora nu sunt populari în această parte a lumii. Dacă nu mai ai nici un scop aici, atunci îți sugerez să pleci repede, mâine.

— Dacă am un scop?

Sayren Stund își dresă vocea.

— Ce scop? Suntem amândoi oameni religioși, Jandol. Hai să mergem, să ne rugăm și să fim flagelați împreună, acum, și să ne despărțim ca prieteni și aliați, dimineată. Nu este cel mai bine? Alunci, vizita ta va fi o amintire dulce. Îți voi da un vas cu care să poți naviga rapid, în josul Valvorat-ului, să ajungi în scurt timp acasă. Simți mirosul florilor de zaldal? Minunat, nu-i așa?

— Am înțeles. JandolAnganol își încrucișă brațele. Foarte bine, atunci. Dacă aceasta este atât de adâncă precum prietenia și religia — le voi părăsi mâine dimineată.

— O să ne peră rău că pleci. La fel, reginei și fiicei noastre.

— Am fost de acord cu cererea ta și o găsesc meschină. În schimb, răspunde-mi la întrebare. Unde este Sartorilvrash?

Regele Oldorando-ului arătă, brusc, prezență de spiri.

— Nu ai nici un drept să-mi consideri cererea meschină. Îți imaginezi că fiica mea nu ar fi moartă acum, dacă tu nu trebuia să te căsătorești cu ea? A fost o crimă politică — ea nu avea inamici personali, biata fată. Acum, tu vii la curtea mea cu phagorii tăi, și vrei să fi bine primit.

— Sayren, îți spun sincer, sunt foarte măhnit de moartea Simodei Tal. Dacă voi găsi ucigașul, voi ști cum să mă port cu el. Nu-mi crește măhnirea, așternându-l pe acel ticălos la ușa mea.

Sayren Stund îndrăzni să-și așeze mâna pe brațul fratelui său rege.

— Nu fii îngrijorat de asta — omului de care ai vorbit, ex-cancelarul Iău, i-am dat o cameră într-unul din hanurile monastice din spatele palatului. Nu va trebui să te întâlnești cu el. Și, să nu ne despărțim dușmani. Aceasta nu se face. Își suflă nasul. Numai fii sigur că părăsești Oldorando mâine.

Își făcură o plecăciune unul altuia. JandolAnganol plecă încelșor către apartamentele sale dintr-o aripă a palatului, urmat de Yuli.

Tapiteriile indiferente atârneau aici pe pereți; podeaua era murdară. Ciocâni la ușa maiorului de infanterie. Nu veni nici un răspuns. Inspirat, merse la ușa lui Fard Fantil și ciocâni. Armurierul regal îi strigă să intre. Cocoșatul stătea pe pat, lustruindu-și cizmele; sări în picioare, când văzu cine intrase. Un gardian phagor stătea lăcut la fereastră, cu o lance în mână.

JandolAnganol nu pierdu timpul, trecând la subiect:

— Tu ești omul pe care-l voiam. Acesta este orașul tău natal și cunoști obiceiurile locale mai bine ca mine. Vom pleca de aici mâine — da, este neașteptat, însă nu avem încolț. Vom naviga spre Matrassyl.

— Necazuri, Sire?

— Necazuri.

— Este un perfid, regele.

— Vreau să-l iau pe Sartorilvrash cu mine, ca prizonier. Este aici, în oraș. Vreau să-l găsești, să-l iei prizonier și să-l aduci aici, în aceste apartamente. Nu-i putem lăsa gâul — s-ar face prea mult scandal pe tema asta. Adu-l aici, nevăzu!

Fard Fantil începu să pășească în sus și în jos prin cameră, mișcând din sprâncene.

— Nu putem face un asemenea lucru. Este imposibil. Legea nu ar îngădui. Ce a făcut?

— Vreau să aflu ce gândește acel periculos bătrân. A conceput niște planuri nebunești, pentru a mă discredita. Oricum, îi privește și pe phagori. Înainte de a pleca, trebuie să-l am în siguranță, ca prizonier. Vom pleca cu el mâine, închis într-o ladă. Nimeni nu va ști. Locuiește într-unul din hanurile din spatele palatului. Mă bizui pe tine, Fard Fantil, pentru că știu că ești un om bun. Fă asta, și te voi răsplăti. Ai cuvântul meu.

Armurierul încă ezita.

— Legea nu îngăduie.

Cu o voce rece, ca de oțel, regele spuse:

— Ai un phagor aici, în camerele tale. În mod expres am interzis-o. Cu excepția lui Yuli, toți ancipitalii trebuiau încartiruiți în parcul Whisler. Meriți să fii biciuit pentru încălcarea ordinelor — precum și anularea gradelor.

— Este servitorul meu personal, Sire.

— Mi-l vei aduce pe Sartorilvrash, după cum ți-am cerut?

Cu o privire înspăimântată, Fard Fantil fu de acord. Regele aruncă un săculeț cu aur în pat. Erau banii pe care-i câștigase în piață, în urmă cu două zile.

— Bine. Deghizează-te ca preot și pleacă chiar acum. Ia animalul cu tine.

Când omul și phagorul plecară, JandolAnganol rămase un timp în camera întunecată, gândindu-se. Prin fereastră, văzu cometa lui YrapRombry jos, spre nord. Vederea acelei pete luminoase în noapte îi aduse în minte ultima sa întâlnire cu spiritul tatălui său și previziunea lui că va întâlni pe cineva în Oidorando, care i-ar controla destinul. Era oare o referire la Sartorilvrash? Creierul său cerceta toate posibilitățile.

Satisfăcut de faptul că făcuse tot ce trebuia în acel loc ostil, se întoarse în apartamentele sale, unde Yuli se pregătise de culcare în fața ușii, ca de obicei. Regele îl bălu pe spale când trecu peste el.

Lângă pal, fusese așezată o lavă cu vin și gheață. Poale era modul lui Sayren Stund de a-și arăta recunoștința pentru un oaspete pe cale de a pleca. Căscând, JandolAnganol bău un pahar întreg din vinul dulce, apoi azvârli tava și ulciorul într-un colț. Dezbrăcându-și hainele, se vârl între pături și adormi imediat. Întotdeauna dormea sănătos. Noaptea asta, somnul său fu mai greu ca de obicei.

Visele lui erau multe și confuze. Erau o grămadă de lucruri și, în cele din urmă, fu un zeu de foc pășind printr-un foc auriu. Însă focul era mai puțin flacăra. Era mai mult lichid. Era un zeu de foc al mărit, și MyrdemInggala călărea un delfin, chiar înaintea lui. Înota puternic, marea îl captivase.

În cele din urmă, o prinse. O ținu bine. Aurul era peste tot, în jurul lor. Însă groaza ce se ascunsese la marginea visului se mișca acum cu repeziciune către el. MyrdemInggala era altceva decât gândea el. O imensă greutate, o stare de boală emana din trupul ei. Plângea, în timp ce se lupta cu ea. Aurul îi pătrunse în gât și în ochi. Părea că este...

Se trezi brusc din somn. Pentru un moment, abia îndrăzni să deschidă ochii. Era în pat, în palatul din Oidorando. Tremura violent.

Aproape împotriva voinței, ochii i se deschiseră. Numai aurul din vis rămăsese. Pata păturile și pernele de mătase. Îl pătase și pe el.

Țipând, se ridică, aruncând pieile care-l acopereau. Yuli zăcea aproape de el. Capul phagorului fusese tăiat. Era acolo numai trupul. Era rece. Sângele lui auriu încetase să mai curgă și stătea încheșnat în jurul corpului și în jurul regelui.

Regele se aruncă pe podelele goale, cu fața în jos. Plângea. Suspinele se ridiceu dintr-un ascunziș interior, scuturându-i întregul trup pătat.

Era un obicei la curtea Oldorando-ului să se țină un serviciu religios în fiecare dimineață, la ora zece, în Capela Regală, care era sub palat. Regele Sayren Stund, pentru a-și onora oaspetele, îl invlase pe JandolAnganol, în fiecare dimineață, să citească — și era obiceiul lui — din mult respectulul "Testament al lui RayNilayan". Multe șoapte și speculații umpleau capela în dimineața aceasta, când se adunară membrii regali ai credinței. Mulți se îndoiu că regele Borlien-ului va apărea.

Regele coborî pe scări, din încăperile sale. Se spălase, iarăși și iarăși. Se îmbrăcase nu într-o mantie, ci într-o lunică până la genunchi, cizme și o pelerină ușoară. Chipul său era de o paloare extremă. Măinile îi tremurau. Mergea deliberat pas cu pas, și se autocontrola.

În timp ce cobora scările, armurierul veni în fugă după el și îi vorbi:

— Sire, nu mi-ați răspuns când am bălul la ușă, mai devreme. Iertați-mă. Am prizonierul pe care l-ați numit în camera mea, legat în dulap. Îl voi păzi până când este gala nava. Spuneți-mi numai, la ce oră să-l duc la bord?

— Planurile se pot schimba, Fard Fantil.

Comportamentul regelui, precum și vorbele sale, îl alarmară pe armurier.

— Sunteți bolnav, Sire? spuse privind pe sub sprâncene.

— Mergi înapoi, în camera ta. Fără a privi în urmă, regele continuă să coboare către parter și, mai jos, către Capela Regală. Fu ultimul care intră. Se cânta introducerea, la vrach și lobe. Toți ochii se întoarseră asupra lui când intră călcând apăsat, ca un băiat pe catalige, și se urcă în boxă lângă Sayren Stund. Numai Stund rămăsese cu privirea către altar, cu ochii clipind rapid, ca și cum s-ar fi temut de ceva.

Boxa regală era așezată de-o parte, în fața congregației. Era ornamentală, cu lateralele sculptate și decorate cu argint. Așezată chiar dedesubt, era o boxă mai scundă la care se ajungea urcând numai o treaptă, unde regina Balhkaamet-she stătea împreună cu fiica ei.

JandolAnganol luă loc alături de ceilalți rege, privind înainte, și serviciul începu. Numai după lungul imn de rugăciune închinat lui Akhanaba, Sayren Stund se întoarse și-i făcu semn lui JandolAnganol, cum făcuse și în zilele precedente, să citească o parte din Testament.

Cu pas încet, JandolAnganol coborî cele șase trepte, păși peste podelele roșii și negre către pupitrul, se întoarse și se găsi

față în față cu congregația. Căzu o tăcere absolută. Chipul lui era la fel de alb ca și pergamentul. Înfruntă privirea lor de piatră. Citi curiozitate, zămele ascunse, ură. Nicăieri nu detectă simpatie, cu excepția unei fete de nouă ani, care se făcuse mică lângă mama sa. Când el își îndreptă privirea către ea, îi acordă acea veche privire Madi de acceptare, așa cum făcuse și când se întâlniseră întâia oară.

El vorbi. Vocea lui suna surprinzător de slab, însă începutul timid câștigă putere.

— Doresc să spun înălțimii regale, nobili toți, vreau să spun — Irebuie să mă scuzați că nu citesc, însă, în loc de asta, profit de ocazie să mă adresez vouă direct, în acest loc sfânt, unde Atotputernicul aude fiecare cuvânt și privește în fiecare inimă. Știu că Irebuie să privească în inimile voastre și să vadă cât de mult bine îmi doriți. Tot atât de mult cât vă doresc și eu. Regatul meu este mare și bogat. Toluși, l-am părăsit ca să vin aici, aproape singur — aproape singur. Toți suntem în căutare de pace pentru popoarele noastre. Această căutare a aparținut tatălui meu și eu am continuat-o. Căutarea vieții mele este pentru prosperitatea Borlien-ului. Așa am jurat. Și mai este o căutare personală. Sunt fără acel lucru pe care un om îl dorește cel mai mult, chiar deasupra servirii țării sale. Îmi lipsește o regină. Piatra pe care am început să o rostogolesc, cu o jumătate de an în urmă, continuă să se rostogolească. Rezolvarea era, atunci, să mă căsătoresc cu fiica casei Stund; această intenție o voi duce la capăt acum.

Se opri, ca și cum el însuși era speriat de ceea ce era pe cale de a spune. Fiecare ochi din capelă îi cerceta chipul, să citească istoria vieții lui scrisă acolo. Continuă

— Aceasta reprezintă nu numai un răspuns la ceea ce Majestatea Sa regală, regele Sayren Stund a făcut, ci și la ce anunț aici, în fața Ironului celui care este deasupra oricărei puteri pământești, că eu, regele JandolAnganol, al casei Anganol, intenționez să unesc națiunile Borlien-ului și Oldorando-ului, într-o legătură de sânge. Doresc să o iau în căsătorie, cât de curând posibil, pe dorita și iubita fiică a regelui, prințesa Miua Tal Stund. Solemnitatea căsătoriei noastre va avea loc, cu voia lui Akhanaba, în capitala mea din Matrassyl, către care voi pleca astăzi.

Mulți membri ai congregației săriră în sus, pentru a vedea cum răspunde Sayren Stund la aceste vești uimitoare. Când JandolAnganol încetă să vorbească, rămaseră ca statuile, sub privirea lui rece, și din nou căzu tăcere absolută în capelă.

Regele Sayren Stund alunecase treptat din locul său și nu mai pulea fi văzut. Scena fu întreruptă de un strigăt din partea Miluei Tał, care, revenindu-și repede din surpriza inițială, se repezi peste podele să-l prindă pe JandolAnganol.

— Voi sta lângă tine, spuse ea, și te voi însoți peste tot.

20. Cum a fost înfăptuită dreptatea

Petarde explodară. Mulțimi se îmbulziră. Fură spuse rugăciuni în locurile sfinte ale orașului.

Populația din orașul Oldorando se bucura la vestea logodnei lui JandolAnganol cu prințesa Milua Tal. Logic, nu aveau nici un motiv de bucurie. Casa regală Stund și Biserica trăiau bine pe cheltuiala populației. Însă ocaziile de bucurie erau puține, iar oamenii profitau de ele.

Familia regală câștigase simpatia generală când prințesa Simoda Tal fusese asasinată. Asemenea evenimente palpitate contribuiau la viața emoțională a poporului.

Faptul că sora mai tânără se logodea acum cu omul care, mai înainte, fusese logodit cu sora decedată, era o interesantă lovitură. Circulau mai multe speculații desfrânate; dacă Milua Tal avusese primul ciclu și — ca de obicei — dezbateri privind obiceiurile sexuale ale medișilor. Erau ei oare total promiscui sau în întregime monogami? Această era o întrebare niciodată lămurită, chiar dacă majoritatea părerii bărbaților era în favoarea primei alternative.

JandolAnganol primi aprobarea generală. În opinia publică, era o figură îndrăznească, nici ofensator de tânăr, nici dezgustător de bătrân. Fusese căsătorit și divorțat de una din cele mai frumoase femei din Campanniat. De aceea trebuia acum să se căsătorească cu o femeie mai tânără ca fiul său... Asemenea cupluri dinastice nu erau rare; în timp ce numărul de copile prostituate de la Poarta de Est și Uidok furnizau un răspuns ușor la întrebare.

Asupra subiectului phagorilor, populația era mult mai neutră decât presupunea palatul. Cu siguranță, toată lumea cunoștea istoria lor populară și vremurile faimoase, când hoardele de phagori distruseseră orașul. Dar asta fusese cu mult timp în urmă. Acum nu mai existau bande răufăcătoare de phagori. Deveniseră o raritate în Oldorando. Oamenilor le plăcea

să meargă în Parcul Fluierătorului Orelor să-i vadă, privind peste Valvoral la Prima Gardă Phagoriană. Erau, într-un anumit fel, populari.

Nici unul nu avea resentimentele amare ale regelui Sayren Stund.

Nefiind un om cu voință, lăsase să-i alunece printre degele momentul când putuse câștiga disputa. În sufletul său, se blestema. Își blestema regina. Bathkaarnet-she aproba căsătoria.

Bathkaarnet-she era o femeie simplă. Ei îi plăcea JandolAnganol. După cum spunea cântând, "îi plăcea chipul lui". Chiar dacă nu avea afecțiune pentru rasa ancipilală, ea vedea în urmărirea constantă un fel de intoleranță, care ușor se putea întinde și asupra celor de felul ei; într-adevăr, medișii nu erau populari în Oldorando, și atacurile violente împotriva lor erau frecvente. De aceea, considera că același om, care proteja phagorii, va fi blând cu singura fiică ce-i rămăsese, o jumătate-Madi.

Mai pe înțeles, Bathkaarnet-she știa că Sayren Stund își pusese de multă vreme în minte să o căsătorească pe Milua Tal cu Taynth Indredd, prințul Pannoal-ului, mult mai bătrân și mai revoltător decât JandolAnganol. Ei îi dispăcea Taynth Indredd. Îi dispăcea gândul ca fiica ei să trăiască în strălucitorul Pannoal, îngropată sub munții Quzini. Aceasta nu era o soartă potrivită pentru o Madi, sau pentru fiica unei Madi. JandolAnganol și Matrassyl-ul păreau un târg mult mai bun.

Astfel, în felul ei personal, se opunea regelui. El fu forțat să găsească altă cale de a-i arăta mînia. Și această cale îi era la îndemână.

Pe dinafară, Sayren Stund păștră un comportament plăcut. Nu putea admite nici o responsabilitate pentru uciderea lui Yuli. Chiar îl invită pe JandolAnganol la o întâlnire, pentru a discuta aranjamentele de nuntă. Se întâlneau într-o cameră, unde din lavan alărnau evantaie, unde creșteau vulus în vase de ceramică și unde păтури Madi, strălucitoare, alărnau pe pereți, în loc de ferestre, în stilul Pannoal-ului.

Împreună cu Sayren Stund era soția lui și un sfătuitor în privința celor sfinte, un om înalt, cu o față cu trăsături ascuțite, care slălea în spate, nu privea la nimeni și nu spunea nimic.

JandolAnganol sosi îmbrăcat în uniformă, escortat de unul din căpitani lui, cu un inimos gardian ce părea sălbăticit de noul său rol diplomatic. Sayren Stund turnă vin și oferi un pahar lui JandolAnganol. Acesta refuză.

— Faima vinurilor tale este universală, însă am descoperit dezavantajul că mă fac să dorm.

Ignorând această afirmație, Sayren Stund ajunsese la subiect.

— Suntem încântați că te vei căsători cu prințesa Milua Tal. Ți amintești că intenția ta era să te căsătorești cu fiica mea ucisă? De aceea, îți cer să ții ceremonia aici, sub grația Sfântului C'Sarr Insuși, când va sosi.

— Sire, am înțeles că erai dornic să plec asăzi.

— Aceasta a fost o neînțelegere. Suntem tentați să credem că acea creatură a ta, care ne-a provocat ofensa, a fost îndepărtată. Când spuse aceasta, ochii lui alunecară către sfâțuitor, ca pentru a-l sprijini.

— Vom ține apropiate serbări pentru tine, să fii sigur.

— Și sunteți siguri că C'Sarr-ul va fi aici în trei zile?

— Mesagerii lui sunt deja aici. Agenții noștri sunt în legătură. Anlurajul lui a trecut de lacul Dorzin. Alți vizitatori, precum prințul Taynlh Indredd al Pannoal-ului, sunt așteptați mâine. Nunta voastră va marca ocazia unui eveniment istoric solemn.

Dându-și seama că Sayren Stund intenționa să câștige avantajul de partea lui, cu această întârziere, JandolAnganol se retrase într-un colț al clădirii pentru a vorbi cu căpitanul său. Dorea să plece imediat, înainte ca o altă trădare să fie pusă la cale. Însă, pentru asta, avea nevoie de o navă. Și navele erau la dispoziția lui Sayren Stund. Era, de asemenea, problema presanță a lui Sartorilvrash — după cum li aminti căpitanul — legal și cu călușul pus, aproape de sufocare, în dulapul lui Fard Fantil.

Se edresă lui Sayren Stund:

— Avem motive să fim siguri că Sfântul C'Sarr va oficia pentru noi? Este în vârstă, nu?

Sayren Stund își strânse buzele.

— În vârstă, desigur. Venerabil. Nu bătrân, aș spune, după judecata mea. Probabil treizeci și nouă și o decadă sau două. Dar ar putea, desigur, să obiecteze în privința alianței, pentru faptul că Borlien-ul continuă să adăpostească phagorii și refuză să asculte cererile de a-i alunga. Asupra acestui punct al doctrinei, nu-mi pasă dacă sunt dogmatic; pur și simplu, trebuie să auzim judecata, din sfintele sale buze.

Puncte de mânie răbufniră pe obraji lui JandolAnganol.

— Am motive să cred că iubila noastră religie — față de care nimeni nu este mai atașat ca mine — a început cu o

adoratie a phagorilor, spuse cu o voce reținută. Aceasta a fost când, alături phagorii cât și oamenii, trăiau mai primitiv. Chiar dacă istoria ecleziastică încearcă să ascundă faptul, Alotputernicul a semănal odală foarte bine la chip, la înfățișare, cu un ancipital. În secolele mai recente, imaginile populare au eslampat această asemănare. Toluși, ea este acolo. Nimeni nu-și imaginează, în zilele aceslea, că phagorii sunt Alotputernicul. Știu, din experiența mea personală, că de docili pot să fie, dacă sunt liniștiți ferm. Cu toate acestea, religia noastră se învârtă deasupra lor. De aceea, nu poate fi drept să-i persecuți sub edictele Bisericii.

Sayren Slund privi în spate, pentru asistență din partea sfătuitorului religios. Acesta vorbi cu o voce stranie, fără să ridice privirea:

— Aceasta nu este o opinie care să cântărească prea mult în fața Sfinției Sale, C'Sarr-ul, care ar spune că ragele Borlien-ului blasfemiează chipul lui Akhanaba.

— Exact, spuse Sayren Slund. Aceasta nu este o opinie care să conleze pentru oricare dintre noi, frate. C'Sarr-ul trebuie să vă căsătorească și lu îți vei păstra vederile pentru tine.

Întâlnirea se sfârși brusc. Singur, cu regina lui și cu întunecatul sfătuitor, Sayren Slund își șterse mâinile transpirate și spuse:

— Alunci, el îl va aștepta pe C'Sarr. Avem trei zile să fim siguri că nu va avea loc căsătoria. Avem nevoie de Sartorilvrash. Cartierul general al phagorilor din Parcul Fluierătorului Orelor a fost cercetat și el nu este acolo. Înseamnă atunci că este încă în palat. Vom pune să se cercezeze apartamentele regelui — fiecare fisură și colțșor.

Întunecatul sfătuitor își dresă vocea.

— Se pune problema femeii, Odi Jeseralabhar. A sosit aici cu Sartorilvrash. În această dimineață, și-a căutat refugiul în reședința ambasadorului sibornalez, într-o oarecare tulburare, raportând dispariția prietenului ei. Convingerea mea e, că ea este un amiral. Agenții mei mi-au spus că nu a fost bine primită. Ambasadorul poate să o lraleze ca pe un trădător. Totuși, încă nu a pus mâna pe ea — cel puțin până acum.

Sayren Slund își făcu vânt și luă puțin vin.

— Ne pulem descurca și fără ea.

— Există un alt punct în atenția Majestății Sale, pe care îl furnizează avocații mei ecleziastici, continuă preotul sfătuitor. Divorțul regelui JandolAnganol de MyrdemInggala este conținut într-o notă care, până acum, a rămas în posesia lui Alam

Esomberr. Chiar dacă regele a semnat-o și pare să creadă divorțul său absolut, printr-o dispoziție a legii canonice din Pannoval, divorțul personalităților regale nu este absolut, până când nola nu a trecut, fizic, în posesia C'Sarr-ului. Edictul a fost impus, pentru a descuraja alianțele dinastice nedorite. Astfel că, în prezent, regele JandolAnganol este într-o stare *de facto* de a nu face nimic.

— Și de aceea nu se poate recăsători?

— Orice căsătorie, contractată înainte ca actul să fie absolut, ar fi ilegală

Sayren Stund bălu din palme și râse.

— Excelent. Excelent. N-o să scape, cu această impertinență.

— Însă avem nevoie de o alianță cu Borlien-ul, spuse regina slab.

Soțul ei abia se deranjă să o privească.

— Draga mea, nu trebuie decât să-i subminăm poziția, ca să-l dizgrațiem, și Matrassyl-ul îl va respinge. Agenții noștri raportează că iulburările continuă acolo. Atunci, eu voi trece drept salvatorul Borlien-ului, conducând asupra celor două regate, așa cum în trecut Oldorando a condus Borlien-ul. Chiar nu ai nici un simț al istoriei?

JandolAnganol era conștient de dificultatea poziției sale. Ori de câte ori se simțea descurajat, își biciuia mânia gândindu-se la râulatea lui Sayren Stund. Când se restabili suficient, după șocul de a fi descoperit trupul fără cap al lui Yuli și puțu părăsi camera, dădu peste capul zăcând pe coridor. Câțiva yarzi mai încolo, zăcea garda umană pe care o postase, trăgând să moară, cu fața măcelărită în mod sălbatic de o sabie. JandolAnganol vomitase. O zi mai târziu, încă îi era rău. În ciuda căldurii, trupul lui era rece.

După întâlnirea cu Sayren Stund, merse prin Parcul Fluierătorului Orelor, unde o mică mulțime adunată îi strigă urale. Alăturarea de garda phagoriană îl calmă.

Inspectă rândurile lor cu grijă mai mare ca de obicei. Comandanții phagorilor îl urmau. Unul dintre pavilioane fusese destinat drept casă de oaspeți și era mobilat într-un mod plăcut. Sus, pe scări, era un apartament complet.

— Acest apartament va fi al meu, spuse Jandol Anganol.

— Este locul tău. Nici o persoană în Hrt-Drra Nhdo nu are intrare aici.

— Nici phagorii.

- Nici phagorii.
- Tu îl vei păzi.
- Am înțeles.

Nu văzu nici un motiv să se îngrijeze că acest comandant folosisese un nume vechi phagorian pentru Oldorando, chiar dacă știa denumirea lungă și cu neputință de dezrădăcinată. Era prea obișnuit cu modul lor arhaic de a vorbi.

Cum pășea prin perc, cu patru phagori escortându-l, pământul începu să tremure. Cutremurele erau frecvente în Oldorando. Era a doua oară când simțea un cutremur, de când sosise. Privi peste piața Loylbryden, către palat. Își dori să fie un cutremur suficient de puternic, pentru a-l doborî. Însă puțu vedea că stâlpii de lemn, de-a lungul fațedei, erau proiectați pentru stabilitate maximă.

Privitorii și gură-cască nu păreau îngrijorați. Un vânzător de napolitane își vedea de treabă, ca de obicei. Cu un cutremur în suflet, JandolAnganol se întreba dacă venea sfârșitul lumii, în ciuda a ceea ce spuneau toți înțelepții.

- Las-o să se sfârșească, își spuse pentru sine.
- Apoi, se gândi la Milua Tal.

Către apusul lui Batalix, mesagerii dădură buzna în palat, pentru a spune că prințul Taynth Indredd al Pannoval-ului sosea prin Poarta de Est, mai devreme decât anticipaseră. O invitație formală fu trimisă grupului lui JandolAnganol, să fie prezent la ceremonia de bun-sosii, în Piața Loylbryden, o invitație pe care nu o putea refuza.

Indiferent la problemele statului sau la războaiele ce se duceau prin alte părți, Taynth Indredd fusese la vânătoare în munții Quzinl și venea încărcat cu trofee: blănuri, pene și fildeș. Sosi într-un palanquin, urmat de mai multe cuști de animale, pe care le capturase. Într-una din cuști, o duzină de Ceilați sporovăiau către mulțime sau stăteau abătuți. O orchestră cu douăsprezece instrumente cânta cu vioiciune și steagurile fiuturau. Era o intrare mult mai impresionantă decât a lui JandolAnganol, și Taynth Indredd nu a trebuit să se oprească, pentru a se lărgui pe câțiva bănuți, în piață.

În alaiul prințului era unul dintre puținii prieteni ai lui JandolAnganol la curtea Pannoval-ului, Guaddi Ulbobeg Ulbobeg, părea extenuat de călătorie.

Când ceremonia de primire oficială dădu semne să se transforme într-o agapă prelungită, JandolAnganol reuși să vorbească cu bătrânul om.

— Am devenit prea fragil ca să mai iau parte la asemenea expediții, spuse Guaddl Ulbobeg. Își coborî vocea, pentru a adăuga: Și, între noi fie spus, Taynth Indredd devine tot mai tiran, decadă cu decadă. Îmi doresc foarte mult să mă retrag din serviciul său. Am treizeci și șase de ani și un sferl, la urma urmei.

— De ce nu te retragi?

Guaddl Ulbobeg puse o mână pe brațul lui JandolAnganol. Regele lu mișcat de negândita prietenie a gestului.

— Împreună cu acest post, se duce și episcopia de Prayn. Nu-ți amintești că sunt un episcop al Sfântului Imperiu Pannoalan, Akhanaba să-l binecuvânteze? Dacă-mi dau demisia înainte de a fi relas, aş pierde postul și, împreună cu el, toate celelalte... Taynth Indredd, apropo, nu este foarte încântat de tine, trebuie să te previn.

JandolAnganol răs.

— Sunt urât de loată lumea, cred. Și cum l-am ofensat pe Taynth Indredd?

— Oh, este un lucru bine știut că el și cu pomposul nostru prieten, Sayren Slund, intenționau ca el să se căsătorească cu Milua Tal, până când tu ai intervenit.

— Știi ceva despre asta?

— Știu totul. Și știu, de asemenea, că trebuie să fac o baie și apoi — în pat. Băutura nu mai este bună pentru mine, la vârsta mea.

— Vom vorbi dimineață. Odihnește-te liniștit.

Cutremurele apărură din nou, în prima parte a nopții. De această dată, fură suficient de serioase ca să producă panică. În părțile mai sărace ale orașului, liglele și belcoanele fură dislocate. Femeile ieșeau, țipând, în stradă. Sclavii împrăștiau alarma prin palat.

Lui JandolAnganol îi convenea. Avea nevoie de ceva care să-i distragă, pentru a-și alina scopurile. Câpitanii cercetaseră terenurile din spatele palatului și descoperiseră, după cum se aștepta, la una din clădirile care nu mai servise ca fortăreață de multă vreme, că existau multe ieșiri, în afară de cele cunoscute. Unele fuseseră făcute de personalul palatului, pentru propriile lor scopuri. Chiar dacă erau gărzi în față, oricine putea pleca prin spate, și așa făcu și JandolAnganol.

Numai ca să afle că palatul avea propriile sale diversiuni. Pe aleea care ducea afară, în partea de nord-est a palatului, apărură o căruță trasă de șase hoxney. Palru oameni voinici

coborâra. Unul ținea hățurile, în timp ce ceilalți trei se apucară să scoată barele de lemn de la o ușă laterală. Deschiseră ușa și strigară la cineva din căruță. Pentru că nu sosi nici un răspuns, trei dintre oameni urcară și, cu lovituri și blesteme, lărară o figură, legală, în stradă. O pătură fusese aruncată peste capul captivului. Când acesta gemu prea distinct, i se administră o lovitură peste umeri.

Fără grabă cei trei duri, descuiară o ușă de fier și trecură într-o clădire exterioară a palatului. Ușa se închise în spatele lor.

JandolAnganol privi această întâmplare de la adăpostul unui portic. Alături de el era fragila figură a Miluei Tal. De unde se aflau, de lângă zid, puteau mirosi parfumul greoi de zaldal, către care Sayren Slund îi atrăsese atenția lui JandolAnganol, ceva mai devreme.

În pavilionul din Parcul Fluierătorului Orelor, pe care îi numiseră pavilionul alb, își stabiliseră refugiul. Erau în siguranță sub protecția Gărzii Phagoriene. Regele era încă preocupat de întâmplarea la care fuseseră martori în stradă.

— Cred că tatăl tău vrea să mă ucidă înainte de a putea evada din Oldorando.

— Uciderea la n-ar fi atât de rea, însă el este hotărât să te dizgrațieze cumva. Voi încerca să aflu cum, dacă voi putea, însă acum nu mă vede cu ochi buni. Oh, cum de pot fi regii atât de dificili? Sper că nu vei fi la fel, când vom scăpa și vom ajunge în Matrassyl. Sunt atât de curioasă să văd Matrassyl-ul și să navighez în jos, pe Valvorat. Bărcile care coboară pe curent pot merge mai repede ca păsările. Aveiți pecube în Borlien? Mi-ar place căleva, în camera mea, așa cum are și mama. Patru pecube, cel puțin, poate cinci, dacă îți poți permite. Tata spune că vrei să mă ucizi, ca răzbunare, și să-mi tai capul. Dar eu am râs și mi-am scos limba — ai văzut cât de lungă este limba mea? — și am spus: "Răzbunare pentru ce, bătrân și nebun rege?". Asta l-a înfuriat foarte tare. Am crezut că o să-l lovească apoplexia.

Sporovăia înainte fericită, pe măsură ce examina apartamentul.

Purtând singura lumânare, JandolAnganol spuse:

— Nu vreau să-ți fac nici un rău, Milua. Ai încredere în mine. Toată lumea mă crede un ticălos. Sunt în mâinile lui Akhanaba, așa cum suntem toți. Nici măcar tatălui tău nu intenționez să-i fac rău.

Ea se așezase pe pat și privea afară pe fereastră, chipul ei ca de cioc ieșind în evidență în întuneric.

— Asta i-am spus și eu sau, oricum, cuvinte cu acest efect. Este atât de supărat încât nu a lăsat să-i scape decât un singur lucru. Îl cunoști pe Sartorilvrash?

— Îl cunosc foarte bine.

— Este din nou în mâinile lui. Oamenii latăului meu l-au găsit în camera celui cocoșal.

El scutură din cap.

— Nu. Este încă legat și cu călușul pus, într-un dulap. Căpitanii mei îl vor aduce aici, pentru a fi ținut mai în siguranță.

Milua Tal începu să râdă.

— Te-a păcălit, Jan. Este un alt om, un sclav, pe care l-au pus acolo, în întuneric. L-au găsit pe adevăratul Sartorilvrashcând toată lumea îl înlămpina pe grasul prinț Taynth.

— Pe toți zeii! Acel om îmi vrea răul. A fost cancelarul meu. Oare ce știe...? Milua, orice s-ar întâmpla, am de gând să aflu. Trebuie să aflu. Onoarea mea este în joc.

— Oh, zygankes, "Onoarea mea este în joc"! Parcă ai fi lata, când spui asta. Oare nu trebuia să spui că ești mândru pe frumusețea mea infantilă, sau ceva de felul ăsta?

El îi prinse mâinile.

— S-ar putea, frumoasa mea Milua! Dar ceea ce încerc să spun este că acești fel de nebunie nu e de nici un folos dacă nu are ceva în spate. Trebuie să supraviețuiesc dezonoarei, s-o înlătur și să rămân necontaminat de ea. Atunci, onoarea se va întoarce la mine. Toți mă vor respecta pentru supraviețuire. Atunci va fi posibil să formăm o alianță între țara mea și a ta, după cum, de multă vreme, îmi doresc. Și o voi forma cu latăul tău, sau cu orice succes.

Ea bătu din palme.

— Eu îi urmez! Atunci, vom avea o înțelegere între țări.

În ciuda tensiunii sale și a premoniției că alte rețele aveau să cadă asupra lui, începu să râdă. O luă în brațe pe Milua și-i strânse trupul delicat lângă al lui.

Pământul se cutremură din nou.

— Putem dormi aici, împreună? șopti ea.

— Nu, ar fi o greșală. Dimineață trebuie să ne vedem cu prietenul meu, Esomberr.

— Credeam că nu-ți este prieten.

— Îl pot face să-mi fie. Este ușuratic, dar nu licălos.

Cutremurele încetară. Noaptea încetă. Freyr răsări în putere, din nou ascuns vederii de o ceață galbenă, iar temperatura urcă.

În acea zi, câteva persoane importante fură văzute în jurul palatului. Regele Sayren Stund anunță că nu avea să țină audiențe; cei care și-au pierdut casa sau un copil în cutremure se jeluiau degeaba în anticamere. Unii fură trimiși acasă. Nici regele JandolAnganol nu putea fi văzut. Nici prințesa cea lănară.

În ziua următoare, o trupă de gărzi din Oldorando — opt voinici — îl arestară pe JandolAnganol.

Îl prinseră când cobora scările ce duceau la camera lui. El luplă, însă îl ridicară și îl cărară într-un loc, unde îl închiseră. A fost înghionțit să coboare o scară de piatră în spirală și a fost aruncat într-o pivniță.

Zăcu acolo, pe podea, multe minute, gemând, mâniat pe sine însuși.

— Yuli, Yuli, spuse el iarăși și iarăși. Mi-a fost alai de rău când am văzut ce ți-au făcut, încât nici măcar nu am fost în stare să gândesc, să văd în ce pericol eram.. Nu m-am putut gândi...

După câteva minute de tăcere, spuse iare:

— Am fost mult prea încrezător. Aceasta a fost todeauna vina mea. Am crezut prea mult că voi putea depăși circumstanțele...

Ceva mai târziu se ridică și privi neajutorat în jurul său. Un prici, lângă un perete, servea atât ca pal cât și ca banchetă. Lumina se filtra printr-o fereastră înaltă. Într-un colț, se afla o albie pentru necesități sanitare. Se așeză pe bencă și se gândi la lungul prizonierat al tatălui său. Când spiritul său se scufundă și mai adânc, se gândi la Milua Tal.

— Sayren Stund, dacă-i faci rău chiar și unei gene a ochilor ei, ticălosule...

Stătea rigid. Din când în când, se forța să se relaxeze și se sprijinea cu spatele de peretele umed al celulei. Cu un mugel, sări în picioare și începu să umble încolo și-ncolo, între zid și ușă.

Încață numai când auzi scârțâitul unor cizme coborând scara. Cheile zornăiră în tacăl și un membru al clerului local, înveșmântat în negru, intră între doi paznici înarmați. Făcu o scurtă plecăciune. JandolAnganol îl recunoscă ca fiind sfătuitorul lui Sayren Stund, cel cu față de lopor, pe nume Crispan Mornu.

— Sub ce lage vicleană sunt eu, un prinț vizitator dintr-o țară prietenă, făcut prizonier?

— Am venit să te informez că ești acuzat de crimă, și vei fi judecat mâine, la răsăritul lui Batalix, înaintea unei curți regale eclesiastice. Vocea se opri, apoi adăugă: Pregătește-te.

Furia lui JandolAnganol crescuse.

— Crimă? Crimă... Voi spuneți asta, criminalilor? Ce scomeală nouă este asta? A cui ucidere e așezată la ușa mea?

Lăncile încrucișate îi opriră înaintarea.

— Ești acuzat de uciderea prințesei Simoda Tal, spuse preotul, fiica mai mare a regelui Sayren Slund, al Oldorando-ului. Se înclină din nou și se retrase.

Ragele rămase acolo unde era, privind către ușă. Ochii lui, ca de vultur, se fixaseră asupra ei, fără a clipi, ca și cum ar fi jurat că nu va mai clipi din nou până ce nu va fi liber.

Peste noapte stălu aproape nemișcat. Intensa activitate din interiorul său rămânea, pentru el, ca o primăvară. În timpul orelor de înluneric, își menținu o stare de alertă bănuitoare, așteptând să sară la alac pe oricine s-ar fi aventurat să intre în pivniță.

Nimeni nu veni. Nu-i fu adusă nici hrană, nici apă. În timpul nopții, avu loc un culremur înăbușit și un strat de lencuială se așeză peste pietre. Nici măcar un șobolan nu-l vizită pe JandolAnganol.

Când lumina se strecură în locul încarcerării, se îndreptă către copaia de piatră. Urcându-se pe ea și prinzându-se cu degetele de o crăpătură săpată de prizonierii anteriori, putu privi afară prin fereastră fără geam. O suflare de aer curat li lovi obraji.

Pivnița sa era în fața palatului, aproape de colțul dinspre Dom, sau așa estimase el. Putu privi în piața Loylbryden. Punctul său de vedere era mult prea jos ca să vadă altceva decât vârfurile copacilor din parc.

Piața era pustie. Se gândi că dacă ar aștepta suficient de mult, ar putea vedea-o pe Milua Tal — numai dacă nu era și ea captiva tatălui ei.

Privea către vest. Pelecul de cer pălal pe care îl vedea, era fără ceață. Balalix arunca lungi umbre de-a lungul pavajului. Acele umbre pâlră, apoi se divizară când Freyr răsări și el. Muriră când ceața se risipi, iar temperatura începu să crească.

Veniră muncitorii. Aduseră platforme și stâlpi. Erau resemnați; pregătiți să facă treaba, dar nu să se grăbească s-o facă. După un timp, ridicară un eșafod.

JandolAnganol se așeză pe bancă, prinzându-și lămpile în mâini.

Gărzile veniră după el. Se luptă cu ele, dar fără folos. Îl puseră în lanțuri. Mârâi la ei. Îl împinseră pe scările de piatră, indiferenți.

Totul a ieși așa cum și-a dorit regele Sayren Stund. În neîncelata enantiodromie care afectează toate lucrurile, întorcându-le în opusul lor, el putea acum să triumfe asupra omului care, atât de curând, triumfase asupra lui. Se plimba în sus și-n jos, fericit, scoala strigăte de bucurie, o îmbrățișa pe regina Balhkaarnet-she și abia mai arunca priviri veninoase către fiica sa respinsă.

— Vezi, copilă, acest licălos în jurul căruia ți-ai aruncat brațele, va fi judecat pentru crimă, în fața lurilor.

Se îndreptă către ea cu o veselie de căpcăun.

— Ți vom da trupul lui, să-l îmbrățișezi, într-o zi. Da. Încă douăzeci și cinci de ore și virginitatea ta va fi în siguranță față de JandolAnganol.

— De ce să nu mă spânzuri și pe mine, tată, să scapi de toate fetele tale, să nu-ți mai faci griji pentru ele?

O cameră specială fusese amenajată în palat, pentru a servi drept tribunal. Biserica o sfințise pentru scopuri judiciare. Mânunchiuri de veronika, scanliom și pellamountain — toate privite ca ierburi răcoritoare — erau alămate pentru a scădea temperatura înăbușitoare și pentru a împrăștiia parfum în cameră. Persoane de rang înalt, de la curte și din oraș, se adunaseră să privească pregătirile, nu toți fiind întrutotul de acord cu conducătorul lor, așa cum acesta presupunea.

Cei trei actori principali ai dramei erau regele, sfătuitorul său, Crispan Mornu, și un judecător, Kimon Euras, care în cadrul Bisericii avea rol de ministru al curții.

Kimon Euras era atât de slab, încât când se înclina, pielea parcă i se întindea pe oase, era chel, ori, ca să fim mai stricți, fără urme vizibile de păr, iar pielea feței sale avea o paloare gri, reminescentă a vellumului asupra căruia își exercita zgârcita custodie. Cu aerul unui păianjen, urcat pe locul său, îmbrăcat într-un keedrant negru ce-i atârna peste picioare, sugera garanția faptului că va mânui mila cu aceeași zgârcenie.

Când acești impresionați demnitari fură așezați pe locurile lor, se auzi un gong, și două gărzi, alese pentru forța lor impunătoare, îl târâră pe JandolAnganol în cameră.

Făcură în așa fel încât fu așezat în mijloc, astfel că toți puteau să-l vedă.

Demarcarea între prizonier și om liber era vizibilă la orice Curte. Aici, însă, era evidențiată mai puternic decât de obicei. Scurtul prizonierat al regelui fusese suficient pentru ca pielea și hainele să i se murdărească. Încă stătea cu capul ridicat, aruncându-și privirea de vultur asupra Curții, mai mult ca o

pasăre de pradă în plină vânătoare, decât ca un om carând milă. Claritatea cu care își îngrijea mișcările îi aparținea întru totul.

Kimon Euras începu o lungă prezentare, cu o voce găluită. Parcă praful vechilor documente aduse în discuție își făcuse drum către laringele lui. Ridică vocea, când ajunse la cuvintele: "...cruda ucidere a preaiubitei noastre prințese Simoda Tal, în acest palat, înjunghiată cu un corn de ancipital. Rege JandolAnganol, al Borlien-ului, ești acuzat de a fi instigatorul acestei crime."

JandolAnganol strigă imedial, sfidător, însă un gardian îl lovi din spale și-i spuse:

— Prizonierilor nu le este permis să vorbească în prezența aceslei Curți. Orice întrerupere, și vei fi aruncat înapoi în celulă.

Crispan Mornu profită de ocazie. Acel negru profund al hainelor sale se reflecta în fălcile, în ochii și, când vorbea, în gâul său.

— Intenționăm să demonstrăm că vina aceslui rege borlienez este incontestabilă și că a sosit aici cu nici un alt scop decât moartea prințesei Milua Tal, astfel distrugând continuitatea casei Slund. Vom scoate la iveală o copie a obiectului cu care prințesa Simoda Tal a fost omorâtă cu cruzime. Vom scoate, de asemenea, la iveală actualul făptaș. Vom arăta toți factorii ce vor duce la descoperirea făptașului crudei crime, în persoana prizonierului. Aduceți pumnalul.

Un sclav alergă înainte, prezentând obiectul cerul.

Incapabil de a se amesleca în procadură, Sayren Slund se întinse și îl apucă, înainte ca Crispan Mornu să îl prindă.

— Acesta este cornul unui phagor, al unei bestii. Are două margini ascuțite, de aceea nu poate fi confundat cu cornul oricărui alt animal. Corespunde cu forma răniilor găsite în pieptul prințesei ucise. Sărmana copilă dregă. Nu avem de gând a prelinde că aceasta este arma cu care a fost comisă crima. Arma a dispărut. Aceasta este una similară, abia achizițională de la capul unui phegor. Doresc să amintesc Curții, și ea să judece dacă faptul este relevant ori nu, că prizonierul avea drept favoritul un phagor pitic. Pe acesl pitic, prizonierul l-a numit, blasfemiator, Yuli, precum marele sfânt-războinic al aceslei națiuni. Dacă insula a fost deliberată ori a fost numai din ignoranță, nu e nevoie să cercelăm.

— Sayren Slund, cruzimea ta va fi răsplătită, rosti JandolAnganol, și primi o lovitură pentru asta.

Când cornul-pumnal trecu, figura curbată a lui Kimon

Euras se destinsese suficient pentru a întreba:

— Ce altceva mai are acuzarea de evidențiat, împotriva prizonierului, pe baza probelor?

— Ați văzut arma cu care a fost comisă crima, anunță vocea neagră a lui Crispan Mornu. Acum, vă vom prezenta persoana ce a folosit această armă, în scopul uciderii prințesei Simoda Tal.

În fața Curții, un trup ce opunea rezistență fu pe jumătate cărat, pe jumătate condus. Avea o pălură legată pe cap și JandolAnganol se gândi imediat la prizonierul pe care-l văzuse în noapte, scos din căruța de lemn.

La un cuvânt, pălura îi fu scoasă.

Tinerețea ce fu relevată părea să nu consta decât în furia unei sălbatice coame de păr, o figură înroșită și un avânt stăpânit. Când fu lovit puternic și începu să se smiorcăie, în loc să opună rezistență, fu recunoscut drept RobaydayAnganol.

— Roba! strigă regele și primi o lovitură în rinichi, care-l făcu să se aplece de durere. Se prăbuși pe o bancă, copleșit de vederea fiului său în captivitate — Roba, care a urât întotdeauna captivitatea.

— Această persoană a fost găsită de agenții Majestății Sale, în portul Ottassol, spuse Crispan Mornu. S-a dovedit dificilă descoperirea lui deoarece, uneori, poza drept Madi, adoptându-le obiceiurile și felul de a se îmbrăca. Este, totuși, un om. Numele său este RobaydayAnganol și este fiul acuzatului.

— Tu ai ucis-o pe prințesa Simoda Tal? întrebă judecătorul, cu o voce de pergament sfâșiat.

Robayday izbucni în plâns, în timp ce putea fi auzit spunând că nu a omorât pe nimeni, că nu a fost niciodată în Oldorando, până acum, și că își dorește doar să fie lăsat în pace, să-și conducă propria-i viață mizerabilă.

— Nu ai comis crima la Indemnul latălui Iău? întrebă Crispan Mornu, făcând ca fiecare cuvânt să sune ca o lovitură de lopor.

— Îl urăsc pe latăl meu! Îmi urăsc latăl! Nu i-aș asculta niciodată indemnul.

— Atunci de ce ai ucis-o pe prințesa Simoda Tal?

— Nu am ucis-o. Nu am ucis-o. Sunt nevinovat, jur.

— Pe cine ai ucis?

— Nu am ucis pe nimeni.

Ca și când acelea erau cuvintele pe care loală viața așleplase să le audă, Crispan Mornu își înălță, fluturând, o mână în aer și își ridică nasul.

— L-ai auzit pe acest lănar afirmând că nu a ucis pe nimeni. Vom chema un martor, care va dovedi că este un mincinos. Aduceli martorul.

O lănară doamnă intră, mișcându-se degajal, puțin nervos, între două gărzi. Fu condusă pentru a lua loc lângă platforma judecătorului, în timp ce membrii Curții o priveau avid. Frumusețea și linerețea ei îi atrăgeau. Obrații ei erau fardați strălucitor. Părul său, închis la culoare, era aranjat într-un mod izbitor. Ea purta un chagirack strâns pe corp, care îi accentua figura. Stălea cu o mână pe șold, ușor sfidător, și pregătită să privească deopotrivă seducător și inocent.

Judecătorul Kimon Euraș își aplecă țeasta și fu, probabil, răsplătit de o scăpărare jos, în "zona" ei, căci spuse pe un ton mult mai uman decât o făcuse în astfel de cazuri:

— Care ți-e numele, lănară femeie?

Ea răspunse, cu o voce stinsă:

— AbathVasidol; prietenii obișnuiesc să-mi spună Abathy.

— Sunt sigur că ai mulți prieteni, spuse judecătorul.

Neatins de aceste replici, Crispan Mornu spuse:

— Această doamnă a fost adusă aici de agenții Majestății Sale. A sosit nu ca prizonier, ci de bunăvoie, și va fi răsplătită pentru eforturile sale în interesul adevărului. Abathy, ne vei spune când l-ai văzut ultima oară pe tânărul acesta și în ce circumstanțe?

Abathy își umezi buzele deja strălucitoare și spuse:

— Oh, domnule, eram în camera mea, mica mea cameră din Ottassol. Prietenul meu era cu mine, prietenul meu Div. Stăteam pe pal, știți, disculând. Și deodată, acest om...

Se opri.

— Continuă, copilă.

— Este îngrozitor, domnule...

Se lăsă o liniște adâncă.

— Ei bine, domnule, acesl om a sosit cu un pumnal. Dorea să merg cu el, și nu am vrut. Nu fac astfel de lucruri. Div a încercat să mă apere și acesl om l-a lovit cu pumnalul — ori com, ce-o fi fost — și l-a omorât pe Div. L-a împuns exact în stomac.

Demonstră, delicat, pe propria regiune abdominală, și Curtea își întinse lung gâtul.

— Și ce s-a întâmplat apoi?

— Știți, acesl om a luat capul și l-a aruncat în mare.

— Este o mare minciună, spuse JandolAnganol.

Fata fu cea care-i răspunse, odală cu sporierea propriei

mâini. Era mai în largul ei, acum, în fața Curții, și începu să-i placă rolul.

— Nu este o minciună. Este adevărul. Prizonierul l-a luat pe Div și l-a aruncat în mare. Și lucrul extraordinar a fost că, la câteva zile, s-a întors — trupul, desigur — împachetat în gheață, în Ottassol, din pricina faptului că l-am văzut în casa prietenului și protectorului meu, Bardot CaraBansily — care mai târziu a devenit cancelarul regelui, pentru o vreme.

Jandol Anganol scoase un râs strâmb și se adresă direct judecătorului.

— Cum ar putea cineva să creadă o astfel de poveste imposibilă?

— Nu este imposibilă și pot să dovedesc. Abathy rosti ascutit. Div avea o bijuterie cu trei figuri mișcătoare, un cronometru. Figurile erau vii. Div le păstrase într-un brâu, în jurul taliei.

Arăta zona menționată pe propria anatomie și din nou gâturile se lungiră.

— Aceeași bijuterie a ajuns la CaraBansity; i-a dat-o Majestății Sale, care probabil o are acum.

Arăta, dramatic, cu degetul către JandolAnganol.

Regele rămase tăcut. Cronometru stătea, uita, în buzunarul lunicii sale.

Își amină acum, prea târziu, cum avusese leamă de cronometru ca de un obiect străin de planete, un obiect al științei, în care să nu te încrezi. Când BillishOwpin, omul ce prelindea că a venit din altă lume, i-a oferit cronometrul, JandolAnganol i l-a aruncat înapoi. Misterios, s-a întors mai târziu prin agentul deuleroscopistului. În ciuda intențiilor sale, nu s-a descolorat niciodată de el.

Acum, îl trădase

Nu putea vorbi. O vrajă, ca un blestem, căzuse asupra lui; asta văzuse, dar nu putea spune când începuse. Nici loala dedicarea sa lui Akhanaba nu-l salvase de vrajă.

— Ei bine, Majestate, ei bine, frațe, spuse Sayren Stund cu plăcere, ai aceași bijuterie?

JandolAnganol rosti pierdut:

— Era destinaț să dar de nuntă prințesei Milua Tal... Vacarmul izbucni în Curte. Oameni se agitău ici și colo, clericii dădeau ordine, Sayren Stund își acoperi fața pentru a-și ascunde triumful.

Când ordinea fu restabilită, Crispan Mornu îi puse o nouă întrebare lui Abathy.

— Ești sigură că acest om lănăr, RobaydayAnganol, fiul regelui, este omul care l-a ucis pe prietenul tău Div? L-ai mai văzut vreodată?

— Domnule, el a fost un mare necaz pentru mine. Nu va scăpa. Nu știu ce mi s-ar fi întâmplat, dacă omul dumneavoastră nu l-ar fi arestat.

O scurtă liniște se lăsă peste Curte, în timp ce fiecare își imagina ce i s-ar fi putut întâmpla unei doamne atât de atrăgătoare.

— Ți voi mai pune o ultimă și, totodată, personală întrebare, spuse Crispan Mornu, fixând-o pe Abathy. Ești, evident, o femeie de condiție modestă, prin naștere, și totuși pari a avea prieteni "bine-puși". Zvonuri menționează numele tău, alături de numele unui anume ambasador sibornalez. Ce poți spune despre asta?

— Rușine! spuse o voce din mulțime, dar Abathy răspunse neslingherită.

— Am avut onoarea de a cunoaște un domn sibornalez. Îi apreciez pe sibornalezi, pentru bunele lor maniere.

— Mulțumesc, Abathy. Mărturia ta a fost inestimabilă.

Crispan Mornu zâmbi prelung. Apoi se întoarse spre Curte, vorbind numai când fala plecase.

— Consider că nu mai e nevoie de alte dovezi. Această inocentă copilă ne-a spus tot ce doream să știm. Mintind, fiul regelui Bortien-ului s-a dovedit a fi un criminal. Am auzit cum a ucis în Ottassol, probabil la îndemnul tatălui său, pentru a obține ceva fleacuri pe care să le aducă aici. Arma sa preferată era un corn de phagor; a ucis-o pe Simoda Tal, folosind aceeași armă. Tatăl său a sosit aici să se bucure de ospitalitatea noastră și să-și finalizeze planurile diavolești asupra unicei fiice rămasă regelui. Am descoperit aici un complot, cum fiecare istorie descrie. Nu am nici o ezitare când cer — în fața Curții și în fața întregii noastre națiuni — pedeapsa cu moartea, atât pentru tată, cât și pentru fiu.

Sfidarea din privirea lui RobaydayAnganol dispăruse din clipa în care Abathy intrase în încăpere. Arăta acum ca un pușli și vocea i se schimbă în șoaptă când spuse:

— Vă rog, lăsați-mă să plec. Sunt făcut pentru viață, nu pentru moarte, pentru niscavai comploturi sălbătice în bălăia vântului. Nu am complotat cu tatăl meu — asta neg, odată cu celelalte acuzații.

Crispan Mornu se legănă, dramatic, și-l înfruntă pe lănăr:

— Încă negi uciderea Simodei Tal?

Robayday își umezi buzele.

— Poate, oare, o frunză să ucidă? Sunt numai o frunză, domnule, o frunză prinsă în furtuna lumii.

— Regina Balhkaamel-she este pregătită să le identifice ca fost vizitator al palatului, cu câtva timp în urmă, când ai sosit deghizat ca Madi în scopul de a comite crima. Dorești ca Majestatea Sa să vină în fața Curții să te identifice?

Un fior violent îl străbătu pe Robayday.

— Nu.

— Alunci cazul este dovedit. Acest lăncăr, un prinț, nu mai puțin, a intrat în palat și — la comanda tatălui său — a ucis-o pe iubita noastră prințesă, Simoda Tal.

Toți ochii se înloarseră spre judecător. Acesta își coborî privirea în podea, înaintea deliberării:

— Verdictul este după cum urmează. Mâna care a comis această crimă aparține fiului. Mintea ce a controlat mâna este a tatălui. Așadar, unde este sursa vinovăției? Răspunsul este clar...

Un țipăt se auzi dinspre Robeyday. Își împinse o mână înainte, ca pentru a intercepla cuvintele lui Kimon Euras.

— Minciuni! Minciuni! Este o cameră de minciuni. Voi spune adevărul, chiar dacă mă va distruge. Mărturisesc că am făcut acel lucru Simodei Tal. L-am făcut nu pentru că mă înțelesesem cu tatăl meu, regele. Oh, nu, este imposibil. Suntem ca ziua cu noaptea. Am făcut-o pentru a-l mânia. Iată-l acolo — doar om acum, nu rege! Da, numai om, în vreme ce mama mea rămâne Regina Reginelor. Eu, înțeles cu el?.. Îl declar pe nemernic nevinovat. Dacă trebuie să mor pentru ideile voastre trănite, atunci niciodată nu voi lăsa să se spună, chiar și aici, că am avut vreo înțelegere cu el. Aș fi sperat să fie o înțelegere între noi... De ce să ajut pe cineva care niciodată nu m-a ajutat?

Își plecă capul.

În lăcerea ce urmă, Crispan Mornu spuse rece:

— I-ai fi putut face tatălui tău mai mult rău, păstrând lăcerea.

Robay își aruncă o privire rece.

— Este principiul diavolului din om, cel de care mă tem — și văd acest principiu mai pregnant în tine, decât în acel sârman om, împovărat de coroana Borlien-ului.

JandolAnganol își înălță ochii către tavan, ca și când ar fi încercat să se detașeze de evenimentele pământești. Dar plângea.

Judecătorul își expuse holărârea:

— Având în vedere declarația fiului, tatăl este, desigur, nevinovat. Istoria este plină de fii nerecunoscători... De aceea am hotărât, sub călăuzirea lui Akhanaba Alotputernicul, ca tatăl să fie eliberat iar fiul, luat de aici și spânzurat, imediat ce va da dispoziție regele Sayren Slund.

— Eu voi muri în locul său, iar el, el poate domni în locul meu!

Vocea sosi dinspre JandolAnganol, ferm.

— Verdictul este ireversibil. Curtea e liberă.

Deasupra zgomotului pașilor, se auzi vocea lui Sayren Slund:

— Amintește-ți, ne relaxăm acum, dar în după-amiaza aceasla avem ait spectacol, când vom auzi ce are să ne spună ex-cancelarul lui JandolAnganol, Sartorilvrash.

21. Asasinarea lui Akhanaba

Drama de la Curte și umilințele lui JandolAnganol fuseseră privite de un public mult mai larg decât își imaginase regele.

Personalul de pe Avernus, cu toate astea, nu era în întregime ocupat cu povestea în care regele juca un rol remarcabil. Unii savanți studiau evenimentele ce aveau loc în alte părți ale planetei, sau cele în care regele juca numai un rol accidental. Un grup de doamne învățate din familia Tan, de exemplu, avea ca subiect originile vrejbei îndelungate. Ele urmăriră mai multa certuri de-a lungul generațiilor, studiind cum au început divergențele, cum s-au menținut, și cum au fost uneori rezolvate. Unul din cazurile lor privea un sat din Borlien-ul de Nord, prin care regele trecuse în drumul său spre Oldorando. Aici cearta se referea, la origine, la faptul dacă porcii ce aparțineau la doi vecini să bea din același pârâu. Pârâu dispăruse, la fel și porcii, totuși două sate existaseră în acel loc, zăvorâte în ură și referindu-se încă la uciderea vecinilor ca la "împungerea porcilor". Regele JandolAnganol, prin trecerea cu phagoni printr-un sat și nu prin celălalt, exacebase dușmănia, și un tănăr avusese un degel rupt într-o încăierare în noaptea aceea.

Despre asla, învățatele doamne Tan fură lotuși surprinse. Toate înregistrările erau automat slocate pentru studiere, în timp ce ele, în prezent, lucrau asupra unui capitol din cearta lor-care avusese loc cu două secole în urmă; ele studiară casete video despre un incident de expunere indecentă, când un bătrân dintr-unul din sate fusese molestat de bărbați din celălalt sat. După acest incident murdar, cineva compusese un frumos cântec de jale asupra subiectului, care era cântat încă la ocazii festive. Pentru învățatele doamne Tan, asemenea incidente erau tot atât de vitale ca și procesul regelui — cu mai multe semnificații decât toată austeritatea anorganicului.

Alte grupuri studiau probleme încă și mai ezoterice. Linile

descendente ale phagorilor erau, în mod special, privitye alente. Problema mobilității phagorilor, betjocorită de helliconiani, ere de acum bine înțeleasă pe Avemus. Ancipitalii avaaau modele comportamentale foarte vechi, de la cara nu puteau fi ușor abătuți, însă acele modele erau mult mai complicate decât se presupusese. Exista un fel de phagor "domestic", care acceptase conducerea omului lol atât de repede ca și conducerea Kzahhn-ului; însă ascuns de ochii oamenilor era un ancipital mult mai independent, care supraviețuise anotimpurilor, cum făcuseră și strămoșii lui, luând ce putea și mișcându-se; o creatură liberă, neafectată de omenire.

Istoria Oldorando-ului, ca unitate, era și ea studială de unii savanți, care erau cai mai interesați în acest proces. Urmăniseră viețile întrepătrunsa ale indivizilor numai într-o manieră generală.

Când ochii de pe Avemus se întorseseră întâi spre Oldorando, sau Embruddock, cum ere atunci, ere ceva mai mult decât un loc cu ape termale, unde se întâlneau două râuri. În jurul apelor, câteva terenuri scunde stăteau în mijlocul unui imens deșert de gheață. Chiar și atunci, în anii timpunii ai cercetării de pe Avemus, era evident că acesta era un loc strategic plasat, cu potențial de dezvoltare când climatul avea să se îmbunătățească.

Oldorando ere acum mai mare și mai populat decât îl văzuse vreodată oricare din cele șase familii. Ca orice organism viu, se estindeau sub vremea favorabilă și se retrăgeau sub cea adversă.

Însă povestea era abia începută din punctul de vedere al celor de pe Avemus. Ei păstrau înregistrările, transmiteau un flux constant de informație către Pământ; transmisiunile actuale ereu estimate că vor ajunge acolo în anul șaple mii opl sute șaptazeci și șapte. Labirintlul biosferei helliconiene și răspunsul ei la modificările din cursul Anului Mare, puteau fi înțelese numai când cel puțin două cicluri complete fuseseră studiate.

Savanții puteau extrepolă. Puteau face supoziții inteligente. Însă nu puteau vedea viitorul, cum nu putea nici JandolAnganol să vedă ca urma să se petreacă chiar în acea după-amiază.

Sayren Slund nu mai fusese într-o stare de spirit mai bună, încă de când murise fiica sa mai mare.

După întâmplarea de după-amiază, cere trebuia să-l umilească și mai mult pe JandolAnganol, Stund servi o masă ușoară din cheeg de Dorzin și solicită o întrunire a cercului

interior al consiliului său, pentru a-i impresiona cu inteligența sa.

— Desigur că nu a fost intenția mea să-l spânzur pe regele JandolAnganol, își informează consilierii. Amenințarea cu execuția a fost pur și simplu pentru a-l intimidă, așa cum a dorit acel Celălalt de fiu al său, un biet om, lipsit de apărare. El consideră că poate face ceea ce dorește și nu este așa.

Când termină de vorbit, primul ministru se ridică să adreseze un cuvânt de mulțumire Majestății Sale.

— Apreiem în mod deosebit faptul că Majestatea Voastră ați umilit un monarh care iubește phegorii și îi tragează aproape ca și cum ar fi oameni. Noi, în Oldorando, nu trebuie să avem nici o îndoială că ancipitalii sunt animale și nimic mai mult. Au toate caracterele unor animale. Vorbesc. Așa fac și papagalii. Spre deosebire de papagai, phagorii vor fi întotdeauna oslii omenirii. Nu știm de unde vin. Se pare că s-au născut în timpul ultimei Perioade Reci. Înșă ceea ce știm — și ceea ce regele JandolAnganol nu știe — este că acești nou veniți trebuie să fie înlăturați, mai întâi din rândurile societății omenesti și apoi de pe suprafața pământului. Suntem încă plini de indignarea de a fi fost obligați să suportăm phagorii lui JandolAnganol în parcul nostru. Cu toții anticipăm că, după întâmplările din această după-amiază, vom putea să ne exprimăm gratitudinea, încă o dată, față de regele Sayren Stund, pentru a ne fi scăpat, pentru totdeauna, atât de aceste brule, cât și de slăpănușul lor.

Aplauze generale.

Sayren Stund însuși aplauda. Fiecare cuvânt al ministrului său fusese ecoul propriilor lui cuvinte.

Sayren Stund iubea lingușirile. Înșă nu era un prost. Stund avea încă nevoie de alianța cu Borlien-ul; dorea să fie sigur că va avea rolul cel mai important în asta. Spera, de asemenea, că distracția din acea după-amiază va impresiona Pannoal-ul, cu care deja încheiase o alianță inconfortabilă. Intenționa să înfrunte monopolul C'Sarr-ului în privința militarismului și religiei; aceasta o putea realiza alimentând o filozofie ascunsă a Pannoal-ului, îndreptată împotriva rasei ancipitale. După ce vorbise cu Sartorilvrash, prevedea că în mod sigur acei savant ar fi putut furniza o asemenea filozofie.

Făcuse un târg cu Sartorilvrash. În schimbul reloricii din acea după-amiază și a distrugerii autorității lui JandolAnganol, Sayren Stund o eliberase pe Odi Jeseralabhar din ambasada sibornaleză, în ciuda bombanelor sibornalezilor. Le promisese lui Sartorilvrash și lui Odi Jeseralabhar securitate la Curte, unde puteau trăi și lucra liniștiți. Târgul a fost așteptat cu bucurie.

Căldura dimineții îi copleșia pe mulți dintre cei care însoțeau curtea; rapoartele care ajungeau la palat vorbeau despre sule de oameni, care mureau de atac de inimă în oraș. Diversiunea după-amiezei se petrecuse în grădinile regale, unde jelurile de apă se jucau printre frunzele copacilor și văluri erau atârnate pe aceștia, pentru a crea o umbră plăcută.

Când distinșii membri ai Curții și Bisericii se adunaseră, Sayren Stund păși înainte, cu regina la braț și cu fiica lor urmându-i. Mijindu-și ochii, îl căută pe JandolAnganol. Milua Tal îl văzu prima și se grăbi peste pajiște să i se alăture. El slătea sub un copac, împreună cu Armurierul Regal și cu doi căpitani.

— Individul are îndrăzneală, trebuie să recunoaștem, murmură Sayren Stund. Îi înmănase lui JandolAnganol o scrisoare într-un stil înflorit, scuzându-se pentru greșeala de a-l fi încarcerat, precum și pentru faptul că dovezile erau atât de evidente împotriva lui. Ceea ce nu știa, era că Bathkaarnel-she scrisese o simplă notă, exprimându-și măhnirea și referindu-se la soțul ei ca la un "strangulator" al iubirii.

Când Majestatea Sa se instalează confortabil pe tron, se auzi un gong și Crispan Mornu apărură, ca de obicei, înveșmântat în negru. Evident, Kimon Euras era mult prea copleșit de activitățile dimineții pentru a se deranja. Crispan Mornu era singurul împuțernic.

Urcând pe platforma așezată în mijlocul pajiștii, se aplecă în fața regelui și reginei și spuse cu vocea sa, care aveau în ea, cum remarcase un curtean, aceeași mireasmă ca și viața sexuală a unui călău public.

— În această după-amiază avem o rară bucurie. Suntem aici pentru a asista la un eveniment al istoriei și al filozofiei naturii. De câteva generații, noi, printre națiunile cele mai luminate, am reușit să înțelegem continuitatea istorică a culturilor noastre. Este determinată de Anul nostru Mare, formal din o mie opt sule douăzeci și cinci de Ani Mici și nu de războaie, cum au pretins cei indolenți. Anul Mare include o perioadă de intensă căldură și mai multe secole de geruri extreme. Acestea sunt pedepsele Atolputernicului, pentru păcatele omenirii. În timp ce frigul se menține atât de mult timp, civilizația este dificil de menținut. Vom asculta un om care a pătruns aceste discontinuități, pentru a ne aduce informații privind chestiuni îndepărtate care ne preocupă azi. În mod special acestea se referă la relația noastră cu acele bestii, pe care Atolputernicul ni le-a trimis să ne pedepsească, phagorii. Vă rog, domnilor, să-l ascultați cu atenție pe savantul Sartorilvrash.

Stabe aplauze de complezență făcură înconjurul pajiștii. Pentru toată lumea, muzica și poveștile erau de preferat efortului intelectual.

Când aplauzele se slinseră, Sartorilvrash înaintă. Deși își netezea mustățile cu un gest familiar și arunca priviri furie în stânga și în dreapta, nu părea nervos. Alături de el era Odi Jeseratabhar, într-un chagirack înflorat. Ea se restabilise după rănilor provocate de assalassi și se mișca cu repeziciune. În privire rămăsese o mare parte din aroganța uskuli, cu care studia adunarea. Expresia ei se îmblânzi când îl privi pe Sartorilvrash.

Acasia din urmă purta o pălărie de în pentru a-și acoperi chelia. Ducea câteva cărți, pe care le așeză cu grijă pe masă înainte de a vorbi. Calmul magistral cu care începu nu trăda nimic din consternarea pe care avea s-o provoace.

— Sunt recunoscător Majestății Sale, regele Sayren Stund, pentru a-mi fi acordat adăpost la Curtea din Oldorando. De-a lungul vieții mele, vicisitudini au fost din belșug și până și aici nu pot scăpa de necazuri, din partea celor care sunt inamici științei. Și mult prea des, cei care urăsc învățătura sunt chiar acei oameni pe care ar trebui să ne bazăm să o sprijine. Timp de mulți ani am servit drept cancelar regelui VarpalAnganol și mai târziu fiului său, care îndrăznește să fie prezent aici, în ciuda întâlnirii sale cu justiția, din această dimineață. De către el am fost nedrept concediat. În timpul anilor petrecuți în Malrassyl, am realizat un studiu asupra lumii noastre, intitulat "Alfabetul istoriei și naturii", în care am încercat să fac distincție între mit și realitate. Și referitor la acest subiect voi vorbi acum. Când am fost concediat, toate hărțile au fost erse cu cruzime și munca mea de o viață distrusă. Știința pe care o port în mințile mele nu a fost distrusă. Cu ea, cu descoperirile mele de atunci încoace și mai ales cu ajutorul doamnei de lângă mine, Odi Jeseratabhar, Preot Militar Amiral al fletei sibornaleze, am reușit să înțeleg ceea ce anterior era un mister. În special unul din mistere. Un mister cosmologic care-și pune amprenta pe viața noastră de toate zilele. Fiți răbdători cu mine, chiar dacă este cald, pentru că voi fi cât de scurt posibil, deși mi se reproșează că nu-mi stă în obicei.

Răse și privi în jur. Toți erau atenți, fie cu adevărat, fie prefăcându-se. Încurajat, își începu argumentația.

— Sper că nu voi ofensa pe nimeni prin ceea ce voi spune. Vorbesc cu credința că oamenii iubesc adevărul, mai mult decât orice. Suntem alături de absorbii de grijiile noastre

omenești, încăl rareori ne dăm seama de marile transformări ale planetei în jurul nostru. Acestea sunt mult mai uimitoare decât am putea crede. Peste tot abundă viața. În orice anolimp, viața din aer sau de pe sol se întinde pretutindeni, de la un pol la altul. Cirezi nesfârșite de flambregi, fiecare cireadă numărând milioane de animale, străbat neîncetat vastul continent Sibornal. O asemenea imagine este de neuitat. De unde vin aceste animale? De călă vreme sunt acolo? Nu avem răspunsul la aceste întrebări. Putem doar să rămănem muți de uimire. Secretele antichității pot fi dezvăluite numai dacă încelăm să ne lemem. Dacă toți regii ar avea înțelepciunea lui Sayren Stund.

Se înclină în direcția regelui din Oldorando, care îi răspunse printr-un zâmbet, neprevenit de ceea ce urma. Se auziră aplauze izolate.

— În timp ce viața se desfășura liniștită la Curtea din Matrassyl, am fost privilegiat să mă bucur se compania reginei Myrdeminggala, numită de supușii ei Regina Reginelor — numai pentru că nu o cunoșteau pe regina Bathkaarnet-she, desigur — și a fiicei sale, TatromanAdala. Tatro avea o colecție de povești pe care i le citeam. Chiar dacă toate hărțile mi-au fost distruse, după cum v-am spus, poveștile lui Tatro nu au fost distruse, nici măcar atunci când crudul său tată a izgonit-o pe coastă. Avem aici o copie a cărții lui Tatro.

Acestea fiind spuse, Odi ridică solemn micuța carte, pentru a fi văzută de toți.

— În cartea de povești a lui Tatro, există una numită "Ochiul de argint". Am citit-o de multe ori, până să-i percep sensurile ascunse. Numai după ce am călătorit, am putut să prind adevăratul ei tălc. Poate din cauză că turmele de flambregi mi-au amintit de primitivii ancipitali.

Până aici, expunerea lui Sartorilvrash, eliberată de vechea lui pedanterie, fusese audiată cu indiferență. Mulți dintre cei înliși pe pajiște erau organizatori ai prigoanelor, cu o ură înăscută față de phagori; la cuvântul "ancipitali" își arătară interesul.

— Există un ancipital în povestea "ochiului de argint". Ancipitalul respectiv este o gillolă. Rotul ei este de sfātuitor al unui rege. Într-o țară mitologică, Ponpl. Ei bine, nu chiar atât de mitologică: Ponpl, acum numită Ponipol, există încă la vest de munții Barrier. Gillola îi este superioară regelui și îi furnizează înțelepciunea prin care conduce. El depinde de ea precum fiul de mamă. La sfârșitul poveștii, regele o ucide pe gillolă. "Ochiul de argint" este un corp asemănător unui soare, însă argintiu, și

strălucind numai noaptea. Ca o stea apropiată, fără căldură. Când gillota este măcelărită, "ochiul de argint" pleacă și este pierdut pe vecie. Ce înseamnă toate acestea? m-am întrebat. Unde este sensul poveștii?

Se plimba pe podium, smucindu-și umerii și indicând spre asistență, în nerăbdarea lui de a spune povestea.

— Cheia misterului am găsit-o când mă afluam pe o navă uskuli. Această navă era ancorată în strămtorile Cadmer. Odi, doamna de lângă mine, și cu mine, am acostat pe insula Gleeal, unde am reușit să capturăm o gillotă sălbatică cu blana neagră. Femelele ancipitale au o menstruație de o zi, ca preludiu la ciclul estral, când intră în călduri. Din cauza prejudecăților mele împotriva acestei specii, nu am nici o cunoștință despre limba Ancipitală Nativă și nici de Hurdhu, dar atunci am desoperit că gillota folosea pentru menstruație cuvântul "Tennhrr". Aici era cheia! Scuzăți-mă, dacă asemenea subiecte sunt dezgustătoare. În studiile mele, toate distruse de regele JandolAnganol, am remarcat că până și phagorii păstrează una sau două legende. Cu greu ne-am așteptat ca acestea să aibă un sens. Există o legendă care spune că Helliconia a avut odată o soră, care se rotea în jurul nostru, așa cum Balalix se rotește în jurul lui Freyr. Această planetă soră s-a îndepărtat când a sosit Freyr și s-a născut omenirea. Așa spune legenda. Și numele pentru planeta fugară este în Nativă "T'Sehn-Hrr". Oare cei doi termeni să fie de fapt același cuvânt? Această a fost întrebarea pe care mi-am pus-o. Tennhrr al unei gillote se petrece de zece ori în timpul unui An Mic — la fiecare șase săptămâni. De aici putem conchide că acești ochi ceresc sau lună servea ca un mecanism de măsurare a timpului pentru cicluri. Dar oare luna "T'Sehn-Hrr", presupunând că a existat, încercuia Helliconia complet la fiecare șase săptămâni? Cum să verificăm ceva ce s-a întâmplat cu atâta vreme în urmă, încât istoria omenească nu o menționează? Răspunsul este în povestea lui Talro. Povestea ei spune că "ochiul de argint" din cer se deschidea și se închidea. Posibil că aceasta înseamnă că se mărea și se micșora, în raport cu distanța, așa cum face Freyr. Devenea larg deschis, sau plin, de zece ori într-un an. Asta era. De zece ori. Presele jocului se potriveau. Înțelegeți concluzia de nelăgăduit la care am ajuns?

Privind auditoriul, Sartorilvrash văzu că într-adevăr mulți nu înțeleseseră. Așteptau politicoși ca el să termine.

Își surprinse vocea ridicându-se într-un strigăt.

— Această lume a noastră a avut odată o lună, o lună de

argint, care s-a pierdut în momentul unor tulburări în ceruri. A plecat, nu știm încă în ce fel. Luna se numea T'Sehn-Hrr — și acesta este un nume phegorian.

Își privi notițele și se sfătui scurt cu Odi, în timp ce ascultătorii se egitau. Își concluzionează discursul, având în voce o notă de asprime.

— De ce să aibă luna un nume ancipital? De ce nu există nici o mențiune a oamenilor asupra acestui corp ceresc pierdut? Răspunsul ne conduce în cețurile și vremurile tulburi din antichitate. Pentru că atunci când am privit în jur, am găsit acea lună care lipsea. Nu în cer, dar strălucind înaintea noastră în fiecare zi. Cum este împărțit calendarul nostru? Opt zile într-o săptămână, șase săptămâni într-o decadă, zece decade într-un an de patru sute optzeci de zile... Nu ne-am pus problema niciodată. Nu ne-am întrebat de ce o decadă este numită decadă, pentru că sunt zece într-un an. Dar aceasta nu este totul. Cuvântul nostru "decadă", *lenner*, comemorează timpul când "ochiul de arginț" era deschis și luna era plină. Se numește așa deoarece omenirea a adoptat cuvântul phagorian *Tennhrr*. Decadă este *Tennhrr* și T'Sehn-Hrr.

Murmurul mulțimii era puternic. Sayren Stund era vizibil stânjenit. Dar Sartorilvrash arăta cartea de povești și ceru lăcere. Era atât de absorbit, încât nu văzu capcana ce se deschidea în fața lui.

— Ascultați concluziile, prieteni. Aici, printre voi, se află regele JandolAnganol — și el trebuie să audă adevărul, ca și voi — care de multă vreme încurajează aceste ființe periculoase să respire în teritoriile sale.

Însă nimeni nu era interesat de JandolAnganol în acest moment. Fețele lor mânioase se întoarseră către Sartorilvrash.

— Concluzia este clară. Rasa ancipitală, căreia îi putem atribui multe din problemele noastre omenești de-a lungul epocilor, nu este o rasă de noi invadatori, cum sunt driații. Nu. Este o rasă veche. Odată, acoperea Helliconia, așa cum flambregii acoperă regiunile circumpolare. Phagorii nu s-au născut în timpul ultimei Iernii-Weyr, cum spun sibornalezii. Nu. Acea poveste se bazează pe ignoranță. Povestea adevărată, povestea lui Tatro, spune adevărul. *Phagorii au precedat omenirea*. Au existat în Helliconia, înainte de apariția lui Freyr, și posibil mult mai înainte. Omenirea a venit mai târziu. Omenirea depindea de phagori. Ea a învățat limbajul de la phegori și încă folosește cuvintele lor. "Khmir" este cuvântul în Nativă pentru "rut". "Helliconia" este ea însăși un vechi cuvânt ancipital.

JandolAnganol își regăsi vocea în cele din urmă. Cuvântarea era un atac sălbatic asupra sensibilităților sale religioase, încât rămăsese ce într-o transă, cu gura deschisă, mai degrebă semănând cu un pește decât cu un vuitur.

— Minciună, erezie, blasfemie! țipă el. Strigătul de blasfemie fu preluat de alte voci, însă Sayren Stund ordonase gărzii sale să aibă grijă ca JandolAnganol să nu provoace întreruperi. Oamenii solizi îl înconjurară și întâlniră căpitanii lui JandolAnganol cu săbiile trase. Se încinse o luptă

Sartorilvrash își ridică vocea.

— Acum vă puteți vedea marea diminuează de adevăr. Phagorii au precedat omenirea. Phagorii au fost rasa dominantă pe planeta noastră, și probabil i-au tratat pe strămoșii noștri ca pe animale, până când ne-am răsculat împotriva lor.

— Lăsați-l să vorbească. Cine îndrăznește să spună că omul greșește? vorbi tremurând regina Bathkaarnet-she. Soțul ei o lovi peste gură.

Rumoarea din rândurile auditoriului crescuse. Oamenii se ridicară în picioare țipând, sau îngenuncheară, rugându-se. Alte gărzi sosiră la fața locului, în timp ce câteva doamne de la Curte încercau să scape. O încăierare se încinsese în jurul lui JandolAnganol. Prima piatră fu aruncată în Sartorilvrash. Agitându-și pumnul, continuă să vorbească.

În acea îmbulzeală de la Curte, acum dominată de fure, era un singur observator calm, emisarul Alam Esomberr. Se detașase de drama omenească. Incapabil să fie adânc mișcat de evenimente, nu putea lua decât partea amuzantă a lor.

Cei de pe Pământ, îndepărtați în timp și spațiu, urmăreau scena de pe pajiștea regelui Sayren Stund cu mai puțină detașare. Ei știau că Sartorilvrash, în general, spunea adevărul, chiar dacă detaliile acestuia erau uneori incorecte. Știau de asemenea, că oamenii nu iubeau adevărul mai presus de orice, cum spusese el. Pentru adevăr trebuia să fie continuu o luptă, pentru că era în mod constant ascuns. Adevărul putea fi pierdut ca și "ochiul de argint", și să nu mai fie văzut niciodată.

Când T'Sehn-Hrr plecase, nici o ființă omenească nu fusese martoră la eveniment.

Cosmologii de pe Avernus și de pe Pământ reconstituiseră faptele, și considerau că le-au înțeles. În timpul marilor transformări care se abătuseră asupra sistemului, cu opt milioane de ani pământeni înainte, forțele gravitaționale ale stelei numite acum Frayr, cu o masă de paisprezece virgulă opt ori

mai marea ca a Soarelui, o smulseseră pe T'Sehn-Hrr din atracția Helliconiei.

Calcululele indicau că T'Sehn-Hrr avusese o rază de o mie două sute cincizeci și doi de kilometri, față de cea a Helliconiei, de șapte mii șapte sute douăzeci și trei de kilometri. Era îndoielnic faptul că satelitul ar fi fost capabil să înfrăină viața.

Ceea ce era sigur, era că întâmplările acelei epoci au fost atât de aproape de catastrofă, încât rămăseseră întipărite în mințile eotemporale ale phagorilor. Regele căzuse asupra lor și nimeni nu uitase asta.

Mult mai impresionant pentru mințile omenești era modul în care viața pe Helliconia razistase chiar cu pierderea lunii sale și cu evenimentele cosmice care provocaseră acaa pierdere.

— Da, știu. Aceasta sună a sacrilegiu și pentru asta Imi pare rău, strigă Sartorivrrash, în timp ce Ōdi veni mai aproape de el și zgomolul creșcu. Ceea ce este adevărat trebuie spus și ascultat. Phagorii au fost odată rasa dominantă și vor deveni din nou dacă li se îngăduie să trăiască. Experiențele pe care le-am dirijat arată că, după credința mea, și noi am fost animale. Divinitățile genetice au făcut ca omenirea să se tragă din Ceilalți, care erau animalele domestice ale ancipitalilor înainte de evoluție. Omenirea s-a dezvoltat din Ceilalți așa cum phagorii s-au dezvoltat din flambregi. Deoarece phagorii s-au dezvoltat din flambregi, ar putea din nou acoperi lumea într-o zi. Ei așteaptă încă, sălbatici, cu kaidawșii, în înălțimile Nktryht, să coboare pentru răzbunare. Ei ne vor îndepărta. Vă previn. Intensificați prigoana. Ancipitalii trebuie șterși de pe fața pământului vara, când omenirea este puternică. Atunci când vine iarna, sălbatici kaidawși se vor întoarce! Iată cuvântul meu final: nu trebuie să ne risipim energia luptând între noi. Ar trebui să luptăm cu dușmanul mai vechi — și cu acei oameni care-i protejează!

Însă oamenii deja se luptau între ei. Cei mai religioși membri ai auditoriului erau deseori și cei mai favorabili prigoanelor, ca și Crispan Mornu. În fața lor era un om din afară care le ofensa cele mai adâci principii religioase, și totuși încurajându-le instinctele violente. Primul care aruncă piatra fu atacat de vecinul său. Proiectilele zburau prin loată grădina. Curând, primul pumnal mușcă în carne. Un om alerga printre straturile de flori, sângerând, și căzu pe burtă. Femeile țipară. Lupta se generaliză în timp ce temperamentele se încingeau. Încercarea eșuase.

În timp ce Alam Esomberr pleacă în lăcere, o istorie în miniatură a ostilităților de război era pusă în scenă pe pajiștea palatului.

Cauza principală a tulburărilor privi în jur înspăimântat. Era dincolo de orice închipuire modul cum oamenii puteau răspunde științei. Sfinți idioți! O piatră în zbor îl lovi peste gură, iar el leșină.

Odi Jeseretabhar se aruncă asupra lui plângând și încercând să-l ferească de alie pietre.

Fu dată la o parte de un grup de călugări tineri, care li dădură câțiva pumni și apoi începură să-l bată pe ex-cancelarul doborât. Ei refuzau să audă numele lui Akhanaba profanal.

Crispan Mornu, temându-se că lucrurile vor scăpa de sub control, păși înainte și-și ridică brațele, deschizând aripile negre ale mantiei sale. Această fu sfâșiată de o sabie. Odi se întoarse și începu să fugă; veșmintele ei fură apucate de o femeie pe lângă care trecu și în momentul următor se lupta pentru propria viață, în mijlocul a douăsprezece femei furioase.

Rumoarea crescuse, o rumoare care, înainte de a trece o oră, avea să se împrăștiie în tot orașul. Intențional chiar, călugării împrăștia rumoarea. În scurt timp ieșiră pătați de sânge din incinta palatului, purtând deasupra capetelor trupurile zdrobite ale lui Sartorilvrash și al prietenei sale sibornaleze, strigând în timp ce înaintau: "Blastemia s-a sfârșit! Trăiască Akhanaba!"

După luptele din grădină, se împrășliară pe străzi cu și mai multe încăierări, în timp ce trupurile moarte erau purtate în jos pe Calea Wozen, în final fiind aruncate la câini. Apoi se lăsă o veritabilă tăcere. Chiar și Prima Gardă Phagoriană din parc, părea să așlepe.

Planul lui Sayren Stund își greșise teribil ținta.

Sartorilvrash intenționase numai să se răzbune pe ex-stăpânul său și să fie măcelărită Prima Gardă Phagoriană. Acesta a fost scopul lui conștient. Dragostea lui pentru știință, ca pentru sine însuși, ura sa față de tovarășii săi oameni, îl trădaseră. Nu reușise să-și înțeleagă auditoriul. Ca rezultat, credința religioasă a fost pusă în fața unei crize intolerabile și asta chiar în ziua dinainte ca Împăratul Sfântului Pannoval, Marele C'Sarr Kilandar al IX-lea, să sosească în Oldorando, să împărtășească balsamul lui Akhanaba asupra credincioșilor.

Cele mai puternice cuvinte sunt cele ale martirilor morți. Călugării, fără voie, propagaseră ereziile lui Sartorilvrash, care găsiră terenul pregătit pentru a rodi. În câteva zile, călugării

Înșiși fură supuși atacurilor. Ceea ce mânase mulțimea cu o asemenea furie fusese un aspect al descoperirilor, la care însuși Sartorilvrash fusese orb. Ascultătorii lui făcură o legătură, cu ajutorul credinței lor, pe care Sartorilvrash fusese incapabil să o facă, cu simpatiile sale limitate.

Înțeleseseră că zvonul, multă vreme înăbușit de biserică, li se înfățișa acum gol-goluț. Întreaga înțelepciune a lumii a existat întotdeauna. Akhanaba era — și ei înșiși, și tații lor înainte de ei, își petrecuseră viețile adorând — un phagor. Se rugaseră chiar la animalul pe care îl persecutau. "Să nu înrebați dacă sunt un om, sau un animal, sau o piatră", spunea scriptura. Acum confortabila enigmă devenea un fapt banal. Natura zeului lor preamărit, zeul care asigură unitatea sistemului politic, era ancipitală.

Pe care să-l nege acum oamenii pentru a-și face viețile mai suportabile? Adevărul intolerabil? Sau religia lor intolerabilă?

Până și servitorii de la palat își neglijaseră îndatoririle întrebându-se unii pe alții: "Suntem oare sclavii unor sclavi?". Asupra stăpânilor lor se abătuse o criză spirituală. Aceștia luaseră ca alare faptul că ei erau stăpânii propriei lor lumi. Brusc, planeta devenise un alt loc — un loc unde erau noi veniți, de un nivel inferior.

Avură loc dezbateri înflăcărâte. Mulți dintre cei credincioși înlăturară în întregime ipotezele lui Sartorilvrash, dornici de a le nega, ca fiind pline de minciuni. Dar, ca întotdeauna în asemenea situații, au fost și alții care le-au susținut și apoi au aderat la ele, și chiar au pretins că știuseră adevărul în acest timp. Tulburarea creșcu.

Sayren Slund avea în credința lui un substrat practic, ce nu era pentru el acel lucru viu, care era pentru JandolAnganol. Îi păsa de ea numai pentru că era uleiul care-i ungea cârmuirea. Și deodată totul era sub semnul întrebării. Nefericitul rege al Oldorando-ului își petrecu tot restul după-amiezii închis în apartamentele soției sale cu ciocârlile ciripind în jurul capului. Din când în când o trimitea pe Bathkaarnet-she afară, pentru a încerca să descopere unde era Milua Tal, sau să primească mesaje care vorbeau despre magazine sparte și lupte ce se țineau în cele mai vechi mănăstiri.

— Nu avem soldați, plângea Sayren Slund.

— Și nici credință, spuse soția sa cu oarecare satisfacție. Ai nevoie de amândouă ca să menții ordinea în acest oraș.

— Și presupun că JandolAnganol a reușit să scape de a fi ucis. Ar fi trebuit să fi rămas pentru execuția fiului său.

Acest gând îl înveseli, până la sosirea lui Crispan Mornu, seara. Acesta se aplecă în feța suveranului și spuse:

— Dacă am analizat corect situația confuză, Majestatea Ta, deznodământul s-a îndepărtat de JandolAnganol. Acum ne amenință propria noastră credință. Trebuie să sperăm că această cuvântare va fi în curând uitată. Oamenii nu pot îndura multă vreme să gândească despre ei înșiși ca fiind mai prejos decât brutele de phagori. Ar fi timpul oportun să ne asigurăm că JandolAnganol este cu desăvârșire îndepărtat din preocupările noastre. În legea canonică, el rămâne nedivorțat și în această dimineață am expus pretențiile lui, așa cum sunt. El este o forță irosită. De aceea trebuie să-l izgonim din oraș, înainte ca el să poată vorbi cu Sfântul C'Sarr — poate prin intermediul trimisului Esomberr sau prin Ulbobeg. C'Sarr-ul va trebui să facă față unei chestiuni mult mai largi, problema unei crize spirituale. Problema căsătoriei fiicei tale este de asemenea posibil de aranjat, cu o înțelegere potrivită între părți.

— Oh, știu eu încotro bați, Crispan, ciripi Bathkaarnet-she.

Mornu, în maniera sa ocolită, îi amintise Majestății Sale că Milua Tal trebuia să fie repede căsătorită cu prințul Taynth Indredd al Pannoal-ului; în acest mod putea fi stabilită o constrângere religioasă mai pronunțată asupra Oldorando-ului.

Crispan Mornu nu păru a fi auzit remarca reginei.

— Ce veți face, Majestate?

— Oh, cred că o să fac o baie...

Crispan Mornu scoase un plic din buzunarele veșmântului și îl tunecă

— Raportul din această săptămână de la Matrassyl sugerează că o serie de probleme vor ajunge în scurt timp la punctul culminant. Unndreid Ciocanul, fiagelul Mordriat-ului, a murit căzând de pe hoxney în timpul unei ambuscade. În timp ce el amenința Borlien-ul, în capitală a fost păstrată unitatea. Acum cu Unndreid mort și cu JandolAnganol plecat...

Lăsa propoziția în suspensie și zâmbi tăios.

— Oferă-i lui Jandol Anganol o navă rapidă, Majestate — două dacă este nevoie — pentru a coborî, el și cu garda lui phagoriană, pe Valvoral, cât de repede este posibil. Poate va accepta. Grăbește-l, spunându-i că ne confruntăm cu o situație pe care nu o putem controla și că prețioasele sale bestii trebuie să fie îndepărtate, altfel vor fi masacrate. Se mândrește că se adaptează circumstanțelor. Vom avea grijă ca într-adevăr să plece.

Sayren Slund își șterse fruntea și cântări problema.

— JandolAnganol nu va accepta niciodată un asemenea sfat din partea mea. Pune-i pe prietenii lui să o facă.

— Prietenii lui?

— Da, da, prietenii lui din Pannoval, Alam Esomberr și acel demn de dispreț Guaddi Ulbobeg. Convoacă-i în timp ce voi face o baie. Adresându-se soției sale, întrebă:

— Vrei să vii, să le bucuri de o priveliște voluptuoasă, draga mea?

Gloata era în acțiune. Adunarea ei putea fi urmărită de pe Avernus. Oldorando era plin de mâini trândave. Beletele erau întoldeauna binevenite. Ieșeau din taverne, unde se ocupau de treburi inofensive. Își încuiau magazinele și puneau mâna pe ciomege. Răsăriră peste tot în jurul bisericilor, unde se rugaseră. Soseau dinspre hanuri și alte locuri de cazare, dinspre locurile sfinte. Numai să participe și ei la ceea ce se petrecea.

Cățiva ticăloși spusese că erau inferiori phagonilor. Acestea au fost cuvintele care i-au împins la luptă. Unde era ticălosul? Poate că era nemernicul de colo, care stă și vorbește...

Mulți spectatori de pe Avernus priviră gâlceava și pretextul pentru gâlceavă cu dispreț. Alții, care reflectară mai adânc, văzură și un alt aspect. Cât de absurdă, cât de primitivă ar fi fost chestiunea adusă în discuție de Sartorilvrash, avea o paralelă la bordul Stației de Observare Terestră — și nu dezlănțuirile aveau s-o rezolve.

"Credință: tranzitorie". Așa se spune în tratatul "Asupra prelungirii unui anotimp helliconian dincolo de durata unei vieți omeneste". Credința în progresul tehnologic care inspirase construirea lui Avernus, devenise peste generații o capcană pentru cei de la bordul ei, așa cum aderarea la cradînța numită Akhanabaism devenise o capcană.

Într-un mutism introspectiv, cei care conduceau Avernus nu văzură nici o scăpare din capcană. Se temeau de schimbarea de care aveau nevoie cel mai mult. Chiar dacă atitudinea lor era îngăduitoare față de nespălații ce alergau pe strada Goose și pe Calea Wozen, aceștia aveau o speranță legată de cei de deasupra lor. Încălzit de bătaie și băutură, un om de pe strada Goose își putea folosi pumnii sau putea striga în fața catedralei. Poate că era derutat, însă nu îndura golul pe care sfătuitoarii celor șase familii îl înduraseră. Cradînța: tranzitorie. Era adevărat. Cradînța murise pe Avernus, lăsând în locul ei disperarea.

Indivizii disperă, dar nu și popoarele. Chiar atunci când cei tineri priveau în jos și transmiteau plictisiți către Pământ scene de confuzie care păreau să reflecte propria lor zădărnici, o altă facțiune, mai îndrăzneală, se forma pe stație.

Această facțiune se autointitulase Aganippers. Membrii ei erau tineri și temerari. Șiau că nu aveau nici o șansă să se întoarcă pe Pământ, sau — cum demonstrase recentul exemplu al lui Billy Xiao Pin — să trăiască pe Helliconia. Dar pe Aganip exista o șansă pentru ei. Evitând lentilele care-i priveau permanent, își acumulaseră provizii și își însușiseră un vehicul, care să-i transporte pe planeta pustie. În inimele lor speranța era tot atât de luminoasă ca și a celor de pe strada Goose.

Seara, se răcorea treptat. Avu loc un alt cutremur, însă trecu aproape neobservat, în mijlocul agitației generale.

Calmat și revigorat după baie, bine hrănit, regele Sayren Stund era în dispoziție de a-l primi pe Alam Esomberr și pe Guaddl Ulbobeg. Se așezase confortabil pe o cenapea și își chemase soția la spatele său, pentru a constitui împreună un tablou atractiv, în fața celor doi oameni. Fură îndeplinite toate formalitățile de protocol, iar o sclavă turnă vin în paharele deja răcite cu gheață Lordryadry.

Guaddl Ulbobeg purta o eșarfă eclesiastică, deasupra unei mantii ușoare. Intră fără tregere de inimă și nu păru mai degajat văzându-l pe Crispen Mornu. Își simțea poziția amenințată și o arăta într-o manieră nervoasă.

Dimpotrivă, Alam Esomberr era excesiv de vesel. Era îmbrăcat în haine imaculate, ca de obicei. Se apropie de cenapea regelui și sărută mâinile Majestăților Lor cu aerul unui individ imun la microbi.

— Ei bine, Sire, chiar că ne-ai prezentat un spectacol în această după-amiază, cum ai promis. Felicitările mele. Cât de iscusit a vorbit bătrânul și pollogarul tău ateu! Desigur, credința noastră este numai întărită de îndoială. Și lotuși, ce amuzantă înfiorătură a lucrurilor a fost faptul că detestatul rege JandolAnganol — iubitorul phagonilor, care chiar în dimineața aceasta a fost judecat, fiindu-i în joc viața — s-a dezvăluit a fi un eroic protector a copiilor Domnului.

Râse încântat și se înclină către sfătuitorul Mornu.

— Este o blasfemie, spuse Crispan Mornu, cu vocea lui cea mai înlunecată.

Esomberr dădu din cap zâmbind.

— Acum acel zeu are o nouă definiție; cu siguranță că și

blasfemia are una. Erezia zilei de ieri, Sire, este acceptată azi ce fiind calea adevărului, pe care trebuie s-o preamărim cât putem...

— Nu ştim de ce eşti atât de vesel, se plânse Sayren Stund. Dar sper să profit puţin de umorul tău. Vreau să vă cer, a amândoi, o favoare. Femeie, mai serveşte vin.

— Vom face tot ce va dori Majestatea Ta, spuse Guaddi Ulbobeg privind speriat şi strângându-şi paharul.

Regele se ridică din poziţia sa înclinată, îşi mângâie stomacul şi spuse cu o notă pompoasă:

— Vă voi oferi mijloacele necesare cu care să-l convingeţi pe JandolAnganol să părăsească imediat regatul nostru, înainte de a o induce în eroare pe biala mea fiică, Milua Ta, cu această căsătorie.

Esomberr şi Guaddi Ulbobeg se priviră reciproc.

— Ei? spuse regele.

— Sire... spuse Esomberr, şi începu să-şi răsucescă un smoc de păr de pe ceafă, treabă ce necesita ca privirile să-i fie alinile pe podea.

Guaddi Ulbobeg îşi dresе vocea şi, după ce reflectă încă o dată, îşi curăţi din nou gâtul.

— Mă pot oare aventura să întreb pe Majestatea Ta dacă ţi-ai văzut de curând fiice?

— Cât din partea mea, Sire, sunt în întregime în puterea regelui Bortien-ului, adăugă Esomberr, făcându-şi încă de lucru. Datorită unei indiscreţii trecute, din partea mea, Sire. O indiscreţie în privinţa Reginei Reginelor, lucru de neiertat. Aşa că, atunci când regele Bortien-ului a venit la noi în această după amiază, căutând ajutorul nostru, ne-am simţit obligaţi...

De vreme ce el lăsa propoziţia în aer, în timp ce cerceta chipul lui Sayren Stund, Ulbobeg continuă:

— Eu fiind episcop al Casei Sfântului C'Sarr al Pannoal-ului, Sire, şi de aceea împuternicit să acţionez în locul Sfinţiei Sale, în anumite probleme ce privesc Biserica..

— Şi eu, spuse Esomberr, încă având în păstrare o notă de divorţ, semnală de ex-regina MyrdemInggala, care trebuia înmănată C'Sarr-ului, sau unuia dintre reprezentanţii Casei Sale, cu decade în urmă — cu scuze pentru folosirea acestui cuvânt...

— Şi noi amândoi îngrijindu-ne, spuse Guaddi Ulbobeg cu uşurare în voce, să nu copleşim pe Sfinţia Sa cu prea multe funcţii în cursul vizitei de plăcere între naţiunile surori...

— Când vor exista probleme mult mai importante...

— Sau să o incomodăm pe Majestatea Voastră cu...

— Ajunge! strigă Sayren Stund. Spunați, odată! Ajunge cu amănările!

— Este exact ceea ce ne-am spus amândoi cu câteva ore mai devreme, fu de acord Esomberr, oferind adunării un zâmbet studiat, destule amănări — foarte bine spus, Majestate... De aceea, cu puterile ce ne-au fost încradințate de cei de deasupra noastră, am oficial o căsătorie între JandolAnganol și frumoasa la fiică, Milua Tal. A fost o ceremonie simplă, dar impresionantă, și am fi dorit să fie și Majestățile Voastre prezente.

Majestatea Sa căzu de pe canapea, se ridică în grabă și mugii:

— S-au căsătorit?

— Nu, Majestate, sunt căsătoriți, spuse Guaddi Ulbobeg. Eu, în absența Sfinției Sale, am prezidat ceremonia și am ascultat jurămintele lor.

— Iar eu am fost martor și am ținut inelele, spuse Esomberr. Au fost prezenți și câțiva din căpitani regelui Borlien-ului. Dar nu phegori. Pot să vă asigur de asta.

— Sunt căsătoriți? repelă Sayren Stund, privind sălbatic. Căzu în brațele soției sale.

— Amândoi dorim să vă felicităm, spuse Esomberr, cu o voce suavă. Suntem siguri că norocosul cuplu va fi foarte fericit.

Era seara zilei următoare. Ceața se risipise spre apus, iar stelele străluceau către est. Urmele unui magnific apus de Freyr se mai zăreau încă pe cerul vestic. Nu bătea vântul. Cutremurele, în schimb, erau frecvente.

Sfinția Sa C'Sarr-ul Kilandar al IX-lea sosise în Oldorando la prânz. Kilandar era un bătrân cu părul lung și alb, iar când ajunse la palat se retrase direct în pat, pentru a se reface după călătorie. În timp ce stătea înțins, câțiva oficiali și, în cele din urmă, regele Sayren Stund, într-o feroare a scuzelor, veniră să-i vorbească bătrânului despre dezordinea religioasă în care avea să găsească regatul Oldorando.

Sfinția Sa ascultă toate aceste lucruri. În înțelepciunea sa, declară că va ține o slujbă specială, la apusul lui Frayr — nu în Dom, ci în afara palatului — în timpul căreia se va adresa congregației și le va rezolva toate îndoielile. Zvonul degradant, că ancipitalii au fost o rasă veche și superioară, va fi înfățișat ca fiind absolut fals. Vocea ateilor nu va domina niciodată, cât timp ei va mai avea suflare.

Acest serviciu începuse acum. Bătrânul C'Sarr vorbi nobil. Nu lipseau decât doi oameni.

Erau împreună în pavilionul alb din Parcul Fluierătorului Orelor

Regele JandolAnganol, cu penileță și recunoștință, tocmai se rugase și se autoflagetase, și-și spăla sângele de pe spate cu ulcele de apă termală, turnate de o sclavă.

— Cum poți înfăptui o asemenea cruzime, soțul meu? exclamă Milua Tal, înrând prin surprindere. Era cu picioarele goale și purta un veșmânt alb și subțire, din salara. Din ce suntem făcuți, dacă nu din carne? Din ce altceva ți-ai dori să fii făcut?

— Există o diviziune, între carne și spirit, de care ambele trebuie să țină seama. Nu-ți voi cere să te supui la acelorași ritualuri, chiar dacă va trebui să înduri înclinațiile mele religioase.

— Dar trupul tău îmi este drag. Acum este și trupul meu, și dacă li mai faci rău, o să te ucid. Când o să dormi, mă voi așeza cu fundul pe fața ta și te voi sufoca! Îl îmbrățișă, egălându-se de el până când rochia ei se udă complet. El îndepărtă scleva și o sărută pe Milua.

— Trupul tău tânăr îmi este drag, dar sunt hotărât să nu mă bucur de tine truște până ce nu vei împlini zece ani.

— Oh, nu, Jan! Mai sunt încă cinci decade! Nu sunt un lucru chiar atât de fragil — te pot primi cu ușurință, vei vedea. Își presă chipul de floare pe fața lui.

— Cinci decade nu înseamnă muți, și nu ne va face nici un rău să așteptăm.

Se alămă de el și-l răsturnă în pal, luându-se în brațele lui, răzând între timp.

— Nu am de gând să aștept, nu vreau să aștept! Știu totul despre cum trebuie să fie o soție și ce trebuie să facă, și voi fi soția ta până la ultima particulă a ființei mele.

Începură să se sărute cu palimă. Apoi el o împinse la o parte, răzând.

— Tu, mică repezită, giuvaierul meu, tu, buchațelul meu de fiori de câmp. Vom aștepta până când împrejurările vor fi mai favorabile, și voi încheia pacea cu părinții tăi.

— Însă, de acum, împrejurările vor fi întotdeauna favorabile, se văicăria ea.

Pentru a-i distrege atenția, el spuse:

— Ascultă, am un mic cadou de nuntă pentru tine. Este aproape tot ce am aici. Voi revărsa daruri asupra ta când vom fi înapoi acesă, în Malrassyl.

Scoase din tunică ceasul cu trei cadrane și i-l dădu.

Cifrele spuneau:

07:31:15

18:21:90

19:24:40

Milua Tal îl luă și păru mai degrabă dezamăgită. Încercă să-l pună pe frunte, însă capetele brățării nu se întâlneau la ceafă.

— Unde trebuie să-l port?

— Ca brățară?

— Poate. Mulțumesc, Jan. Îl voi purta mai târziu. Aruncă ceasul jos și apoi, cu o mișcare bruscă, își scoase rochia udă.

— Acum mă poți inspecta, să vezi dacă ai să obții un preț bun.

El începu să se roage, însă, văzând-o dansând prin cameră, ochii nu voiau să se închidă. Zâmbea lascivă, văzând în ochii lui tresărirea khmir-ului. Alergă către ea, o prinse și o purtă în pat.

— Foarte bine, delicioasa mea Milua Tal. Aici începe viața noastră matrimonială.

După o oră, fură deranjați de un cutremur violent. Scândurile din jurul lor gemeau, micul lor felinar fu trântit pe podea. Patul scârțâia. Săriră în sus, goi, și simțiră dansul podelei.

— Să mergem afară? Cam joacă parcul, nu?

— Așteaptă un minut.

Cutremurul fu prelungit. Câinii urlau în oraș. Apoi se sfârși și se așternu o tăcere mormânlă.

În tăcerea aceea, gândurile mișunau ca larve prin capul regelui. Se gândea la jurămintele făcute — toate rupte. La oamenii pe care-i iubise — toți trădați. La speranțele pe care le-a întreținut — toate moarte. Nu putea găsi, în acea nemișcare absolută, nicăieri consolare, nici măcar în trupul uman, transpirat, de lângă el.

Ochii lui, cu privirea lor cenușie, se fixară asupra unui obiect de pe podea — ceasul pe care îl avusese odată BillishOwpin, articolul unei științe necunoscute, cere ținuse celea de-a lungul decadelor declinului lui.

Cu un strigăt turbat, sări și aruncă ceasul prin fereastra dinspre nord. Rămase apoi, gol, privind în van, ca și cum ar fi dorit ca obiectul să se întoarcă în mâna lui.

După un moment de teamă, Milua Tal i se alătură, lăsându-și mâna pe umărul lui. Fără vorbe, se aplecară peste fereastră, pentru a respira aerul răcoros.

O lumină stranie, albă, strălucea către nord, mărginind orizontul și copacii. Dansa fără zgomot, chiar în mijlocul orizontului.

— Pe toți zeii, ce se întâmplă? Întrebă JandolAnganol prinzând umerii slabi ai miresei sale.

— Nu te alarma, Jan. Sunt luminile cutremurului. Vor muri în curând. Le vedem adesea, după o scuturătură mai puternică. Este ca un fel de curcubeu al nopții.

— Nu-i așa că este lăcut? Își dădu seama că din partea Primei Gărzi Phegoriene nu se auzea nici un zgomot și brusc se năliniști.

— Aud ceva. Se repezi la fereastra opusă și țipă. Jandol! Privește! Palatul!

Alergă până lângă ea și privi. În partea cealaltă a Pieței Loylbryden, palatul era aprins. Întreaga fațadă din lemn era în flăcări, nori de fum roșlogolindu-se în sus, către stele.

— Probabil că a fost provocat de cutremur. Hai să mergem, să vedem cum îi putem ajuta. Repede, repede! Biala mea mamă! Vocea ei de porumbiță tremură.

Îngroziiți, cei doi se îmbrăcară și ieșiră. Nu erau phagori în parc, dar cum traversară piața, îi văzu.

Prima Gardă stătea înarmată, privind palatul în flăcări, păzindu-l. Priveau, fără să facă nici o mișcare, cum flăcările se înțețeau. Orașenii stăteau la distanță, uitându-se neajutorați, lănuți în șah de phagori.

JandolAnganol merse să rupă rândurile phagorilor, însă o lance îi bară drumul. Majorul phagor Ghhl Mlark Chzarn își salută conducătorul și vorbe:

— Tu nu poți face o apropiere mai aproape, sir, pentru că pericol. Noi am făcut o aducere de flăcări pentru toți Fiii lui Freyr în locul de biserică de sub pământ. Știința ajunge în sufletele noastre că regele tău și regele bisericii vor aduce ucidere la toți slujitorii tăi din gardă.

— Nu ai avut ordine în privința asta. Abia putea vorbi. L-ai ucis pe Akhanaba — zeul făurii după chipul vostru.

Creatura din fața lui, cu ochii roșietici, își puse pe cap o mână cu trei degele.

— Ordinele s-au format în noi. Făcut sosire de mult timp. Odată, acest loc izz vechiul Hrrm-Bhhrd Ydohk... încă spunere...

— L-au asasinat pe C'Sarr, pe Akhanaba... totu... totu. Abia putu auzi ce spunea ancipitalul, pentru că Milua Tal se prinsese de mâna lui și țipa cât o țineau puterile:

— Mama mea, mama mea, biala mea mamă!

— Hrrm-Bhhrd Ydohk, odată loc vechi pentru felul ancipital. Nu dat la Fiii lui Freyr.

Nu reuși să înțeleagă. Împinse lancea, apoi își trase sabia.

— Lasă-mă să trec, maior Chzarn, sau te voi ucide.

Știa cât de nefolositoare erau amenințările. Chzarn spuse numai, fără nici o emoție:

— Nu mergi prin, Sire.

— Tu ești zeul de foc, Jan — comandă-i să moară!

În timp ce țipa ca un papagal, îl zgâria, însă el nu se mișcă. Chzarn încercă să explice ceva și se luptă cu cuvintele, înainte de a reuși să spună:

— Vechiul Hrrm-Bhhrd Ydohk loc bun, sir. Cerul face cântec. Înainte Fii ai lui Freyr în Hrl-Ichor Yhar. În timpul vechi al T'Sehn-Hrr.

— Este prezentul, prezentul! Trăim și murim în prezent, gillolă! Încercă să-și facă vânt, ca să treacă, însă nu putu s-o facă, în ciuda fetei ce țipa lângă el. Voința îi părăsi. Flăcările ardeau în pupilele ochilor lui îngustați.

Phégorul își continuă cu încăpățănare explicațiile, ca și cum ar fi fost un automat.

— Ancipitalji aici, sir, înainte Fiii lui Freyr. Înainte Freyr face lumină rea. Înainte T'Sehn-Hrr plece, Sire. Păcate vechi, Sire.

Sau poate spuse numai "lucruri vechi". În furia făcărilor, era imposibil de auzit ceva. Cu un mugel, o parte din acoperișul palatului cedă și o coloană de foc se ridică în cerul nopții. Stâlpii se prăbușiră spre piață.

Muțimea țipă la unison și se trase înapoi. Printre privitori era și AbathVasidol; se alârnase de brațul unui domn de la ambasada sibornaleză, în timp ce toată lumea se îndepărta de căldură.

— Sfântul C'Sarr... toate distruse, strigă JandolAnganol cu durere. Milua Tal își ascunsese chipul la pieptul lui Jandol și plângea. Toate distruse... toate distruse.

Nu făcu nici o încercare s-o liniștească pe fată, sau s-o dea la o parte. Nu însemna nimic pentru el. Flăcările îi devoraseră spiritul. În acel holocaust se consumaseră ambițiile lui — toate ambițiile fuseseră cuprinse de foc. Ar fi putut fi stăpânul Oldorando-ului ca și al Bortien-ului, dar în acea neîncetată întorsătură a lucrurilor în opusul lor, acea padepsitoare enantiodromie cere preschimbare un zeu într-un phagor, el nu mai avea nici o dorință de a conduce.

Phagorii lui îi aduseseră un triumf în care văzuse păcatele vechi, lucrurile vechi. Gândurile îi zburară la MyrdemInggala; dar vara ei și a lui era pe sfârșite, și acest mare rug al dușmanilor săi era semnalul loamnei sale.

— Totul distrus, spuse el lare.

Un chip se apropie de ei, mișcându-se cu eleganță printre șirurile de phagori, sosind aproape ca într-o plimbare, la timp ce să remarce:

— Nu chiar tot, mă bucur s-o spun.

În ciuda încercării sale de arbora nepăsare, chipul său era palid și tremura vizibil.

— De vreme ce nu l-am adorat niciodată pe Aloi-pulernicul cu o fervoare exagerată, indiferent că este om sau phagor, m-am gândit să mă eschivez de la întâlnirea cu C'Sarr-ul asupra acestui subiect. Am fost teribil de norocos, după cum s-a dovedit. Asta să fie o lecție pentru tine, Majestatea Ta, să mergi la biserică mai rar în viitor.

Milua Tal își ridică ochii supărată și spuse:

— De ce nu pleci? Amândoi părinții mei sunt acolo.

Esomberr li făcu semn cu degetul.

— Trebuie să înveți să te supui împrejurărilor, așa cum pretinde că face soțul tău. Dacă părinții tăi au pierit — și aici bănuiesc că ai atins un adevăr profund — atunci hai să fiu eu primul care te felicită pentru a fi devenit regina atât a Borlien-ului cât și a Oldorando-ului. Mă aștept la ceva avantaje din parte ta, eu fiind instrumentul de bază în căsătoria voastră clandestină. Poate că nu voi deveni niciodată C'Sarr, dar voi știți amândoi că sfatul meu este bun. Sunt vesel chiar și în momente vitrege, ca acesta.

JandolAnganol își scutură capul. O luă pe Milua Tal pe după umeri și începu s-o îndepărteze de la locul incendiului.

— Nu putem face nimic. Și nici unul-doi phagori omorâți nu ar rezolva ceva. Vom aștepta până dimineață. În cinismul lui Esomberr, există un oarecare adevăr.

— Cinism? Întrebă Esomberr liniștit. Oare brutele lăle nu imită ce ai făcut tu cu myrdolorii? Nu este un cinism, oare, să profiți din asta? Brutele lăle te-au încoronat ca rege al Oldorando-ului.

Pe chipul regelui era înscris ceva ce Esomberr nu putea îndura să vadă.

— Dacă întreaga Curte a fost ștearsă de pe suprafața pământului, atunci ce poi face altceva decât să rămân, să-mi fac datoria, să am grijă ca succesiunea să fie legal continuată, în numele Miluei Tal? Oare voi găsi bucurie în această sarcină, Esomberr?

— Te vei supune circumstanțelor, sper. Ca și mine. Ce este bucuria?

Pleacă, prințesa Iremurând și trebuind să fie sprijinită.

— Altfel, aici va fi anarhie, sau Pannoval-ul va pune stăpânire, spuse regele după un timp. Indiferent dacă pentru a ne bucura, sau pentru a plânge, se pare că avem, într-adevăr, o șansă de a face ca regatele noastre să devină unul singur, puternic împotriva dușmanilor.

— Întoldeauna dușmanii! se văicări Mitua Tal către zeul ei învins. JandolAnganol se întoarse către Esomberr, cu o expresie de neîncrădere profundă.

— C'Sarr-ul însuși a pierit. C'Sarr-ul...

— Pradă intervenției divine, da. Dar mai am încă o veste pentru tine. Rege Sayren Stund s-ar putea să nu rămână în istorie ca cel mai înțelept monarh, dar a avut un impuls generos înainte de a pieri. Era probabil îmboidit de soacra la. Majestatea Sa nu se putea îndura să-l spânzure pe fiul ginerei lui său, și l-a eliberat, acum o oră și ceva. Poate ce un fel de dar de nuntă...

— L-a eliberat pe Robayday?

Frământările îl părăsiră un moment.

O altă parte din pelat cedă. Coloane înalte de lemn ardeau ce lumânările. Tot mai mulți locuitori ai Oldorando-ului se furișau înainte, pentru a se uita la fiăcări, știind că nu vor mai vedea niciodată așa ceva. Mulți, în inimile lor superstițioase, văzură în asta mult prevestitul sfârșit al lumii.

— L-am văzut pe băiat plecând liber. Sălbatic ce întoldeauna. Chiar și mai sălbatic. O săgeală lășnind dintr-un arc ar fi o comparație potrivită.

Lui JandolAnganol îi scăpă un oftat.

— Bietul băiat, de ce nu a venit la mine? Am sperat că în cele din urmă și-a pierdut ura față de mine.

— Acum stă, probebil la coadă, să sărute rănile mortului Sartorilvrash — formă foarte neigenică de amuzament.

— De ce n-a venit Rob la mine?...

Nu-i răspunse nimeni, însă JandolAnganol putu ghici: se ascunsese în pavilion cu Mitua Tal. Vor trebui să treacă multe decade până ce consecințele acestei zile să iasă în întregime la iveală, și va trebui să le supraviețuiască acestora.

Ca și cum i-ar fi ghicit gândurile, Esomberr spuse:

— Poți întreba ce intenționezi să faci cu faimoasa ta Gardă Phagoriană, care a comis această atrocitate?

Regele îi aruncă o privire lăioasă și continuă să se îndepărteze de incendiu.

— Poate că tu îmi vei spune cum ar putea rezolva vreodată omenirea problema ei cu phagorii, spuse el.

Epilog

Trupele de pe *Good Hope* și *Union* acoslară pe lărămul borlienez și mărșăluiră spre vest, către Gravabagalinien, sub conducerea lui Io Pasharatid.

Pe măsură ce forța înainta, Pasharatid aduna date privind dezordinea pe care urma să pună stăpânire în Matrassyl. Conștiința poporului se lreziise încet-încet, pe măsură ce digeraseră datele privind masacrarea myrdolatorilor. Regele se punea să nu mai fie binevenit la întoarcere.

În sufletul lui Pasharatid se născu un plan cu o asemenea convingere, încâl părea deja actual. O va lua pe Regina Reginelor; Gravabagalinien va cădea în fața lui și, la fel Matrassyl-ul o va accepta ca regină de bună voie. El va conduce în calitate de consort; din punct de vedere politic, el nu era un ambițios, nu foarte. Trecutul său, greșelile, dezamăgirile, dezonoarea, aveau să se sfârșească. O mică luptă, și lot ce își dorea va fi al lui.

Cercelașii raportară că sunt parapele în jurul palatului din lemn. Atacă la răsăritul lui Batalix, când cețurile se înlîneau peste unul: Trăgătorii săi avansară doi câte doi, cu carabinele pregătite, prolejați de o avangardă.

Un steag alb flutura din spatele baricadei. O figură îndesată ieși precaută. Pasharatid le făcu semn trupelor să se oprească, apoi păși înainte singur. Era mândru de curajul său, de căl de integru era. Se simțea cu adevărat un cuceritor.

Omulețul îndesat se apropie. Se opriră la nu mai mult de o țevă de pușcă unul de altul. Bardol CaraBansity vorbi. Întrebă de ce alacau soldații un palat aproape lipsit de apărare.

La care, Io Pasharatid răspunse mândru că el era un om de onoare. Cerea numai ca regina Myrdemİnggala să se predea, după care va părăsi palatul în pace.

CaraBansity făcu semnul sacru al cerului deasupra capului și fornăi răsunălor. Din nefericire, spuse el, Regina

Reginelor murise, ucisă de o săgeală trimisă de un agent al ex-soțului ei, regele JandolAnganol.

Pasharatid îi răspunse cu mânie că se îndoia de una ca asta.

— Privește singur! spuse CaraBansity.

Gesticulă către mare, lăcuită în lumina zorilor. Oameni lansau o corabie funerară peste ape.

Adevărat, lo Pasharatid punea vedea singur. Își părăsi oamenii și alergă către plajă. Patru oameni, cu capelele plecate, purtau un catafalc pe care era așezat un trup, între straluri de muselină albă. Marginile muselinei fluturau în briza ce creștea. Un buchel de flori era așezat deasupra trupului. O bătrână cu părul ieșind dintr-o alună de pe obraz plângea la marginea apei.

Cei patru oameni cărară catafalcul cu respect și-l duseră la bordul caravelei albe, cu numele *Vajabhar Prayer*. Flancurile avariate ale navei fuseseră reparate suficient de bine pentru o călătorie care nu-i implica pe cei vii. Așezară catafalcul sub catarg și se retraseră.

ScufBar, bătrânul majordom al reginei, îmbrăcat în negru, păși la bordul navei cu o lorță aprinsă. Se plecă adânc la corpul învâluit. Apoi dădu foc lemnului stivuit pe punte.

Când focul cuprinsese nava, aceasla începu să plutească ușor, afară din golf. Fumul se împrăștia peste ape.

Pasharatid își lăsă casca în nisip, ținând sălbatic la oamenii lui.

— În genunchi, ticăloșilor! Jos, și rugați-vă la Azoiaxic pentru sufletul acelei frumoase reginei! Regina este moartă, oh, Regina Reginelor este moartă!

CaraBansity zâmbea din când în când, în timp ce călărea un hoxney bun către Ottassol, înapoi la soția lui. A fost chiar deștept, și șiretlicul i-a reușit; atacul lui Pasharatid a fost evitat. Pe degelul mic de la mână dreaptă purta darul reginei, un inel cu o piatră albastră ca marea.

Regina părăsise Gravabagaliniien-ul cu numai câteva ore înainte de sosirea lui Pasharatid. Împreună cu ea mersese și generalul, sora lui, prințesa Tatro și o mână de slujitori. Se îndepărtaseră către nord-est, peste ținuturile fertile de loess ale Borlien-ului, către Matrassyl.

Peste tot pe unde treceau, țărani ieșeau din colibe — bărbați, femei și copii — și o binecuvântau pe Myrdemİnggala. Până și cei mai săraci dintre oameni se grăbeau să-i hrănească și să-i ajute cum puteau.

Inima reginei era plină. Însă nu mai era inima care fusese odată; căldura dispăruse din sentimentele ei. Poate, cu timpul, îl va accepta pe TolramKetinet. Asta rămânea de văzut. Trebuia, mai întâi, să-și găsească fiul și să-l consoleze. Alunci putea stabili viitorul.

Pasharalid rămăsese pe țărm multă vreme. O cireadă de căprioare venise pe plajă și devaslase linia fluxului, ignorându-i prezența.

Vasul funerar plutea pe mare, purtând trupul servitoarei, care murise în urma rănilor provocate de căderea unui buloiaș cu praf de pușcă. Flăcările se ridicau drept în sus, cu fumul cufundându-se printre valuri. Un scârțâit al lemnului ajunsese până la urechile lui Pasharalid.

Plânse, își trase lunica și se gândi la tot ceea ce nu se va petrece niciodată. Căzu în genunchi pe nisip, pentru încă o moarte, care avea să urmeze.

Animalele mării înconjuraseră nava în flăcări, înainte de a pleca. Abandonaseră apele de coastă și se îndreptaseră spre adâncuri. Mergând în legiuni bine organizate, înolară până unde nici un om nu ajunsese, pentru a se contopi cu sălbăcia lichidă a Helliconiei.

Anii trecură. Acea generație tumultoasă se stinsese, rând pe rând... La multă vreme după ce regina fu pierdută din vederea munitorilor, mult din ceea ce fusese nemuritor în ea călători în nemăsuratele întinderi ale spațiului și fu recepționat pe Pământ. Aici, acele trăsături și acel chip trăiră din nou. Suferințele ei, bucuriile, eșecurile, virtuțile, toate fură din nou invocate pentru oamenii de pe Pământ.

Pe Helliconia însăși, toate amintirile despre regină se pierdură, așa cum valurile se pierd pe plajă.

T'Sehn-Hrr strălucea deasupra. Lumina lunii era albastră. Chiar și ziua, când Balalix strălucea prin cețurile reci, lumina zilei era albastră. Totul se potrivea perfect cu rasa ancipilală. Temperaturile erau coborâte. Phagorii își țineau coarnele sus și nu aveau nevoie să se grăbească. Trăiau în munții Tropicali și în pădurile peninsulei Pegovin, din Hespagoral, în pace unii cu alții.

Când puii crescuseră și deveniseră adulți, blănurile lor deveniseră dese și negre. Sub acea blană înfrumusețată, erau foarte pulernici. Aruncau lănci primilve, care puteau ucide de la o distanță de nouăzeci de metri. Cu acele arme îi ucidău pe membrii altor specii, care le încălcau teritoriile.

Ei aveau alte arte. Focul era animalul lor preferat, Incarceral și domesticit. Călătoreau cu vetrele pe umeri. Datorită fiăcărilor izbunind din lespezile de piatră de pe umerii lor, grupurile de phagori puleau fi văzute de departe, coborând uneori coasta, să prindă pește.

Unelte din bronz nu erau deasupra posibilităților lor de înțelegere. Cu metalul se decorau; strălucirea caldă a bronzului pulea fi văzută în jurul focurilor fumegânde din peșteri. Stăpâneau olăritul suficient de bine ca să facă oale de pământ, adesea piclale, astfel încât uneori acelea semănau cu fructele pe care le mâncau. Acoperitori grosolane erau țesute din liane. Aveau darul limbajului. Masculii și gillotele mergeau la vânătoare împreună, sau își cultivau mizerabilele legume împreună, în zone distincte. Nu exista nici o ceartă între mascul și femelă.

Ancipitalii aveau animale domestice. Asokinii trăiau cu ei și, când ieșeau la vânat, serveau drept câini de vânătoare. Prolognosticii erau mai puțin folosiți; năzdrăvanii și șmecherii pungași erau tolerați numai pentru amuzament.

Când Balalix apunea și lumina se scurgea din lumea rece, ancipitalii cădeau, indiferenți, în somn. Dormeau ghemuiți, ca și vitele, întinși acolo unde stătuseră. Nici un vis nu le urmărea căpățânile în timpul tăcutelor ore ale nopții.

Nu mai când luna T'Sehn-Hrr era plină, se împerecheau și vânau, în loc să doarmă. Alunci se distrau cel mai bine. Omorau orice animal le ieșea în cale, pasăre sau alt ancipital. Nu aveau nici un motiv să ucidă; ucideau pentru că așa erau ei.

Ziua, unii dintre ei, cei care trăiau în sud, vânau flambregi. Vastul continent polar sudic al Hespagoralului era populat cu milioane de capete de flambregi. Împreună cu flambregii mergeau nori de muște. Cu norii de muște, venea și musca cea galbenă. Așa că phagorii îi ucideau pe flambregi, îi masacrau separat, sau pe lipuri, ucigând căpeleniile, apoi femelele, gravide sau altfel, ucideau linerii ce încercau să umple lumea.

Flambregii nu erau niciodată abătuți din drumul lor către nord, peste ținuturile joase ale peninsulei Pegovin. Ancipitalii nu se lemeau să-i ucidă. Anii veneau și se duceau, secolele de asemenea, iar cirezile continuau să vină, neobosite, către lăncile ancipitalilor. Nu exista nici o istorie a componenților, cu excepția istoriei acestei constante ucidere.

Împerecherea avea loc în vremea lunii pline, un an mai târziu, nașterea avea loc tot pe lună plină. Puii deveneau încel adulți. Totul era încel, și parcă nici bălăile inimilor nu se grăbeau, iar pacea trândavă în care creșteau copacii era

standardul lurilor lucrurilor. Când marele disc alb al lunii se scufunda în cețurile orizontului, totul era la fel ca atunci când răsărise, din aceleași cețuri. Phagorii erau guvernați de același tempo; timpul nu pătrunsesese în capelele lor.

Animalele le muriră. Când un Celălalt murea, trupul său era îngropat, sau aruncat în afara laberei, lăsat pradă vulturilor. Phagorii mari, negri, nu cunoșteau moartea: moartea nu era mai pe înțelesul lor decât timpul. Pe măsură ce îmbătrâneau, mișcările lor se încetineau. Chiar dacă rămăneau în adăpostul propriei lor Jamilii vag demarcale, deveneau ceva aparte. An după an, abilitățile lor erau tot mai restrânse. Limbajul se pierdea devreme. Apoi și mișcarea era pierdută.

În acea fază, tribul le arăta un sentiment de grijă. Acești superepuizați phagori erau depozitați în siguranță, respectați, aduși la ocazii ceremoniale, ca de exemplu când se intenționa un atac asupra unui component din apropiere.

Ca încărcări ale timpului apatic, phagorii mai vârstnici treceau, fără nici o schimbare perceptibilă, dincolo de hotarul umbrelor, care separă viața de alte stări. Timpul era înghețat în ei. Vreme de mulți ani nu mai rămăneau altceva decât mici imagini cheralinoase ale înfățișărilor lor exterioare. Chiar și atunci, licărirea existenței nu li părea cu desăvârșire. Erau consultați. Încă mai jucau un rol în viața celorlalți. Numai când se dezintegrau se putea spune că au fost vizitați de finalitate; mulți erau atât de blând manevrați, încât supraviețuiau secole întregi.

Acest stil de viață crepuscular a continuat mult timp. Vara și iarna au produs mici schimbări în peninsulă. În alte părți, iarna, mările puteau îngheța; în peninsulă, sus în munți, sau jos, în văile fără păduri, un paradis lărgic era menținut nealterat peste multe, multe luni, și peste durate nesfârșite de timp.

Rasa ancipitală nu era pregătită să răspundă la schimbări.

Primul phagor alb născut a fost tratat cu indiferență. Mai mulți dintre aceștia au ajuns la maturitate și au născut alți phagori albi. Numai atunci au fost izgoniți. Goniți, au trăit de-a lungul țărmurilor domoale ale mării Kowass, hrănindu-se cu iguane. Prolognosticii călătoreau pe spinările lor, din când în când aruncând cu smocuri de alge uscate în cei care îi purtau.

Phagorii și prolognosticii puteau fi văzuți hoinărind pe țărm, cu flăcări și fum pe umeri, mișcându-se neconsolați către est. Așa cum un an îi succede celui alt, phagorii albi au devenit mai numeroși, exodul către est mai compact. Și marcau drumul cu slăpi de pială, poate în speranța că într-o zi se vor întoarce acasă. Aceasta nu avea să se înlămple niciodată.

Între timp, sleaua cea rea din ceruri se făcu mai strălucitoare, eclipsând toate celelalte stele, până când, ca și T'Sehn-Hrr, aruncă o umbră în timpul nopții. Alunci rasa ancipitală, după multe consultații cu vârstnicii lor, îi dădu stelei un nume: Freyr — însemnând leamă.

De la o generație la alta, nu apăreau deosebiri în magnitudinea lui Freyr. Dar creștea. Și după generații, phagorii mulanți se răspândiră de-a lungul coastelor Hespagoral-ului. Către vestul peninsulei Pegovin, lură opriți de ținuturile care mai târziu se numiră Dimariam. Spre est, acoperiră încel pământurile alpine ale Throssei, pentru a ajunge, după două mii de mile, la ținutul-pod Cedmer. Toate astea s-au împlinit cu acea determinare lipsită de spirit, caracteristică rasei ancipitale.

Pesle podul de pământ, împrăștiindu-se pesle Radado, pălrunseră în zone unde climatul semăna mai bine cu cel din Pegovin. Unii se stabiliră aici; alții, ajungând mai târziu, căutară mai departe. Întotdeauna când porneau, ei ridicau stâlpii lor de piatră, pentru a marca teritoriile care duceau înapoi către casă.

Timpu catastrofei sosise. Steaua mai în vârstă, Batalix, cu pleiada ei de planete, fusese capturată de sleaua Freyr, lănără, umplând spațiul din jur cu radiații. Ea posedea o companie mai slabă. În transformările cosmice care urmară, când noi orbite se stabiliră, companionul mai slab fu pierdut. Pornise pe un nou curs, luând cu el una din planetele lui Batalix și luna Helliconiei, T'Sehn-Hrr. Batalix însuși se schimbă într-o poziție captivă în jurul stelei Freyr. Această a fost catastrofa, ce nu avea să fie uitată niciodată de rasa ancipitalilor.

În următoarele transformări ce afectară planeta, vechiul pod de pământ peste strămlorile Cadmer fu doborât de vânturi și fluxuri sălbatice. Legătura dintre Hespagoral și Campannat fusese întreruptă.

În timpul acestor transformări, Ceitalții s-au schimbat. Ei erau mult mai șmecheri decât mentorii lor, dar mai plăpânzi și cu mintea mai flexibilă. Exodul lor din Pegovin le transformase rolul vizavi de phagori; ei nu mai erau priviți doar ca animale domestice, însă erau utili pentru căutarea hranei necesare membrilor tribului.

Revoluția s-a petrecut accidental. Un grup de Ceitalți căutau hrană într-un golf de-a lungul coastei Radado, când fluxul mării le surprinse. Fură aruncați pe o insulă, unde o lagună le furniza pești oii. Aceștia erau una din manifestările ecologiei în schimbare; umpleau mările cu milioanele. Ceitalți stătură și sărbătoriră.

Mai lărziiu, pierzându-și mentorii, porniră la drum singuri, către nord-vest, într-o țară aproape pustie, numită Ponpt. Aici fură găsite cele zece triburi, sau Otle Onele. Aceștia erau o versiune mult modificată a ancipitalilor, care acum erau cunoscuți ca Olonele, împrăștiindu-se prin Campannial. Dar asta nu s-a petrecut înainte de un secol.

Ceialți însuși s-au dezvoltat. Cele zece triburi se împărțiră și deveniră mai multe. Se adaptau repede la noi împrejurări. Câteva triburi nu s-au stabilit niciodată, și rălăceau pe continent. Marii lor dușmani erau phagorii, pe care totuși îi priveau ca pe zei. Asemenea aspirații erau parte din răspunsul lor viu în fața lumii în care se treziseră. Se bucurau, vânau, se înmulțeau și noul soare strălucea deasupra lor.

Când se instală prima Mare Iarnă, când acea vară turbulentă trecu în geruri, și zăpezile căzură timp de luni, probabil minților lor eotemporale li se păruse că s-au înlors la normalitate. Aceasta a fost perioada în care cele zece triburi au fost puse la încercare: maleabili genetic, vor avea viitoarea existență adaptată la gradul de succes cu care aveau să se descurce în secolele de apastron, când Balalix se lăra prin secloarele cele mai lente ale noii sale orbite. Acele triburi care s-au adaptat cel mai bine, au ieșit primăvara cu o nouă încredere. Deveniseră umanitate.

Masculi și femele, se bucurau în pieile lor noi. Simțeau că lumea și viitorul sunt ale lor. Dar încă mai erau timpuri — stând noaptea lângă focuri cu steaua singularică strălucind deasupra — când prăpăstii misterioase se deschideau în viețile lor și păreau să privească într-un golf, unde nu era nici o punte. Reveneau amintirile perioadei când creaturi mai mari aveau grijă de ei și le administrau o dreaptă primitivă. Adormeau în lăcere, și cuvinte fără sunete le răsăreau pe buze.

Aveau nevoie să adoie și să fie conduși — și să se revolte împotriva conducerii; aceasță nevoie nu-i părăsise niciodată, nici chiar când Freyr și-a proclamat din nou pulerile.

Noul climă, cu niveluri mai înalte de energie, nu se potrivea phagorilor cu blană albă. Freyr, deasupra lor, era simbolul tuturor relelor. Începură să sculpteze un simbol apotropaic pe stâlpii lor: un cerc în interiorul altuia, cu raze ca niște spițe unindu-l pe cel intern cu cel extern. Pentru ochiul phagorilor, acesta a fost mai întâi un desen al T'Sehn-Hrr, plecând de la Hrl-Ichor Yhar. Mai lărziiu, a fost privit ca altceva diferit, ca un simbol al lui Freyr cu razele lui asupra Hrl-Ichor Yhar.

În timp ce câțiva vorbitori de Olonete se transformau, generație după generație, în Fiii lui Freyr cei delestați, phegorii și-au pierdut încet cultura. Au rămas robuști și cu coamele sus, pentru că noul climă nu era în întregime de partea Fiilor lui Freyr.

Chiar dacă Freyr nu a mai plecat niciodată, au existat lungi perioade când s-a depărtat atât de mult, încât își ascundea chipul de slea în spatele stelei singuralice. Alunci, încă o dată, rasa ancipitală a fost capabilă să-i slăpânească pe Fiii lui Freyr. În următorul Timp al Frigurilor, vor reuși să-și înlăture vechiul inamic în întregime.

Acel timp nu sosise încă. Însă avea să vină.

- sfârșit -

Planeta Heliconia face parte dintr-un sistem binar, iar perioada sa de revoluție în jurul soarelui principal, Freyr, este 2592 ani lereștri. În acest context, cele trei anotimpuri ce se succed pe planetă (iarna, primăvara și vara) înregistrează, în ani pamanteni, durate de secole, iar transformările de climă și mediu sunt de proporții gigantice.

În acest fascinant decor, Aldiss construiește o lume de a dreptul extraordinară, în fapt o metaforă a lumii noastre, a condiției omului modern într-o societate modernă, a luptei continue cu propriile prejudecăți, dar mai ales a condiției sale fundamentale, aceea de a supraviețui, de a duce mai departe mesajul vieții.

"Magnific... una din rețele mai elaborate lumi imaginare din întreaga istorie a science fictionului."

Philladephia Inquirer

117

117 T

ISBN 973-97061-5-0

201 5007